

การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบใน
เครือข่ายสังคมออนไลน์

นายวราธิษั ตันติวรวงค์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED MODEL OF CORPORATE GOVERNANCE CHARACTERISTICS DEVELOPMENT
OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEUR FOR UNDERGRADUATED STUDENTS
MAJORING BUSINESS ADMINISTRATION BY USING COGNITIVE
APPRENTICESHIP IN SOCIAL NETWORK

Mr. Varatad Tantivorawong

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Higher Education
Department of Educational Policy, Management, and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึก ทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์
โดย	นายวราวัช ดันดีรวงศ์
สาขาวิชา	อุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ศรเนตร อารีโสภณพิเชษฐ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุุณบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริฉันท์ สติรกุล เตชพาหพงษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ดร.ศรเนตร อารีโสภณพิเชษฐ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิภา ปรัชญพฤทธิ์)

.....กรรมการ
(ดร.อัจฉรา ไชยบุถิมภ์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.อัจฉรา จันทน์ฉาย)

วราวัช ดันติวรวงค์ : การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (A PROPOSED MODEL OF CORPORATE GOVERNANCE CHARACTERISTICS DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEUR FOR UNDERGRADUATED STUDENTS MAJORING BUSINESS ADMINISTRATION BY USING COGNITIVE APPRENTICESHIP IN SOCIAL NETWORK) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ดร.ศรเนตร อารีโสภณพิเชษฐ, 400 หน้า.

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา (2) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์ และ (3) พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความคิดเห็น แบบวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและแบบประเมินความคิดเห็นในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป รวมจำนวน 51 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟซบุ๊กเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ (1) ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติที่มีการสื่อสารและร่วมแรงร่วมใจในการเรียนรู้ที่ตื่นตัวและต่อเนื่องในเฟซบุ๊ก (2) เฟซบุ๊กซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ที่มีคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องมือที่สัมพันธ์กับประโยชน์ทางการศึกษา ผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและข่าวสาร (3) การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ 6 ขั้นตอนคือ การเป็นต้นแบบ การเป็นผู้ชี้แนะ การให้ความช่วยเหลือ การสื่อสารอย่างชัดเจน การทบทวนความคิด และการสำรวจค้นหา โดยตลอดระยะเวลาของเรียนรู้ในเฟซบุ๊ก 104 วัน พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาหลังการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กมากกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญโดยได้ค่า Paired t-test เท่ากับ 3.568 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อีกทั้ง นิสิตนักศึกษาที่มีการเรียนรู้โดยการเขียนคอมเมนต์ในเฟซบุ๊กไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของหน่วยการเรียนรู้ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหลังการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กเท่ากับผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในระดับสูงสุดที่ 5 ซึ่งเป็นระดับที่นิสิตนักศึกษาสามารถคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ภาควิชา	นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง	ลายมือชื่อนิสิต
	การศึกษา	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
สาขาวิชา	อุดมศึกษา	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม
ปีการศึกษา	2557	

5584271427 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEYWORDS: CORPORATE GOVERNANCE CHARACTERISTICS / SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEUR / COGNITIVE APPRENTICESHIP IN SOCIAL NETWORK

VARATAD TANTIVORAWONG: A PROPOSED MODEL OF CORPORATE GOVERNANCE CHARACTERISTICS DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM ENTREPRENEUR FOR UNDERGRADUATED STUDENTS MAJORING BUSINESS ADMINISTRATION BY USING COGNITIVE APPRENTICESHIP IN SOCIAL NETWORK. ADVISOR: ASST. PROF. PANSAK POLSARAM, Ph.D., CO-ADVISOR: SORNDATE AREESOPHONPICHET, Ph.D., pp.

The objective of the research are (1) to study and analyze the current status and practices in the development of corporate governance of small and medium entrepreneurship (2) to study current situation of cognitive apprenticeship learning model in Facebook for higher graduate education (3) To develop learning model in corporate governance characteristics of small and medium entrepreneurs for students using cognitive apprenticeship learning model in Facebook. Data collecting method in this study by using semi-interview form, questionnaire, corporate governance characteristics test and evaluation form of learning model in corporate governance characteristic of small and medium entrepreneurs. The sample group who are 51 in the third years, or higher years of undergraduate students majoring in fields related to business administration, small and medium entrepreneurs, business owners, traders, and small and medium entrepreneurs management. Data analysis methods are statistic, frequency, percentage, average, standard deviation, and content analysis

Developing learning model using cognitive apprenticeship learning model in Facebook to develop corporate governance characteristics in small and medium entrepreneurs for undergraduate students require 3 important factors which are (1) small and medium entrepreneurs whom received award in good corporate governance for SME of the year as the role model and students as the apprentice have active communication and continue collaboration in Facebook. (2) Facebook is an important tool in unique learning method benefiting education through communication, collaboration and resource/material sharing. (3) Managing learning method with 6 steps of cognitive apprenticeship learning model which are being a modeling, coaching, scaffolding, articulation, reflection and exploration. Through learning in Facebook for 104 days, the researcher found that total score in corporate governance characteristic in small and medium entrepreneurs of the students after learning in Facebook reveals the higher score before learning with Paired t-test of 3.568 which is greater than 1.96 with the obvious confident difference at 0.001 which is less than statistical difference at 0.05. Moreover, students who learned through writing "Comment" in Facebook more than 80 percent of all learning units showed the post-test score related to corporate governance characteristics of small and medium entrepreneurs achieving the highest levels of 5 which is close to the small and medium entrepreneurs whom received good corporate governance for SME of the year award and is the level showing the students have understandings in strategic thinking with the capabilities to create a balance between making profit and public responsibility from adjust to their new experiences to maintain changing attitude in the aspect of affective domain permanently.

Department: Educational Policy, Management, 400
Leadership

Student's Signature
Advisor's Signature
Co-Advisor's Signature

Field of Study: Higher Education
Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

ผมเกิดวันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม เป็นวันของครูโดยกำเนิด แต่ผมเพิ่งเข้าใจคุณค่าและความหมายของการเป็นครูในวัย 37 ปี หลังจากที่ได้พบกับ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. อัจฉรา จันทร์ฉาย อาจารย์ที่เป็นบุคคลแรกในการสร้างแรงบันดาลใจในการเข้าถึงคุณค่าของความเป็นครูผ่านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผศ. ดร. อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ อาจารย์ท่านแรกของภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครูที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูลตั้งแต่การอำนวยความสะดวกในการสมัครเรียน งานลงทะเบียนตลอดช่วงเวลาที่ศึกษาดุษฎีบัณฑิต

ผมขอขอบคุณ ผศ. ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารรัมย์ และอาจารย์ ดร. ศรเนตร อารีโสภณพิเชษฐ อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ที่เป็นครูที่คอยให้คำปรึกษาอย่างลึกซึ้งในการทำวิทยานิพนธ์อย่างราบรื่นตลอด 18 เดือนที่ผ่านมา และขอขอบคุณ ผศ. ดร. สิริฉันทน์ สติรกุล เตชพาหพงษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ. ดร. อภิภา ปรัชญพทุทธ์ และ อาจารย์ ดร. อัจฉรา ไชยูปถัมภ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยชี้แนะข้อบกพร่องเล่มวิทยานิพนธ์ของผมเพื่อพัฒนาให้ได้งานที่มีคุณภาพ

ผมขอขอบคุณธนาคารกสิกรไทย โดยเฉพาะ คุณปกรณ์ พรพรรณแพथย์ รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส และคุณพัชร สมะลาภา รองกรรมการผู้จัดการ ผู้นำขององค์กรที่เป็นต้นแบบในการช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยทั้งในเรื่องผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ครบวงจรและองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่ทำให้ผมเข้าใจถึงบริบทของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยอย่างลึกซึ้ง และคณะกรรมการตัดสินรางวัลธรรมาภิบาลของวิสาหกิจดีเด่นแห่งปี โดยสถาบันปว้ยอึ้งภากรณ์ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้ผมซึมซับแนวปฏิบัติในเรื่องของคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่มีความสำคัญในการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ผมขอขอบคุณ คุณปิยะ ตันติวรวงศ์ และคุณเบญจาทันติวรวงศ์ คุณพ่อและคุณแม่ของผม ครูคนแรกในชีวิตที่สอนให้ผมอ่านและเขียน และสอนให้ผมเห็นความสำคัญของการศึกษา และท้ายสุด ขอขอบคุณ คุณจิณณพัฑ ตันติวรวงศ์ และ ด.ช. รัฐกรณ์ ตันติวรวงศ์ ภรรยาและลูกชายของผมสำหรับกำลังใจในการช่วยส่งเสริมให้ผมบรรลุความสำเร็จในการศึกษาดุษฎีบัณฑิตตลอด 30 เดือนที่ผ่านมา

ท้ายนี้ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่มุ่งมั่นจะเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคตให้เห็นถึงความสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยเหล่านี้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนสามารถยืนหยัดในการแข่งขันบนเวทีโลกได้อย่างสง่างาม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
สารบัญแผนภาพ.....	ฑ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
สรุปคำอธิบายกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	17
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	25
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
ตอนที่ 1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม.....	27
ตอนที่ 2 ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเชิงจริยธรรม.....	30
ตอนที่ 3 สภาพปัจจุบันและแนวคิดในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	35
ตอนที่ 4 วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยใช้เว็บเป็นฐาน.....	67
ตอนที่ 5 สภาพปัจจุบันและแนวปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิต นักศึกษา.....	77
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	101

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	105
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	105
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	112
การเก็บรวบรวมข้อมูล	113
การวิเคราะห์ข้อมูล	114
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย	114
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	120
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	248
สรุปผลการวิจัย.....	251
อภิปรายผลการวิจัย.....	260
ข้อเสนอแนะ	272
รายการอ้างอิง	276
ภาคผนวก.....	284
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	285
ภาคผนวก ข รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ทำแบบประเมิน.....	337
และผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	337
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .	347
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา สาขาวิชา บริหารธุรกิจโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ในเครือข่ายสังคมออนไลน์	359
ภาคผนวก จ ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ในเฟสบู๊กเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	377
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	391

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สภาพปัจจุบันในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้นิสิตนักศึกษาผ่านงานวิชาการ งานกิจการนิสิตนักศึกษา และงานวิจัยในระดับอุดมศึกษา.....	29
2	การสังเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละสถาบัน.....	55
3	การสังเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าสังคมและสิ่งแวดล้อม กับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2542.....	61
4	สรุปประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านผู้ให้สัมภาษณ์.....	131
5	แสดงค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบทดสอบเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแจกแจงเป็นรายข้อ.....	138
6	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	139
7	แสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเรื่องการรับรู้และการตระหนัก.....	142
8	แสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องการรับรู้และการตระหนักเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยเน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม.....	144
9	แสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในเรื่องการรับรู้และการตระหนักคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	147

ตารางที่	หน้า
10	150
11	151
12	161
13	165
14	177
15	92
16	199
17	202

ตารางที่		หน้า
18	ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติหลังการทดลองในเฟสบู๊คสำหรับข้อความที่เน้นเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงมิติเดียว.....	221
19	ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติหลังการทดลองในเฟสบู๊คสำหรับข้อความที่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผลกำไรทางธุรกิจ.....	224
20	แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ค.....	235
21	ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ค.....	238

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิตี	หน้า
1 สถิติ เรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2555.....	41
2 การมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊คของผู้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ที่ดีต่อพนักงาน.....	212
3 แสดงคะแนนรวมของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊คที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อ พนักงานที่ 1-9.....	213
4 การมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊คของผู้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า.....	214
5 แสดงคะแนนรวมของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊คที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อ ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าที่ 10-20.....	215
6 การมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊คของผู้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ที่ดีต่อสังคม.....	216
7 แสดงคะแนนรวมของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊คที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ 21-28.....	217

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจากความ เป็นปัจเจกบุคคลไปสู่สังคมโดยรวม.....	
2	แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของสำนักงาน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)	
3	แนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ บริษัทไทย.....	
4	การสร้างสมดุลที่ยั่งยืนระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	
5	โมเดลในการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยเว็บสำหรับการพัฒนาครูฝึกหัด	
6	โมเดลและสมมติฐานในการวิจัยเรื่องการนำไปใช้ วัตถุประสงค์ของการใช้ และการใช้เฟสบู๊กเพื่อการศึกษา.....	
7	แนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาด และขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีโดยใช้การฝึกทาง ปัญญาจากต้นแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์	
8	ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ในเครือข่ายสังคมออนไลน์	
9	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยใช้วิธี การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์.....	
10	การวิเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนานิสิตนักศึกษา.....	
11	องค์ประกอบสำคัญ 4 ประการของการเรียนรู้ด้วยการฝึกทางปัญญาจาก ต้นแบบ.....	

แผนภาพที่

หน้า

- 12 การจัดกลุ่มประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้ใน
เฟสบุ๊กกับองค์ประกอบ 4 ประการของการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทาง
ปัญญาจากต้นแบบ.....
- 13 การสังเคราะห์ประเด็นในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาในแต่ละ
องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ.....
- 14 ร่างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ก
สำหรับนิสิตนักศึกษา.....

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก ซึ่งรวมถึงประเทศไทยที่นำเรื่องธรรมาภิบาล (Corporate Governance) มาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน โดยในส่วนของภาครัฐ ธรรมาภิบาลมีส่วนในการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารราชการให้เกิดความชอบธรรม ความโปร่งใส ป้องกันการทุจริต การประพฤตินิยมชอบในวงราชการ (ธารง รัตนภานุเดช, 2553) ในส่วนของภาคเอกชนซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักของประเทศได้มีแนวคิดในการนำเรื่องธรรมาภิบาลเป็นเสาหลักในการบริหารจัดการธุรกิจที่มีพันธกิจหลักในการแก้ปัญหาของสังคมโดยยึดหลัก 6 ประการคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเปิดเผยโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเปิดเผยโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเปิดเผยโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเปิดเผยโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554)

ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการเป็นหลักการในการดำเนินธุรกิจที่เน้นในเรื่องของความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในองค์กรวม โดยมีวิธีปฏิบัติสำหรับองค์กรธุรกิจ 3 ด้านใหญ่คือ ด้านพนักงานองค์กร ด้านผู้บริโภค และด้านสังคมสิ่งแวดล้อม กล่าวคือองค์กรที่มีการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในองค์กร คนทำงานก็มีความสุขกับการทำงาน ส่งผลให้เกิดขวัญและกำลังใจจากคนทำงานและพร้อมที่จะช่วยเหลือและมีส่วนร่วมกับความก้าวหน้าขององค์กร รวมถึงการที่องค์กรมีการปฏิบัติที่ดีต่อลูกค้าและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้ลูกค้าเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานของสินค้า เกิดการยอมรับในสินค้าและมีการเลือกใช้สินค้าขององค์กรอย่างต่อเนื่อง (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554)

การรณรงค์ให้มีธรรมาภิบาลสำหรับผู้ประกอบการนับเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างจริยธรรมในการบริหารจัดการ เป็นการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) จากความคิดดั้งเดิมของการทำธุรกิจที่มุ่งเน้นแต่ความสำเร็จสูงสุดที่ผลกำไร ใช้กลยุทธ์ในการทำลายคู่แข่ง และทำการค้าแบบผูกขาด มาเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและคืนกำไรให้กับสังคม ช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับสังคม โดยอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าถ้าสังคมอยู่ไม่ได้ ธุรกิจก็จะเสื่อมถอย (จินตนา บุญงการ, 2554) โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่สภาพปัญหาที่เป็นอยู่มีความซับซ้อนกว่าที่เคยมีในอดีต (กฤษดา เรื่องอารีย์รัชต์, 2555) จริยธรรม ธรรมาภิบาลจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะจะเป็นพื้นฐานสำหรับการเติบโตของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจ สามารถผลักดันให้ธุรกิจก้าวไปสู่ระดับนานาชาติได้ง่ายขึ้น (บัณฑิต นิจถาวร, บรรยาย, 11 พฤศจิกายน 2556)

อีกทั้ง ยังสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า สถาบันการเงิน และได้รับการยกย่องจากสังคมทั่วไปในระยะยาว (อภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์, 2551)

การสร้างจิตสำนึกของการมีธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือรู้จักกันดีในนามของเอสเอ็มอี (SME: Small & Medium Enterprises) ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยเพราะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ รวมถึงการว่าจ้างแรงงานให้กับคนในประเทศ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับคนในประเทศ ทั้งนี้ ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ สสว. ระบุว่าจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,924,912 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 99.60 ของวิสาหกิจรวมของทั้งประเทศ ก่อให้เกิดการว่าจ้างงานคิดเป็นร้อยละ 77.86 ของการว่าจ้างงานรวมของประเทศไทย ซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP: Gross Domestic Product) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นร้อยละ 42.35 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ ในขณะที่การว่าจ้างงานในกิจการทุกขนาดของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2553 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 13,496,088 คน โดยร้อยละ 77.86 เป็นการจ้างงานจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งตัวเลขเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยให้เติบโตอย่างมั่นคง แต่ความมั่นคงของเศรษฐกิจประเทศจะไม่สามารถอยู่รอดได้อย่างยั่งยืนถ้าขาดสมดุลในเรื่องของธรรมาภิบาลที่ผู้ประกอบการพึงปฏิบัติ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554)

แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบ่มเพาะธรรมาภิบาลให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้มีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวให้กับผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การละเลยต่อความรับผิดชอบในฐานะของผู้ประกอบการที่ขาดธรรมาภิบาล โดยคำนึงเพียงผลประโยชน์สูงสุดคือผลกำไรทางธุรกิจก็ยังคงเกิดขึ้น และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น ตัวเลขร้องเรียนจากผู้บริโภคในระบบคุ้มครองผู้บริโภคแบบเบ็ดเสร็จปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2555 โดยสำนักคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค พบว่า ตัวเลขที่ได้รับการร้องเรียนจากผู้บริโภคสูงขึ้นในแต่ละปี จากจำนวน 6,368 รายในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 7,204 รายในปี พ.ศ. 2553 จำนวน 8,547 รายในปี พ.ศ. 2554 และจำนวน 9,221 รายในปี พ.ศ. 2555 โดยเฉพาะข้อร้องเรียนจากธุรกิจประเภทบริการ อสังหาริมทรัพย์และสิ่งก่อสร้าง และสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นสามประเภทหลักที่ได้รับการร้องเรียนสูงสุดคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของการร้องเรียนทั้งหมดในแต่ละปี (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, 2555) สอดคล้องกับผลสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทยโดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยพบว่า

ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจกับภาครัฐจะต้องจ่ายเงินใต้โต๊ะให้แก่ข้าราชการและนักการเมืองที่ทุจริต เพื่อให้ได้สัญญาถึงร้อยละ 78 โดยสัดส่วนที่จ่ายประมาณร้อยละ 25-35 เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 51 (หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์, 27 กรกฎาคม 2556)

นอกจากนี้ ผลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม (SWOT Analysis) จากแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ระบุจุดอ่อนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องข้อจำกัดในด้านธรรมาภิบาล โดยขาดจิตสำนึกและการตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นธรรม ทั้งต่อลูกค้า ลูกจ้างแรงงาน พันธมิตรทางธุรกิจ ชุมชนและสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ ซึ่งมีมิติที่เกี่ยวข้องทั้งด้านคุณภาพ ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย รวมทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มองเรื่องธรรมาภิบาลเป็นเรื่องไกลตัวเพราะเป็นการเพิ่มต้นทุนให้แก่ธุรกิจจึงให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม บริบทของการทำธุรกิจที่มีความเป็นโลกาภิวัตน์ส่งผลให้เรื่องธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม กลายเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะในการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการส่งออก ซึ่งถือเป็นกติกาค้าใหม่ของโลกทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยเสียเปรียบในเชิงการแข่งขันและมีต้นทุนสูงขึ้น ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยจำเป็นต้องพัฒนาด้านธรรมาภิบาลและการบริหารงานที่ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาความสามารถด้านการผลิตสินค้าและบริการให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในสากล เพื่อรับมือกับกติกาค้าการแข่งขันของเวทีการค้าโลก (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554)

บทบาทของการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษามากขึ้นในยุคปัจจุบันเนื่องจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงบริบททางเศรษฐกิจและสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่เอื้อประโยชน์ในการทำธุรกิจได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาจำนวนมากไม่ปรารถนาที่จะเลือกเส้นทางของชีวิตในฐานะของลูกจ้างหรือมนุษย์เงินเดือน เขาเหล่านั้นต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น อยากเปลี่ยนสถานภาพทางสังคมเป็นเจ้าของกิจการ สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของคนรุ่นใหม่หรือที่เรียกว่ากลุ่มเจนวาย (Generation Y: Gen-Y) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เกิดระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2521 – 2537 โดยนิสิตนักศึกษาในกลุ่มคนเจนวาย ที่มีอายุระหว่าง 19-35 จำนวนมากอยากจะเป็นเจ้าของกิจการ ไม่อยากเป็นลูกจ้างบริษัทเพราะเบื่อกว่าจะต้องอยู่ภายใต้กรอบนโยบายที่เคร่งครัดขององค์กรซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูงและอยากมีอิสระที่จะทำในสิ่งที่ทำมาหาสำหรับตนเอง เป็นกลุ่มที่ไม่กลัวความเสี่ยง เพราะชีวิตเกิดมาพร้อมในทุกด้านและมองโลกในแง่ดี เชื่อมั่นว่าชีวิตในการทำธุรกิจจะออกมาสวยหรูเหมือนชีวิตที่ตนเองเติบโตขึ้นมา (จิราพร พฤษพานุกูล, 2553) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของคอร์นเวลล์ (Cornwell, 2012) ที่กล่าวถึงปัจจัยในการส่งเสริมให้กลุ่มคนเจนวายเป็นกลุ่มคนที่มีจิตวิญญาณของความเป็น

ผู้ประกอบการรายใหม่สองประการคือ การเลี้ยงดูของกลุ่มคนเหล่านี้ที่มีความเป็นอิสระในการคิด ไม่ต้องกังวลกับความน่าวิตกในชีวิตเพราะเกิดในช่วงเวลาที่ทุกอย่างรอบตัวมีแต่สิ่งที่ดีและกลุ่มคนเจนวายเป็นกลุ่มคนที่ไม่เชื่อมั่นในองค์กรขนาดใหญ่ทั้งของภาครัฐและเอกชน สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของกลุ่มคนเจนวายที่ต้องการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้นในปัจจุบัน เห็นได้จากสถิติการสำรวจของพนักงานบริษัทประกันในสหรัฐอเมริกาที่ระบุว่าร้อยละ 46 ของกลุ่มคนเจนวายต้องการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ภายใน 5 ปี ซึ่งมากกว่าร้อยละ 35 ของกลุ่มเจนเอ็กซ์ (Generation X: Gen-X) และร้อยละ 21 ของกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer)

สืบเนื่องจากสภาพความเป็นจริงของการละลายในเรื่องธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเป็นประเด็นที่น่ากังวลเพราะการเป็นผู้ประกอบการนับเป็นหนึ่งในเป้าหมายของการดำรงชีวิตสำหรับนิสิตนักศึกษาจำนวนมากหลังจากจบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น การสร้างการรับรู้เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างให้ความสำคัญ โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้แก่นิสิตนักศึกษาเพราะการปลูกฝังจิตสำนึกให้นิสิตนักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมธรรมาภิบาลก็ไม่ต่างกับการสร้างให้นิสิตนักศึกษาเป็นคนดีของสังคมซึ่งหลักการดังกล่าวเป็นแก่นสารที่อยู่คู่กับการศึกษาไทยมาตั้งแต่อดีตกาล

นอกจากนี้ การศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการถ่ายทอด ปลูกฝัง และพัฒนาธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและถูกสั่งสมอยู่ในปัจเจกบุคคล ช่วยเสริมสร้างทักษะเชิงการคิดอย่างมีเหตุมีผลสามารถแยกแยะระหว่างความดีงามกับความชั่วร้าย สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจให้ยึดมั่นถือมั่นในหลักธรรมาภิบาลที่ดีงาม ซึ่งจะส่งผลให้ปัจเจกบุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในวิถีทางที่รับผิดชอบและถูกต้อง ส่งผลให้สังคมที่เป็นอยู่มีความสุขอย่างยั่งยืน (วรารักษ์ เตชะสุวรรณ, 2554) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาของนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นช่วงเวลาที่สมองกำลังพัฒนาถึงขีดสูงสุด แล้วจะค่อยพัฒนาในระดับปกติ ถ้านิสิตนักศึกษาได้รับการพัฒนาจริยธรรม คุณธรรมอย่างเต็มที่ สถาบันอุดมศึกษาจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือได้บัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ สติปัญญา และเพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม (ธิดารัตน์ บุญนุช, 2543) สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ (สกอ.) ปี พ.ศ. 2552 ที่เน้นย้ำถึงความคาดหวังให้บัณฑิตมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นลำดับแรก ดังนั้น การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลจึงควรให้สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการปลูกฝัง กล่อมเกล่าให้หยั่งรากลึกกลงไปในจิตใจของนิสิตนักศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าบัณฑิตเหล่านี้จะสามารถดำรงชีวิตในฐานะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมที่มีคุณลักษณะธรรมาภิบาลหลังจากสำเร็จการศึกษาจากร่วมมหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์ตามอุดมการณ์ของการอุดมศึกษาไทยอย่างแท้จริง

สถาบันอุดมศึกษาต่างตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของการสร้างคนดีคนเก่งให้กับสังคมไทยจึงได้มีการถ่ายทอดแนวคิดและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล โดยสอดแทรกเรื่องดังกล่าวไว้ในเนื้อหาวิชาผ่านการเรียนการสอน งานวิจัย รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้กิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยมีหน่วยงานสามประสานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักศึกษาและงานวิจัย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2538) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิคเคอริงและไรเซอร์ (Chickering & Reisser) ในเรื่องการพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity) ที่เป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีคุณธรรม จริยธรรมในชีวิตประจำวัน (Chickering & Reisser, 1993)

การสอดแทรกเนื้อหาวิชาในหลักสูตรวิชาผ่านงานวิชาการก็ดี กิจกรรมเสริมทักษะคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลผ่านงานกิจการนิสิตนักศึกษาก็ดี หรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ ผ่านงานวิจัยก็ดีล้วนแต่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพเฉพาะ ความซื่อสัตย์สุจริตให้กับนิสิตนักศึกษา อีกทั้งยังช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงของคนไทยที่ด้อยโอกาสอีกมากในสังคม ได้เรียนรู้บทบาทของการเป็นผู้ให้และคืนสิ่งดี ๆ ให้กับสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ นับเป็นแนวคิดขั้นพื้นฐานของธรรมาภิบาลที่ช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเป็นคนดีมีคุณธรรมในระยะยาวได้เป็นอย่างดี

อีกทั้ง กลไกการสนับสนุนและการพัฒนาศักยภาพของนิสิตนักศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติโดยเน้นให้บัณฑิตไทยมีจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ภายใต้โครงการ “บัณฑิตไทยไม่โกง” หรือการกำหนดให้เรื่องธรรมาภิบาลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหนึ่งในโมดูลในหลักสูตรอบรมของโครงการ “ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ” โดยโครงการหน่วยบ่มเพาะธุรกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator: UBIs) ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อมุ่งเสริมสมรรถนะในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ และยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถของภาคธุรกิจของประเทศ โดยให้การสนับสนุนในการให้คำปรึกษาเชิงธุรกิจทั้งด้านเทคนิคและการจัดการให้แก่นิสิตนักศึกษา ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานจัดหาผู้เชี่ยวชาญธุรกิจและพัฒนาเทคโนโลยี ให้องค์ความรู้ เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจให้มีความคิดสร้างสรรค์ (อัจฉรา จันทร์ฉาย, สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2555)

การพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาก็ให้เข้าถึงคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของเจ้าของกิจการในอนาคตที่เน้นความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรวมโดยเน้น (1) การปฏิบัติต่อพนักงานผ่านหลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ (2) การปฏิบัติต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าผ่านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่าและหลักการมีส่วนร่วม และ (3) การปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่าและหลักความโปร่งใส จึงเป็นบทบาทที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในการมีส่วนร่วมพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าสังคมไทยจะได้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เก่งคู่คุณธรรมในระยะยาว (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554; สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2556; สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช้อิงภาครัฐ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย, 2554; มุลินธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย, 2556; ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ทักษะและองค์ความรู้ถูกแยกออกจากสถานการณ์จริง โดยผู้เรียนจะได้รับการเรียนรู้และฝึกหัดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การอ่านและการเขียน ซึ่งไม่สามารถทำให้ผู้สอนและผู้เรียนแสดงกระบวนการการคิดให้เห็นอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจถึงแก่นแท้ในการเรียนรู้เหล่านี้ (Collins, 2006) อีกทั้ง บริบทของการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในโลกของความเป็นจริงมีความเป็นพลวัตและซับซ้อนเพราะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอาจถูกมองว่าเป็นเรื่องของต้นทุนในการทำธุรกิจ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเน้นในเรื่องของธรรมาภิบาล อาทิ การเพิ่มเบี้ยขยันให้กับพนักงาน การสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานสูง ล้วนแต่เป็นค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มที่จะส่งผลกระทบต่อผลกำไรในการทำธุรกิจ (จินตนา บุญบงการ, 2554)

ดังนั้น การที่บัณฑิตนักศึกษามีโอกาสเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช้อิงภาครัฐ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย ในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Cognitive Apprenticeship) ผ่านรูปแบบการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนคือ การเป็นต้นแบบ (Modeling) การเป็นผู้ชี้แนะ (Coaching) การให้ความช่วยเหลือ (Scaffolding) การสื่อสารอย่างชัดเจน (Articulation) การทบทวนความคิด (Reflection) และการสำรวจค้นหา

(Exploration) (Collins, 2006) จะช่วยทำให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติเกิดทักษะทางปัญญาและสามารถคิดในระดับสูงได้ด้วยตนเอง สามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่พึงประสงค์ได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น อีกทั้ง แนวทางในการเชิญผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาเป็นพี่เลี้ยงต้นแบบในการจัดการเรียนรู้จะสอดคล้องกับประกาศนโยบาย “2556 ปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย” ของ ฯพณฯ จาตุรงค์ ฉายแสง ในนโยบายที่ 6 ที่ต้องการส่งเสริมให้ภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดและการสนับสนุนการศึกษามากขึ้น โดยการให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาผ่านการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม (สำนักงานรัฐมนตรี, 2556)

อย่างไรก็ตาม รางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีจะมีการมอบรางวัลรวม 4 รางวัลในแต่ละปีคือ รางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นรวมทุกด้าน และรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นเฉพาะด้าน ๆ ละหนึ่งรางวัล คือดีเด่นด้านพนักงาน ดีเด่นด้านผู้บริหารและดีเด่นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจนถึงปัจจุบันมีการมอบรางวัลดังกล่าวมานาน 14 ปี มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลดังกล่าวประมาณ 56 องค์กร ซึ่งมีปริมาณน้อยมากเมื่อเทียบกับปริมาณของนิสิตนักศึกษาจำนวนมากที่อยากเป็นผู้ประกอบการหลังจากจบจากรั้วมหาวิทยาลัย โดยผลสำรวจของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ก่อนสำเร็จการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในปีพ.ศ. 2553 ของคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า จำนวนนิสิตนักศึกษาที่ประสงค์อยากเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหลังจบการศึกษาสูงถึงร้อยละ 50 ซึ่งสูงกว่าในอดีตเพียงร้อยละ 5 -10 (พัชนี นนทศักดิ์, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2556) อีกทั้ง กระแสในเรื่องความนิยมของการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในสายวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ อาทิ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ แต่ในสภาพความเป็นจริง นิสิตนักศึกษาจากทุกสาขาสามารถผันตัวเองมาเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เช่นกัน อาทิ มหาบัณฑิตจากคณะวิทยาศาสตร์สามารถเป็นเจ้าแก๊วร้านขายอาหาร หรือ บัณฑิตจากคณะครุศาสตร์สามารถเป็นเจ้าของร้านกาแฟ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี โดยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2554 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีการจัดตั้งกิจการในรูปแบบของนิติบุคคล เพิ่มขึ้นจำนวนปีละ 40,000 – 50,000 ราย โดยในปี พ.ศ. 2554 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในรูปแบบของนิติบุคคลมีประมาณ 55,370 ราย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 ร้อยละ 9 หรือประมาณ 4,638 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2555)

นอกจากข้อจำกัดของการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในสถานศึกษาที่ปริมาณของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติมีมากกว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่โดดเด่นเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ ส่งผลให้พี่เลี้ยงต้นแบบไม่สามารถชี้แนะให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะกับการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนและอยู่ในสถานการณ์จริงที่พี่เลี้ยงต้นแบบจำเป็นต้องชี้แนะผู้เรียนแบบต่อตัวต่อ อีกทั้ง การที่พี่เลี้ยงต้นแบบไม่สามารถให้คำแนะนำกับผู้ฝึกปฏิบัติได้ในทันที (Prompt Feedback) เพราะต้องใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้และการประเมินแผนการเรียนรู้ และข้อจำกัดของพี่เลี้ยงต้นแบบที่อยู่กระจายตามสถานประกอบของตนเองทำให้เกิดความไม่สะดวกกับผู้ฝึกปฏิบัติต้องเดินทางไปหาพี่เลี้ยงต้นแบบตามสถานประกอบการ (Liu, 2005; Spector 2010 cited in Kuo, Hwang, Chen & Chen, 2012)

ดังนั้น การเลือกเครื่องมือการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ในวงกว้างได้มากขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศที่นิสิตนักศึกษามีความคุ้นเคยเพราะเด็กเหล่านี้เกิดมาในยุคของดิจิทัล (Digital Age) และมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตตั้งแต่เด็ก (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013) สอดคล้องกับงานวิจัยของหลิว (Liu, 2005) ที่เสนอการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนครูฝึกหัดด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านเว็บ โดยการผสมผสานสามสิ่งคือทฤษฎีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ครูที่มีประสบการณ์หรือครูต้นแบบ และเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบเว็บ 3 ระยะคือ ระยะที่หนึ่งคือการแสดงต้นแบบและการสังเกตการณ์ (The “Modeling-Observing” Phase) ระยะที่สองคือการให้ความช่วยเหลือและการฝึกหัด (The “Scaffolding-Practicing” Phase”) และระยะที่สามคือการชี้แนะและการสรุปรวม (The “Guiding-Generalizing” Phase”) ซึ่งผลของการวิจัยสรุปได้ว่าวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านเว็บสามารถช่วยพัฒนาครูฝึกหัดในการเขียนแผนการสอนทั้งในเรื่องการทำให้บรรลุผลสำเร็จและทัศนคติได้ดีกว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบเดิมและสามารถลดข้อจำกัดข้างต้นได้ทั้งหมด

เมื่อรูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเว็บสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จและทัศนคติตามเป้าหมาย ก็ต้องมาพิจารณาว่าเครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทไหนที่สอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษา โดยระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network Site) หนึ่งในระบบสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งอยู่บนฐานของระบบเว็บ 2.0 เป็นที่นิยมของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันเนื่องจากระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ช่วยให้ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารกันและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนได้ง่ายกว่าในอดีตและสามารถ

เปลี่ยนแปลงวิธีในการสร้าง การใช้ หรือการส่งมอบองค์ความรู้ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้ (Maloney, 2007; Dearstyne, 2007 cited in Ajjan & Hartshorne, 2008) ซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพราะเครื่องมือเหล่านี้มีลักษณะเฉพาะในเรื่องมิติทางสังคมที่ตอบสนองในเรื่องสังคมวิทยา (Sociology) หรือลักษณะทางสังคมของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของวิธีการฝึกปัญญาทางปัญญาจากต้นแบบ ในเรื่องชุมชนของการปฏิบัติ (Community of Practice) และการร่วมมืออย่างจริงจัง (Exploiting Cooperation) (Collins, 2006) โดยที่ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบที่มีประสบการณ์และมีแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นรูปธรรมและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในชุมชนเครือข่ายออนไลน์ ซึ่งนำไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติภายใต้สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์และส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างร่วมมือ

อีกทั้งผลจากงานวิจัยระบุว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก (Facebook) เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาเพราะสามารถเชื่อมโยงระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียน ส่งเสริมทักษะทางสังคม การสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจเพื่อแบ่งปันและค้นหาข้อมูลข่าวสาร การสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Lee & McLoughlin, 2008; Mazman & Usluel, 2010) และสอดคล้องกับประกาศนียบาย “2556 ปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย” ของ ฯพณฯ จาตุรงค์ ฉายแสง ในนโยบายที่ 3 ที่เร่งนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ (สำนักงานรัฐมนตรี, 2556) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 ปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2545) ในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครอบคลุมการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อเป็นการสร้างความเท่าเทียมกันและเป็นการขยายโอกาสในการเรียนรู้เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เป็นตัวขับเคลื่อนความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจของภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge-based Economy) โดยที่การเรียนรู้ดังกล่าวจะเปลี่ยนบริบทของสังคมเศรษฐกิจที่เน้นการผลิตความรู้ การกระจายความรู้ และใช้ความรู้ (ศศิรัตน์ บรรยายกิจ, 2551) เน้นการศึกษาที่เน้นรูปแบบของการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริงโดยผนวกกับสังคมโลกในปัจจุบันที่มีการพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างก้าวหน้าและรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะสามารถมีส่วนช่วยให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ในวงกว้างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานรัฐมนตรี, 2556)

ดังนั้น การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่สามารถสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาได้ตามเป้าประสงค์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจางและลี (Chang & Lee, 2012) ที่ศึกษาประโยชน์ของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กในการเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจผ่านการเขียนแผนธุรกิจ โดยจางและลีสนใจในเรื่องคุณภาพของการเรียนรู้จากอิทธิพลระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาการเขียนแผนธุรกิจให้กับนิสิตนักศึกษาซึ่งข้อสรุปจากงานวิจัยแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์อยู่ในเกณฑ์ที่ดีโดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ เกิดคุณค่าร่วม และการแบ่งปันข้อมูลที่มีความหมายในเฟสบุ๊ก ส่งผลให้เกิดการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม การเพิ่มองค์ความรู้ระหว่างพันธมิตรที่เชื่อมโยงได้และการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้เรียนในการเขียนแผนธุรกิจผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก

โดยสรุป ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้เรียนรู้จากพี่เลี้ยงต้นแบบคือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีผ่านรูปแบบการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนคือ การเป็นต้นแบบ การเป็นผู้ชี้แนะ การให้ความช่วยเหลือ การสื่อสารอย่างชัดเจน การทบทวนความคิด และการสำรวจค้นหา เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติรู้จักฝึกทักษะการคิดขั้นสูง และตัดสินใจแก้ปัญหาผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก เพื่อเตรียมความพร้อมของบัณฑิตหลังจากจบจากรั้วมหาวิทยาลัยให้เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดและขนาดย่อมที่มีคุณลักษณะธรรมาภิบาล รู้จักสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม สามารถสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจและประเทศไทยในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

2. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์
3. พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์
- 4.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรีให้เข้าถึงคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านรูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยคาดว่ารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริงของพี่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งขอบเขตของการวิจัย มีดังนี้

1. มุ่งเน้นการศึกษาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยนำเกณฑ์ในการพิจารณาจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช้อิงฟ้า ภาครณีสมาคมธนาคารไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษา วิชาการจัดการแห่งประเทศไทย และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี โดยเน้นศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรรวมโดยเน้น

- 1.1. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานผ่านหลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้

- 1.2. แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าผ่านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่าและหลักการมีส่วนร่วม

- 1.3. แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่าและหลักความโปร่งใส

2. มุ่งเน้นในการคัดเลือกพี่เลี้ยงต้นแบบในงานวิจัยโดยต้องเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช้อิงฟ้า ภาครณีสมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 โดยเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัล

ธรรมาภิบาลดีเด่นเฉพาะด้านคือ ดีเด่นด้านพนักงาน ดีเด่นด้านผู้บริโภค และดีเด่นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนิยามของกระทรวงอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน) รวมไม่เกิน 200 ล้านบาทและการว่าจ้างแรงงานสูงสุดไม่เกิน 200 คน อีกทั้งต้องเป็นวิสาหกิจที่ได้รับการจัดตั้งในรูปแบบของนิติบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ในรูปแบบของการจดทะเบียนบริษัท

3. มุ่งเน้นการพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปของสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการหรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเจ้าของกิจการ เนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่พัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการมากที่สุด อีกทั้ง นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปผ่านการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนในชั้นที่ 5 และการพัฒนาจุดมุ่งหมายในชั้นที่ 6 ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นลำดับขั้นสูงสุดในการพัฒนานิสิตนักศึกษาตามทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิดเคอร์ริงและไรเซอร์ อีกทั้ง บริบทของการเป็นผู้ประกอบการสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตหลังจากได้รับการประสาทปริญญาบัตรเป็นเรื่องที่คาดเดาได้ยากเนื่องจากนิสิตนักศึกษาจากทุกสาขาวิชาสามารถผันตัวเองมาเป็นผู้ประกอบการได้ ดังนั้น การเลือกเน้นพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาที่มีความพร้อมในการเป็นเจ้าของกิจการจะทำให้ผลของการวิจัยมีความถูกต้องที่สุด

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง เจ้าของกิจการที่ประกอบกิจการที่อยู่ในกลุ่มประเภทธุรกิจหลัก 3 ประเภทคือกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Manufacturing) เช่น โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trading) เช่น ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสินค้า และกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการ (Service) เช่น ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจสปา

คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง คุณลักษณะในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเจ้าของกิจการที่เน้นความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาวผ่านหลักการในเรื่องของหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการปฏิบัติต่อพนักงานตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงาน หลักความโปร่งใสในการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับพนักงานที่ชัดเจนและ

เป็นที่ยอมรับของส่วนรวมอย่างเหมาะสม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร หลักความคุ้มค่าในการบริหารใช้ทรัพยากรด้านพนักงานให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจากการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรขององค์กร และหลักคุณธรรมในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของสถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกสุขลักษณะและการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล

2. แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าที่มีความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เกิดการซื้อซ้ำ ซื้อต่อจากผู้บริโภค ผ่านหลักการในเรื่องหลักนิติธรรม ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หลักคุณธรรมในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความเหมาะสม หลักความโปร่งใสและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการใช้หน่วยวัดเพื่อแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าในมุมมองของลูกค้าหรือคู่ค้าที่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ

3. แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เน้นนำหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความจริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมและชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกันและหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี หมายถึง ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยเชิงภาคภูมิใจ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย โดยในแต่ละปีจะมีการมอบรางวัลรวม 4 รางวัลคือรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นรวมทุกด้าน หนึ่งรางวัลและรางวัลดีเด่นเฉพาะด้าน ๆ หนึ่งรางวัลคือดีเด่นด้านพนักงาน ดีเด่นด้านผู้บริโภคและดีเด่นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Cognitive Apprenticeship) หมายถึง รูปแบบของการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ทางปัญญาและการกำกับกรู้คิดของตนเอง (Meta Cognitive) โดยเรียนรู้วิธีการสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดของผู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ที่สูงกว่า กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดในระดับสูงได้ด้วยตนเองและเกิดเป็น

ความชำนาญในที่สุด ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้นตอนคือ การเป็นต้นแบบ (Modeling) การเป็นผู้ชี้แนะ (Coaching) การให้ความช่วยเหลือ (Scaffolding) การสื่อสารอย่างชัดเจน (Articulation) การทบทวนความคิด (Reflection) และการสำรวจค้นหา (Exploration) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึง สาระสำคัญ (Content) หรือสิ่งที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดองค์ความรู้ ทั้งความรู้หลัก (Domain Knowledge) และความรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Knowledge)

ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก (Facebook) หมายถึงเครื่องมือสารสนเทศบนฐานของระบบเว็บ 2.0 ที่มุ่งเน้นในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมหรือเครือข่ายของกลุ่มคนที่มีความสนใจหรือมีกิจกรรมร่วมกัน และมีคุณลักษณะเฉพาะที่สัมพันธ์กับประโยชน์ทางการศึกษาคือ

1. การสื่อสาร (Communication) ผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กโดยเน้นในเรื่องการสร้างปฏิสัมพันธ์และสังคมในการสื่อสารที่หลากหลายทิศทาง (Multidirectional) ระหว่างสมาชิกในกลุ่มในโลกเสมือนซึ่งกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยตนเองเพราะสภาพแวดล้อมของเฟสบุ๊กที่เป็นกันเองในลักษณะเพื่อนทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความสะดวกใจมากขึ้นในการสื่อสารระหว่างกัน

2. การร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) ระบบเครือข่ายออนไลน์เฟสบุ๊กสร้างอยู่บนพื้นฐานของความเป็นเพื่อนและเป็นกันเอง ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านกระบวนการโต้แย้งหาเหตุผลอย่างร่วมแรงร่วมใจผ่านเฟสบุ๊กระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเพื่อช่วยส่งเสริมในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

3. การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร (Resource and Material Sharing) ทุกวันนี้ นิสิตนักศึกษาสัมผัสกับภาพ วิดีโอ และภาพเคลื่อนไหวในเครื่องมือเว็บ 2.0 ซึ่งช่วยให้การแบ่งปันข้อมูลและเอกสารผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก เพื่อให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ ในขณะที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านการสังเกตการณ์จากเทคโนโลยีเหล่านี้ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ หมายถึงแบบแผนในการจัดการเรียนรู้ของการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาผ่านองค์ประกอบหลัก 3 ประการคือ

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ

2. เครื่องมือในเครือข่ายสังคมออนไลน์คือเฟสบุ๊กซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องมือที่สัมพันธ์กับประโยชน์ทางการศึกษา ผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและข่าวสาร

3. การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ โดยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบแสดงต้นแบบ คอยชี้แนะและให้ความช่วยเหลือ ในขณะที่นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถสื่อสารอย่างชัดเจน ทบทวนความคิด และนำไปสู่การสำรวจค้นหา เพื่อให้เข้าถึงคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่พึงประสงค์ ผ่านกระบวนการคิดขั้นสูงในเชิงกลยุทธ์ด้วยตนเอง ที่ส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดความไม่สมดุลในเรื่องทัศนคติ และนำไปสู่การซึมซับหรือปรับรับทัศนคติใหม่ได้อย่างคงทนถาวร

เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรรวม โดยเน้น แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ผ่านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะยาว

สรุปคำอธิบายกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บริบทของการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเกี่ยวข้องกับนิสิต นักศึกษามากขึ้นในปัจจุบันเนื่องจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงบริบททางเศรษฐกิจและสังคมยุค โลกาภิวัตน์ที่เอื้อประโยชน์ในการทำธุรกิจได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาจำนวนมากต้องการยกระดับคุณภาพของชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น อยากเปลี่ยนสถานภาพทางสังคมในฐานะเจ้าของกิจการ หลังจากที่ได้จบการศึกษาจากรั้วมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างน้อย 10 ปีหรือเมกะเทรนด์ (Megatrend) ที่ระบุว่าเศรษฐกิจของโลกภายใน 10 ปีข้างหน้าจะถูกขับเคลื่อนด้วยการเกิดใหม่ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก

อย่างไรก็ตาม สภาพการณ์ปัจจุบันของการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยที่ละเลยในการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการธุรกิจ โดยคำนึงเพียงผลประโยชน์สูงสุดคือผลกำไรทางธุรกิจ ส่งผลให้เกิดปัญหาการร้องเรียนจากผู้บริโภคและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มองเรื่องธรรมาภิบาลเป็นเรื่องไกลตัว เป็นเรื่องของการเพิ่มต้นทุนให้แก่ธุรกิจจึงให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่ากังวลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยเพราะบริบทในการทำธุรกิจที่มีความเป็นโลกาภิวัตน์ส่งผลให้เรื่องธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมนับเป็นกติกากฎการค้าสากลของโลก ดังนั้นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยจำเป็นต้องพัฒนาด้านธรรมาภิบาลและการบริหารงานที่ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาความสามารถด้านการผลิตสินค้าและบริการให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในสากล เพื่อรับมือกับกติกากฎการแข่งขันของเวทีการค้าโลกในอนาคต (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554)

การบริหารจัดการทางธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กรจะมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมโดยรวม ซึ่งรวมถึงการกำหนดบทบาทให้พนักงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคม โดยในปัจจุบันองค์กรธุรกิจต่างก็มีแนวปฏิบัติในการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กร อาทิ การฝึกอบรมให้เรื่องธรรมาภิบาลเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร การมอบรางวัลให้กับพนักงานที่มีแนวปฏิบัติในเรื่องธรรมาภิบาลที่โดดเด่น การจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจากบุคลากรภายในองค์กรเพื่อรับผิดชอบต่อเรื่องธรรมาภิบาล รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้พนักงานในองค์กรได้รับรู้และตระหนักถึงการมีธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สืบเนื่องจากสภาพความเป็นจริงของการละเลยในเรื่องธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเป็นประเด็นที่การอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญเพราะการเป็นผู้ประกอบการนับเป็นหนึ่งในเป้าหมายของการดำรงชีวิตสำหรับ

นิสิตนักศึกษาจำนวนมากหลังจากจบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น การสร้างการรับรู้เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักในการการถ่ายทอด ปลูกฝัง และพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลให้แก่ นิสิตนักศึกษา เน้นการสร้างคนเก่งคู่คุณธรรมซึ่งเป็นแก่นสารที่อยู่กับการศึกษาไทยมาตั้งแต่อดีตกาล สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติที่เน้นย้ำถึงความคาดหวังให้บัณฑิตมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นลำดับแรก ดังนั้น การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลจึงควรให้สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการปลูกฝัง กล่อมเกลาให้หยั่งรากลึกกลงไปในจิตใจของนิสิตนักศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าบัณฑิตเหล่านี้จะสามารถดำรงชีวิตในฐานะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีคุณลักษณะธรรมภิบาลหลังจากสำเร็จการศึกษาจากร่วมมหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์ตามอุดมการณ์ของการอุดมศึกษาไทยอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2552)

และถึงแม้ว่าในปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาจะมีการปลูกฝัง ถ่ายทอดแนวคิดและหลักปฏิบัติในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลของการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาโดยสอดแทรกเรื่องดังกล่าวไว้ในเนื้อหาวิชาผ่านการเรียนการสอน งานวิจัย รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้กิจการนิสิตนักศึกษา โดยมีหน่วยงานสามประสานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักศึกษาและงานวิจัย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2538) ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีของซิกเคอริง ไรเซอร์ โคลเบิร์ก และกิลลิแกน ในการยกระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลให้กับนิสิตนักศึกษาให้ถึงขั้นสูงสุดโดยให้นิสิตนักศึกษาสามารถเข้าถึงค่านิยมของสังคมโดยรวม รู้จักรับผิดชอบและสร้างสังคมที่สงบสุขให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมตามมาตรฐานจริยธรรมสากลไม่ต่างจากบริบทของการเป็นเจ้าของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการมีคุณลักษณะตามหลักธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Chickering & Reisser, 1993; Kohlberg, 1969; Gilligan, 1982)

อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดในการฝึกปฏิบัติเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลในสถานศึกษาปัจจุบันเป็นการจัดการเรียนรู้ที่พุทธพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัยจะถูกแยกออกจากสถานการณ์จริง โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกหัดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การอ่านและการเขียน ซึ่งไม่สามารถทำให้ผู้สอนและผู้เรียนแสดงกระบวนการการคิดให้เห็นอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจถึงแก่นแท้ในการฝึกปฏิบัติในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาล (Collins, 2006) อีกทั้ง คุณลักษณะธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นคุณลักษณะที่ควรได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความโดดเด่นในเรื่องดังกล่าวผ่านรางวัลธรรมภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช. อิงภากรณ์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคาร

แห่งประเทศไทย ในฐานะที่เลี้ยงต้นแบบที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถช่วยโน้มน้าวให้นิสิตนักศึกษา เข้าถึงแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของเจ้าของกิจการที่เน้นความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรวมโดยเน้น (1) แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผ่านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ (2) แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า ผ่านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักความ คัดค้านและหลักการมีส่วนร่วมและ (3) แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผ่านหลักความ รับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรมและหลัก ความคุ้มค่า ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อให้ แน่ใจว่าสังคมไทยจะได้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เก่งคู่คุณธรรมในระยะยาว (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554; สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัท ไทย, 2556; สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวยอึ้งภากรณ์ สมาคมธนาคาร ไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย, 2554; ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นหนึ่งในรูปแบบการเรียนรู้ที่จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาใน บทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้เรียนรู้วิธีการสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบที่มีทักษะและประสบการณ์ที่สูงกว่า กระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการคิดในระดับสูงได้ด้วยตนเองและเกิดเป็นความชำนาญในที่สุด โดยที่ผู้ฝึก ปฏิบัติจะสามารถเห็นแนวปฏิบัติและสามารถฝึกปฏิบัติได้โดยมีพี่เลี้ยงต้นแบบคอยให้ความช่วยเหลือ ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติจะเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายในโลกของความเป็นจริงและมีบริบทในเรื่องของการมี ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมผ่านการสังเกต การชี้แนะและการฝึกปฏิบัติ ซึ่งคอลลิน (Collins, 2006) ได้ กำหนดรูปแบบของกรอบแนวคิดของการเรียนรู้ทางปัญญาจากต้นแบบไว้ ดังนี้

1.สาระสำคัญ (Content) คือสิ่งที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดองค์ความรู้ โดยแบ่งองค์ความรู้ ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1.1.ความรู้หลัก (Domain Knowledge) ซึ่งรวมถึง แนวความคิด ข้อเท็จจริง กระบวนการที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาสาระของวิชา สามารถพบได้ตามตำรา การบรรยายและการสาธิต โดยที่ความรู้ดังกล่าวเป็นสิ่งที่จำเป็นแต่ไม่เพียงพอที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาและ การทำงานให้สำเร็จ โดยเฉพาะเมื่อการเรียนที่แยกออกจากบริบทของปัญหาที่เป็นจริงและการปฏิบัติ กับปัญหาอย่างชำนาญ

1.2.ความรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Knowledge) ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ชั้นคือ

1.2.1.กลยุทธ์การแก้ปัญหา (Heuristic Strategies) ซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้เทคนิคและ วิธีการในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยที่การแก้ปัญหาในบางครั้งอาจจะไม่ถูกนำมาใช้

เสมอไป แต่ถ้าเมื่อใดที่ได้ใช้ จะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีเพราะผู้เชี่ยวชาญได้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาโดยผ่านการฝึกหัดการแก้ปัญหามาก่อน

1.2.2. กลยุทธ์การควบคุมการกำกับกับการรู้คิดของตนเอง (Metacognitive Strategies) ประกอบด้วยการควบคุม การวินิจฉัย และการรักษาโดยผู้เรียนที่อยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย แต่ต้องประสบกับการจัดการหรือการควบคุมปัญหาดังนั้น จึงต้องใช้กลยุทธ์การควบคุมการกำกับกับการรู้คิดของตนเองในการเลือกกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์ ซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดของทิสนา แชมมณีและคณะในเรื่องมิติด้านข้อมูลหรือเนื้อหาที่นำไปสู่ “ทักษะความคิดขั้นสูง” ที่มีกระบวนการหรือขั้นตอนมากและซับซ้อน ส่วนใหญ่จะต้องใช้ทักษะพื้นฐานหลายทักษะผสมผสานกัน (ทิสนา แชมมณี และคณะ, 2540)

1.2.3. กลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning Strategies) เป็นกลยุทธ์สำหรับการเรียนรู้ในสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นของสาระสำคัญทั้งหมด โดยที่เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งเริ่มจากกลยุทธ์ทั่วไปสำหรับการสำรวจขอบเขตความรู้ใหม่จนถึงกลยุทธ์เฉพาะสำหรับการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนผ่านกรณีศึกษาจริงที่มีความซับซ้อนเพราะการเรียนรู้จากกรณีศึกษาจริงจะมีการบรรยายสภาวะการณ์ซึ่งมีประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนต้องตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อแก้ไขปัญหานั้น อีกทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ด้วยการสร้างสรรค์หนทางคลี่คลายปัญหาในสถานการณ์ที่กำลังประสบอยู่ พร้อมทั้งเรียนรู้ที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการพิจารณาปัญหาจากมุมมองที่หลากหลายได้ดีขึ้น (การตี เลียวไพโรจน์และคณะ, 2553) โดยกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่สำคัญคือ ผู้สอนต้องคัดเลือกกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับเนื้อหารายวิชา โดยผู้เรียนจะเริ่มวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากกรณีศึกษาและทบทวนความคิดเพื่อค้นหาแนวทางที่เป็นไปได้ทั้งหมดในการแก้ปัญหาหลังจากพิจารณาปัญหาแล้ว จากนั้น ผู้เรียนคัดเลือกหนทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด โดยใช้เกณฑ์คำถามต่าง ๆ ในการคัดเลือก โดยพิจารณาถึงผลดีผลเสียของทางเลือกแต่ละทาง โดยใช้การพยากรณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือผลตอบแทนที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสมกับเป้าหมายในแต่ละกรณีศึกษามากที่สุด และผู้เรียนนำเสนอความคิดต่อผู้สอนและผู้เรียนท่านอื่นผ่านการสื่อสารอย่างชัดเจนโดยมีการตั้งข้อคำถามและตอบคำถามภายหลัง ท้ายสุด ผู้สอนประเมินผลจากการนำเสนอความคิดผ่านการสื่อสารอย่างชัดเจนของผู้เรียน โดยการประเมินจะใช้เกณฑ์ตามความเหมาะสมของแต่ละรายวิชาและเนื้อหาของกรณีศึกษานั้น ๆ และผู้สอนต้องแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป และเมื่อผู้สอนได้คะแนนประเมินแล้ว ควรแจ้งให้กับผู้เรียนทราบ รวมทั้งชี้แจง การให้คะแนนและข้อเสนอแนะให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดการยอมรับและความเข้าใจร่วมกัน (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)

2. วิธีการสอน (Method) คือวิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเชี่ยวชาญ โดยต้องออกแบบให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเกต และค้นพบกลยุทธ์ที่หลากหลายผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1. การแสดงต้นแบบ (Modeling) ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสังเกต และสร้างรูปแบบความคิดของกระบวนการทำงานที่ทำให้งานสำเร็จ

2.2. การเป็นผู้ชี้แนะ (Coaching) ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เชี่ยวชาญสังเกตผู้เรียนในขณะปฏิบัติงาน และให้คำแนะนำ การช่วยเหลือ การป้อนผลย้อนกลับ และการทำเป็นต้นแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจดจำได้ ส่งผลให้สามารถทำงานได้ผลใกล้เคียงกับผู้เชี่ยวชาญ

2.3. การให้ความช่วยเหลือ (Scaffolding) ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้สอนช่วยเหลือผู้เรียนจนสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

2.4. การสื่อสารอย่างชัดเจน (Articulation) ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารผ่านการพูดหรือเขียนเกี่ยวกับความรู้ เหตุผล หรือกระบวนการในการแก้ปัญหาอย่างชัดเจนผ่านการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พูดหรือเขียนเกี่ยวกับความคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหา รวมถึงการให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการกำกับดูแลกิจกรรมการมีส่วนร่วม

2.5. การทบทวนความคิด (Reflection) ที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบกระบวนการในการแก้ปัญหาของตนเองกับผู้เชี่ยวชาญ และกับเพื่อนคนอื่น

2.6. การสำรวจค้นหา (Exploration) ที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3. ลำดับขั้นตอน (Sequencing) คือลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีความสำคัญต่อโครงสร้างการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยแบ่งเป็นหลักการที่สำคัญ 3 ประการคือ

3.1. การเพิ่มความซับซ้อน (Increasing Complexity) คือ การสร้างลำดับขั้นตอนของงานที่มีทักษะที่ซับซ้อนมากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความสามารถออกมาได้ตามที่ต้องการ

3.2. การเพิ่มความหลากหลาย (Increasing Diversity) คือการสร้างลำดับขั้นตอนของงานให้มีความหลากหลายของกลยุทธ์และทักษะที่ต้องการ

3.3. การสอนทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ (Global before Local Skills) คือการสร้างลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้จากการปรับทักษะพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การใช้กลยุทธ์ระดับสูง

4. สังคมวิทยา (Sociology) คือลักษณะทางสังคมของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ด้านดังนี้

4.1. การเรียนรู้จากสถานการณ์ (Situated Learning) คือการสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงอย่างกระตือรือร้น ภายใต้งैอนไขที่แตกต่างและ ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ได้เอง

4.2. ชุมชนของการปฏิบัติ (Community of Practice) คือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจวิธีการในการแก้ปัญหาและดำเนินงานในกิจกรรมของชุมชนในบทบาทของการเป็นเจ้าของในชุมชนนั้น ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและร่วมแบ่งปันประสบการณ์

4.3. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) คือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้จากสถานการณ์และชุมชนของการปฏิบัติที่จำเป็นต่อการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายในของการเรียนรู้

4.4. การร่วมมืออย่างจริงจัง (Exploiting Cooperation) คือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาย่างร่วมมือ

อีกทั้ง การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะสามารถนำไปสู่การพัฒนาในเรื่องจิตพิสัยเพราะการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยและจิตพิสัยจะเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญผ่านการเรียนรู้ พฤติกรรมที่มีองค์ประกอบเชิงอารมณ์และความรู้สึกจะเกี่ยวข้องกับจิตพิสัยทั้งหมด (Miller, 2005) ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ต้องจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ (Attitude Change) ในเรื่องของแนวทาง ระดับ ความเข้มข้นของทัศนคติ โดยการเปลี่ยนหนึ่งองค์ประกอบจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบตัวอื่น (Zimbardo & Leippe, 1991) โดยต้องมีการวางกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพโดยเน้นการสร้างทัศนคติใหม่ผ่านการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับทัศนคติให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีการนำเสนอเนื้อหาที่ โน้มน้าวใจและเป็นข้อมูลใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนผ่านกระบวนการดูซึม ปรับรับจัดระบบ จนนำไปสู่การสร้างสมดุลใหม่ (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553)

อย่างไรก็ตาม วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในสถานศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องปริมาณของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติที่มีมากกว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ ส่งผลให้พี่เลี้ยงต้นแบบไม่สามารถชี้แนะให้กับนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะกับการเรียนที่มีความซับซ้อนและอยู่ในสถานการณ์จริงซึ่งพี่เลี้ยงต้นแบบจำเป็นต้องชี้แนะผู้เรียนแบบต่อตัวต่อ อีกทั้ง การที่พี่เลี้ยงต้นแบบไม่สามารถให้คำแนะนำกับผู้ปฏิบัติได้ในทันที (Prompt Feedback) เพราะต้องใช้เวลานานในการออกแบบการดำเนินการและการประเมินแผนการเรียนรู้ และข้อจำกัดของพี่เลี้ยงต้นแบบที่อยู่กระจ่ายตามสถานประกอบของตนเองทำให้เกิดความไม่สะดวกกับผู้ฝึกปฏิบัติต้องเดินทางไปหาพี่

เลี้ยงต้นแบบตามสถานประกอบการ (Liu, 2005; Spector 2010 cited in Kuo, Hwang, Chen & Chen, 2012)

ดังนั้น การเลือกเครื่องมือการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ในวงกว้างได้มากขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศที่นิสิตศึกษามาคความคุ้นเคยเพราะเด็กเหล่านี้เกิดมาในยุคของดิจิทัล (Digital Age) และมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตตั้งแต่เด็ก (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013) โดยเฉพาะเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network Site) ซึ่งหมายถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันซึ่งอยู่บนฐานของระบบเว็บ 2.0 โดยเฉพาะเฟสบุ๊คที่มุ่งเน้นในการสร้างและสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมหรือเครือข่ายในกลุ่มคนที่มีความสนใจหรือมีกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นที่นิยมของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันเนื่องจากเป็นระบบการสื่อสารสมัยใหม่ที่มีส่วนช่วยให้ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารกันและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนได้ง่ายกว่าในอดีต

อีกทั้ง การศึกษาและการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา (Student Engagement) ซึ่งส่งผลให้ได้ผลลัพธ์ของการศึกษาทางด้านบวกอย่างมากในระดับอุดมศึกษา อาทิ การพัฒนาในเรื่องพุทธิสัยและจิตพิสัย การสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง การพัฒนาในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการข้อที่ 5 ของหลัก 7 ประการที่ดีของการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยซิคเคอริงและแกมสันที่ว่าทำให้ความสำคัญกับเวลาที่ผู้เรียนทุ่มเทให้กับงาน (Emphasizing time on task) ผ่านการเรียนรู้แบบประชาคมการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถส่งให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เฟสบุ๊คและความสำเร็จทางการศึกษา (Kuh, 2009; Chickering & Gamson, 1987 cited in Junco, 2011)

การใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษาจะสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุประสงค์ในการใช้และจะสัมพันธ์ทางอ้อมกับการนำไปใช้ โดยที่การใช้เฟสบุ๊คจะสัมพันธ์กับประโยชน์จากการใช้ ความสะดวกสบายที่ใช้ อิทธิพลทางสังคม เงื่อนไขของการช่วยเหลือและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอิทธิพลทางสังคมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการใช้เฟสบุ๊ค ซึ่งหมายถึงว่านิสิตนักศึกษาถูกอิทธิพลทางสังคมในการนำเฟสบุ๊คไปใช้เพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีความสนใจร่วมกัน (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013) ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยในเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relations) ที่เป็นวัตถุประสงค์หลักของการใช้เฟสบุ๊ค ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าธรรมชาติทางสังคมของเฟสบุ๊คจะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการประยุกต์และการใช้เฟสบุ๊คของนิสิตนักศึกษา ท้ายสุดผลสรุปจากการวิจัยที่ระบุว่า การใช้เฟสบุ๊คจะสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หลักของการใช้ ที่มีนัยสำคัญต่อการใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษา

อีกทั้ง การใช้เฟสบุ๊กเพื่อวัตถุประสงค์เชิงสังคม นิสิตนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นในการใช้เฟสบุ๊กเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างกระตือรือร้นกับเพื่อนร่วมชั้น เห็นประโยชน์จากการใช้เครื่องมือดังกล่าวในการแลกเปลี่ยนความรู้และการสื่อความกับเพื่อนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นส่งผลให้นิสิตนักศึกษาเกิดทัศนคติเชิงบวกในการใช้เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือทางการศึกษา (Mazman & Usluel, 2010) ดังนั้น การอุดมศึกษาของไทยจึงควรใช้ประโยชน์ในเรื่องมิติทางสังคมของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในเรื่องผลการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013)

โดยสรุป การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นิสิตศึกษานิยมใช้ในชีวิตประจำวัน โดยอิทธิพลทางสังคมเพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีความสนใจร่วมกันซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจและการแบ่งปันข้อมูลเอกสารด้วยวิธีการฝึกปัญญาจากต้นแบบ โดยผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องกับพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล 6 ประการของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี โดยเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย สะท้อนให้เกิดความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาวผ่านหลักการในเรื่องของหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ในการปฏิบัติต่อพนักงานตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน หลักความโปร่งใสในการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับพนักงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของส่วนรวมอย่างเหมาะสม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร หลักความคุ้มค่าในการบริหารใช้ทรัพยากรด้านพนักงานให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจากการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรขององค์กร และหลักคุณธรรมในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของสถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกต้องสุขลักษณะและการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล

2. แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าที่มีความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เกิดการซื้อซ้ำ ซื้อต่อจากผู้บริโภค ผ่านหลักการในเรื่องหลักนิติธรรมในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่าง

เครื่องครัด หลักคุณธรรมในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความเหมาะสม หลักความโปร่งใสและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการใช้หน่วยวัดเพื่อแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าในมุมมองของลูกค้า และคู่ค้าที่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ

3. แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เน้นนำหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความจริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมและชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกันและหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในพัฒนานิสิตนักศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
2. เป็นต้นแบบการพัฒนาการเรียนรู้อันเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ให้แก่นิสิตนักศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ โดยนำเสนอรายละเอียด ซึ่งแบ่งเป็น ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

ตอนที่ 2 ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเชิงจริยธรรม

2.1.ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของชิคเคอริงและไรเซอร์

(Chikering & Reisser)

2.2.ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

2.3.ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม โดยกิลลิแกน (Gilligan)

ตอนที่ 3 สภาพปัจจุบันและแนวคิดในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตอนที่ 4 วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยใช้เว็บเป็นฐาน

(Web-based Cognitive Apprenticeship)

ตอนที่ 5 สภาพปัจจุบันและแนวปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

การสร้างบัณฑิตให้เป็นบุคลากรที่สมบูรณ์ทั้งภูมิรู้ ภูมิธรรม ภูมิฐาน เป็นจุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษาไทยเพื่อให้บัณฑิตเติบโตขึ้นเป็นอนาคตที่ดีของประเทศไทยเพราะการเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ด้วยการเป็นคนเก่งมีความรู้เพียงอย่างเดียว โดยปราศจากความรู้มีศีลธรรม จริยธรรมอยู่ในจิตใจ ย่อมไม่สามารถทำให้บัณฑิตเหล่านั้นเป็นคนที่สามารถเติบโตได้อย่างสมบูรณ์ (พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์, 2549) ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาไทยจึงให้ความสำคัญในการสร้างบัณฑิตไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 1 มาตราที่ 6 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 ซึ่งคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาอุดมศึกษาของชาติ โดยมาตรฐานการอุดมศึกษาดังกล่าวได้เน้นมาตรฐานในด้านคุณภาพของบัณฑิต โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตในระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยหนึ่งในตัวบ่งชี้ของการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตจะมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีจิตสำนึกที่ดี สามารถดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและความรับผิดชอบต่อยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม (คณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2549)

นอกจากนี้ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติปี 2552 เน้นย้ำในเรื่องการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาสามารถพัฒนาขึ้นในตนเองผ่านประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษโดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมี อย่างน้อย 5 ด้าน โดยหนึ่งในห้าด้านจะเป็นเรื่องของความคาดหวังในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral) ซึ่งหมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนรวมและส่วนตน โดยมีความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องสังคมและส่วนตัว อีกทั้ง มาตรฐานของผลการเรียนรู้ในด้านของคุณธรรม จริยธรรมของคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาได้มีการกำหนดโดยให้นิสิตนักศึกษาสามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้าน

คุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2552)

อีกทั้ง โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล “บัณฑิตไทยไม่โกง” โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ ปี 2556 ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามี การบูรณาการเนื้อหาในเรื่องความมีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล ความพอเพียง ความซื่อสัตย์ สุจริต สอดแทรกในรายวิชาศึกษาทั่วไป ตลอดจนสร้างสรรค้กิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมที่ถูกต้องดีงาม เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาไทยเกิดความตระหนักและสำนึกในการพัฒนาตนเองให้เป็น เยาวชนที่ดีของประเทศชาติในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2556) ซึ่ง สัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ 2.7 ของการประกันคุณภาพภายในโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แห่งชาติ ปี 2553 ที่สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามระบบและกลไกในการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2553)

โดยสรุป แนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลให้นิสิตนักศึกษาเป็นเรื่อง ที่การอุดมศึกษาให้ความสำคัญเพราะเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลโดยได้มีการสอดแทรกเรื่องดังกล่าวผ่านการสอดแทรกเนื้อหาวิชาในหลักสูตรวิชาการ ผ่านงานวิชาการ ผ่านกิจกรรมเสริมทักษะคุณธรรม จริยธรรมของงานกิจการนิสิตนักศึกษาหรือองค์ ความรู้ใหม่ ๆ ผ่านงานวิจัย ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1

สภาพปัจจุบันในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้นักศึกษาผ่านงานวิชาการ งานกิจการนิสิตนักศึกษาและงานวิจัยในระดับอุดมศึกษา

เป้าหมายของการพัฒนาตามประเภทของการเรียนรู้	การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity)
งานวิชาการ	<p>- การสอดแทรกหรือบูรณาการเนื้อหาเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม ความซื่อสัตย์</p> <p>สุจริต การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันในหลักสูตรการเรียนการสอนในวิชาพื้นฐาน</p> <p>และในสาขาวิชาเฉพาะ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2556)</p> <p>- ภาควิชาบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>มีการจัดการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของการเป็นผู้ประกอบการ ให้แก่นิสิตนักศึกษาปีที่ 1 ภาควิชา โดยถือว่าเป็นวิชาบังคับพื้นฐาน</p> <p>รหัสวิชา: 2602171</p> <p>ชื่อวิชา: แนวคิดและจริยธรรมทางธุรกิจ</p> <p>จำนวนหน่วยกิต: 3 (3-0-6)</p> <p>สถานภาพวิชา: บังคับ</p> <p>เพื่อเป็นการสอนพื้นฐานในเรื่องของแนวคิดธุรกิจและชนิดขององค์กรธุรกิจ</p> <p>ทฤษฎีจริยธรรมและบทบาทของค่านิยมในสังคม การให้ความสำคัญและการพัฒนาความรับผิดชอบในระดับบุคคล สังคมและธุรกิจ ตลอดจนพฤติกรรมด้านจริยธรรม</p> <p>(จินตนา บุญบงการ, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2556)</p>
งานกิจการนิสิตนักศึกษา	<p>การจัดกิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดค่ายอบรมคุณธรรม ค่ายบำเพ็ญประโยชน์ - กิจกรรมรณรงค์ปลูกจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม และการป้องกันการทุจริต - กิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น <p>(สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2556)</p>
งานวิจัย	<p>- การส่งเสริมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน</p> <p>(สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2556)</p>

ตอนที่ 2 ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเชิงจริยธรรม

2.1. ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิคเคอริงและไรเซอร์ (Chickering & Reisser)

ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิคเคอริงและไรเซอร์ให้ความสนใจกับเนื้อหาสาระในการพัฒนานิสิตนักศึกษา โดยเน้นศักยภาพที่นิสิตนักศึกษาสามารถพัฒนาได้ 7 ชั้นคือ เริ่มจากการพัฒนาสมรรถภาพ (Developing Competence) การจัดการทางอารมณ์ (Managing Emotions) การเคลื่อนผ่านจากความเป็นอิสระไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Moving through Autonomy toward Interdependent) การพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationship) การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity) การพัฒนาจุดมุ่งหมาย (Developing Purpose) และการพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity) (Chickering & Reisser, 1993)

การพัฒนาความมีคุณธรรมเป็นการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับขั้นสูงสุด โดยการเกิดคุณธรรมจะเกิดขึ้นหลังจากที่นิสิตนักศึกษาได้มีการค้นพบเอกลักษณ์เฉพาะตนในระดับขั้นที่ 5 และการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในระดับขั้นที่ 6 โดยการพัฒนาความมีคุณธรรมในแนวคิดของซิคเคอริงและไรเซอร์ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่มัลลำดับซ้อนกันอยู่ดังนี้

2.1.1. ค่านิยมในด้านเกี่ยวกับมนุษย์ (Humanizing Value) โดยจะเปลี่ยนจากการทำตามความเชื่อต่างๆ ไปสู่การรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์คนอื่น

2.1.2. ค่านิยมเกี่ยวกับบุคคล (Personalizing Value) โดยเต็มใจที่จะยอมรับค่านิยมและความเชื่อต่างๆ อย่างมีสติและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

2.1.3. การพัฒนาความเหมาะสม (Developing Congruence) หมายถึง การประสานระหว่างค่านิยมส่วนตัวกับพฤติกรรมที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

2.2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

โคลเบอร์กเน้นการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเชิงคุณธรรม โดยแบ่งโครงสร้างของการเรียนรู้ในเรื่องจริยธรรมเป็น 3 ระดับ 6 ขั้น ดังนี้ ระดับที่ 1 ซึ่งเป็นระดับที่จริยธรรมต่ำกว่ากฎเกณฑ์ของสังคม (Pre-Conventional Level) โดยมีสองขั้นคือขั้นที่ 1 ที่ผู้กระทำไม่รู้จักจริยธรรมและขั้นที่ 2 ที่จริยธรรมขึ้นอยู่กับความต้องการที่เป็นรูปธรรมของผู้กระทำเอง สูงขึ้นมาในระดับที่ 2 ซึ่งเป็นระดับที่จริยธรรมเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม (Conventional Level) แบ่งเป็นสองขั้นคือขั้นที่ 3 ที่จริยธรรมระหว่างบุคคลเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลบรรทัดฐานเดียวกันและขั้นที่ 4 ที่จริยธรรม

เป็นไปตามตามระเบียบแบบแผนและวิธีปฏิบัติของสังคม และสูงขึ้นมาในระดับสูงสุดคือระดับที่ 3 ของการทฤษฎีการพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กซึ่งเน้นการพัฒนาการจริยธรรมของนิสิต นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป โดยเป็นช่วงเวลาของวัยรุ่นตอนปลายและผู้ใหญ่ตอนต้น ดังนี้ (Kohlberg, 1969)

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post-Conventional Level) โดยที่ผู้กระทำจะพยายามหาความหมายของหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมผ่านการใช้วิจารณญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตามเป็นการตัดสินใจที่ “ถูก” “ผิด” “ไม่ควร” จากวิจารณญาณของผู้กระทำเอง ปราศจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือกลุ่มที่ผู้กระทำเป็นสมาชิกอยู่ ดังนั้น กฎกติกาผ่านกฎเกณฑ์และกฎหมายจะตั้งอยู่บนหลักความยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกส่งผลให้ผู้กระทำสามารถตัดสินใจขัดแย้งของตนเองโดยใช้ความคิดไตร่ตรองและอาศัยค่านิยมที่ตนเชื่อและยึดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจจะปฏิบัติตามสิ่งที่สำคัญมากกว่าโดยมีกฎเกณฑ์ของตนเองซึ่งพัฒนามาจากกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นจริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปโดยพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้ แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Social Contract Orientation) โดยที่ผู้กระทำจะมีเหตุผลในการเลือกกระทำโดยคำนึงถึงประโยชน์ของคนส่วนรวมไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น รู้จักเคารพการตัดสินใจที่จะกระทำด้วยตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้ มีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามค่านิยมของตนและมาตรฐานของสังคม ถือว่ากฎเกณฑ์ต่างๆเปลี่ยนแปลงได้ โดยพิจารณาประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก พฤติกรรมของผู้กระทำในขั้นนี้จะแสดงพฤติกรรมตามมาตรฐานของสังคม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยผู้กระทำเห็นความสำคัญของคนหมู่มากจึงไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีได้ของผู้อื่นสามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามค่านิยมส่วนตัว ผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม การพัฒนาจริยธรรมในขั้นนี้เน้นความสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกสมควรที่จะปฏิบัติตามโดยพิจารณาถึงประโยชน์และสิทธิของบุคคลก่อนที่จะใช้เป็นมาตรฐานทางจริยธรรม ได้ใช้ความคิดและเหตุผลเปรียบเทียบว่าสิ่งไหนผิดและสิ่งไหนถูก ในขั้นนี้การ “ถูก” และ “ผิด” ขึ้นอยู่กับค่านิยมและความคิดเห็นของบุคคลแต่ละบุคคล แม้ว่าจะเห็นความสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างบุคคล แต่เปิดให้มีการแก้ไขโดยคำนึงถึงประโยชน์และสถานการณ์แวดล้อมในขณะนั้น

ชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principal Orientation) เป็นขั้นที่ผู้กระทำเลือกตัดสินใจที่จะกระทำโดยยอมรับความคิดที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้วโดยในขั้นนี้

ผู้กระทำจะแสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหลักการคุณธรรมสากลและคำนึงความถูกต้องยุติธรรมยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ มีความยืดหยุ่นและยึดหลักจริยธรรมของตนอย่างมีสติอย่างยุติธรรมและคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เคารพในความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล รู้จักละอายและเกรงกลัวต่อบาป ซึ่งจะพบในวัยผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญา การพัฒนาจริยธรรมในขั้นนี้เป็นหลักการมาตรฐานจริยธรรมสากล เป็นหลักการเพื่อมนุษยธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชนและเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคนในขั้นนี้สิ่งที่ “ถูก” และ “ผิด” เป็นสิ่งที่ขึ้นมโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เลือกยึดถือ

2.3. ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม โดยกิลลิแกน (Gilligan)

การพัฒนาจริยธรรมในแนวคิดนี้ใช้มุมมองของสตรีในการพิจารณาจริยธรรมจากความโอบอ้อมอารี (Care Voice) และความเมตตากรุณา ซึ่งควรตระหนักถึงมนุษย์โดยรวมและมีจุดเน้นเรื่องสัมพันธภาพและความร่วมมือ เพื่อให้เกิดค่านิยมที่สำคัญคือ การมีอิสระในการตัดสินใจและเลือกปฏิบัติ การคำนึงถึงความเท่าเทียมของชายและหญิง ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและผู้อื่น และความเป็นสากลที่สำคัญที่สุดคือความเมตตาและความช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน โดยมีหลักปฏิบัติในการพัฒนาจริยธรรม 3 ระดับคือ (Gilligan, 1982)

2.3.1. แนวโน้มของการอยู่รอดของปัจเจกบุคคล (Orientation to Individual Survival) โดยพิจารณาจากความอยู่รอดของตนเอง เข้าใจตัวเอง และเห็นประโยชน์ในเรื่องของจริยธรรมที่เน้นในเรื่องของความอยู่รอดของตัวเองเป็นสำคัญ

2.3.2. ความดีที่เกี่ยวข้องกับการเสียสละ (Goodness as Self-Sacrifice) โดยที่การพัฒนาจริยธรรมขยายไปสู่ความรับผิดชอบต่อผู้อื่นในสังคม นอกเหนือจากตัวเองในระยะแรก

2.3.3. คุณธรรมที่ไม่ใช้ความรุนแรง (The Morality of Nonviolence) ขั้นที่ คุณธรรมถึงด้วยความสงบสุข ยึดหลักจริยธรรมบนพื้นฐานของความโอบอ้อมอารีและความเมตตา กรุณาอย่างยุติธรรมและคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เคารพในความเป็นมนุษย์ของทุกคนในสังคม

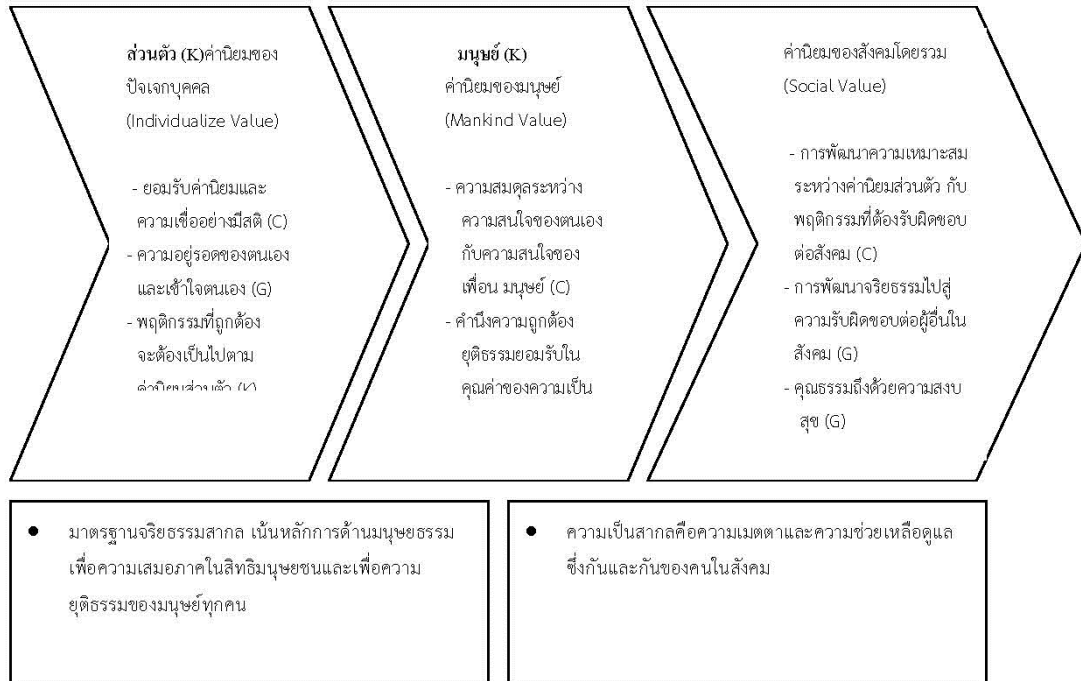
ความสัมพันธ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนิสิตนักศึกษาจากความเป็นปัจเจกบุคคลไปสู่สังคมโดยรวม

การพัฒนา นิสิตนักศึกษาให้มีจริยธรรมควรเริ่มจากการสร้างค่านิยมในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับบุคคล (Individualize Value) เพราะถ้าผู้ปฏิบัติไม่ได้เห็นถึงคุณประโยชน์ในเรื่องดังกล่าว จะเป็นการยากที่บุคคลเหล่านี้จะปฏิบัติสิ่งที่ดีต่อผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวม ดังนั้น การที่ปัจเจกบุคคลจะสามารถสร้างคุณค่าในเรื่องจริยธรรมให้เกิดขึ้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเชื่อมั่นในตนเองและยอมรับค่านิยมอย่างมีสติ รวมทั้งต้องสามารถแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนในเรื่องของความเชื่อและการยอมรับในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมได้

เมื่อผู้ปฏิบัติเริ่มเห็นคุณค่าในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมจากการปฏิบัติด้วยตนเอง ก็จะเริ่มมองเห็นค่านิยมของเพื่อนมนุษย์คนอื่น (Mankind Value) จากการสร้างสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองและความสนใจของผู้อื่น ไม่ประพฤตินิสัยที่ให้คุณกับตนเองและให้โทษกับผู้อื่นเพราะยึดถือในหลักการที่ว่ามนุษย์เราทุกคนควรได้รับการปฏิบัติบนพื้นฐานของความยุติธรรมในคุณค่าของมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน

ท้ายสุด ผู้ปฏิบัติจะสามารถยกระดับการพัฒนาเรื่องคุณธรรม จริยธรรมผ่านการเข้าใจในค่านิยมของสังคมโดยรวม (Social Value) รู้จักรับผิดชอบและสร้างความสงบสุขให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในสังคมผ่านหลักคุณธรรมและหลักโอบอ้อมอารีเป็นมาตรฐานจริยธรรมสากลตามแผนภาพที่ 1 ซึ่งสัมพันธ์กับคุณลักษณะของบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์ของการอุดมศึกษาที่มุ่งหวังให้บัณฑิตไทยมีการพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนรวมและส่วนตน โดยมีความสามารถในการปรับวิถีชีวิตเรื่องความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องสังคมและส่วนตัว อีกทั้ง มาตรฐานของผลการเรียนรู้ในด้านของคุณธรรม จริยธรรมของคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาได้มีการกำหนดโดยให้นิสิตนักศึกษาสามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก (คณะกรรมการอุดมศึกษา, 2549; สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2552)

แผนภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจากความเป็นปัจเจกบุคคลไปสู่สังคมโดยรวม

(Chickering & Reisser, 1993; Kohlberg, 1969; Gilligan, 1982)

หมายเหตุ:

“C” หมายถึงแนวคิดของ Chickering & Reisser

“K” หมายถึงแนวคิดของ Kohlberg

“G” หมายถึงแนวคิดของ Gilligan

ตอนที่ 3 สภาพปัจจุบันและแนวคิดในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แนวคิดในเรื่องของการมีธรรมาภิบาล (Corporate Governance) เกิดจากการบริหารและการจัดการในภาครัฐและภาคเอกชนที่ให้ความสำคัญกับระบบคุณธรรมและจริยธรรม เนื่องจากการบริหารและการจัดการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนประสบกับภาวะวิกฤตอันเกิดจากการทุจริตที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วและเป็นวงกว้าง ความไม่รับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องอันเป็นการบริหารจัดการที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรม (หอการค้าไทย, 2557) หรืออาจจะกล่าวได้ว่าธรรมาภิบาลคือแนวทางในการบริหารจัดการโดยใช้คุณธรรมจริยธรรมเป็นแกนหลักจากเรื่องสภาพคุณงามความดีและธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติในเชิงศีลธรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าธรรมาภิบาลจะช่วยกระตุ้นอย่างมากต่อการพัฒนาและขยายตัวของจริยธรรมทางธุรกิจเพราะความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนที่มีอยู่อย่างใกล้ชิด ภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมกติกาในการดำเนินงานของภาคเอกชนย่อมมีผลต่อการเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในวงการธุรกิจและยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นแกนหลักในการรับผิดชอบต่อสังคม (จินตนา บุญบงการ, 2554)

ธรรมาภิบาลของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีหมายถึงการจัดระเบียบในการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการจัดระเบียบให้กับสังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึง ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจ ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประเทศชาติในยามที่บ้านเมืองมีภัยเพราะบรรเทาป้องกันภัยอันตรายในยามที่บ้านเมืองมีภัยในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมือส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคปัจจุบัน โดยหลักธรรมาภิบาล 6 ประการที่ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ของสำนักนายกรัฐมนตรี ดังนี้ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม โดยเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปในสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ อีกทั้ง คนในสังคมต่างยินยอมพร้อมใจที่จะปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจ หรือตามอำนาจของตัวบุคคล

2. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน เน้นให้มีการให้และการรับข้อมูลที่สะดวกเป็นจริง ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ มีความตรงไปตรงมา มีที่มาที่ไปที่ชัดเจนและเท่าเทียม มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

3. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ นอกจากนี้ยังรวมถึงการร่วมตรวจสอบและร่วมรับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้น

4. หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อที่สามารถตรวจสอบได้ เป็นการสร้างกลไกให้มีผู้รับผิดชอบ ตระหนักในหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

5. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

6. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต จริใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย และเคารพในสิทธิของผู้อื่น

สำหรับความแตกต่างระหว่างธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (Corporate Social Responsibility: CSR) อยู่ตรงที่ธรรมาภิบาลจะมีโครงสร้างและกระบวนการภายในกิจการ ที่จัดให้มีขึ้นสำหรับการกำหนดทิศทางและสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของกิจการให้มีความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ เจริญรุ่งเรืองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความเสียหายของกิจการ รวมถึงความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อช่วยส่งเสริมการเติบโตของกิจการอย่างมั่นคง โดยในประเทศไทย หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้กำหนดขึ้นมีอยู่ด้วยกัน 5 หมวด ได้แก่ หมวด 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น หมวด 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน หมวด 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย หมวด 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และ หมวด 5 ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549)

โดยหลักการกำกับดูแลกิจการทั้ง 5 หมวดนี้ หมวดที่ 1 และหมวดที่ 2 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้น หมวดที่ 3 จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้มีส่วนได้เสียจากบริษัทตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมขั้นพื้นฐานของกิจการ ส่วนหมวดที่ 4 และหมวดที่ 5 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการ ซึ่งทั้งผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการ

การดำเนินงานของกิจการซึ่งมีเป้าหมายที่ผู้ถือหุ้น ผู้บริหาร คณะกรรมการ หรือพนักงานซึ่งก็คือผู้มีส่วนได้เสียในกิจการเป็นเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ภายในองค์กร ซึ่งจัดอยู่ในหัวข้อการกำกับดูแลกิจการภายในให้มีความโปร่งใส สามารถให้สังคมภายนอกตรวจสอบได้ ส่วนการดำเนินงานของกิจการซึ่งมีเป้าหมายที่ครอบครัวของพนักงาน ชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ รวมถึงสิ่งแวดล้อม ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่งขัน และประชาชนทั่วไป เป็นเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ภายนอกองค์กร ดังนั้น กิจการใดที่มีธรรมาภิบาลที่ดีอยู่แล้ว ถือว่าได้มีส่วนในการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ด้วย ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการเป็นกลไกการดำเนินงานในกิจการที่เชื่อมโยงสู่กระบวนการภายนอก ที่องค์กรจัดให้มีขึ้นภายใต้จุดมุ่งหมายที่ต้องการสร้างประโยชน์แก่กิจการและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การสงเคราะห์ช่วยเหลือส่วนรวมตามกำลังและความสามารถของกิจการ อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของกิจการในระยะยาว

ดังนั้น ธรรมาภิบาลจึงเป็นการดูแลรักษาไม่เฉพาะในส่วนที่เป็นกิจการ แต่ยังแผ่ขยายกว้างออกไปครอบคลุมในส่วนที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดที่อยู่โดยรอบกิจการ ด้วยเงื่อนไขของความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะนิติพลเมือง (Corporate Citizen) โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกกิจการอย่างเป็นธรรม

โดยสรุป ธรรมาภิบาลจะมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ (1) การนำหลักคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะต้องปลูกฝังให้เกิดกับบุคลากรในองค์กร มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาระบบและกระบวนการภายในองค์กรสำหรับใช้กำกับดูแลการดำเนินงานของบุคลากรเพื่อให้เป็นไปตามหลักคุณธรรม จริยธรรม (2) เป็นการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมขั้นพื้นฐานของกิจการ ที่คำนึงถึงการปฏิบัติตามกฎหมาย และดูแลผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องภายใต้สิทธิที่พึงได้รับตามที่กฎหมายกำหนด และ (3) มุ่งหมายให้กิจการมีขีดความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และส่งเสริมการเติบโตของกิจการอย่างมั่นคง สังคมภายนอกตรวจสอบได้ ในขณะที่เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการจะประกอบด้วยคุณลักษณะที่เป็นสอดคล้องกับธรรมาภิบาลอยู่ 3 ประการ คือ (1) เป็นเรื่องของการคำนึงถึงผลกระทบจากการดำเนินงานที่จะเกิดแก่ผู้มีส่วนได้เสีย ตามหลักศีลธรรม หรือการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ซึ่งองค์กรใช้เป็นแนวการดำเนินงานที่เชื่อมโยงสู่กระบวนการภายนอก โดยมีพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นจากกลไกการมีธรรมาภิบาลที่ดี (2) เป็นการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมที่มากกว่าการคำนึงถึงเพียงการปฏิบัติตามกฎหมาย และการดูแลผลกระทบที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสียตามหลักคุณธรรม นอกเหนือจากสิทธิที่พึงได้รับตามกฎหมาย และ (3) มุ่งหมายให้กิจการมีขีดความสามารถในการสร้างคุณค่าร่วมจากการส่งมอบประโยชน์ให้แก่กิจการและสังคมส่วนรวม อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของกิจการในระยะยาว ซึ่งจากบทเรียนในการขับเคลื่อนเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในองค์กรธุรกิจหลายแห่ง พบว่า องค์กรจะไม่สามารถดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกให้ประสบผลสำเร็จหรือก้าวหน้าได้ หากปราศจากการกำกับดูแลกิจการภายในที่ดีและเข้มแข็ง หรืออีก

นัยหนึ่ง ธุรกิจทำความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ โดยละเลยเรื่องธรรมาภิบาลไม่ได้ (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2555)

แนวปฏิบัติในการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กร

การบริหารจัดการทางธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กรจะมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ของสังคม รวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาของสังคม บริหารพนักงานและประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นเรื่องที่เหมาะสมระหว่างศาสตร์และศิลป์ เป็นศาสตร์ในบริบทที่ว่าได้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในเรื่องนี้ภายใต้คณะบริหารธุรกิจมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยถือว่าการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาลสามารถวางเป็นกฎเกณฑ์ได้มีคำตอบที่มีค่อนข้างชัดเจนในระดับหนึ่งว่าอะไรถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล อะไรไม่ถูกต้อง รวมถึงมีกระบวนการในการวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่ขาดธรรมาภิบาล ในส่วนที่เป็นศิลป์นั้น บางกรณีที่แนวคิดในเรื่องธรรมาภิบาลและไม่ชัดเจนว่าความถูกต้องเหมาะสมตามหลักธรรมาภิบาลเป็นอย่างไร และวิธีในการนำเอาธรรมาภิบาลมาใช้ควรทำอย่างไร สภาพการณ์เช่นนี้อาจจะไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวของการใช้ธรรมาภิบาลและอาจจะต้องใช้ทักษะเชิงศิลป์หรือความสามารถเฉพาะตัวของผู้บริหารเป็นสำคัญ (จินตนา บุญบงการ, 2554)

ดังนั้น แนวคิดในสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กร สามารถทำได้ ดังนี้ (ปูนซีเมนต์ไทย, 2550; จินตนา บุญบงการ, 2554; บัณฑิต นิจถาวร, 2555)

1. การฝึกอบรมเรื่องธรรมาภิบาล

การฝึกอบรมเรื่องธรรมาภิบาลเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วงส่งเสริมธรรมาภิบาล องค์กรใหญ่ในสหรัฐอเมริกา สิวายสเตอร์ส และบริษัทรถไฟยูเนียนแพซิฟิก จัดให้มีการอบรมเรื่องธรรมาภิบาลอย่างกว้างขวาง โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกในหมู่พนักงานที่มีต่อธรรมาภิบาล และเพื่อให้พนักงานมีความสนใจต่อประเด็นปัญหาทางธรรมาภิบาลและรวมถึงการอภิปรายเรื่องธรรมาภิบาลรวมทั้งวิธีการรายงานความประพฤติ สำหรับในเยอรมนีได้มีการกำหนดมาตรฐานในการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ โดยมีระบบการติดต่อสื่อสารเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวทราบและเข้าใจ เพราะแค่การแจกจ่ายธรรมาภิบาลไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการอธิบายเนื้อหาสาระและมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตอบคำถามต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องธรรมาภิบาล

บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) หรือ เอสซีจี (SCG) ได้มีการจัดให้ความรู้และส่งเสริมการปฏิบัติในเรื่องธรรมาภิบาลให้แก่พนักงานทุกคนในทุกๆ ระดับ เน้นการสร้างจิตสำนึกให้แก่พนักงานตั้งแต่เริ่มเข้างาน โดยได้จัดทำคู่มือจรรยาบรรณเป็นรูปเล่มและแจกพนักงานเข้าใหม่ อีกทั้งชี้แจงหลักการและแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตลอดจนให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณเอสซีจี

อย่างไรก็ตาม การฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวของบางองค์กรอาจไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่จะสอนผู้บริหารว่าอะไรเป็นเรื่องของธรรมาภิบาล แต่เป็นการให้มาตรฐานที่ผู้บริหารจะสามารถนำไปใช้วัดการกระทำว่าอะไรที่ผิดต่อธรรมาภิบาล อาทิ การกำหนดมาตรฐานให้กับผู้บริหาร ดังนี้

- 1.1. จงทำในวิธีที่ท่านต้องการให้ผู้อื่นกระทำต่อท่าน
- 1.2. จงทำในสิ่งที่ให้ประโยชน์มากที่สุดกับคนจำนวนมากที่สุด
- 1.3. จงทำเมื่อเป็นกฎสากล
- 1.4. จงทำเมื่อเรื่องนั้นได้รับการตรวจสอบจากเพื่อนร่วมอาชีพแล้วว่าถูกต้อง

ซึ่งแนวคิดข้างต้นสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีของซิคเคอริง ไรเซอร์ โคลเบิร์ก และกิลลิแกน ในการยกระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษาให้ถึงขั้นสูงสุดโดยให้ผู้เรียนเข้าถึงค่านิยมของสังคมโดยรวม รู้จักรับผิดชอบและสร้างสังคมที่สงบสุขให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ตามมาตรฐานจริยธรรมสากล (Chickering & Reisser, 1993; Kohlberg, 1969; Gilligan, 1982)

2. การมอบรางวัลให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติตามแนวคิดธรรมาภิบาล

การให้รางวัลเป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจให้มีการปฏิบัติในเรื่องธรรมาภิบาลได้โดยนิตยสาร Business Ethics ได้จัดทำรางวัลทางจริยธรรมให้แก่บริษัทที่มีผลงานที่ดีเด่นในทางจริยธรรมทางธุรกิจ หรือนิตยสาร Forbes จัดให้มีการประกาศรางวัลบริษัทที่มีผลงานดีเด่นทางจริยธรรมประจำปี เรียกว่า American Business Ethics Awards (ABEA) เพื่อให้เป็นบริษัทตัวอย่างของการมีธรรมาภิบาลทางธุรกิจและกระตุ้นให้มีการปฏิบัติในเรื่องธรรมาภิบาลมากขึ้น

3. การกำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบเรื่องธรรมาภิบาล

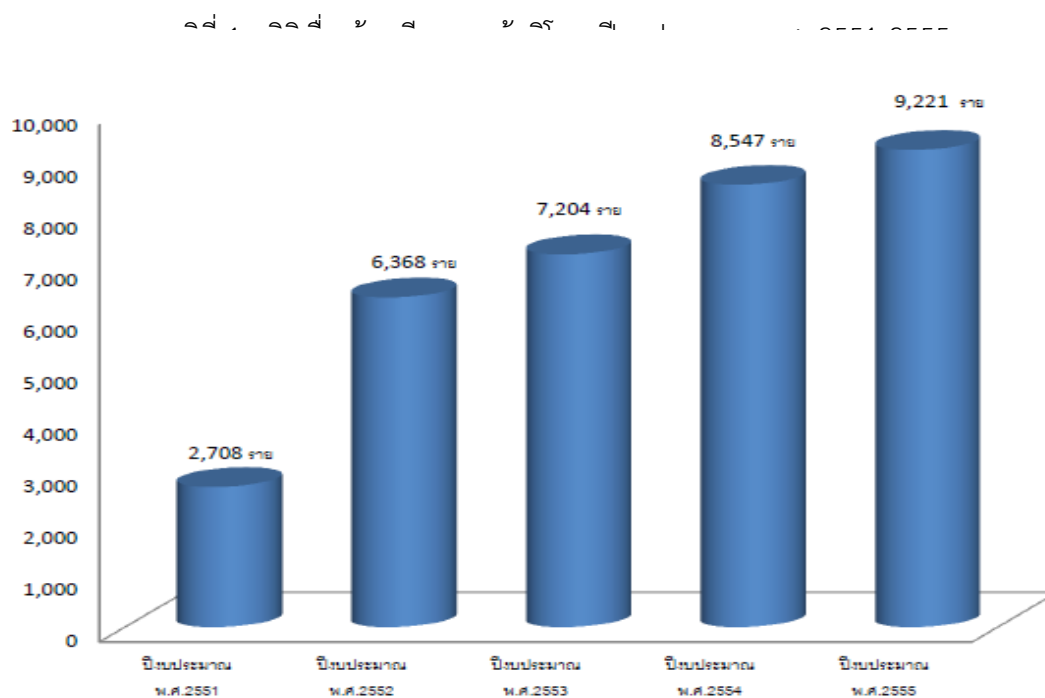
การจัดระบบหรือวิธีการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามธรรมาภิบาลเพื่อให้แน่ใจว่าพนักงานทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมาภิบาลในองค์กร วิธีการหนึ่งที่ทำในประเทศสหรัฐอเมริกาคือการจัดตั้งคณะกรรมการเรื่องธรรมาภิบาลในองค์กรหรือไม่ก็มีเจ้าหน้าที่เพื่อให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาทางด้านธรรมาภิบาล บางองค์กรในสหรัฐอเมริกามีการให้บริการโทรศัพท์สายตรงแก่พนักงานที่จะปรึกษาเรื่องธรรมาภิบาลกับผู้บังคับบัญชา ในส่วนขององค์กรในเยอรมนี คณะกรรมการตรวจสอบภายในที่รับผิดชอบเรื่องธรรมาภิบาลต้องมีการติดต่อโดยตรงได้กับพนักงาน เพื่อให้มีการพิจารณาปัญหาของพนักงานที่เกี่ยวกับธรรมาภิบาล สอดคล้องกับแนวทางของเอสซีจีที่มีการจัดตั้งคณะทำงานในกำหนดนโยบายและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณเอสซีจี ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณเอสซีจี และตัวแทนที่เป็นผู้บริหารระดับสูงในแต่ละกลุ่มธุรกิจทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานตลอดจนให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยังมีสำนักงานตรวจสอบเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในภาคปฏิบัติเกี่ยวกับช่องทางในการรับข้อร้องเรียน

4. การจัดกิจกรรมตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีในองค์กร

ธุรกิจไม่ว่าจะใหญ่หรือเล็กก็สามารถจัดกิจกรรมตามหลักธรรมาภิบาลภายในองค์กร เพื่อสร้างให้เห็นถึงความเป็นระบบและการมีหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่ดีเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าองค์กรมีนโยบายและแนวการปฏิบัติด้านธรรมาภิบาลอย่างไร ตัวอย่างเช่น เอสซีจีมีการจัดกิจกรรมในเรื่องจรรยาบรรณเอสซีจี ด้วยการจัดทำแผ่นโฆษณาประชาสัมพันธ์ และวิดีโอคลิป (VDO Clip) โดยเป็นการจำลองเหตุการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ตามคู่มือจรรยาบรรณ เอสซีจี เพื่อสื่อสารให้เข้าใจง่าย และเน้นในเรื่องที่พนักงานทุกคนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้มีการสื่อสารถึงพนักงานทุกคนโดยการส่งข่าวสารในเรื่องดังกล่าวผ่านช่องทาง อีเมล (e-mail) ของพนักงาน นอกจากนี้ยังได้กำหนดช่องทางให้พนักงานสามารถร่วมตอบคำถามแสดงความพึงพอใจ แสดงความคิดเห็นและแบ่งปันประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณเอสซีจีได้

สภาพปัจจุบันในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การละเลยต่อความรับผิดชอบในฐานะของผู้ประกอบการที่ขาดหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงเพียงผลประโยชน์สูงสุดคือผลกำไรทางธุรกิจก็ยิ่งเกิดขึ้นและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่นตัวเลขร้องเรียนจากผู้บริโภคในระบบคุ้มครองผู้บริโภคแบบเบ็ดเสร็จปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2555 (โดยปีงบประมาณของทุกปีจะอยู่ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 30 กันยายนของปีถัดไป ยกเว้นปีงบประมาณปี พ.ศ. 2551 จะอยู่ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 – 30 กันยายน 2551) โดยสำนักคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค พบว่า ตัวเลขที่ได้รับการร้องเรียนจากผู้บริโภคสูงขึ้นในแต่ละปี จากจำนวน 6,368 รายในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 7,204 รายในปี พ.ศ. 2553 จำนวน 8,547 รายในปี พ.ศ. 2554 และจำนวน 9,221 รายในปี พ.ศ. 2555 โดยเฉพาะข้อร้องเรียนจากธุรกิจประเภทบริการ อสังหาริมทรัพย์และสิ่งก่อสร้าง และสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นสามประเภทหลักที่ได้รับการร้องเรียนสูงสุดคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของการร้องเรียนทั้งหมดในแต่ละปีตามแผนภูมิที่ 1

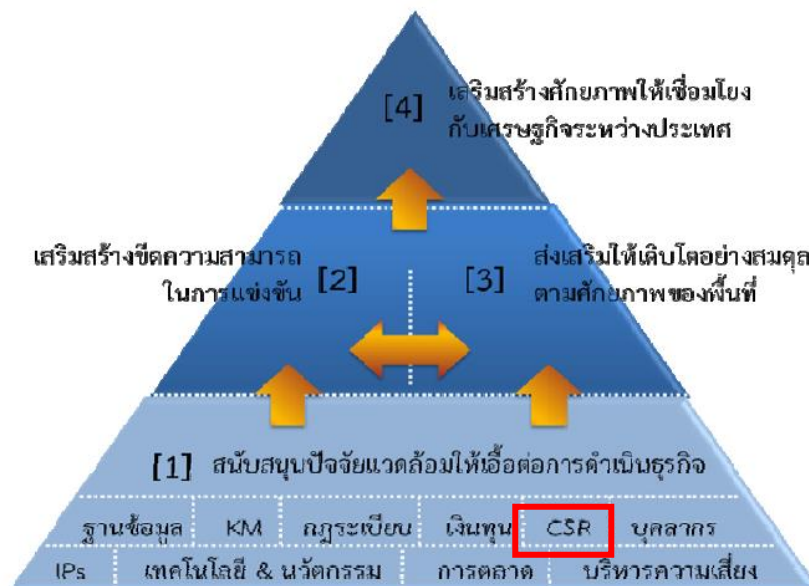

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (2555)

นอกจากนี้ ผลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม (SWOT Analysis) จากแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ระบุจุดอ่อนของผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องข้อจำกัดในด้านธรรมาภิบาล โดยขาดจิตสำนึกและการตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นธรรม ทั้งต่อลูกค้า ลูกจ้าง แรงงาน พันธมิตรทางธุรกิจ ชุมชนและสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ การดำเนินธุรกิจโดยขาดความรับผิดชอบของวิสาหกิจ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน อาทิ

3.1. แนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามแผนการของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 – 2559)

แผนภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของสำนักงาน
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559)

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2554)

การขยายกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถือว่าเป็นวัฏจักรของธุรกิจโดยทั่วไปที่เมื่อมีการเจริญเติบโตขึ้นก็ย่อมมีความต้องการเงินทุนเพิ่มขึ้นจากแหล่งเงินทุนภายนอกของกิจการหรือการที่กิจการมีการขยายตัวมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความซับซ้อน ก่อให้เกิดบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในธุรกิจมากขึ้นและจากกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการหรือผลประโยชน์ที่ไม่สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการ การกำกับดูแลที่ดีเพราะวิสาหกิจหนึ่ง ๆ เปรียบได้กับประเทศหนึ่ง ที่จะต้องมีการบริหารการปกครอง มีการควบคุมดูแลเพื่อให้อุตสาหกรรมในประเทศนั้นหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับการคุ้มครองเพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร (Stakeholders) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในยุทธศาสตร์ที่ 1 คือการสนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้อุตสาหกรรมการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยและในกลยุทธ์ที่ 6 ที่กล่าวถึงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ดำเนินธุรกิจโดยใช้ธรรมาภิบาลและสนับสนุนการประกอบธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งในการสร้างจิตสำนึก ปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยเห็นความสำคัญของการดำเนินธุรกิจโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและ

สังคม รวมทั้งให้ความรู้และส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ ในการสร้างรายได้ให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นหลักพื้นฐานในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย เพราะหลักดังกล่าวจะช่วยทำให้องค์กรสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้พนักงานในองค์กรมีความสุขกับการทำงานและยังช่วยสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีพร้อมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งจะส่งผลดี โดยรวมกับการดำเนินงานให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อีกในอนาคต ซึ่งแนวทางปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554)

1. การพึงปฏิบัติต่อพนักงาน โดยผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยควรคำนึงถึงสิ่งที่พึงปฏิบัติต่อพนักงาน ดังนี้

- 1.1. การจ่ายค่าจ้างเงินเดือนค่าตอบแทนตามกฎหมาย
- 1.2. การจัดระบบการเพิ่มค่าจ้าง
- 1.3. สถานที่ทำงาน ที่พักถูกสุขอนามัย
- 1.4. มีสวัสดิการช่วยเหลือเรื่องการรักษาพยาบาล
- 1.5. การบรรเทาทุกข์แก่พนักงาน
- 1.6. ระบบการพัฒนาพนักงาน ให้ความรู้แก่พนักงาน
- 1.7. ให้ประโยชน์เพิ่มเติมแก่พนักงานตามผลงานอย่างเหมาะสม

2. การพึงปฏิบัติต่อผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ โดยผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยควรคำนึงถึงสิ่งที่พึงปฏิบัติต่อผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ ดังนี้

- 2.1. สินค้าหรือบริการต้องถูกสุขอนามัย
- 2.2. มีระบบการควบคุมการผลิตหรือการบริการได้ตามมาตรฐานและคุณภาพ
- 2.3. การกำหนดราคาที่ชัดเจนเพื่อให้คุ้มค่าแก่การลงทุนที่ผู้บริโภคตัดสินใจ
- 2.4. ความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นกับลูกค้า

3. การพึงปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยควรคำนึงถึงสิ่งที่พึงปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- 3.1. มีระบบการควบคุมดูแลและกำจัดของเสียที่เกิดจากกิจการ
- 3.2. มีระบบกำจัดน้ำเสีย
- 3.3. มีการกำหนดกฎระเบียบและข้อปฏิบัติที่พึงกระทำต่อชุมชน
- 3.4. ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและคืนกำไรแก่ชุมชนตามความเหมาะสม ไม่เอาเปรียบ

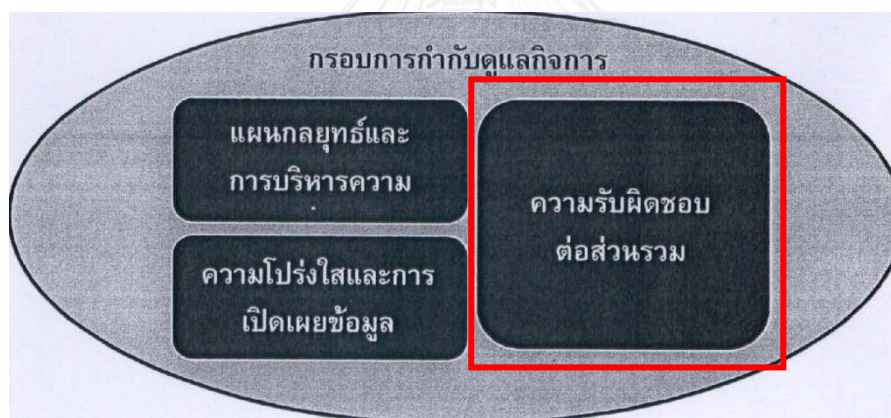
เปรียบสังคมและสิ่งแวดล้อม

3.5. มีระบบการจัดทำบัญชี รายงานผลและการติดตามอย่างถูกต้องเป็นจริง ตลอดรวมถึงการนำเสนอภาวะในอัตราที่ถูกต้อง

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยควรนำแนวทางในการปฏิบัติต่อพนักงาน ผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อมไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการกิจการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับกิจการธุรกิจของตนให้รอดพ้นจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์มีโอกาสเกิดขึ้นตลอดเวลาและเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยประสบความสำเร็จอย่างสง่างาม และก้าวไปสู่การเป็นผู้นำต้นแบบในการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยโดยสมบูรณ์

3.2. แนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกิจการโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

แผนภาพที่ 3 แนวทางในการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

ที่มา: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2556)

แนวปฏิบัติตามกรอบการกำกับดูแลกิจการคือการสร้างการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบและกระบวนการในการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งรวมถึงบทบาทของเจ้าของกิจการ ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการแยกบทบาทหน้าที่ระหว่างผู้บริหารและเจ้าของกิจการออกจากกัน มีการระบุบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนในองค์กร ตั้งแต่ เจ้าของกิจการ พนักงานอย่างชัดเจนและโปร่งใส รวมถึงการจัดระบบขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการตามวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและจัดทำเป็นกลยุทธ์ที่สะท้อนถึงการเติบโตที่ยั่งยืนและมีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน รวมถึงผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง

และน่าเชื่อถือได้ ในขณะที่เดียวกันต้องรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปพร้อมกัน โดยเน้นที่แนวทางในการปฏิบัติ (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2556) ดังนี้

1. การปฏิบัติต่อพนักงาน

- 1.1. การจ่ายค่าจ้างที่ถูกต้องและเป็นธรรม
- 1.2. การให้ความสำคัญกับสุขภาพและความปลอดภัย
- 1.3. การว่าจ้างพนักงานท้องถิ่น
- 1.4. โปรแกรมการพัฒนาและฝึกอบรมพนักงาน
- 1.5. ระบบการให้ผลตอบแทนที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงาน
- 1.6. ให้สวัสดิการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- 1.7. สร้างโอกาสและความก้าวหน้าทางอาชีพ
- 1.8. สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้น่าอยู่
- 1.9. ให้ความสำคัญกับสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและครอบครัว
- 1.10. รวบรวมรับฟังความคิดเห็นและพร้อมที่จะตอบสนองต่อข้อเรียกร้องของพนักงาน

2. การปฏิบัติต่อลูกค้า

- 2.1. การทำการตลาดอย่างตรงไปตรงมา
- 2.2. ไม่มีการโฆษณาสินค้าและบริการเกินจริง
- 2.3. กำหนดราคาที่ชัดเจนและยุติธรรม
- 2.4. รักษามาตรฐานคุณภาพของสินค้าและบริการ
- 2.5. ควบคุมกระบวนการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานและทำการตลาดอย่าง

ตรงไปตรงมา

- 2.6. มีบริการหลังการขายที่คอยดูแลลูกค้า
- 2.7. รักษาความลับสัญญาของลูกค้า
- 2.8. ปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้า
- 2.9. รวบรวม รับฟังความคิดเห็นจากข้อร้องเรียนของลูกค้าและนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น

3. การปฏิบัติต่อคู่ค้าและคู่แข่ง

- 3.1. การซื้อ ขายวัตถุดิบกับคู่ค้าในราคาที่เป็นธรรม
- 3.2. ชำระค่าวัตถุดิบที่ตรงต่อเวลา
- 3.3. ไม่ผูกขาดกับคู่ค้าเพียงเจ้าเดียว
- 3.4. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับคู่ค้าที่ดำเนินธุรกิจที่ผิดศีลธรรม
- 3.5. มีประเด็นเรื่องการรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในประเด็นของการเลือกคู่ค้า
- 3.6. ให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานของคู่ค้า

- 3.7. รวบรวม รับฟัง และตอบสนองต่อข้อเสนอของคู่ค้า
- 3.8. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่สื่อไปในทางทุจริตและการให้สินบน
- 3.9. ไม่เลือกการแข่งขันด้วยวิธีการทุ่มตลาด
- 3.10. ไม่ละเมิดสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น
4. การปฏิบัติต่อภาคราชการ
 - 4.1. ไม่ฝ่าฝืนกฎหมายและกฎระเบียบ
 - 4.2. ไม่หลีกเลียงภาษี
5. การปฏิบัติต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
 - 5.1. พัฒนาชุมชนรอบข้างโรงงานหรือบริษัท
 - 5.2. ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อม
 - 5.3. ให้ความสำคัญกับเรื่องการนำมาใช้ใหม่
 - 5.4. จัดตั้งทีมงานในการดูแลสิ่งแวดล้อม
 - 5.5. ให้คำมั่นสัญญาว่าจะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
6. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น
 - 6.1. เปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างโปร่งใส
 - 6.2. เปิดเผยข้อมูลที่ไม่ใช่ด้านการเงินอย่างโปร่งใส
 - 6.3. มีระบบการควบคุมภายในที่ป้องกันการทำหน้าที่มิชอบ
 - 6.4. มีระบบการคานอำนาจ
 - 6.5. ให้ผลตอบแทนอย่างเหมาะสม
 - 6.6. ไม่เปิดเผยข้อมูลภายในที่มีนัยสำคัญของบริษัท

3.3. จริยธรรมนักธุรกิจโดยมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (Institute for Management Education for Thailand Foundation)

การดำเนินธุรกิจเพื่อการพัฒนาสู่ความมั่นคงและความยั่งยืนนั้น เงื่อนไขความสำเร็จที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือนักธุรกิจที่ต้องดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม ภายใต้กรอบการประพฤติปฏิบัติที่ดี ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล จริยธรรมและคุณธรรม ไม่ผิดกฎหมาย ไม่สนับสนุนการทุจริตคอร์รัปชั่น ไม่ผิดศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ นักธุรกิจผู้ประกอบการเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและประเทศจึงต้องจรรโลงศรัทธาในการทำธุรกิจ ทั้งทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมอาชีพและสังคม เพราะความเชื่อในผลของการกระทำความดีที่จะสามารถทำให้คนทุกคนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขร่วมกัน การดำเนินธุรกิจที่ดี ถูกต้องของนักธุรกิจและผู้ประกอบการสามารถทำให้ทุกคนอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีสุข โดยมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย ได้นำเสนอ “จริยธรรมของนักธุรกิจ 9 ประการ” เพื่อเป็นหลักการใน

การประพฤติปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจริยธรรมหมายถึงสิ่งดีที่ยอมรับโดยคนทั่วไปให้เป็นแบบของการคิดและการปฏิบัติจนเป็นพฤติกรรมที่ดีของบุคคล (ชินวุธ สุนทรสීමะ, 2533) หรืออาจหมายถึงความสามารถที่สะท้อนถึงค่านิยมในกระบวนการตัดสินใจของบริษัทเพื่อกำหนดว่าค่านิยมดังกล่าวและการตัดสินใจมีผลกระทบอย่างไรต่อกลุ่มต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ได้เสียกับบริษัท (Samual Certo, 1997 อ้างถึงในจินตนา บุญงการ 2554) โดยจริยธรรมของนักธุรกิจ 9 ประการ มีดังนี้ (มูลนิธิเพื่อสถาบันการ ศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย, 2556)

1. จริยธรรมต่อพนักงานที่นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อพนักงาน มีดังนี้
 - 1.1. พึงจ่ายค่าตอบแทน และสวัสดิการที่เหมาะสมกับการทำงาน
 - 1.2. พึงมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของพนักงาน
 - 1.3. พึงให้ความสำคัญและปฏิบัติต่อพนักงานด้วยความเสมอภาค โดยไม่แบ่งแยกหรือเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเชื้อชาติ ศาสนา และสถานะอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน
 - 1.4. พึงมุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญ ให้แก่พนักงาน เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อธุรกิจ
 - 1.5. พึงให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือพนักงานในกรณีต่างๆ ด้วยความจริงใจและความเหมาะสม
 - 1.6. พึงคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสุขภาพของพนักงาน และสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
 - 1.7. พึงรับฟังความคิดเห็นของพนักงาน ด้วยเหตุและผลอย่างมีสติ
 - 1.8. พึงเคารพสิทธิส่วนบุคคล โดยเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวของพนักงานไว้เป็นความลับ
 - 1.9. พึงส่งเสริม สนับสนุน และปลูกฝังให้พนักงานประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้อง และดีงาม โดยยึดหลักจริยธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม
2. จริยธรรมต่อลูกค้าที่นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อลูกค้า มีดังนี้
 - 2.1. พึงผลิตสินค้าและบริการให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
 - 2.2. พึงผลิตสินค้าและบริการที่ไม่ละเมิดต่อศีลธรรมหรือเป็นพิษภัยกับลูกค้า
 - 2.3. พึงขายสินค้าและบริการในราคายุติธรรม ราคาสินค้าเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้าและบริการ
 - 2.4. พึงให้ความเสมอภาคและให้ความสำคัญแก่ลูกค้าอย่างทัดเทียมกัน ให้บริการอย่างมีน้ำใจไมตรี มีอัธยาศัยที่ดีต่อกัน
 - 2.5. พึงละเว้นการกักตุนสินค้าหรือสร้างเงื่อนไขที่เป็นการต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของธุรกิจและทำให้ลูกค้าเดือดร้อน

2.6. ฟังไม่ทุจริต หลอกหลวงลูกค้าเพื่อประโยชน์ เช่น ขายสินค้าหมดอายุและปิดบังข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสินค้าและบริการ

2.7. ฟังจัดระบบช่องทางการติดต่อ รับข้อร้องเรียน การประเมินความพึงพอใจด้านคุณภาพของสินค้าและบริการ พร้อมทั้งดำเนินการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

2.8. ฟังเก็บและรักษาข้อมูลของลูกค้า โดยไม่ควรนำข้อมูลของลูกค้าไปใช้ในทางมิชอบในขณะเดียวกัน ควรรักษาข้อมูลของลูกค้าไว้อย่างครบถ้วนเป็นจริง

2.9. ฟังสร้างการมีส่วนร่วม โดยสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

3. จริยธรรมต่อคู่ค้าที่นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อคู่ค้า มีดังนี้

3.1. ฟังปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเสมอภาค ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาธุรกิจที่ได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมต่อทั้ง 2 ฝ่าย

3.2. ฟังปฏิบัติตามสัญญาที่ผูกพันอย่างตรงไปตรงมา กรณีมีความเห็นหรือมีข้อขัดแย้งควรให้มีการเจรจาแก้ปัญหาและหาทางออกให้ลุล่วงไป โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่ถูกต้องในระยะยาว

3.3. ฟังปฏิบัติต่อคู่ค้าด้วยความเป็นธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

3.4. ฟังดำเนินธุรกิจกับคู่ค้า ซึ่งไม่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของธุรกิจหรือขัดต่อกฎหมายใด ๆ

3.5. ฟังรักษาความลับของคู่ค้า ไม่เปิดเผยข้อมูล หรือข้อเสนอของคู่ค้ารายหนึ่งให้กับคู่ค้ารายอื่นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

3.6. ฟังมีนโยบายในการปฏิบัติ และมีมาตรการป้องกันการผูกขาดและการทุ่มตลาด

3.7. ฟังให้ความร่วมมือกับลูกค้า ในการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

3.8. ฟังร่วมมือกับลูกค้าในการพัฒนาธุรกิจเครือข่ายและทำธุรกิจร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบ

3.9. ฟังร่วมมือกับคู่ค้าในการร่วมพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4. จริยธรรมต่อคู่แข่งที่นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อคู่แข่ง มีดังนี้

4.1. ฟังแข่งขันธุรกิจตามกฎหมายกติกา และกรอบแห่งกฎหมายและการแข่งขันทางการค้า

4.2. ฟังแข่งขันอย่างเป็นธรรม ไม่บิดเบือนข้อมูล หลอกหลวง หรือใช้วิธีอื่นใดที่ไม่ถูกต้อง

4.3. ฟังละเว้นการกลั่นแกล้ง ใส่ร้ายป้ายสี คู่แข่งขัน เช่น การสร้างหลักฐานเท็จหรือการปล่อยข่าวลือ และไม่ทำการลอกเลียนแบบสินค้าของคู่แข่งไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

4.4. พึงหลีกเลี่ยงการแข่งขันโดยวิธีการขายตัดราคา ลดราคา ลดคุณภาพสินค้าและบริการ การฮั้วราคาสินค้าและบริการ อันส่งผลเสียต่อคู่แข่งชั้นทางธุรกิจซึ่งอาจสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้บริโภค

4.5. พึงไม่แสวงหาข้อมูลของพันธมิตรและคู่แข่งทางการค้า อย่างไม่สุจริตและไม่เป็นธรรม

4.6. พึงระมัดระวังในการติดต่อสื่อสารกับคู่แข่งและบุคลากรของคู่แข่งเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการแข่งขันทางธุรกิจ

4.7. พึงร่วมมือกับคู่แข่งชั้นทางการค้าในการส่งเสริมการกระทำ หรือทำกิจกรรมใด ๆ ที่นำมาซึ่งความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

4.8. พึงให้ความร่วมมือกับคู่แข่งชั้นในการสร้างนวัตกรรมสินค้าใหม่ที่มีคุณภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น

4.9. พึงให้ความร่วมมือในการแข่งขันเพื่อสร้างสถานะตลาดที่ดี

5. จริยธรรมต่อหน่วยราชการที่นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อหน่วยราชการ มีดังนี้

5.1. พึงทำธุรกิจกับหน่วยงานราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและดำเนินธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา

5.2. พึงปฏิบัติตามกฎหมายไม่ดำเนินธุรกิจที่ผิดระเบียบข้อบังคับ จารีตประเพณีและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจกับหน่วยงานภาครัฐ

5.3. พึงปฏิบัติทำบัญชีและเสียภาษีให้รัฐอย่างถูกต้อง ตรงตามลักษณะของธุรกิจ ไม่ควรหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร

5.4. พึงละเว้นการติดสินบนข้าราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ตนในการประกอบธุรกิจใด ๆ แม้ว่าธุรกิจนั้นจะไม่ผิดกฎหมายก็ตาม

5.5. พึงละเว้นจากการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของตนเองและธุรกิจ

5.6. พึงละเว้นจากการให้ความร่วมมือสนับสนุนการกระทำของข้าราชการ ที่มีเจตนาทำการทุจริตไม่ว่าทางใด ๆ แม้จะไม่เกี่ยวข้องเสียหายต่อธุรกิจของตนเองก็ตาม

5.7. พึงละเว้นการให้ความร่วมมือกับข้าราชการ ในการทุจริตคอร์ปชั่น

5.8. พึงละเว้นการให้ของกำนัลหรือของขวัญกับข้าราชการในทุกเทศกาลต่างๆ

5.9. พึงให้ความร่วมมือสนับสนุนกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

6. จริยธรรมต่อสังคมที่นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อสังคม มีดังนี้

6.1. พึงละเว้นจากการประกอบธุรกิจที่ทำให้สังคมเสื่อมทางศีลธรรมและจิตใจ

6.2. พึงละเว้นจากการทำลาย เอาเปรียบชุมชน สังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม

6.3. พึงให้ความเคารพในสิทธิทางปัญญาโดยไม่ลอกเลียนความคิดของผู้อื่นโดยไม่ได้รับการอนุญาต

6.4. พึงร่วมกันส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สังคม ส่งเสริมและสร้างอาชีพโดยใช้แรงงานท้องถิ่น

6.5. พึงร่วมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนท้องถิ่น ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างกิจกรรมที่มีประโยชน์ ต่อการพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

6.6. พึงร่วมมือกับหน่วยงานในท้องถิ่นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศาสนสถาน สถานศึกษา

6.7. พึงให้ความเอาใจใส่ ส่งเสริม พัฒนาเยาวชนในชุมชน ทั้งทางด้านการศึกษาและเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาชนที่ดีมีคุณภาพในอนาคต

6.8. พึงเสริมสร้างและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชนโดยรวมสืบสานขนบธรรมเนียมและประเพณีท้องถิ่นของชุมชนให้คงทนอย่างยั่งยืนในระยะยาว

6.9. พึงพร้อมปฏิบัติเพื่อสร้างสังคม ชุมชน ที่มีคุณภาพและยั่งยืน

7. จริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อมที่นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

7.1. พึงละเว้นการประกอบธุรกิจที่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ส่วนตนทั้งทางตรงและทางอ้อม

7.2. พึงดูแล เอาใจใส่การประกอบกิจการธุรกิจ ที่ไม่เป็นต้นเหตุให้เกิดมลภาวะกับสิ่งแวดล้อมและรับผิดชอบต่อเมื่อเกิดมลภาวะอันเนื่องมาจากการประกอบธุรกิจ

7.3. พึงปฏิบัติและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ภาครัฐกำหนด

7.4. พึงกำหนดนโยบายในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.5. พึงสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อม

7.6. พึงคิดค้นผลิตสินค้าหรือบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในการเพิ่มความรับผิดชอบต่อสังคมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

7.7. พึงปรับกระบวนการผลิต ลดผลกระทบ รวมการบำบัดของเสียที่เกิดจากกระบวนการของธุรกิจ เพื่อไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

7.8. พึงใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้คุ้มค่า

7.9. พึงจัดให้มีระบบการทำงานที่ให้ความสำคัญต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการดูแลชุมชน สังคม

8. จริยธรรมต่อสมาคมทางการค้าที่นักธุรกิจควรปฏิบัติต่อสมาคมทางการค้า มีดังนี้

8.1. พึงปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของสมาคมที่เป็นสมาชิกอยู่อย่างเคร่งครัด

8.2. พึงสนับสนุนและมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกเพื่อร่วมมือกันพัฒนาธุรกิจโดยองค์รวม

8.3. พึงแบ่งปัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้กับสมาชิกในการสร้างสรรค์ต่อสังคมและประเทศ ในโอกาสและวาระที่เหมาะสม

8.4. พึงสนับสนุนการดำเนินการของสมาคมทางการค้า ในการส่งเสริมต่อความสงบสุขของสังคมและประเทศชาติ

8.5. พึงร่วมมือกับสมาคมทางการค้าในการนำเสนอข้อมูลประเด็นปัญหาตามความเป็นจริงเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

8.6. พึงร่วมกันพัฒนาขีดความสามารถของสมาคมทางการค้าโดยใช้ประสบการณ์และความชำนาญของตนตามความเหมาะสมและโอกาส

8.7. พึงร่วมเป็นตัวแทนของสมาคมในการดำเนินกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม

8.8. พึงร่วมกับสมาคมทางการค้าในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการประพฤติผิดทางการค้า

8.9. พึงร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม กับสมาคมทางการค้าทั้งทางตรงและทางอ้อม

9. จริยธรรมของพนักงานต่อองค์กรธุรกิจที่พนักงานควรปฏิบัติต่อองค์กรธุรกิจ มีดังนี้

9.1. พึงมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบงาน ตามขอบเขต หน้าที่ของตน มีความขยันหมั่นเพียร มีวินัย ทำงานของตนอย่างเต็มความสามารถ

9.2. พึงเคารพ กฎระเบียบ ข้อบังคับของธุรกิจและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

9.3. พึงดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของธุรกิจอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

9.4. พึงทำงาน รับผิดชอบหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

9.5. พึงไม่ละเมิดและก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อองค์กรและใช้ข้อมูลของนายจ้างเพื่อประโยชน์ส่วนตน

9.6. พึงไม่เปิดเผยข้อมูลทางการค้าทางธุรกิจแก่บุคคลภายนอก

9.7. พึงเคารพสิทธิส่วนบุคคลของเพื่อนร่วมงานและสร้างความสามัคคีภายในที่ทำงาน

9.8. พึงตั้งใจเรียนรู้งานและพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่คุณภาพการทำงานที่ดี

9.9. พึงไม่ข้องเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองอันส่งผลกระทบต่อธุรกิจองค์กร

3.4. รางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยเชิงภาคภูมิ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย

รางวัลธรรมาภิบาลดีเด่น (Good Governance Award) เป็นรางวัลที่สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ริเริ่มขึ้นเมื่อปี 2543 ซึ่งกำหนดให้การส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาล โดยส่งเสริมและพัฒนา จริยธรรมในการทำงานและการบริหารทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผ่านรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นเพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาธรรมาภิบาลในองค์กรประเภทต่าง ๆ และสังคมไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลักสอง ประการคือ ประการแรก เพื่อส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานธรรมาภิบาลในองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคธุรกิจและองค์กรภาคประชาชน ประการที่สอง เพื่อส่งเสริมการพัฒนา ธรรมาภิบาลและการยกมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม ในสังคมไทยเป็นการทั่วไป ซึ่งข้อกำหนด สำหรับการพิจารณาในปีแรกคือปี 2543 ได้กำหนดองค์กรที่จะพิจารณาเป็น 2 ประเภทคือองค์กร บริหารส่วนตำบล (อบต.) และ สถานประกอบการเอกชนขนาดย่อม (เอสเอ็มอี: SME) โดยพิจารณา ให้รางวัลสถานประกอบการเอกชนขนาดย่อมดีเด่น 1 รางวัล รางวัลอันดับรองเฉพาะด้านคือดีเด่น ด้านพนักงาน 1 รางวัล ดีเด่นด้านผู้บริโภค 1 รางวัล และดีเด่นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม 1 รางวัล และรางวัลผู้เข้ารอบสุดท้าย โดยสถานประกอบการเอกชนที่ได้รับรางวัลดีเด่นทุกด้านจะได้รับโล่ เกียรติยศ ใบประกาศเกียรติคุณ พร้อมเงินรางวัล 200,000 บาท ส่วนรางวัลอันดับรองเฉพาะด้านจะ ได้รับโล่เกียรติยศ ใบประกาศเกียรติคุณ และใบประกาศเกียรติคุณสำหรับสถานประกอบการที่ เข้ารอบสุดท้าย

ต่อมาในปี 2547 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ได้เชิญสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าร่วมเป็นสถาบันพันธมิตรเพื่อเพิ่มความ แข็งแกร่งและยกระดับคุณภาพในการสรรหาและพิธีมอบรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมแห่งปีให้เป็นไปอย่างสมเกียรติ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณารางวัลทั้ง 3 ด้าน (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554) ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติต่อพนักงาน

- 1.1. จ่ายค่าจ้าง เงินเดือน และค่าตอบแทนครบถ้วนตามกฎหมาย
- 1.2. มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้พนักงานเป็นระยะๆ ตามความ เหมาะสม
- 1.3. มีการให้ผลประโยชน์เพิ่มเติมแก่พนักงานตามผลงานอย่างเหมาะสม
- 1.4. สถานที่ทำงานและที่พักพนักงานถูกสุขอนามัย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของ พนักงาน
- 1.5. มีสวัสดิการช่วยเหลือในเรื่องการรักษาพยาบาล การบรรเทาทุกข์แก่พนักงานและ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน
- 1.6. มีระบบการพัฒนาพนักงาน ให้ความรู้และเพิ่มทักษะแก่พนักงาน
- 1.7. มีการสนองตอบต่อข้อเสนอหรือข้อคิดเห็นจากพนักงาน

- 1.8. พนักงานพอใจในตัวเองค์กร และต้องการช่วยกันทำงานให้องค์กรดีขึ้น
2. ด้านการปฏิบัติต่อผู้บริโภค
 - 2.1. การผลิตสินค้าและให้บริการเป็นไปอย่างถูกสุขอนามัย ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค
 - 2.2. มีระบบการควบคุมการผลิตให้ได้สินค้าตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ มีการกำหนดมาตรฐานสินค้า และคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวให้คุณประโยชน์ที่ดีต่อผู้บริโภค
 - 2.3. ใช้หน่วยวัดในการแจ้งลักษณะสินค้า และราคาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย
 - 2.4. มีการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ที่เป็นประโยชน์ต่อลูกค้าในการเลือกบริโภค
 - 2.5. พนักงานมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อลูกค้า
 - 2.6. องค์กรดูแลและรับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับลูกค้า
3. ด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
 - 3.1. ดูแลการจัดของเสียจากกิจการในลักษณะที่ไม่เป็นที่เดือดร้อนของชุมชน
 - 3.2. มีระบบการทำน้ำเสียให้สะอาด การทำลายเชื้อโรคเบื้องต้นของของเสียที่จะทิ้งไป
 - 3.3. องค์กรปฏิบัติต่อชุมชนด้วยความจริงใจ ให้ความช่วยเหลือ และคืนกำไรให้ชุมชนตามความเหมาะสม
 - 3.4. สังคมหรือชุมชนที่เกี่ยวข้องรู้สึกพอใจในตัวเองค์กร ด้านความชอบธรรมในการดำเนินธุรกิจ ไม่เบียดเบียนและไม่เอาเปรียบสังคม
 - 3.5. การปฏิบัติตามนโยบายเพื่อประโยชน์โดยรวมแก่ประเทศชาติ เช่น การประหยัดพลังงาน
 - 3.6. องค์กรมีระบบการทำบัญชี และการรายงานผลที่ถูกต้องเป็นจริง

คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความสอดคล้องกับบริบทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยมากที่สุดคือคุณลักษณะธรรมาภิบาลผ่านรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยเชิงภาคภูมิ สหประชาชาติไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย เนื่องจากรางวัลเกียรติยศดังกล่าวมีเกณฑ์เชิงปฏิบัติในการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดและยาวนานที่สุดกว่า 14 ปี โดยนอกเหนือจากการกำหนดเกณฑ์ในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลภายใต้แนวคิดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการของสำนักนายกรัฐมนตรีแล้ว รางวัลดังกล่าวยังผสมผสานแนวคิดเศรษฐศาสตร์แนวพุทธของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ที่ว่าคุณธรรมของการเป็น

ผู้ประกอบการที่ดีต้องรู้จักมองให้รอบทิศ ต้องคำนึงถึงลูกค้าที่ต้องได้รับคุณประโยชน์หรือคุณภาพของสินค้าหรือบริการคุ้มค่ากับราคา ไม่ถูกเอาเปรียบ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบข้างต้องไม่ได้รับความเสียหายหรือเกิดผลกระทบในทางลบจากการดำเนินกิจการและ พนักงานหรือแรงงานต้องแน่ใจว่าสิ่งที่ปฏิบัติกับพนักงานไม่เป็นการเอาเปรียบเมื่อเทียบกับสิ่งที่พนักงานทำให้กับบริษัท ถ้าเจ้าของกิจการคิดดีทำดีกับคนรอบข้างครบทิศ ธุรกิจก็จะมีวันล้ม จะมีแต่ความมั่นคงสืบไป (ปรีดียาทร เทวกุล, ปฐกถา, 9 มีนาคม 2557) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงยึดเกณฑ์ในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยเชิงปฏิบัติการ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นแกนหลักในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อีกทั้ง คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สังเคราะห์จากแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมตามหลักเกณฑ์ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอื่นที่มีบทบาทในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย ต่างมีแนวทางในการปฏิบัติที่สอดคล้องกันในด้านพนักงาน ผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละสถาบัน

การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายการอ้างอิง			รวม =3*
	1	2	3	
การปฏิบัติต่อพนักงาน				
• จ่ายค่าจ้าง เงินเดือน และค่าตอบแทนครบถ้วนตามกฎหมาย	X	X	X	3
• มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้พนักงานเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม	X	X		2
• มีการให้ผลประโยชน์เพิ่มเติมแก่พนักงานตามผลงานอย่างเหมาะสม	X		X	2
• สถานที่ทำงานและที่พักพนักงานถูกสุขอนามัย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของพนักงาน	X	X	X	3
• มีสวัสดิการช่วยเหลือในเรื่องการรักษาพยาบาล การบรรเทาทุกข์แก่พนักงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน	X	X	X	3
• มีระบบการพัฒนาพนักงาน ให้ความรู้และเพิ่มทักษะแก่พนักงาน	X	X	X	3
• มีการสนองตอบต่อข้อเสนอหรือข้อคิดเห็นจากพนักงาน	X	X	X	3
• มีการว่าจ้างพนักงานในท้องถิ่น		X		1
• โปรแกรมการพัฒนาและฝึกอบรมพนักงาน		X		1
• สร้างโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ		X	X	2
• ให้ความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและครอบครัว		X		1
• พึงให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือกับพนักงานในกรณีต่าง ๆ ด้วยความจริงใจและเหมาะสม			X	1
• พึงเคารพสิทธิส่วนบุคคลโดยเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวของพนักงานไว้เป็นความลับ			X	1
• พึงส่งเสริม สนับสนุนและปลูกฝังให้พนักงานประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้องและดีงามโดยยึดหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม			X	1
การปฏิบัติต่อผู้บริโภคหรือลูกค้า				
• การผลิตสินค้าและให้บริการเป็นไปอย่างถูกสุขอนามัย ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค	X		X	2
• มีระบบการควบคุมการผลิตให้ได้สินค้าตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	X	X		2
• มีการกำหนดมาตรฐานสินค้า และคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวให้คุณประโยชน์ที่ดีต่อผู้บริโภค	X	X	X	3
• ใช้หน่วยวัดในการแจ้งลักษณะสินค้า และราคาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย	X	X	X	3
• มีการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ที่เป็นประโยชน์ต่อลูกค้าในการเลือกบริโภค		X	X	2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายการอ้างอิง			รวม =3*
	1	2	3	
• พึ่งร่วมกันส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สังคม ส่งเสริมและสร้างอาชีพโดยใช้แรงงานท้องถิ่น			X	1
• พึ่งร่วมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนท้องถิ่น ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างกิจกรรมที่มีประโยชน์ ต่อการพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น			X	1
• พึ่งร่วมมือกับหน่วยงานในท้องถิ่นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศาสนสถาน สถานศึกษา			X	1
• พึ่งให้ความเอาใจใส่ ส่งเสริม พัฒนาเยาวชนในชุมชน ทั้งทางการศึกษา และเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาชนที่ดีมีคุณภาพในอนาคต			X	1
• พึ่งเสริมสร้างและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชนโดยร่วมสืบสานขนบธรรมเนียม และประเพณีท้องถิ่นของชุมชน ให้คงอยู่ยั่งยืนในระยะยาว			X	1
• พึ่งร่วมปฏิบัติเพื่อสร้างสังคม ชุมชน ที่มีคุณภาพและยั่งยืน			X	1
การปฏิบัติต่อภาคราชการ				
• ไม่ฝ่าฝืนกฎหมายและกฎระเบียบ		X		1
• ไม่หลีกเลียงภาษี		X		1
• พึ่งทำธุรกิจกับหน่วยงานราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและดำเนินธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา			X	1
• พึ่งละเว้นการติดสินบนข้าราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ตนในการประกอบธุรกิจใด ๆ แม้ว่าธุรกิจนั้นจะไม่ผิดกฎหมายก็ตาม			X	1
• พึ่งละเว้นจากการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของตนเองและธุรกิจ			X	1
• พึ่งละเว้นจากการให้ความร่วมมือสนับสนุนการกระทำของข้าราชการ ที่มีเจตนาทำการทุจริตไม่ว่าทางใด ๆ แม้จะไม่เกี่ยวข้องเสียหายต่อธุรกิจของตนเองก็ตาม			X	1
• พึ่งละเว้นการให้ความร่วมมือกับข้าราชการ ในการทุจริตคอร์ปชั่น			X	1
• พึ่งละเว้นการให้ของกำนัลหรือของขวัญกับข้าราชการในทุกเทศกาลต่างๆ			X	1
• พึ่งให้ความร่วมมือสนับสนุนกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม			X	1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายการอ้างอิง			รวม =3 *
	1	2	3	
การปฏิบัติต่อลูกค้า				
• การซื้อ ขายวัตถุดิบกับลูกค้าในราคาที่เป็นธรรม		X	X	2
• ชำระค่าวัตถุดิบที่ตรงต่อเวลา		X		1
• ไม่ผูกขาดกับลูกค้าเพียงเจ้าเดียว พึ่งปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม		X	X	2
• ไม่ยุ่งเกี่ยวกับลูกค้าที่ดำเนินธุรกิจที่ผิดศีลธรรม		X		1
• การรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในประเด็นของการเลือกลูกค้า		X		1
• ให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานของลูกค้า		X		1
• รวบรวม รับฟัง และตอบสนองต่อข้อเสนอของลูกค้า		X		1
• ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่ส่อไปในทางทุจริตและการให้สินบน		X		1
• พึ่งปฏิบัติตามสัญญาที่ผูกพันโดยตรงไปตรงมา กรณีมีความเห็น หรือมีข้อขัดแย้งควรให้มีการเจรจาแก้ปัญหาและหาทางออกให้ลุล่วงไป โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่ต้องในระยะยาว			X	1
• พึ่งดำเนินธุรกิจกับลูกค้า ซึ่งไม่นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อชื่อเสียงของธุรกิจหรือขัดต่อกฎหมายใด ๆ			X	1
• พึ่งรักษาความลับของลูกค้า ไม่เปิดเผยข้อมูล หรือข้อเสนอของลูกค้ารายหนึ่งให้กับลูกค้ารายอื่นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม			X	1
• พึ่งให้ความร่วมมือกับลูกค้าในการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างมีคุณภาพ			X	1
• พึ่งร่วมมือกับลูกค้าในการพัฒนาธุรกิจเครือข่ายและทำธุรกิจร่วมกันอย่างมีความรับผิดชอบ			X	1
• พึ่งร่วมมือกับลูกค้าในการร่วมพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน			X	1
การปฏิบัติต่อคู่แข่ง				
• ไม่ละเมิดสิทธิทางปัญญาของผู้อื่น		X		1
• พึ่งแข่งขันธุรกิจตามกฎหมายกติกา และกรอบแห่งกฎหมายและการแข่งขันทางการค้า			X	1
• พึ่งแข่งขันอย่างเป็นธรรม ไม่บิดเบือนข้อมูล หลอกลวง หรือใช้วิธีอื่นใดที่ไม่ถูกต้อง			X	1
• พึ่งละเว้นการกลั่นแกล้ง ใส่ร้ายป้ายสี คู่แข่งขัน เช่น การสร้างหลักฐานเท็จ หรือการปล่อยข่าวลือ และไม่ทำการลอกเลียนแบบสินค้าของคู่แข่งไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม			X	1
• พึ่งหลีกเลี่ยงการแข่งขันโดยวิธีการขายตัดราคา ลดราคา ลดคุณภาพสินค้าและบริการ การฮั้วราคาสินค้าและบริการ อันส่งผลเสียต่อคู่แข่งทางธุรกิจซึ่งอาจสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้บริโภค			X	1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายการอ้างอิง			รวม =3*
	1	2	3	
<ul style="list-style-type: none"> • พึงไม่แสวงหาข้อมูลของพันธมิตรและคู่แข่งทางการค้า อย่างไม่สุจริตและไม่เป็นธรรม 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงระมัดระวังในการติดต่อสื่อสารกับคู่แข่งและบุคลากรของคู่แข่งเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการแข่งขันทางธุรกิจ 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงร่วมมือกับคู่แข่งทางการค้าในการส่งเสริมการกระทำ หรือทำกิจกรรมใด ๆ ที่นำมาซึ่งความเข้าใจอันดีระหว่างกัน 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงให้ความร่วมมือกับคู่แข่งในการสร้างนวัตกรรมสินค้าใหม่ที่มีคุณภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงให้ความร่วมมือในการแข่งขันเพื่อสร้างสถานะตลาดที่ดี 			X	1
การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น				
<ul style="list-style-type: none"> • เปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างโปร่งใส 		X		1
<ul style="list-style-type: none"> • เปิดเผยข้อมูลที่ไม่ใช่ด้านการเงินอย่างโปร่งใส 		X		1
<ul style="list-style-type: none"> • มีระบบการควบคุมภายในที่ป้องกันการทำหน้าที่มิชอบ 		X		1
<ul style="list-style-type: none"> • มีระบบการคานอำนาจ 		X		1
<ul style="list-style-type: none"> • ให้ผลตอบแทนอย่างเหมาะสม 		X		1
<ul style="list-style-type: none"> • ไม่เปิดเผยข้อมูลภายในที่มีนัยสำคัญของบริษัท 		X		1
การปฏิบัติต่อสมาคมทางการค้า				
<ul style="list-style-type: none"> • พึงปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของสมาคมที่เป็นสมาชิกอยู่อย่างเคร่งครัด 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงสนับสนุนและมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกเพื่อร่วมมือกันพัฒนาธุรกิจ โดยองค์รวม 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงแบ่งปัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้กับสมาชิกในการสร้างสรรค์ต่อสังคมและประเทศ ในโอกาสและวาระที่เหมาะสม 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงสนับสนุนการดำเนินการของสมาคมทางการค้า ในการส่งเสริมต่อความสงบสุขของสังคมและประเทศชาติ 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงร่วมมือกับสมาคมทางการค้าในการนำเสนอข้อมูลประเด็นปัญหาตามความเป็นจริงเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงร่วมกันพัฒนาขีดความสามารถของสมาคมทางการค้าโดยใช้ประสบการณ์และความชำนาญของตนตามความเหมาะสมและโอกาส 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงร่วมเป็นตัวแทนของสมาคมในการดำเนินกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงร่วมกับสมาคมทางการค้าในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการประพฤติผิดทางการค้า 			X	1
<ul style="list-style-type: none"> • พึงร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม กับสมาคมทางการค้า ทั้งทางตรงและทางอ้อม 			X	1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	รายการอ้างอิง			รวม =3*
	1	2	3	
การปฏิบัติของพนักงานต่อองค์กรธุรกิจ				
• พึงมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบงาน ตามขอบเขต หน้าที่ ของตน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ทำงานของตนอย่างเต็มความสามารถ			X	1
• พึงเคารพ กฎระเบียบ ข้อบังคับของธุรกิจและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด			X	1
• พึงดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของธุรกิจอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ			X	1
• พึงทำงาน รับผิดชอบหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ			X	1
• พึงไม่ละเมิดและก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อองค์กรและใช้ ข้อมูลของนายจ้างเพื่อประโยชน์ส่วนตน			X	1
• พึงไม่เปิดเผยข้อมูลทางการค้าทางธุรกิจแก่บุคคลภายนอก			X	1
• พึงเคารพสิทธิส่วนบุคคลของเพื่อนร่วมงานและสร้างความสามัคคีภายในที่ ทำงาน			X	1
• พึงตั้งใจเรียนรู้งานและพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่คุณภาพการทำงานที่ดี			X	1
• พึงไม่ข้องเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองอันส่งผลกระทบต่อธุรกิจองค์กร			X	1

รายการอ้างอิง

1. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย
3. มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย

* เกณฑ์ในการสังเคราะห์เพื่อคัดเลือกคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพิ่มเติมต้องผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 องค์กร

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากสถาบันอื่นมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลแกนหลักคือรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีที่เน้นแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากสถาบันอื่นโดยใช้เกณฑ์คะแนนรวมไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 คือแนวปฏิบัติที่ดีต่อลูกค้า 2 คุณลักษณะคือ “การซื้อขายวัตถุดิบกับลูกค้าในราคาที่เป็นธรรม” และ “ไม่ผูกขาดกับลูกค้าเพียงเจ้าเดียว พึ่งปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม” ซึ่งได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 องค์กรตามเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงขอรวมคุณลักษณะ 2 ประการดังกล่าวไว้ในแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าเพราะมีความใกล้เคียงกัน เป็นแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้า และลูกค้า อีกทั้ง แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและลูกค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ยังสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการที่ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ของสำนักนายกรัฐมนตรี ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม กับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2542**

เกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องธรรมาภิบาล ในแต่ละแนวปฏิบัติ	หลักธรรมาภิบาล						คุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
	หลักนิติธรรม	หลักความโปร่งใส	หลักการมีส่วนร่วม	หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้	หลักความคุ้มค่า	หลักคุณธรรม	
การปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน							คุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมในเรื่องการปฏิบัติที่ดีต่อ พนักงานโดยเน้นให้เจ้าของกิจการมี - หลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบ ตรวจสอบได้ในการปฏิบัติต่อพนักงาน ตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและ เงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงาน - หลักความโปร่งใส ในการปรับเพิ่ม เงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับ พนักงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของ ส่วนรวมอย่างเหมาะสม - หลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาส ให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมี ส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร - หลักความคุ้มค่า ในการบริหารใช้ ทรัพยากรด้านพนักงานให้คุ้มค่ากับ ค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจาก การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับ บุคลากรขององค์กร - หลักคุณธรรม ในการยึดมั่นในการทำ สิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของ สถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกต้องลักษณะ และการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล
• จ่ายค่าจ้าง เงินเดือน และค่าตอบแทนครบถ้วนตาม กฎหมาย	X			X			
• มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้ พนักงานเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม		X		X	X		
• มีการให้ผลประโยชน์เพิ่มเติมแก่พนักงานตามผลงาน อย่างเหมาะสม		X			X		
• สถานที่ทำงานและที่พักพนักงานถูกสุขอนามัย และ ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของพนักงาน	X					X	
• มีสวัสดิการช่วยเหลือในเรื่องการรักษาพยาบาล การ บรรเทาทุกข์แก่พนักงานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน						X	
• มีระบบการพัฒนาพนักงาน ให้ความรู้และเพิ่มทักษะ แก่พนักงาน			X		X		
• มีการสนองตอบต่อข้อเสนอหรือข้อคิดเห็นจาก พนักงาน			X				
• พนักงานพอใจในตัวเองค์กร และต้องการช่วยกัน ทำงานให้องค์กรดีขึ้น					X		
• สร้างโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ					X		
	2	2	2	2	5	2	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องธรรมาภิบาล ในแต่ละแนวปฏิบัติ	หลักธรรมาภิบาล						คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
	หลักนิติธรรม	หลักความโปร่งใส	หลักการมีส่วนร่วม	หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้	หลักความคุ้มค่า	หลักคุณธรรม	
การปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า							<p>คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่อง การปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ ค้าโดยเน้นให้เจ้าของกิจการมี</p> <p>- หลักนิติธรรม ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการ กำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมาย อย่างเคร่งครัด</p> <p>- หลักคุณธรรม ในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความ เหมาะสม</p> <p>- หลักความโปร่งใสและหลักความรับผิดชอบต่อ ตรวจสอบได้ในการใช้ หน่วยงานเพื่อแจ้ง ข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน สามารถ ตรวจสอบได้ รวมถึงการไม่ผูกขาดกับคู่ค้า เพียงเจ้าเดียว</p> <p>- หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าใน มุมมองของผู้บริโภคที่ได้รับประโยชน์ตาม ความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ รวมถึงการซื้อของขวัญติดกับคู่ค้าด้วย</p>
• การผลิตสินค้าและให้บริการเป็นไปอย่างถูก สุขอนามัยไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค	X					X	
• มีระบบการควบคุมการผลิตให้ได้สินค้าตรงตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้	X						
• มีการกำหนดมาตรฐานสินค้า และคุณภาพตาม มาตรฐานดังกล่าวให้คุณประโยชน์ที่ดีต่อผู้บริโภค	X				X		
• ใช้หน่วยวัดในการแจ้งลักษณะสินค้า และราคา ชัดเจนเข้าใจง่าย		X		X		X	
• มีการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ที่เป็นประโยชน์ต่อลูกค้าในการเลือกบริโภค		X				X	
• พนักงานมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อลูกค้า			X				
• องค์กรดูแลและรับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับลูกค้า	X						
• ปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้า						X	
• รวบรวม รับฟังความคิดเห็นจากข้อร้องเรียนของ ลูกค้าและนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น			X	X			
• การซื้อ ขาวยัดติดกับคู่ค้าในราคาที่เป็นธรรม					X	X	
• ไม่ผูกขาดกับคู่ค้าเพียงเจ้าเดียว พึ่งปฏิบัติต่อคู่ค้า อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม		X				X	
	4	3	2	2	2	6	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องธรรมาภิบาล ในแต่ละแนวปฏิบัติ	หลักธรรมาภิบาล						คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
	หลักนิติธรรม	หลักความโปร่งใส	หลักการมีส่วนร่วม	หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้	หลักความคุ้มค่า	หลักคุณธรรม	
การปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม							คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องการปฏิบัติที่ดีต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเน้นให้เจ้าของกิจการมี - หลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มี ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความ จริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการ ยอมรับจากสังคม - หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการ ทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมและชุมชนรอบ ข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและ สิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน - หลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดง สถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา
• ดูแลการจัดของเสียจากกิจการในลักษณะที่ไม่เป็น ที่เดือดร้อนของชุมชน	X			X		X	
• มีระบบการบำบัดน้ำเสียให้สะอาด การทำลายเชื้อโรค เบื้องต้นของเสียที่จะทิ้งไป				X		X	
• องค์กรปฏิบัติต่อชุมชนด้วยความจริงใจ ให้ความ ช่วยเหลือและคืนกำไรให้ชุมชนตามความเหมาะสม			X	X		X	
• สังคมหรือชุมชนที่เกี่ยวข้องรู้สึกพอใจในตัวองค์กร ด้านความชอบธรรมในการดำเนินธุรกิจ ไม่เบียดเบียน และไม่เอาเปรียบสังคม			X	X	X	X	
• การปฏิบัติตามนโยบายเพื่อประโยชน์โดยรวมแก่ ประเทศชาติ เช่นการประหยัดพลังงาน					X		
• ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อม	X						
• จัดตั้งทีมงานในการดูแลสิ่งแวดล้อม			X				
• องค์กรมีระบบการทำบัญชี และการรายงานผลที่ ถูกต้องเป็นจริง		X		X			
	2	1	3	5	2	4	

หมายเหตุ: (อ้างอิงจาก สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554; สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2556; สถาบันพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยภารณสมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย, 2555; มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย, 2556; ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

** เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่ใช้ในงานวิจัยต้องเป็นแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรี

จากตารางที่ 3 คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า คู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องกับพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล 6 ประการโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศควรให้ความสำคัญในการนำคุณลักษณะธรรมาภิบาลเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการธุรกิจโดยเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย สะท้อนให้เกิดความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาวผ่านหลักการในเรื่องของหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ในการปฏิบัติต่อพนักงานตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน หลักความโปร่งใส ในการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับพนักงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของส่วนรวมอย่างเหมาะสม หลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร หลักความคุ้มค่า ในการบริหารใช้ทรัพยากรด้านพนักงาน ให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจากการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรขององค์กร และหลักคุณธรรม ในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของสถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกสุขลักษณะและการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล

2. แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าที่มีความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เกิดการซื้อซ้ำ ซื้อต่อจากผู้บริโภค ผ่านหลักการในเรื่องหลักนิติธรรม ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หลักคุณธรรม ในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความเหมาะสม หลักความโปร่งใสและ หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ในการใช้หน่วยวัดเพื่อแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าในมุมมองของลูกค้าและคู่ค้าที่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ

3. แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เน้นนำหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความจริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมและชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกันและหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา

คุณภาพของการเป็นกิจการที่มีธรรมาภิบาลที่ดี นอกจากจะช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายแล้ว ยังมีส่วนช่วยให้มีการบริหารจัดการที่น่าเชื่อถือ และเป็นที่น่าไว้วางใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะบริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยต้องเร่งสร้างตนเองให้มีความรู้ มีนวัตกรรม มีผลิตภาพ มีคุณภาพ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี และต้องมีมาตรฐานในการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานของสากลตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งจะช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยได้รับการยอมรับ และความไว้วางใจจากคู่ค้าจากนานาประเทศ อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขันในเวทีอาเซียน รวมทั้งในเวทีโลกได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

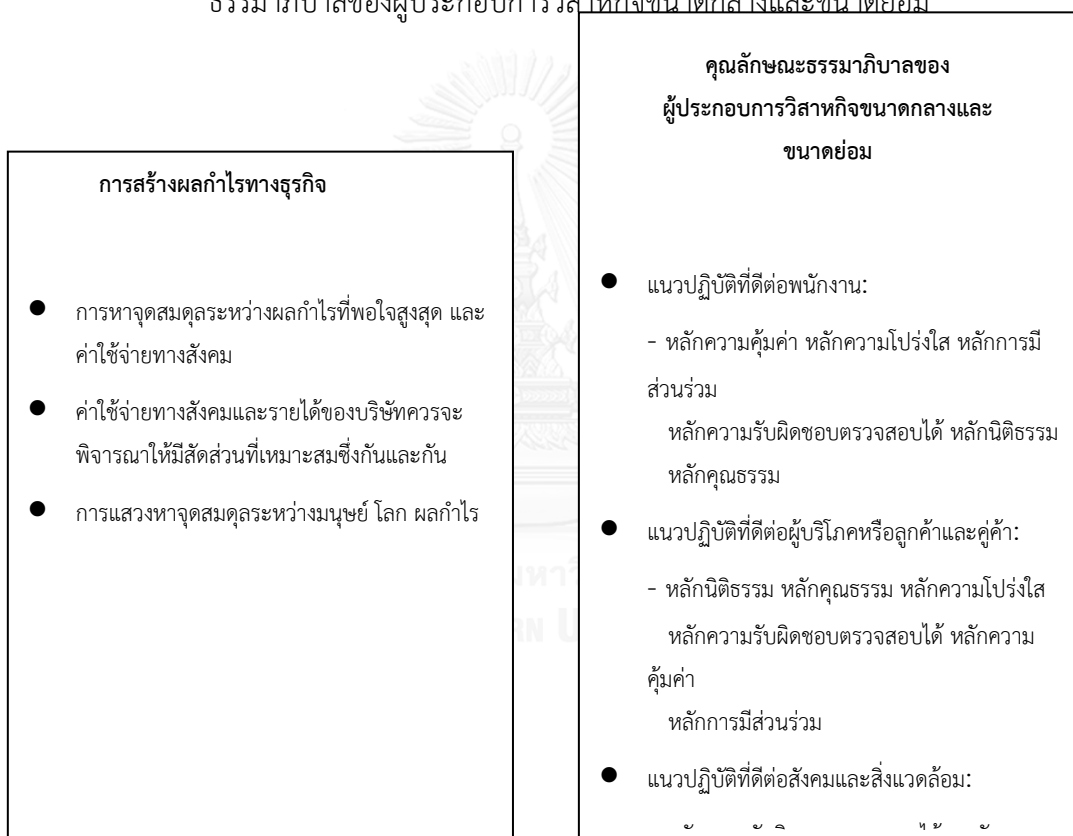
อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมเป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบันเพราะประเด็นดังกล่าวจะเกี่ยวพันกับความอยู่รอดของการดำเนินธุรกิจ จริงอยู่ที่ว่าการสร้างผลกำไรทางธุรกิจเป็นเป้าหมายสูงสุดในการได้มาซึ่งความมั่นคงในการบริหารจัดการธุรกิจ อย่างไรก็ตาม จะเกิดอะไรขึ้น ถ้าบริบทที่อยู่รอบข้างของการทำธุรกิจไม่ได้สวยหรูเหมือนผลกำไรของกิจการ อาทิ สภาพของสิ่งแวดล้อมที่เน่าเสียจากการระบายน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม อาหารผสมสิ่งปนเปื้อนที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ซึ่งจะนำไปสู่การล่มสลายของการทำธุรกิจในที่สุด ดังนั้น การสร้างจุดสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องให้ความสำคัญ (จินตนา บุญงการ, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของกลยุทธ์น้ำน้าสีขาวที่ว่า การแสวงหาจุดสมดุลระหว่างมนุษย์ โลก ผลกำไร และความปรารถนา (People, Planet, Profit, Passion) คือ การมองภาพกว้างของการบริหารจัดการความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งไม่เพียงแต่พนักงานและลูกค้า แต่รวมถึงสังคม ชุมชนโดยรวมในโลกใบนี้ โดยมองภาพใหญ่ของสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของทุกคน เป็นของส่วนรวมที่ไม่มองเฉพาะทรัพยากรภายในองค์กร แต่ทะนุถนอมรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสุดท้ายคือมุ่งเน้นผลกำไรของสังคมเป็นหลักก่อนมองถึงผลกำไรขององค์กรและตนเอง ซึ่งเป็นแนวคิดที่ค้ำกับนโยบายขององค์กรส่วนใหญ่ที่มุ่งเน้นสร้างผลตอบแทนสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น (दनัย จันท์เจ้าฉาย, 2554)

อีกทั้ง หนึ่งในตัวแบบความรับผิดชอบต่อสังคมโดยคิธ เดวิส (Davis cited in Weiss, 2006) ระบุว่า ค่าใช้จ่ายทางสังคมและรายได้ของบริษัทควรจะพิจารณาให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมซึ่งกันและกัน โดยข้อเสนอเน้นที่การพิจารณากิจกรรมของบริษัทไม่เพียงแต่พิจารณาเฉพาะกำไร ขาดทุน แต่ต้อง

พิจารณารายจ่ายทางสังคมควบคู่กันไปด้วย โดยต้องกำหนดรายจ่ายทางสังคมให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับรายรับและรายจ่ายขององค์กรธุรกิจ

โดยสรุป ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรจะนำหลักการในเรื่องการแสวงหาความสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมผ่านการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานกฤษฎมนตรี เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 การสร้างความสมดุลที่ยั่งยืนระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หมายเหตุ:

(อ้างอิงจาก สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554; สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2556; สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยเชิงภาคภูมิศาสตร์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย, 2555; มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย, 2556; ระเบียบสำนักงานกฤษฎมนตรี, 2542; ดนัย จันทร์เจ้าฉาย, 2554; จินตนา บุญบงการ, 2554; Davis cited in Weiss, 2006)

ตอนที่ 4 วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยใช้เว็บเป็นฐาน

(Web-based Cognitive Apprenticeship)

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นหนึ่งในรูปแบบของการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ทางปัญญาและการกำกับกรู้คิดของตนเอง (Meta Cognitive) (Kuo, Hwang, Chen & Chen, 2012) โดยการฝึกทางปัญญาดังกล่าวจะช่วยทำให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดของผู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ที่สูงกว่ากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดในระดับสูงได้ด้วยตนเองและเกิดเป็นความชำนาญในที่สุด (Dickey, 2008)

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะมีความแตกต่างจากการฝึกหัดในสถานศึกษาตรงที่การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะเน้นที่กระบวนการเฉพาะโดยผู้สอนจะแสดงกระบวนการให้เห็นเป็นลำดับขั้นตอนและผู้ได้รับปฏิบัติจะฝึกปฏิบัติตาม โดยที่ผู้เรียนจะสามารถเห็นขั้นตอนในการทำงานและสามารถฝึกปฏิบัติได้โดยมีผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ ซึ่งผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายในโลกของความเป็นจริงและมีบริบทในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมผ่านการสังเกต การชี้แนะ และการฝึกปฏิบัติ (Collins, 2006) ซึ่งแตกต่างจากการฝึกหัดในสถานศึกษาที่ทักษะและองค์ความรู้จะถูกแยกออกจากสถานการณ์จริง โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกหัดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การอ่านและการเขียน ซึ่งไม่สามารถทำให้ผู้สอนและผู้เรียนแสดงกระบวนการการคิดให้เห็นอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจถึงแก่นแท้ในการฝึกเหล่านี้ ดังนั้น การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นรูปแบบการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้เห็นกระบวนการในการคิดระหว่างกันได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อให้การฝึกปัญญาทางต้นแบบเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ดังนี้ (ภริณี ฤทธิเดช, 2553)

1. ผู้สอนต้องแยกแยะกระบวนการของงานและทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงกระบวนการเหล่านั้น
2. ผู้สอนต้องทำให้งานที่เป็นนามธรรมอยู่ในบริบทที่เป็นจริงเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของงาน
3. ผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้หลากหลายและอธิบายหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนได้

คอลลิน (Collins, 2006) ได้กำหนดรูปแบบของกรอบแนวคิดของการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ไว้ ดังนี้

1. สารระสำคัญ (Content) คือสิ่งที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดองค์ความรู้ โดยแบ่งองค์ความรู้ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1.1. ความรู้หลัก (Domain Knowledge) ซึ่งรวมถึง แนวความคิด ข้อเท็จจริง กระบวนการที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาสาระของวิชา สามารถพบได้ตามตำรา การบรรยายและการสาธิต โดยที่ความรู้ดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นแต่ไม่เพียงพอที่ผู้เรียนจะสามารถจะใช้ในการแก้ไขปัญหาและการทำงานให้สำเร็จ โดยเฉพาะกับการเรียนที่แยกออกจากบริบทของปัญหาที่เป็นจริงและการปฏิบัติกับปัญหาอย่างชำนาญ

1.2. ความรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Knowledge) ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ชั้นคือ

1.2.1 กลยุทธ์การแก้ปัญหา (Heuristic Strategies) ซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้เทคนิคและวิธีการในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยที่การแก้ไขปัญหาในบางครั้งอาจจะไม่ถูกนำมาใช้เสมอไป แต่ถ้าเมื่อใดที่ได้ใช้ จะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีเพราะผู้เชี่ยวชาญได้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาโดยผ่านการฝึกหัดการแก้ปัญหามาก่อน

1.2.2. กลยุทธ์การควบคุมการกำกับการรู้คิดของตนเอง (Metacognitive Strategies) ประกอบด้วย การควบคุม การวินิจฉัย และการรักษาโดยผู้เรียนที่อยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกใช้ กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย แต่ต้องประสพกับการจัดการหรือการควบคุมปัญหาดังนั้น จึงต้องใช้กลยุทธ์การควบคุมการกำกับการรู้คิดของตนเองในการเลือกกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์ ซึ่งแนวคิดของคอลลินมีความสัมพันธ์กับแนวคิดของทิสนา แชมมณีและคณะในเรื่องมิติด้านข้อมูลหรือเนื้อหาที่ทำไปสู่ “ทักษะความคิดขั้นสูง” ที่มีกระบวนการหรือขั้นตอนมากและซับซ้อน ส่วนใหญ่จะต้องใช้ทักษะพื้นฐานหลายทักษะผสมผสานกัน อาทิเช่น ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการจัดระบบ ทักษะการหาแบบแผน ทักษะการประยุกต์ ซึ่งการที่ผู้เรียนมีทักษะในการคิดขั้นสูงจะนำไปสู่การควบคุมการรู้คิดของตนเอง หมายถึง การรู้ตัวถึงความคิดของตนเองในการกระทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการประเมินการคิดของตนเองและใช้ความรู้นั้นในการควบคุมหรือปรับการกระทำของตนเอง ซึ่งการคิดในลักษณะนี้ ก็คือการคิดอย่างมียุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) ซึ่งครอบคลุมการวางแผนการควบคุมกำกับการกระทำของตนเอง การตรวจสอบความก้าวหน้าและการประเมินผล (ทิสนา แชมมณีและคณะ, 2540)

1.2.4. กลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning Strategies) เป็นกลยุทธ์สำหรับการเรียนรู้ในสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นของสาระสำคัญทั้งหมด โดยที่เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเริ่มจากกลยุทธ์ทั่วไปสำหรับการสำรวจขอบเขตความรู้ใหม่จนถึงกลยุทธ์เฉพาะสำหรับการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนจากกรณีศึกษาจริง (Case Study) เพราะการเรียนรู้จากกรณีศึกษาจริงจะมีการบรรยายสภาวะการณ์ซึ่งมีประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนต้องตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อแก้ไขปัญหา นั้น โดยการใช้กรณีศึกษาจริงเป็นสื่อการเรียนรู้ได้เป็นเพียงการทำทำความเข้าใจกับตัวอย่างบทเรียนที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวผ่านประสบการณ์ในการดำเนินงานใด ๆ แต่เป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิผลให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับองค์ความรู้เชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบริบทของ

กรณีศึกษานั้น กระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ด้วยการสร้างสรรค์หนทางคลี่คลายปัญหาในสถานการณ์ที่กำลังประสบ พร้อมทั้งเรียนรู้ที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการพิจารณาปัญหาจากมุมมองที่หลากหลายได้ดีขึ้น (การดี เลียวไพโรจน์และคณะ, 2553) โดยกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาจริงที่มีดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)

ก. ผู้สอนต้องคัดเลือกกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับเนื้อหารายวิชาโดยกรณีศึกษาที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนจะต้องมีความน่าสนใจ กระชับ ครบถ้วน และมีเนื้อหาที่เข้าใจได้ง่ายเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยผู้สอนต้องอธิบายถึงเนื้อหาที่อยู่ในกรณีศึกษาและให้ผู้เรียนได้ซักถามให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

ข. ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากกรณีศึกษานั้น โดยการระบุปัญหาเพื่อการตัดสินใจเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการตัดสินใจ ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนต้องวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นในอดีต รวมถึงความคาดหวังที่จะได้รับในอนาคตเพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผนและการพยากรณ์สำหรับอนาคตว่าควรทำอย่างไร การตระหนักในปัญหาเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะต้องวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง

ค. ผู้เรียนทบทวนความคิดเพื่อค้นหาแนวทางที่เป็นไปได้ทั้งหมดในการแก้ปัญหาหลังจากพิจารณาปัญหาแล้ว โดยผู้เรียนต้องทำการค้นหาทางเลือก ซึ่งสามารถกระทำได้ 2 แนวทาง คือ แนวทางที่หนึ่ง การค้นหาทางเลือกจากปัญหาเฉพาะกรณี โดยต้องอาศัยความคิดริเริ่มใหม่ๆ และการผสมผสานกันระหว่างแนวคิดใหม่และผลที่ได้ในรูปแบบใหม่ และแนวทางที่สอง การค้นหาทางเลือกที่ได้มีแนวทางไว้ก่อนแล้ว โดยอาศัยข้อมูลในอดีต ที่เคยมีปัญหาที่คล้ายคลึงกันเกิดขึ้นมาแล้ว

ง. นักศึกษาคัดเลือกหนทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด โดยใช้เกณฑ์คำถามต่าง ๆ ในการคัดเลือก

จ. พิจารณาถึงผลดีผลเสียของทางเลือกแต่ละทาง โดยใช้การพยากรณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกต่าง ๆ แล้วพิจารณาคัดเลือกโดยการตอบคำถามเหล่านี้ อาทิ ทางเลือกนั้นมีข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ ทางเลือกนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด อะไรคือปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นถ้าหากดาเนินตามทางเลือกนั้น โดยทางเลือกที่ถูกคัดเลือกจะต้องมีประโยชน์สูงสุดหรือผลตอบแทนที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสมกับเป้าหมายในแต่ละกรณีศึกษามากที่สุด

ฉ. ผู้เรียนนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้สอนและผู้เรียนท่านอื่นผ่านการสื่อสารอย่างชัดเจนโดยมีการตั้งข้อคำถามและตอบคำถามภายหลัง ซึ่งขึ้นอยู่กับเนื้อหาและการแบ่งงานของสมาชิกในแต่ละทีม แต่ผู้เรียนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการสื่อสารระหว่างหรือภายหลังการนำเสนอเสร็จสมบูรณ์

ช. ผู้สอนประเมินผลจากการนำเสนอความคิดผ่านการสื่อสารอย่างชัดเจนของผู้เรียน

ข. การประเมินจะใช้เกณฑ์ตามความเหมาะสมของแต่ละรายวิชาและเนื้อหาของกรณีศึกษานั้น ๆ โดยผู้สอนควรพิจารณาจากความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาที่ได้มอบหมาย ความคิดสร้างสรรค์ในการตอบคำถาม และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

ญ. ผู้สอนแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป เมื่อผู้สอนได้คะแนนประเมินแล้ว ควรแจ้งให้กับผู้เรียนทราบ รวมทั้งชี้แจง การให้คะแนนและข้อเสนอแนะให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดการยอมรับและความเข้าใจร่วมกัน

2.วิธีการสอน (Method) คือการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเชี่ยวชาญ โดยต้องออกแบบให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเกต และค้นพบกลยุทธ์ที่หลากหลายผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1. การแสดงต้นแบบ (Modeling) ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสังเกต และสร้างรูปแบบความคิดของกระบวนการทำงานที่ทำให้งานสำเร็จ

2.2. การเป็นผู้ชี้แนะ (Coaching) ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เชี่ยวชาญสังเกตผู้เรียนในขณะทำงาน และให้คำแนะนำ การช่วยเหลือ การป้องกันผลย้อนกลับ และการทำเป็นต้นแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจดจำได้ ส่งผลให้สามารถทำงานได้ผลใกล้เคียงกับผู้เชี่ยวชาญ

2.3. การให้ความช่วยเหลือ (Scaffolding) ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้สอนช่วยเหลือผู้เรียนจนสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

2.4. การสื่อสารอย่างชัดเจน (Articulation) ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารผ่านการพูดหรือเขียนเกี่ยวกับความรู้ เหตุผล หรือกระบวนการในการแก้ปัญหาอย่างชัดเจนผ่านการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พูดหรือเขียนเกี่ยวกับความคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหา รวมถึงการให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการกำกับดูแลกิจกรรมการมีส่วนร่วม

2.5. การทบทวนความคิด (Reflection) ที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบกระบวนการในการแก้ปัญหาของตนเองกับผู้เชี่ยวชาญ และกับเพื่อนคนอื่น

2.6. การสำรวจค้นหา (Exploration) ที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3. ลำดับขั้นตอน (Sequencing) คือลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อโครงสร้างการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยแบ่งเป็นหลักการที่สำคัญ 3 ประการคือ

3.1. การเพิ่มความซับซ้อน (Increasing Complexity) คือ การสร้างลำดับขั้นตอนของงานที่มีทักษะที่ซับซ้อนมากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความสามารถออกมาได้ตามที่ต้องการ

3.2. การเพิ่มความหลากหลาย (Increasing Diversity) คือการสร้างลำดับขั้นตอนของงานให้มีความหลากหลายของกลยุทธ์และทักษะที่ต้องการ

3.3. การสอนทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ (Global before Local Skills) คือการสร้างลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้จากการปรับทักษะพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การใช้กลยุทธ์ระดับสูง

4. สังคมวิทยา (Sociology) คือลักษณะทางสังคมของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ด้านดังนี้

4.1. การเรียนรู้จากสถานการณ์ (Situated Learning) คือการสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงอย่างกระตือรือร้น ภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างและ ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ได้เอง

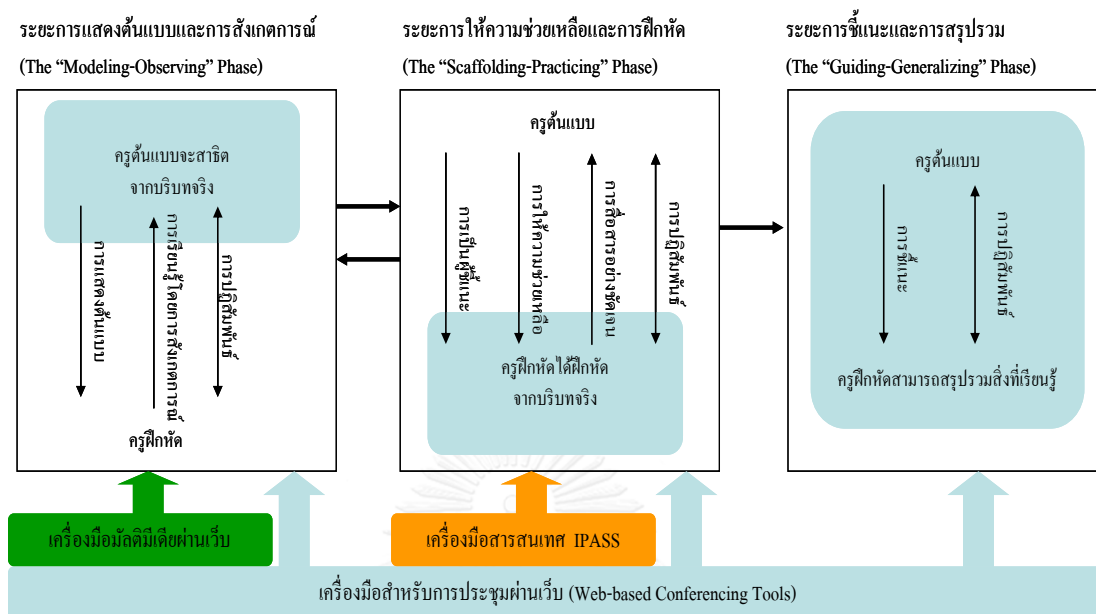
4.2. ชุมชนของการปฏิบัติ (Community of Practice) คือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญเข้าใจวิธีการในการแก้ปัญหาและดำเนินงานในกิจกรรมของชุมชนในบทบาทของการเป็นเจ้าของในชุมชนนั้น ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและร่วมแบ่งปันประสบการณ์

4.3. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) คือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้จากสถานการณ์และชุมชนของการปฏิบัติที่จำเป็นต่อการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายในของการเรียนรู้

4.4. การร่วมมืออย่างจริงจัง (Exploiting Cooperation) คือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างร่วมมือ

อย่างไรก็ตาม ผลจากการวิจัย (Liu, 2005; Spector 2010 cited in Kuo, Hwang, Chen & Chen, 2012) ระบุว่าข้อจำกัดของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในสถานศึกษาคือปริมาณของผู้เรียนที่มากกว่าผู้สอนต้นแบบ ส่งผลให้ผู้สอนไม่สามารถชี้แนะให้กับผู้เรียนเชิงลึก เพราะผู้สอนจำเป็นต้องเจอหน้าผู้เรียนแบบต่อตัวต่อ จึงทำให้เป็นการยากสำหรับผู้สอนในการชี้แนะผู้เรียน โดยเฉพาะกับการเรียนที่มีความซับซ้อน อีกทั้ง การที่ผู้สอนต้นแบบไม่สามารถให้คำแนะนำได้ในทันที (Prompt Feedback) เพราะต้องใช้เวลาในการออกแบบ การดำเนินการและการประเมินแผนการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนไม่สามารถรอคอยผลได้ และข้อจำกัดของผู้สอนต้นแบบที่อยู่กระจายตามสถานที่ต่าง ๆ ทำให้เกิดความไม่สะดวกกับผู้เรียนต้องเดินทางไปหาผู้สอนตามสถานที่ต่าง ๆ ดังนั้นการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านระบบเว็บ (Web-based Cognitive Apprenticeship) จึงเป็นหนึ่งในทางออกที่สามารถแก้ไขข้อจำกัดข้างต้น (Liu, 2005) ตามแผนภาพที่ 5 ซึ่งแสดงโมเดลในการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยเว็บสำหรับการพัฒนาครูฝึกหัด

แผนภาพที่ 5 โมเดลในการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยเว็บสำหรับการพัฒนาครูฝึกหัด

(Liu, 2005)

โมเดลข้างต้นจะใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการประชุมสัมมนาผ่านเว็บ (Web-based Conferencing tools) ในการเรียนรู้ ระหว่างครูฝึกหัดในบทบาทของผู้ปฏิบัติและครูที่มีประสบการณ์ในบทบาทของผู้สอนต้นแบบ โดยแบ่งการฝึกออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเวลาแสดงต้นแบบและการสังเกตการณ์ (The "Modeling-Observing" Phase) โดยครูที่มีประสบการณ์หรือครูต้นแบบจะแสดงต้นแบบทางปัญญาและคอยสังเกตครูฝึกหัดผ่านการประชุมสัมมนาโดยเครื่องมือสื่อสารผ่านเว็บและคอยแนะนำครูฝึกหัดในเรื่องการเขียนและการนำแผนการสอนไปปฏิบัติใช้ เครื่องมือมัลติมีเดีย (Multimedia) จะใช้เพื่ออธิบายโมเดลทางปัญญาของครูที่มีประสบการณ์ในบริบทจากห้องเรียนจริงผ่านโดยครูที่มีประสบการณ์จะสื่อสารผ่านการพูดและการเขียนว่าทำไมต้องมีการเขียนแผนการสอนและวิธีการเขียนที่ดี รวมทั้งการเรียนรู้ตัวอย่างของการสอนผ่านกรณีศึกษาทางวิดีโอ นอกจากนี้ ครูต้นแบบจะชี้แนะครูฝึกหัดให้เน้นประเด็นสำคัญของการฝึกทางปัญญาที่แสดงผ่านเครื่องมือสื่อสารในรูปแบบเว็บและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่นผ่านประเด็นที่มีการโพสเพื่อการอภิปราย และท้ายสุด การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูต้นแบบและครู

ฝึกหัดทางอินเทอร์เน็ตซึ่งจะทำให้ครูฝึกหัดสามารถสร้างมโนทัศน์เฉพาะตนผ่านการแลกเปลี่ยน การประยุกต์ใช้และการอภิปราย

2. ระยะเวลาให้ความช่วยเหลือและการฝึกหัด (The “Scaffolding-Practicing” Phase”) โดยที่ครูฝึกหัดจะเขียน ปฏิบัติ ทบทวนแผนการสอนของตนเองที่สัมพันธ์กับบริบทของห้องเรียนจริง และสามารถสื่อสารผ่านการพูดและการเขียน รวมทั้งการทบทวนความคิดในเรื่องความรู้และทักษะที่ เรียนรู้ผ่านครูดั้งแบบและเครือข่ายทางเทคโนโลยี โดยที่กระบวนการนี้มีเป้าหมายไม่เพียงแต่จะขยาย ประสบการณ์ที่ครูฝึกหัดเรียนรู้และความสามารถในการควบคุมการกำกับกับการรู้คิดของตนเอง แต่ยังสามารถช่วยให้ครูฝึกหัดสามารถประยุกต์ใช้มโนทัศน์ที่ถูกสร้างขึ้นในระยะแรกผ่าน IPASS ซึ่งคือ เครื่องมือสารสนเทศที่สามารถช่วยครูฝึกหัดในกระบวนการที่ซับซ้อนและเน้นถึงจุดสำคัญที่ควรเรียนรู้ใน การเขียนแผนการเรียนรู้ นอกจากนี้ ครูต้นแบบจะคอยชี้แนะ ให้ feedback และคำแนะนำกับครู ฝึกหัดผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ออนไลน์

3. ระยะเวลาชี้แนะและการสรุปรวม (The “Guiding-Generalizing” Phase”) โดยที่ครู ต้นแบบจะชี้แนะครูฝึกหัดในเรื่องหลักการทั่วไปของการเขียนแผนการสอนจากทักษะการคิดและการ ปฏิบัติที่ครูฝึกหัดได้เรียนรู้ไปผ่านการประชุมสัมมนาทางเว็บ โดยจุดมุ่งหมายหลักของระยะนี้คือการ ช่วยทำให้มโนทัศน์ของครูฝึกหัดมีความยืดหยุ่นและเป็นประโยชน์มากกว่าที่ถูกสร้างขึ้นในระยะก่อน หน้านี้

การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนครูฝึกหัดด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านเว็บ ของหลิว (Liu, 2005) โดยการผสมผสานสามสิ่งคือทฤษฎีการฝึกต้นแบบทางปัญญา ครูที่มี ประสบการณ์หรือครูดั้งแบบ และเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบเว็บ สามารถช่วยพัฒนาครูฝึกหัดใน การเขียนแผนการสอนทั้งในเรื่องการทำให้บรรลุผลสำเร็จและทัศนคติที่ดีกว่ารูปแบบการเรียนรู้ แบบเดิม ดังนี้

ก. เรื่องการทำให้บรรลุผลสำเร็จ

1. เครื่องมือสื่อสารผ่านเว็บที่ออกแบบมาอย่างดีสามารถสร้างมโนทัศน์ทางปัญญาที่ ชัดเจนและเป็นประโยชน์ โดยสามารถช่วยให้ครูฝึกหัดสามารถสังเกตและเข้าใจว่าครูดั้งแบบทำอะไร และทำอย่างไรในการออกแบบแผนการสอนจากสถานการณ์จริง

2. การผสมผสานเครื่องมือสารสนเทศออนไลน์และการประชุมสัมมนาออนไลน์ช่วยกระตุ้น ให้เกิดการอภิปรายระหว่างครูดั้งแบบและครูฝึกหัดอย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้ครูดั้งแบบ สามารถชี้แนะครูฝึกหัดในเรื่องมโนทัศน์ทางปัญญา

3. ครูดั้งแบบและเทคโนโลยีทางเว็บช่วยสร้างโอกาสในการช่วยเหลือครูฝึกหัดในการสร้าง ประยุกต์และอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องมโนทัศน์ทางความคิดได้ตลอดเวลา

4. ครูฝึกหัดมีโอกาสนในการขยายความ และมโนทัศน์ทางความคิดภายใต้การชี้แนะของครูต้นแบบเพื่อสรุปและจัดการหลักการเชิงปฏิบัติสำหรับแผนการสอนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปในอนาคต

ข. เรื่องทัศนคติ

1. ครูฝึกหัดมีโอกาสมากขึ้นในการสำรวจค้นหาเหตุผลของการสร้างแผนการสอนโดยครูต้นแบบและสามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับการปฏิบัติงาน

2. ครูฝึกหัดสามารถทบทวนว่าอะไรคือประเด็นสำคัญและอะไรคือแรงจูงใจเมื่อมีการวางแผนการสอนผ่านการอภิปรายกับครูต้นแบบ

3. ครูฝึกหัดจะมีความมั่นใจมากขึ้นในการเขียนแผนการสอนผ่านการชี้แนะโดยครูต้นแบบและเทคโนโลยีทางเว็บ

การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาในเชิงจิตพิสัยโดยตรงแต่การใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะเน้นในเรื่องการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัยซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านจิตพิสัยได้อย่างไร ซึ่งผลจากงานวิจัย (Smith & Ragan, 1999) พบว่าการพัฒนาในเรื่องพุทธิพิสัยและทักษะพิสัยจะมีเรื่องของจิตพิสัยเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ โดยผลลัพธ์ของพัฒนาการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Learning Outcomes) จะหมายถึงทัศนคติ (Attitude) การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) และคุณค่า (Value) ซึ่งการแสดงออกในเรื่องจิตพิสัยจะเกี่ยวข้องกับข้อคิดเห็น ความเชื่อหรือการประเมินคุณค่า โดยเฉพาะผลลัพธ์ด้านทัศนคติจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกัน 4 ประการได้แก่การตอบสนองด้านจิตพิสัย พุทธิพิสัย ความมุ่งหมายในเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งทัศนคติอาจจะไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงแต่การกระทำและพฤติกรรมซึ่งผู้เรียนแสดงออกมาจะสามารถสังเกตได้ และถึงแม้ว่าการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยและจิตพิสัยจะเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญผ่านการเรียนการสอน พฤติกรรมที่มีองค์ประกอบเชิงอารมณ์และความรู้สึกจะเกี่ยวข้องกับจิตพิสัยทั้งหมด (Miller, 2005) ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ต้องจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ (Attitude Change) ในเรื่องของแนวทาง ระดับ ความเข้มข้นของทัศนคติ โดยการเปลี่ยนหนึ่งองค์ประกอบจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบตัวอื่น (Zimbardo & Leippe, 1991)

อีกทั้ง ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างพุทธิพิสัยและจิตพิสัย (Affective-cognitive consistency theory) ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ ความเชื่อและการจัดวางซึ่งผู้เรียนเกิดความไม่สมดุลในเรื่องทัศนคติไปสู่องค์ความรู้ อีกทั้งทฤษฎีดังกล่าวระบุว่าทัศนคติอาจจะเปลี่ยนแปลงจากข้อมูลใหม่ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนองค์ประกอบเชิงพุทธิพิสัย และเมื่อได้รับข้อมูลใหม่ ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนทัศนคติใหม่ที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างพุทธิพิสัยและจิตพิสัย หรืออาจจะกล่าวได้

ว่าทัศนคติใหม่จะเกิดขึ้นต่อเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในเชิงพุทธิศาสตร์จากการได้รับข้อมูลใหม่ก่อนเสมอ และถึงแม้ว่าข้อเท็จจริงที่ว่าทัศนคติจะถูกเก็บแยกจากองค์ความรู้เชิงพุทธิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง หมายถึงว่าผู้เรียนอาจจะเกิดความรู้สึกโดยปราศจากการจดจำข้อมูลใดๆ ทัศนคติจึงมีความเด่นชัดมากขึ้นเมื่อได้รับการเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบด้านพุทธิศาสตร์และจิตพิสัย (Miller, 2005: Simonson & Maushak, 2001; Zimbardo & Leippe, 1991)

ดังนั้น แนวทางในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นในเรื่องจิตพิสัยผ่านการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ควรมีหลักการ ดังนี้ (Simonson & Maushak, 2001)

1. เน้นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง และกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง
2. นำเสนอข้อมูลใหม่
3. นำเสนอเนื้อหาที่โน้มน้าวใจและเป็นไปได้
4. เน้นความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก
5. เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในเรื่องการวางแผน การถ่ายทอดผ่านการสื่อสาร
6. ให้คำปรึกษาและโอกาสในการวิพากษ์หลังการเรียนรู้

สมิทส์และราแกน (Smith & Ragan, 1999) นำเสนอรูปแบบในการสร้างการเรียนรู้เชิงจิตพิสัยในเรื่องทัศนคติโดยเน้นความสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้ ดังนี้

1. สาธิตพฤติกรรมที่ปรารถนาโดยต้นแบบที่ได้รับการยอมรับ
2. ฝึกหัดพฤติกรรมที่ปรารถนาผ่านการเรียนจากต้นแบบ
3. ส่งเสริมพฤติกรรมที่ปรารถนา

เบอร์นาร์และลิวีร์ (1993) เสนอแนวทางในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ 3 ประการดังนี้ (Bednar & Levie, 1993)

1. นำเสนอเนื้อหาที่โน้มน้าวใจ
2. การสร้างพฤติกรรมที่ปรารถนาผ่านการแสดงต้นแบบ
3. การสร้างสถานการณ์ที่ไม่กลมกลืนกันในเรื่องทัศนคติที่เกิดจากพุทธิศาสตร์และจิตพิสัย

อีกทั้งการจัดการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนทัศนคติในเชิงจิตพิสัยของผู้เรียนผ่านพุทธิศาสตร์ก็ยังคงสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ที่กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาในเชิงทัศนคติ ดังนี้ (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553)

1. การดูซึมหรือซึมซับ เป็นกระบวนการที่สมองรับประสบการณ์ เรื่องราวและข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาเก็บสะสมไว้
2. การปรับรับและจัดระบบ คือกระบวนการที่สมองมีการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่เข้ากันเป็นระบบ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่

3. การเกิดความสมดุล เป็นกระบวนการที่เกิดจากขั้นของการปรับรับ หากการปรับรับเป็นไปอย่างเหมาะสมก็จะเกิดการสมดุล ถ้าไม่สามารถปรับระหว่างประสบการณ์เก่าและใหม่ได้จะทำให้เกิดความไม่สมดุล และก่อให้เกิดความขัดแย้ง

ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะสามารถนำไปสู่การพัฒนาในเรื่องจิตพิสัยได้โดยต้องมีการวางกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพโดยเน้นการสร้างทัศนคติใหม่ผ่านการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับทัศนคติให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีการนำเสนอเนื้อหาที่โน้มน้าวใจและเป็นข้อมูลใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนผ่านกระบวนการดูซึม ปรับรับจัดระบบ จนนำไปสู่การสร้างสมดุลใหม่ อีกทั้ง การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสดงทัศนคติตามเป้าประสงค์และสามารถตอบสนองจากการสนับสนุนเชิงบวก

โดยสรุป รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านเว็บเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจเพราะข้อจำกัดในการฝึกปฏิบัติเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลในสถานศึกษาปัจจุบันเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะและองค์ความรู้จะถูกแยกออกจากสถานการณ์จริง โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกหัดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การอ่านและการเขียน ซึ่งไม่สามารถทำให้ผู้สอนและผู้เรียนแสดงกระบวนการการคิดให้เห็นอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจถึงแก่นแท้ในการฝึกปฏิบัติในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล (Collins, 2006) อีกทั้ง คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นคุณลักษณะที่ควรได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความโดดเด่นในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและสามารถโน้มน้าวให้นิสิตนักศึกษาสามารถพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากต้นแบบได้อย่างคงทนถาวร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของซิคเคอร์ริง ไรเซอร์ โคเลเบิร์ก และกิลลิแกน ในการยกระดับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนิสิตนักศึกษาให้ถึงขั้นสูงสุดโดยให้ผู้เรียนเข้าถึงค่านิยมของสังคมโดยรวม รู้จักรับผิดชอบและสร้างสังคมที่สงบสุขให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมตามมาตรฐานจริยธรรมสากลไม่ต่างจากบริบทของการเป็นเจ้าของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับประกาศนโยบาย “2556 ปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย” ของ ฯพณฯ จาตุรงค์ ฉายแสง ในนโยบายที่ 6 ที่ต้องการส่งเสริมให้ภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดและการสนับสนุนการศึกษามากขึ้น โดยผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาตลอดกระบวนการ (สำนักงานรัฐมนตรี, 2556)

นอกจากนี้ การคัดสรรผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีคุณลักษณะ
 ธรรมาภิบาลที่โดดเด่นในการประกอบธุรกิจเป็นเรื่องที่ทำได้ยากเพราะวิสาหกิจที่ประสบความสำเร็จ
 ในเรื่องของผลกำไรไม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการธุรกิจ ดังนั้นการเลือก
 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาด
 กลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปว
 ธิภากรณ์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยในการเป็นที่เล็งเห็นแบบจึงเป็น
 ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด
 กลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษา แต่ปริมาณของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
 ย่อมที่รับรางวัลดีเด่นมีเพียง 56 องค์กรในช่วงระยะเวลา 14 ปีที่ผ่านมา (4 องค์กรต่อปี) ซึ่งน้อยกว่า
 จำนวนนิสิตนักศึกษาที่สนใจอยากเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก
 อีกทั้ง ข้อจำกัดในเรื่องการฝึกคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ
 ขนาดย่อมที่จำเป็นต้องฝึกแบบตัวต่อตัว ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่
 มีเวลาที่จะพบปะนิสิตนักศึกษาแบบเจอหน้าได้มากพอ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วย
 วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านเว็บโดยการผสมผสานสามสิ่งคือทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้การฝึก
 ทางปัญญาจากต้นแบบ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความโดดเด่นในเรื่อง
 ดังกล่าวในฐานะที่เล็งเห็นต้นแบบ และเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบเว็บ (Liu, 2005) จะสามารถช่วย
 พัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิต
 นักศึกษาปริญญาตรีในปริมาณมากได้อย่างลงตัว อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง
 และขนาดย่อมในบทบาทของที่เล็งเห็นต้นแบบล้วนมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่โดดเด่นแต่อาจจะขาดทักษะในเรื่องการจัดการเรียนรู้และการ
 สอน ดังนั้น ผู้วิจัยควรรับผิดชอบในเรื่องการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเตรียมสื่อ
 การเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์เพื่อช่วยให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนรู้ระหว่างผู้ประกอบการ
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของที่เล็งเห็นต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึก
 ปฏิบัติ

ตอนที่ 5 สภาพปัจจุบันและแนวปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิต นักศึกษา

สภาพการณ์ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษาที่มีความคุ้นเคยกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและ
 การสื่อสารหรือจะเรียกได้ว่าเป็นสมาชิกของเจเนอเรชันเน็ต (Net Generation) ซึ่งหมายถึงการที่
 เขาเหล่านี้เกิดมาในยุคของดิจิทัล (Digital Age) และมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้จน

กลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตตั้งแต่เด็ก (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013) อีกทั้ง การเรียนรู้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของนิสิตนักศึกษาในเรื่องความมีอิสระเสรีภาพทางความคิด ความเชื่อมโยงถึงกัน การมีปฏิสัมพันธ์และโอกาสในการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทางสังคม (McLoughlin & Lee, 2007 cited in Mazman & Usluel, 2010) ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจข้อมูลของนักศึกษาในวัยเจนวาย (Gen-Y) ในประเทศไทย โดยบริษัท พีซีแอนด์แอสโซซิเอตส์ คอนซัลติ้ง พบว่าร้อยละ 98 ของกลุ่มเจนวายนิยมใช้สมาร์ทโฟนเพื่ออ่านข่าวในอีเมล ข้อความ และโซเชียลมีเดีย ก่อนจะลุกจากเตียง อีกทั้ง ร้อยละ 91 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีอาการรู้สึกราวนกระวายเหมือนกับว่ามีอะไรบางอย่างขาดหายไปจากชีวิตถ้าหากไม่สามารถใช้สมาร์ทโฟน (Smart Phone) เพื่อเชื่อมต่อทุกที่ทุกเวลาอย่างสม่ำเสมอ (ไทยรัฐออนไลน์, 17 เมษายน 2556)

ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network Site) คือสถานะแวดล้อมในการทำงานร่วมกันซึ่งอยู่บนฐานของระบบเว็บ 2.0 ที่มุ่งเน้นในการสร้างและสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมหรือเครือข่ายในกลุ่มคนที่มีความสนใจหรือมีกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นที่นิยมของนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันเนื่องจากเป็นระบบการสื่อสารสมัยใหม่ที่มีส่วนช่วยให้ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารกันและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนได้ง่ายกว่าในอดีต รวมถึงเป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีในการสร้าง การใช้ หรือการส่งมอบองค์ความรู้ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Maloney, 2007: Dearstyne, 2007 cited in Ajjan & Hartshorne, 2008)

ชนิดของเครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถจำแนกได้หลายประเภทดังนี้ (ธนขวัญ กุลอิทธิมนต์, 2556)

1. การเผยแพร่ข้อมูล เอกสาร หรือบทความ (Publish)
2. การแบ่งปันข้อมูล ความรู้ หรือรูปภาพ (Share)
3. สังคมในการระดมความคิด (Discuss)
4. เครือข่ายสังคมที่เกี่ยวกับธุรกิจ (Commerce)
5. การแบ่งปันสถานที่ที่น่าสนใจ (Location)
6. เครือข่ายเพื่อน ธุรกิจ งาน (Network)
7. เครือข่ายเกมส์ (Game)

ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีดังนี้

1. ทวิตเตอร์ (Twitter) เป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมในรูปแบบที่ผู้ใช้ที่ริเริ่มจัดทำหน้าข้อมูลส่วนบุคคล (Profile Page) ของตนฝากไว้ที่เว็บไซต์ พร้อมกับข้อความสั้น (Microblog) ที่อาจเผยแพร่ทั่วไปหรือเผยแพร่เฉพาะภายในกลุ่มสมาชิกตามความเหมาะสมของผู้ริเริ่ม ผู้ที่เข้าไปอ่านสามารถแสดงความคิดเห็นโดยพิมพ์เป็นข้อความสั้นไปฝากไว้

2. ยูทูป (YouTube) เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการแลกเปลี่ยนภาพวิดีโอระหว่างผู้ใช้ได้ฟรี โดยนำเทคโนโลยีของ Adobe Flash มาใช้ในการแสดงภาพวิดีโอ

3. เฟสบุ๊ก (Facebook) เป็นเว็บไซต์แห่งการเรียนรู้ที่ยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้มีการนำเฟสบุ๊กไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแบ่งปันข้อมูลด้านวิชาการในการเรียนการสอนรวมถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูผู้สอนกับครูผู้สอน ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน

เฟสบุ๊กเป็นหนึ่งในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุด โดยผลการศึกษาโดย IAB & Elogia (2012) ระบุว่า เฟสบุ๊กเป็นระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดถึงร้อยละ 85 และผลจากการสำรวจนิสิตนักศึกษาจำนวน 36,950 จาก 126 มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาและหนึ่งมหาวิทยาลัยจากแคนาดาของศูนย์วิจัยเอ็ดดูเคส (EDUCASE Center for Applied Research: ECAR) ระบุว่า ร้อยละ 90 ของนิสิตนักศึกษาใช้ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และร้อยละ 97 ใช้เฟสบุ๊กและเป็นการใช้อย่างต่อเนื่องทุกวัน (Smith & Caruso, 2010 cited in Junco R., 2011) อีกทั้ง นิสิตนักศึกษาจะใช้เวลาเฉลี่ยมากกว่า 1 ชั่วโมง 40 นาทีต่อวันในการเล่นเฟสบุ๊ก (Junco, 2011) ในส่วนสถิติของคนไทยกับการใช้เฟสบุ๊กโดยผลการสำรวจของ Socialbakers.com ในปี พ.ศ. 2555 ระบุว่า คนไทยใช้เฟสบุ๊กเป็นลำดับที่ 16 ของโลกโดยมีผู้ใช้ประมาณ 14.2 ล้านราย และสัดส่วนของผู้ใช้เฟสบุ๊กที่มีอายุระหว่าง 16 – 34 มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 72 หรือประมาณ 10.22 ล้านคนซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มที่มีบทบาทกับการใช้เฟสบุ๊กมากขึ้นในปัจจุบัน (ปวีณา มีป่อง, 2555) ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาและการใช้เฟสบุ๊กน่าจะมาจากเหตุผลหลักสองประการ หนึ่งนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันมีการใช้เฟสบุ๊กในอัตราที่สูง และประการที่สองคือเฟสบุ๊กมีโครงสร้างในเรื่องการมีส่วนร่วมที่สามารถวัดได้จากความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของผู้เล่นได้ (Heiberfer & Harper, 2008; Morrin, 2007 cited in Junco R., 2011)

ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กช่วยให้ผู้ใช้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและติดต่อสื่อสารกับเพื่อน ครอบครัวหรือเพื่อนร่วมงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น นักการศึกษาจำนวนมากสนใจในการใช้เฟสบุ๊กเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเพราะเชื่อว่าเฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือทางการศึกษาสำหรับศตวรรษใหม่ที่ช่วยเพิ่มทักษะในเรื่องบริบททางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ให้กับนิสิตนักศึกษา (Mason, 2006) ผ่านการติดต่อสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ การมีส่วนร่วมในเชิงรุก การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการคิดอย่างมีตรรกะ โดยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เอื้อต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่สนุกสนานผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นทางการหรือนอกชั้นเรียนได้ (Tapscott & Williams, 2010: Gillet, El Helou, Yu, & Salzmann, 2008 cited in Mazman & Usluel, 2010) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของมาเซอร์

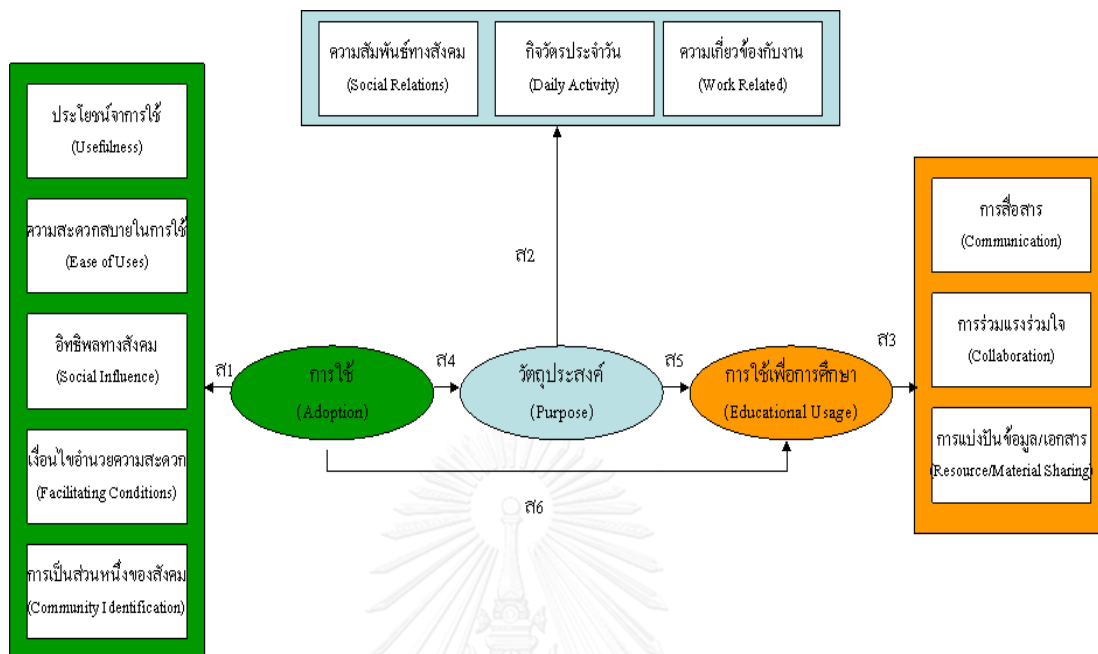
เมอร์ฟีและไซมอนด์ (Mazer, Murphy & Simonds, 2007) ที่สรุปว่า นิสิตนักศึกษาที่ใช้เฟสบุ๊ก ควบคู่ไปกับการเรียนในห้องเรียนจะสามารถพัฒนาระดับของการตั้งใจ การเรียนรู้ในเรื่องจิตพิสัยและ บรรยากาศในการเรียนที่ดีขึ้น นำไปสู่ผลลัพธ์ในเรื่องการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาที่ดีขึ้นเพราะ ลักษณะเฉพาะของเฟสบุ๊ก อาทิ ห้องสนทนา (Chat Room) กลุ่ม (Group) หรือข้อความทันที (Instant Messaging) สามารถช่วยกระตุ้นกระบวนการเรียนรู้ตามหลักการอุดมศึกษา อาทิเช่น การบริหารจัดการองค์ความรู้ การรวบรวมองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และการสนับสนุนนิสิต นักศึกษา (Othman, Suhaimi, Yusuf, Yusof N. & Mohamad, 2012)

นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของคูห์ (Kuh, 2009) ระบุว่าการศึกษาและการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊กจะ นำไปสู่การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา (Student Engagement) ซึ่งทำให้เกิดผลลัพธ์ของการศึกษา ทางด้านบวกอย่างมากในระดับอุดมศึกษา อาทิ การพัฒนาในเรื่องพุทธิสัยและจิตใจ การสร้างความ เชื่อมั่นให้กับตนเอง การพัฒนาในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการข้อที่ 5 ของ หลัก 7 ประการที่ดีของการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยซิคเคอริงและแกมสันที่ว่าทำให้ ความสำคัญกับเวลาที่ผู้เรียนทุ่มเทให้กับงาน (Emphasizing time on task) ผ่านการเรียนรู้แบบ ประชาคมการเรียนรู้บนระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถส่งให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างการ ใช้เฟสบุ๊กและความสำเร็จทางการศึกษา (Chickering & Gamson, 1987 cited in Junco, 2011).

เมื่อเฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมในการเรียนรู้สำหรับ นิสิตนักศึกษา จึงเกิดประเด็นที่น่าสนใจว่านิสิตนักศึกษามีความพร้อมหรือสนใจที่จะใช้เฟสบุ๊กเพื่อ วัตถุประสงค์ทางการศึกษาหรือไม่ ซึ่งผลงานวิจัยของ เวนตูราและเคโร (Ventura & Quero, 2013) ที่สำรวจนิสิตนักศึกษาที่ผ่านการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาในวิชาเศรษฐศาสตร์เพื่อธุรกิจ 2 ของ มหาวิทยาลัยแห่งมะละกา ประเทศสเปน ระบุว่า 4.1 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5 แนะนำให้ใช้เฟสบุ๊ก ในวิชาอื่น 4.1 คะแนนจาก 5 คะแนนเห็นว่าการใช้เฟสบุ๊กช่วยทำให้เกิดประสบการณ์เชิงบวก 4 คะแนนจาก 5 คะแนนเห็นว่าระดับของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับที่พอใจ 3.8 คะแนนจาก 5 คะแนน เห็นว่า การใช้เฟสบุ๊กช่วยสร้างระดับแรงจูงใจที่สูงขึ้น และ 3.8 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5 เห็นว่า คุณภาพของเนื้อหาและการวิจารณ์ในเฟสบุ๊กมีมากพอ

ดังนั้น เมื่อเฟสบุ๊กเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาและสัมพันธ์กับสภาพปัจจุบันของนิสิตนักศึกษา ที่เปิดรับในการใช้เครื่องมือนี้เพื่อการเรียนรู้อย่างเต็มที่ การศึกษาโมเดลในการนำเฟสบุ๊กไปใช้ตาม วัตถุประสงค์ที่มีความหลากหลายซึ่งนำไปสู่ประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาโดยพิจารณาจาก มิติของเทคโนโลยีและสังคมของการใช้ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านตัวแปรหลัก 3 ตัวคือ การนำไปใช้ วัตถุประสงค์ของการใช้และการใช้เพื่อการศึกษาของเฟสบุ๊ก ซึ่งมีปัจจัยโดยรวม 11 ปัจจัยดังแผนภาพที่ 6 (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013; Mazman & Usluel, 2010)

แผนภาพที่ 6 โมเดลและสมมติฐานในการวิจัยเรื่องการนำไปใช้ วัตถุประสงค์ของการใช้ และการใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษา

(Sanchez, Cortijo, Javed, 2013; Mazman & Usluel, 2010)

หมายเหตุ

1. ส 1 หมายถึง สมมติฐานที่ 1 ที่ว่าการใช้เฟสบุ๊ค ประกอบด้วยประโยชน์จากการใช้ ความสะดวกสบายในการใช้ อิทธิพลทางสังคม เงื่อนไขของการอำนวยความสะดวกและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
2. ส 2 หมายถึงสมมติฐานที่ 2 ที่ว่าวัตถุประสงค์ของการใช้เฟสบุ๊ค ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทางสังคม กิจกรรมประจำวัน และความเกี่ยวข้องกับงาน
3. ส 3 หมายถึงสมมติฐานที่ 3 ที่ว่าการใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย การสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและข่าวสาร
4. ส 4 หมายถึงสมมติฐานที่ 4 ที่ว่าการใช้เฟสบุ๊คของผู้เรียนจะสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ใช้
5. ส 4 หมายถึงสมมติฐานที่ 5 ที่ว่าการนำเฟสบุ๊คไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียนจะช่วยให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา
6. ส 6 หมายถึงสมมติฐานที่ 6 ที่ว่าการใช้เฟสบุ๊คจะสัมพันธ์กับประโยชน์ทางการศึกษา

การนำเฟสบุ๊คไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่มีความหลากหลายซึ่งนำไปสู่ประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาโดยพิจารณาจากมิติของเทคโนโลยีและสังคมของการใช้ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านตัวแปรหลัก 3 ตัวแปร 11 ปัจจัย ดังนี้

1.การใช้เฟสบุ๊ก (Adoption of Facebook) โดยพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของผู้ใช้และลักษณะของความเป็นสื่อมาพิจารณาในการศึกษากระบวนการในการใช้เฟสบุ๊กเนื่องจากเป็นระบบเครือข่ายทางสังคมที่ต้องประกอบไปด้วยมิติทางเทคโนโลยีและมิติทางสังคม โดยตัวแปรที่มีผลต่อการใช้เฟสบุ๊ก ประกอบด้วย

1.1. ประโยชน์จากการใช้ (Usefulness) ซึ่งหมายถึงการที่ผู้เรียนใช้บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การใช้เฟสบุ๊กจะช่วยเพิ่มการดำเนินงานของผู้เรียนผ่านนวัตกรรมที่ดีกว่าของเดิม (Roger, 1995; Mazman & Usluel, 2010)

1.2. ความสะดวกสบายในการใช้ (Ease of Use) ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการใช้เฟสบุ๊กคือการผสมผสานระหว่างเทคนิคเฉพาะของผู้เรียนและทักษะที่เกี่ยวข้องการใช้เฟสบุ๊ก อาทิ การอัปโหลดรูปหรือไฟล์งาน (Photo and file Uploading) โดยมีมิติของความสะดวกสบายจะเป็นปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนนิยมใช้เฟสบุ๊กซึ่งต้องสอดคล้องกับคุณลักษณะของเฟสบุ๊กที่ง่ายและสามารถบริหารจัดการภาพรวมของเนื้อหาในเฟสบุ๊กโดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก (Mazman & Usluel, 2010)

1.3. อิทธิพลทางสังคม (Social Influence) เฟสบุ๊กเป็นเสมือนเครื่องมือทางสังคมที่มีผู้ใช้จำนวนมาก ซึ่งสัมพันธ์กับธรรมชาติของสมาชิกที่เข้ามาเล่นในเฟสบุ๊กก็เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับบริบททางสังคมและการสื่อสารกับเพื่อนหรืออาจจะกลายเป็นสมาชิกของกลุ่มจากการเรียนเชิญของเพื่อนในกลุ่ม สิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทางสังคม โดยสรุป อิทธิพลทางสังคมคือปฏิกิริยาทางพฤติกรรมของผู้เรียนที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมใหม่ (Mazman & Usluel, 2010)

1.4. เงื่อนไขของการอำนวยความสะดวก (Facilitating Conditions) หมายถึงการอำนวยความสะดวกในการใช้เครื่องมือเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมเฟสบุ๊กได้ด้วยตนเอง

1.5. การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Community Identification) คือปัจจัยที่สำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในสังคมโลกเสมือน (Virtual) ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในสังคมซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกรายอื่นมาดูข้อมูลของตนเอง เฟสบุ๊กจึงนับเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้ผู้เรียนสร้างกลุ่มของตนเองและรวมถึงการรวมรวมสมาชิกที่มีความสนใจเหมือนกันมารวมตัวกัน โดยสรุปการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจึงหมายถึงความรู้สึกที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในเฟสบุ๊กโดยการร่วมเป็นสมาชิก แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการร่วมแรงร่วมใจกับคนอื่นในกลุ่มสังคมเสมือน

2. วัตถุประสงค์ของการใช้เฟสบุ๊ก (Purpose of Facebook Usage) เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์และความสนใจเฉพาะบุคคลโดยวัตถุประสงค์ของการใช้เฟสบุ๊กในงานวิจัยของมาสมานและยูสเลว (Mazman & Usluel, 2010) มี 3 วัตถุประสงค์หลักคือ

2.1.ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relations) ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการใช้เฟซบุ๊ก ซึ่งรวมถึงการรู้จักเพื่อนใหม่ การรักษาความสัมพันธ์กับเพื่อนเก่า และการสื่อสารระหว่างกัน โดยที่กลุ่มในสังคมโลกเสมือนจะรวมถึงเพื่อนบ้าน คนในครอบครัว หรือบุคคลอื่นที่มีความชอบในเรื่องเดียวกัน

2.2.ความเกี่ยวข้องกับงาน (Work Related) ที่รวมถึงการส่งเสริมความคล่องตัวในการทำงาน ผ่านการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร และแนวคิดในการทำงาน

2.3.กิจวัตรประจำวัน (Daily Activity) โดยผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ของเฟซบุ๊กเพื่อความบันเทิงที่เกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวัน อาทิ การอัปเดตความเป็นไปและการเปลี่ยนแปลงของเพื่อนในสังคมเสมือน หรือการเล่นเกมส์ เป็นต้น

3.การใช้เฟซบุ๊กเพื่อการศึกษา (Educational Usage of Facebook) เป็นประเด็นที่นักการศึกษาให้ความสนใจถึงความเป็นไปได้ในการขยายผลของการใช้เฟซบุ๊กเพื่อการศึกษาโดยอัจจานและฮาร์ทฮอร์น (Ajjan & Hartshorne, 2008) เชื่อว่าเฟซบุ๊กซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถคิดอย่างมีตรรกะ พัฒนาการสื่อสาร และทักษะเชิงการเขียนผ่านสมาชิกในสังคมเสมือน สอดคล้องกับงานวิจัยที่ระบุว่าระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่เป็นประโยชน์เพราะผู้เรียนสามารถใช้เพื่อการเชื่อมโยงถึงกัน ส่งเสริมทักษะทางสังคม การร่วมแรงร่วมใจเพื่อแบ่งปันและค้นหาข้อมูลข่าวสาร การสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Lee & McLoughlin, 2008 cited in Mazman & Usluel, 2010) บริบทของการใช้เฟซบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับการศึกษาวิจัย มี 3 ประการ คือ

3.1.การสื่อสาร (Communication) ผ่านเฟซบุ๊กจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนเอง การส่งการบ้านและโครงการโดยผู้สอน

3.2.การร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) โดยผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิด รวมถึงการทำโครงการร่วมกันของผู้เรียน

3.3.การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร (Resource/Material sharing) ในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการแลกเปลี่ยนอุปกรณ์สื่อสารแบบมัลติมีเดีย (Multimedia) วิดีโอและเอกสารเพื่อการศึกษา

โมเดลข้างต้นคิดอยู่บนสมมติฐานที่ว่าการใช้เฟซบุ๊กของผู้เรียนจะสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ใช้ ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้เรียนรับรู้ถึงประโยชน์และความสะดวกสบายของเครื่องมือดังกล่าว ผู้เรียนก็มีแนวโน้มที่นำเฟซบุ๊กไปใช้ในงานที่หลากหลายในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การตั้งสมมติฐานที่ว่าผู้เรียนจะสามารถบรรลุโอกาสการเรียนรู้ผ่านเฟซบุ๊กเพราะมิติทางสังคมและลักษณะของสื่อจะมีผลกระทบต่อบริบทของการศึกษาโดยรวม ดังนั้น การนำเฟซบุ๊กไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียนจะช่วยทำให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาในที่สุด

ผลสรุปจากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษาจะสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุประสงค์ในการใช้และจะสัมพันธ์ทางอ้อมกับการนำไปใช้ โดยที่การใช้เฟสบุ๊คจะสัมพันธ์กับประโยชน์จากการใช้ ความสะดวกสบายที่ใช้ อิทธิพลทางสังคม เงื่อนไขของการช่วยเหลือและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทั้งสิ้น โดยเฉพาะ ประโยชน์จากการใช้เป็นเหตุผลหลักที่สำคัญที่สุดที่นิยมใช้นำเฟสบุ๊ค และทำให้ปริมาณของผู้ใช้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของ ซานเชส คอร์เรตโตและจาเวต (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013) ระบุว่าอิทธิพลทางสังคมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการใช้เฟสบุ๊ค ซึ่งหมายถึงว่านิสิตนักศึกษาถูกอิทธิพลทางสังคมในการนำเฟสบุ๊คไปใช้เพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีความสนใจร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยในเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relations) ที่เป็นวัตถุประสงค์หลักของการใช้เฟสบุ๊ค ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าธรรมชาติทางสังคมของเฟสบุ๊คจะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการประยุกต์และการใช้เฟสบุ๊คของนิสิตนักศึกษา ท้ายสุดผลสรุปจากการวิจัยที่ระบุว่าการใช้เฟสบุ๊คจะสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หลักของการใช้มีนัยสำคัญต่อการใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษา

บริบทในเรื่องของการใช้เฟสบุ๊คของนิสิตนักศึกษาจากแรงส่งเสริมจากอิทธิพลทางสังคมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กันทางสังคมของสมาชิกในเครือข่ายจะมีความคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในรูปแบบของเครือข่ายทางธุรกิจ (Business Networking) ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน เพราะเครือข่ายทางธุรกิจจะมีส่วนสำคัญในการเพิ่มการหมุนเวียนการติดต่อค้าขาย การเพิ่มพูนกำไรของธุรกิจ เพราะขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ใหญ่มาก จึงไม่มีอำนาจในการต่อรองได้มากเท่ากับธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ถ้าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากมานับร้อยนับพันที่มาอยู่รวมกันย่อมทำให้เกิดพลังอันมหาศาลในเรื่องอำนาจในการต่อรองที่ไม่ได้เป็นรองธุรกิจขนาดใหญ่แต่อย่างใด (วารัชช ตันติวรวงค์, 2554) โดยรูปแบบในการสร้างเครือข่ายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดีควรเริ่มต้นจากพื้นฐานของ “มิตรภาพ” หรือ “เพื่อน” ที่มีความหมายที่ลึกซึ้ง ส่งผลให้เกิดประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่ายจากมิตรภาพคือเป็นการทำธุรกิจที่จริงจังกว่าการซื้อสินค้าจากผู้ขายที่ไม่ได้อยู่ในเครือข่าย จนนำไปสู่การเพิ่มยอดขายหรือลดต้นทุนในการทำธุรกิจ (พัชร สมะลาภา, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ว่าเฟสบุ๊คสามารถตอบโจทย์ในเรื่องการเรียนรู้และการสร้างความเป็นเพื่อนในเวลาเดียวกันในรูปแบบของมิตรภาพทางสังคม (Social Friendship) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายที่ผู้เรียนจะรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนรู้ทางสังคมและได้รับความรู้ไปพร้อมกัน (Othman, Suhaimi, Yusuf, Yusof N. & Mohamad, 2012)

อีกทั้ง ผลสรุปจากงานวิจัยฉบับนี้ก็สอดคล้องกับผลสรุปงานวิจัยของมาสมานและยูสเลว (Mazman & Usluel, 2010) ที่ว่าหลังจากการใช้เฟสบุ๊คเพื่อวัตถุประสงค์เชิงสังคม นิสิตนักศึกษาจาก

มหาวิทยาลัยฮuelva (University of Huelva) มีความกระตือรือร้นในการใช้เฟสบุ๊กเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างกระตือรือร้นกับเพื่อนร่วมชั้น เห็นประโยชน์จากการใช้เครื่องมือดังกล่าวในการแลกเปลี่ยนความรู้และการสื่อความกับเพื่อนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นส่งผลให้นิสิตนักศึกษาเกิดทัศนคติเชิงบวกในการใช้เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือทางการศึกษา ดังนั้น การอุดมศึกษาของไทยจึงควรใช้ประโยชน์ในเรื่องมิติทางสังคมของเฟสบุ๊กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในเรื่องผลการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013) ซึ่งสอดคล้องกับประกาศนโยบาย “2556 ปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย” ของ ฯพณฯ จาตุรงค์ ฉายแสง ในนโยบายที่ 3 ที่เร่งนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ (สำนักงานรัฐมนตรี, 2556) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 หมวด 9 ที่ว่าด้วยเรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ที่เน้นให้พัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการผลิต รวมทั้งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ และมาตรา 66 ที่ให้ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพราะเครื่องมือเหล่านี้มีโครงสร้างในเรื่องมิติทางสังคมที่ตอบสนองในเรื่องสังคมวิทยา (Sociology) หรือลักษณะทางสังคมของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของวิธีการฝึกปัญญาทางปัญญาจากต้นแบบ ในเรื่องชุมชนของการปฏิบัติ (Community of Practice) และการร่วมมืออย่างจริงจัง (Exploiting Cooperation) (Collins, 2006) โดยที่เฟสบุ๊กสามารถสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความเข้าใจวิธีการในการแก้ปัญหาและมีแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในชุมชนเครือข่ายออนไลน์ ซึ่งนำไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติภายใต้สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์และส่งเสริมการแก้ปัญหาร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับสามปัจจัยแห่งความสำเร็จในการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา คือการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจและการแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร (Mazman and Usluel, 2010) ดังนี้

1. การสื่อสาร (Communication) ผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กโดยเน้นในเรื่องการสร้างปฏิสัมพันธ์และสังคมในการสื่อสารที่หลากหลายทิศทาง (Multidirectional) ระหว่าง

สมาชิกในกลุ่มในโลกเสมือน (Virtual) (Ventura & Quero, 2013) ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารระหว่างพีเลียดันแบบและผู้ฝึกปฏิบัติโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพราะสภาพแวดล้อมของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เป็นกันเองในลักษณะเพื่อน ทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีความสะดวกใจมากขึ้นในการสื่อสารกับต้นแบบ (Roblyer, McDaniel, Webb, Herman, Witty, 2010)

2. การร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะในการแก้ปัญหาที่มีความคลุมเครือโดยเชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์ร่วมกันสร้างขึ้นและการเรียนรู้เป็นการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ (อภิภา ปรัชญพฤทธิ์, 2555) โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจต้องอยู่บนสมมติฐานร่วมกัน 5 ประการคือ (Smith & MacGregor, 1992 อ้างถึงใน อภิภา ปรัชญพฤทธิ์, 2555)

2.1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีบทบาทเชิงรุกในการสร้างความรู้จากการตีความประสบการณ์ร่วมกับผู้สอน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถปรับกรอบความคิดของตนและสร้างความหมายใหม่จากประสบการณ์

2.2. บริบทมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้จากปัญหาที่เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง ซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดของลอเรนซ์ โคลเบิร์กที่กล่าวว่าประสบการณ์ความร่วมมือร่วมใจช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนสู่การรับรู้ขั้นสูงและการใช้เหตุผลทางจริยธรรมได้บ่อยกว่าประสบการณ์จากการแข่งขันและการทำงานตามลำพัง (Kohlberg, 1975 cited in Johnson & Johnson, 2011)

2.3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ จากประสบการณ์และแรงบันดาลใจ

2.4. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม

2.5. การเรียนรู้มีมิติทางสังคมและเป็นอัตวิสัย

การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจเป็นหนึ่งในทักษะที่จำเป็นของวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ทเพราะระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้สร้างอยู่บนพื้นฐานของความเป็นเพื่อนและเป็นกันเองส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านกระบวนการโต้แย้งหาเหตุผล (Lin & Chen, 2012) โดยการเล่าเรื่องผ่านเฟสบู๊ทระหว่างพีเลียดันแบบและผู้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนที่ดี นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์จากการใช้เฟสบู๊ทซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจจะสามารถกระตุ้นให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลายจากการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมาย และพัฒนากระบวนการคิดในระดับสูงผ่านการพูดคุยในชุมชนออนไลน์ (Lin, Hou, Wang, Chang, 2012)

อีกทั้ง ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เน้นในเรื่องของกระบวนการทางสังคม ส่งเสริมให้นักศึกษานักศึกษาในฐานะผู้ฝึกปฏิบัติเกิดแรงบันดาลใจในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านประสบการณ์ตรงจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในฐานะพี่เลี้ยงต้นแบบ ซึ่งยึดตามประเภทของการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจของบาคลีย์ ครอสและเมเจอร์ (Barkley, Cross, Major, 2005) คือ

1. การเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญแต่เกิดจากเจตนาของผู้จัดการศึกษาในการออกแบบการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงในรูปแบบของการแก้ปัญหาเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาที่มีทักษะในการคิดที่สูงขึ้น

2. สมาชิกในระบบเครือข่ายออนไลน์ต้องแสดงบทบาทเชิงรุกและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่ระบุไว้

3. ต้องเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย

3. การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร (Resource and Material Sharing) ทุกวันนี้ นิสิต นักศึกษาสัมผัสกับภาพ วีดีโอ และภาพเคลื่อนไหวในเครื่องมือเว็บ 2.0 ซึ่งช่วยให้การแบ่งปันข้อมูล และเอกสารผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ อาทิ ยูทูป ผ่านการบริการจัดการกลยุทธ์ในการใช้ เทคโนโลยีเพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ สามารถแสดงการเป็นต้นแบบ (Modeling) การชี้แนะ (Coaching) ตามหลักการของวิธีการฝึกทาง ปัญญาจากต้นแบบ ในขณะที่นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเรียนรู้ผ่านการ สังเกตการณ์จากเทคโนโลยีเหล่านี้ สอดคล้องกับแนวคิดของเลมเก้ (Lemke, 2011) ในเรื่องการเพิ่ม ประสิทธิภาพจากเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้ (Lemke, 2554)

3.1. พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่รู้เท่ากันผ่านระบบเครือข่ายสังคม ออนไลน์ที่เป็นข้อมูลทันทีทันใด

3.2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดเชิงวิพากษ์และเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วีดีโอหรือภาพที่ ทำการโพสต์ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ อาทิ ยูทูป

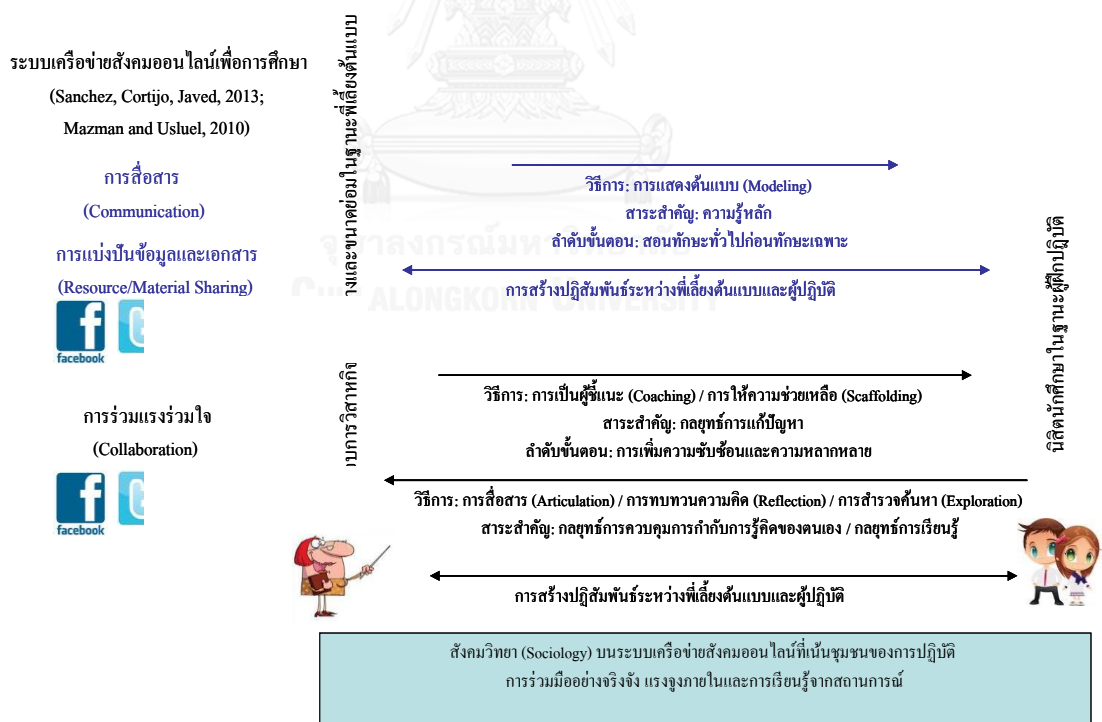
3.3. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสารด้วยภาพ

ดังนั้น การใช้เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สามารถสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาได้ตามเป้าประสงค์ได้เห็นได้ จากงานวิจัยของจางและลี (Chang & Lee, 2012) ที่ศึกษาประโยชน์ของการใช้ระบบเครือข่ายสังคม ออนไลน์เฟสบุ๊กในการเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจผ่านการ เขียนแผนธุรกิจ โดยจางและลีสนใจในเรื่องคุณภาพของการเรียนรู้จากอิทธิพลระบบเครือข่ายสังคม ออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาการเขียนแผนธุรกิจให้กับนิสิตนักศึกษา ซึ่งข้อสรุปจากงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์อยู่ในเกณฑ์ที่ดีโดย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ เกิดคุณค่าร่วม และการแบ่งปันข้อมูล ที่มีความหมายในเฟสบุ๊ก ส่งผลให้เกิดการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม การเพิ่มองค์ความรู้ระหว่าง

พันธมิตรที่เชื่อถือได้ และการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้เรียนในการเขียนแผนธุรกิจผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก

โดยสรุป การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นิสิตนักศึกษานิยมใช้ในชีวิตประจำวันโดยอิทธิพลทางสังคมเพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีความสนใจร่วมกันซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจและการแบ่งปันข้อมูลเอกสารด้วยวิธีการฝึกปัญญาจากต้นแบบ โดยมีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเครือข่ายสังคมออนไลน์ตามแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 แนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

แนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ตามแผนภาพที่ 7 มีความสอดคล้องกับรูปแบบในการเรียนรู้ที่เน้นหลักการในการจัดการเรียนรู้ผ่านองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ดังนี้

หลักการในการจัดการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้เรียนรู้แนวทางในการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากผู้ประกอบการในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาจากประสบการณ์ตรงในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก ผ่านองค์ประกอบหลัก 3 ประการคือ

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ
2. เครื่องมือในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องมือที่สัมพันธ์กับประโยชน์ทางการศึกษา ผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและข่าวสาร
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ 6 ขั้นตอนคือ การเป็นต้นแบบ การเป็นผู้ชี้แนะ การให้ความช่วยเหลือ การสื่อสารอย่างชัดเจน การทบทวนความคิด และการสำรวจค้นหา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงสาระสำคัญ จนเกิดความเชี่ยวชาญในเรื่องกระบวนการคิดขั้นสูงในเชิงกลยุทธ์และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง สามารถควบคุมการกำกับกับการรู้คิดของตนเอง รู้จักวินิจฉัย ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะเนื้อหาในการเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงจิตพิสัยที่เกิดจากพุทธิพิสัย โดยผู้จัดการเรียนรู้ต้องสร้างเนื้อหาที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความไม่สมดุลในเรื่องทัศนคติ ซึ่งนำไปสู่การสร้างทัศนคติใหม่ที่อาจจะเปลี่ยนแปลงจากข้อมูลใหม่ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนองค์ประกอบเชิงพุทธิพิสัยและเมื่อได้รับข้อมูลใหม่ ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนทัศนคติใหม่ที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างพุทธิพิสัยและจิตพิสัย โดยที่พี่เลี้ยงต้นแบบจะคอยให้ความช่วยเหลือจนผู้ฝึกปฏิบัติมีกลยุทธ์ในการกำกับความคิดเป็นของตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยควรเน้นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง และกระตุ้นอย่างต่อเนื่องผ่านการนำเสนอข้อมูลใหม่และเป็นเนื้อหาที่โน้มน้าวใจและเป็นไปได้เกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก โดยพี่เลี้ยงต้นแบบต้องกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติให้รู้จักการวางแผนการถ่ายทอดผ่านการสื่อสาร และพี่เลี้ยงต้นแบบคอยให้คำปรึกษาและเปิดโอกาสในการวิพากษ์หลังการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ รูปแบบของการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบข้างต้นจะต้องมีกระบวนการในการจัดการศึกษาที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2554)

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective)
2. การกำหนดเนื้อหาสาระ (Content)
3. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Method)
4. การวัดและการประเมินผล (Evaluation)

สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective)
 - 1.1. เป็นแนวทางในพัฒนานิสิตนักศึกษาในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
 - 1.2. เป็นต้นแบบในการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้แก่ นิสิตนักศึกษา
2. การกำหนดเนื้อหาสาระ (Content)
 - 2.1. เนื้อหาที่เป็นความรู้หลัก ซึ่งเป็นเนื้อหาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดและหลักปฏิบัติที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นข้อเท็จจริง โดยที่เนื้อหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่จำเป็นในการสอนพื้นฐานให้ผู้เรียนในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้รับทราบข้อเท็จจริงแต่ไม่เพียงพอที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาและการทำงานให้สำเร็จ โดยเฉพาะเมื่อการเรียนที่แยกออกจากบริบทของปัญหาที่เป็นจริงและการปฏิบัติกับปัญหาอย่างชำนาญ
 - 2.2. เนื้อหาเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดขั้นสูงเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีเทคนิคและวิธีการในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย รู้จักแก้ปัญหาได้สถานการณ์ที่เหมาะสมโดยเรียนรู้ในการแก้ปัญหาผ่านการฝึกหัดการแก้ปัญหามาก่อน อีกทั้ง ผู้ฝึกปฏิบัติยังมีกลยุทธ์การควบคุมการกำกับกับความรู้คิดของตนเอง รู้จักวินิจฉัย ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์ โดยเฉพาะเนื้อหาในการเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงจิตพิสัยที่เกิดจากพุทพิสัย โดยผู้จัดการเรียนรู้ต้องสร้างเนื้อหาที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความไม่สมดุลในเรื่องทัศนคติ ซึ่งนำไปสู่การสร้างทัศนคติใหม่ที่อาจจะเปลี่ยนแปลงจากข้อมูลใหม่ๆที่เกิดจากการเปลี่ยนองค์ประกอบเชิงพุทพิสัย และเมื่อได้รับข้อมูลใหม่ ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนทัศนคติใหม่ที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างพุทพิสัยและจิตพิสัย หรืออาจจะกล่าวได้ว่าทัศนคติใหม่จะเกิดขึ้นต่อเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในเชิงพุทพิสัยจากการได้รับข้อมูลใหม่ก่อนเสมอ

3. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Method)

3.1. การเตรียมความพร้อมในเรื่ององค์ประกอบและสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งประกอบด้วย

3.1.1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ

3.1.2. อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ

3.1.3. นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ

3.1.4. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก

3.1.5. การจัดกิจกรรมในรูปแบบเห็นหน้ากัน (Face-to-Face)

3.2. การปฏิบัติการในการดำเนินการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

3.2.1. การถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องของเนื้อหาความรู้หลัก ซึ่งเป็นเนื้อหาขั้นพื้นฐานข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติทราบข้อมูลแต่ไม่เพียงพอที่ผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาได้

3.2.2. การดูซึมหรือซึมซับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติ โดยผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกท้าทายด้วยเนื้อหาเชิงกลยุทธ์โดยเฉพาะเนื้อหาเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติผ่านกรณีศึกษาจริงโดยพี่เลี้ยงต้นแบบจะต้องคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ให้คำปรึกษาและเปิดโอกาสในการวิพากษ์หลังการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีการดูซึมหรือซึมซับทัศนคติที่แตกต่างไปและผู้ฝึกปฏิบัติสื่อสารผ่านการเขียนในเฟสบุ๊กในสิ่งที่ตนเองคิดและบอกเหตุผลในสิ่งที่ตนเองคิดผ่านกระบวนการคิดขั้นสูงและรู้จักวางแผน

3.2.3. การปรับรับและจัดระบบของทัศนคติใหม่ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติ โดยผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกท้าทายด้วยเนื้อหาที่กระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงกลยุทธ์ผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องโดยพี่เลี้ยงต้นแบบต้องเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้หลากหลายและซับซ้อนเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนได้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถปรับรับและจัดระบบกับความขัดแย้งระหว่างประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่ กระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติรู้จักทบทวนความคิดสำหรับกรณีศึกษาใหม่ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น

3.2.4. การเกิดความสมดุลเชิงทัศนคติของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างคงทนถาวร โดยผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกท้าทายด้วยเนื้อหาที่กระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงกลยุทธ์ผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงที่หลากหลายและซับซ้อนอย่างต่อเนื่องจนสามารถสร้างสมดุลเชิงทัศนคติในเรื่องจิตพิสัยผ่านประสบการณ์ใหม่ที่ตนเองยอมรับโดยผู้ฝึกปฏิบัติสามารถพัฒนากระบวนการคิดได้เหมือนพี่เลี้ยงต้นแบบและยังสามารถมีส่วนในการสำรวจค้นหาผู้ฝึกปฏิบัติท่านอื่นที่อาจจะยังอยู่ในช่วงการปรับรับและจัดระบบเพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายในในการปรับสมดุลเชิงทัศนคติจากประสบการณ์ใหม่จนเกิดเป็นทัศนคติใหม่ที่มีความคงทนถาวร

4. การวัดและการประเมินผล (Evaluation)

ขั้นการประเมินผลคือการประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่พึงประสงค์โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่คาดว่าจะเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถเสริมสร้างผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นผ่านการฝึกทางปัญญาจากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริงของพี่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติทั้ง 3 ประการ 6 หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่าและหลักคุณธรรม โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้

นอกจากนี้ การประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นการวัดในเชิงจิตพิสัยซึ่งเป็นเรื่องอัตวิสัย (Subjective) ไม่มีคำตอบที่ตายตัวหรือชัดเจนขึ้นอยู่กับการให้เหตุผลและความคิดที่เป็นส่วนตัวของแต่ละบุคคล ดังนั้น เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) คือ ชุดแนวทางการกำหนดคะแนนเพื่อใช้ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน รูบริก (Rubrics) ก็คือ คำตอบของคำถามต่างๆ จากเกณฑ์ของความสามารถอะไรที่ควรประเมิน ตัดสิน สิ่งใดที่ควรมองหาจากที่ไหนและมองหาอะไรเพื่อใช้ในตัดสินความสำเร็จของความสามารถนั้นๆ ช่วงห่าง (พิสัย) ของคุณภาพความสามารถที่ดูคล้ายๆกันนั้นคืออะไร แล้วควรทำอย่างไรต่อการกำหนดความเที่ยงตรง (Validly) ความเชื่อมั่น (Reliability) และความยุติธรรม (Fairly) ในคะแนนที่ประเมินและในวิธีการให้คะแนนได้อย่างไร โดย เกณฑ์ในการให้คะแนนดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการประเมินคุณลักษณะในเชิงจิตพิสัย โดยเกณฑ์ในการให้คะแนนจะถูกพัฒนาโดยผู้ประเมินโดยจะวิเคราะห์ผลงานหรือกระบวนการที่นิสิตนักศึกษาได้พยายามสร้างขึ้น (ไตรรงค์ เจนการ, 2551)

การประเมินผลงานของนิสิตนักศึกษาจะมี 2 ลักษณะคือ ผลงานที่ได้จากกระบวนการของนิสิตนักศึกษาและกระบวนการที่นิสิตนักศึกษาใช้เพื่อให้เกิดผลงานโดยจะประเมินในลักษณะใดนั้นต้องขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ อาจประเมินลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือประเมินทั้งสองลักษณะก็ได้ ผู้ประเมินจะต้องตัดสินคุณภาพของผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานของผู้เรียนแต่ละคนที่มีระดับที่แตกต่างกันหลายระดับ ระดับที่แตกต่างกันอาจจะเป็นระดับคุณภาพของชิ้นงานที่ได้สร้างขึ้นหรือระดับของกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนแต่ละคนได้ใช้เพื่อให้เกิดผลงาน

เพื่อให้การตัดสินใจสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน ผู้ประเมินจะต้องใช้เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพชิ้นงานของผู้เรียน เกณฑ์อาจจะอยู่ในเชิงคุณภาพหรือปริมาณ อาจจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) หรือแบบตรวจสอบ (Checklist) โดยปกติจะใช้รูปรีดในการประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้เดี่ยวหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของงานปฏิบัติ แต่การปฏิบัติงานที่มีซับซ้อน ผู้ประเมินจะต้องประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ที่หลากหลายและประเมินหลาย ๆ ส่วนของงานปฏิบัติ นั่นคือผู้ประเมินจะต้องมีเกณฑ์การให้คะแนนที่มากมายเพื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน หรือเหมาะกับแต่ละส่วนของการปฏิบัติงาน การให้คะแนนจะอยู่ในรูปของตัวเลข โดยปกติจะเป็น 1-5 ในแต่ละระดับของคะแนนจะขึ้นอยู่กับระดับของคุณภาพของงาน ดังนั้นตัวเลข 5 อาจหมายถึงระดับคุณภาพสูงสุด เลข 4 เป็นระดับคุณภาพรองลงมา คุณภาพของงานในแต่ละระดับจะต้องใช้การอธิบาย ดังนั้นในแต่ละระดับคะแนนจะต้องอธิบายเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานในระดับนั้น (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2544)

รูปรีดมี 2 ประเภทหลักคือ แบบภาพรวม (Holistic) ที่ผู้ประเมินจะเน้นดูภาพรวมของกระบวนการหรือผลงานและดูคุณภาพโดยรวมมากกว่าข้อบกพร่องส่วนย่อยซึ่งจะเหมาะกับการปฏิบัติที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องชัดเจน กระบวนการให้คะแนนเร็ว โดยที่ผู้ประเมินต้องอ่านและพิจารณาโดยตลอด

แบบที่สองคือรูปรีดแบบแยกส่วน (Analytic) เน้นชนิดหรือลักษณะเฉพาะของการตอบสนอง แต่ไม่เน้นประเด็นความคิดสร้างสรรค์ โดยที่ผลลัพธ์ขั้นต้นจะมีคะแนนหลายตัว ตามด้วยคะแนนรวม และมีหลายทักษะหรือหลายคุณลักษณะ ทำให้ต้องใช้เวลามาก แต่ได้ผลค่อนข้างสมบูรณ์

เมื่อพิจารณาจากคุณลักษณะธรรมชาติของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นการเรียนรู้เชิงจิตพิสัยที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์ในการสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องชัดเจนและตายตัว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์แนวปฏิบัติที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ อีกทั้ง การพิจารณาคำตอบตามเกณฑ์คะแนนรูปรีดควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง (validation) จากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมชาติเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีเพราะเป็นผู้ประกอบการ

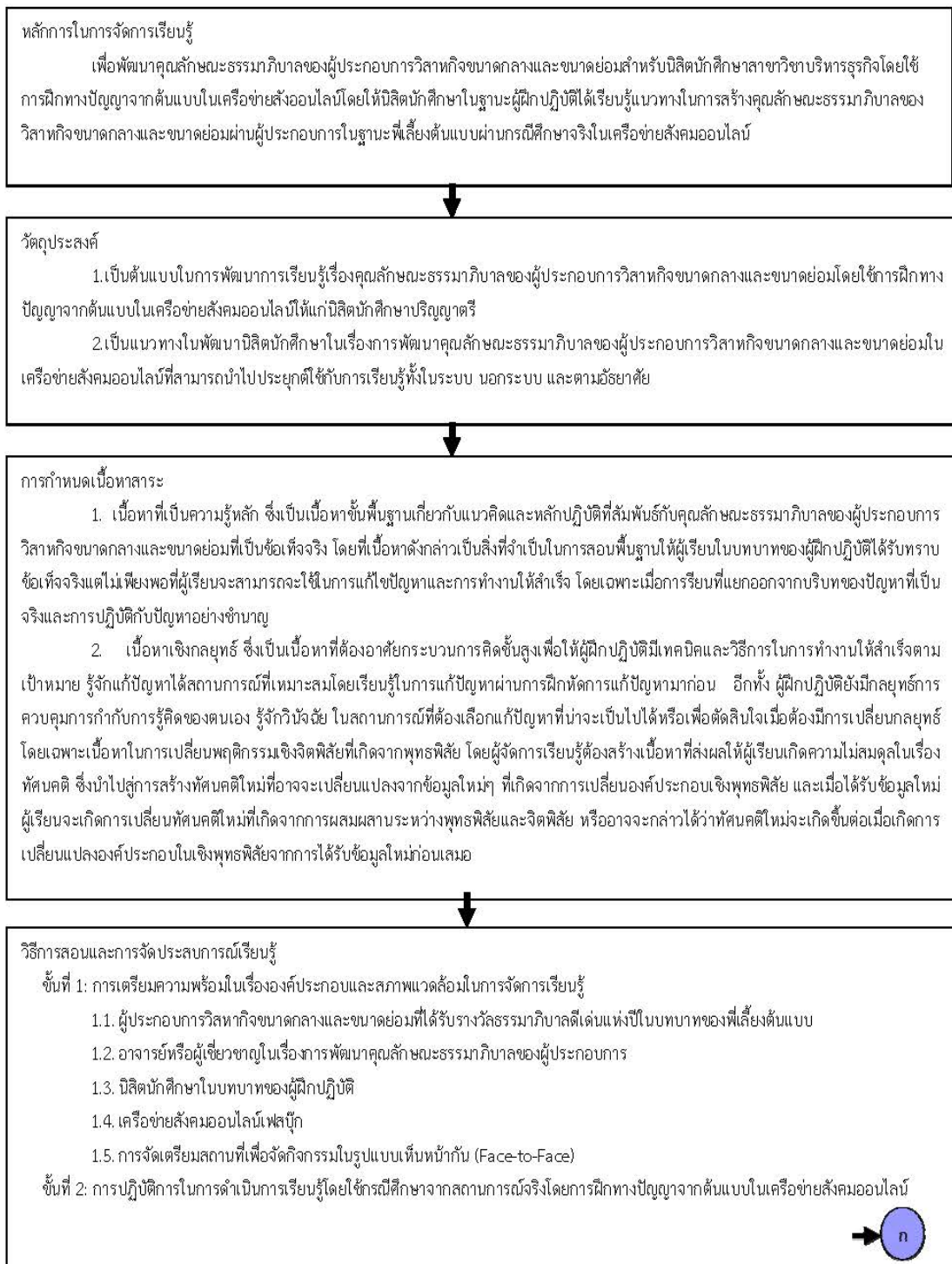
ที่มีการรับรองจากรางวัลธรรมาภิบาลระดับประเทศและมีแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากที่สุด สามารถตัดสินบนความสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลจากที่เกิดจากประสบการณ์ตรงที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจจริง รวมทั้งการเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการมาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเสริมความถูกต้องของเกณฑ์ในการพิจารณาจะส่งผลให้การให้คะแนนในเรื่องผลสัมฤทธิ์มีความถูกต้องและเป็นธรรมมากขึ้น

ดังนั้น การใช้รูบริคแบบภาพรวมที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเกณฑ์ในการประเมินผลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลแห่งปีและผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวน่าจะมีที่เหมาะสมกับกับพัฒนานิสิตนักศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 และ 4 น่าจะมีความเข้าใจเบื้องต้นในเรื่องจริยธรรม ธรรมาภิบาลในระดับหนึ่ง แต่อาจยังไม่พัฒนาไปสู่ในระดับกลยุทธ์ที่สูงขึ้น ดังนั้น เกณฑ์ในการให้คะแนนรูบริคเพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมน่าจะอยู่ระหว่าง 0-5 คะแนน โดยแบ่งเกณฑ์ตามนี้

- 0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล
- 1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ
- 3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักรู้จากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ
- 4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย
- 5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ภาพรวมของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ แสดงตามแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ
ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิต
นักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคม
ออนไลน์

ขั้นตอน	หลักการเรื่องการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	เครื่องมือ	ทฤษฎี
<p>1. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 1.1. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 1.2. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 1.3. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 1.4. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 1.5. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง</p>	<p>1. การแสดงต้นแบบ : โดยที่แสดงต้นแบบแสดงวิธีการจัดการประชุมกับพนักงานเพื่อแสดงเป็นต้นแบบให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามว่าบทบาทของเจ้าของกิจการต้องจัดการประชุมเพื่อกระตุ้นให้พนักงานมีส่วนร่วมอย่างไร</p>	<p>1.1. ที่สื่อต้นแบบแสดงต้นแบบในการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประเด็นหลักที่สื่อต้นแบบเรื่องแนวปฏิบัติในแต่ละภาค 1.2. ที่สื่อต้นแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ซักถาม 1.3. ที่สื่อต้นแบบจะถามผู้ปฏิบัติงานในสิ่งที่เป็นการทบทวนความเข้าใจเรื่องแนวปฏิบัติในแต่ละภาค 1.4. ผู้ปฏิบัติงานจะตอบสนองต่อการเรียนรู้เรื่องดังกล่าวในสิ่งที่เลือกตอบ “ใช่” “ไม่” “ไม่แน่ใจ” รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานจะแสดงความคิดเห็นของตนเองเพิ่มเติมในรูปแบบของการเขียนคอมเมนต์ (Comment) ในเฟซบุ๊ก 1.5. ที่สื่อต้นแบบหรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องธุรกิจจะให้การชี้แนะเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความชัดเจนและเข้าใจในเรื่องที่กำลังเรียนรู้ผ่านการเขียนในเฟซบุ๊ก 2.1. ผู้ปฏิบัติงานจะถูกท้าทายด้วยเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้นจากที่สื่อต้นแบบโดยใช้กรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงโดยถูกกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นว่าในฐานะเจ้าของกิจการ 2.2. ผู้ปฏิบัติงานแต่ละท่านสามารถเขียนที่ชัดเจนในสิ่งที่อยู่ในเรื่องแนวคิดที่อาจจะเหมือนกันหรือต่างกัน 2.3. ที่สื่อต้นแบบต้องคอยชี้แนะและคอยให้ความช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานที่มีแนวคิดที่แตกต่างจากที่สื่อต้นแบบเนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงที่แนวคิดที่ไม่สอดคล้องของผู้ปฏิบัติงานผ่านการเขียนในเฟซบุ๊ก 2.4. ผู้ชำนาญการในเรื่องธุรกิจจะคอยเสริมความรู้และแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ปฏิบัติงานผ่านการเขียนในเฟซบุ๊ก</p>	<p>1. การบันทึกภาพด้วยเครื่องบันทึกภาพ 2. เครื่องมือออนไลน์เฟซบุ๊กเพื่อใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านการคอมเมนต์</p>	<p>1. การศึกษาปฏิญญาจากต้นแบบของคอลลิน (Collins, 2006) - เนื้อหา: ความรู้หลัก - วิธีการ: การแสดงต้นแบบ - ลำดับชั้น: เริ่มจากประเด็นที่เป็นเรื่องทั่วไปก่อนเรื่องเฉพาะ 2. หลักการใช้เครือข่ายเฟซบุ๊กเพื่อการศึกษาโดยมาสแมสและยูสเวล (Mazmen & Usuel, 2010) - การสื่อสาร - การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร</p>
<p>2. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 2.1. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 2.2. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 2.3. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 2.4. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง 2.5. การถ่ายทอดสู่ผู้ปกครอง</p>	<p>1. การสื่อสารอย่างชัดเจนผ่านทางการเขียน โดยที่สื่อต้นแบบจะยกประเด็นให้ผู้ปฏิบัติงานได้เขียนในสิ่งที่ตนเองคิดและยกเหตุผลในสิ่งที่ตนเองคิดผ่านกระบวนการคิดขั้นสูง รู้จักวางแผนและถ่ายทอดผ่านทางการสื่อสาร 2. การเป็นผู้ชี้แนะและคอยช่วยเหลือ: โดยที่สื่อต้นแบบจะต้องคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ให้คำปรึกษาและเปิดโอกาสในการวิพากษ์หลังการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีการตัดสินใจที่ชัดเจนที่แตกต่างไป 3. การฝึกให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจหรือเขียนประสบการณ์ใหม่ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมาย อาทิ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการประเมินประสิทธิภาพการสร้างผลกำไรสูงสุดให้กับธุรกิจ โดยอาจจะไม่ได้คำนึงถึงความสำคัญในเรื่องคุณค่าและธรรมาภิบาล</p>	<p>1. เครื่องมือออนไลน์เฟซบุ๊กที่กระตุ้นให้เกิดการสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่สื่อต้นแบบและผู้ปฏิบัติงาน 2. กิจกรรมเสริม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อต้นแบบและผู้ใช้กับสื่อต้นแบบ (Face-to-Face)</p>	<p>1. การศึกษาจากต้นแบบของคอลลิน (Collins, 2006) - เนื้อหา: ความรู้เชิงกลยุทธ์ - วิธีการ: การสื่อสารอย่างชัดเจน การเป็นผู้ชี้แนะและคอยช่วยเหลือ - ลำดับชั้น: เริ่มจากประเด็นที่เป็นเรื่องทั่วไปก่อนเรื่องเฉพาะ - สังคเวทียา: การเรียนรู้จากสถานการณ์ 2. หลักการใช้เครือข่ายเฟซบุ๊กเพื่อการศึกษาโดยมาสแมสและยูสเวล (Mazmen & Usuel, 2010) - การสื่อสาร - การร่วมแบ่งปันใจระหว่างที่สื่อต้นแบบและผู้ปฏิบัติงาน - การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร 3. ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างพุทธพิสัยและจิตพิสัย (Miller, 2005) 4. กระบวนการในการพัฒนาทางสติปัญญาของเพิลด์ (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย กุญชรชัย, 2553) - ขั้นตอนการตัดสินใจขั้น - ขั้นตอนการตัดสินใจขั้น 5. การจัดการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)</p>	<p>ทฤษฎี</p>

ขั้นตอน	หลักการเรื่องการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	เครื่องมือ	ทฤษฎี
<p>3. การปรับปรุงและจัดระบบของทัศนคติใหม่ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ศึกษาปฏิบัติ</p>	<p>หลักการเรื่องการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1. การทบทวนความคิด: หลังจากผู้ปฏิบัติงานได้รับแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากพี่เลี้ยงทั้งหมดจากกรณีศึกษาในครั้งแรก ผู้ศึกษาปฏิบัติจะเริ่มทบทวนความคิดสำหรับกรณีศึกษาใหม่ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น</p> <p>2. การสื่อสารอย่างชัดเจนผ่านการเขียน: ผู้ศึกษาปฏิบัติได้เขียนในสิ่งที่ตนเองคิดและบอกเหตุผลในสิ่งที่ตนเองคิดผ่านกระบวนการคิดขั้นสูงในการเปรียบเทียบจากกรณีศึกษาที่เรียนรู้ไปในอดีต</p> <p>3. การเป็นผู้ชี้แนะและการคอยช่วยเหลือ: โดยที่ผู้เขียนและผู้ชี้แนะจะต้องคอยให้คำแนะนำให้คำปรึกษาและเปิดโอกาสในการปรึกษาหารือกับผู้ปฏิบัติและผู้ปฏิบัติเอง</p> <p>4. การฝึกให้ผู้ปฏิบัติงานปรับปรุงและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อจัดตั้งอย่างเหมาะสม</p>	<p>3.1. ผู้ศึกษาปฏิบัติจะถูกท้าทายเมื่อทำการประเมินให้การศึกษาเชิงกลยุทธ์ผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงอย่างมีโครงสร้างที่ชัดเจนและเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้หลากหลายและซับซ้อนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนรู้ได้เพื่อให้นำมาใช้ในการปรับระบบและจัดระบบกับความขัดแย้งระหว่างประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่</p> <p>3.2. ผู้ศึกษาปฏิบัติที่ทบทวนความคิดจากกรณีศึกษาใหม่ที่หลากหลายและซับซ้อนขึ้น จะต้องเปรียบเทียบจากกรณีศึกษาเดิม เพื่อเลือกแนวปฏิบัติของตนเอง</p> <p>3.3. ผู้ศึกษาปฏิบัติแต่ละท่านจะสามารถเขียนที่ชัดเจนในสิ่งที่ถูกในเรื่องแนวคิดที่อาจจะมีเหมือนกับตัวกัน</p> <p>3.4. ในกรณีที่แนวคิดของผู้ปฏิบัติยังมีความแตกต่างจากพี่เลี้ยงต้นแบบ พี่เลี้ยงต้นแบบต้องชี้แนะและให้ความช่วยเหลือผู้ปฏิบัติเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่สมดุลของผู้ปฏิบัติยังคงอยู่ผ่านการเขียนในแฟลชบุ๊ก</p> <p>3.5. ผู้ชำนาญการในเรื่องกรณีศึกษาจะช่วยเหลือความรู้อื่นและแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ปฏิบัติงานการเขียนในแฟลชบุ๊ก</p> <p>3.6. พี่เลี้ยงต้นแบบต้องกระตุ้นผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้คิดในเชิงลึกเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและจัดระบบของทัศนคติใหม่ผ่านการเขียนในแฟลชบุ๊ก</p>	<p>1. เครื่องมือออนไลน์ที่สร้างที่กระตือรือร้นให้เกิดการสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ศึกษาปฏิบัติ</p> <p>2. กิจกรรมเสริมเพื่อเปิดโอกาสให้พี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ศึกษาปฏิบัติได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแบบเห็นหน้า (Face-to-Face)</p>	<p>1. การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบของคอลลิน (Collins, 2006)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหา: ความรู้เชิงกลยุทธ์ - วิธีการ: การทบทวนความคิด การสื่อสารอย่างชัดเจน การเป็นผู้ชี้แนะและคอยช่วยเหลือ - ลำดับขั้น: มีความซับซ้อนและหลากหลาย - สังคมวิทยา: การเรียนรู้จากสถานการณ์ <p>2. หลักการใช้เครือข่ายเพื่อการศึกษาโดยมาสแมนและอุสเลา (Mazamen & Usuel, 2010)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสื่อสาร - การร่วมแรงร่วมใจระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ศึกษาปฏิบัติ - การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร <p>3. ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมและจิตพิสัย (Miller, 2005)</p> <p>4. กระบวนการในการพัฒนาทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในคัตซี กูร์เจีย, 2553)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนการปรับปรุงและจัดระบบ <p>5. การจัดการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)</p>

ขั้นตอน	หลักการเรื่องการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	เครื่องมือ	ทฤษฎี
<p>4. การเกิดความสมดุลเชิงสังคมของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมะกับบาทสองผู้ประกอบภาควิสาหรือคนกลางและคนด้อมอย่างคงทนถาวร</p>	<p>หลักการเรื่องการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การทบทวนความคิด: หลังจากผู้ฝึกปฏิบัติได้รับแนวทางในการแก้ปัญหาจากที่สิ่งต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติทำอื่น โดยผู้ฝึกปฏิบัติจะเริ่มต้นทบทวนความคิดจากกรณีศึกษาใหม่ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น 2. การสำรวจต้นแบบ: ผู้ฝึกปฏิบัติจะเผชิญกับกรณีศึกษาใหม่ด้วยตนเองและสำรวจต้นแบบระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติด้วยกัน 3. การสื่อสารอย่างชัดเจนผ่านการเขียน: ผู้ฝึกปฏิบัติได้เขียนโมเดลของตนเองและบอกเหตุผลในสิ่งที่ตนเองคิดและบอกเหตุผลเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาที่เรียนรู้ในอดีต 4. การเป็นผู้ชี้แนะและการช่วยเหลือ: โดยที่สิ่งต้นแบบจะต้องให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและเปิดโอกาสในการวิพากษ์ผลการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติไปในทิศทางที่ถูกต้อง 5. การฝึกให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นที่การปรับปรุงทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร โดยผู้ฝึกปฏิบัติจะมีการทบทวนความคิดและสำรวจต้นแบบของตนเองที่ชัดเจนจากกรณีศึกษาใหม่ที่หลากหลายและซับซ้อน 6. การร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติไม่ชุมชนปฏิบัติที่เอื้ออำนวยให้เกิดการปรับปรุงสมรรถนะทัศนคติผ่านแรงกระตุ้นภายในระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติด้วยกัน 	<p>4.1. ผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกท้าทายจากที่สิ่งต้นแบบโดยเอาที่กระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงกลยุทธ์ที่เรียนรู้จากสถานการณ์จริงที่หลากหลายและซับซ้อนอย่างต่อเนื่องสามารถสร้างสมดุลเชิงทัศนคติผ่านประสบการณ์ใหม่ของตนเองหรือถ่ายทอดความรู้ 4.2. เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติเกิดสมดุลในเรื่องทัศนคติใหม่ได้เหมือนที่สิ่งต้นแบบ ที่สิ่งต้นแบบจะท้าทายผู้ฝึกปฏิบัติสำรวจต้นแบบความคิดจากผู้ฝึกปฏิบัติทำก่อนในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยที่สิ่งต้นแบบจะตั้งคำถามกับผู้ฝึกปฏิบัติที่ปฏิบัติ ที่ปรับกับทัศนคติใหม่แนวคิดที่แตกต่างผู้ฝึกปฏิบัติที่ซึ่งไม่เกิดสมดุลในเรื่องการปรับปรุงทัศนคติใหม่</p> <p>4.3. ที่สิ่งต้นแบบกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการสื่อสารในสิ่งที่ปฏิบัติเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเป็นการไม่มีให้ผู้ฝึกปฏิบัติที่ซึ่งไม่ปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ผ่านการเขียนในสิ่งที่ปฏิบัติ 4.4. ผู้ชำนาญการในเรื่องธรรมะก็อาจช่วยเสริมองค์ความรู้และแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้ผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในสิ่งที่ปฏิบัติ 4.5. เมื่อผู้ฝึกปฏิบัติทั้งหมดสามารถเข้าสู่ภาวะสมดุลในการปรับปรุงผ่านการเขียนในสิ่งที่ปฏิบัติเพื่อสรุปเป็นแนวทางในการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการเขียนในสิ่งที่ปฏิบัติ 4.6. ที่สิ่งต้นแบบสรุปประเด็นที่เรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมะกลับเป็นเรื่องต้นแบบปฏิบัติที่ติดตามตามหลักการเรียนรู้ที่กำหนด</p>	<p>1. เครื่องมือออนไลน์ที่ผู้ใช้ที่กระตือรือร้นเกิดการสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่สิ่งต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติ</p> <p>2. เครื่องมือออนไลน์ที่ผู้ใช้ที่กระตือรือร้นเกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์และการร่วมแรงร่วมใจ</p> <p>3. กิจกรรมเสริม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฝึกปฏิบัติและผู้ใช้ที่กระตือรือร้น (Face-to-Face)</p>	<p>1. การศึกษาปัญหาจากที่สิ่งต้นแบบของคอลลิน (Collins, 2006)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหา: ความรู้เชิงกลยุทธ์ - วิธีการ: การทบทวนความคิด การสำรวจต้นแบบ การสื่อสารอย่างชัดเจน การเป็นผู้ชี้แนะและคอยช่วยเหลือ - ลำดับขั้น: มีความซับซ้อนและหลากหลาย - ลักษณะพิเศษ: การเรียนรู้จากสถานการณ์ ชุมชนปฏิบัติ แรงจูงใจภายใน การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ <p>2. หลักการใช้เครือข่ายเพื่อการศึกษาโดยมาสมและยูสเลา (Mezmen & Usuel, 2010)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสื่อสาร - การร่วมแรงร่วมใจระหว่างที่สิ่งต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติ - การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร <p>3. ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างพุทธิยและจิตพิสัย (Miller, 2005)</p> <p>4. กระบวนการในการพัฒนาทฤษฎีของเชอจด์ (Lal & Lal, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย กุเจริญ, 2553)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชัยภากรจิตตสมุศล <p>5. การจัดการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)</p>

รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ตามแผนภาพที่ 8 ที่ถูกพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ทฤษฎีการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

1. การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Cognitive Apprenticeship)

การเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ทางปัญญาและการกำกับการรู้คิดของตนเอง โดยเรียนรู้วิธีการสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดของผู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ที่สูงกว่า กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดในระดับสูงได้ด้วยตนเองและเกิดเป็นความชำนาญในที่สุด ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้นตอนคือ การเป็นต้นแบบ การเป็นผู้ชี้แนะ การให้ความช่วยเหลือ การสื่อสารอย่างชัดเจน การทบทวนความคิด และการสำรวจค้นหา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงสาระสำคัญ หรือสิ่งที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดองค์ความรู้ ทั้งความรู้หลัก และความรู้เชิงกลยุทธ์

2. ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างพุทธิสัยและจิตพิสัย (Affective-cognitive Consistency Theory)

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ ความเชื่อและการจัดวางซึ่งผู้เรียนเกิดความไม่สมดุลในเรื่องทัศนคติไปสู่องค์ความรู้ อีกทั้งทฤษฎีดังกล่าวระบุว่าทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลงจากข้อมูลใหม่ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนองค์ประกอบเชิงพุทธิสัย และเมื่อได้รับข้อมูลใหม่ ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนทัศนคติใหม่ที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างพุทธิสัยและจิตพิสัย

3. หลักการในการใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษาของมาสมันและอุสเลว (Mazman and Uslel's Facebook for educational usage)

3.1. การสื่อสาร (Communication)

3.2. การร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration)

3.3. การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร (Resource/Material sharing)

4. กระบวนการในการพัฒนาทางสติปัญญาของเพียเจต์

4.1. การดูดซึมหรือซึมซับ เป็นกระบวนการที่สมองรับประสบการณ์ เรื่องราวและข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาเก็บสะสมไว้

4.2. การปรับรับและจัดระบบ คือกระบวนการที่สมองมีการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่เข้ากันเป็นระบบ

เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่

4.3. การเกิดความสมดุล เป็นกระบวนการที่เกิดจากขั้นของการปรับรับ หากการปรับรับเป็นไปอย่างเหมาะสมก็จะเกิดการ

สมดุล ถ้าไม่สามารถปรับระหว่างประสบการณ์เก่าและใหม่ได้ จะทำให้เกิดความไม่สมดุล และก่อให้เกิดความขัดแย้ง

5. การจัดการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)

5.1. ผู้สอนคัดเลือกกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับเนื้อหารายวิชา

5.2. ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากกรณีศึกษา

5.3. ผู้เรียนทบทวนความคิดเพื่อค้นหาแนวทางที่เป็นไปได้ทั้งหมดในการแก้ปัญหา

5.4. ผู้เรียนคัดเลือกหนทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด โดยใช้เกณฑ์คำถามต่าง ๆ ในการคัดเลือก

5.5. พิจารณาถึงผลดีผลเสียของทางเลือกแต่ละทาง โดยใช้การพยากรณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

5.6. ผู้เรียนนำเสนอความคิดต่อผู้สอนผ่านการสื่อสารอย่างชัดเจน

5.7. ผู้สอนประเมินผลจากการนำเสนอความคิดผ่านการสื่อสารอย่างชัดเจนของผู้เรียน

5.8. การประเมินจะใช้เกณฑ์ตามความเหมาะสมของแต่ละรายวิชาและเนื้อหาของกรณีศึกษา

5.9. ผู้สอนแจ้งผลการประเมินและข้อเสนอแนะให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหา

อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊คจำเป็นต้องทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกเพราะยิ่งสมาชิกมีความกระตือรือร้นหรือตื่นตัวที่จะเรียนมากเท่าไร โอกาสของการเพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิกก็จะมากขึ้นเท่านั้น อีกทั้ง ผลจากการวิจัยของการใช้เฟสบุ๊คของนิสิตนักศึกษาในอิสราเอลที่ระบุว่า สัดส่วนของผู้เล่นเฟสบุ๊คในระยะเวลาที่นานพอจะเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดทางอุดมศึกษา โดยผู้เล่น 30 คนจากจำนวนทั้งหมด 47 คนเป็นผู้เล่นที่มีความตื่นตัวในการเล่นคงที่ หรือประมาณร้อยละ 64 โดยระยะเวลาในการเล่นบนเฟสบุ๊คต้องเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 98 วัน (Forkosh-Baruch & Hershkovitz, 2011) นอกจากนี้ การกระตุ้นให้ผู้เล่นเฟสบุ๊คเกิดความกระตือรือร้นในการเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชุมชนเครือข่ายสังคมออนไลน์ในช่วงเดือนแรกจะสามารถช่วยลดอัตราการเลิกเล่น (Drop Out Rate) ของสมาชิกได้ (Forkosh-Baruch & Hershkovitz, 2011)

นอกจากนี้ การเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์จะเกิดประสิทธิผลสูงสุดถ้าผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยเริ่มจากความเป็นเพื่อนในสังคมออนไลน์ หมายความว่ายิ่งสมาชิกรู้จักกันมากเท่าไร ผู้เล่นก็จะเปิดใจและสื่อสารกันมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไวท์ฮิลล์ โบรกแมน และโมเรโน้ (Whitehill, Brockman & Moreno, 2012) ที่ระบุว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะตั้งเครียดเปิดใจยอมรับที่จะสื่อสารปัญหาเรื่องนี้กับคนแปลกหน้า (Stranger) ผ่านเฟสบุ๊คเพียงร้อยละ 24 ซึ่งต่ำกว่าการยอมรับในการที่จะสื่อสารปัญหาภาวะตั้งเครียดกับเพื่อนที่ร้อยละ 100 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่ว่าบทบาทของความเป็นเพื่อนจะมีอิทธิพลอย่างมากในการช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายออนไลน์เฟสบุ๊คในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบถูกมองว่าเป็นคนแปลกหน้า การสร้างความรู้จักระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติในช่วงแรกก่อนเริ่มการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายออนไลน์เฟสบุ๊คเพื่อเป็นการสร้างความรู้จักกันและนำไปสู่ความเป็นเพื่อนเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนรู้ในโลกเสมือนในเครือข่ายสังคมออนไลน์ อีกทั้ง พี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติจะต้องมีโอกาสในการสร้างปฏิสัมพันธ์แบบเห็นหน้ากันในช่วงระยะเวลาที่เรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นครั้งคราวโดยอาจจะจัดเป็นกิจกรรมร่วมกันเพื่อปิดโอกาสให้พี่เลี้ยงต้นแบบ ผู้ฝึกปฏิบัติ และผู้จัดการเรียนรู้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้พี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติได้มีโอกาสให้ข้อมูลกลับ (Feedback) แก่ผู้จัดการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คต่อไป

โดยสรุป รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องมือที่สัมพันธ์กับประโยชน์ทางการศึกษา ผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและข่าวสารระหว่างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ ผ่านการเป็นต้นแบบ การเป็นผู้ชี้แนะ การให้ความช่วยเหลือ และนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติที่สามารถสื่อสารอย่างชัดเจน รู้จักบทบาทความคิดและสำรวจค้นหาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมความพร้อมให้บัณฑิตเหล่านี้เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีหลักปฏิบัติในเรื่องธรรมาภิบาลในระยะยาว

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ภริณี ฤทธิเดช (2553) ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ระดับปริญญาบัณฑิตสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการกำกับตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ การใฝ่รู้ และการกำกับตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งนักศึกษากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ การใฝ่รู้ และการกำกับตนเองของนักศึกษากลุ่มทดลองและควบคุมหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หลิว (Liu, 2005) มีความสนใจในการนำรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านระบบเว็บเพื่อช่วยพัฒนาทักษะและทัศนคติของครูฝึกหัด โดยนำองค์ประกอบสามประการคือทฤษฎีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ครูที่มีประสบการณ์หรือครูต้นแบบ และเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบเว็บซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า ครูฝึกหัดมีทักษะในเรื่องการฝึกหัดเขียนแผนการสอนทั้งในเรื่องของทักษะและทัศนคติได้ดีกว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญโดยทักษะของกลุ่มทดลองหลังการทดลองได้คะแนน 4.44 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งสูงกว่าของกลุ่มควบคุม (การเรียนแบบเดิม) ด้วยคะแนน 3.44 โดยครูต้นแบบและการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีทางเว็บช่วยสร้างโอกาสให้ในการช่วยเหลือครูฝึกหัดในการสร้าง ประยุกต์และอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องมนทัศน์ทางความคิดได้ตลอดเวลา ในขณะที่ทัศนคติของครูฝึกหัดที่เป็นกลุ่มทดลองหลังการทดลองก็มีคะแนน 3.33 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งสูงกว่าของกลุ่มควบคุมที่ 2.83 โดยครูฝึกหัดในกลุ่มทดลองมีความมั่นใจมากขึ้นในการเขียนแผนการสอนผ่านการชี้แนะโดยครูต้นแบบและเทคโนโลยีทางเว็บ

คูว์และคณะ (Kuo et al, 2012) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาอย่างร่วมแรงร่วมใจบนระบบเว็บ โดยผู้วิจัยได้ทดลองใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบกับกลุ่มทดลองจำนวน 88 คนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาอย่างร่วมแรงร่วมใจบนอินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่าการบูรณาการการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและกลยุทธ์ในการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยทำให้ผู้เรียนในกลุ่มทดลองสามารถแสดงทักษะในการแก้ปัญหาและเกิดความมั่นใจในการสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปของงานวิจัยคือการบูรณาการการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและกลไกในการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนสภาพการเรียนรู้ออนไลน์สามารถช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแก้ปัญหาและทัศนคติในการเรียนได้ดีขึ้น

ดิกคีย์ (Dickey, 2008) มีความสนใจในเรื่องการบูรณาการรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในการเรียนแบบเว็บสำหรับครูฝึกหัด โดยเน้นว่ารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะมีผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องทักษะทางเทคโนโลยีและวิธีการในการบูรณาการเทคโนโลยีสำหรับการสอน โดยผลจากการวิจัยพบว่าการแสดงต้นแบบ การเป็นผู้ชี้แนะ การให้ความช่วยเหลือและการสำรวจค้นหาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างทักษะทางความรู้ให้กับผู้เรียน อีกทั้งการใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านการบูรณาการเทคโนโลยีมีส่วนช่วยในการสอนและการเรียนได้มาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิตนักศึกษา

มาสมานและยูสเลว (Mazman & Usluel, 2010) มีความสนใจในการใช้รูปแบบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คกับการศึกษา ผ่านสามปัจจัยคือการนำเฟสบุ๊คไปใช้ (Adoption of Facebook) วัตถุประสงค์ในการใช้เฟสบุ๊ค (Purpose of Facebook usage) และ การใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษา (Educational usage of Facebook) โดยผลสรุปจากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษาจะสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุประสงค์ในการใช้และจะสัมพันธ์ทางอ้อมกับการนำไปใช้ โดยการนำเฟสบุ๊คไปใช้จะสัมพันธ์กับปัจจัยที่ศึกษาคือประโยชน์จากการใช้ ความสะดวกสบายที่ใช้ อิทธิพลทางสังคม เงื่อนไขของการช่วยเหลือและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยเฉพาะประโยชน์จากการใช้เป็นเหตุผลหลักที่สำคัญที่สุดที่คนนิยมนำเฟสบุ๊คไปใช้และทำให้ปริมาณของผู้ใช้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ความสัมพันธ์ทางสังคมก็เป็นปัจจัยหลักในเรื่องวัตถุประสงค์ของการใช้เฟสบุ๊คซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าธรรมชาติทางสังคมของเฟสบุ๊คจะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการประยุกต์และการใช้เฟสบุ๊คของผู้เรียน

ซานเชสและคณะ (Sanchez et al , 2014) มีความสนใจว่าทำไมเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คที่เป็นที่นิยมอย่างมากในบรรดานิสิตนักศึกษาแต่กลับไม่ได้นำเรื่องดังกล่าวมาใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียนมากนัก อีกทั้งการใช้เครื่องมือดังกล่าวในห้องเรียนจะเป็นประโยชน์สำหรับ

ครูผู้สอนหรือไม่ โดยงานวิจัยดังกล่าวจะใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 214 คนจากมหาวิทยาลัยฮูวาในประเทศสเปน โดยนำตัวแปรที่เกิดการศึกษาในโมเดลของมาสแมน และยูสเลว (Mazman and Usluel, 2010) ในเรื่องการนำเฟสบุ๊คไปใช้ วัตถุประสงค์ในการใช้เฟสบุ๊ค และการใช้เฟสบุ๊คเพื่อวัตถุประสงค์ทางการอุดมศึกษา โดยผลจากงานวิจัยสรุปว่าอิทธิพลทางสังคม เป็นปัจจัยหลักในการใช้เฟสบุ๊ค นิสิตนักศึกษาจะได้รับอิทธิพลจากการใช้เฟสบุ๊คเพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งมีความสนใจในเรื่องเดียวกัน การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นปัจจัยหลัก ที่สำคัญที่สุดในเรื่องวัตถุประสงค์ในการใช้เฟสบุ๊คและการใช้เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษาจะสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุประสงค์ในการใช้เฟสบุ๊คและสัมพันธ์โดยอ้อมกับการนำเฟสบุ๊คไปใช้

จางและลี (Chang & Lee, 2013) มีความสนใจในเรื่องความน่าเชื่อถือจากผู้อำนวยความสะดวกในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเขียนแผนธุรกิจของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบพฤติกรรมในการเรียนรู้ ผ่านกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยไต้หวันจำนวน 188 คน โดยสังเกตอิทธิพลของผู้อำนวยความสะดวกกับความสามารถในการเรียนรู้โดยผลจากการวิจัยพบว่า การเกิดปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างวิธีการอธิบายและความน่าเชื่อถือที่เกี่ยวกับการเขียนแผนธุรกิจมีความชัดเจน และนำไปสู่การมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นจากการเพิ่มความน่าเชื่อถือและการเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจในการเขียนแผนธุรกิจผ่านชุมชนเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ค

โอ้ทแมนและคณะ (Othman et al, 2012) มีความสนใจในเรื่องประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับทั้งการสร้างเพื่อนและภาระผูกพันกับการเรียน โดยเป้าประสงค์หลักของงานวิจัยดังกล่าวเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว รวมทั้งการเชื่อมโยงกับหลักการทางครุศาสตร์กับความสัมพันธ์ของคุณลักษณะในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยผลของงานวิจัยพบว่าระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มีคุณลักษณะในการสร้างสังคมการเรียนรู้บนพื้นฐานของหลักการทางครุศาสตร์ ความสนใจของผู้เรียนและการสนับสนุนกระบวนการในการเรียนรู้ได้ดี

จังก์โก (Junco, 2012) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คกับงานวิชาการในระดับอุดมศึกษาเพราะนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันมีการใช้เฟสบุ๊คมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยงานวิจัยของจังก์โกใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาจำนวน 1,839 รายและใช้ตัวแปรที่ศึกษาคือความถี่ในการใช้เฟสบุ๊ค การมีส่วนร่วมกิจกรรมในเฟสบุ๊ค ระยะเวลาที่ใช้ในการเล่นเฟสบุ๊ค และภาพรวมของคะแนนสอบที่เกิดขึ้นจริง โดยผลจากการวิจัยพบว่าระยะเวลาที่ใช้ในการเล่นเฟสบุ๊คไม่สัมพันธ์กับภาพรวมของคะแนนสอบและการใช้เฟสบุ๊คเพื่อเก็บและแบ่งปันข้อมูลจะมากกว่าการใช้เพื่อการสนทนาผ่านการแชต (Chat) ซึ่งมีนัยต่อการใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อการศึกษา

เวนตูราและควอโร (Ventura & Quero, 2013) มีความสนใจในเรื่องการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้โดยเฉพาะในเรื่องการสร้างปฏิสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยมะละกาในประเทศสเปน โดยผลของงานวิจัยสรุปว่าการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กช่วยให้ผู้สอนสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ดีขึ้นเป็นการเปลี่ยนจากการสื่อสารทางเดียวแบบการเรียนแบบเก่าเป็นการสื่อสารในหลากหลายทางส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน อีกทั้ง งานวิจัยดังกล่าวยังค้นพบว่าการใช้เฟสบุ๊กในการเรียนช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนซึ่งสะท้อนได้จากการเขียนวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์และธุรกิจที่เกิดจากการสื่อสารผ่านเฟสบุ๊ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์” ใช้ระเบียบการ วิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ 3 ประการได้แก่

1. ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์
3. พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ให้ข้อมูลวิจัยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 จากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช. อีจ. สภากรรมการไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและคณะกรรมการตัดสินรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี
3. อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือการจัดการเรียนรู้หรือผ่านงานวิจัยในเรื่องวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบให้แก่นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในเรื่องระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้หรือการสอนในเครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่ต่ำกว่า 3 ปี

5. นิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปของสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับปริญญาตรีและกลุ่มนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นอีกกลุ่มเป้าหมายที่จัดการเรียนการสอนให้กับลูกหลานของเกษตรกรไทยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยในระยะยาวและต่อยอดในการเปลี่ยนบทบาทของลูกหลานเกษตรกรให้เป็นเจ้าของกิจการในอนาคต โดยนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2557 มี 50 คน ดังนั้น ประชากรในกลุ่มนิสิตนักศึกษาในงานวิจัยดังกล่าวรวมทั้งสิ้นรวม 418 คน ดังนี้

จำนวนนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการและการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม			
ลำดับที่	สาขาวิชาและคณะ	มหาวิทยาลัย	จำนวน
1	สาขาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะเทคโนโลยีการจัดการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน	29
2	สาขาการประกอบการและการจัดการ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยทักษิณ	129
3	สาขาการเป็นเจ้าของธุรกิจ คณะการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	88
4	สาขาผู้ประกอบการ คณะบริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	85
5	สาขาการเป็นผู้ประกอบการ คณะบริหารธุรกิจ	วิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น	37
6	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	50
รวม			418

ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2556;

อัจฉรา จันทร์ฉาย, 2557

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก จำนวน 10 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและคณะกรรมการตัดสินที่เป็นผู้จัดประกวดรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี รวมถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก จำนวน 3 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หรือการสอนด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

3. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก จำนวน 4 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาในเรื่องการจัดการเรียนรู้หรือการสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก

4. กลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 จากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวยอึ้งภากรณ์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อเข้ามาอยู่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ จำนวน 3 คน โดยเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นในแต่ละด้านคือ ด้านการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน 1 คน ด้านการปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภค 1 คนและด้านการปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 1 คน โดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

5. กลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในเรื่องการรับรู้และการตระหนักที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยผู้วิจัยจึงเลือกนิสิตนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 418 คนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

6. กลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 51 คนเพื่อทดลองการเรียนรู้ผ่านรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้การฝึกปัญหาทางต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก โดยผู้วิจัยเลือกนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ของหลักสูตรเบต้า ยัง อองเทเปอเนอร์ (Beta Young Entrepreneur) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จัดตั้งโดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย หอการค้าไทยและมูลนิธิสิริวัฒนภักดีโดยบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) ในการสร้างนิสิตนักศึกษารุ่นใหม่เพื่อเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีศักยภาพในอนาคต ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ที่ได้ปรับปรุงจากหลักสูตรเดิมโดยสาขาผู้ประกอบการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย อีกทั้งหลักสูตรดังกล่าวยังตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการสร้างความเป็น "ผู้ประกอบการ" ให้กับบัณฑิต โดยเน้นให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการสร้างและบริหารธุรกิจจริง มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีปรัชญาการพัฒนาหลักสูตรคือ เน้นการสร้างผู้ประกอบการตัวจริง (REAL Entrepreneur Creation) ผ่าน กรณีศึกษาของจริง (REAL Business Case Study) ประสบการณ์ในการทำธุรกิจจริง (REAL Business Experience) การมีพี่เลี้ยงต้นแบบจากนักธุรกิจจริง (REAL Successful Businessmen as Mentors/Idols) และโอกาสในการทำธุรกิจของจริง (REAL Business Owner Opportunity)

อีกทั้ง การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กจะเกิดประสิทธิผลสูงสุดถ้าผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยเริ่มจากความเป็นเพื่อนในสังคมออนไลน์หมายความว่ายิ่งสมาชิก รู้จักกันมากเท่าไร ผู้เล่นก็จะเปิดใจและสื่อสารกันมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น การที่ผู้วิจัยเลือกทดลองกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ของหลักสูตรเบต้า ยัง อองเทเปอเนอร์ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยที่นิสิตนักศึกษาเป็นเพื่อนกันและมีความสนิทสนมกันอยู่แล้วย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดจากการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 4 ชุด เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

1.1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 จากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช. อีกรินทร์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย ในประเด็นที่เกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.2. ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและคณะกรรมการตัดสินรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำปี ในประเด็นที่เกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.3. อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่เคยประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบให้แก่นิสิตนักศึกษา ในประเด็นที่เกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

1.4. อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในเรื่องระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา ในประเด็นที่เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คในระดับอุดมศึกษา

2. แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อนำมาวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ระหว่างนิสิตนักศึกษาและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบประมาณค่า 6 ระดับ คือ ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจ เห็นด้วยน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก และเห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นในเรื่องการรับรู้ในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

3. แบบประเมินรูปแบบแผนการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยประเมินความเหมาะสมของรูปแบบแผนการเรียนรู้ในด้านการใช้งานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผ่านแนวทางและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร 4 ประการ คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 2 การประเมินรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง 3 ประการคือ เหมาะสม ไม่แน่ใจ และไม่เหมาะสม จำนวน 24 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องรูปแบบการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ

4. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาเพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือ ด้านพนักงาน ด้านผู้บริโภคหรือลูกค้า และคู่ค้า และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์

ส่วนที่ 2 การวัดผลสัมฤทธิ์ผ่านแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือด้านพนักงาน ด้านผู้บริโภครหรือลูกค้าและคู่ค้า ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเป็นแบบวัดผลเชิงอัตนัยผ่านกรณีศึกษาที่จำลองจากสถานการณ์จริงเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาในบริบทของการเป็นเจ้าของกิจการตอบคำถามเชิงอัตนัย จำนวน 60 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือด้านพนักงาน ด้านผู้บริหารหรือลูกค้า และคู่ค้า ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

5. แบบประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษากลุ่มตัวอย่างในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบประเมินค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Score) คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก และเห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 24 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

6. แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อประเมินความคิดเห็นของพี่เลี้ยงต้นแบบ ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบประเมินค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Score) คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก และเห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

2. แบบสอบถามความคิดเห็นตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและไปนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและอาจารย์ที่มีความชำนาญและมีบทบาทในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาที่คล้ายกลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นและนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

3. แบบประเมินความคิดเห็นตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและไปนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ที่มีความชำนาญและมีบทบาทในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

4. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและไปนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ที่มีความชำนาญและมีบทบาทในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในเรื่องเกณฑ์ในการให้คะแนนรูปรีดสำหรับข้อคำถามที่เป็นกรณีศึกษาเพื่อสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของนิสิตนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง

5. แบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและไปนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ที่มีความชำนาญและมีบทบาทในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 6 ประเภทคือ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบแผนการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ข้อมูลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์และข้อมูลจากแบบประเมินความคิดเห็น ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำหรับการศึกษาในเรื่องการรับรู้และการตระหนักที่เกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองของนิสิตนักศึกษานั้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และขอให้ส่งแบบสอบถามกลับตามเอกสารที่แนบไป หรือเดินทางไปปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ รวมทั้งวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตนเองจากผู้ทรงคุณวุฒิ

5. ข้อมูลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยดำเนินการให้นิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองเรียนรู้ในเฟสบู๊ททำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้ในวันแรกของการปฐมนิเทศและหลังการเรียนรู้ในวันสุดท้ายหลังจากเรียนรู้ในเฟสบู๊ทนาน 104 วัน

6. ข้อมูลจากแบบประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องรูปแบบการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันสุดท้ายของการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งได้ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำมาวิเคราะห์สาระเพื่อชี้ให้เห็นถึงความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การจัดทำตารางแจกแจงความถี่และการสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ การจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจะนำมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ในเฟสซึกในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษา โดยวิเคราะห์ผลคะแนนตามเกณฑ์รูปรีคที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง (validation) จากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีเพราะเป็นผู้ประกอบการที่มีการรับรองจากรางวัลธรรมาภิบาลระดับประเทศและมีแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากที่สุด สามารถตัดสินบนความสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลจากที่เกิดจากประสบการณ์ตรงที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจจริง รวมทั้งการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการมาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเสริมความถูกต้องของเกณฑ์ในการพิจารณาจะส่งผลให้การให้คะแนนในเรื่องผลสัมฤทธิ์มีความถูกต้องและเป็นธรรมมากขึ้น

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบประเมินความคิดเห็นซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ จะวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย อาทิ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี

1.1. ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล

1.2. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบัน

1.3. จัดทำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจำนวน 2 ชุด เพื่อเก็บรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

1.3.1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างชุดที่ 1 สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่โดดเด่นในเรื่องการดำเนินธุรกิจโดยใช้ธรรมาภิบาลในการดำเนินธุรกิจผ่านรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยอึ้งภากรณ์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย

1.3.2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างชุดที่ 2 สำหรับผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมเรื่องธรรมาภิบาลให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะทำงานตัดสินรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยอึ้งภากรณ์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย

1.4. จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อเก็บรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสอบถามความคิดเห็นจาก 2 กลุ่ม ดังนี้

1.4.1. นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4

1.4.2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557

1.5. วิเคราะห์ช่องว่างข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี โดยใช้หลักการทางสถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระหว่างสองกลุ่ม

1.6. สรุปผลการวิเคราะห์สาระในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิดและสภาพการจัดการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษاپริญญาตรี

2.1. ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

2.2. ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

2.3. จัดทำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจำนวน 1 ชุด เพื่อเก็บรายละเอียดข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่เคยมีประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบให้แก่ นิสิตนักศึกษา

2.4. จัดทำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจำนวน 1 ชุด เพื่อเก็บรายละเอียดข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กการศึกษา

2.5. การสังเคราะห์สาระจากผลการวิเคราะห์ในเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและผลการวิเคราะห์ในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนานิสิต นักศึกษาปริญญาตรีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3.1. พัฒนารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิต นักศึกษาปริญญาตรี

3.2. การนำเสนอรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กที่ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คณะผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยใช้แบบประเมินรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3. รูปแบบแผนการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผ่านการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้รูปแบบแผนการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนานิสิต นักศึกษาปริญญาตรีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.1. ทดลองใช้รูปแบบแผนการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างจากนิสิต นักศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปที่กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน 51 คน และคัดเลือกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช อิงภากรณ์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ จำนวน 3 คน รวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอีก 1 คนเพื่อช่วยเสริมแนวคิด ทฤษฎีที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีวิธีดำเนินการทดลอง ประกอบด้วย

4.1.1. ติดต่อประสานงานและปฐมนิเทศจากหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.1.2. ทดสอบนิสิตนักศึกษาก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือ ด้านพนักงาน ด้านผู้บริหารหรือลูกค้าและคู่ค้า และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.1.3. ดำเนินการทดลองรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ทกับกลุ่มตัวอย่าง

4.1.4. ทดสอบนิสิตนักศึกษาหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาหลังจากเรียนรู้ในเฟสบู๊ทนาน 104 วัน ผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือ ด้านพนักงาน ด้านผู้บริหารหรือลูกค้าและคู่ค้า ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.2. ประเมินความคิดเห็นในเรื่องการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ททั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านแบบประเมินความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีโดยการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น

5.1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาผ่านการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลองการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ท

5.2. วิเคราะห์ในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ฝึกปฏิบัติในเชิงปริมาณและคุณภาพในเฟสบู๊ท อาทิ ความถี่ในการมีส่วนร่วมในเฟสบู๊ท คุณภาพของการแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา โดยใช้สถิติเชิงบรรยายในการวิเคราะห์ อาทิ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3. ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อให้ได้แผนการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ทที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถใช้พัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สามารถศึกษาได้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตศึกษาปริญญาตรี

1.1. ผลการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล

1.2. ผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบัน

1.3. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจาก

1.3.1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2557 จากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวຍอຶງຊາກຣຸນ ສມາຄມຣຸນາຄາຣໄທຍໄລະຣຸນາຄາຣແຫ່ງປຣະທະໄທຍ ລຸມຈຳນວນ 5 ຄນ

1.3.2. ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะทำงานตัดสินรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งปีจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวຍອຶງຊາກຣຸນ ສມາຄມຣຸນາຄາຣໄທຍໄລະຣຸນາຄາຣແຫ່ງປຣະທະໄທຍ ລຸມຈຳນວນ 5 ຄນ

1.4. ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจาก

1.4.1. นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการและการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 รวมจำนวน 102 คน

1.4.2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัล
 ธรรมมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 รวม
 จำนวน 5 คน

1.5. ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ในเรื่องการรับรู้และการตระหนักใน
 เรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
 ย่อมระหว่างนิสิตนักศึกษาและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัล
 ธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี

1.6. สรุปผลการวิเคราะห์สาระในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวคิดและสภาพการจัดการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจาก ต้นแบบและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

2.1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
 วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

2.2. ผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
 รูปแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

2.3. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทาง
 ปัญญาจากต้นแบบโดยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่เคยมีประสบการณ์ในการสอน
 หรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบให้แก่ นิสิตนักศึกษา

2.4. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กจาก
 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา

2.5. ผลการสังเคราะห์สาระจากผลการวิเคราะห์ในเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการ
 ฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและผลการวิเคราะห์ในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิต
 นักศึกษาปริญญาตรี

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม

3.1. ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กเรื่อง
 พัฒนาการเรียนรู้เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 สำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

3.2. ผลการนำเสนอร่างรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กที่ผ่านความ
 เห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คณะผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

โดยใช้แบบประเมินรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ทเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ
ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัย
ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3. รูปแบบแผนการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคม
ออนไลน์ที่ผ่านการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิ

**ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบแผนการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบใน
เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**

4.1. ผลการทดลองใช้รูปแบบแผนการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบใน
เฟสบู๊ทที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปที่กำลังศึกษา
อยู่ในภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการ
และการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน
51 คนและคัดเลือกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่น
แห่งปีจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันป๋วยอึ๊งภากรณ์ สมาคมธนาคาร
ไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบู๊ทใน
บทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบจำนวน 3 คน รวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะ
ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการอีก 1 คนเพื่อช่วยเสริมแนวคิด ทฤษฎีที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับแนว
ปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดย
ผลการดำเนินการทดลอง ประกอบด้วย

4.1.1. ผลการติดต่อประสานงานและปฐมนิเทศจากหน่วยงานที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง

4.1.2. ผลการทดสอบนิสิตนักศึกษาก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบ
วัดผลสัมฤทธิ์เพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
สำหรับนิสิตนักศึกษาผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือ ด้านพนักงาน ด้านผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า และ
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.1.3. ผลการดำเนินการทดลองรูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญา
จากต้นแบบในเฟสบู๊ทกับกลุ่มตัวอย่าง

4.1.4. ผลการทดสอบนิสิตนักศึกษาหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบ
วัดผลสัมฤทธิ์วัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
สำหรับนิสิตนักศึกษาหลังจากเรียนรู้ในเฟสบู๊ทนาน 104 วัน ผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือ ด้านพนักงาน
ด้านผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

4.2. ผลการประเมินความคิดเห็นในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ททั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านแบบประเมินความคิดเห็น

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีโดยการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น

5.1. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาผ่านการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลองการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ท

5.2. ผลการวิเคราะห์ในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ฝึกปฏิบัติในเชิงปริมาณและคุณภาพในเฟสบู๊ท อาทิ ความถี่ในการมีส่วนร่วมในเฟสบู๊ท คุณภาพของการแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาโดยใช้สถิติเชิงบรรยายในการวิเคราะห์ อาทิ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3. ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อให้ได้แผนการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ทที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถใช้พัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สามารถศึกษาได้ทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย

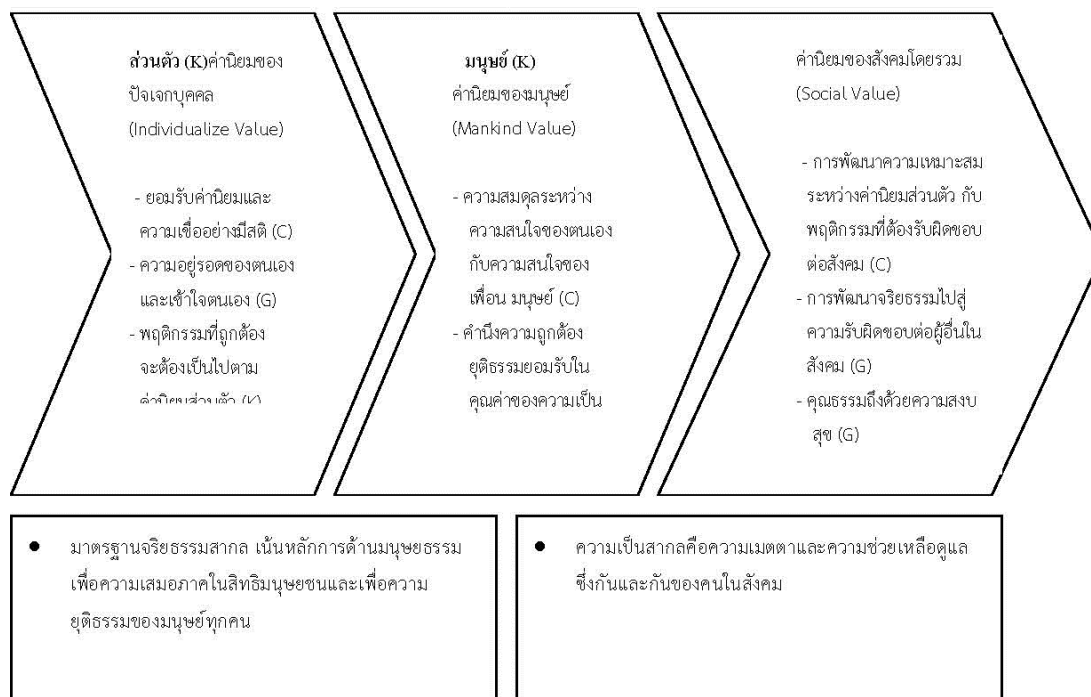
สำหรับรายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

1.1. ผลการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเน้นศึกษาแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ของนักการศึกษาระดับโลก อาทิเช่น ชิคเคอริงและไรเซอร์ โคลเบิร์ก และกิลลิแกน (Chickering & Reisser, 1993; Kohlberg, 1969; Gilligan, 1982) ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาควรมีการพัฒนาตามลำดับขั้นที่เหมาะสม โดยเริ่มต้นจากสร้างค่านิยมเรื่องดังกล่าวจากตนเองเป็นหลักก่อน แล้วค่อยขยายไปสู่บุคคลอื่นและพัฒนาไปถึงระดับที่สูงสุดคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจากความ เป็นปัจเจกบุคคลไปสู่สังคมโดยรวม

(Chickering & Reisser, 1993; Kohlberg, 1969; Gilligan, 1982)

หมายเหตุ:

“C” หมายถึงแนวคิดของ Chickering & Reisser / “K” หมายถึงแนวคิดของ Kohlberg / “G” หมายถึงแนวคิดของ Gilligan

จากแผนภาพที่ 1 การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลควรเริ่มจากการสร้างค่านิยมในเรื่องดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับบุคคล (Individualize Value) เพราะถ้าผู้ปฏิบัติไม่ได้เห็นถึงคุณประโยชน์ในเรื่องดังกล่าว จะเป็นการยากที่บุคคลเหล่านี้จะปฏิบัติสิ่งที่ดีต่อผู้อื่นหรือสังคมส่วนรวม ดังนั้น การที่ปัจเจกบุคคลจะสามารถสร้างคุณค่าในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล ให้เกิดขึ้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเชื่อมั่นในตนเองและยอมรับค่านิยมอย่างมีสติ รวมทั้งต้องสามารถแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนในเรื่องของความเชื่อและการยอมรับในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลได้

เมื่อผู้ปฏิบัติเริ่มเห็นคุณค่าในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลจากการปฏิบัติด้วยตนเอง ก็จะเริ่มมองเห็นค่านิยมของเพื่อนมนุษย์คนอื่น (Mankind Value) จากการสร้างสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองและความสนใจของผู้อื่น ไม่ประพฤตินสิ่งที่ทำให้คุณกับตนเองและ

ให้โทษกับผู้อื่นเพราะยึดถือในหลักการที่ว่ามนุษย์เราทุกคนควรได้รับการปฏิบัติบนพื้นฐานของความยุติธรรมในคุณค่าของมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน

ท้ายสุด ผู้ปฏิบัติจะสามารถยกระดับการพัฒนาเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล ผ่านการเข้าใจในค่านิยมของสังคมโดยรวม (Social Value) รู้จักรับผิดชอบและสร้างความสงบสุขให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในสังคมผ่านหลักคุณธรรมและหลักโอบอ้อมอารีเป็นมาตรฐานจริยธรรมสากลซึ่งสัมพันธ์กับคุณลักษณะของบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์ของการอุดมศึกษาที่มุ่งหวังให้บัณฑิตไทยมีการพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนรวมและส่วนตน โดยมีความสามารถในการปรับวิถีชีวิตเรื่องความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องสังคมและส่วนตัว

ดังนั้น การพัฒนาให้บัณฑิตศึกษาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลให้ถึงระดับของการเข้าใจและเข้าใจถึงค่านิยมส่วนรวมโดยรวมเป็นเป้าหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาบัณฑิตที่เก่งคู่คุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก ในระยะยาว

1.2. ผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบัน

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในปัจจุบันที่มีบทบาทในการส่งเสริมคุณลักษณะธรรมาภิบาลให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิเช่น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย สถาบันพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวຍอຶງຊຶ່ງຖາກຣຸນສາມາຄຣຸນາຄາຣໄທຍໄທ และธนาคารแห่งประเทศไทย มุลินธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยสรุปผลจากการศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ว่าคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความสอดคล้องกับบริบทของผู้ประกอบการไทยที่สุดคือคุณลักษณะธรรมาภิบาลผ่านรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี โดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวຍອຶງຊຶ່ງຖາກຣຸນສາມາຄຣຸນາຄາຣໄທຍໄທ และธนาคารแห่งประเทศไทย เนื่องจากรางวัลเกียรติยศดังกล่าวมีเกณฑ์เชิงปฏิบัติในการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดและยาวนานที่สุดกว่า 14 ปี โดยนอกเหนือจากการกำหนดเกณฑ์ในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลภายใต้แนวคิดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการของสำนักนายกรัฐมนตรีแล้ว รางวัลดังกล่าวยังผสมผสานแนวคิดเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ ของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ที่ว่าคุณธรรมของการเป็น

ผู้ประกอบการที่ดีต้องรู้จักมองให้รอบทิศ ต้องคำนึงถึงลูกค้าที่ต้องได้รับคุณประโยชน์หรือคุณภาพของสินค้าหรือบริการคุ้มค่ากับราคา ไม่ถูกเอาเปรียบ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบข้างต้องไม่ได้รับความเสียหายหรือเกิดผลกระทบในทางลบจากการดำเนินกิจการและ พนักงานหรือแรงงานต้องแน่ใจว่าสิ่งที่ปฏิบัติกับพนักงานไม่เป็นการเอาเปรียบเมื่อเทียบกับสิ่งที่พนักงานทำให้กับบริษัท ถ้าเจ้าของกิจการคิดดีทำดีกับคนรอบข้างครบทิศ ธุรกิจก็จะมีวันล้ม จะมีแต่ความมั่นคงสืบไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงยึดเกณฑ์ในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลจากรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีเป็นแกนหลักและนำคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามหลักเกณฑ์ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอื่นที่มีบทบาทในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย ซึ่งต่างก็มีแนวทางในการปฏิบัติที่สอดคล้องกันในด้านพนักงาน ผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม สรุปได้ตามตารางที่ 3

- ตารางที่ 3 การสังเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม กับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2542**

เกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องธรรมาภิบาล ในแต่ละแนวปฏิบัติ	หลักธรรมาภิบาล						คุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
	หลักนิติธรรม	หลักความโปร่งใส	หลักการมีส่วนร่วม	หลักความรับผิดชอบต่อสังคม	หลักความคุ้มค่า	หลักคุณธรรม	
การปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน							คุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมในเรื่องการปฏิบัติที่ดีต่อ พนักงานโดยเน้นให้เจ้าของกิจการมี - หลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อ ธรรมชาติในการปฏิบัติต่อพนักงาน ตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและ เงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงาน - หลักความโปร่งใส ในการปรับเพิ่ม เงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับ พนักงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของ ส่วนรวมอย่างเหมาะสม - หลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาส ให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมี ส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร - หลักความคุ้มค่า ในการบริหารใช้ ทรัพยากรด้านพนักงานให้คุ้มค่ากับ ค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจาก การพัฒนาทักษะ และองค์ความรู้ให้กับ บุคลากรขององค์กร - หลักคุณธรรม ในการยึดมั่นในการทำ สิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของ สถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกสุขลักษณะ และการช่วยเหลือคำปรึกษาพยาบาล
• จ่ายค่าจ้าง เงินเดือน และค่าตอบแทนครบถ้วนตาม กฎหมาย	X			X			
• มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้ พนักงานเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม		X		X	X		
• มีการให้ผลประโยชน์เพิ่มเติมแก่พนักงานตามผลงาน อย่างเหมาะสม		X			X		
• สถานที่ทำงานและที่พักพนักงานถูกสุขอนามัย และ ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของพนักงาน	X					X	
• มีสวัสดิการช่วยเหลือในเรื่องการรักษาพยาบาล การ บรรเทาทุกข์แก่พนักงานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน						X	
• มีระบบการพัฒนาพนักงาน ให้ความรู้และเพิ่มทักษะ แก่พนักงาน			X		X		
• มีการสนองตอบต่อข้อเสนอหรือข้อคิดเห็นจาก พนักงาน			X				
• พนักงานพอใจในตัวเอง และต้องการช่วยกัน ทำงานให้องค์กรดีขึ้น					X		
• สร้างโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ					X		
	2	2	2	2	5	2	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องธรรมาภิบาล ในแต่ละแนวปฏิบัติ	หลักธรรมาภิบาล						คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
	หลักนิติธรรม	หลักความโปร่งใส	หลักการมีส่วนร่วม	หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้	หลักความคุ้มค่า	หลักคุณธรรม	
การปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า							<p>คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่อง การปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ ค้าโดยเน้นให้เจ้าของกิจการมี</p> <p>- หลักนิติธรรม ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการ กำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมาย อย่างเคร่งครัด</p> <p>- หลักคุณธรรม ในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความ เหมาะสม</p> <p>- หลักความโปร่งใสและหลักความรับผิดชอบต่อ ตรวจสอบได้ในการใช้ หน่วยงานเพื่อแจ้ง ข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน สามารถ ตรวจสอบได้ รวมถึงการไม่ผูกขาดกับคู่ค้า เพียงเจ้าเดียว</p> <p>- หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าใน มุมมองของผู้บริโภคที่ได้รับประโยชน์ตาม ความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ รวมถึงการซื้อของขวัญติดกับคู่ค้าด้วย</p>
• การผลิตสินค้าและให้บริการเป็นไปอย่างถูก สุขอนามย์ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค	X					X	
• มีระบบการควบคุมการผลิตให้ได้สินค้าตรงตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้	X						
• มีการกำหนดมาตรฐานสินค้า และคุณภาพตาม มาตรฐานดังกล่าวให้คุณประโยชน์ที่ดีต่อผู้บริโภค	X				X		
• ใช้หน่วยวัดในการแจ้งลักษณะสินค้า และราคา ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย		X		X		X	
• มีการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ที่เป็นประโยชน์ต่อลูกค้าในการเลือกบริโภค		X				X	
• พนักงานมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อลูกค้า			X				
• องค์กรดูแลและรับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับลูกค้า	X						
• ปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้า						X	
• รวบรวม รับฟังความคิดเห็นจากข้อร้องเรียนของ ลูกค้าและนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น			X	X			
• การซื้อ ขาวยัดติดกับคู่ค้าในราคาที่เป็นธรรม					X	X	
• ไม่ผูกขาดกับคู่ค้าเพียงเจ้าเดียว พึ่งปฏิบัติต่อคู่ค้า อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม		X				X	
	4	3	2	2	2	6	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องธรรมาภิบาล ในแต่ละแนวปฏิบัติ	หลักธรรมาภิบาล						คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
	หลักนิติธรรม	หลักความโปร่งใส	หลักการมีส่วนร่วม	หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้	หลักความคุ้มค่า	หลักคุณธรรม	
การปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม							คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องการปฏิบัติที่ดีต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเน้นให้เจ้าของกิจการมี - หลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มี ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความ จริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการ ยอมรับจากสังคม - หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการ ทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมและชุมชนรอบ ข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและ สิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน - หลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดง สถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา
• ดูแลการจัดของเสียจากกิจการในลักษณะที่ไม่เป็น ที่เดือดร้อนของชุมชน	X			X		X	
• มีระบบการบำบัดน้ำเสียให้สะอาด การทำลายเชื้อโรค เบื้องต้นของของเสียที่จะทิ้งไป				X		X	
• องค์กรปฏิบัติต่อชุมชนด้วยความจริงใจ ให้ความ ช่วยเหลือและคืนกำไรให้ชุมชนตามความเหมาะสม			X	X		X	
• สังคมหรือชุมชนที่เกี่ยวข้องรู้สึกพอใจในตัวองค์กร ด้านความชอบธรรมในการดำเนินธุรกิจ ไม่เบียดเบียน และไม่เอาเปรียบสังคม			X	X	X	X	
• การปฏิบัติตามนโยบายเพื่อประโยชน์โดยรวมแก่ ประเทศชาติ เช่นการประหยัดพลังงาน					X		
• ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อม	X						
• จัดตั้งทีมงานในการดูแลสิ่งแวดล้อม			X				
• องค์กรมีระบบการทำบัญชี และการรายงานผลที่ ถูกต้องเป็นจริง		X		X			
	2	1	3	5	2	4	

หมายเหตุ:

(อ้างอิงจาก สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554; สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2556; สถาบันพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยภัทรศาสตร์สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย, 2555; มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย, 2556; ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

** เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่ใช้ในงานวิจัยต้องเป็นแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรี

จากตารางที่ 3 การพัฒนาให้เจ้าของกิจการเข้าถึงคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย โดยเน้นความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรผ่านแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานโดยใช้หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าโดยใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่าและหลักการมีส่วนร่วม และแนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยใช้หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่าและหลักความโปร่งใส เนื่องจากสภาพการณ์ปัจจุบันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยที่ละเลยในการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการธุรกิจ โดยคำนึงเพียงผลประโยชน์สูงสุดคือผลกำไรทางธุรกิจ ส่งผลให้เกิดปัญหาการร้องเรียนจากผู้บริโภคและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มองเรื่องธรรมาภิบาลเป็นเรื่องไกลตัว เป็นเรื่องของการเพิ่มต้นทุนให้แก่ธุรกิจจึงให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่ากังวลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยเพราะบริบทในการทำธุรกิจที่มีความเป็นโลกาภิวัตน์ส่งผลให้เรื่องธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมนับเป็นกติกากการค้าสากลของโลก ดังนั้นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยจำเป็นต้องพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลและการบริหารงานที่ดีเพื่อรับมือกับกติกากการแข่งขันของเวทีการค้าโลกในอนาคต

1.3. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (ภาคผนวก ก หน้า 278 - 283) ที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมในเบื้องต้นเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะทำงานตัดสินรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี จากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยภาคภูมิ สมาคมธนาคารไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่โดดเด่นในการดำเนินธุรกิจโดยใช้แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลและได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2557 จากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยภาคภูมิ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่ง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	ประเด็นสำคัญเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ผู้ให้สัมภาษณ์									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	<p>ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยไม่ขาดจิตสำนึกในเรื่องการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาลต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า ชุมชนและสิ่งแวดล้อม หรือไม่ อย่างไร</p> <p>- ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยไม่ได้ขาดจิตสำนึกในเรื่องธรรมาภิบาล แต่ไม่อยู่ในสถานะที่จะต้องดูแลพนักงาน ผู้บริโภค หรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมหรือสิ่งแวดล้อม เพราะสิ่งสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญเฉพาะหน้าคือการสร้างผลกำไรทางธุรกิจ</p> <p>- ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องสร้างให้เกิดการรับรู้ การยอมรับร่วมกันเพราะเมื่อคนในสังคมให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว เจ้าของกิจการก็ให้ความสำคัญในเรื่องธรรมาภิบาลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้</p>		X	X	X	X	X	X	X	X	X
5	<p>แนวปฏิบัติในการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรธุรกิจมีอะไรบ้าง</p> <p>- การสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องเน้นที่ตัวเจ้าของธุรกิจ เพราะเป็นผู้ขับเคลื่อนธุรกิจเป็นหลัก</p> <p>- แนวปฏิบัติในเรื่องธรรมาภิบาลสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่จำเป็นต้องเลียนแบบองค์กรขนาดใหญ่เพราะเรื่องดังกล่าวถูกปลูกฝังในตัวเจ้าของกิจการอยู่แล้ว เช่น หลักการของความซื่อสัตย์ในการประกอบธุรกิจของนักธุรกิจไทยเชื้อสายจีน</p>	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6	<p>คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการปฏิบัติที่ต่อพนักงาน มีอะไรบ้าง อย่างไร</p> <p>- พนักงานเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพราะองค์กรต้องขับเคลื่อนด้วยคน การให้ผลตอบแทนในรูปแบบของเงินเดือนหรือสวัสดิการที่เหมาะสม รวมถึงการประเมินตามเกณฑ์ เป็นการสร้างกำลังใจให้พนักงานให้อยู่กับองค์กรในระยะยาว</p> <p>- “ลูกน้อง” มาจากคำสองคำคือ “ลูก” และ “น้อง” ดังนั้น สิ่งสำคัญคือต้องทำให้พนักงานหรือลูกน้องรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของคนในครอบครัว</p> <p>- แนวปฏิบัติที่ต่อพนักงานสำหรับเจ้าของกิจการควรเน้นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึทางจิตใจ</p> <p>- สภาพภาพแรงงงานเป็นเรื่องที่ไม่มีเจ้าเป็นสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะถ้าจิตใจของเจ้าของกิจการเป็นสภาพอยู่แล้ว การได้ใจลูกน้องไม่ใช่เรื่องยาก</p>	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นสำคัญเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ผู้ให้สัมภาษณ์									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการปฏิบัติที่ต่อผู้บริโภคและผู้บริโภคหรือลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีอะไรบ้าง อย่างไร									
- แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของคุณภาพของสินค้าหรือบริการที่เจ้าของกิจการให้ความสำคัญหรือให้ความสำคัญตั้งแต่ขั้นตอนในการสรรหาวัตถุดิบ การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามที่คุณภาพที่โฆษณา จนถึงการบริหารหลังการขาย	X		X	X	X		X			
- แนวปฏิบัติที่ดีต่อลูกค้าต่อเนืองเรื่องคือ คุณค่าที่สินค้าและบริการและความคุ้มค่าที่ได้รับ ซึ่งความคุ้มค่าคือสิ่งที่สำคัญในเรื่องธรรมาภิบาล โดยต้องให้เห็นสิ่งที่ลูกค้าได้รับจากผู้ขายรายอื่น ให้ลูกค้ารู้สึกถึงความคุ้มค่า		X								
8	คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการปฏิบัติที่ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีอะไรบ้าง อย่างไร									
- ปัญหาในเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่คนตื่นตัวและให้ความสำคัญเพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก		X	X	X	X					X
- แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่บนแนวคิดที่ว่าองค์กรจะไม่ทำให้อุปกรณ์หรือเครื่องมือเอาเปรียบสังคม อาทิเช่น การยกระดับสถานประกอบการเป็นสถานปลอดยาเสพติดภายในเขตโรงงานสีขาว การคัดแยกขยะ การออกแบบโครงสร้างของโรงงานให้โปร่งสูงตามทิศทางลมเพื่อให้เกิดการระบายของลมอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น		X			X			X	X	
- ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในต่างจังหวัดสามารถช่วยเหลือสังคมและสิ่งแวดล้อมได้มาก เพราะสังคมชนบทของไทยยังต้องการความช่วยเหลือ และการมีส่วนร่วมจากคนในสังคม		X								X

จากตารางที่ 4 ข้างต้น สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

1. ธรรมชาติเป็นเรื่องไม่ไกลตัวสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากบริหารจัดการธุรกิจในลักษณะธุรกิจครอบครัว โดยที่เจ้าของกิจการบริหารจัดการในทุกเรื่อง ดังนั้น การปลูกฝังเรื่องคุณลักษณะธรรมชาติของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรเริ่มต้นที่ตัวเจ้าของกิจการเอง ต้องเป็นบุคคลที่มีจิตใจที่เป็นธรรมชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ส่งผลให้คุณลักษณะเรื่องธรรมชาติไม่ได้เป็นเรื่องไกลตัว แต่ควรกลมกลืนกลายเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลสะท้อนในทางที่ดีจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมกลับมาที่ธุรกิจในที่สุด

2. ธรรมชาติมีความสำคัญต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ธรรมชาติเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพราะการทำธุรกิจไม่ว่าจะขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กย่อมต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับทางกฎหมาย อีกทั้ง ต้องคำนึงถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม อีกทั้ง เรื่องของธรรมชาติเป็นเรื่องของการสร้างน่าความเชื่อถือให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยิ่งองค์กรมีธรรมชาติมากเท่าไร โอกาสทางธุรกิจในการได้รับความไว้วางใจจากผู้บริโภค สังคม หรือชุมชนรอบข้างก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น

3. ธรรมชาติไม่ใช่เรื่องของต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นสำหรับการประกอบธุรกิจ

ธรรมชาติเป็นเรื่องของต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายหรือไม่ขึ้นอยู่กับมุมมอง (mindset) ของเจ้าของกิจการเพราะการบริหารจัดการธรรมชาติในองค์กรธุรกิจในบางครั้งจำเป็นต้องมีการตรวจสอบจากองค์กรภายนอกเพื่อให้ได้รับการรับรองที่ได้มาตรฐานซึ่งสามารถพิจารณาเป็นต้นทุนในการทำธุรกิจได้ ทำให้ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายบางประเภทออกจากค่าใช้จ่ายทางสังคมได้ นอกจากนี้ ถ้าเจ้าของกิจการตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติ คำนึงถึงความรู้สึกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ก็สามารถกลมกลืนเรื่องธรรมชาติกับการบริหารจัดการธุรกิจได้อย่างสมดุล ธรรมชาติก็จะเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันให้กับธุรกิจ เกิดการเชื่อมโยงระหว่างธรรมชาติและ การเจริญเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน ตัวอย่างเช่น การประมงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องพบกับลูกค้าหรือผู้ว่าจ้างที่รับสินบน ถ้าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายไหนไม่คำนึงถึงเรื่องธรรมชาติในเรื่องของความโปร่งใส และคำนึงเพียงผลประโยชน์ทางธุรกิจ ต้นทุนในการทำธุรกิจก็ย่อมต้องสูงเพราะส่วนหนึ่งของต้นทุนในการทำธุรกิจต้องจ่ายไปพร้อมกับค่าสินบน ตรงกันข้าม ถ้าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่บริหารจัดการธุรกิจตามหลัก

ธรรมาภิบาลเลือกที่จะทำธุรกิจตามกติกาและความถูกต้อง ธรรมาภิบาลก็จะไม่ใช่เรื่องของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดและขนาดย่อมเป็นเรื่องที่ต้องสร้างอยู่บนความพอดีระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและผลกระทบที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ซึ่งผู้ประกอบการอาจมีมุมมองในเรื่องดังกล่าวที่ต่างกัน บ้างให้ความสำคัญกับผลกำไรเป็นสำคัญ บ้างให้ความสำคัญกับพนักงาน ผู้ถือหุ้น ลูกค้า สังคมหรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล แต่ควรบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างสองสิ่งนี้

4. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยไม่ขาดจิตสำนึกในเรื่องการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาลต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยไม่ได้ขาดจิตสำนึกในเรื่องธรรมาภิบาล แต่ไม่อยู่ในสถานะที่จะต้องดูแลพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า คู่ค้า สังคมหรือสิ่งแวดล้อม เพราะสิ่งสำคัญที่เจ้าของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องให้ความสนใจเฉพาะหน้าคือการสร้างผลกำไรทางธุรกิจ นอกจากนี้ ปัจจุบัน สังคมมีการรับรู้และให้ความสำคัญกับเรื่องของการรับผิดชอบต่อสังคมในการประกอบธุรกิจมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความนิยมในผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นให้เจ้าของกิจการต้องให้ความสำคัญในเรื่องธรรมาภิบาลมากขึ้น

5. แนวปฏิบัติในการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แนวปฏิบัติในการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดีคือการเน้นที่ตัวเจ้าของธุรกิจเพราะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นธุรกิจที่ขับเคลื่อนโดยเจ้าของ ถ้าเจ้าของธุรกิจให้ความสำคัญและนำเรื่องดังกล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการธุรกิจ แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลก็จะมีมากขึ้น โดยเฉพาะแนวปฏิบัติในรูปแบบของกิจกรรมสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับพนักงานในองค์กรได้ โดยเน้นการปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มจากสิ่งใกล้ตัวที่คนในองค์กรให้ความสนใจ อาทิ เช่น การสื่อสารหรืออบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกให้พนักงานในองค์กรตระหนักในเรื่องธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง การสอดแทรกเรื่องธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานในแต่ละวัน เป็นต้น

นอกจากนี้ แนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่จำเป็นต้องเลียนแบบองค์กรขนาดใหญ่เพราะในความเป็นจริงแล้ว เรื่องดังกล่าวอยู่ในตัวผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกคน อาทิเช่น หลักการในเรื่องความซื่อสัตย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของธรรมาภิบาลที่อยู่ในสายเลือดของผู้ประกอบการวิสาหกิจไทยเชื้อสายจีนอยู่แล้ว

6. คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เน้นแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน

พนักงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการขับเคลื่อนองค์กร เจ้าของกิจการต้องสร้างขวัญและกำลังใจให้พนักงานอยากทำงานในองค์กร รวมถึงการให้ผลตอบแทนในรูปแบบของเงินเดือนหรือสวัสดิการต่าง ๆ ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของตลาด ควรเน้นให้มีการประเมินตามเกณฑ์เพื่อสะท้อนถึงความสามารถในการทำงานของพนักงานอย่างแท้จริง เจ้าของกิจการต้องตระหนักอยู่เสมอว่า คำว่า “ลูกน้อง” มาจากคำสองคำคือ “ลูก” และ “น้อง” ดังนั้น สิ่งสำคัญคือต้องทำให้พนักงานหรือลูกน้องรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของคนในครอบครัว เมื่อเจ้าของกิจการได้รับการยอมรับจากพนักงาน สหภาพแรงงานซึ่งเป็นแนวปฏิบัติสำหรับองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อปกป้องผลประโยชน์ให้กับพนักงานก็ไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพราะจิตใจของเจ้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นสหภาพอยู่แล้ว

ดังนั้น แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานสำหรับเจ้าของกิจการที่ควรเน้นคือหนึ่ง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ อาทิเช่น กฎหมายแรงงาน สวัสดิการต่าง ๆ ที่ควรเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด มีการจ่ายเงินเดือนให้ครบตามวันและเวลาที่ตกลงกันไว้ เป็นต้น สอง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางจิตใจ เจ้าของกิจการต้องรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การรู้จักกลมเกลียว จะช่วยทำให้พนักงานมีความสุข รู้จักสร้างบรรยากาศในการทำงานแบบพี่น้องหรือสอดแทรกหลักคิดทางพุทธศาสนา รู้จักดูแลพนักงานเสมือนเป็นคนในครอบครัวต้องคิดเสมอว่า คำว่า “ลูกน้อง” เกิดจากองค์ประกอบสองสิ่งคือ “ลูก” และ “น้อง” สิ่งไหนที่ลูกน้องทำได้ดีแล้วเจ้าของกิจการจะสามารถสนับสนุนอะไรได้บ้าง สิ่งไหนที่ลูกน้องขาดตกบกพร่อง เจ้าของกิจการจะสามารถช่วยเติมเต็มและนำพาให้เขาประสบความสำเร็จได้อย่างไร

7. คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เน้นแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า

แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้านั้นควรเน้นในเรื่องของคุณค่าของสินค้าหรือบริการที่เจ้าของกิจการให้ความใส่ใจ ตั้งแต่ขั้นตอนในการสรรหาวัตถุดิบ สินค้าต้องมีคุณภาพตามที่โฆษณา จนถึงการบริการหลังการขาย ต้องมีกลไกในการชดเชยและรับผิดชอบและพร้อมที่จะช่วยในการแก้ปัญหาต่อผู้บริโภค นอกจากนี้ สินค้าหรือบริการนั้นต้องเกิดความคุ้มค่าในมุมมองของผู้บริโภค อีกทั้ง การปกปิดข้อมูลของลูกค้าเป็นความลับก็เป็นสิ่งสำคัญที่เจ้าของกิจการต้องเคารพสิทธิในความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น

แนวปฏิบัติที่ดีต่อลูกค้าต้องเน้น 2 เรื่องคือ หนึ่ง คุณค่าที่ใส่ในสินค้าและบริการ เริ่มตั้งแต่การสรรหาวัตถุดิบ จนถึงการบริการหลังการขาย และพร้อมที่จะช่วยในการ

แก้ปัญหา และสอง ความคุ้มค่าของสินค้าหรือบริการที่ได้รับมากกว่าราคา ซึ่งความคุ้มค่าคือตัวบ่งชี้ในเรื่องธรรมาภิบาล ทำให้ลูกค้ารู้สึกถึงความคุ้มค่าเกินราคาที่ไม่สามารถหาได้จากคู่แข่งรายอื่น

8. คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เน้นแนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่คนทั่วไปตื่นตัวและให้ความสำคัญเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวและมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก เจ้าของกิจการต้องเน้นการปฏิบัติตามข้อบังคับของกฎหมายและอยู่บนหลักการที่ถูกต้องในการยึดมั่นอยู่บนแนวคิดที่ว่าองค์กรจะไม่ทำให้ชุมชนเดือดร้อนและไม่เอาเปรียบสังคม อาทิเช่น กระบวนการผลิตจากโรงงานต้องไม่ปล่อยมลพิษหรือขยะสู่สิ่งแวดล้อม การยกระดับสถานประกอบการเป็นสถานปลอดยาเสพติดภายใต้แนวคิดโรงงานสีขาว การคัดแยกขยะ การออกแบบโครงสร้างของโรงงานให้โปร่งสูงตามทิศทางลมเพื่อให้เกิดการระบายของลมอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

อีกทั้ง ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในต่างจังหวัดที่สามารถช่วยเหลือสังคมและสิ่งแวดล้อมได้มาก เพราะสังคมชนบทของไทยยังต้องการได้รับความช่วยเหลือ และการมีส่วนร่วมจากคนในสังคม อาทิเช่น โรงงานที่อยู่ในบริเวณชุมชน ที่มีวัด โรงเรียน โรงพยาบาล เจ้าของกิจการสามารถเป็นผู้ริเริ่มในการรณรงค์เพื่อให้เกิดกิจกรรมในการช่วยเหลือชุมชนผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย

โดยสรุป แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรให้ความสำคัญคือ ต้องไม่เอาเปรียบสังคม ไม่ทำให้ชุมชนและสังคมเดือดร้อน และต้องคอยช่วยเหลือสังคมและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะเมื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีส่วนช่วยเหลือชุมชนหรือสังคมรอบตัวเราให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สังคมในภาพรวมก็จะมีความเจริญในที่สุด

1.4. ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ภาคผนวก ก) เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และ ปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบบสอบถามดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมในเบื้องต้นและได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้น แบบสอบถามดังกล่าวได้นำเสนอให้กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหา

แบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ค) ได้มีการนำไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกนิสิตนักศึกษาที่มีศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการของหน่วยบ่มเพาะรับอนุญาต (UBI) แห่งวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ปี พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นหน่วยบ่มเพาะที่เน้นในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปที่สนใจอยากเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม 15 คนเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 15 ชุด ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Coefficient of Alpha) ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์ที่ประมวลผลได้มีการกำหนดให้ระดับความน่าเชื่อถือที่ไม่ต่ำกว่า 0.70 ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เท่ากับ 0.855 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคแจกแจงเป็นรายข้อตามตารางที่ 5 พบว่า ข้อคำถามทั้ง 25 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมากกว่า 0.7 โดยอยู่ระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ที่ 0.838 ในข้อคำถามที่ 14 ซึ่งเป็นค่าที่น้อยที่สุดถึงค่าสัมประสิทธิ์ที่ 0.873 ในข้อคำถามที่ 25 ซึ่งเป็นข้อที่ได้ค่าสัมประสิทธิ์สูงสุด ซึ่งสะท้อนถึงความเที่ยงของแบบสอบถามและได้นำมาสอบถามกับนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 โดยได้ผลจากแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบทดสอบเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแจกแจงเป็นรายข้อ (N=15)

ข้อคำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	ข้อคำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	ข้อคำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	ข้อคำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	ข้อคำถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
1	.854	6	.841	11	.854	16	.849	21	.867
2	.858	7	.841	12	.847	17	.846	22	.841
3	.849	8	.846	13	.841	18	.844	23	.848
4	.843	9	.845	14	.838	19	.855	24	.845
5	.851	10	.846	15	.846	20	.868	25	.873

1.4.1. นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4

ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 418 คน โดยติดต่อไปที่มหาวิทยาลัยที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้โดยเป็นมหาวิทยาลัยที่มีนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการเจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้รับผลตอบรับแบบทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 102 คน เนื่องจากช่วงระยะเวลาที่มีการนำส่งแบบสอบถามเป็นช่วงหยุดภาคฤดูร้อนของมหาวิทยาลัย ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในช่วงภาคฤดูร้อนน้อยกว่าช่วงภาคการศึกษาปกติ อีกทั้งผู้วิจัยไม่สามารถรอเก็บข้อมูลแบบสอบถามในช่วงภาคการศึกษาปกติเพราะภาคการศึกษาต้นของปี พ.ศ. 2557 เลื่อนออกไปเปิดในเดือนสิงหาคมเพื่อให้เหมือนกับระบบการศึกษาของประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีการเรียนเชิญผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีที่จะมาทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงต้นแบบในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คเป็นไว้แล้วจึงทำให้ไม่สามารถเลื่อนเวลาในการทดลองงานวิจัยออกไปได้ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาที่ทำแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวน 102 คน โดยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (N=102)

เพศ		
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	47	46
หญิง	55	54
รวม	102	100

ตารางที่ 6 (ต่อ)

อายุ		
ปี	จำนวน	ร้อยละ
19	5	5
20	41	40
21	24	23.5
22	25	24.5
23	4	4
24	3	3
รวม	102	100
รูปแบบการประกอบธุรกิจ		
ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
สานต่อธุรกิจครอบครัว	52	51
เริ่มต้นธุรกิจใหม่	50	49
รวม	102	100
ระยะเวลาที่จะเริ่มประกอบธุรกิจ		
	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่ได้ตัดสินใจ	52	51
1-2 ปี	20	20
3-5 ปี	27	26
มากกว่า 5 ปี	3	3
รวม	102	100

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมีเพศหญิงมากกว่าเพศชายคือเพศชายจำนวน 47 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46 และเพศหญิงจำนวน 55 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 54 กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 19-24 ปี โดยอายุ 20 ปีมีส่วนมากที่สุดจำนวน 41 คน หรือร้อยละ 40 รองลงมาคืออายุ 22 ปีจำนวน 25 คนหรือร้อยละ 24.5 และ ลำดับสามคืออายุ 21 ปีจำนวน 24 คน หรือร้อยละ 23.5 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 51 มีความประสงค์ที่จะสานต่อธุรกิจครอบครัว และจำนวน 50 คนหรือร้อยละ 49 มีความประสงค์ที่จะเริ่มต้นธุรกิจด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากจำนวน 52 คนหรือร้อยละ 51 ยังไม่แน่ใจว่าจะเริ่มธุรกิจเมื่อไร รองลงมาจำนวน 27 คนหรือร้อยละ 26 ตัดสินใจที่จะเริ่มธุรกิจ

ภายในระยะเวลา 3-5 ปี และจำนวน 20 คนหรือร้อยละ 20 ตัดสินใจที่จะเริ่มธุรกิจภายในระยะเวลา 1-2 ปี

การวิเคราะห์ผลจากแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่างรวม 102 คน ใช้การอ้างอิงการประมาณค่า (Rating scale) 6 ช่อง โดยใช้เกณฑ์ค่าสถิติผ่านคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
0.50 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด
0.00 – 0.49	ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจ

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

มากกว่า 1.75	มีความแตกต่างมาก
1.25 – 1.75	มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก
น้อยกว่า 1.25	มีความแตกต่างน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน

โดยแบ่งข้อคำถามในแบบสอบถามเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

ก. กลุ่มข้อคำถามที่เน้นคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมิติเดียวโดยเน้นเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในมุมมองของนิสิตนักศึกษา ซึ่งได้ผลตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเรื่องการรับรู้และการตระหนักคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (N=102)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ผลคะแนน		ระดับความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
1. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขึ้นต่ำตามกฎหมายแรงงานเป็นไปตามบริบทของกฎหมายที่ท่านต้องปฏิบัติตาม	3.22	1.18	เห็นด้วยปานกลาง
2. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการดูแลพนักงานในองค์กรเป็นความรับผิดชอบของท่านโดยตรง	3.77	0.86	เห็นด้วยมาก
3. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นมีส่วนช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรท่านได้ดียิ่งขึ้น	3.80	0.96	เห็นด้วยมาก
4. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการช่วยเหลือพนักงานของท่านในเรื่องสุขภาพหรือการรักษาพยาบาลที่มากกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำตามกฎหมาย	3.68	0.96	เห็นด้วยมาก
5. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในการผลิตสินค้าหรือบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและ/หรือการกำหนดมาตรฐานให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด	3.73	1.02	เห็นด้วยมาก
6. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคโดยไม่ผลิตสินค้าหรือบริการที่ต่ำกว่ามาตรฐานหรือกำหนดราคาสินค้าหรือบริการเกินความเหมาะสม	3.73	0.94	เห็นด้วยมาก
7. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสโดยการใช้หน่วยวัดที่สามารถแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าหรือบริการที่ชัดเจน	3.88	0.90	เห็นด้วยมาก
8. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบสินค้าหรือบริการของท่านได้เมื่อร้องขอ	3.73	0.92	เห็นด้วยมาก
9. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ลูกค้าหรือคู่ค้าได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ดีขึ้น	3.65	1.00	เห็นด้วยมาก
10. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความคุ้มค่าโดยลูกค้าหรือคู่ค้าของท่านจะได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่าที่สุดจากการซื้อสินค้าหรือบริการของท่าน	3.82	0.91	เห็นด้วยมาก
11. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในการปฏิบัติตามต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด	3.62	0.99	เห็นด้วยมาก
12. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างโดยปฏิบัติด้วยความจริงใจ	3.71	0.91	เห็นด้วยมาก
13. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการยึดมั่นทำประโยชน์ รักษาสังคมและชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	3.73	0.92	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ผลคะแนน		ระดับ ความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	
14. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความคุ้มค่าในเรื่องการใช้ทรัพยากรเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวท่าน	3.92	0.96	เห็นด้วยมาก
15. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและชุมชนรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน	3.65	0.97	เห็นด้วยมาก
16. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา	3.80	0.97	เห็นด้วยมาก
22. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นว่าการเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กรธุรกิจในปัจจุบันควรมีการนำธรรมาภิบาลที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการธุรกิจ	3.77	1.01	เห็นด้วยมาก
24. ในฐานะเจ้าของกิจการ หากธุรกิจของท่านมีการเจริญเติบโตในเรื่องผลกำไรอย่างต่อเนื่อง ท่านจะกำหนดสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในเรื่องธรรมาภิบาลในการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจะมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.86	เห็นด้วยมาก

ตามตารางที่ 7 ผลคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 102 คนเกี่ยวกับการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า นิสิตนักศึกษา “เห็นด้วยมาก” กับการใช้หลักธรรมาภิบาลที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของแต่ละข้อคำถามได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 3.5 โดยเฉพาะข้อคำถามที่ 14 ที่ว่า “หลักความคุ้มค่าในเรื่องการใช้ทรัพยากรเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวท่าน” ที่ได้คะแนนสูงสุดที่ 3.92 จะมีเพียงข้อคำถามที่ 1 ที่ว่า “การจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขึ้นต่ำตามกฎหมายแรงงานเป็นไปตามบริบทของกฎหมายที่ท่านต้องปฏิบัติ” ได้คะแนนที่ 3.22 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยปานกลาง” ที่ 2.50 – 3.49 อีกทั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.86 – 1.18 ซึ่งคะแนนเหล่านี้มีค่าน้อยกว่าเกณฑ์ที่ 1.25 ซึ่งสามารถอ่านค่าได้ว่า “มีความแตกต่างกันน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน” หมายความว่า นิสิตนักศึกษาเหล่านี้มีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไปในทิศทางเดียวกัน

ข. กลุ่มข้อความในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เน้นการพิจารณาบนทางสองแพร่งระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมในมุมมองของนิสิตนักศึกษา ซึ่งได้ผลตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม (N=102)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ผลคะแนน		ระดับความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
17. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการบริหารธุรกิจโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ควรจะเกิดขึ้นหลังจากที่ธุรกิจของท่านได้รับผลกำไรในระดับที่เหมาะสม	3.79	0.90	เห็นด้วยมาก
18. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ในการบริหารจัดการธุรกิจเป็นเรื่องของต้นทุนซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นขององค์กร	3.81	0.76	เห็นด้วยมาก
19. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าองค์กรธุรกิจที่บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นเพียงการสร้างภาพมากกว่าความจริงใจของเจ้าของธุรกิจในการช่วยเหลือผู้คน	3.62	1.05	เห็นด้วยมาก
20. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งในเรื่องงบประมาณและบุคลากรมากกว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี	3.78	0.95	เห็นด้วยมาก
21. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจของท่านมีความสำคัญมากกว่าความอยู่รอดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นในสังคม	3.52	1.08	เห็นด้วยมาก
23. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดในการบริหารจัดการธุรกิจที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นค่าใช้จ่ายทางสังคมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อ	3.73	0.90	เห็นด้วยมาก
25. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าธรรมาภิบาลในองค์กรธุรกิจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อองค์กรสามารถสร้างรายได้ก่อน	3.59	1.05	เห็นด้วยมาก

อย่างไรก็ตาม จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาผลคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการสอบถามนิสิตนักศึกษาในข้อคำถามที่ 17 18 19 20 21 23 และ 25 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อคำถามอยู่ระหว่าง 3.52 – 3.81 ซึ่งอยู่ในช่วงของระดับความเห็น “เห็นด้วยมาก” กับให้ความสำคัญในเรื่องผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าเรื่องการมีธรรมาภิบาล อีกทั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.76 – 1.08 ซึ่งคะแนนเหล่านี้มีค่าน้อยกว่า 1.25 สามารถอ่านค่าได้ว่า “มีความแตกต่างกันน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน” หมายความว่านิสิตนักศึกษาเหล่านี้มีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไปในทิศทางเดียวกัน

1.4.2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557

ผู้วิจัยพิจารณาในการคัดเลือกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 เพื่อเรียนเชิญ (1) เป็นพี่เลี้ยงต้นแบบในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก (2) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจรูปแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (3) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้องในเรื่องการให้คะแนนตามเกณฑ์ธุรกิจของแต่ละกรณีศึกษา (4) เป็นผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีความสอดคล้องและต่อเนื่อง โดยผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อาสาสมัครมาร่วมงานวิจัยนี้จำเป็นต้องมีจิตอาสา มีเวลาที่มากพอ มีทักษะในการใช้เฟสบุ๊ก เพื่อช่วยถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมาภิบาลให้กับนิสิตนักศึกษา ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถคัดกรองผู้ประกอบการที่เข้าเกณฑ์ข้างต้นประมาณ 5 คนจากทั้งหมด 56 คน

การวิเคราะห์ผลจากแบบทดสอบของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข หน้า 333) ใช้การอ้างอิงการประมาณค่า (Rating scale) 6 ช่อง โดยใช้เกณฑ์ค่าสถิติผ่านคะแนนค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
0.50 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด
0.00 – 0.49	ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจ

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

มากกว่า 1.75	มีความแตกต่างกันมาก
1.25 – 1.75	มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก
น้อยกว่า 1.25	มีความแตกต่างกันน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน

โดยแบ่งข้อคำถามในแบบสอบถามเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

ก. กลุ่มข้อคำถามที่เน้นคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมิติเดียวโดยเน้นเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลจากมุมมองของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ซึ่งได้ผลตามตารางที่ 9

จากตารางที่ 9 ผลคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คนเกี่ยวกับการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ค่าเฉลี่ยของข้อคำถามในแบบสอบถามถูกแบ่งออกสองกลุ่มคือ กลุ่มที่หนึ่งเป็นข้อคำถามที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.6 – 5.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยมากที่สุด” ที่ 4.50 – 5.00 โดยเฉพาะข้อคำถามที่ 2 ที่ว่า “การดูแลพนักงานในองค์กรเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของกิจการโดยตรง” และคำถามข้อที่ 16 ที่ว่า “การเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา” โดยทั้งสองข้อคำถามได้คะแนนเฉลี่ยเต็ม 5 คะแนน และกลุ่มที่สองเป็นข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.60 – 4.40 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยมาก” ที่ 3.50 – 4.49 อีกทั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.00 – 0.89 ซึ่งคะแนนเหล่านี้มีค่าน้อยกว่า 1.25 ซึ่งสามารถอ่านค่าได้ว่า “มีความแตกต่างกันน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน” หมายความว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีมีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้น ข้อคำถามที่ 24 ที่ว่า “หากธุรกิจของท่านมีการเจริญเติบโตในเรื่องผลกำไรอย่างต่อเนื่อง ท่านจะกำหนดสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในเรื่อง

ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจะมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง” ที่ได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.52 ที่แสดงว่ามีความแตกต่างในมุมมองของผู้ตอบค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้ประกอบการท่านที่ 4 ให้คะแนนเท่ากับ 1 ซึ่งหมายถึง “เห็นด้วยน้อยที่สุด” แต่อีก 3 ท่านให้คะแนนเท่ากับ 4 หมายถึง “เห็นด้วยมาก” และอีก 1 ท่านให้คะแนนเท่ากับ 5 หมายถึง “เห็นด้วยมากที่สุด”

ตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในเรื่องการรับรู้และการตระหนักคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (N=5)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ผลคะแนน		ระดับความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	
1. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขึ้นต่ำตามกฎหมายแรงงานเป็นไปตามบริบทของกฎหมายที่ท่านต้องปฏิบัติตาม	4.80	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ในฐานะเจ้าของกิจการท่านเชื่อว่าการดูแลพนักงานในองค์กรเป็นความรับผิดชอบของท่านโดยตรง	5.00	0.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรท่านได้ดียิ่งขึ้น	4.40	0.55	เห็นด้วยมาก
4. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการช่วยเหลือพนักงานของท่านในเรื่องสุขภาพหรือการรักษาพยาบาลที่มากกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำตามกฎหมาย	4.60	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
5. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในการผลิตสินค้าหรือบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและ/หรือการกำหนดมาตรฐานให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด	4.60	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
6. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคโดยไม่ผลิตสินค้าหรือบริการที่ต่ำกว่ามาตรฐานหรือกำหนดราคาสินค้าหรือบริการเกินความเหมาะสม	4.80	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
7. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสโดยการใช้หน่วยวัดที่สามารถแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าหรือบริการที่ชัดเจน	4.40	0.55	เห็นด้วยมาก
8. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบสินค้าหรือบริการของท่านได้เมื่อร้องขอ	4.60	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
9. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ลูกค้าหรือคู่ค้าได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ดีขึ้น	4.60	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
10. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความคุ้มค่าโดยลูกค้าหรือคู่ค้าของท่านจะได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่าที่สุดจากการซื้อสินค้าหรือบริการของท่าน	4.40	0.89	เห็นด้วยมาก
11. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในการปฏิบัติตามต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด	4.60	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
12. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างโดยปฏิบัติด้วยความจริงใจ	4.80	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
13. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการยึดมั่นทำประโยชน์ รักษาสังคมและชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.60	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
14. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความคุ้มค่าในเรื่องการใช้ทรัพยากรเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวท่าน	4.20	0.45	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ผลคะแนน		ระดับ ความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	
15. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและชุมชนรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน	4.20	0.45	เห็นด้วยมาก
16. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา	5.00	0.00	เห็นด้วยมากที่สุด
22. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นว่าการเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กรธุรกิจในปัจจุบันควรมีการนำธรรมาภิบาลที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า และคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการธุรกิจ	4.80	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
24. ในฐานะเจ้าของกิจการ หากธุรกิจของท่านมีการเจริญเติบโตในเรื่องผลกำไรอย่างต่อเนื่อง ท่านจะกำหนดสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในเรื่องธรรมาภิบาลในการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจะมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	3.60	1.52	เห็นด้วยมาก

ข. กลุ่มข้อความถามในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลดีเด่นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เน้นการพิจารณาบนทางสองแพร่งระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมในมุมมองของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี 2551-2557 ซึ่งได้ผลตามตารางที่ 10

ตามตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาผลคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการสอบถามผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในข้อความที่ 17 18 19 20 21 23 และ 25 ซึ่งเป็นข้อความที่เน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยของข้อความถามในแบบสอบถามถูกแบ่งออกสามกลุ่มคือ กลุ่มที่หนึ่งเป็นข้อความที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.40 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยน้อยที่สุด” ที่ 1.00 – 1.49 คิดเป็นร้อยละ 57 โดยเฉพาะข้อความที่ 21 ที่ว่า “ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการเติบโตอย่างยั่งยืนของ

ธุรกิจของท่านมีความสำคัญมากกว่าความอยู่รอดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นในสังคม” ที่ได้คะแนน 1 ซึ่งหมายถึงการไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องดังกล่าว กลุ่มที่สองที่มีข้อความคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.9 - 2.0 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยน้อย” ที่ 1.50 - 2.49 คิดเป็นร้อยละ 29 และกลุ่มที่สามเป็นข้อความที่ 23 ที่ว่า “ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดในการบริหารจัดการธุรกิจที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นค่าใช้จ่ายทางสังคมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อ” ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยปานกลาง” ที่ 2.50 - 3.49 คิดเป็นร้อยละ 14

อีกทั้ง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อความแบ่งเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่หนึ่งเป็นข้อความที่ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.00 - 0.10 ซึ่งคะแนนเหล่านี้มีค่าน้อยกว่า 1.25 ซึ่งสามารถอ่านค่าได้ว่า “มีความแตกต่างกันน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน” หมายความว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีเหล่านี้มีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไปในทิศทางเดียวกัน และกลุ่มที่สองคือข้อความที่ 23 ที่ว่า “ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดในการบริหารจัดการธุรกิจที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นค่าใช้จ่ายทางสังคมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อ” ซึ่งเป็นข้อความที่ได้ค่าอยู่ที่ 1.58 ซึ่งอยู่ในระหว่างช่วงคะแนน 1.25 - 1.75 หมายถึงมุมมองในการตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

ตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัล
 ธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 เรื่องการรับรู้และการตระหนัก
 ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 โดยเน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะ
 ธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม (N=5)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ผลคะแนน		ระดับความ คิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	
17. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการบริหารธุรกิจโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดี ต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ควรเกิดขึ้น หลังจากที่ธุรกิจของท่านได้รับผลกำไรในระดับที่เหมาะสม	1.80	0.84	เห็นด้วย น้อย
18. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ในการบริหารจัดการธุรกิจเป็น เรื่องของต้นทุนซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นขององค์กร	2.00	1.00	เห็นด้วย น้อย
19. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าองค์กรธุรกิจที่บริหารจัดการตามหลักธรร มาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นเพียง การสร้างภาพมากกว่าความจริงใจของเจ้าของธุรกิจในการช่วยเหลือผู้คน	1.40	0.55	เห็นด้วย น้อยที่สุด
20. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือ ลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่ มีความพร้อมทั้งในเรื่องงบประมาณและบุคลากรมากกว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมหรือเอสเอ็มอี	1.20	0.45	เห็นด้วย น้อยที่สุด
21. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจของท่านมี ความสำคัญมากกว่าความอยู่รอดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นในสังคม	1.00	0.00	เห็นด้วย น้อยที่สุด
23. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดในการบริหารจัดการธุรกิจที่เน้น ความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็น ค่าใช้จ่ายทางสังคมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อ	3.00	1.58	เห็นด้วย ปานกลาง
25. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าธรรมาภิบาลในองค์กรธุรกิจจะเกิดขึ้นได้ก็ ต่อเมื่อองค์กรสามารถสร้างรายได้ก่อน	1.20	0.45	เห็นด้วย น้อยที่สุด

1.5. ผลการวิเคราะห์ช่องว่างในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระหว่างนิสิตนักศึกษาและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี

ผู้วิจัยวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) โดยนำผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และการตระหนักความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 จำนวน 102 คน และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 จำนวน 5 คน มาเปรียบเทียบกันโดยใช้เครื่องมือทางสถิติ คือค่า t-test จากระบบ SPSS เพื่อทดสอบหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองค่าที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน โดยอยู่บนข้อตั้งต้นที่ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมาจากประชากร 2 กลุ่มซึ่งแตกต่างกัน การกระจายเป็นโค้งปกติ และกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มต้องเป็นอิสระจากกัน เพื่อนำไปสู่การสรุปที่ว่า ค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มนั้นแตกต่างกันหรือไม่ ตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 วิเคราะห์ช่องว่างโดยใช้เครื่องมือทางสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

เกณฑ์ในการพิจารณา	t-test	sig. 2 tailed
การรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงมิติเดียว	9.024	0
การรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบนทางสองแพร่งระหว่างการแสวงหาผลกำไรและคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม	8.409	0

จากตารางที่ 11 สามารถแบ่งการวิเคราะห์ช่องว่างได้ 2 แนวทาง ดังนี้

ก. การวิเคราะห์ช่องว่างในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลระหว่างนิสิตนักศึกษาและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงมิติเดียว โดยมีสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีน้อยกว่าหรือเท่ากับการรับรู้และการตระหนักในเรื่องดังกล่าวของนิสิตนักศึกษา

H_1 : การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีมากกว่าการรับรู้และการตระหนักในเรื่องดังกล่าวของนิสิตนักศึกษา

โดยทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระหว่างสองกลุ่ม พบว่า ค่า t-test เท่ากับ 9.024 ซึ่งมีค่าที่สูงกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ที่ว่า การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลขั้นพื้นฐานที่ไม่ต้องตัดสินอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีมากกว่าการรับรู้และการตระหนักของนิสิตนักศึกษา

นอกจากนี้ เมื่อแยกการพิจารณาแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลเป็นหมวดหมู่เฉพาะ 3 แนวปฏิบัติคือ แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน (ข้อที่ 1-4) ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า (ข้อที่ 5-10) สังคมและสิ่งแวดล้อม (ข้อที่ 11-16) จะพบว่าค่า t-test และ ระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) มีดังนี้

	t-test	Sig. 2 tailed
พนักงาน	5.14	0.014
ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า	9.13	0.000
สังคมและสิ่งแวดล้อม	4.43	0.003

โดยค่า t-test ของพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ต่างมีค่าสูงกว่า 1.96 และระดับความเชื่อมั่น (Sig-2 tailed) ของทั้ง 3 แนวปฏิบัติล้วนแต่น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นการยืนยันว่า การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในชั้นพื้นฐานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีมากกว่าการรับรู้และการตระหนักของนิสิตนักศึกษา

ข. การวิเคราะห์ช่องว่างในเรื่องการรับรู้และการตระหนักความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลระหว่างนิสิตนักศึกษาและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีโดยเน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมโดยมีสมมติฐานดังนี้

H_0 : การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมของนิสิตศึกษาน้อยกว่าหรือเท่ากับการรับรู้และการตระหนักในเรื่องดังกล่าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดีเด่นแห่งปี

H_1 : การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมของนิสิตศึกษามากกว่าการรับรู้และการตระหนักในเรื่องดังกล่าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดีเด่นแห่งปี

โดยทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระหว่างสองกลุ่ม พบว่า ค่า t-test เท่ากับ 8.409 ซึ่งมีค่าที่สูงกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ที่ว่า การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วน

ส่วนได้ส่วนเสียในสังคมของนิสิตนักศึกษาของนิสิตนักศึกษามากกว่าการรับรู้และการตระหนักในเรื่องดังกล่าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี

1.6. สรุปผลการวิเคราะห์สาระในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

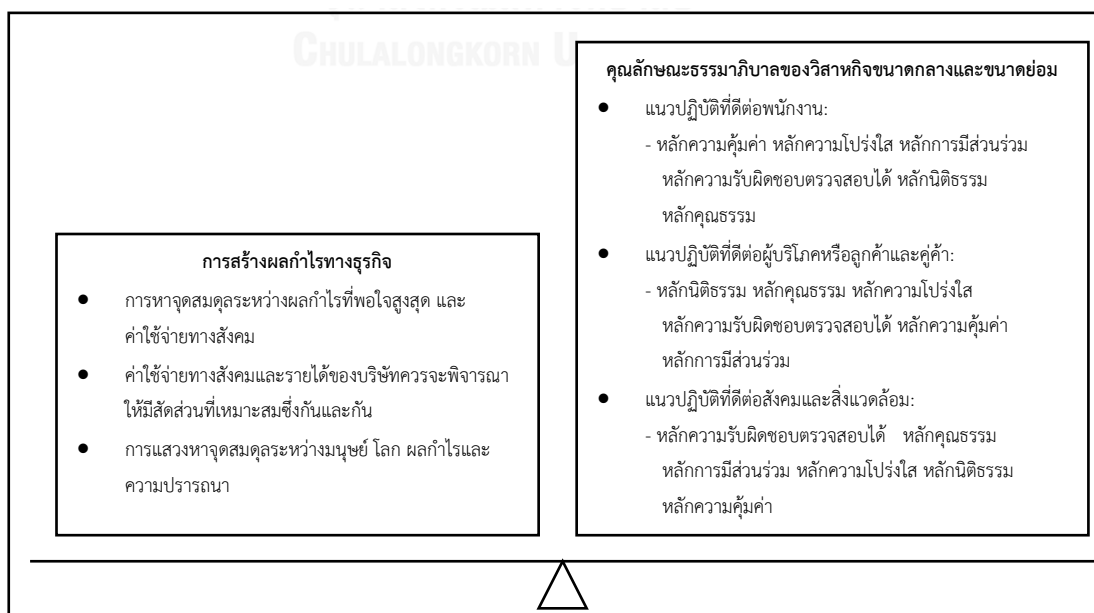
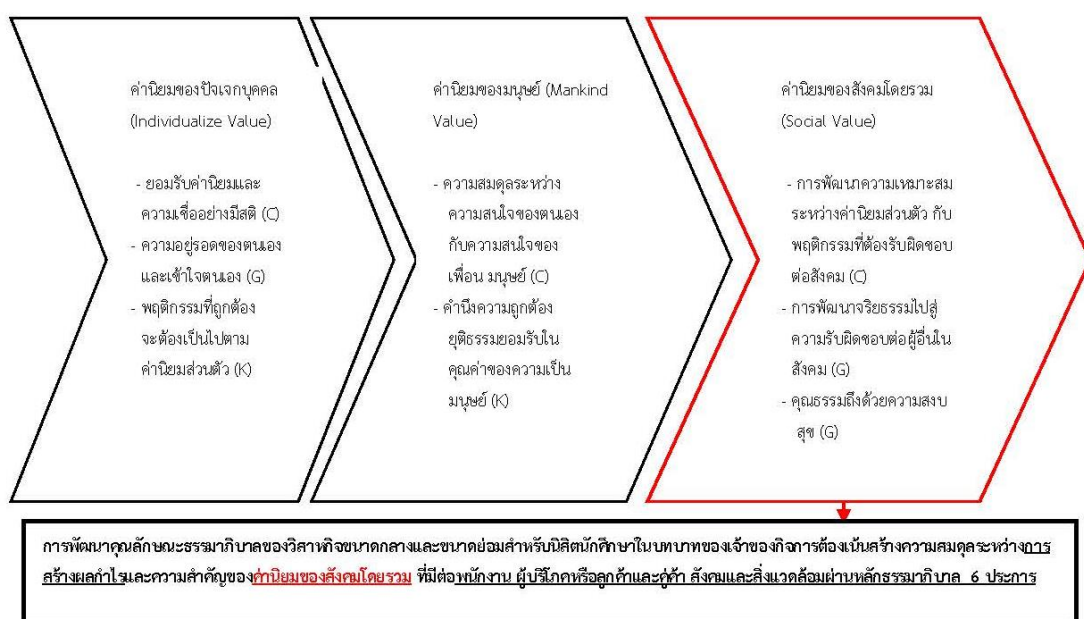
ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์จากเอกสาร งานวิจัย การสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความโดดเด่นในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลมาตรวจสอบในเรื่องการรับรู้และการตระหนักเรื่องดังกล่าวในมุมมองของนิสิตนักศึกษาเพื่อหาช่องว่างในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สัมพันธ์กับแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมธรรมาภิบาลให้กับนิสิตนักศึกษา โดยข้อสรุปในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนานิสิตนักศึกษา ตามแผนภาพที่ 10

จากแผนภาพที่ 10 สรุปได้ว่าผลจากการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของคุณลักษณะธรรมาภิบาลสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากแบบสอบถามระหว่างนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี พบว่า นิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง “เห็นด้วยมาก” กับความสำคัญในเรื่องของคุณูปการของการเป็นกิจการที่มีธรรมาภิบาลทั้งแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ระดับของการรับรู้และการตระหนักในเรื่องการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองของนิสิตนักศึกษายังอยู่ในระดับต่ำกว่ามุมมองของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีที่ “เห็นด้วยมากที่สุด” ในเรื่องดังกล่าว ดังนั้น ความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาที่ยังต่ำกว่ามุมมองของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นช่องว่างในการที่ผู้วิจัยจะสามารถพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม ผลการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยพิจารณาจากความสมดุลระหว่างทางสองแพร่งในเรื่องการแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจและการใช้หลักธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมผ่านข้อคำถามที่เน้นในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมพบว่า นิสิตนักศึกษา “เห็นด้วยมาก” กับการสร้างผลกำไรทางธุรกิจเป็นสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการในการคิดของนิสิตนักศึกษาที่ยังไม่สามารถเลือกบนทางสองแพร่งได้อย่างมีกลยุทธ์ ยังคงให้ความสำคัญกับ

ผลกำไรทางตัวเลขเป็นหลัก มิได้นำเรื่องของธรรมาภิบาลมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาซึ่งมีความแตกต่างจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีที่ “เห็นด้วยน้อยที่สุด” สำหรับแนวปฏิบัติในการเลือกผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าคุณลักษณะธรรมาภิบาล ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นช่องว่างที่สำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้ฝึกคิดอย่างมีกลยุทธ์ รู้จักเลือกบริหารจัดการธุรกิจบนความสมดุลระหว่างการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและการสร้างผลกำไรทางธุรกิจ

แผนภาพที่ 10 การวิเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนานิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวคิดและสภาพการจัดการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

2.1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ พบว่าการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นหนึ่งในรูปแบบการเรียนรู้ที่จะช่วยทำให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้เรียนรู้วิธีการสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดจากผู้สอนที่มีทักษะและประสบการณ์ที่สูงกว่า กระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการคิดในระดับสูงได้ด้วยตนเองและเกิดเป็นความชำนาญในที่สุด โดยที่ผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถเห็นแนวปฏิบัติในการทำงานและสามารถฝึกปฏิบัติได้โดยมีผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติจะเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายในโลกของความเป็นจริงและมีบริบทในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมผ่านการสังเกต การชี้แนะและการฝึกปฏิบัติ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ตามแผนภาพที่ 11

แผนภาพที่ 11 องค์ประกอบสำคัญ 4 ประการของการเรียนรู้ด้วยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

<p>สาระสำคัญ (Content)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้หลัก (Domain Knowledge) 2. ความรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Knowledge) 	<p>วิธีการสอน (Method)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ผู้สอน</th> <th>ผู้เรียน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. การแสดงต้นแบบ</td> <td>4. การสื่อสารอย่างชัดเจน</td> </tr> <tr> <td>2. การเป็นผู้ชี้แนะ</td> <td>5. การทบทวนความคิด</td> </tr> <tr> <td>3. การให้ความช่วยเหลือ</td> <td>6. การสำรวจค้นหา</td> </tr> </tbody> </table>	ผู้สอน	ผู้เรียน	1. การแสดงต้นแบบ	4. การสื่อสารอย่างชัดเจน	2. การเป็นผู้ชี้แนะ	5. การทบทวนความคิด	3. การให้ความช่วยเหลือ	6. การสำรวจค้นหา
ผู้สอน	ผู้เรียน								
1. การแสดงต้นแบบ	4. การสื่อสารอย่างชัดเจน								
2. การเป็นผู้ชี้แนะ	5. การทบทวนความคิด								
3. การให้ความช่วยเหลือ	6. การสำรวจค้นหา								
<p>ลำดับขั้นตอน (Sequence)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเพิ่มความซับซ้อน (Increasing Complexity) 2. การเพิ่มความหลากหลาย (Increasing Diversity) 3. การสอนทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ (Global before local skill) 	<p>สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Sociology)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนรู้จากสถานการณ์ (Situating Learning) 2. ชุมชนของการปฏิบัติ (Community of Practice) 3. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) 4. การร่วมมืออย่างจริงจัง (Exploiting Cooperation) 								

องค์ประกอบที่หนึ่ง: สารระสำคัญ (Content)

สารระสำคัญ คือเนื้อหาสาระที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดองค์ความรู้ โดยแบ่งองค์ความรู้ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ความรู้หลักซึ่งรวมถึง แนวความคิด ข้อเท็จจริง กระบวนการที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาสาระของวิชา สามารถพบได้ตามตำรา การบรรยายและการสาธิต โดยที่ความรู้ดังกล่าวเป็นสิ่งที่จำเป็นแต่ไม่เพียงพอที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาและการทำงานให้สำเร็จ โดยเฉพาะเมื่อการเรียนที่แยกออกจากบริบทของปัญหาที่เป็นจริงและแนวปฏิบัติกับปัญหาอย่างชำนาญ และกลุ่มที่สองคือ ความรู้เชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบไปด้วยกลยุทธ์ 3 แบบ คือ (1) กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้เทคนิคและวิธีการในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยที่การแก้ปัญหาในบางครั้งอาจจะไม่ถูกนำมาใช้เสมอไป แต่ถ้าเมื่อใดที่ได้ใช้ จะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีเพราะผู้เชี่ยวชาญได้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาโดยผ่านการฝึกหัดการแก้ปัญหามาก่อน (2) กลยุทธ์การควบคุมการกำกับกับการรู้คิดของตนเอง ประกอบด้วย การควบคุมการวินัจฉัย และการรักษาโดยผู้เรียนที่อยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกใช้ กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย แต่ต้องประสพกับการจัดการหรือการควบคุมปัญหา ดังนั้น จึงต้องใช้กลยุทธ์การควบคุมการกำกับกับการรู้คิดของตนเองในการเลือกกลยุทธ์มาแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์ (3) กลยุทธ์การเรียนรู้ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำหรับการเรียนรู้ในสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นของสารระสำคัญทั้งหมด โดยที่เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งเริ่มจากกลยุทธ์ทั่วไปสำหรับการสำรวจขอบเขตความรู้ใหม่จนถึงกลยุทธ์เฉพาะสำหรับการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนผ่านกรณีศึกษาจริงที่มีความซับซ้อนเพราะการเรียนรู้จากกรณีศึกษาจริงจะมีการบรรยายสภาวะการณ์ซึ่งมีประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนต้องตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหานั้น อีกทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ด้วยการสร้างสรรค์หนทางคลี่คลายปัญหาในสถานการณ์ที่กำลังประสพอยู่ พร้อมทั้งเรียนรู้ที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการพิจารณาปัญหาจากมุมมองที่หลากหลายได้ดีขึ้น

องค์ประกอบที่สอง: วิธีการสอน (Method)

วิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความเชี่ยวชาญ โดยต้องออกแบบให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเกต และค้นพบกลยุทธ์ที่หลากหลายผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่หนึ่งคือการแสดงต้นแบบที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงการทำงานเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสังเกต และสร้างรูปแบบความคิดของกระบวนการทำงานที่ทำให้งานสำเร็จ ขั้นตอนที่สองที่เน้นการเป็นผู้ชี้แนะโดยผู้เชี่ยวชาญสังเกตผู้เรียนในขณะที่ดำเนินงาน และให้คำแนะนำ การช่วยเหลือ การป้อนผลย้อนกลับ และการทำเป็นต้นแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจดจำได้ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้ผลใกล้เคียงกับผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่สามได้แก่การให้ความช่วยเหลือ ที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้สอนช่วยเหลือผู้เรียนจนสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง ขั้นตอนที่สุดคือ การ

สื่อสารอย่างชัดเจน ที่เกี่ยวข้องกับที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารผ่านการพูดหรือเขียนเกี่ยวกับความรู้ เหตุผล หรือกระบวนการในการแก้ปัญหาอย่างชัดเจนผ่านการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พูด หรือเขียนเกี่ยวกับความคิดที่ใช้ในการแก้ปัญหา รวมถึงการให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการกำกับดูแล กิจกรรมการมีส่วนร่วม ขั้นตอนที่จะเน้นการทบทวนความคิด ที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้เรียนสามารถ เปรียบเทียบกระบวนการในการแก้ปัญหาของตนเองกับผู้เชี่ยวชาญ และกับเพื่อนคนอื่น และขั้นตอน สุดท้ายคือการสำรวจค้นหา ที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการแก้ปัญหาได้ด้วย ตนเอง

องค์ประกอบที่สาม: ลำดับขั้นตอน (Sequence)

ลำดับขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีความสำคัญต่อโครงสร้างการเรียนรู้จะเป็นลำดับขั้นตอน โดยมีหลักการที่สำคัญ 3 ประการที่ผู้จัดการเรียนรู้ต้องคำนึงคือ หลักการที่หนึ่งได้แก่การเพิ่มความซับซ้อน โดยการสร้างลำดับขั้นตอนของงานที่มีทักษะที่ซับซ้อนมากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความความเชี่ยวชาญออกมาได้ตามที่ต้องการ หลักการที่สองต้องเพิ่มความหลากหลายคือการสร้างลำดับขั้นตอนของงานให้มีความหลากหลายของกลยุทธ์และทักษะที่ต้องการ และหลักการที่สามต้องเน้นการสอนทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะคือการสร้างลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้จากการปรับทักษะพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การใช้กลยุทธ์ระดับสูง

องค์ประกอบที่สี่: สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Sociology)

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านคือ ด้านที่หนึ่งที่เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์ คือการสร้างสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงอย่างกระตือรือร้น ภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างและผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ได้เอง ด้านที่สองผ่านชุมชนของการปฏิบัติ คือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญเข้าใจวิธีการในการแก้ปัญหา และดำเนินงานในกิจกรรมของชุมชนในบทบาทของการเป็นเจ้าของในชุมชนนั้น ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและร่วมแบ่งปันประสบการณ์ ด้านที่สามที่เน้นการสร้างแรงจูงใจภายในคือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้จากสถานการณ์และชุมชนของการปฏิบัติที่จำเป็นต่อการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายในของการเรียนรู้ และด้านที่สี่คือการร่วมมืออย่างจริงจัง คือการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหายาร่วมมือ

นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะสามารถนำไปสู่การพัฒนาในเรื่องจิตพิสัยเพราะการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยและจิตพิสัยจะเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญผ่านการเรียนรู้ พฤติกรรมที่มีองค์ประกอบเชิงอารมณ์และความรู้สึกจะเกี่ยวข้องกับจิตพิสัยทั้งหมด ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ต้องจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติในเรื่องของแนวทาง ระดับ ความเข้มข้นของทัศนคติ โดยการเปลี่ยนหนึ่งองค์ประกอบจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบตัวอื่นโดยต้องมีการวางกลยุทธ์ในการจัดการ

เรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพโดยเน้นการสร้างทัศนคติใหม่ผ่านการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับทัศนคติให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีการนำเสนอเนื้อหาที่โน้มน้าวใจและเป็นข้อมูลใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนผ่านกระบวนการดูซึม ปรับรับกับระบบ จนนำไปสู่การสร้างสมดุใหม่ให้กับผู้เรียนในที่สุด

2.2. ผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์

ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาและวิเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศซึ่งผลการจากการวิเคราะห์พบว่า การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศมีการใช้เฟสบุ๊กเป็นหนึ่งในเครื่องมือในการศึกษาในระดับหนึ่ง ซึ่งการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาจะสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุประสงค์ในการใช้และสัมพันธ์ทางอ้อมกับการนำไปใช้ โดยที่การใช้เฟสบุ๊กจะสัมพันธ์กับประโยชน์จากการใช้ ความสะดวกสบายที่ใช้ อิทธิพลทางสังคม เงื่อนไขของการช่วยเหลือและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทั้งสิ้น โดยเฉพาะประโยชน์จากการใช้เป็นเหตุผลหลักที่สำคัญที่สุดที่นิยมนำเฟสบุ๊กไปใช้ และทำให้ปริมาณของผู้ใช้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ อิทธิพลทางสังคมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการใช้เฟสบุ๊ก ซึ่งหมายถึงว่านิสิตนักศึกษาถูกอิทธิพลทางสังคมในการนำเฟสบุ๊กไปใช้เพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีความสนใจร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยในเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นวัตถุประสงค์หลักของการใช้เฟสบุ๊ก ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าธรรมชาติทางสังคมของเฟสบุ๊กจะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการประยุกต์และการใช้เฟสบุ๊กของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

นอกจากนี้ หลังจากการใช้เฟสบุ๊กด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นิสิตนักศึกษาจะเกิดความกระตือรือร้นในการใช้เฟสบุ๊กเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างกระตือรือร้นกับเพื่อนร่วมชั้น เห็นประโยชน์จากการใช้เครื่องมือดังกล่าวในการแลกเปลี่ยนความรู้และการสื่อความกับเพื่อน ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นส่งผลให้นิสิตนักศึกษาเกิดทัศนคติเชิงบวกในการใช้เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือทางการศึกษา ผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร

การสื่อสารผ่านเฟสบุ๊กเน้นในเรื่องการสร้างปฏิสัมพันธ์และสังคมในการสื่อสารที่หลากหลายทิศทางระหว่างสมาชิกในกลุ่มในโลกเสมือนจะกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารระหว่างกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การร่วมแรงร่วมใจเป็นหนึ่งในทักษะที่จำเป็นของการเรียนในเฟสบุ๊ก เพราะเฟสบุ๊กสร้างอยู่บนพื้นฐานของความเป็นเพื่อนและเป็นกันเอง ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านกระบวนการโต้แย้งหาเหตุผลโดยการเล่าเรื่องผ่านเฟสบุ๊กระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หรือผู้เรียนด้วยกันเอง ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนได้เป็นอย่างดี จนสามารถกระตุ้นให้เกิดการสร้างองค์

ความรู้ที่หลากหลายจากการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมาย และพัฒนากระบวนการคิดในระดับสูงผ่านการพูดคุยในชุมชนออนไลน์

การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร ผ่านการสัมผัสกับภาพ วีดีโอ และภาพเคลื่อนไหวในเครื่องมือเว็บ 2.0 ซึ่งช่วยให้การแบ่งปันข้อมูลและเอกสารผ่านเฟซบุ๊กมีส่วนช่วยส่งเสริมในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่รู้เท่าทันในทันทีทันใด อีกทั้ง ยังช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดเชิงวิพากษ์และเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วีดีโอหรือภาพที่ทำการโพสต์และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสารด้วยภาพ

2.3. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่เคยมีประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบให้แก่นิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยใช้ผลสรุปที่เกี่ยวกับการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ หลังจากนั้นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (ภาคผนวก ก) ได้ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมในเบื้องต้นเพื่อนำไปสัมภาษณ์อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่เคยมีประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบให้แก่นิสิตนักศึกษา จำนวน 3 คน (ภาคผนวก ข) โดยผลจากการสัมภาษณ์ ตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยสัมภาษณ์อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ		ผู้ให้สัมภาษณ์			
		1	2	3	
วิธีการสอน (Method)	1	การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบมาสอนเรื่องธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติเป็นเรื่องที่เป็นไปได้สูงมาก เพราะพี่เลี้ยงต้นแบบเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ตรงซึ่งเป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคล (tacit knowledge) และมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม	X	X	X
	2	พี่เลี้ยงต้นแบบต้องพร้อมที่จะสอนหรือชี้แนะและต้องมีทักษะในการถ่ายทอดและดึงความคิดที่สำคัญออกมาเพราะการเรียนรู้ในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถยกระดับความคิดในเชิงกลยุทธ์และปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ ซึ่งการที่ผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถทำได้ถึงระดับนี้จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานของผู้ฝึกปฏิบัติ ถ้าพื้นฐานดีก็จะสามารถทำให้การเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ได้เร็วขึ้น	X	X	
	3	พี่เลี้ยงต้นแบบที่มีความสามารถในการถ่ายทอด หรือมีความสามารถในการใช้สื่อจะมีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจและสามารถสื่อสารออกมาได้และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในที่สุด	X	X	
	4	ปัจจัยของความสำเร็จในการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะเกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการคือ หนึ่ง พี่เลี้ยงต้นแบบต้องมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ มีเวลาให้อย่างเพียงพอและต้องเกิดการโต้ตอบระหว่างกันอย่างมีความหมาย สอง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จำนวนของผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความพอดีเพราะถ้าผู้เรียนเยอะเกินไปจะทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สาม การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติ	X	X	
	5	จุดอ่อนของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบคือการให้ผลสะท้อนกลับ (feedback) รวมถึงการติดตามประเมินผลระหว่างการเรียนรู้จะมีความสำคัญอย่างมาก ควรมีการประเมินตลอดช่วงเวลาของการเรียนรู้	X	X	
สาระ (Content)	6	สาระสำคัญของการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบควรจะเริ่มจากความรู้หลักพื้นฐานก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนาไปสู่ความรู้ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น	X	X	X
	7	นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถยกระดับความคิดไปสู่การคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบได้	X	X	X
	8	ถ้าผู้ฝึกปฏิบัติมีการปูพื้นฐานทางการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมาเป็นอย่างดี การเพิ่มสถานการณ์ที่หลากหลายและซับซ้อนผ่านกรณีศึกษาจำนวนมาก จะช่วยทำให้เกิดกระบวนการคิดกลยุทธ์และนำไปสู่การคิดขั้นสูงในที่สุด	X	X	X

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ			ผู้ให้สัมภาษณ์		
			1	2	3
ลำดับขั้นตอน (Sequence)	9	ลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรเริ่มจากทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ	X	X	X
	10	ลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรค่อยๆ เพิ่มความหลากหลายขึ้นไปในระดับที่มากขึ้น เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติถูกท้าทายด้วยการแก้ปัญหาที่ยากขึ้น	X	X	X
	11	ลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อนขึ้นไปในระดับที่ยากขึ้น เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติถูกท้าทายด้วยการแก้ปัญหาที่ยากขึ้น	X	X	X
สังคมวิทยา (Sociology)	12	การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่มาจากสถานการณ์จริงจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ เพราะผู้ฝึกปฏิบัติได้เห็นของจริงซึ่งการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ที่เล็งต้นแบบสามารถช่วยชี้แนะได้ในทันที ทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการฝังใจและจดจำองค์ความรู้ได้ง่ายขึ้น	X	X	
	13	การสร้างชุมชนปฏิบัติระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติเองจะมีส่วนช่วยในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้มุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่าง รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้จากภายในของผู้ฝึกปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมมือร่วมใจ เพราะทุกคนต้องมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน			X
	14	การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้โดยการสร้างแรงจูงใจภายในจากทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ			X

จากตารางที่ 12 สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

วิธีการสอน (Method)

ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 คนเห็นด้วยว่าการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบมาถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติเป็นเรื่องที่เป็นไปได้สูงมากเพราะผู้ประกอบการที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีจะเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ตรงซึ่งเป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคล (tacit knowledge) และมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม อีกทั้งได้รับการรับรองด้วยรางวัลเป็นการันตี (guarantee) ในเรื่องความสำเร็จในเรื่องดังกล่าวและน่าจะยินดีที่จะแบ่งปันองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้กับนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ที่น้อยกว่า

นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 และ 2 เสนอแนะเพิ่มเติมว่าผู้จัดการเรียนรู้ ต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติ โดยพี่เลี้ยงต้นแบบต้องพร้อมที่จะสอนหรือชี้แนะและต้องมีทักษะในการถ่ายทอดและดึงความคิดที่สำคัญออกมาเพราะการเรียนรู้ในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถยกระดับความคิดในเชิงกลยุทธ์และปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ซึ่งการที่ผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถทำได้ถึงระดับนี้จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานของผู้ฝึกปฏิบัติ ถ้าพื้นฐานดีก็จะสามารถทำให้การเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ได้เร็วขึ้น อีกทั้ง ถ้าพี่เลี้ยงต้นแบบมีความสามารถในการถ่ายทอด หรือมีความสามารถในการใช้สื่อเพื่อทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจและสามารถสื่อสารออกมาได้และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในที่สุด ดังนั้น ปัจจัยของความสำเร็จในการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะเกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการคือ (1) พี่เลี้ยงต้นแบบต้องมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ มีเวลาให้เพียงพอและต้องเกิดการโต้ตอบระหว่างกันอย่างมีความหมาย (2) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จำนวนของผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความพอดีเพราะถ้าผู้เรียนเยอะเกินไปจะทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร รวมถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนต้องเหมาะสมไม่นานจนน่าเบื่อ (3) การสร้างสัมพันธภาพระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนที่ผู้จัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญอย่างมากสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบคือการให้ผลสะท้อนกลับ (feedback) รวมถึงการติดตามประเมินผลระหว่างการเรียนจะมีความสำคัญอย่างมาก ควรมีการประเมินตลอดช่วงเวลาของการเรียนรู้ อีกทั้ง มาตรฐานของพี่เลี้ยงต้นแบบที่มาถ่ายทอดความรู้ อาจจะมีแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ต้องแน่ใจว่าการจัดการเรียนการสอนจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สาระ (Content) และลำดับขั้นตอน (Sequence)

ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 คนเห็นด้วยว่าสาระสำคัญของการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบควรจะเริ่มจากความรู้หลักขั้นพื้นฐานก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนาไปสู่ความรู้ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นซึ่งเป็นไปตามหลักการทางการศึกษา อีกทั้งขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ก็ควรเริ่มจากทักษะที่เป็นขั้นพื้นฐานไปสู่ทักษะเฉพาะที่ยากขึ้น หลากหลายขึ้น ซับซ้อนขึ้นเพราะ ถ้า ผู้ฝึกปฏิบัติมีการปูพื้นฐานทางการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมาเป็นอย่างดี การเพิ่มสถานการณ์ที่หลากหลายและซับซ้อนผ่านกรณีศึกษาจำนวนมาก จะช่วยทำให้เกิดกระบวนการคิดกลยุทธ์และนำไปสู่การคิดขั้นสูงในที่สุด

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Sociology)

ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 และ คนที่ 2 ระบุว่า การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่มาจากสถานการณ์จริงจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จเพราะผู้ฝึกปฏิบัติได้เห็นของจริงซึ่งการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ พี่เลี้ยงต้นแบบก็สามารถช่วยชี้แนะได้ในทันที ทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการฟังใจและจดจำองค์ความรู้ได้ง่ายขึ้น อีกทั้ง ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 เสนอแนวคิดเพิ่มเติมว่าการสร้างชุมชนปฏิบัติระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติเองจะมีส่วนช่วยในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้มุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่าง รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้จากภายในของผู้ฝึกปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมมือร่วมใจ เพราะทุกคนต้องมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.4. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยใช้ผลสรุปที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากต่างประเทศ และนำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (ภาคผนวก ก) ที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในเบื้องต้นเพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาจำนวน 4 คน (ภาคผนวก ข) โดยผลจากการสัมภาษณ์ ตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กโดย
สัมภาษณ์อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
ที่มีประสบการณ์ในการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา

ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในเรื่องการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก		ผู้ให้สัมภาษณ์			
		1	2	3	4
1	การใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีมีความเป็นไปได้สูงมากเพราะนิสิตนักศึกษาเหล่านี้เป็นเด็กกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ที่มีความพร้อมในเรื่องดิจิทัลมาตั้งแต่เกิด มีความคุ้นเคยกับการใช้ เฟสบุ๊กเป็นอย่างดี	X	X	X	X
2	การออกแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กจำเป็นต้องให้เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองเพราะโครงสร้างของเฟสบุ๊กได้ถูกออกแบบในเรื่องการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่เน้นให้เกิดการเรียนรู้แบบสองทิศทาง (Two-way communication)	X	X		X
3	การจัดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีความเข้าใจในพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centricity)	X			
4	เด็กวัยนี้ไม่ชอบอ่านอะไรที่ยาวจนเกินไป กรณีศึกษาที่ใช้ในการเรียนรู้ความยาวไม่ควรเกิน 15 บรรทัด	X			
5	การเรียนรู้โดยการเขียนผ่านกรณีศึกษาเพียงอย่างเดียวอาจจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเบื่อได้ ดังนั้นต้องมีการสอดแทรกกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการส่งวิดีโอคลิป (VDO Clip)	X			
6	การแจกของรางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในเฟสบุ๊ก หรือการนับคะแนนสะสมแต้มจากจำนวนของการไลค์ (LIKE) หรือการคอมเมนต์ (COMMENT) ล้วนจะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดที่หลากหลายผ่านการคอมเมนต์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น จนทำให้เกิดมุมมองขององค์ความรู้ที่หลากหลายจากผู้เรียน ส่งผลทำให้ผู้เรียนสามารถคิดกลยุทธ์ได้ดีขึ้น	X			
7	การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กควรจะต้องใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ การใช้วิดีโอคลิป การโพสต์ (post) รูปภาพหรือแสดงข้อมูลผ่านอินโฟกราฟฟิค (Infographic) หรือการเล่าเรื่องในรูปแบบการเล่าเรื่อง (story telling) ล้วนจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กดีขึ้น	X			X
8	ช่วงเวลาในการโพสต์ข้อความหรือบทเรียนในเฟสบุ๊กที่เหมาะสมคือ ช่วงเช้าเวลา 8:00 - 9:00 น. และช่วงค่ำเวลา 19:00 - 20:00 น.	X			X
9	ข้อจำกัดของการใช้เฟสบุ๊กที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่ผู้จัดการศึกษาควรตระหนักคือแพลตฟอร์มของเฟสบุ๊กที่เป็นไทม์ไลน์ (timeline) หมายความว่าประเด็นหรือเนื้อหาสาระใหม่ที่มีการโพสต์จะอยู่ในลำดับแรกเสมอ ทำให้ประเด็นหรือเนื้อหาสาระเก่าที่ถูกโพสต์ก่อนหน้านี้จะถูกจัดลำดับต่อท้ายเนื้อหาใหม่ที่เพิ่งโพสต์ ส่งผลให้ผู้เรียนอาจจะไม่สามารถหาข้อมูลหรือบทเรียนเก่าได้ ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ควรชี้แจงให้ผู้เรียนในเฟสบุ๊กทราบว่าบทเรียนจะถูกโพสต์ ณ เวลาที่โมงในวันที่มีการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าเนื้อหาวิชาใหม่จะถูกโพสต์เวลาใด	X		X	

จากตารางที่ 13 สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์โดยรวม ดังนี้

การใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความเป็นไปได้สูงมากเพราะนิสิตนักศึกษาเหล่านี้เป็นเด็กกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย ที่เรียกว่าเป็นกลุ่มดิจิทัลเนทีฟ (Digital Native) หมายความว่ามีความพร้อมในเรื่องดิจิทัลมาตั้งแต่เกิด มีความคุ้นเคยกับการใช้เฟสบุ๊กเป็นอย่างดี อีกทั้งนิสิตนักศึกษาสามารถเสฟข้อมูลข่าวสารผ่านเฟสบุ๊กได้ทุกวันตลอดเวลาตลอด 7 วัน 24 ชั่วโมง

อีกทั้ง การออกแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กจำเป็นต้องให้เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และระหว่างผู้เรียนเองเพราะโครงสร้างของเฟสบุ๊กได้ถูกออกแบบมาในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ควรเน้นให้เกิดการเรียนรู้แบบสองทิศทาง (Two-way communication) นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 เพิ่มเติมแนวคิดที่ว่า การจัดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีความเข้าใจในพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centricity) และระบุอย่างชัดเจนว่า

“เด็กวัยนี้ไม่ชอบอ่านอะไรที่ยาวจนเกินไป กรณีศึกษาที่ใช้ในการเรียนรู้ ความยาวไม่ควรเกิน 15 บรรทัด อีกทั้ง นิสิตนักศึกษาวัยนี้นิยมที่จะแสดงออกผ่านการแสดง ดังนั้น การเรียนรู้โดยการเขียนผ่านกรณีศึกษาเพียงอย่างเดียวอาจจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเบื่อได้ ดังนั้น ต้องมีการสอดแทรกกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการส่งวิดีโอคลิป (VDO Clip) ความยาวไม่เกิน 90 วินาทีโดยเน้นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนมาประกวด อีกทั้ง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการจับคู่กันในการทำกิจกรรมผ่านวิดีโอคลิปก็จะเป็นหนึ่งในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวในการที่จะเรียนมากขึ้น”

นอกจากนี้ การแจกของรางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในเฟสบุ๊ก หรือการนับคะแนนสะสมแต้มจากจำนวนของการไลค์ (Like) หรือการคอมเมนต์ (Comment) จะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการถกเถียงจากความคิดที่หลากหลายผ่านการ คอมเมนต์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น จะทำให้เกิดมุมมองขององค์ความรู้ที่หลากหลายจากผู้เรียน ส่งผลทำให้ผู้เรียนสามารถคิดกลยุทธ์ได้ดีขึ้น

อีกทั้ง ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 และ 4 เสนอแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กว่าควรจะต้องใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ การใช้วิดีโอคลิป การโพสต์ (post) รูปภาพหรือแสดงข้อมูลผ่านอินโฟกราฟฟิค (Infographic) หรือการเล่าเรื่องในรูปแบบการเล่าเรื่อง (story telling) ล้วนจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กดีขึ้น และควรเลือกช่วงเวลาในการโพสต์ข้อความหรือบทเรียนในช่วงเวลา 2 ช่วงที่นิสิต

นักศึกษานิยมมากคือ ช่วงเช้าเวลา 8:00 - 9:00 น. เพราะเป็นช่วงเวลาที่นิสิตนักศึกษากำลังรอรถไฟฟ้าหรือรถเมล์เพื่อจะไปมหาวิทยาลัย ซึ่งนิสิตนักศึกษานิยมเล่นเฟสบุ๊กเพื่อฆ่าเวลาและช่วงเวลา 19:00 - 20:00 น. ก็เป็นอีกช่วงที่นิสิตนักศึกษานิยมเล่นเฟสบุ๊ก

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 และ 3 เห็นด้วยที่ว่า แพลตฟอร์ม (platform) ของเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เพราะเฟสบุ๊กสามารถผสมผสานสื่อที่หลากหลายทั้งวิดีโอคลิป หรือแม้แต่การคำถามในรูปแบบโพล (poll) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนก็เป็นสิ่งที่ทำได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ได้ฝากข้อเสนอแนะในเรื่องข้อจำกัดของการใช้เฟสบุ๊กที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่ผู้จัดการศึกษาควรตระหนักคือแพลตฟอร์มของเฟสบุ๊กที่เป็นไทม์ไลน์ (timeline) หมายความว่าประเด็นหรือเนื้อหาสาระใหม่ที่มีการโพสต์จะอยู่ในลำดับแรกเสมอ ทำให้ประเด็นหรือเนื้อหาสาระเก่าที่ถูกโพสต์ก่อนหน้านี้จะถูกจัดลำดับต่อท้ายเนื้อหาใหม่ที่เพิ่งโพสต์ ส่งผลให้ผู้เรียนอาจจะไม่สามารถหาข้อมูลหรือบทเรียนเก่าได้อีกทั้ง ข้อจำกัดของเฟสบุ๊กที่ไม่มีฟังก์ชัน (function) ที่เกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลหรือการเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ (Archive) ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้จำเป็นต้องแก้ไขจุดอ่อนในเรื่องดังกล่าวโดยชี้แจงให้ผู้เรียนในเฟสบุ๊กทราบว่าบทเรียนจะถูกโพสต์ ณ เวลาที่โมงในวันที่มีการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าเนื้อหาวิชาใหม่จะถูกโพสต์เวลาโมง และควรมีการจัดกลุ่มหมวดหมู่หัวข้อวิชาให้มีความชัดเจน อาทิ มีการกำหนดเกณฑ์ในการเรียนรู้เป็นตัวเลขจากน้อยไปมากเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทราบได้ว่าบทเรียนไหนมาก่อนมาหลัง ผู้เรียนจะไม่เกิดความสับสนเพราะการเรียนในเฟสบุ๊กสามารถเกิดขึ้นได้ทุกวันทุกเวลา

2.5. ผลการสังเคราะห์สาระจากผลการวิเคราะห์ในเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและผลการวิเคราะห์ในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์สาระจากผลการวิเคราะห์ในเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและผลการวิเคราะห์ในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่ได้จากการศึกษา หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยจากทั้งในและต่างประเทศและจากการสัมภาษณ์อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องดังกล่าวจากข้อ 2.1 2.2. 2.3 และ 2.4 โดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่มประเด็นในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบ 4 ประการของการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ตามแผนภาพที่ 12

แผนภาพที่ 12

<p>สาระสำคัญ (Content)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การมีส่วนร่วมในเฟซบุ๊กผ่านการนับคะแนนสะสมแต้มจากจำนวนของการไลค์ (LIKE) หรือการคอมเมนต์ (COMMENT) มีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดที่หลากหลายผ่านการคอมเมนต์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น จนทำให้เกิดมุมมองขององค์ความรู้ที่หลากหลายจากผู้เรียน ส่งผลทำให้ผู้เรียนสามารถคิดเชิงกลยุทธ์ได้ดีขึ้น (FB6) 	<p>วิธีการสอน (Method)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การใช้เฟซบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีมีความเป็นไปได้สูงมากเพราะนิสิตนักศึกษาเหล่านี้เป็นเด็กกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ที่มีความคุ้นเคยกับการใช้เฟซบุ๊กเป็นอย่างดี (FB1) • การจัดการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีความเข้าใจในพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (FB3) • กรณีศึกษาที่ใช้ในการเรียนรู้ความยาวไม่ควรเกิน 15 บรรทัด (FB4) • การเรียนรู้ควรมีการสอดแทรกกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ อาทิ การประกวดวีดีโอคลิป (FB5) • ช่วงเวลาในการโพสต์ข้อความหรือบทเรียนในเฟซบุ๊กที่เหมาะสมคือ ช่วงเช้าเวลา 8:00 - 9:00 น. และช่วงค่ำเวลา 19:00 - 20:00 น. (FB8)
<p>ลำดับขั้นตอน (Sequence)</p> <ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบของเฟซบุ๊กที่เป็นไทม์ไลน์ (timeline) ดังนั้นประเด็นหรือเนื้อหาสาระใหม่ที่มีการโพสต์จะอยู่ในลำดับแรกเสมอ ทำให้ประเด็นหรือเนื้อหาสาระเก่าที่ถูกโพสต์ก่อนหน้านี้อาจจะถูกลบหรือซ่อนเนื้อหาใหม่ที่ได้เพิ่งโพสต์ ส่งผลให้ผู้เรียนอาจจะไม่สามารถหาข้อมูลหรือบทเรียนเก่าได้ ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ควรชี้แจงให้ผู้เรียนในเฟซบุ๊กทราบว่าบทเรียนจะถูกโพสต์ ณ เวลาใดในวันที่มีการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าเนื้อหาวิชาใหม่จะถูกโพสต์เวลาใดบ้าง (FB9) 	<p>สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Sociology)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การออกแบบการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กจำเป็นต้องให้เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองเพราะโครงสร้างของเฟซบุ๊กได้ถูกออกแบบในเรื่องการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก (FB2) • การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ การใช้วีดีโอคลิป การโพสต์ (post) รูปภาพหรือแสดงข้อมูลผ่านอินโฟกราฟฟิก (Infographic) หรือการเล่าเรื่องในรูปแบบการเล่าเรื่อง (story telling) ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กดีขึ้น (FB7)

หมายเหตุ:

FB หมายถึง สภาพปัจจุบันในการใช้เฟซบุ๊กเพื่อการศึกษา /

1 -9 หมายถึง ประเด็นสำคัญจากตารางที่ 13 หน้า 164

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ประเด็นในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาในแต่ละประเด็นสำคัญขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบตามแผนภาพที่ 13

แผนภาพที่ 13 การสังเคราะห์ประเด็นในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาในแต่ละองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

<p style="text-align: center;">สาระสำคัญ (Content)</p> <p>ประเด็นในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา (FB)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การมีส่วนร่วมในเฟสบุ๊กผ่านการนับคะแนนสะสมแต้มจากจำนวนของการไลค์ (LIKE) หรือการคอมเมนต์ (COMMENT) มีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดที่หลากหลายผ่านการคอมเมนต์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น จนทำให้เกิดมุมมองขององค์ความรู้ที่หลากหลายจากผู้เรียน ส่งผลทำให้ผู้เรียนสามารถคิดเชิงกลยุทธ์ได้ดีขึ้น (FB6) <p>ประเด็นเรื่องสาระสำคัญของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (C)</p> <ul style="list-style-type: none"> • สาระสำคัญของการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบควรจะเริ่มจากความรู้หลักพื้นฐานก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนาไปสู่ความรู้ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น (C1) • นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถยกระดับความคิดไปสู่การคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบได้ (C2) • ถ้าผู้ฝึกปฏิบัติมีการปูพื้นฐานทางการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานมาเป็นอย่างดี การเพิ่มสถานการณ์ที่หลากหลายและซับซ้อนผ่านกรณีศึกษาจำนวนมาก จะช่วยทำให้เกิดกระบวนการคิดกลยุทธ์และนำไปสู่การคิดขั้นสูงในที่สุด (C3) 	<p style="text-align: center;">วิธีการสอน (Method)</p> <p>ประเด็นในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา (FB)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความเป็นไปได้สูงมากเพราะนิสิตนักศึกษาเหล่านี้เป็นเด็กกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ที่มีความคุ้นเคยกับการใช้เฟสบุ๊กเป็นอย่างดี (FB1) • การจัดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีความเข้าใจในพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (FB3) • กรณีศึกษาที่ใช้ในการเรียนรู้ควรมีความยาวไม่ควรเกิน 15 บรรทัด (FB4) • การเรียนรู้ควรมีการสอดแทรกกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ อาทิ การประกวดวิดีโอคลิป (FB5) • ช่วงเวลาในการโพสต์ข้อความหรือบทเรียนในเฟสบุ๊กที่เหมาะสมคือ ช่วงเช้า เวลา 8:00 - 9:00 น. และช่วงค่ำเวลา 19:00 - 20:00 น. (FB8) <p>ประเด็นเรื่องวิธีการสอนของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (M)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบมาสอนเรื่องธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติเป็นเรื่องที่เป็นไปได้สูงมาก เพราะที่เลี้ยงต้นแบบเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ตรงซึ่งเป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคล (tacit knowledge) และมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (M1) • พี่เลี้ยงต้นแบบต้องพร้อมที่จะสอนหรือชี้แนะและต้องมีทักษะในการถ่ายทอดและดึงความคิดที่สำคัญออกมาเพราะการเรียนรู้ในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถยกระดับความคิดในเชิงกลยุทธ์และปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ (M2) • พี่เลี้ยงต้นแบบที่มีความสามารถในการถ่ายทอด หรือมีความสามารถในการใช้สื่อจะมีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจและสามารถสื่อสารออกมาได้และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในที่สุด (M3) • ปัจจัยของความสำเร็จในการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะเกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการคือ หนึ่ง พี่เลี้ยงต้นแบบต้องมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ มีเวลาให้เพียงพอ สอง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จำนวนของผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความพอดีเพราะถ้าผู้เรียนเยอะเกินไปจะทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สาม การสร้างสัมพันธภาพระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติ (M4)
--	---

แผนภาพที่ 13 (ต่อ)

ลำดับขั้นตอน (Sequence)	สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Sociology)
<p>ประเด็นในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา (FB)</p> <ul style="list-style-type: none"> • แพลตฟอร์มของเฟสบุ๊กที่เป็นไทม์ไลน์ (timeline) ดังนั้นประเด็นหรือเนื้อหาสาระใหม่ที่มีการโพสต์จะอยู่ในลำดับแรกเสมอ ทำให้ประเด็นหรือเนื้อหาสาระเก่าที่ถูกโพสต์ก่อนหน้านี้จะถูกจัดลำดับต่อท้ายเนื้อหาใหม่ที่ตั้งโพสต์ ส่งผลให้ผู้เรียนอาจจะไม่สามารถหาข้อมูลหรือบทเรียนเก่าได้ ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ควรชี้แจงให้ผู้เรียนในเฟสบุ๊กทราบว่าบทเรียนจะถูกโพสต์ ณ เวลาใดในวันที่มีการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าเนื้อหาวิชาใหม่จะถูกโพสต์เวลาใด (FB9) 	<p>สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Sociology)</p> <p>ประเด็นในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา (FB)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การออกแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กจำเป็นต้องให้เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองเพราะโครงสร้างของเฟสบุ๊กได้ถูกออกแบบในเรื่องการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก (FB2) • การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ การใช้วิดีโอคลิป การโพสต์ (post) รูปภาพหรือแสดงข้อมูลผ่านอินโฟกราฟิก (Infographic) หรือการเล่าเรื่องในรูปแบบการเล่าเรื่อง (story telling) ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กดีขึ้น (FB7)
<p>ประเด็นเรื่องลำดับขั้นตอนของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (S)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรเริ่มจากทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ (S1) • ลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรค่อยๆ เพิ่มความหลากหลายขึ้นไปในระดับที่มากขึ้น เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติถูกท้าทายด้วยการแก้ปัญหาที่ยากขึ้น (S2) • ลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อนขึ้นไปในระดับที่ยากขึ้น เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติถูกท้าทายด้วยการแก้ปัญหาที่ยากขึ้น (S3) 	<p>ประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (SO)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่มาจากสถานการณ์จริงจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ เพราะผู้ฝึกปฏิบัติได้เห็นของจริงซึ่งการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่เลี้ยงต้นแบบสามารถช่วยชี้แนะได้ในทันที ทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการฝังใจและจดจำองค์ความรู้ได้ง่ายขึ้น (SO1) • การสร้างชุมชนปฏิบัติระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติเองจะมีส่วนช่วยในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้มุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่าง รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้จากภายในของผู้ฝึกปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมมือร่วมใจ เพราะทุกคนต้องมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (SO2) • การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้โดยการสร้างแรงจูงใจภายในจากทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ (SO3)

หมายเหตุ:

C หมายถึง Content หรือสาระสำคัญ / M หมายถึง Method หรือวิธีการสอน / S หมายถึง Sequence หรือลำดับขั้นตอน / SO หมายถึง Sociology หรือสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ / ตัวเลขด้านหลังหมายถึงประเด็นสำคัญจากเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ในตารางที่ 12 หน้า 160-161)

จากแผนภาพที่ 13 ผลการสังเคราะห์ในเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กสามารถสรุปได้ ดังนี้

สาระสำคัญ

นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบู๊กจะได้รับสาระสำคัญของการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบต้องเริ่มให้ความรู้จากหลักพื้นฐานก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนาไปสู่ความรู้ที่ลึกซึ้งจากการเพิ่มสถานการณ์ที่หลากหลายและซับซ้อนผ่านกรณีศึกษาจำนวนมาก โดยให้ผู้ฝึกปฏิบัติทดลองคิดหรือการคอมเมนต์ในเฟสบู๊กซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายจนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น ส่งผลทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถคิดอย่างมีกลยุทธ์ได้ดียิ่งขึ้น

วิธีการสอน

ปัจจัยของความสำเร็จในเรื่องของวิธีการสอนของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะเกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการคือ ประการที่หนึ่ง พี่เลี้ยงต้นแบบต้องมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ มีเวลาให้อย่างเพียงพอ พร้อมทั้งจะสอนหรือชี้แนะและต้องมีความทักษะในการถ่ายทอดและดึงความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคล (tacit knowledge) ที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจากประสบการณ์ออกมาได้

ประการที่สอง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะการใช้เฟสบู๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความเป็นไปได้สูงมากเพราะนิสิตนักศึกษาเหล่านี้เป็นเด็กกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย ที่มีความคุ้นเคยกับการใช้เฟสบู๊กเป็นอย่างดี ผู้จัดการเรียนรู้ต้องมีความเข้าใจในพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน อาทิเช่น ช่วงเวลาในการโพสต์ข้อความหรือบทเรียนในเฟสบู๊กที่เหมาะสมคือ ช่วงเช้าเวลา 8:00 - 9:00 น. และช่วงค่ำเวลา 19:00 - 20:00 น. กรณีศึกษาที่ใช้ในการเรียนรู้ในเฟสบู๊กไม่ควรยาวเกิน 15 บรรทัด ควรมีการสอดแทรกกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการประกวดวิดีโอคลิป จำนวนของผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความพอดีเพราะถ้าผู้เรียนเยอะเกินไปจะทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เป็นต้น

ประการที่สาม การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติมีความสำคัญอย่างมาก โดยพี่เลี้ยงต้นแบบที่มีความสามารถในการถ่ายทอด หรือมีความสามารถในการใช้สื่อจะมีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจและสามารถสื่อสารออกมาได้และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในที่สุด

อีกทั้ง การให้ผลสะท้อนกลับและการติดตามประเมินผลระหว่างการเรียนรู้จะมีความสำคัญอย่างมาก ควรมีการประเมินตลอดช่วงเวลาของการเรียนรู้

ลำดับขั้นตอน

แพลตฟอร์มของเฟสบุ๊กที่เป็นไทม์ไลน์ (timeline) ซึ่งจะทำให้เนื้อหาสาระใหม่ที่มีการโพสต์จะอยู่ในลำดับแรกเสมอ ทำให้ประเด็นหรือเนื้อหาสาระเก่าที่ถูกโพสต์ก่อนหน้านี้จะถูกจัดลำดับต่อท้ายเนื้อหาใหม่ที่เพิ่งโพสต์ ส่งผลให้ผู้เรียนอาจจะไม่สามารถหาข้อมูลหรือบทเรียนเก่าได้ ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ควรจัดลำดับขั้นตอนในการจัดความรู้เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยเริ่มจากทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะแล้วค่อยๆ เพิ่มความหลากหลายขึ้นไปในระดับที่มากขึ้น รวมทั้งค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อนในระดับที่ยากขึ้น โดยใช้ตัวเลขกำกับสำหรับการเรียนในเฟสบุ๊กโดยตัวเลขที่น้อยกว่าจะหมายถึงความรู้ที่ง่ายกว่า ตัวเลขที่มากกว่า อาทิเช่น กรณีศึกษาที่ 1.1 ย่อมมีเนื้อหาสาระที่ง่ายกว่ากรณีศึกษาที่ 1.2 และ 1.3 ตามลำดับ

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ การใช้วิดีโอคลิป การโพสต์ (post) รูปภาพหรือแสดงข้อมูลผ่านอินโฟกราฟฟิค (Infographic) หรือการเล่าเรื่องในรูปแบบการเล่าเรื่อง (story telling) ผ่านกรณีศึกษาที่มาจากสถานการณ์จริงจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ เพราะผู้ฝึกปฏิบัติได้เห็นของจริงซึ่งการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กดีขึ้น

นอกจากนี้ การสร้างชุมชนปฏิบัติระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติจะมีส่วนช่วยในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้มุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่าง รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้จากภายในของผู้ฝึกปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมมือร่วมใจ เพราะทุกคนต้องมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งสัมพันธ์กับโครงสร้างของเฟสบุ๊กที่พัฒนามาจากการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

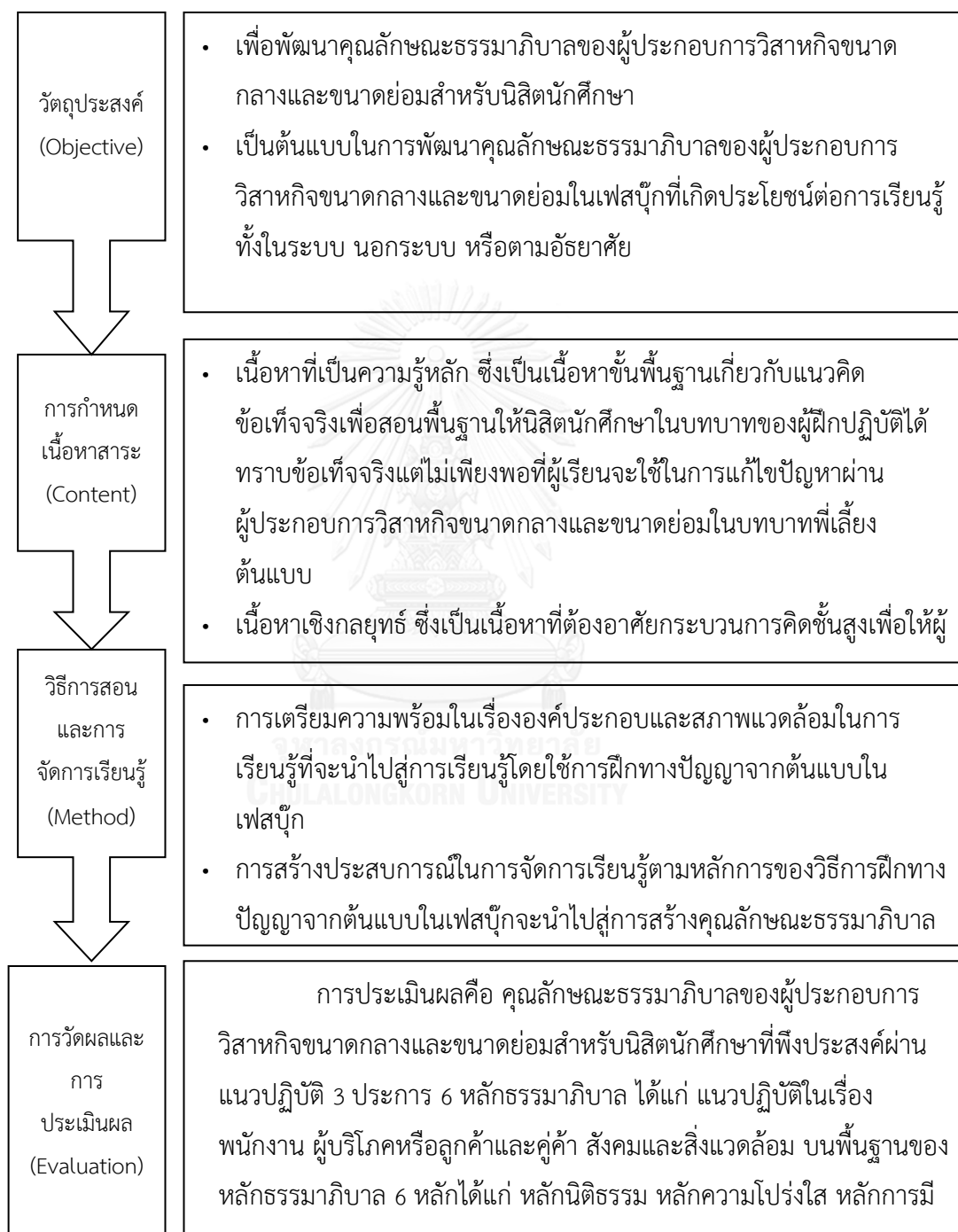
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3.1. ผลการพัฒนาารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

ผู้วิจัยได้พัฒนาารูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ก ตามแผนภาพที่ 14

แผนภาพที่ 14 ร่างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.2. ผลการนำเสนอร่างรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คณะผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยใช้แบบประเมินรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้นำร่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (ภาคผนวก ง) และแบบประเมินสำหรับทรงคุณวุฒิ เรื่องรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (ภาคผนวก ก) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และได้มีการนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน (ภาคผนวก ข) พิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นได้ของแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะทั้งหมดจากผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ค) ไปปรับแก้ในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการทดลองในขั้นต่อไปโดยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถสรุปได้ ดังนี้

หลักการในการจัดการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยให้นิสิตนักศึกษาในฐานะผู้ฝึกปฏิบัติได้เรียนรู้แนวทางในการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านผู้ประกอบการในฐานะพี่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาจริงในเฟซบุ๊ก

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยและเป็นต้นแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้แก่ นิสิตนักศึกษา

สาระการเรียนรู้

1. เนื้อหาที่เป็นความรู้หลัก เป็นเนื้อหาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดและหลักปฏิบัติที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นข้อเท็จจริง โดยที่เนื้อหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่จำเป็นในการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้รับทราบข้อเท็จจริงแต่ไม่เพียงพอที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ในการแก้ไขปัญหาและการทำงานให้สำเร็จ โดยเฉพาะเมื่อการเรียนที่แยกออกจากบริบทของปัญหาที่เป็นจริงและการปฏิบัติกับปัญหาอย่างชำนาญ เช่น การจ่ายค่าบำนาญให้กับพนักงานที่ทำงานถึงอายุ 60 ปี ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีของพนักงาน หลักเกณฑ์ที่ 5 ซึ่งสัมพันธ์กับหลักคุณธรรมที่เน้นสาระการเรียนรู้ที่ว่า “มีสวัสดิการช่วยเหลือในเรื่องการรักษาพยาบาล การบรรเทาทุกข์แก่พนักงานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงาน” ตามตารางที่ 14 ซึ่งพีเลียงต้นแบบจะให้ข้อมูลแก่ผู้ฝึกปฏิบัติถึงความสำคัญของการจ่ายบำนาญให้แก่พนักงานองค์กร ซึ่งเป็นเสมือนแนวปฏิบัติเบื้องต้นที่เจ้าของกิจการควรให้ความสำคัญ

2. เนื้อหาเชิงกลยุทธ์ เป็นเนื้อหาที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดขั้นสูงเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีเทคนิคและวิธีการในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย รู้จักแก้ปัญหาได้ในสถานการณ์ที่เหมาะสมโดยสามารถเรียนรู้ในการแก้ปัญหาผ่านการฝึกหัดการแก้ปัญหามาก่อน อีกทั้ง ผู้ฝึกปฏิบัติยังมีกลยุทธ์การควบคุมการกำกับความรู้คิดของตนเอง รู้จักวินิจฉัย ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์ โดยเฉพาะเนื้อหาในการเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงจิตพิสัยที่เกิดจากพุทธพิสัย โดยผู้จัดการเรียนรู้ต้องสร้างเนื้อหาที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความไม่สมดุลในเรื่องทัศนคติ ซึ่งนำไปสู่การสร้างทัศนคติใหม่ที่อาจจะเปลี่ยนแปลงจากข้อมูลใหม่ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนองค์ประกอบเชิงพุทธพิสัย และเมื่อได้รับข้อมูลใหม่ ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนทัศนคติใหม่ที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างพุทธพิสัยและจิตพิสัย หรืออาจจะกล่าวได้ว่าทัศนคติใหม่จะเกิดขึ้นต่อเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในเชิงพุทธพิสัยจากการได้รับข้อมูลใหม่ก่อนเสมอ เช่น การจ่ายบำนาญให้แก่พนักงานเมื่อทำงานครบอายุ 60 ปี แต่เพิ่มตัวแปรในเรื่องของเวลาที่ว่า พนักงานเสียชีวิตก่อนครบอายุเกษียณ 1 เดือน ถ้าผู้ฝึกปฏิบัติอยู่ในฐานะเจ้าของกิจการ จะจ่ายค่าบำนาญ

ให้กับพนักงานหรือไม่ เพราะตามข้อบังคับทางกฎหมาย ถ้าพนักงานเสียชีวิตก่อนอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ นายจ้างไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในเรื่องบำนาญให้กับพนักงาน เป็นต้น

โดยสาระการเรียนรู้ที่ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้จะใช้เกณฑ์และขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยอสังหาริมทรัพย์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยและจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการรับผิดชอบต่อการส่งเสริมคุณลักษณะธรรมาภิบาลให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย และมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย ผ่านแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม รวม 28 หลักเกณฑ์ ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 เนื้อหาสาระเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้ง 3 แนวปฏิบัติคือแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์/ จำนวน ชั่วโมง	สาระการเรียนรู้	หลักธรรมาภิบาลที่ เกี่ยวข้อง	ขอบเขตเนื้อหา
การปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน			
1/4	<ul style="list-style-type: none"> จ่ายค่าจ้าง เงินเดือน และค่าตอบแทนครบถ้วนตามกฎหมาย* <p>* ตัวอย่างกรณีศึกษา ภาคผนวก ง หน้า 364</p>	<ul style="list-style-type: none"> * หลักนิติธรรม * หลักความรับผิดชอบต่อสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> * นายจ้างจ่ายค่าจ้าง ค่าแรงงานไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ของกฎหมายแรงงาน * นายจ้างมีการจ่ายค่าล่วงเวลา เงินประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ค่าทำงานในวันหยุด ตามระเบียบของกฎหมายแรงงาน * ไม่มีความขัดแย้งหรือกรณีพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง * นายจ้างมีการให้บำเหน็จบำนาญเมื่อเกษียณอายุงาน
2/4	<ul style="list-style-type: none"> มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้พนักงาน เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม* <p>* ตัวอย่างกรณีศึกษา ภาคผนวก ง หน้า 365</p>	<ul style="list-style-type: none"> * หลักความโปร่งใส * หลักความคุ้มค่า * หลักความรับผิดชอบต่อสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> * นายจ้างมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการประเมินผลงาน และการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทน ที่สอดคล้องกับความคุ้มค่าที่นายจ้างได้รับจากพนักงาน * นายจ้างมีการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนให้กับพนักงานเป็นระยะสอดคล้องกับผลกำไรที่เหมาะสมขององค์กร * นายจ้างมีการแจ้งให้พนักงานทราบล่วงหน้าในเรื่องการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทน
3/4	<ul style="list-style-type: none"> มีการให้ผลประโยชน์เพิ่มเติมแก่พนักงานตามผลงานอย่างเหมาะสม* <p>* ตัวอย่างกรณีศึกษา ภาคผนวก ง หน้า 366</p>	<ul style="list-style-type: none"> * หลักความโปร่งใส * หลักความคุ้มค่า 	<ul style="list-style-type: none"> * นายจ้างมีการให้เงินเพิ่มเติมตามชิ้นงานที่สอดคล้องกับคุณภาพของงานที่ผลิต ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรโดยรวม * นายจ้างมีการแจ้งเกณฑ์ในการให้เงินเพิ่มตามชิ้นงานให้กับพนักงานอย่างโปร่งใส
4/4	<ul style="list-style-type: none"> สถานที่ทำงานและที่พักพนักงานถูกสุขอนามัย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของพนักงาน 	<ul style="list-style-type: none"> * หลักนิติธรรม * หลักคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> * นายจ้างมีความใส่ใจในเรื่องสถานที่ทำงาน ห้องน้ำ ที่พักที่ถูกต้องตามสุขอนามัยสำหรับคุณภาพชีวิตที่ดีของพนักงาน * นายจ้างมีความเข้มงวดในเรื่องการใช้อุปกรณ์เพื่อป้องกันร่างกายของพนักงานที่อาจจะได้รับอันตรายจากสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน อาทิเช่น ฝุ่น เสียง สารเคมี และเชื้อโรคต่าง ๆ * นายจ้างมีความใส่ใจในเรื่องการบรรจุภัณฑ์สภาพการทำงานของพนักงานดีขึ้น อาทิเช่นการทำกิจกรรม 5ส
5/4	<ul style="list-style-type: none"> มีสวัสดิการช่วยเหลือในเรื่องการรักษาพยาบาล การบรรเทาทุกข์ แก่พนักงานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความอยู่ดีของพนักงาน 	<ul style="list-style-type: none"> * หลักคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> * นายจ้างมีสวัสดิการในการช่วยเหลือและสงเคราะห์พนักงานในยามทุกข์ยากอย่างเหมาะสม * นายจ้างคอยช่วยเหลือในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ความเป็นอยู่ของพนักงานดีขึ้น

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หลักเกณฑ์/ จำนวนชั่วโมง	สาระการเรียนรู้	หลักธรรมาภิบาลที่ เกี่ยวข้อง	ขอบเขตเนื้อหา
6/4	• มีระบบการพัฒนาพนักงานให้ความรู้และเพิ่มทักษะให้แก่พนักงาน	* หลักการมีส่วนร่วม * หลักความคุ้มค่า	* นายจ้างให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้หรือทักษะของพนักงานผ่านรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม อาทิ การจัดการอบรม การดูงาน * นายจ้างสนับสนุนให้มีการฝึกงานภายในองค์กร (On the Job) เพื่อให้พนักงานมีความรู้หรือทักษะที่หลากหลายขึ้น
7/4	• มีการตอบสนองต่อข้อเสนอหรือข้อคิดเห็นจากพนักงาน	* หลักการมีส่วนร่วม	* นายจ้างมีการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way communication) เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการรับรู้และพิจารณาความคิดเห็นของพนักงาน * นายจ้างมีการพบปะพูดคุยกับพนักงานในองค์กรอย่างเป็นกันเองเพื่อกระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมในการมีส่วนร่วมของพนักงานในองค์กร
8/4	พนักงานพอใจในตัวองค์กรและต้องการช่วยกันทำงานให้องค์กรดีขึ้น	* หลักความคุ้มค่า	* นายจ้างมีส่วนสำคัญในการทำให้พนักงานในองค์กรทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลให้ช่วยกันทำงานให้องค์กรดีขึ้น * นายจ้างมีระบบติดตาม ตรวจวัดและประเมินความพึงพอใจของพนักงานในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
9/4	• สร้างโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ	* หลักความคุ้มค่า	* นายจ้างต้องเปิดโอกาสให้พนักงานในองค์กรได้เติบโตในหน้าที่การงานอย่างเหมาะสม
การปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า			
10/4	• การผลิตสินค้าและบริการเป็นไปอย่างถูกต้องตามนโยบาย ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค	* หลักนิติธรรม * หลักคุณธรรม	* นายจ้างให้ความสำคัญกับการผลิตสินค้าหรือการให้บริการที่เป็นไปตามกฎหมาย อาทิ ไม่ใช้ส่วนประกอบของการผลิตสินค้าที่เป็นโทษต่อผู้บริโภค ไม่มีการว่าจ้างแรงงานเด็กในธุรกิจการบริการ * นายจ้างมีการกำหนดกรรมวิธีในการป้องกันอันตรายของสินค้า และบริการที่มีต่อผู้บริโภค เพื่อมิให้เกิดกรณีร้องเรียนปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค หรือ สคบ. เป็นต้น
11/4	• มีระบบการควบคุมการผลิตให้ได้สินค้าตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	* หลักนิติธรรม	* นายจ้างมีความเข้มงวดในเรื่องการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ในการผลิตอย่างเป็นระบบตั้งแต่วัตถุดิบ การจัดหีบห่อและการจัดส่ง * นายจ้างมีการทำการรับประกันคุณภาพในการผลิตสินค้าหรือบริการที่เป็นไปตามระบบมาตรฐานระดับชาติหรือระดับนานาชาติ
12/4	• มีการกำหนดมาตรฐานสินค้า และคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวให้คุณประโยชน์ที่ดีต่อผู้บริโภค	* หลักนิติธรรม * หลักความคุ้มค่า	* นายจ้างมีความใส่ใจในเรื่องความคุ้มค่าในมิติของอัตราประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับนอกเหนือจากการใช้งาน อาทิ การบำรุงรักษา * นายจ้างมีการกำหนดมาตรฐานอย่างเป็นระบบในการติดตามความพอใจของผู้บริโภค
13/4	ใช้หน่วยวัดในการแจ้งลักษณะสินค้า และราคาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย	* หลักความโปร่งใส * หลักความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ * หลักคุณธรรม	* นายจ้างมีความเคร่งครัดในการแจ้งราคา หน่วยวัด ปริมาณ รวมถึง แหล่งผลิตและผู้จัดจำหน่ายที่ชัดเจน รวมถึงค่าเตือนอันตราย (ถ้ามี)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หลักเกณฑ์/ จำนวนชั่วโมง	สาระการเรียนรู้	ลักษณะรายการที่ เกี่ยวข้อง	ขอบเขตเนื้อหา
14/4	• มีการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ที่เป็นประโยชน์ต่อลูกค้าในการเลือกบริโภค	* หลักความโปร่งใส * หลักคุณธรรม	* นายจ้างมีความเข้มงวดในการแจกแจงรายละเอียดของสินค้าและบริการอย่างชัดเจนโปร่งใสเพื่อให้ผู้บริโภคได้ข้อมูลที่เพียงพอสูงสุด
15/4	• พนักงานมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อกฎการค้า	* หลักการมีส่วนร่วม	* นายจ้างเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุและหาวิธีแก้ไขเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีที่สุดให้กับลูกค้า * นายจ้างกระตุ้นให้พนักงานยึดมั่นในเรื่องความพอใจของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ
16/4	• องค์กรดูแลและรับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับลูกค้า	* หลักนิติธรรม	* นายจ้างมีการสร้างช่องทางในการรับข้อมูล และตอบสนองรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดกับลูกค้า * นายจ้างมีวิธีการปฏิบัติเมื่อลูกค้าไม่พอใจในสินค้าหรือบริการ เมื่อพบว่าคุณภาพของสินค้าหรือบริการต่ำกว่าที่แจ้งอย่างเป็นระบบและชัดเจน
17/4	• ปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้า	* หลักคุณธรรม	* นายจ้างต้องมีจิตสำนึกในการปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้าอย่างเป็นระบบ * พนักงานในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้า
18/4	• รวบรวม รับฟังความคิดเห็นจากข้อร้องเรียนของลูกค้าและนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น	* หลักการมีส่วนร่วม * หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้	* นายจ้างต้องใจกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริโภค เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ดีขึ้น
19/4	• การซื้อ ขายวัตถุติดกับคู่ค้าในราคาที่เป็นธรรม	* หลักความคุ้มค่า * หลักคุณธรรม	* ผู้ประกอบการที่ดีต้องซื้อขายวัตถุติดกับคู่ค้า อย่างสมดุลระหว่างความเป็นธรรมและความคุ้มค่าขององค์กร
20/4	• ไม่ผูกขาดกับคู่ค้าเพียงเจ้าเดียว พึ่งปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม	* หลักความโปร่งใส * หลักคุณธรรม	* ผู้ประกอบการที่ดีต้องมีความสุจริตใจในการพึ่งปฏิบัติในการเลือกคู่ค้าอย่างเสมอภาค ไม่ผูกขาดกับเจ้าใดเจ้าหนึ่ง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หลักเกณฑ์/ จำนวนชั่วโมง	สาระการเรียนรู้	หลักธรรมภิบาลที่ เกี่ยวข้อง	ขอบเขตเนื้อหา
การปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม			
21/4	• ดูแลการจัดของเสียจากกิจการในลักษณะที่ไม่เป็นที่เดือดร้อนของชุมชน	* หลักนิติธรรม * หลักความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ * หลักคุณธรรม	* เจ้าของกิจการมีการสร้างระบบการบำบัดน้ำเสีย การป้องกันการกระจายของกลิ่นหรือครัน และการลดระดับเสียงสู่ภายนอกเพื่อไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคมชุมชนรอบข้าง * เจ้าของกิจการมีการกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบต่อเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน
22/4	• มีระบบการทำน้ำเสียให้สะอาด การทำลายเชื้อโรคเบื้องต้นของเสียที่จะทิ้งไป	* หลักความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ * หลักคุณธรรม	* เจ้าของกิจการให้ความสำคัญกับการนำของเสียไปกำจัดผ่านการทำ Recycle * เจ้าของกิจการมีการกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบต่อเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน
23/4	• องค์กรปฏิบัติต่อชุมชนด้วยความจริงใจ ให้ความช่วยเหลือและคืนกำไรให้ชุมชนตามความเหมาะสม	* หลักการมีส่วนร่วม * หลักความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ * หลักคุณธรรม	* เจ้าของกิจการให้ความสำคัญในการช่วยเหลือและคืนกำไรให้กับสังคมโดยมีการกั้นงบประมาณกลางและมีการกำหนดแผนงานในการช่วยเหลือที่ชัดเจนในแต่ละปีผ่านกิจกรรมในชุมชน ทุนการศึกษาหรือการบริจาค
24/4	สังคมหรือชุมชนที่เกี่ยวข้องรู้สึกพอใจในตัวองค์กรด้านความชอบธรรมในการดำเนินธุรกิจ ไม่เบียดเบียนและไม่เอาเปรียบสังคม	* หลักการมีส่วนร่วม * หลักความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ * หลักความคุ้มค่า * หลักคุณธรรม	* เจ้าของกิจการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความช่วยเหลือที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม
25/4	การปฏิบัติตามนโยบายเพื่อประโยชน์โดยรวมแก่ประเทศชาติ เช่นการประหยัดพลังงาน	* หลักความคุ้มค่า	* เจ้าของกิจการมีกิจกรรมรณรงค์ให้ประหยัดพลังงานภายในองค์กร * เจ้าของกิจการกระตุ้นให้พนักงานในองค์กรมีการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อทดแทนการนำเข้ารวมถึงนวัตกรรมในการใช้พลังงานทดแทน
26/4	• ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อม	* หลักนิติธรรม	* เจ้าของกิจการต้องยึดมั่นในการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าหรือบริการขององค์กรท่านให้อยู่ในระดับสากล
27/4	• จัดตั้งทีมงานในการดูแลสิ่งแวดล้อม	* หลักการมีส่วนร่วม	* เจ้าของกิจการมีการจัดตั้งทีมงานภายในองค์กรในการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง
28/4	• องค์กรมีระบบการทำบัญชี และการรายงานผลที่ถูกต้องเป็นจริง	* หลักความโปร่งใส * หลักความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้	* นายจ้างให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างโปร่งใส * นายจ้างมีการบริหารจัดการทางบัญชีอย่างเป็นระบบ

องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมในเรื่ององค์ประกอบและสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้

1.1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ

1.2. อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.3. นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ

1.4. เครื่องมือเฟสบุ๊ค

1.5. การจัดเตรียมสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมในรูปแบบเห็นหน้ากัน (Face-to-Face)

ขั้นที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้

ขั้นตอน	หลักการเรื่องการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	เครื่องมือ	ทฤษฎี
<p>1. การถ่ายทอดคุณลักษณะ 1.1. การถ่ายทอดคุณลักษณะ 1.2. การถ่ายทอดคุณลักษณะ 1.3. การถ่ายทอดคุณลักษณะ</p>	<p>1. การแสดงต้นแบบ : โดยที่แสดงต้นแบบแสดง วิธีการจัดการประชุมกับพนักงานเพื่อแสดงเป็น ต้นแบบให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติทราบว่าบทบาทของเจ้าของ ภารกิจต้องจัดการประชุมเพื่อการเรียนรู้ให้พนักงานได้ มีส่วนร่วมอย่างไร</p>	<p>1.1. ที่แสดงต้นแบบแสดงต้นแบบในการนำเสนอเนื้อหาที่เป็น ประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแนวปฏิบัติในแต่ละเกณฑ์ 1.2. ที่แสดงต้นแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ซักถาม 1.3. ที่แสดงต้นแบบและถามผู้ปฏิบัติงานเพื่อเป็นการ ทบทวนความเข้าใจเรื่องแนวปฏิบัติในแต่ละเกณฑ์ 1.4. ผู้ปฏิบัติงานจะตอบต่อการเรียนรู้เรื่องดังกล่าวในแพลตฟอร์ม โดยสื่ออกคูปู "เชื่อนัน" "ไม่เชื่อนัน" หรือ "ไม่แน่ใจ" รวมทั้ง ผู้ที่ปฏิบัติงานจะสามารถแสดงความเห็น (Comment) ในแพลตฟอร์มได้ รูปแบบของการเขียนคอมเม้นท์ (Comment) ในแพลตฟอร์มได้ 1.5. ที่แสดงต้นแบบหรือผู้เชี่ยวชาญในการในเรื่องธรรมกับบาลจะให้ การชี้แนะเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้คิดความชัดเจนและเข้าใจในเรื่องที่ กำลังเรียนรู้ผ่านการเขียนในแพลตฟอร์ม</p>	<p>1. การบันทึกภาพด้วยเครื่องบันทึกภาพ 2. เครื่องมือออนไลน์แพลตฟอร์มเพื่อใช้ในการ สร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านคอมเม้นท์ (comment)</p>	<p>1. การศึกษาปัญญาจากต้นแบบของคอลลิน (Collins, 2006) -เนื้อหา: ความรู้หลัก -วิธีการ: การแสดงต้นแบบ -ลำดับขั้น: เริ่มจากประเด็นที่เป็นเรื่องทั่วไปก่อนเรื่องเฉพาะ 2. หลักการใช้เครือข่ายฟลิกซ์เพื่อการศึกษาดูตามและยูส เคว (Mazmen & Usuel, 2010) - การสื่อสาร - การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร</p>
<p>2. การดูคัมมิหรือชมวีดีโอ 2.1. การดูคัมมิหรือชมวีดีโอ 2.2. การดูคัมมิหรือชมวีดีโอ 2.3. การดูคัมมิหรือชมวีดีโอ 2.4. การดูคัมมิหรือชมวีดีโอ</p>	<p>1. การสื่อสารอย่างชัดเจนผ่านการเขียน โดยที่ เนื้อหาที่แสดงต้นแบบให้ผู้ปฏิบัติงานได้เขียนในสิ่งที่ ตนเองคิดและบอกเหตุผลในสิ่งที่ตนเองคิดผ่าน กระบวนการคิดที่สูง รู้จักวางแผนและถ่ายทอด ผ่านการสื่อสาร 2. การเป็นผู้ชี้แนะและการคอยช่วยเหลือ โดยที่ เนื้อหาที่แสดงต้นแบบต้องคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ให้ คำปรึกษาและเปิดโอกาสในการปรึกษาหารือ 3. การฝึกให้ผู้ปฏิบัติงานดูคัมมิหรือชมวีดีโอ 4. การฝึกให้ผู้ปฏิบัติงานดูคัมมิหรือชมวีดีโอ 5. การฝึกให้ผู้ปฏิบัติงานดูคัมมิหรือชมวีดีโอ</p>	<p>1. ผู้ปฏิบัติงานจะดูคัมมิหรือชมวีดีโอที่เกี่ยวกับ เนื้อหาที่แสดงต้นแบบโดยดูที่รูปแบบโดยที่ดูคัมมิหรือชมวีดีโอ จาก 2. ผู้ปฏิบัติงานจะดูคัมมิหรือชมวีดีโอที่เกี่ยวกับ เนื้อหาที่แสดงต้นแบบโดยดูที่รูปแบบโดยที่ดูคัมมิหรือชมวีดีโอ จาก 3. ผู้ปฏิบัติงานจะดูคัมมิหรือชมวีดีโอที่เกี่ยวกับ เนื้อหาที่แสดงต้นแบบโดยดูที่รูปแบบโดยที่ดูคัมมิหรือชมวีดีโอ จาก 4. ผู้ปฏิบัติงานจะดูคัมมิหรือชมวีดีโอที่เกี่ยวกับ เนื้อหาที่แสดงต้นแบบโดยดูที่รูปแบบโดยที่ดูคัมมิหรือชมวีดีโอ จาก</p>	<p>1. เครื่องมือออนไลน์แพลตฟอร์มที่กระตุ้มให้ เกิดการสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างที่แสดงต้นแบบและผู้ปฏิบัติงาน 2. กิจกรรมเสริม เพื่อเปิดโอกาสให้ได้เสียง ด้านแบบและผู้ปฏิบัติงานดูคัมมิหรือชมวีดีโอ (Face-to-Face)</p>	<p>1. การศึกษาปัญญาจากต้นแบบของคอลลิน (Collins, 2006) - เนื้อหา: ความรู้เชิงกลยุทธ์ - วิธีการ: การสื่อสารอย่างชัดเจน การเป็นผู้ชี้แนะและคอย ช่วยเหลือ - ลำดับขั้น: เริ่มจากประเด็นที่เป็นเรื่องทั่วไปก่อนเรื่องเฉพาะ - สังคมวิทยา: การเรียนรู้จากสถานการณ์ 2. หลักการใช้เครือข่ายฟลิกซ์เพื่อการศึกษาดูตามและยูส เคว (Mazmen & Usuel, 2010) - การสื่อสาร - การร่วมแรงร่วมใจระหว่างที่แสดงต้นแบบและผู้ปฏิบัติงาน - การแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร 3. ทฤษฎีความสอดคล้องระหว่างฟลิกซ์และจิตพิสัย (Miller, 2005) 4. กระบวนการในการพัฒนาทฤษฎีของเจมส์ (Lall & Lall, 1983) อ้างถึงในคัมมิหรือชมวีดีโอ (ดูเจริญ, 2553) - ขั้นตอนดูคัมมิหรือชมวีดีโอ 5. การจัดการเรียนรู้ผ่านการมีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)</p>

การวัดผลและการประเมินผล

คือการประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีผ่านแนวปฏิบัติที่พึงประสงค์โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊คที่คาดว่าจะเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถเสริมสร้างผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นผ่านการฝึกทางปัญญาจากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริงของพี่เลี้ยงต้นแบบในเฟสบุ๊คเพื่อให้ นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติทั้ง 3 ประการ 6 หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ แนวปฏิบัติในเรื่องพนักงาน ผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล 6 หลักได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่าและหลักคุณธรรม โดยเปรียบเทียบผลประเมินก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ โดยวิธีการวัดและการประเมินผล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์สาระเชิงคุณภาพในเกณฑ์ตามหน่วยการศึกษาผ่านแบบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อประเมินคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาผ่านแบบประเมินผลสัมฤทธิ์โดยใช้เกณฑ์รูบรีค ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

2. การประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านแบบประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ค

3. การประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของ พี่เลี้ยงต้นแบบผ่านแบบประเมินความคิดเห็นของพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ก

4. การประเมินคะแนนผ่านการเรียนรู้ในเฟสบู๊ก มีดังนี้

- 4.1. ระยะเวลาที่กรณศึกษาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ถูกโพสต์ (Post)
- 4.2. ปริมาณของการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการกดไลค์ (Like)
- 4.3. คุณภาพและปริมาณของการสื่อสารผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและ ผู้ฝึกปฏิบัติ และระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติด้วยกันเองโดยการคอมเม้นท์ (Comment)

โดยคะแนนรวมในแต่ละแนวปฏิบัติเกณฑ์จะเท่ากับ 11 หรือ 9 คะแนน ดังนี้

ก. นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละกรณีศึกษาผ่านการกด “Like” หรือ “สนใจ” จะได้รับคะแนน 1 คะแนนทุก ๆ ครั้งที่เกิด (แต่ละแนวปฏิบัติจะมี 2-3 กรณีศึกษา)

ข. นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในแต่ละกรณีศึกษาผ่านการ “เสนอแนะ” หรือ “Comment” จะได้รับคะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนน ตามเกณฑ์รูบรีค (แต่ละแนวปฏิบัติจะมี 2-3 กรณีศึกษา) ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

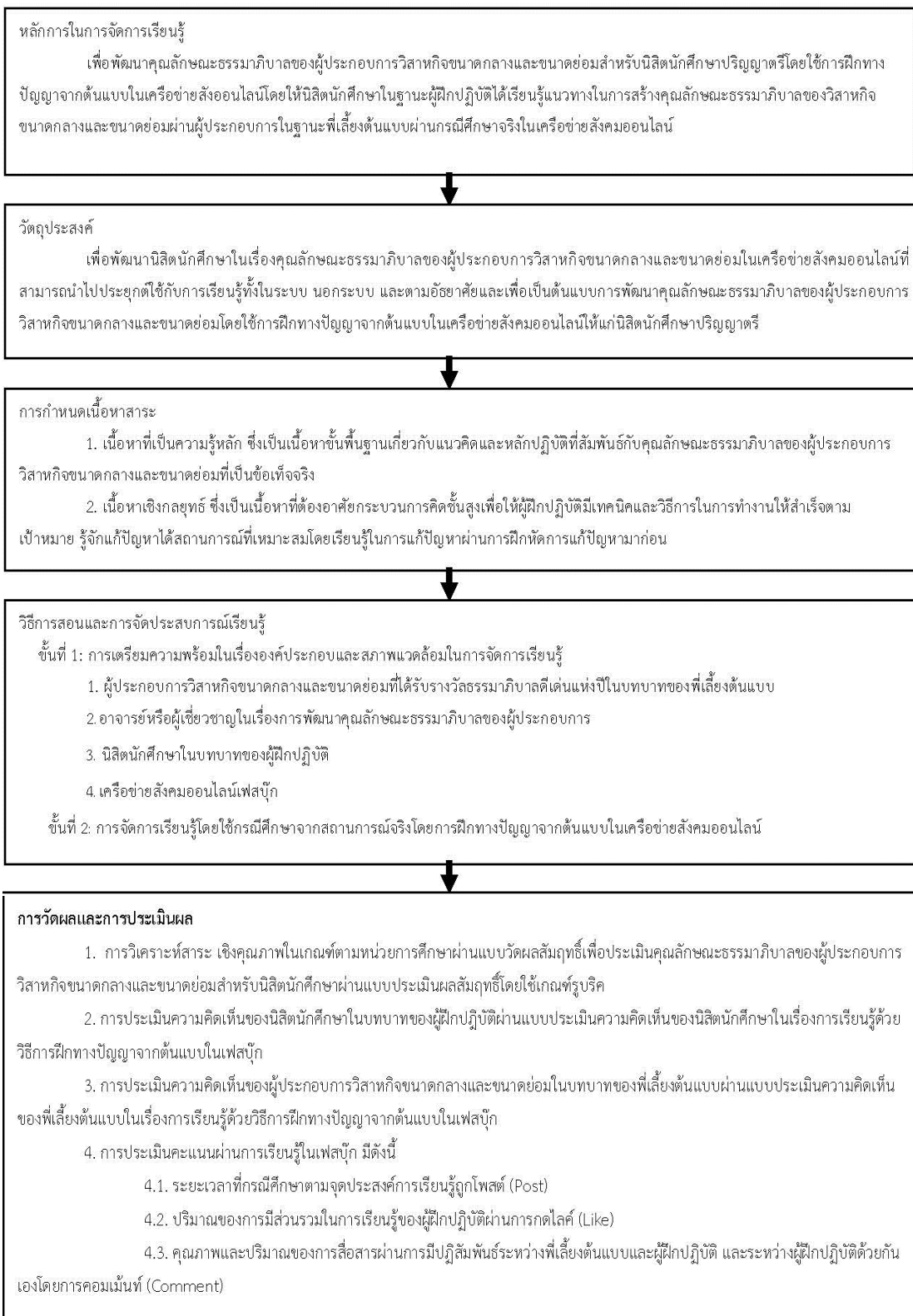
5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ทั้งนี้ คะแนนพิเศษสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการ “เสนอแนะ” หรือ “Comment” เป็นคนแรกจะได้รับคะแนนเพิ่ม 1 คะแนนในแต่ละกรณีศึกษา (แต่ละแนวปฏิบัติ จะมี 2-3 กรณีศึกษา)

3.3. รูปแบบแผนการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผ่านการปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบแผนการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาปริญญาตรีในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.1. ผลการทดลองใช้รูปแบบแผนการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กที่พัฒนาขึ้นซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปที่กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน 51 คน และคัดเลือกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช. อิง อภิการณณ์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กในบทบาทของ พี่เลี้ยงต้นแบบ จำนวน 3 คน รวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอีก 1 คน เพื่อช่วยเสริมแนวคิด ทฤษฎีที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยผลการดำเนินการทดลอง ประกอบด้วย

4.1.1. ผลการติดต่อประสานงานและปฐมนิเทศจากหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากคณบดี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเพื่อขอทดลองแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตรให้กับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ของหลักสูตร เบต้า ยัง อองเทเปอเนอร์ (Beta Young Entrepreneur) ที่กำลังศึกษาภาคฤดูร้อนของปีการศึกษา 2557 จำนวน 51 คน เนื่องจากเป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษามีความสนิทสนมเป็นเพื่อนร่วมหลักสูตรที่น่าจะเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก อีกทั้งเป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีเป้าหมายในการเป็นผู้ประกอบการในระยะอันใกล้ตามรายละเอียดในตารางที่ 15

หลังจากนั้น ผู้ประสานงานของหลักสูตรเบต้า ยัง อองเทเปอเนอร์ ได้ทำการนัดหมายให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมฟังการปฐมนิเทศการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะ ธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก โดยผู้วิจัยสร้างกลุ่มเฉพาะเพื่อการเรียนรู้ (close group) ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กภายใต้ชื่อ CG_SME โดยเป็นกลุ่มปิดเฉพาะที่เปิดรับสมาชิกที่เกิดจากการเชิญเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มในวันปฐมนิเทศเท่านั้น โดยนิสิตนักศึกษาที่มาร่วมฟังการปฐมนิเทศจะแจ้งชื่อของผู้ใช้เฟสบุ๊ก (Facebook' username) หรือ อีเมลล์ (e-mail) ในวันดังกล่าวซึ่งพบว่านิสิตนักศึกษาทั้ง 51 คนมีการใช้เฟสบุ๊กผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตอยู่แล้ว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสามารถเชิญนิสิตนักศึกษา ทั้ง 51 คนเข้าร่วมกลุ่ม CG_SME ได้ครบถ้วนในวันปฐมนิเทศ ซึ่งรายละเอียดของการจัดงานปฐมนิเทศ มีดังนี้

การปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาล

ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ ทราบถึงจุดประสงค์ในการจัดรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ค การแนะนำเครื่องมือเฟสบุ๊คที่จะใช้ในการเรียนรู้ในครั้งนี้ และเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาเพิ่มรายชื่อในกลุ่มของเฟสบุ๊คที่สร้างขึ้น

เนื้อหาสาระ

1. คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 กลุ่มหลักคือพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม
2. ความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลในการดำเนินธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. แนะนำผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบผ่านวิดีโอทัศน์ และวิดีโอคลิป (VDO Clip)
4. กติกาและเกณฑ์ในการให้คะแนนสำหรับการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ค

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. การทดสอบนิสิตนักศึกษาก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ของเพื่อประเมินคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก่อนการเรียนรู้

2. เน้นการบรรยายและมีการสอดแทรกด้วยวิดีโอทัศน์และวิดีโอคลิปประกอบการบรรยายเป็นช่วง ๆ รวมทั้ง การเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาสอบถามในประเด็นข้อสงสัยในช่วงท้ายของการบรรยาย

3. การขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่ม CG_SME ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เครื่องมือการเรียนรู้ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้

1. แบบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา
2. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องแผนการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์
3. วิดีโอคลิป เพื่อแนะนำผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี
4. อุปกรณ์การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ สมาร์ทโฟน (smart phone) หรือแท็บเล็ต (Tablet)

การวัดและการประเมินผล

1. การประเมินผลก่อนการเรียนรู้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- ตารางที่ 15 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาที่ทดลองรูปแบบการเรียนรู้ในเฟสบู๊ก(N=51)

เพศ		
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	30	59
หญิง	21	41
รวม	51	100
อายุ		
ปี	จำนวน	ร้อยละ
19	4	8
20	21	41
21	18	35
22	3	6
23	5	10
รวม	51	100
รูปแบบการประกอบธุรกิจ		
ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
สานต่อธุรกิจครอบครัว	7	14
เริ่มต้นธุรกิจใหม่	44	86
รวม	51	100
ระยะเวลาที่จะเริ่มประกอบธุรกิจ		
	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่ได้ตัดสินใจ	9	18
1-2 ปี	28	55
3-5 ปี	13	25
มากกว่า 5 ปี	1	2
รวม	51	100

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาที่ทดลองเรียนรู้ใน เฟสบุ๊กมีเพศชายมากกว่าเพศหญิงคือเพศชายจำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 59 และเพศหญิง จำนวน 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 41 กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 19-23 ปี โดยอายุ 20 ปีมีสัดส่วน มากที่สุดจำนวน 21 คน หรือร้อยละ 41 รองลงมาคืออายุ 21 ปีจำนวน 18 คนหรือร้อยละ 35 และ ลำดับสามคืออายุ 23 ปีจำนวน 5 คน หรือร้อยละ 10 และน้อยที่สุดคืออายุ 22 ปี มีจำนวน 3 คน หรือร้อยละ 6 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 86 มีความประสงค์ที่จะ เริ่มต้นธุรกิจใหม่ด้วยตนเอง และจำนวน 7 คนหรือร้อยละ 14 มีความประสงค์ที่จะสานต่อธุรกิจ ครอบครัวยุ อีกทั้ง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คนหรือร้อยละ 55 ตัดสินใจที่จะเริ่มธุรกิจภายในระยะเวลา 1-2 ปี รองลงมาจำนวน 13 คนหรือร้อยละ 25 ตัดสินใจที่จะเริ่มธุรกิจภายในระยะเวลา 3-5 ปี และ จำนวน 9 คนหรือร้อยละ 18 ยังไม่แน่ใจว่าจะเริ่มธุรกิจเมื่อไร

4.1.2. ผลการทดสอบนิสิตนักศึกษาก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาเพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือ ด้านพนักงาน ด้านผู้บริโภคหรือ ลูกค้าและคู่ค้า และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ก. เกณฑ์ในการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติก่อนการเรียนรู้ ในเฟสบุ๊ก

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนการทดลองกับนิสิตนักศึกษาจำนวน 51 คนในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสำหรับการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก ผ่านแบบวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่อง คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ภาคผนวก ก) เพื่อวัด คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นการเรียนรู้เชิงจิต พิสัย ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องชัดเจนและตายตัว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์แนว ปฏิบัติที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ในบทบาทของเจ้าของกิจการผ่านกระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์ใน การสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน สังคม โดยใช้เกณฑ์รูบริคในการประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งคะแนนอยู่ระหว่าง 0-5 คะแนน โดยแบ่งได้ตามนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลัก ธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

การวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติก่อนการทดลอง ผู้วิจัยมีการจัดเรียงข้อคำถามในแบบวัดผลสัมฤทธิ์จากง่ายไปยากตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสามารถแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ประเภท

1. ประเภทที่หนึ่งเป็นข้อคำถามในช่วงแรกที่สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขั้นพื้นฐานโดยไม่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ซึ่งข้อคำถามประเภท นี้จะมีคะแนนเต็ม 2 คะแนน โดยการให้คะแนนสำหรับข้อคำถามเหล่านี้จะมีเพียง 3 เกณฑ์คือ

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

โดยมีตัวอย่างในการให้คะแนนของกรณีศึกษา ดังนี้

คะแนน	เกณฑ์ในการพิจารณา	ข้อความที่ 3	ข้อความที่ 7
		“ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ไม่เชื่อในเรื่องของการว่าจ้างทำงานตลอดชีพ (Life-time Employment) เพราะพนักงานในยุคปัจจุบันนิยมเลือกทำงานในองค์กรที่จ่ายค่าจ้างและผลตอบแทนที่สูงกว่าเสมอ”	“ท่านคิดว่าพนักงานของท่านทุกคนได้รับค่าจ้างรายเดือนและโบนัสที่เหมาะสมอยู่แล้ว ดังนั้นพนักงานทุกคนจึงควรทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ คิดสิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์กร โดยไม่ควรเรียกร้องผลตอบแทนอะไรเพิ่มเติมอีก”
2	เข้าใจและเห็นด้วยระดับพื้นฐานที่สัมพันธ์กับแนวปฏิบัติ	ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 12 ตอบว่า “ไม่เห็นด้วยเพราะพนักงานจำนวนไม่น้อยเลือกจะทำงานกับบริษัทที่สามารถสร้างความสบายใจ ความสุขในการทำงานมากกว่าตัวเงิน”	ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 36 ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย เพราะนายจ้างควรเปิดรับความคิดของพนักงาน ถ้าพนักงานทำงานดีและเรียกร้องผลตอบแทนที่เหมาะสม เราควรจะให้พนักงานบ้าง”
1	การลังเลใจกับแนวปฏิบัติ	ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 22 ตอบว่า “ ยังไงก็ได้ ไม่แตกต่าง”	ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 2 ตอบว่า “ ให้ก็ได้ ไม่ให้ก็ได้”
0	การไม่เห็นด้วยกับแนวปฏิบัติ	ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 19 ตอบว่า “ เห็นด้วยเพราะในปัจจุบัน น้อยคนที่จะทำงานในองค์กรเดิมไปโดยตลอด ”	ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 28 ตอบว่า “ เห็นด้วย เพราะในเมื่อพนักงานได้รับเงินเดือนและโบนัสในระดับที่เหมาะสมแล้ว พนักงานก็ควรพอใจในสิ่งที่มีเพราะหน้าที่หลักของพนักงานก็คือ การทำงานอย่างตั้งใจให้องค์กรอย่างยั่งยืน ”

จากตัวอย่างข้อความข้อที่ 3 ข้างต้น ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 12 เห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในองค์กร คำตอบนี้จึงได้คะแนนเต็ม 2 คะแนน ตรงกันข้ามผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 19 แสดงความคิดเห็นถึงความไม่เชื่อมั่นในฐานะเจ้าของกิจการในเรื่องของการว่าจ้างพนักงานระยะยาวซึ่งจะทำให้การบริหารพนักงานในองค์กรมีปัญหาในระยะยาว สะท้อนให้เห็นถึงแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล คำตอบนี้จึงได้ 0 คะแนน ส่วนผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 22 แสดงการรับรู้แนวปฏิบัติที่เป็นกลาง ๆ สามารถสื่อได้ว่าสอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงได้คะแนนเท่ากับ 1 หรือตัวอย่างจากข้อความที่ 7 ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 36 แสดงความคิดเห็นที่สื่อในเรื่องของแนวปฏิบัติในฐานะของเจ้าของกิจการที่ใจกว้างและเปิดโอกาสให้กับพนักงานได้มีส่วนในการเสนอความคิดเห็นเพื่อช่วยพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น ซึ่งเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นหนึ่งในเกณฑ์ที่สำคัญของแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน คำตอบนี้จึงได้คะแนนเต็ม 2 คะแนน ตรงกันข้าม ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 28 เสนอความคิดเห็นโดยเน้นให้พนักงานปฏิบัติตามที่หัวหน้าสั่งการ ซึ่งไม่ได้มีส่วนกระตุ้นให้พนักงานเกิดการคิดต่าง ทำต่างที่เป็นประโยชน์กับองค์กรในระยะยาวเป็นแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล คำตอบนี้จึงได้ 0 คะแนน ส่วนผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 2 แสดงความคิดเห็นที่เป็นกลาง ๆ จึงได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

คะแนน	เกณฑ์ในการพิจารณา	ข้อคำถามที่ 11	ข้อคำถามที่ 31
0	ผู้ปฏิบัติงานเลือกแบบปฏิบัติงานที่ผิดหลักธรรมาภิบาล	<p>“ผู้บริหารมอบหมายของทำนบอันสัอยู่ในช่วงขยายตัว โดยแลกว่าได้เปิดบริการร้อยละ 10 อย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ท่านคิดว่าทางเลือกที่ใช้แรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นค่าจ้างที่ถูกกว่าการจ้างช่างฝีมือร้อยละ 30 หรือไม่ในเรื่องที่เสียภาษีสำหรับ การลดต้นทุนในการที่ธุรกิจ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร”</p>	<p>“ท่านให้ความช่วยเหลือพนักงานของท่านในช่วงเหตุภัยภัยจำนวนมากมาย ซึ่งจัดเตรียมยา รักษาโรคและอาหารแห้งที่จำเป็นในช่วงหนึ่งเดือนที่ครอบครัวของพนักงานมาพักอาศัยใน โรงงานของท่าน อีกทั้ง ท่านยังจ่ายเงินเดือนให้กับพนักงานเต็มจำนวนในช่วง 3 เดือนที่น้ำท่วม ซึ่ง 9 ที่ธุรกิจของท่านได้รับผลกระทบพอสมควร รายได้ลดลงอย่างน่าใจหาย อย่างไรก็ตาม หลังจากเหตุการณ์ที่กรมให้เงินช่วยเหลือพนักงานท่านก่อนแล้วจะช่วยเหลือ เรื่องของเงินกู้ฉุกเฉินเพื่อนำไปซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหาย ท่านกำลังตัดสินใจว่าจะช่วยเหลือ พนักงานโดยการให้ความช่วยเหลือพนักงานในช่วงนี้จำนวนมากในระดับขั้นแล้ว ท่านจะตัดสินใจอย่างไรกับสถานการณ์ดังกล่าว”</p>
1	ผู้ปฏิบัติงานเห็นด้วยในแบบปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านที่ เลี้ยงต้นแบบ	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 15 ตอบว่า “เห็นด้วย เพราะแรงงานต่างด้าวได้ค่าแรงงานที่ถูกกว่าแรงงานในประเทศ สำหรับธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งมีทุนไม่สูง ก็คงต้องจ้างแรงงานต่างด้าวต่อไป”</p> <p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 1 ตอบว่า “เห็นด้วย”</p>	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 9 ตอบว่า “ควรระมัดระวังเรื่องค่าจ้าง”</p>
2	ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ ถ่ายทอดผ่านที่เลี้ยงต้นแบบ	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 18 ตอบว่า “เป็นเรื่องไม่ดี ไม่ควรทำ”</p>	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 4 ตอบว่า “เห็นด้วยเรื่องผู้ใจเม”</p>
3	ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในระดับสูงซึ่งเกิดจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่มีกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ปฏิบัติงาน	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 27 ตอบว่า “ไม่เห็นด้วยเพราะผิดกฎหมายและเป็นการทำงานที่ผิดกฎหมาย”</p>	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 13 ตอบว่า “เห็นด้วย แต่เราอาจทำออกจากเงินเดือนเพิ่มเมื่อระยะเวลาผ่านไป 1-2 ปี หรือเศรษฐกิจดีขึ้น”</p>
4	ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจโดยใช้การตัดสินใจโดยพิจารณาจากเหตุผลที่ชัดเจนที่สุดซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงจิตพิสัย	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 22 ตอบว่า “ผิด เพราะตามกฎหมาย เราเป็นนายจ้างจะซื้อพนักงานต่างต่างไปลดหย่อนได้ ถูกต้อง เวลารทำงานจะได้ไม่มีปัญหา”</p>	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 28 ตอบว่า “ถ้าธุรกิจยังพอมีกำไร เงินมากพอที่ไม่ถึงกับขาดทุนหรือปิดกิจการ ก็ควรที่จะช่วยเหลือพนักงานของเราเพราะพนักงานก็คือเป็นคนในครอบครัวเดียวกับเรา”</p>
5	ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจโดยใช้การตัดสินใจโดยพิจารณาจากเหตุผลที่ชัดเจนที่สุดซึ่งสามารถสร้างผลกระทบทางสังคมที่ไรและรับการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างลงหนทางการ	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 11 ตอบว่า “ ไม่เห็นด้วย เพราะสิ่งที่คิดจะทำคือการลดต้นทุนในการที่ธุรกิจ แต่ผลทางด้านกฎหมายที่ตามมาจากการจะมีผลต่อต้นทุนทางด้านกฎหมายไม่คุ้มค่าที่องค์กร อาจจะต้องถูกค่าปรับ อีกทั้ง พนักงานก็ถือหลบ 4 ส่วน ๆ ไม่มีความสุขกับการทำงาน ควรทำตามกฎหมายเพราะพนักงานไปทำกับใครบ้างแล้ว แต่มีข้อข้อข้อข้อข้อข้อกฎหมายที่ฟ้องปฏิบัติ ไม่ควรหลีกเลี่ยงลดต้นทุนจากสิ่งนี้”</p>	<p>ผู้ปฏิบัติงานได้ลงที่ 41 ตอบว่า “อย่าแยกร อธิบายให้พนักงานฟังถึงผลกระทบที่เราได้ก่อน ไม่พ่นกันจนเข้าใจ และนายจ้างเอง ก็ควรจะเซฟตัวเองพร้อมกับช่วยพนักงานด้วย จะช่วยเหลือโดยไม่คิดดอกเบี้ยเลยก็อาจจะต้องดูความเหมาะสมจากแหล่งที่มาของรายได้ โดยอาจจะเก็บไว้ในอัตราที่น้อย แต่ที่นี้จริงๆก็ต้องคำนวณจากผลกระทบที่เราได้รับก่อนว่าจะพอรับได้แค่ไหน เพราะถ้าหากช่วยพนักงานมากเกินไปความพอดี บริษัทคงก็จะไม่ได้ สุดท้ายพนักงานก็ไม่มีงานทำ ต้องขออภัยให้พนักงานทั้ง”</p>

2. ประเภทที่สอง เป็นคำถามที่ผู้ฝึกปฏิบัติในฐานะเจ้าของกิจการต้องมีกระบวนการในการคิดที่สูงขึ้น ต้องเรียนรู้ที่จะตัดสินใจบนทางสองแพร่งระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ซึ่งคำถามลักษณะนี้ส่วนมากจะอยู่ช่วงท้ายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยจะมีคะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนนตามเกณฑ์ของรูบริค อาทิ เช่น จากตัวอย่างข้อคำถามข้อที่ 11 ข้างต้น ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 11 แสดงความคิดเห็นในฐานะเจ้าของกิจการที่เข้าใจในการปฏิบัติตามข้อบังคับของกฎหมายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งสามารถเสนอแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง อีกทั้งมีการมองถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการหลีกเลี่ยงของบังคับของกฎหมายทั้งในมุมมองของเจ้าของกิจการและพนักงาน เป็นการตอบคำถามที่ครบถ้วนจึงได้คะแนนในระดับที่ 5 ส่วนความคิดเห็นของผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 22 แสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีความเข้าใจว่าเรื่องดังกล่าวผิดต่อหลักนิติธรรม และเสนอแนวทางแก้ไข แต่ยังขาดความสมบูรณ์ในเรื่องการมองถึงผลกระทบต่อองค์กร คำตอบดังกล่าวจึงได้คะแนนในระดับที่ 4 ในขณะที่ ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 27 ตระหนักในบทบาทของเจ้าของกิจการที่เข้าใจว่าเรื่องดังกล่าวผิดต่อหลักนิติธรรมของการเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่พึงปฏิบัติ แต่ไม่ได้เสนอแนวทางในการแก้ไข อีกทั้ง ยังขาดมุมมองในเรื่องของผลกระทบต่อองค์กร คำตอบดังกล่าวจึงได้คะแนนในระดับที่ 3 ส่วนผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 18 เห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่ว่าเรื่องดังกล่าวไม่ถูกต้อง แต่ไม่ได้ลงรายละเอียดว่าไม่ใช่อะไร แสดงว่าเห็นด้วยในระดับพื้นฐานของคุณลักษณะธรรมาภิบาล คำตอบดังกล่าวจึงได้คะแนนในระดับที่ 2 อีกทั้ง ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 15 ที่เสนอแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาลเพราะทำผิดกฎหมายโดยคำนึงถึงประโยชน์ทางธุรกิจเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นแนวทางที่ต้องได้รับการพัฒนา ดังนั้น คำตอบดังกล่าวจึงได้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

หรือข้อคำถามข้อที่ 31 ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 41 แสดงความคิดเห็นในบทบาทของเจ้าของกิจการที่มีความเข้าใจในหลักการสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างชัดเจน โดยเฉพาะแนวคิดที่ว่าถ้าบริษัทอยู่ไม่ได้ พนักงานก็ไม่มีงานเช่นกันซึ่งเป็นความคิดที่ถูกต้องที่สุด รวมถึงการเสนอแนวทางในการสื่อความกับพนักงานซึ่งมีความสำคัญอย่างมากสำหรับสถานการณ์เช่นนี้ เป็นการตอบคำถามที่ครบถ้วนจึงได้คะแนนในระดับที่ 5 ส่วนผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 28 ที่ถือว่าผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีความเข้าใจในเรื่องหลักการที่สมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเอื้ออาทรกับพนักงานในองค์กร แต่อาจจะยังไม่สมบูรณ์ในเรื่องของการสื่อความให้กับพนักงานในองค์กรเป็นการตอบคำถามที่ได้คะแนนในระดับที่ 4 ส่วนผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 13 มีการตระหนักในบทบาทของเจ้าของกิจการที่แสดงความเห็นใจที่จะช่วยเหลือพนักงาน แต่ยังขาดมุมมองในเรื่องการสร้างผลกำไร

ขององค์กรซึ่งควรจะมีคุณสมบัติ เป็นการตอบคำถามที่ได้คะแนนในระดับที่ 3 ส่วนผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 4 ที่ว่า เห็นด้วยกับแนวทางในการช่วยเหลือพนักงาน แต่ควรอธิบายความชัดเจนในแนวคิดดังกล่าว แต่ก็ เป็นคำตอบที่สะท้อนว่าผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นการตอบคำถามที่ได้คะแนนในระดับที่ 2 หรือแนวทางการ เสนอความคิดเห็นของผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 9 ที่รับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยตอบว่า “ดูตามความเหมาะสม” แต่ยังคงขาด ความชัดเจนที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติว่าเหมาะสมอย่างไร ซึ่งเป็นแนวทางที่ควรได้รับการพัฒนาให้เป็น รูปธรรม ดังนั้น คำตอบดังกล่าวจึงได้ 1 คะแนน

ข. การวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติก่อนการทดลอง รวมจำนวน 51 คน

ข้อคำถามประเภทที่หนึ่งที่สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเบื้องต้นซึ่งไม่ต้องตัดสินใจอยู่บนทาง สองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมใช้เกณฑ์ในการ ให้คะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

0 คะแนน (0 – 0.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน (0.50 – 1.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน (1.50 – 2.00) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยใน ระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

มากกว่า 1.75 มีความแตกต่างมาก

1.25 – 1.75 มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

น้อยกว่า 1.25 มีความแตกต่างน้อยหรือใกล้เคียงกันหรือ

เหมือนกัน

ตารางที่ 16 ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติก่อนการทดลองในเฟสบู๊ทสำหรับข้อความคำถามที่สอบถามที่เน้นเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงมิติเดียว (N=51)

	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	โรงงานของท่านตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันมิให้เกิดการแย่งพนักงานระหว่างโรงงานในนิคม ท่านจึงตั้งชมรมผู้ประกอบการของนิคมขึ้นโดยกำหนดกติกาพนักงานของแต่ละโรงงานไม่มีสิทธิ์ไปทำงานในโรงงานอื่นในนิคม เพื่อป้องกันมิให้มีการซื้อตัวพนักงานด้วยผลตอบแทนค่าจ้างที่สูงกว่า ในฐานะเจ้าของกิจการท่านคิดว่าการกระทำดังกล่าวถูกต้องหรือไม่อย่างไร	1.18	0.99
2	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าพนักงานในองค์กรของท่านจะเลือกทำงานด้วยผลตอบแทนผ่านค่าจ้างและผลตอบแทนมากกว่าความรู้สึกผูกพันทางจิตใจ	1.80	0.60
3	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ไม่เชื่อในเรื่องของการว่าจ้างทำงานตลอดชีพ (Life-time Employment) เพราะพนักงาน ในปัจจุบันจะเลือกทำงานในองค์กรที่จ่ายค่าจ้างและผลตอบแทนที่สูงกว่าเสมอ	1.06	1.01
4	ท่านภูมิใจที่ได้รับมอรางวัลเกษียณอายุให้กับลูกมี พนักงานที่ทำงานให้กับองค์กรตั้งแต่วันแรกของท่านมานานกว่า 20 ปี และท่านอยากเห็นพนักงานของท่านได้รับรางวัลเกษียณอายุอีกหลาย ๆ คน	1.88	0.48
5	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่เห็นความสำคัญกับการประเมินผลงานตามผลการดำเนินงานของพนักงานแต่ละบุคคล คนทำงานหนักควรจะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าคนที่ทำงานน้อยกว่า	1.76	0.65
6	การกำหนดโบนัสคงที่ 1 เดือนของทุกปีจะสามารถช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถบริหารผลกำไรได้ดีกว่าและถือว่าแนวปฏิบัติที่ชัดเจนที่พนักงานทุกคนรับทราบว่าแต่ละคนจะได้รับโบนัสหนึ่งเดือน ซึ่งจะช่วยให้ท่านในฐานะเจ้าของกิจการไม่ต้องยุ่งยากกับการสื่อสารในเรื่องโบนัสไม่เท่ากันของพนักงาน	1.53	0.86
7	ท่านคิดว่าพนักงานของท่านทุกคนได้รับค่าจ้างรายเดือนและโบนัสที่เหมาะสมอยู่แล้ว ดังนั้นพนักงานทุกคนจึงควรทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ คิดสิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์กร โดยไม่ควรเรียกร้องผลตอบแทนอะไรเพิ่มเติมอีก	1.22	0.99
8	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่กระตุ้นให้พนักงานนำเสนอและคิดอะไรที่แปลกใหม่เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรโดยท่านจะมีการมอบเงินรางวัลเล็กน้อย ๆ ให้กับผู้ที่คิดใหม่ ทำใหม่ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน	1.84	0.54
9	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าการบังคับให้พนักงานในโรงงานใส่หน้ากากเมื่อต้องเจอกับฝุ่นเยอะ ๆ หรือการใส่หูฟังเมื่อต้องทำงานกับเครื่องจักรเสียงดังเป็นเรื่องที่ทำได้เพราะเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ถึงแม้ว่าจะมีการติดประกาศให้พนักงานปฏิบัติตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.53	0.86
10	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับการให้คะแนนการประเมินผล (Key Performance Indicator) จำนวน 0.25 คะแนนสำหรับพนักงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ กติกาความปลอดภัยภายในโรงงาน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.84	0.54

ตารางที่ 16 (ต่อ)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
14	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าที่ดีที่สุดตลอดกระบวนการผลิต ตั้งแต่การคัดสรรวัตถุดิบ กระบวนการผลิต โดยท่านยอมที่จะเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเพื่อแลกกับคุณภาพของสินค้าที่ดีที่สุด ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.88	0.48
15	ท่านมีทีมงานในการตรวจสอบคุณภาพสินค้าของท่านโดยเปรียบเทียบกับสินค้าจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่าท่านจะได้สินค้าที่มีคุณภาพที่ดีที่สุดตามมาตรฐานสากล ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.92	0.39
16	สินค้าของท่านบุกตลาดในประเทศกัมพูชามานานกว่า 15 ปี และท่านก็เชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าของท่านว่าเป็นหนึ่งในตลาดกัมพูชาโดยตลอด มีแบรนด์ที่ติดตลาด ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องมีการเปรียบเทียบกับสินค้าจากประเทศอื่นเพราะยังก็สู้แบรนด์ของท่านไม่ได้ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.84	0.54
21	ท่านเชื่อว่าการบริหารจัดการประสบการณ์กับลูกค้าคือการตอบสนองลูกค้าในทุกเรื่องที่ถูกคำร้องขอ ดังนั้น ทุกครั้งที่ท่านได้รับการร้องเรียนจากลูกค้า ท่านจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 3 วัน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.61	0.80
22	ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์สบู่ แชมพูของท่านเป็นสินค้าน่าเชื่อถือที่เน้นกลุ่มผู้บริโภคในวงกว้าง (กลุ่ม Mass) ดังนั้น การร้องเรียนเชิงลบจากลูกค้าเพียง 2-3 รายเป็นเรื่องเล็กน้อยกว่าที่เจ้าของกิจการอย่างท่านต้องให้ความสนใจ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.80	0.60
23	ท่านมีแนวคิดว่าการตั้งทีมงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นเพราะเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลที่สามารถถ่ายทอดกันได้อย่างง่ายดาย การตั้งทีมเพื่อเน้นทำงานในเรื่องดังกล่าวจะทำให้เสียเวลาในการทำงานหลักของพนักงาน อีกทั้ง ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักขององค์กรอีกด้วย ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.88	0.48
24	การมีทีมงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ทีมงานต้องมีจิตอาสาเพราะงานดังกล่าวถือว่าเป็นงานส่วนเพิ่มที่ไม่ได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินและยังต้องเสียเวลาในการทำงานอีกด้วย ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.92	0.39
27	งบประมาณของกิจกรรมเพื่อสังคม หรือ CSR ไม่ควรมีการกำหนดตายตัวเพราะเป็นเรื่องของต้นทุนในการทำธุรกิจ ควรจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	0.35	0.77
28	ท่านภูมิใจที่องค์กรของท่านมีการทำกิจกรรมเพื่อสังคมหรือ CSR อย่างต่อเนื่องเพราะองค์กรของท่านมีการจัดเตรียมงบประมาณในเรื่องดังกล่าวไว้ทุกปี ๆ ละร้อยละ 1 ของผลประกอบการปีที่แล้ว ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.96	0.28
29	ท่านคิดว่าการสร้างทำนบกั้นน้ำขนาดเล็กบริเวณคลองข้างโรงงานตามคำร้องขอของชุมชนเป็นสิ่งที่จะต้องทำเพราะโรงงานของท่านก็จะได้รับประโยชน์โดยตรงในกรณีที่เกิดน้ำท่วม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.92	0.39

จากตารางที่ 16 ข้างต้น ข้อคำถามจำนวน 16 ข้อจาก 20 หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ได้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตระหว่าง 1.53 – 1.96 ซึ่งคะแนนเข้าใกล้คะแนนในระดับ 2 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการที่เห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกจากนี้ 3 ข้อคำถามจาก 20 หรือคิดเป็นร้อยละ 15 ได้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตระหว่าง 1.06 – 1.22 ซึ่งคะแนนเข้าใกล้คะแนนในระดับ 1 คะแนน ซึ่งหมายถึงผู้ฝึกปฏิบัติมีการรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยกเว้นข้อคำถามที่ 27 ที่ได้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตอยู่ที่ 0.35 ซึ่งคะแนนเข้าใกล้คะแนนในระดับ 0 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามประเภทที่หนึ่งพบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าน้อยกว่า 1.25 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 17 ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติก่อนการทดลองในเฟสบู๊ทสำหรับ
ข้อคำถามที่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผลกำไรทางธุรกิจ (N=51)

	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
11	ธุรกิจร้านอาหารของท่านกำลังอยู่ในช่วงขยายตัว โดยผลกำไรเติบโตปีละร้อยละ 10 อย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ท่านคิดว่าทางเลือกใช้แรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนซึ่งมีค่าจ้างที่ถูกกว่าการว่าจ้างปกติถึงร้อยละ 30 ไม่ใช่เรื่องที่เสียหายสำหรับการลดต้นทุนในการทำธุรกิจ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.59	1.28
12	ธุรกิจสปาของท่านต้องแข่งขันกับร้านคู่แข่งตรงข้าม แต่ท่านในฐานะเจ้าของกิจการก็ยังยึดถือหลักการที่ถูกต้องในการว่าจ้างพนักงานตามกฎหมาย พนักงานต่างด้าวที่ท่านนำที่บริการลูกค้าต้องมีบัตรประจำตัวที่จดทะเบียนแล้ว ซึ่งจะช่วยให้ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจของท่านสูงตามไปด้วย ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.53	0.86
13	ถ้าท่านทำธุรกิจกับผู้ขายวัตถุดิบสองราย ท่านคิดว่าเป็นเรื่องปกติในการบริหารจัดการต้นทุนที่ดีกว่าโดยเลือกซื้อวัตถุดิบจากผู้ขายวัตถุดิบรายแรกที่มีราคาถูกกว่าร้อยละ 30 แต่คุณภาพด้อยกว่ารายที่สองเพียงร้อยละ 10 ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.39	1.67
17	ท่านคิดว่าปัจจัยของความสำเร็จในการบริหารธุรกิจปลาทะเลของปลาทะเลคือ การคัดสรรคุณภาพของปลาที่สดอร่อย ตัวใหญ่มากกว่าความสะอาดสวยงามในเรื่องของบรรจุภัณฑ์ที่ควรมีฝาปิดอัตโนมัติ เพราะท่านเชื่อว่าองค์ประกอบหลักคือคุณภาพของปลาที่ดีที่สุด ไม่ใช่ส่วนผสมอัตโนมัติเป็นเรื่องของต้นทุนในการทำธุรกิจที่สูงขึ้น ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	2.75	0.63
18	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ให้ความสำคัญกับทุกรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ อาทิเช่น บรรจุภัณฑ์ที่ใส่สินค้าก็ต้องทำจากวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แม้ว่าต้นทุนในการทำธุรกิจจะสูงขึ้นก็ตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.49	0.67
19	ท่านคิดว่าค่าการกำหนดราคาสินค้าบนฉลากของผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นเพราะจะทำให้การปรับขึ้นราคาสินค้าตามสภาวะการณ์ของราคาค่าต้นทุนที่สูงขึ้นทำได้ยาก ดังนั้น ท่านจึงคิดว่าการเน้นย้ำในเรื่องของคุณภาพของสินค้าสำคัญกว่าระบุราคาสินค้าบนฉลาก ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.29	1.57
20	การระบุราคาสินค้าที่ชัดเจนเป็นหนึ่งในนโยบายที่สำคัญในการทำธุรกิจสำหรับท่าน ถึงแม้ว่าราคาสินค้าจะมีการปรับขึ้นหรือลง ท่านก็ยินดีที่จะใช้จ่ายค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มในการผลิตฉลากสินค้าทุกครั้ง ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.39	1.13
25	การจัดการของเสียในโรงงานของท่านด้วยระบบ Recycle ทำให้ท่านต้องเสียเงินลงทุนเพิ่มร้อยละ 5 ของค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจ ส่งผลให้ผลกำไรของธุรกิจลดลง แต่ท่านก็ยังเลือกที่จะลงทุนกับระบบดังกล่าวเพราะเป็นประโยชน์กับชุมชนและสังคมรอบโรงงานของท่าน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.45	0.64
26	ท่านไม่เห็นด้วยกับการติดตั้งระบบการกำจัดของเสียในโรงงานของท่านเพราะค่าใช้จ่ายจากการติดตั้งระบบดังกล่าวจะทำให้ผลกำไรของท่านลดลง ท่านคิดว่าการทำกิจกรรมให้กับสังคมและชุมชนเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีที่สุดพอแล้ว ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.41	0.78
30	ท่านไม่สามารถทำกิจกรรมที่เกิดจากข้อเสนอแนะของคนในสังคมและชุมชนได้ทั้งหมดเพราะข้อจำกัดในเรื่องค่าใช้จ่ายที่ไม่มากพอ ดังนั้นท่านเห็นด้วยว่าควรเลือกเฉพาะกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยรวมมากกว่ากิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของท่านโดยเฉพาะ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.24	0.62

ตารางที่ 17

	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
31	ท่านให้ความช่วยเหลือพนักงานของท่านในช่วงมหาอุทกภัยจำนวนมากมาย ทั้งจัดเตรียมยารักษาโรคและอาหารแห้งที่จำเป็นในช่วงหนึ่งเดือนที่ครอบครัวของพนักงานมาพักอาศัยในโรงงานของท่าน อีกทั้ง ท่านยังจ่ายเงินเดือนให้กับพนักงานเต็มจำนวนในช่วง 3 เดือนที่น้ำท่วม ทั้ง ๆ ที่ธุรกิจของท่านได้รับผลกระทบประมาณร้อยละ 75 รายได้ลดลงอย่างน่าใจหาย อย่างไรก็ตาม หลังจากเหตุการณ์มหาอุทกภัย พนักงานจำนวนมากต้องการความช่วยเหลือในเรื่องของเงินกู้ฉุกเฉินเพื่อนำไปซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหาย ท่านกำลังตัดสินใจว่าจะช่วยเหลือพนักงานโดยการให้เงินกู้แบบไม่คิดดอกเบี้ยหรือไม่ เพราะท่านในฐานะเจ้าของกิจการก็แบกรับภาระในการให้ความช่วยเหลือพนักงานในช่วงน้ำท่วมมากในระดับหนึ่งแล้ว ท่านจะตัดสินใจอย่างไรกับสถานการณ์ดังกล่าว	3.00	0.98
32	ท่านกำลังอยู่ในช่วงของการตัดสินใจว่าจะตัดรายได้ร้อยละ 50 ของพนักงานในโรงงานกว่า 50 คนในช่วง 3 เดือนที่โรงงานของท่านถูกน้ำท่วมตลอดสามเดือน เครื่องจักรถูกน้ำท่วมทั้งหมดไม่สามารถผลิตสินค้าได้ ไม่สามารถรับรู้รายได้ตลอดสามเดือน ส่งผลให้ธุรกิจขาดสภาพคล่องเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม พนักงานของท่านต่างก็จงรักภักดีตั้งใจทำงานมาโดยตลอด ถ้าท่านจ่ายเงินเดือนให้เพียงครึ่งเดือน พนักงานเหล่านี้ซึ่งได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมอยู่แล้ว อาจถูกซ้ำเติมเพิ่มอีก ท่านจะทำการอย่างไรกับสถานการณ์ดังกล่าว	2.98	0.86
33	ท่านกำลังตัดสินใจที่จะลดค่าใช้จ่ายในเรื่องการอบรม การสัมมนา การดูงานของพนักงานรวมกว่า 5 ล้านบาทเพราะแนวโน้มรายได้ขององค์กรในปีนี้อาจจะไม่มาจะเป็นไปตามเป้าหมาย ท่านจึงจำเป็นต้องลดค่าใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น อย่างไรก็ตาม ผู้จัดการฝ่ายบุคคลและอบรมคัดค้านในเรื่องดังกล่าวโดยให้ข้อมูลว่าการอบรมให้ความรู้พนักงานเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะเป็นการพัฒนาศักยภาพของพนักงานในองค์กร อีกทั้ง บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปีหน้า การอบรมเรื่องภาษาอังกฤษให้กับพนักงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับธุรกิจของท่านที่ต้องพบปะกับลูกค้าต่างประเทศจำนวนมาก ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะตัดสินใจอย่างไร	2.82	0.97
34	ในฐานะเจ้าของกิจการที่ทำธุรกิจล่องกระดาน ท่านเห็นว่าการจัดอบรม การสัมมนาหรือการดูงานล้วนเป็นค่าใช้จ่ายขององค์กร ท่านจึงไม่เห็นควรในการที่จะกำหนดค่าใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวควรมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยประเมินจากรายรับขององค์กรที่จะเกิดขึ้นในแต่ละปี อีกทั้ง ท่านคิดว่าพนักงานส่วนมากเลือกที่จะรับผิดชอบแทนในรูปแบบของโบนัสหรือการเพิ่มเงินเดือนมากกว่าการเพิ่มความรู้หรือทักษะ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าวนำไปจ่ายโบนัสแทนจะดีกว่า แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่อย่างไร	2.76	0.99
35	ท่านเป็นนายจ้างที่รักพนักงานและให้เกียรติพนักงานเสมอ โดยท่านจะใช้เวลาในการพูดคุยกับพนักงานเพื่อนำข้อเสนอแนะจากพนักงานมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจในการทำธุรกิจในองค์กรของเขา นอกจากนี้ ชื่อเสียงหรือของพนักงานส่วนใหญ่ก็มักจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจากท่านไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมสันทนาการเดือนละครั้ง การพาพนักงานไปเที่ยวไตรมาสละครั้ง โดยที่ท่านยินยอมที่จะเป็นผู้แบกรับค่าใช้จ่ายทั้งหมด ส่งผลกระทบให้รายได้รวมของธุรกิจท่านลดลงกว่าที่ควรจะเป็น แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.88	0.82
36	ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจโรงงานน้ำปลาที่เชื่อว่าการจัดการสื่อสารภายในองค์กรมีความสำคัญเพราะเป็นช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้กับพนักงานในองค์กรได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และเป็นช่องทางให้หัวหน้างานรับรู้ความต้องการของพนักงานผ่านกล่องแสดงความคิดเห็นจากพนักงานหรือจากการแสดงความคิดเห็นผ่านการประกวดต่าง ๆ ดังนั้น ท่านจะกำหนดให้หัวหน้างานทุกหน่วยงานนำข้อเสนอแนะจากพนักงานไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างน้อยร้อยละ 30 ของข้อเสนอแนะจากแต่ละหน่วยงาน โดยข้อกำหนดดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของประเมินผลงาน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่อย่างไร	2.63	0.75

ตารางที่ 17

	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
37	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าอัตราการลาออกของพนักงานในองค์กรที่เพิ่มขึ้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาเกิดจากปัญหาของตัวพนักงานจนวายที่มีบุคลิกไม่อดทนและไม่เชื่อมั่นในเรื่องการทำงานกับองค์กรระยะยาว ท่านจึงไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว อีกทั้งผลจากการสำรวจความพึงพอใจของพนักงานที่ค่อนข้างต่ำจากฝ่ายบุคคลจัดทำขึ้นก็ไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงความคิดของท่านเพราะท่านเชื่อว่าพนักงานทุกคนล้วนแต่เป็นมือปืนรับจ้าง ทุกคนทำงานเพื่อแลกกับค่าจ้าง องค์กรไหนให้เงินเดือนเยอะกว่าก็ไป ดังนั้น ท่านจึงเลือกที่จะดึงเฉพาะคนที่มีความสามารถโดยการเพิ่มผลตอบแทนเงินเดือนให้กับกลุ่มบุคคลนี้สูงกว่ากลุ่มอื่นซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ท่านต้องรักษาไว้ แนวปฏิบัตินี้ถูกต้องหรือไม่อย่างไร	2.59	0.94
38	ท่านเป็นนายจ้างที่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของพนักงานและเชื่อว่าเมื่อคนเราทำงานด้วยความสุขจะสามารถทำให้เกิดความพึงพอใจและสามารถสร้างประสิทธิผลในการทำงานได้ดีขึ้น ดังนั้น ท่านจึงกระตุ้นให้พนักงานทำกิจกรรมภายในองค์กรเพื่อให้ทุกคนมีทัศนคติเชิงบวกต่อองค์กร ส่งผลให้การทำงานดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลจากการกระตุ้นจากการทำงานทำกิจกรรมดังกล่าว ทำให้พนักงานเริ่มจัดสรรเวลาในการทำงานหลักลดลงเพราะต้องสละเวลาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงเพื่อประชุมหารือและจัดกิจกรรมในแต่ละวันซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อความคุ้มค่าจากการว่าจ้าง อย่างไรก็ตาม ในฐานะนายจ้าง ท่านยังคงให้ความสำคัญกับกิจกรรมเหล่านี้เพราะเชื่อว่าความสุขของพนักงานที่มีต่อองค์กรจะช่วยพัฒนาให้องค์กรดีขึ้นในระยะยาว แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.53	0.70
39	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านกำลังพิจารณาปรับโครงสร้างใหม่ของฝ่ายจัดซื้อเพื่อเปิดโอกาสให้นางดารามียี่ได้เลื่อนขั้นเป็นหัวหน้าแผนกเพราะนางดารามียี่ทำงานในองค์กรมานานและยังอยู่ในตำแหน่งเดิมมานานกว่า 10 ปี อย่างไรก็ตาม การปรับโครงสร้างดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเรื่องของการเลือกปฏิบัติต่อนางดารามียี่ อีกทั้ง ประเด็นในเรื่องค่าใช้จ่ายของระดับหัวหน้างานที่ต้องเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 20 เพื่อให้ทัดเทียมกับหัวหน้าแผนกอื่น อีกทั้ง นางดารามียี่ก็ไม่ได้เรียกร้องในการขึ้นตำแหน่งและพอใจกับตำแหน่งที่เป็นอยู่ ท่านจึงอยู่ในระหว่างทางสองแพร่งเรื่องดังกล่าว ท่านจะทำอย่างไร	2.51	1.01
40	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านกำลังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจที่จะหาบุคลากรภายนอกมาเป็นผู้จัดการโรงงาน แต่นายดำที่เป็นอยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการทำงานเป็นคนตั้งใจทำงานให้กับองค์กรมาตลอด 10 ปีที่ผ่านมา เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาโรงงานของท่านให้เกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง แต่นายดำยังขาดคุณสมบัติในเรื่องการบริหารจัดการภาพรวม ซึ่งการว่าจ้างบุคลากรภายนอกจะช่วยปิดช่องว่างในเรื่องดังกล่าวได้ ถ้าท่านเป็นเจ้าของกิจการ ท่านจะทำอย่างไร	2.69	0.84
41	ผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวของท่านเป็นสินค้าที่ขายดีมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม มีข่าวลือว่าวัตถุดิบที่ผสมในขนมมีส่วนผสมของสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อร่างกายถ้าบริโภคในปริมาณมาก ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดผลกระทบกับยอดขาย ท่านตัดสินใจลดวัตถุดิบดังกล่าวออกจากฉลากเพราะเป็นวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบเพียงร้อยละ 0.5 ซึ่งไม่จำเป็นต้องใส่ด้วยซ้ำไป และปริมาณดังกล่าวก็น้อยเกินกว่าที่จะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวก็เป็นเพียงข่าวลือที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ อาจเป็นเพียงการโจมตีจากคู่แข่งก็เป็นได้ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.25	1.49
42	ท่านเป็นผู้ขายส่งผลไม้แปรรูปที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสระแก้ว โดยเน้นการขายสินค้าให้กับผู้ซื้อบริเวณชายแดนกัมพูชา โดยผู้ซื้อในกัมพูชานิยมการซื้อสินค้าในปริมาณมาก ราคาถูก จึงแจ้งความประสงค์กับท่านให้ส่งสินค้าใส่กระสอบเพื่อทำการกระจายสินค้าเข้าไปในกัมพูชาทำได้ง่ายขึ้น ถ้าต้องมาซื้อเป็นถุงขนาด 1 กิโลกรัมจะเป็นการเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวเพราะการผลิตสินค้าเป็นถุงซึ่งเสียเวลาด้านแรงงานและเปลืองค่าใช้จ่ายเพราะต้องพิมพ์ถุงและระบุรายละเอียดของสินค้าที่ผลิต อีกทั้งคนกัมพูชาก็อ่านภาษาไทยไม่ออก การระบุรายละเอียดของสินค้าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	1.43	1.53

ตารางที่ 17

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
43. ท่านเป็นผู้ประกอบการร้านค้าที่เชื่อมั่นว่าสินค้าของตนเองเป็นสินค้าที่ดีที่สุด สะท้อนได้จากยอดขายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งท่านรู้จักกับลูกค้าของบริษัททุกคน ดังนั้น ท่านจะเป็นคนจัดการในกรณีที่ลูกค้ามีการร้องเรียนในคุณภาพของสินค้า โดยท่านไม่เชื่อในเรื่องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจากพนักงานในองค์กร เพราะท่านเชื่อว่าลูกค้าทุกรายที่มีปัญหาอยากคุยกับท่านและมีความเกรงใจท่านในระดับหนึ่ง ดังนั้น การแก้ปัญหาจากท่านโดยตรงย่อมสะดวกรวดเร็วกว่าการต้องมาเสียเวลาประชุมหรือตัดสินใจจากพนักงาน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.22	1.08
44. ท่านเป็นทายาทรุ่นใหม่ที่มาบริหารธุรกิจต่อจากบิดาเน้นในเรื่องการตลาดและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของพนักงานในการช่วยหาสาเหตุและหาวิธีแก้ไขปัญหาคือ โดยท่านมีการออกแคมเปญทางการตลาด “ลูกค้าช่วยได้ รายได้” โดยกระตุ้นให้พนักงานมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้า โดยใครส่งเรื่องที่โดนใจที่สุดจะได้รางวัลทอง 1 บาทในแต่ละเดือน โดยแคมเปญดังกล่าวกระตุ้นให้พนักงานส่งเรื่องเข้ามาประกวดมากมาย มีการแจกรางวัลไปประมาณ 1 ปี แต่ยอดขายเชิงธุรกิจกลับไม่สะท้อนค่าเพราะยอดขายของลูกค้าลดลงอย่างต่อเนื่อง ท่านจึงมาทราบในภายหลังว่าเรื่องที่ส่งเข้าประกวดเป็นเรื่องที่แต่งขึ้น ไม่ได้มีการแก้ไขจริง ทำให้ลูกค้าไม่พอใจที่ปัญหาเดิม ๆ เกิดขึ้นซ้ำซากและหนีไปซื้อสินค้ากับคู่แข่งรายอื่น ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะแก้ไขปัญหาอย่างไร	2.33	0.71
45. ท่านเป็นเจ้าของกิจการขายตรงอาหารเสริมและวิตามินเป็นเพื่อนสนิทกับมังขวัญ เจ้าของบริษัททัวร์ซึ่งทั้งสองมักจะพบปะสังสรรค์กันตามงานเลี้ยง ล่าสุด ท่านออกปากกับมังขวัญขอรายชื่อลูกค้าที่เคยใช้บริการบริษัททัวร์ของมังขวัญเพื่อให้พนักงานโทรศัพท์ของท่านโทรประชาสัมพันธ์อาหารเสริมและวิตามินทางโทรศัพท์ โดยท่านให้เหตุผลว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้กับผู้บริโภค โดยท่านจะแบ่งรายได้ร้อยละ 3 ให้กับมังขวัญหากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวสนใจซื้อผลิตภัณฑ์ ท่านคิดว่าเรื่องดังกล่าวไม่ได้เสียหายอะไรเพราะลูกค้าไม่ทราบอยู่ที่เบอร์โทรศัพท์ที่มีมาจากใคร อีกทั้งเป็นการเพิ่มยอดขายในช่วงที่ธุรกิจกำลังซบเซา แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	1.86	1.39
46. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านให้ความสำคัญกับการปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้าโดยมีการกำหนดเป็นตัวประเมินผลให้กับพนักงานทุกคน โดยพนักงานที่ได้ถูกรายงานว่ามีก่นำข้อมูลลูกค้าไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว จะถูกลดโบนัสในช่วงปลายปี สมศรีเจ้าหน้าที่แผนกบัญชีมอบนำข้อมูลของลูกค้าทั้งชื่อและเบอร์โทรศัพท์ไปให้กับบริษัทขายตรงเพื่อแลกกับเงินจำนวน 10,000 บาท เพราะนำไปปรึกษามารดาของสมศรีที่ป่วยด้วยโรคมะเร็ง จำเป็นต้องการเงินด่วน ท่านจึงดำเนินนโยบายตัดโบนัสของสมศรีทั้งหมดเพราะประพฤติตนไม่เหมาะสม และลงเงินเดือนอีกร้อยละ 10 เพื่อเป็นการลงโทษทัณฑ์ ที่สมศรีกำลังอยู่สถานการณ์ที่ต้องใช้เงินด่วน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.71	1.29
47. การรับความคิดเห็นและข้อร้องเรียนจากลูกค้าเป็นหนึ่งในเป้าหมายทางธุรกิจที่ท่าน ในฐานะเจ้าของกิจการให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ท่านจึงกำหนดเป็นตัววัดผลว่าถ้าพนักงานในองค์กรสามารถหาทางวิธีในการแก้ปัญหาข้อร้องเรียนเหล่านี้ได้เป็นผลสำเร็จ พนักงานก็จะได้รับรางวัลจากองค์กร จนกระทั่งเวลาล่วงเลยผ่านไปกว่า 4 เดือน หัวหน้าฝ่ายบุคคลมาแจ้งท่านว่าประสิทธิภาพของการทำงานของพนักงานในองค์กรเริ่มถดถอยลงเพราะพนักงานให้ความสำคัญกับการพยายามแก้ปัญหาของลูกค้าเพื่อชิงรางวัล แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.35	1.00
48. ท่านเป็นช่างใหญ่เชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ของตนเอง จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับข้อร้องเรียนของลูกค้าเพราะท่านเชื่อว่าองค์กรของท่านมีการควบคุมกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน มีการรับรองโดยสถาบัน ISO อีกทั้งผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นที่ผลิตล้วนมีการวิจัย ผ่านการสำรวจความต้องการของลูกค้าในตลาดก่อนที่จะผลิตทุกครั้ง ดังนั้น การรับข้อร้องเรียนจากลูกค้าเพียงไม่ถี่รายไม่มาจะเป็นประเด็นที่สำคัญ อีกทั้ง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์สินค้าตามข้อร้องเรียนของลูกค้าเพียงไม่กี่คนมักจะตามด้วยค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น และไม่ได้การันตีว่าผลิตภัณฑ์จะสามารถขายได้หลังจากที่มีการเปลี่ยนแล้ว แนวคิดดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.24	1.11

ตารางที่ 17

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
49 ท่านเป็นเจ้าของกิจการค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคซื้อสินค้าจากผู้ขายส่งรายใหญ่คือเฮียงแดง ซึ่งมีการซื้อขายกันมานานกว่า 15 ปี วันหนึ่ง ท่านทราบว่าราคาสินค้าส่วนใหญ่ที่เฮียงแดงส่งให้มีราคาสูงกว่าผู้ขายส่งรายใหม่ที่เพิ่งมาตั้งอยู่ในเมือง แม้ว่าท่านจะไม่พอใจอยู่บ้างเพราะราคาที่ซื้อกับเฮียงแดงจะส่งผลให้กำไรของท่านลดลง แต่ท่านก็ระลึถึงบุญคุณของเฮียงแดงที่เป็นคนขยันขันแข็งมาตั้งแต่เมื่อ 15 ปีที่แล้ว จนท่านสามารถสร้างเนื้อสร้างตัวได้จนถึงวันนี้ท่านจึงจ่ายซื้อสินค้ากับเฮียงแดงในราคาที่สูงกว่าเจ้าอื่นต่อไป แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	1.98	1.21
50 ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขนาดเล็กมีความเชื่อว่าการบริหารจัดการต้นทุนที่ดีที่สุดขององค์กรคือต้องให้คู่ค้าทุกรายยื่นขอประมาณงานเพื่อให้ได้ราคาต้นทุนในการทำธุรกิจที่ต่ำที่สุด โดยในการประมาณงานครั้งล่าสุด บริษัท A เป็นผู้ชนะการประมูลโดยเสนอราคาในการก่อสร้างโครงการที่ถูกที่สุด แต่ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นหลักของบริษัท A ซึ่งเป็นประเด็นส่วนตัว ท่านจึงพยายามโน้มน้าวให้คณะกรรมการผู้บริหารรับเหมาในองค์กรของเขาเปลี่ยนมาใช้คู่ค้า B ซึ่งเสนอราคาเป็นที่สอง ซึ่งคณะกรรมการบริหารก็เห็นด้วยตามข้อเสนอของท่านเพราะท่านคือประธานคณะกรรมการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.14	1.23
51 ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจที่ได้รับติดต่อจากคู่ค้ารายใหม่ที่เสนอวัตถุดิบซึ่งต้องนำมาใช้ในกระบวนการผลิต อย่างไรก็ตาม ท่านมีคู่ค้าปัจจุบันชื่อ จิมส์ที่ส่งวัตถุดิบประเภทเดียวกันให้อย่างต่อเนื่อง ท่านเห็นว่าคู่ค้าจิมส์ก็นำส่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพมาโดยตลอดและราคาก็ไม่แตกต่างจากของคู่ค้ารายใหม่มากนัก ดังนั้น ท่านจึงเลือกที่จะซื้อกับจิมส์เพียงรายเดียวและปฏิเสธที่จะซื้อกับคู่ค้ารายใหม่ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	0.94	1.36
52 ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจนิยมซื้อวัตถุดิบกับคู่ค้าหลายๆ ราย เพื่อเปรียบเทียบราคาสินค้าอย่างละเอียด โดยวัตถุดิบที่จะสั่งแต่ละครั้ง ท่านจะมีการเปรียบเทียบราคากับคู่ค้าอย่างน้อย 3 รายเพื่อให้แน่ใจว่าจะได้ราคาที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตาม ท่านเพิ่งสูญเสียคู่ค้า เฮอร์รายเนื่องจากบริษัทของท่านสั่งซื้อวัตถุดิบจากเฮอร์รายก่อนหน้าประมาณ 2 เดือน และเพิ่งมายกเลิกหนึ่งสัปดาห์ก่อนส่งวัตถุดิบเนื่องจากมีพนักงานของท่านไปอื้อกับคู่ค้าอีกรายซึ่งก็ให้ลดราคาต่ำกว่าของเฮอร์รายประมาณร้อยละ 10 เพื่อช่วยลดต้นทุนในการทำธุรกิจของท่าน โดยที่ท่านแกลังทำเป็นไม่รู้เรื่องเพราะคิดว่าสามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจ เฮอร์รายจึงขอปฏิเสธในการทำธุรกิจกับบริษัทของท่าน โดยท่านไม่ได้รู้สึกเดือดร้อนเพราะมีคู่ค้าอยู่ในมือหลายราย แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.00	1.30
53 ท่านเห็นนโยบายกับพนักงานภายในองค์กรในการคิดประดิษฐ์นวัตกรรมเครื่องจักรที่ใช้ในโรงงานเพื่อทดแทนการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาแพงมาก โดยท่านลงทุนจัดตั้งฝ่ายพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่สูงมากกว่า 10 ล้านบาท ซึ่งใช้เวลาในการคิดนวัตกรรมมากกว่า 1 ปี แต่ก็ยังไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่เรื่งติดต้องการ แต่ท่านก็ยังไม่ท้อถอย ยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพราะท่านคิดว่าผลสำเร็จจากการผลิตเครื่องจักรในประเทศเองจะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศได้มากกว่าร้อยละ 30 แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.24	0.79
54 ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ตอบสนองนโยบายของภาครัฐในการใช้วัสดุ recycle ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ ถุงพลาสติกที่ใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายในดินได้ซึ่งมีราคาแพงกว่าถุงพลาสติกทั่วไปกว่าร้อยละ 50 หรือแม้แต่กระดาษที่ใช้ในสำนักงานก็ล้วนเป็นกระดาษ recycle ที่มีราคาสูงกว่าปกติ ล่าสุดท่านสนใจที่จะติดตั้งโรงไฟฟ้าขนาดเล็กภายในโรงงานเพื่อเผาเชื้อเพลิงจากแกลบ ซึ่งการลงทุนเหล่านี้ล้วนไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจโดยตรงและส่งผลให้ต้นทุนในการทำธุรกิจเพิ่มมากขึ้น ยิ่งในสถานการณ์เศรษฐกิจขาลง ท่านกำลังขังใจระหว่างต้นทุนที่สูงขึ้นกับรายได้ที่ลดลง อะไรคือทางออกที่ดีที่สุดสำหรับท่านในฐานะเจ้าของกิจการ	2.29	0.88

ตารางที่ 17

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
55 ท่านเป็นเจ้าของโรงแรมบูติคขนาดเล็กในเกาะภูเก็ตที่มีนักท่องเที่ยวจากประเทศในแถบสแกนดิเนเวียมาเที่ยวจำนวนมาก โดยนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีกติกาในการเข้าพักโรงแรมเฉพาะที่ได้รับการรับรองจากสถาบันใบไม้สีเขียวหรือกรีนลีฟ (Green Leaf) ซึ่งเป็นสถาบันที่รับรองว่าโรงแรมนั้นจะมีการปฏิบัติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการในการบำบัดน้ำอย่างเป็นระบบ ก่อนที่จะระบายลงสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งโรงแรมของท่านยังไม่ได้มีการรับรองจากสถาบันใบไม้สีเขียว ดังนั้น ท่านกำลังตัดสินใจที่จะลงทุนในเรื่องระบบบำบัดน้ำเสียที่ต้องลงทุนกว่า 5 ล้านบาทซึ่งเป็นการลงทุนที่สูงสำหรับท่าน ท่านกำลังคิดว่าการลงทุนเพื่อกลุ่มลูกค้าจากสแกนดิเนเวียได้คุ้มเสียหรือไม่ อะไรคือทางออกที่ดีที่สุดสำหรับท่านในฐานะเจ้าของกิจการ	2.51	1.08
56 ลูกค้านำจากประเทศนิวซีแลนด์มาเยี่ยมชมสินค้าของบริษัทของท่าน แต่เนื่องจากโรงงานของท่านยังไม่มีระบบในการจัดการกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานสากล มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่สิ่งแวดล้อม ลูกค้าแนะนำให้ท่านติดตั้งระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เพราะในยุโรปมีการกำหนดกติกาดังกล่าว จะซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ท่านกำลังคิดหนักเพราะระบบดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายสูงมาก แต่ถ้าคิดถึงอนาคตในการขยายสินค้าไปที่ตลาดยุโรป การลงทุนดังกล่าวเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะทำอย่างไร	2.29	0.86
57 ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ทำธุรกิจโรงงานปลาป่นขนาดใหญ่ของจังหวัดตราดและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมเพราะเป็นเรื่องที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับธุรกิจโดยตรง การผลิตกระแสไฟฟ้าจากระบบการถ่ายเทของน้ำภายในโรงงาน รวมถึงการจัดการเรื่องกลิ่นเพื่อไม่ให้เกิดมลภาวะต่อชุมชนรอบข้าง ท่านจึงจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยมีโครงสร้างที่ชัดเจนตั้งแต่หัวหน้างาน ผู้ปฏิบัติในแต่ละด้าน โดยคณะกรรมการจะต้องมีการประชุมกันสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง อย่างไรก็ตาม ท่านได้รับแจ้งจากหัวหน้าฝ่ายบุคคลว่าคณะกรรมการให้ความสำคัญกับเรื่องการบริหารสิ่งแวดล้อมจนละเลยในบทบาทที่โดยตรง แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.10	0.70
58 โรงงานผลิตอาหารสัตว์ของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ดูแลสิ่งแวดล้อม โดยให้นายพิศิษฐ์เป็นหัวหน้างาน และมีทีมงานชื่อนายจ้อย นายแดง นายดำ ที่มาจากหน่วยงานที่ต่างกัน นายจ้อย เจ้าหน้าที่ฝ่ายการผลิตให้ความสำคัญกับเรื่องการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมมาก แต่โครงการที่ทีมจะจะเริ่มกระทบต่อความคิดที่แตกต่างจากนายสมเจต หัวหน้าฝ่ายการผลิตที่ไม่เห็นด้วยกับทีมงานดูแลสิ่งแวดล้อม นายจ้อยพยายามชักชวนให้นายสมเจตหัวหน้างานโดยตรงของเขาเห็นด้วยกับแนวคิดของทีมงานสิ่งแวดล้อม จนทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างนายสมเจต และจ้อยที่มีนายพิศิษฐ์หนุนหลัง ในฐานะของเจ้าของกิจการ ท่านจะทำอย่างไร	2.20	0.69
59 ท่านเริ่มกิจการด้วยตนเองมาตั้งแต่ธุรกิจขนาดเล็กจนธุรกิจขยายใหญ่มากขึ้น ท่านเริ่มมีปัญหากับระบบบัญชีเพราะแต่เดิมการทำบัญชีของท่านจะทำแบบบ้านๆ โดยให้พนักงานทั่วไปที่ไม่มีความรู้ในเรื่องบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบ และเมื่อลูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอบถามเรื่องภาษี ท่านจะใช้ความสัมพันธ์ที่สนิทกับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาษีให้ความช่วยเหลือและสามารถเอาตัวรอดมาได้ทุกครั้ง ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าแนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.33	0.84
60 ท่านเป็นเจ้าของกิจการค้าปลีกรองเท้าหนังที่มีความชำนาญเรื่องการตลาดแต่ไม่ถนัดเรื่องของการทำภาษีและตัวเลขจึงว่าจ้างให้บริษัททำบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีทั้งหมด โดยที่ท่านไม่ทราบที่มาที่ไปของตัวเลข จนกระทั่งบริษัทของท่านถูกสรรพากรเรียกตรวจสอบภาษีย้อนหลัง 3 ปี สมทรงจึงได้ทราบว่าบริษัททำบัญชีที่ว่าจ้างมีการทำบัญชีแบบไม่ถูกต้อง อีกทั้งผู้ตรวจสอบบัญชีที่ส่งนามรับรองบัญชีให้ในแต่ละปีก็เป็นญาติกับเจ้าของบริษัทบัญชี ท่านจึงถูกสรรพากรเรียกคืนภาษีย้อนหลังกว่า 1.5 ล้านบาท เมื่อท่านร้องเรียนไปที่บริษัทรับทำบัญชีของท่านในเรื่องดังกล่าว บริษัทรับทำบัญชีก็แจ้งว่าท่านเป็นผู้ชี้แจงให้นำบัญชีในลักษณะดังกล่าวเพราะท่านบอกให้ทำตัวเลขให้เสียภาษีน้อยที่สุด ในฐานะของเจ้าของกิจการ ท่านจะทำอย่างไร	2.22	0.83

ข้อคำถามประเภทที่สองเป็นคำถามที่ผู้ฝึกปฏิบัติในฐานะเจ้าของกิจการต้องมีกระบวนการในการคิดที่สูงขึ้น ต้องเรียนรู้ที่จะตัดสินใจบนทางสองแพร่งระหว่างความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมและการสร้างผลกำไรทางธุรกิจ ซึ่งคำถามลักษณะนี้ส่วนมากจะอยู่ช่วงท้ายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยจะมีคะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนนตามเกณฑ์ของรูปรีค ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

0 คะแนน (0 – 0.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน (0.50 – 1.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน (1.50 – 2.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพีเลียงต้นแบบ

3 คะแนน (2.50 – 3.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน (3.50 – 4.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน (4.50 – 5.00) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

มากกว่า 1.75 มีความแตกต่างกันมาก

1.25 – 1.75 มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

น้อยกว่า 1.25 มีความแตกต่างน้อยหรือใกล้เคียงกัน

จากตารางที่ 17 พบว่า ค่าเฉลี่ยสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่หนึ่งคือข้อคำถามจำนวน 5 ข้อคำถามจาก 40 หรือคิดเป็นร้อยละ 12.5 โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง

0.94 – 1.43 ที่ได้คะแนนในระดับ 1 คะแนน ซึ่งหมายความว่าผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะข้อคำถามที่ 51 ที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 0.94 ที่ว่า “ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจที่ได้รับการติดต่อจากคู่ค้ารายใหม่ที่เสนอวัตถุดิบซึ่งต้องนำมาใช้ในกระบวนการผลิต อย่างไรก็ตาม ท่านมีคู่ค้าปัจจุบันชื่อ จิมส์ซึ่งส่งวัตถุดิบประเภทเดียวกันให้อย่างต่อเนื่อง ท่านเห็นว่าคู่ค้าจิมส์ก็นำส่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพมาโดยตลอดและราคาก็ไม่แตกต่างจากของคู่ค้ารายใหม่มากนัก ดังนั้น ท่านจึงเลือกที่จะซื้อกับจิมส์เพียงรายเดียวและปฏิเสธที่จะซื้อกับคู่ค้ารายใหม่ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร” อีกทั้งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มนี้อยู่ระหว่าง ที่ 1.36 – 1.67 ซึ่งสะท้อนว่าผู้ฝึกปฏิบัติมีแนวทางในการตอบที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ยกเว้นข้อที่ 20 ที่ได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.13 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มที่สองซึ่งเป็นกลุ่มข้อคำถามที่มีจำนวนมากที่สุดคือคิดเป็นร้อยละ 50 หรือจำนวน 20 จาก 40 ข้อคำถาม โดยค่าเฉลี่ยของคำถามมีแนวโน้มเข้าใกล้เกณฑ์คะแนนระดับที่ 2 หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ โดยค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.86 ถึง 2.49 ในส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่สองแบ่งได้เป็นสองกลุ่มคือ 18 ข้อคำถามจาก 20 ข้อคำถามได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า 1.25 ซึ่งสะท้อนว่าผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบคำถามเหล่านี้ไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นข้อคำถามที่ 45 และ 52 ซึ่งได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.39 และ 1.30 ตามลำดับซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้ฝึกปฏิบัติที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก

กลุ่มที่สามเป็นกลุ่มข้อคำถามจำนวน 15 ข้อจาก 40 ข้อ หรือคิดเป็นร้อยละ 37.50 ที่ได้ค่าเฉลี่ยมีแนวโน้มเข้าใกล้เกณฑ์คะแนนระดับที่ 3 หมายความว่าผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูดซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ โดยค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 ถึง 3.00 ในส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามในกลุ่มที่สามพบว่า 13 จาก 15 ข้อคำถามมีค่าน้อยกว่า 1.25 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นข้อคำถามที่ 11 และ 46 ซึ่งได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.28 และ 1.29 ตามลำดับซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้ฝึกปฏิบัติที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก

4.1.3. ผลการดำเนินการทดลองรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์กับกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการดำเนินการทดลองรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ก (ภาคผนวก จ หน้า 367 – 378) กับกลุ่มตัวอย่างคือนิสิตนักศึกษาในบทบาทของ

ผู้ฝึกปฏิบัติ รวม 51 คน โดยมีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัล
 ธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีและผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนา
 คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ รวม 4
 คน (ภาคผนวก ข หน้า 337) โดยผลการดำเนินการทดลองตลอด 104 วันสามารถสรุปข้อมูลเชิง
 ตัวเลขได้เป็น 2 กลุ่มหลักคือ

ก. ตัวเลขเชิงปริมาณที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ฝึก
 ปฏิบัติในเฟซบุ๊กผ่านการเข้ามาดู (Seen by) การกดไลค์ (Like) และการคอมเมนต์ (Comment)

ข. ตัวเลขเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับคะแนนในการเรียนรู้ใน
 เฟซบุ๊กของผู้ฝึกปฏิบัติ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาเรียนรู้ผ่านการกด “Like” หรือ
 “สนใจ” จะได้รับคะแนน 1 คะแนนทุก ๆ ครั้งที่เกิด

ผู้ฝึกปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในการ “เสนอแนะ” หรือ
 “Comment” จะได้รับคะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนน ตามเกณฑ์สรุปนี้

0 คะแนน (0 – 0.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนว
 ปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน (0.50 – 1.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนว
 ปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน (1.50 – 2.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วย
 ในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่
 ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน (2.50 – 3.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิด
 การตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย
 อย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน (3.50 – 4.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความ
 เข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และ
 ประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน (4.50 – 5.00) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถ
 วิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการ

รู้จักกับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับระบบการณีนใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ผลคะแนนตามเกณฑ์ธุรกิจที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง (validation) จากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีเพราะเป็นผู้ประกอบการที่มีการรับรองจากรางวัลธรรมาภิบาลระดับประเทศและมีแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากที่สุด สามารถตัดสินบนความสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลจากที่เกิดจากประสบการณ์ตรงที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจจริง รวมทั้งการเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการมาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเสริมความถูกต้องของเกณฑ์ในการพิจารณาจะส่งผลให้การให้คะแนนในเรื่องผลสัมฤทธิ์มีความถูกต้องและเป็นธรรมมากขึ้น นอกจากนี้ การให้คะแนนข้างต้น ผู้วิจัยจะพิจารณาจากแนวทางในการแสดงความคิดเห็นของผู้ฝึกปฏิบัติในภาพรวมเป็นสำคัญ หมายความว่า ในช่วงแรกของการเรียนรู้ในแต่ละแนวปฏิบัติ ผู้ฝึกปฏิบัติอาจจะเริ่มแสดงความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางของพี่เลี้ยงต้นแบบ แต่เมื่อเกิดการปฏิสัมพันธ์กับพี่เลี้ยงต้นแบบมากขึ้นก็สามารถเปลี่ยนแนวคิดของผู้ฝึกปฏิบัติในช่วงท้าย ซึ่งก็จะทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้คะแนนเต็ม 5 ได้ในที่สุด เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะผู้ฝึกปฏิบัติจะเสนอแนะกี่ครั้งก็ตาม คะแนนเต็มในภาพรวมก็จะอยู่ที่ 5 คะแนนเพราะผู้วิจัยพิจารณาภาพรวมเป็นหลัก ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการเสนอแนะหรือคอมเมนต์เป็นคนแรกจะได้รับคะแนนเพิ่ม 1 คะแนนในแต่ละกรณีศึกษา ดังนั้น นิสิตนักศึกษาจะได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากับ

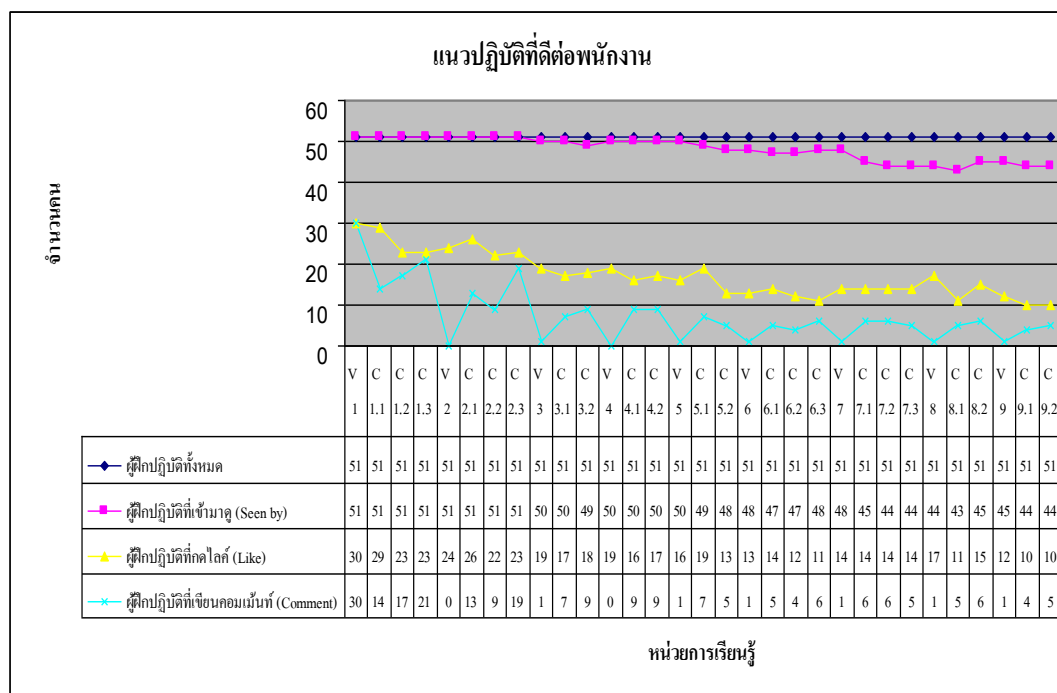
11 คะแนน สำหรับแนวปฏิบัติที่มี 3 กรณีศึกษาคือ 5 คะแนนเต็มจากการคอมเมนต์ 3 คะแนนจากการเรียนรู้ผ่านการกดไลค์ของแต่ละกรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์รวม 3 กรณีศึกษาและ 3 คะแนนสำหรับการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะคนแรกของแต่ละกรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์รวม 3 กรณีศึกษา หรือ

9 คะแนนสำหรับแนวปฏิบัติที่มี 2 กรณีศึกษาคือ 5 คะแนนเต็มจากการคอมเมนต์ 2 คะแนนจากการเรียนรู้ผ่านการกดไลค์ของแต่ละกรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์รวม 2 กรณีศึกษาและ 2 คะแนนสำหรับการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะคนแรกของแต่ละกรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์รวม 2 กรณีศึกษา

โดยข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ฝึกปฏิบัติและคะแนนในการเรียนรู้ในเฟสบู๊กสามารถจำแนกตามแนวปฏิบัติ 3 ด้าน โดยสรุปได้ดังนี้

ก. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน

แผนภูมิที่ 2 การมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ผ่านเฟซบุ๊กของผู้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน

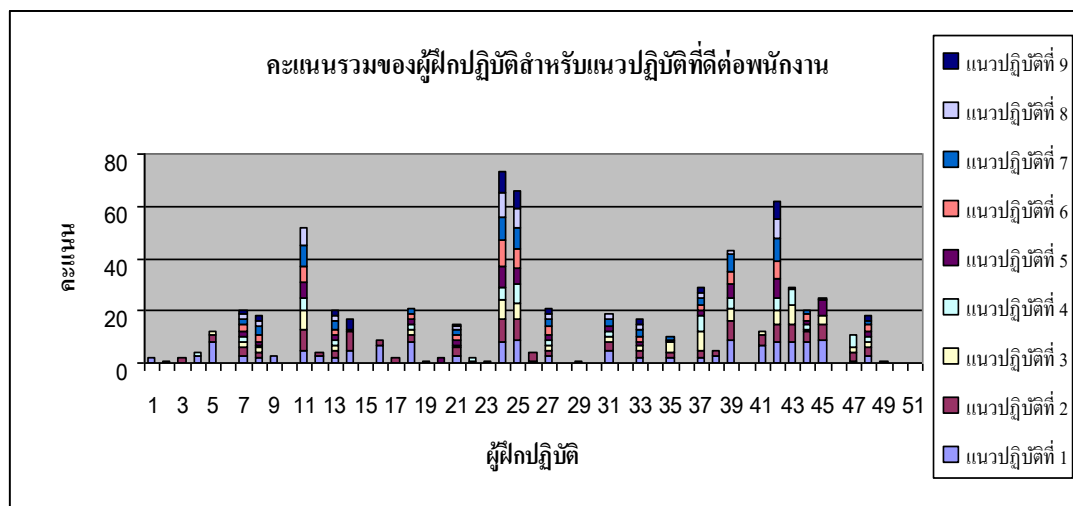

หมายเหตุ:

V หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ที่เป็นวิดีโอ คลิป / C หมายถึงหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นกรณีศึกษา

จากแผนภูมิที่ 2 ที่แสดงความสัมพันธ์ในเรื่องการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟซบุ๊ก พบว่า ผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาดู (Seen by) หน่วยการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 43 คน โดยเฉพาะ 8 หน่วยการเรียนรู้แรกมีผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาดูครบทั้งหมด 51 คน และจำนวนของผู้ฝึกปฏิบัติระหว่าง 10 ถึง 30 คนของผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาดูในแต่ละหน่วยการเรียนรู้กดไลค์ (Like) โดยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ซึ่งเป็นวิดีโอที่เกี่ยวกับเกณฑ์ที่ 1 ของแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ได้รับการกดไลค์จากผู้ฝึกปฏิบัติสูงสุดคือ 30 จาก 51 คนและจากจำนวนของผู้ฝึกปฏิบัติที่กดไลค์ มีผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาเขียนแสดงความคิดเห็นผ่านการคอมเมนต์ (Comment) สูงสุด 30 คนจาก 30 ผู้ฝึกปฏิบัติที่กดไลค์ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เช่นกัน ทั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลผลสถิติในเรื่องระยะเวลาของการเรียนรู้ผ่านเฟซบุ๊ก พบว่า หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ซึ่งเป็นวิดีโอที่เกี่ยวกับเกณฑ์ที่ 2 เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้ฝึกปฏิบัติใช้เวลาในการเรียนรู้ที่นานที่สุดคือ 20 วัน 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันและเวลาที่โพสต์คือวันที่ 8 มิถุนายน เวลา 19:00 น. ถึง วันที่ 28 มิถุนายน เวลา 20:20 น. ส่วนหน่วยการเรียนรู้ที่มีระยะเวลาในการเรียนรู้ที่สั้นที่สุดคือหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 9.1 คือ 2 ชั่วโมง ตั้งแต่วันและเวลาที่โพสต์คือวันที่ 4 กรกฎาคม เวลา 19:00 น. ถึง วันที่ 4 กรกฎาคม เวลา 20:53 น.

แผนภูมิที่ 3 แสดงคะแนนรวมของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบู๊ทที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานที่ 1-9

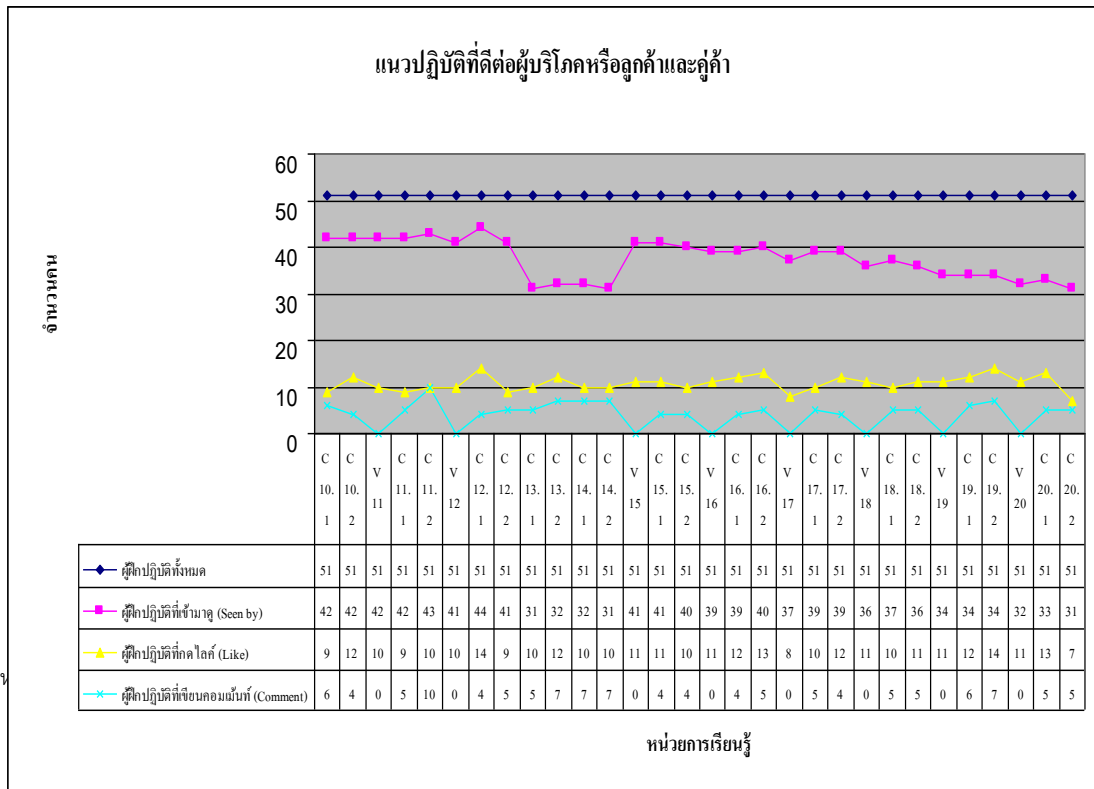

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากคะแนนของการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทของผู้ฝึกปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานที่ 1 ถึง 9 โดยอิงจากเกณฑ์ในการให้คะแนนข้างต้นสามารถสรุปได้ตามแผนภูมิที่ 3 พบว่า ผู้ฝึกปฏิบัติทั้งหมดสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คือผู้ฝึกปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้เฟสบู๊ทไม่ต่ำกว่าเกณฑ์คือร้อยละ 80 ตามเกณฑ์การเรียนในชั้นเรียนของการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งมีทั้งหมด 5 คน โดยได้คะแนนรวมที่ 73, 66, 62, 52 และ 43 ส่วนกลุ่มที่ 2 คือผู้ฝึกปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทต่ำกว่าร้อยละ 80 ซึ่งมีทั้งหมด 46 คน

ข. แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า

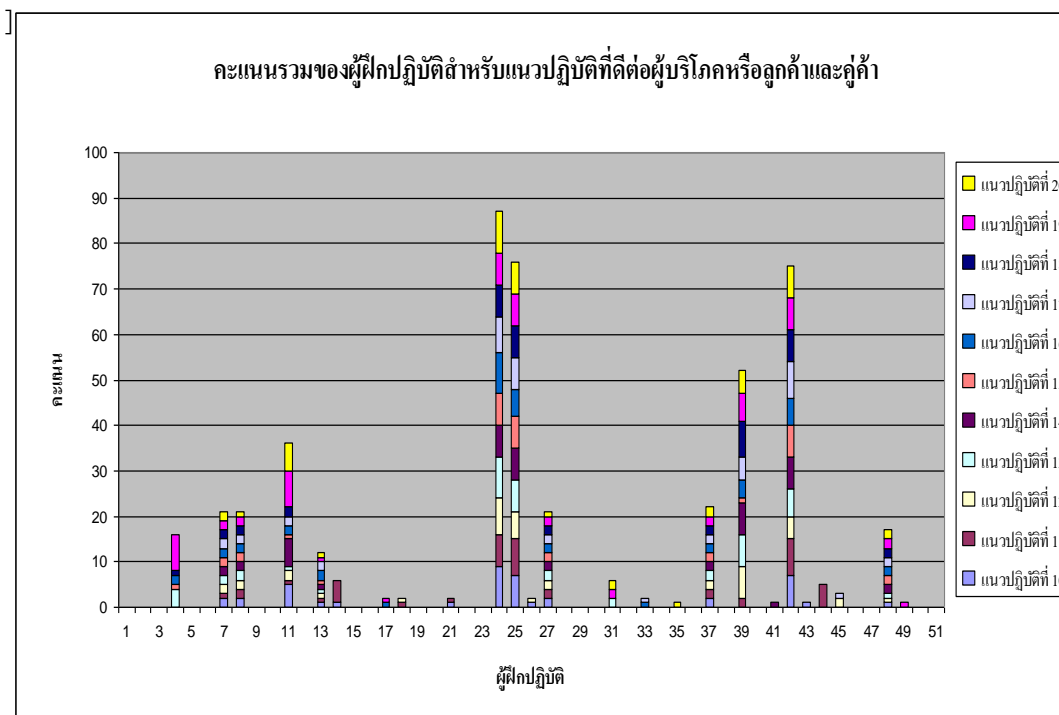
จากแผนภูมิที่ 4 ที่แสดงความสัมพันธ์ในเรื่องการเรียนรู้นโยบายที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบู๊ท พบว่า ผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาดู (Seen by) หน่วยการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 31 คน จากผู้ฝึกปฏิบัติทั้งหมดที่ 51 คนและจำนวนของผู้ฝึกปฏิบัติระหว่าง 7 ถึง 14 คนของผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาดูในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ทั่วโลก (Like) โดยอัตราส่วนที่ผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาดไลค์มากที่สุดคือหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 19.2 จำนวน 14 คน จาก 34 คนและจากจำนวนของผู้ฝึกปฏิบัติที่กดไลค์ มีผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาเขียนแสดงความคิดเห็นผ่านการคอมเมนต์ (Comment) สูงสุด 10 คนจาก 10 ผู้ฝึกปฏิบัติที่กดไลค์ ในหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 11.2 ทั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลผลสถิติในเรื่องระยะเวลาของการเรียนรู้ผ่านเฟสบู๊ท พบว่าระยะเวลาของการเรียนรู้ที่นานที่สุดคือหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 19.2 คือ 33 วัน ตั้งแต่วันและเวลาที่โพสต์คือวันที่ 30 กรกฎาคม เวลา 19:00 น. ถึง วันที่ 1 กันยายน เวลา 19:16 น. ส่วนหน่วยการเรียนรู้ที่มีระยะเวลาในการเรียนรู้ที่สั้นที่สุดคือหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 20.1 คือ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันและเวลาที่โพสต์คือวันที่ 1 สิงหาคม เวลา 19:00 น. ถึง วันที่ 1 สิงหาคม เวลา 20:09 น.

แผนภูมิที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ผ่านเฟซบุ๊กของผู้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภครหรือลูกค้าและคู่ค้า

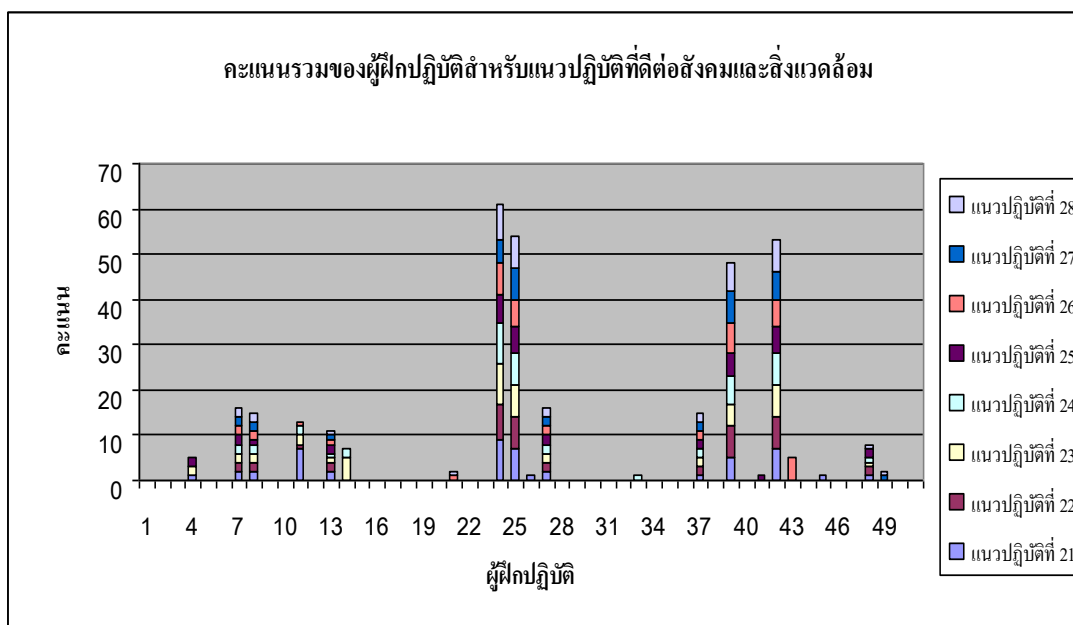
ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากคะแนนของการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กของผู้ฝึกปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภครหรือลูกค้าและคู่ค้าที่ 10 ถึง 20 โดยอิงจากเกณฑ์ในการให้คะแนนข้างต้นสามารถสรุปได้ตามแผนภูมิที่ 5 พบว่า ผู้ฝึกปฏิบัติทั้งหมดสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คือผู้ฝึกปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้เฟซบุ๊กไม่ต่ำกว่าเกณฑ์คือร้อยละ 80 ตามเกณฑ์การเรียนในชั้นเรียนของการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งมีทั้งหมด 4 คน โดยได้คะแนนรวมทั้ง 87, 76, 75 และ 52 ส่วนกลุ่มที่ 2 คือผู้ฝึกปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในเฟซบุ๊กต่ำกว่าร้อยละ 80 ซึ่งมีทั้งหมด 47 คน

แผนภูมิที่ 5 แสดงคะแนนรวมของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊กที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าที่ 10-20

จากแผนภูมิที่ 6 ที่แสดงความสัมพันธ์ในเรื่องการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊ก พบว่า ผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาดู (Seen by) หน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 8 แนวปฏิบัติที่มากที่สุดคือ 33 คนจากทั้งหมด 51 คน นอกจากนี้ จากผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาดู อัตราส่วนของผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาดไลค์มากที่สุดคือหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 28.1 จำนวน 10 คนจาก 16 คนและจากจำนวนของผู้ฝึกปฏิบัติที่กดไลค์ มีผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาเขียนแสดงความคิดเห็นผ่านการคอมเมนต์ (Comment) สูงสุด 7 คนจาก 11 ผู้ฝึกปฏิบัติที่กดไลค์ ในหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 24.2 ทั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลผลสถิติในเรื่องระยะเวลาของการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ก พบว่า ระยะเวลาของการเรียนรู้ที่นานที่สุดคือหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 21.1 คือ 12 วัน 17 ชั่วโมง ตั้งแต่วันและเวลาที่โพสต์คือวันที่ 10 สิงหาคม เวลา 19:00 น. ถึงวันที่ 23 สิงหาคม เวลา 11:54 น. ส่วนหน่วยการเรียนรู้ที่มีระยะเวลาในการเรียนรู้ที่สั้นที่สุดคือหน่วยการเรียนรู้วิดีโอทัศน์ที่ 25 คือ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันและเวลาที่โพสต์คือวันที่ 21 สิงหาคม เวลา 19:00 น. ถึง วันที่ 21 สิงหาคม เวลา 20:14 น.

แผนภูมิที่ 7 แสดงคะแนนรวมของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบู๊ทที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ 21-28

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากคะแนนของการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทของผู้ฝึกปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ 21 ถึง 28 โดยอิงจากเกณฑ์ในการให้คะแนนข้างต้นสามารถสรุปได้ตามแผนภูมิที่ 7 พบว่า ผู้ฝึกปฏิบัติทั้งหมดสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คือผู้ฝึกปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้เฟสบู๊ทไม่ต่ำกว่าเกณฑ์คือร้อยละ 80 ตามเกณฑ์การเรียนในชั้นเรียนของการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งมีทั้งหมด 4 คน โดยได้คะแนนรวมที่ 61, 54, 53 และ 48 ส่วนกลุ่มที่ 2 คือผู้ฝึกปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทต่ำกว่าร้อยละ 80 ซึ่งมีทั้งหมด 47 คน

4.1.4. ผลการทดสอบนิสิตนักศึกษาหลังการทดลอง (Post-test) ผ่านรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์หลังการเรียนรู้ครบ 104 วัน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาเพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือ ด้านพนักงาน ด้านผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหลังการทดลองกับนิสิตนักศึกษากลุ่มเดิมจำนวน 45 คนในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติหลังจากที่เรียนแนวปฏิบัติจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในเฟสบุ๊คตลอด 104 วันโดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มในการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่นิสิตนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนในเฟสบุ๊คไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลาในการเรียนทั้งหมดซึ่งอิงตามเกณฑ์การเรียนการสอนในชั้นเรียนของระดับอุดมศึกษา โดยสามารถแบ่งได้เป็นสองชุดคือ ชุดที่ 1 คือผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คของผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนรู้ในเฟสบุ๊คต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 41 ท่าน และชุดที่ 2 คือผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ของผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนรู้ในเฟสบุ๊คไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 4 ท่าน เพื่อดูความสัมพันธ์ในเรื่องของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในเฟสบุ๊คและผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนธุรกิจในการประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระหว่าง 0-5 คะแนน โดยแบ่งได้ตามนี้

0 คะแนน (0 – 0.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน (0.50 – 1.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน (1.50 – 2.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน (2.50 – 3.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน (3.50 – 4.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน (4.50 – 5.00) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ทั้งนี้ การวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติหลังการทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดียวกับการวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองแต่มีการจัดเรียงข้อคำถามในแบบวัดผลสัมฤทธิ์ลดความง่ายยาก ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสามารถแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ประเภท

ประเภทที่หนึ่ง ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเบื้องต้นซึ่งไม่ต้องตัดสินใจบนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมใช้เกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

0 คะแนน (0 – 0.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน (0.50 – 1.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน (1.50 – 2.00) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพีเลียงต้นแบบ

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

มากกว่า 1.75 มีความแตกต่างกันมาก / 1.25 – 1.75 มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก / น้อยกว่า 1.25 มีความแตกต่างน้อยหรือใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน

ประเภทที่สอง ข้อคำถามที่ผู้ฝึกปฏิบัติในฐานะเจ้าของกิจการต้องมีกระบวนการในการคิดที่สูงขึ้น ต้องเรียนรู้ที่จะตัดสินใจบนทางสองแพร่งระหว่างความรับผิดชอบต่อ

ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมและการสร้างผลกำไรทางธุรกิจ ซึ่งคำถามลักษณะนี้ส่วนมากจะอยู่ช่วงท้ายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยจะมีคะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนนตามเกณฑ์ของรูบรีค ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

0 คะแนน (0 – 0.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่

ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน (0.50 – 1.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติ

ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน (1.50 – 2.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยใน

ระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพีเลียงต้นแบบ

3 คะแนน (2.50 – 3.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการ

ตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน (3.50 – 4.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจ

ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน (4.50 – 5.00) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถ

วิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

มากกว่า 1.75 มีความแตกต่างมาก

1.25 – 1.75 มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

น้อยกว่า 1.25 มีความแตกต่างน้อยหรือใกล้เคียงกัน

โดยสามารถสรุปผลการสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองในเฟสบุกได้ดังนี้

ตารางที่ 18 ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติหลังการทดลองในเฟสบู๊ทสำหรับ
ข้อคำถามที่สอบถามที่เน้นเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมเพียงมิติเดียว (N=45)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียน ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	โรงงานของท่านตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันมิให้เกิดการแย่งพนักงานระหว่างโรงงาน ในนิคม ท่านจึงตั้งชมรมผู้ประกอบการของนิคมขึ้นโดยกำหนดกติกาให้พนักงานของแต่ละ โรงงานไม่มีสิทธิไปทำงานในโรงงานอื่นในนิคม เพื่อป้องกันมิให้มีการซื้อตัวพนักงานด้วย ผลตอบแทนค่าจ้างที่สูงกว่า ในฐานะเจ้าของกิจการท่านคิดว่าการกระทำดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	1.06	1.03	1.75	0.50
2	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าพนักงานในองค์กรของท่านจะเลือกทำงานเพราะ ผลตอบแทนค่าจ้างเงินเดือนและโบนัสมากกว่าความรู้สึกผูกพันทางจิตใจ	1.26	0.82	1.00	0.00
3	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ไม่เชื่อในเรื่องของแนวคิดการทำงานตลอดชีพ (Life-time Employment) เพราะพนักงานในปัจจุบันจะเลือกทำงานในองค์กรที่จ่ายค่าจ้างและ ผลตอบแทนที่สูงกว่าเสมอ	0.84	0.90	1.5	0.58
4	ท่านภูมิใจที่ได้มีโอกาสมอบรางวัลเกษียณอายุให้กับผู้มี พนักงานที่ทำงานให้กับองค์กรของ ท่านมาตั้งแต่รุ่นบิดาของท่านมานานกว่า 20 ปี และท่านอยากเห็นพนักงานของท่านได้รับรางวัล เกษียณอายุอีกหลาย ๆ คน แนวคิดดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	1.90	0.30	1.25	0.50
5	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่เห็นความสำคัญกับการประเมินผลงานตามผลการดำเนินงานของ พนักงานแต่ละบุคคล คนทำงานหนักควรจะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าคนที่ทำงานน้อยกว่า แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	1.60	0.72	2.00	0.00
6	การกำหนดโบนัสครั้งที่ 1 เดือนของทุกปีจะสามารถช่วยให้ท่านสามารถบริหารผลกำไรได้ ดีกว่าและนับเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนที่พนักงานทุกคนจะได้รับทราบว่าทุกคนจะได้รับโบนัส หนึ่งเดือน ไม่ต้องยุ่งยากในการสื่อสารเรื่องโบนัสที่ไม่เท่ากันของพนักงาน ในฐานะเจ้าของ กิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	0.92	0.98	1.25	0.96
7	ท่านคิดว่าพนักงานของท่านทุกคนได้รับค่าจ้างรายเดือนและโบนัสที่เหมาะสมอยู่แล้ว ดังนั้น พนักงานทุกคนจึงควรทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ คิดสิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์กร โดยไม่ควร เรียกร้องผลตอบแทนอะไรเพิ่มเติมอีก ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.29	0.94	1.75	0.50
8	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่กระตุ้นให้พนักงานนำเสนอและคิดอะไรที่แปลกใหม่เพื่อสร้าง ประโยชน์ให้กับองค์กรโดยท่านจะมีการมอบเงินรางวัลเล็กน้อย ๆ ให้กับพนักงานที่คิดใหม่ ทำ ใหม่ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	1.89	0.31	2.00	0.00
9	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าการบังคับให้พนักงานในโรงงานใส่หน้ากากเมื่อต้องเจอกับฝุ่น เยอะ ๆ หรือการใส่หูฟังเมื่อต้องทำงานกับเครื่องจักรเสียงดังเป็นเรื่องที่ไม่ได้เพราะเรื่อง ดังกล่าวเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ถึงแม้ว่าจะมีการติดประกาศบังคับให้พนักงานปฏิบัติตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.52	0.81	2.00	0.00
10	การหักคะแนนการประเมินผล (KPI: Key Performance Indicator) 0.25 คะแนนสำหรับ พนักงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาค่าความปลอดภัยภายในโรงงาน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่าน เห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.77	0.50	2.00	0.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียน ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
14	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าที่ดีที่สุดตลอดกระบวนการผลิต ตั้งแต่การคัดสรรวัตถุดิบ กระบวนการผลิต โดยท่านยอมที่จะเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเพื่อแลกกับคุณภาพของสินค้าที่ดีที่สุด ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.87	0.43	1.75	0.45
15	ท่านมีทีมงานเพื่อตรวจสอบคุณภาพสินค้า โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานสินค้าจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่าท่านจะได้สินค้าที่มีคุณภาพที่ดีที่สุดตามมาตรฐานสากล ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.93	0.26	2.00	0.00
16	สินค้าของท่านบุกตลาดในประเทศก็พฤษภาคมกว่า 15 ปี และท่านก็เชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าของท่านว่าเป็นหนึ่งในตลาดกับพฤษภาคมโดยตลอด มีแบรนด์ที่ติดตลาด ดังนั้นจึงไม่เห็นความจำเป็นในการเปรียบเทียบกับสินค้าจากประเทศอื่นเพราะยังใ้สู้แบรนด์ของท่านไม่ได้ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.79	0.57	2.00	0.00
21	ท่านเชื่อว่าการบริหารจัดการประสิทธิภาพของลูกค้ำคือการตอบสนองลูกค้าในทุกเรื่องทั้งลูกค้ำร้องขอ ดังนั้น ทุกครั้งที่ท่านได้รับการร้องเรียนจากลูกค้ำ ท่านจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 3 วัน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.75	0.44	2.00	0.00
22	ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์สุขภาพของคุณเป็นสินค้าราคาสูงที่เน้นกลุ่มผู้บริโภคในวงกว้าง (กลุ่ม Mass) ดังนั้น การร้องเรียนจึงลบจากลูกค้าเพียง 2-3 รายเป็นเรื่องเล็กน้อยกว่าที่เจ้าของกิจการอย่างท่านต้องให้ความสนใจ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.43	0.84	2.00	0.00
23	ท่านมีแนวคิดว่าการตั้งทีมงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็น เพราะเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลที่สามารถถ่ายทอดกันได้อย่างง่ายดาย การตั้งทีมเพื่อเน้นทำงานในเรื่องดังกล่าวจะทำให้เสียเวลาในการทำงานหลักของพนักงาน อีกทั้งไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักขององค์กรอีกด้วย ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.38	0.90	2.00	0.00
24	การมีทีมงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ทีมงานต้องมีจิตอาสาเพราะงานดังกล่าวถือว่าเป็นงานส่วนเพิ่มที่ไม่ได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินและยังต้องเสียเวลาในการทำงานอีกด้วย ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.46	0.69	2.00	0.00
27	งบประมาณของกิจกรรมเพื่อสังคม หรือ CSR ไม่ควรมีการกำหนดตายตัวเพราะเป็นเรื่องของต้นทุนในการทำธุรกิจ ควรจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	0.73	0.91	1.50	0.58
28	ท่านภูมิใจที่ได้องค์กรของท่านมีการทำกิจกรรมเพื่อสังคมหรือ CSR อย่างต่อเนื่องเพราะองค์กรของท่านมีการจัดเตรียมงบประมาณในเรื่องดังกล่าวไว้ทุกปี ละร้อยละ 1 ของผลประกอบการปีที่แล้ว ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.96	0.19	2.00	0.00
29	ท่านคิดว่าการสร้างท่านกับน้ำขนาดเล็กรวมตลอดข้างโรงงานตามคำร้องขอของชุมชนเป็นสิ่งที่จะต้องทำเพราะโรงงานของท่านก็จะได้รับประโยชน์โดยตรงในกรณีที่เกิดน้ำท่วม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.89	0.31	2.00	0.00

จากตารางที่ 18 ข้างต้น ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มโดยใช้เกณฑ์ในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กที่ร้อยละ 80 พบว่า ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเฟสบุ๊กของผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนรู้ในเฟสบุ๊กต่ำกว่าร้อยละ 80 ในชุดที่ 1 ทั้ง 41 คนผ่านข้อคำถามประเภทที่

หนึ่งที่สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเบื้องต้นซึ่งไม่ต้องตัดสินอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม พบว่า ค่าเฉลี่ยสามารถเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 คือข้อคำถามจำนวน 11 ข้อจาก 20 ข้อคำถามหรือคิดเป็น ร้อยละ 55 ที่ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.52 – 1.96 ซึ่งคะแนนเข้าใกล้คะแนนเต็มที่ 2 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพีเลียงต้นแบบและกลุ่มที่ 2 คือข้อคำถามจำนวน 9 ข้อจาก 20 ข้อคำถามหรือคิดเป็นร้อยละ 45 ที่ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.84 – 1.46 ซึ่งคะแนนเข้าใกล้คะแนนที่ 1 คะแนน ซึ่งหมายถึงผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามประเภทที่หนึ่งทั้ง 20 ข้อ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าน้อยกว่า 1.25 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมชุดที่ 2 ของผู้ฝึกปฏิบัติ 4 ท่าน ที่เรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ในเฟสบุกผ่านข้อคำถามประเภทเดียวกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยของผู้ฝึกปฏิบัติในชุดนี้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ฝึกปฏิบัติในชุดแรก โดยค่าเฉลี่ยสามารถแบ่งเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 คือข้อคำถามจำนวน 17 ข้อจาก 20 ข้อคำถามหรือคิดเป็นร้อยละ 85 ที่ได้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.00 ซึ่งคะแนนเข้าใกล้คะแนนเต็มที่ 2 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการที่เห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพีเลียงต้นแบบ ส่วนกลุ่มที่ 2 คือข้อคำถามจำนวน 3 ข้อจาก 20 ข้อคำถามหรือคิดเป็นร้อยละ 15 ที่ได้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1 – 1.25 ซึ่งคะแนนเข้าใกล้คะแนนที่ 1 คะแนน ซึ่งหมายถึงหมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะข้อคำถามที่ 2 ที่ว่า “ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าพนักงานในองค์กรของท่านจะเลือกทำงานเพราะผลตอบแทนค่าจ้างเงินเดือนและโบนัสมากกว่าความรู้สึกผูกพันทางจิตใจ” ที่ได้ค่าเฉลี่ยที่ 1.00 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามประเภทที่หนึ่งทั้ง 20 ข้อในข้อมูลชุดที่ 2 พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าน้อยกว่า 1.25 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 19 ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติหลังการทดลองในเฟสบู๊ทสำหรับข้อคำถามที่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผลกำไรทางธุรกิจ (N=45)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
11	ธุรกิจร้านอาหารของท่านกำลังอยู่ในช่วงขยายตัว โดยผลกำไรเติบโตปีละร้อยละ 10 อย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ท่านคิดว่าการใช้แรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนซึ่งมีค่าจ้างรายวันที่ถูกกว่ากว่าจ้างปกติทั่วไปถึงร้อยละ 30 ไม่ใช่เรื่องที่เสียหายสำหรับการลดต้นทุนในการทำธุรกิจในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.97	1.22	4.50	1.00
12	ธุรกิจสปาของท่านต้องแข่งขันกับร้านคู่แข่งตรงข้าม แต่ท่านในฐานะเจ้าของกิจการก็ยังคงยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้องโดยว่าจ้างพนักงานตามกฎหมาย พนักงานต่างด้าวที่ท่านนำที่บริการลูกค้าทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวที่จดทะเบียนแล้ว แม้ว่าจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจของท่านสูงขึ้นก็ตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.97	0.85	4.25	0.96
13	ถ้าท่านทำธุรกิจกับผู้ขายวัตถุดิบสองราย ท่านคิดว่าเป็นเรื่องปกติในการบริหารจัดการต้นทุนที่คิดว่าโดยเลือกซื้อวัตถุดิบจากผู้ขายวัตถุดิบรายแรกที่เสนอราคาถูกกว่าร้อยละ 30 แต่คุณภาพต่ำกว่ารายที่สองเพียงร้อยละ 10 ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.42	1.34	3.75	0.96
17	ท่านคิดว่าปัจจัยของความสำเร็จในการบริหารธุรกิจปกป้องของของท่านคือการคัดสรรคุณภาพของปลาที่สดอร่อยมากกว่าความสะอาดของปลาในเรื่องของบรรจุภัณฑ์ที่ควรมีเปิดอัดไม่มิดี เพราะท่านเชื่อว่าองค์ประกอบหลักของธุรกิจคือคุณภาพของปลาที่ดีที่สุด ไม่ใช่เปิดอัดไม่มิดีซึ่งเป็นเรื่องของต้นทุนในการทำธุรกิจที่สูงขึ้น ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	2.29	1.01	3.67	0.58
18	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ให้ความสำคัญกับทุกรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ อาทิเช่น บรรจุภัณฑ์ที่ใส่สินค้าก็ต้องทำจากวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แม้ว่าต้นทุนในการทำธุรกิจจะสูงขึ้นก็ตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.36	1.16	4.00	0.00
19	ท่านคิดว่ากำหนดราคาสินค้าบนฉลากของผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นเพราะจะทำให้การปรับขึ้นราคาสินค้าตามสภาวการณ์ของต้นทุนที่สูงขึ้นทำได้ยาก ดังนั้น ท่านเชื่อว่าการเน้นย้ำในเรื่องของคุณภาพของสินค้าสำคัญกว่าระบุราคาสินค้าบนฉลาก ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	1.77	0.95	4.00	1.41
20	การระบุราคาสินค้าที่ชัดเจนเป็นหนึ่งในนโยบายที่สำคัญในการทำธุรกิจสำหรับท่าน ถึงแม้ว่าราคาสินค้าจะมีการปรับขึ้นหรือลง ท่านก็ยินดีที่จะจ่ายค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มในการผลิตฉลากสินค้าทุกครั้ง ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.07	1.09	4.00	1.41
25	การจัดการของเสียในโรงงานของท่านผ่านระบบ Recycle ทำให้ท่านต้องเสียเงินลงทุนเพิ่มร้อยละ 5 ของค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจ ส่งผลให้ผลกำไรของธุรกิจลดลง แต่ท่านก็ยังเลือกที่จะลงทุนกับระบบดังกล่าวเพราะเป็นประโยชน์กับชุมชนและสังคมรอบโรงงานของท่าน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.21	1.13	3.25	1.50

ตารางที่ 19 (ต่อ)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
26	ท่านไม่เห็นด้วยกับการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียในโรงงานของท่านเพราะค่าใช้จ่ายจากการติดตั้งระบบบำบัดดังกล่าวจะทำให้ผลกำไรของท่านลดลง ท่านคิดว่าการทำงานที่กิจกรรมให้กับสังคมและชุมชนเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีพอแล้ว ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	3.45	0.89	4.75	0.50
30	ท่านไม่สามารถทำกิจกรรมที่เกิดจากข้อเสนอแนะของคนในสังคมและชุมชนได้ทั้งหมดเพราะข้อจำกัดในเรื่องค่าใช้จ่ายที่จำกัด ดังนั้น ท่านเห็นด้วยว่าควรเลือกดำเนินการเฉพาะกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมมากกว่ากิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของท่าน โดยเฉพาะ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.33	0.96	4.25	0.50
31	ท่านให้ความช่วยเหลือพนักงานของท่านในช่วงมหาดูทุกภัยจำนวนมากมาย ทั้งจัดเตรียมยารักษาโรคและอาหารแห้งที่จำเป็นในช่วงหนึ่งเดือนที่ครอบครัวของพนักงานพักอาศัยในโรงงานของท่าน อีกทั้ง ท่านยังจ่ายเงินเดือนให้กับพนักงานเต็มจำนวนในช่วง 3 เดือนที่น้ำท่วม ทั้ง ๆ ที่ธุรกิจของท่านได้รับผลกระทบประมาณร้อยละ 75 รายได้ลดลงอย่างน่าใจหาย อย่างไรก็ตาม หลังจากเหตุการณ์มหาดูทุกภัย พนักงานจำนวนมากต้องการความช่วยเหลือในเรื่องของเงินกู้ฉุกเฉินเพื่อนำไปซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหาย ท่านกำลังตัดสินใจว่าจะช่วยเหลือพนักงานโดยการให้เงินกู้แบบไม่คิดดอกเบี้ยหรือไม่ เพราะท่านในฐานะเจ้าของกิจการก็แบกรับภาระในการให้ความช่วยเหลือพนักงานในช่วงน้ำท่วมมากในระดับหนึ่งแล้ว ท่านจะตัดสินใจอย่างไรกับสถานการณ์ดังกล่าว	3.32	0.70	4.75	0.50
32	ท่านกำลังอยู่ในช่วงของการตัดสินใจว่าจะตัดรายได้อีกร้อยละ 50 ของพนักงานในโรงงานกว่า 50 คน เนื่องจากโรงงานของท่านถูกน้ำท่วมตลอดสามเดือน เครื่องจักรถูกน้ำท่วมทั้งหมดไม่สามารถผลิตสินค้าได้ ไม่สามารถรับรู้อายุได้ตลอดสามเดือน ส่งผลให้ธุรกิจขาดสภาพคล่องเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม พนักงานของท่านต่างก็จงรักภักดีตั้งใจทำงานมาโดยตลอด ถ้าท่านจ่ายเงินเดือนให้เพียงครึ่งเดือน พนักงานเหล่านี้ซึ่งได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมอยู่แล้ว อาจถูกจ้างเพิ่มอีก ท่านจะทำอย่างไรกับสถานการณ์ดังกล่าว	3.10	1.12	5	0.00
33	ท่านกำลังตัดสินใจที่จะลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น อาทิเช่น ค่าใช้จ่ายจากการอบรมสัมมนา การดูงานของพนักงานรวมกว่า 5 ล้านบาทเพราะแนวโน้มรายได้ขององค์กรในปีนี้เป็นที่น่าจะเป็นไปตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผู้จัดการฝ่ายบุคคลและอบรมคัดค้านในเรื่องดังกล่าวโดยเสนอว่าการอบรมสัมมนาให้ความรู้พนักงานเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะเป็นการพัฒนาศักยภาพของพนักงานในองค์กร อีกทั้ง บริษัทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปีหน้า การอบรมเรื่องภาษาอังกฤษให้กับพนักงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับธุรกิจของท่านที่ต้องพบปะกับลูกค้าต่างประเทศจำนวนมาก ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะตัดสินใจอย่างไร	3.20	0.92	4.75	0.50
34	ในฐานะเจ้าของกิจการที่ธุรกิจถดถอยกระทันหัน ท่านเห็นว่า การจัดอบรม การสัมมนาหรือการดูงานล้วนเป็นค่าใช้จ่ายขององค์กร ท่านจึงไม่เห็นควรในการที่จะกำหนดค่าใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวควรมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยประเมินจากรายรับขององค์กรที่จะเกิดขึ้นในแต่ละปี อีกทั้ง ท่านคิดว่าพนักงานส่วนมากเลือกที่จะรับผลตอบแทนในรูปแบบของโบนัสหรือการเพิ่มเงินเดือนมากกว่าการเพิ่มความรู้อะไรสักอย่าง ดังนั้น ควรลดค่าใช้จ่ายในเรื่องอบรมสัมมนาและไปเพิ่มการจ่ายโบนัสแทน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่อย่างไร	3.00	1.20	4.5	0.58

ตารางที่ 19 (ต่อ)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
35	ท่านเป็นนายจ้างที่รักพนักงานและให้เกียรติพนักงานเสมอ โดยท่านจะใช้เวลาในการพูดคุยกับพนักงานเพื่อนำข้อเสนอแนะจากพนักงานมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจในการทำธุรกิจภายในองค์กรของท่าน นอกจากนี้ ชื่อเรียกรู้ของพนักงานส่วนใหญ่มักจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจากท่านไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมสันทนาการเดือนละครั้ง การพาพนักงานไปเที่ยวไตรมาสละครั้ง โดยที่ท่านยินยอมที่จะแบกรับค่าใช้จ่ายทั้งหมด ส่งผลกระทบบำเหน็จได้รวมของธุรกิจท่านลดลงกว่าที่ควรจะเป็น ในฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.79	1.01	4.75	0.50
36	ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจโรงงานน้ำปลาที่เชื่อว่าการจัดการสื่อสารภายในองค์กรมีความสำคัญเพราะเป็นช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้กับพนักงานในองค์กรได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และเป็นช่องทางให้หัวหน้างานรับรู้ความต้องการของพนักงานผ่านกล่องแสดงความคิดเห็นจากพนักงานหรือจากการแสดงความคิดเห็นผ่านการประกวดต่าง ๆ ดังนั้น ท่านจะกำหนดให้หัวหน้างานทุกหน่วยงานนำข้อเสนอแนะจากพนักงานไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างน้อยร้อยละ 30 ของข้อเสนอแนะจากแต่ละหน่วยงาน โดยข้อกำหนดดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของประเมินผลงาน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.79	1.26	4.75	0.50
37	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าอัตราการลาออกของพนักงานในองค์กรที่เพิ่มขึ้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาเกิดจากปัญหาของตัวพนักงานเจเนอเรชัน Y (Generation Y) ที่มีบุคลิกไม่อดทนและไม่เชื่อมั่นในเรื่องการทำงานกับองค์กรในระยะยาว ท่านจึงไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว อีกทั้งผลจากการสำรวจความพึงพอใจของพนักงานที่ค่อนข้างต่ำจากฝ่ายบุคคลจัดทำขึ้นก็ไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงความคิดของท่านเพราะท่านเชื่อว่าพนักงานทุกคนล้วนแต่เป็นมือปรับจ้าง ทุกคนทำงานเพื่อแลกกับค่าจ้าง องค์กรไหนให้เงินเดือนเยอะกว่าก็ไป ดังนั้น ท่านจึงเลือกที่จะรักษาเฉพาะพนักงานที่มีความสามารถโดยการเพิ่มผลตอบแทนเงินเดือนให้กับกลุ่มบุคคลนี้สูงกว่ากลุ่มอื่น แนวปฏิบัตินี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.63	1.24	4.25	0.96
38	ท่านเป็นนายจ้างที่ให้ความสำคัญกับความรู้ของพนักงานและเชื่อว่าเมื่อคนเราทำงานด้วยความสุขจะสามารถทำให้เกิดความพึงพอใจและสามารถสร้างประสิทธิผลในการทำงานได้ดีขึ้น ดังนั้น ท่านจึงรณรงค์ให้พนักงานทำกิจกรรมภายในองค์กรเพื่อให้ทุกคนมีทัศนคติเชิงบวกต่อองค์กร ส่งผลให้การทำงานดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลจากการกระตุ้นจากการทำกิจกรรมดังกล่าว ทำให้พนักงานบางส่วนไม่สามารถบริหารจัดการเวลาได้เพราะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงเพื่อประชุมหารือและจัดกิจกรรมในแต่ละวันซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของหน้าที่หลัก อย่างไรก็ตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านยังคงให้ความสำคัญกับกิจกรรมเหล่านี้เพราะเชื่อว่าความสุขของพนักงานที่มีต่อองค์กรจะช่วยพัฒนาให้องค์กรดีขึ้นในระยะยาว แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.33	1.04	4.5	0.58
39	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านกำลังพิจารณาปรับโครงสร้างใหม่ของฝ่ายจัดซื้อเพื่อเปิดโอกาสให้นางคาราณีย์ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนกเพราะนางคาราณีย์ทำงานในองค์กรมานานและยังอยู่ในตำแหน่งเดิมมานานกว่า 10 ปี อย่างไรก็ตาม การปรับโครงสร้างดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเรื่องของการเลือกปฏิบัติต่อนางคาราณีย์ อีกทั้ง ประเด็นในเรื่องค่าใช้จ่ายของระดับหัวหน้างานที่ต้องเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 20 เพื่อให้ทัดเทียมกับหัวหน้าแผนกอื่น อีกทั้ง นางคาราณีย์ก็ไม่ได้เรียกร้องในการขึ้นตำแหน่งและพอใจกับตำแหน่งที่เป็นอยู่ ท่านจึงอยู่ในระหว่างทางสองแพร่งเรื่องดังกล่าว ท่านจะทำอย่างไร	2.62	0.94	3.5	0.58

ตารางที่ 19 (ต่อ)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ปฏิบัติที่เรียนต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ปฏิบัติที่เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
40	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านกำลังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจที่จะหาบุคลากรภายนอกมาเป็นผู้จัดการโรงงาน แต่นายคำที่อยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการเป็นคนขยันขันแข็งตั้งใจทำงานให้กับองค์กรมาตลอด 10 ปีที่ผ่านมา เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาโรงงานของท่านให้ขับเคลื่อนไปข้างหน้า แต่นายคำยังขาดคุณสมบัติในเรื่องการบริหารจัดการภาพรวม ซึ่งการว่างจ้างบุคลากรภายนอกจะช่วยปิดช่องว่างในเรื่องดังกล่าวได้ ถ้าท่านเป็นเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.83	1.10	4	0.82
41	ผลิตภัณฑ์ของชมเชยของท่านเป็นสินค้าที่ขายดีมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม มีข่าวลือว่าหนึ่งในวัตถุดิบของชมเชยมีส่วนผสมของสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อร่างกายผู้บริโภคในปริมาณมาก ดังนั้นเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ท่านตัดสินใจลบวัตถุดิบดังกล่าวออกจากฉลากเพราะวัตถุดิบดังกล่าวเป็นส่วนประกอบของชมเชยเพียงร้อยละ 0.5 ซึ่งไม่จำเป็นต้องซื้อด้วยซ้ำไป และปริมาณดังกล่าวก็น้อยเกินกว่าที่จะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวก็เป็นเพียงข่าวลือที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ อาจเป็นเพียงการโจมตีจากคู่แข่งก็เป็นได้ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.93	1.39	5	0.00
42	ท่านทำธุรกิจขายส่งผลไม้แปรรูปที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสระแก้ว โดยเน้นการกระจายสินค้าบริเวณชายแดนกัมพูชา โดยผู้ซื้อในกัมพูชาจะซื้อสินค้าจากท่านในปริมาณมาก และแจ้งความประสงค์ให้ท่านส่งสินค้าที่บรรจุในกระสอบเพื่อทำการกระจายสินค้าเข้าไปในกัมพูชาทำได้ง่ายขึ้น เพราะปัจจุบันการซื้อสินค้าในรูปแบบของถุงขนาด 1 กิโลกรัมเป็นการเปลี่ยนค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวเพราะการผลิตสินค้าเป็นถุงทั้งเวลาด้านแรงงานและเบ็ดเสร็จค่าใช้จ่ายเพราะต้องพิมพ์ถุงและระบุรายละเอียดของสินค้าที่ผลิต อีกทั้งคนกัมพูชาก็อ่านภาษาไทยไม่ออก การระบุรายละเอียดของสินค้าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.60	1.57	4.75	0.50
43	ท่านเป็นผู้ประกอบการรุ่นเก่าที่เชื่อมั่นว่าสินค้าของท่านเป็นสินค้าที่ดีที่สุด สะท้อนได้จากยอดขายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งท่านรู้จักกับลูกค้าของบริษัททุกคน ดังนั้น ท่านจะเป็นคนจัดการในกรณีที่ได้รับการร้องเรียนในคุณภาพของสินค้าจากลูกค้า อีกทั้งไม่เชื่อในเรื่องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของพนักงานในองค์กร เพราะท่านเชื่อว่าลูกค้าทุกรายที่มีปัญหาอยากคุยกับเจ้าของกิจการ ดังนั้น การแก้ปัญหาจากท่านโดยตรงย่อมสะดวกรวดเร็วกว่าการต้องมาเสียเวลาประชุมหรือการตัดสินใจจากพนักงาน ในฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	3.00	1.31	5	0.00
44	ท่านเป็นทายาทรุ่นใหม่ที่ใช้มาบริหารธุรกิจต่อจากบิดาและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของพนักงานในการช่วยหาสาเหตุและหาวิธีแก้ไขปัญหาค่า โดยท่านริเริ่มแคมเปญทางการตลาด “ลูกค้าช่วยได้ รวยได้” โดยกระตุ้นให้พนักงานมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้า โดยพนักงานที่สิ่งของที่โดนใจที่สุดจะได้รับรางวัลทอง 1 บาทในแต่ละเดือน โดยแคมเปญดังกล่าวกระตุ้นให้พนักงานส่งเรื่องเข้ามาประกวดมากมาย มีการแจกรางวัลไปประมาณ 1 ปี แต่ยอดขายเชิงธุรกิจกลับไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่าย ท่านจึงมาทราบในภายหลังว่าเรื่องที่ส่งเข้าประกวดเป็นเรื่องที่แต่งขึ้น ไม่ได้เป็นปัญหาจริงของลูกค้า หรือถ้าเป็นปัญหาที่มีได้มีการแก้ไขอย่างจริงจัง ทำให้ลูกค้าไม่พอใจกับปัญหาเดิม ๆ ที่เกิดขึ้นซ้ำซากและหนีไปซื้อสินค้ากับคู่แข่งรายอื่น ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร	2.70	0.99	4.75	0.50

ตารางที่ 19 (ต่อ)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
45	มีขวัญเป็นเจ้าของกิจการขายตรงอาหารเสริมและวิตามินและเป็นเพื่อนสนิทกับท่านซึ่งเป็นเจ้าของบริษัททัวร์ซึ่งมีขวัญและท่านมักจะพบปะสังสรรค์กันตามงานเลี้ยง ล่าสุด มีขวัญออกปากขอรายชื่อบริษัทที่เคยใช้บริการบริษัททัวร์ของท่านเพื่อให้พนักงานประชาสัมพันธ์ร้านอาหารเสริมและวิตามินทางโทรศัพท์ โดยมีขวัญให้เหตุผลว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ดี ให้กับผู้บริโภค โดยมีขวัญจะแปรรายได้ร้อยละ 3 ให้กับท่านหากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวสนใจซื้อผลิตภัณฑ์ ท่านคิดว่าเรื่องดังกล่าวไม่ได้เสียหายอะไรเพราะลูกค้าไม่ทราบอยู่ที่ใดเบอร์โทรศัพท์ที่มาจากใคร อีกทั้งเป็นการเพิ่มยอดขายในช่วงที่ธุรกิจทัวร์กำลังซบเซา ในฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	3.56	1.50	4.75	0.50
46	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านให้ความสำคัญกับการปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้าโดยมีการกำหนดเป็นข้อปฏิบัติสำหรับพนักงานทุกคน โดยพนักงานที่ได้ถูกรายงานว่ามีเจตนาที่จะนำข้อมูลลูกค้าไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว จะถูกระงับในทันที ส่วนปี สมศรีเจ้าหน้าที่แผนกบัญชีแอบนำข้อมูลของลูกค้าทั้งชื่อและเบอร์โทรศัพท์ไปให้กับบริษัทขายตรงเพื่อแลกกับเงินจำนวน 10,000 บาท เพื่อนำไปรักษามารดาที่ป่วยด้วยโรคมะเร็ง จำเป็นต้องการเงินด่วน ท่านจึงดำเนินนโยบายตัดโบนัสของสมศรีทั้งหมดเพราะประพฤติตนไม่เหมาะสม และลงเงินเดือนอีกร้อยละ 10 เพื่อเป็นการลงโทษ ทั้งๆ ที่สมศรีกำลังอยู่สถานการณ์ที่ต้องใช้เงินด่วน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.21	1.60	4.33	0.58
47	การรับความคิดเห็นและข้อร้องเรียนจากลูกค้าเป็นหนึ่งในเป้าหมายทางธุรกิจที่ท่าน ในฐานะเจ้าของกิจการให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ท่านจึงกำหนดเป็นตัววัดผลว่าถ้าพนักงานในองค์กรสามารถหาทางวิธีในการแก้ปัญหาข้อร้องเรียนเหล่านี้ได้เป็นผลสำเร็จ พนักงานก็จะได้รับรางวัลจากองค์กร จนกระทั่งเวลาผ่านไปกว่า 4 เดือน หัวหน้าฝ่ายบุคคลมาแจ้งท่านว่าประสิทธิภาพของการทำงานของพนักงานในองค์กรเริ่มลดลงเพราะพนักงานให้ความสำคัญกับการพยายามแก้ปัญหาของลูกค้าเพื่อชิงรางวัล แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.52	1.16	4.25	0.50
48	ท่านเป็นนายห้างใหญ่เชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ของตนเอง จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับข้อร้องเรียนของลูกค้าเพราะท่านเชื่อว่าองค์กรของท่านมีการควบคุมกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน ที่ได้รับการรับรองโดยสถาบัน ISO อีกทั้งผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นที่ผลิตล้วนผ่านการสำรวจความต้องการของลูกค้าในตลาดก่อนที่จะผลิตทุกครั้ง ดังนั้น การรับข้อร้องเรียนจากลูกค้าเพียงไม่กี่รายไม่น่าจะเป็นประเด็นที่สำคัญ อาทิเช่น การปรับปรุงเปลี่ยนผลิตภัณฑ์สินค้าตามข้อร้องเรียนของลูกค้าเพียงไม่กี่คนมักจะตามด้วยค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น และไม่ได้รับการันตีว่าผลิตภัณฑ์จะสามารถขายได้หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของลูกค้า ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	2.38	1.17	4.5	0.58
49	ท่านทำธุรกิจค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคและรับซื้อสินค้าจากผู้ขายส่งรายใหญ่คือเฮียแดง ซึ่งมีการซื้อขายกันมานานกว่า 15 ปี วันหนึ่ง ท่านทราบว่าราคาสินค้าส่วนใหญ่ที่เฮียแดงส่งให้มีราคาสูงกว่าผู้ขายส่งรายใหม่ที่เพิ่งมาตั้งอยู่ในเมือง แม้ว่าท่านจะไม่พอใจอยู่บ้างเพราะราคาที่ซื้อกับเฮียแดงจะส่งผลให้กำไรของท่านลดลง แต่ท่านก็ระลึถึงบุญคุณของเฮียแดงที่เป็นคนเอ็นดูสินค้าให้ตั้งแต่เมื่อ 15 ปีที่แล้ว จนท่านสามารถสร้างเนื้อสร้างตัวได้จนถึงวันนี้ ท่านจึงจ่ายซื้อสินค้ากับเฮียแดงในราคาที่สูงกว่าผู้ขายส่งรายใหม่ต่อไป แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.34	1.54	4.5	0.58

ตารางที่ 19 (ต่อ)

		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
50	ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขนาดเล็กที่เชื่อว่าการบริหารจัดการต้นทุนที่ดีที่สุดขององค์กรคือต้องให้คู่ค้าทุกรายยื่นของประมูลงานเพื่อให้ได้ราคาต้นทุนในการทำธุรกิจที่ต่ำที่สุด โดยจากการประมูลงานครั้งล่าสุด บริษัท A เป็นผู้ชนะการประมูลโดยเสนอราคาในการก่อสร้างโครงการที่ถูกที่สุด แต่ท่านมีปัญหากับผู้ถือหุ้นหลักของบริษัท A ซึ่งเป็นประเด็นส่วนตัว ท่านจึงพยายามโน้มน้าวให้คณะทำงานสรรหาผู้รับเหมาเปลี่ยนมาใช้คู่ค้า B ซึ่งเสนอราคาเป็นลำดับที่สอง ซึ่งคณะทำงานสรรหาเห็นว่าเห็นด้วยตามข้อเสนอของท่านเพราะท่านคือประธานคณะทำงาน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	3.10	1.32	4.75	0.50
51	ถ้าท่านเป็นเจ้าของธุรกิจและได้รับการติดต่อจากคู่ค้ารายใหม่ที่เสนอวัตถุดิบซึ่งต้องนำมาใช้ในกระบวนการผลิตในโรงงาน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ท่านมีคู่ค้าชื่อ จิมซึ่งส่งวัตถุดิบประเภทเดียวกันให้อย่างต่อเนื่อง ท่านเห็นว่าจิมส่งก้านส่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพมาโดยตลอดและราคาก็ไม่แตกต่างจากของคู่ค้ารายใหม่มากนัก ดังนั้น ท่านจึงเลือกที่จะซื้อกับจิมเพียงรายเดียวและปฏิเสธที่จะซื้อกับคู่ค้ารายใหม่ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.83	1.23	4.5	0.58
52	ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจที่นิยมซื้อวัตถุดิบกับคู่ค้าหลายๆ ราย โดยเปรียบเทียบราคาจาก คู่ค้าอย่างน้อย 3 รายเพื่อให้แน่ใจว่าจะได้ราคาที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตาม ท่านเพิ่งสูญเสียคู่ค้า เองรวยรวยเนื่องจากบริษัทของท่านสั่งซื้อวัตถุดิบจากเองรวยรวยก่อนหน้านี้ประมาณ 2 เดือน และเพิ่งมายกเลิกหนึ่งสัปดาห์ก่อนส่งวัตถุดิบเนื่องจากมีพนักงานของท่านไปอื้อกับคู่ค้าอีกรายซึ่งกินหยงให้ลดราคาต่ำกว่าของเองรวยรวยประมาณร้อยละ 10 เพื่อช่วยลดต้นทุนในการทำธุรกิจของท่าน โดยที่ท่านแกล้งทำเป็นไม่รู้เรื่องเพราะคิดว่าสามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจ เองรวยรวยจึงขอปฏิเสธในการทำธุรกิจกับบริษัทของท่าน โดยท่านไม่ได้รู้สึกเคียดแค้นเพราะมีคู่ค้าอยู่ในมือหลายราย ในฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.60	1.38	4	0.82
53	ท่านให้นโยบายกับพนักงานภายในองค์กรโดยกระตุ้นให้คิดประดิษฐ์นวัตกรรมเครื่องจักรที่ใช้ในโรงงานเพื่อทดแทนการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาที่สูงมาก โดยท่านลงทุนจัดตั้งฝ่ายพัฒนาวิจัยนวัตกรรมขึ้นซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนกว่า 10 ล้านบาท แม้ว่าหน่วยงานดังกล่าวคิดค้นนวัตกรรมมานานกว่า 1 ปี แต่ก็ยังไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่ท่านต้องการ แต่ท่านก็ยังไม่ท้อถอยยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพราะท่านคิดว่าผลสำเร็จจากการผลิตเครื่องจักรในประเทศจะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศได้มากกว่าร้อยละ 30 แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.50	1.04	3.5	1.00
54	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ตอบสนองนโยบายของภาครัฐในการใช้วัสดุ recycle ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ กระจกพลาสติกที่ย่อยสลายในดิน ซึ่งมีราคาแพงกว่ากระจกพลาสติกทั่วไปกว่าร้อยละ 50 หรือแม้แต่กระดาษที่ใช้ในสำนักงานก็ล้วนเป็นกระดาษ recycle ที่มีราคาสูงกว่าปกติ ล่าสุดท่านสนใจที่จะติดตั้งโรงไฟฟ้าขนาดเล็กภายในโรงงานเพื่อเผาเชื้อเพลิงจากแกลบ ซึ่งการลงทุนเหล่านี้ล้วนไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยตรงและส่งผลให้ต้นทุนในการทำธุรกิจเพิ่มมากขึ้น อังในสถานการณ์เศรษฐกิจซบเซา ท่านกำลังขังใจระหว่างต้นทุนที่สูงขึ้นกับรายได้ที่ลดลง อะไรคือทางออกที่ดีที่สุดสำหรับท่านในฐานะเจ้าของกิจการ	2.37	1.04	4.5	0.58

ตารางที่ 19 (ต่อ)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
55	ท่านเป็นเจ้าของโรงแรมบูติคขนาดเล็กในเกาะภูเก็ตที่มีนักท่องเที่ยวจากประเทศในแถบสมานดิน เวียดนามเที่ยวจำนวนมาก โดยนักท่องเที่ยวเหล่านี้มักศึกษาในการเข้าพักโรงแรมโดยจะเลือกเฉพาะโรงแรมที่ได้รับการรับรองจากสถาบันไมโกลีเซียหรือกรีนลีฟ (Green Leaf) ซึ่งเป็นสถาบันที่รับรองว่าโรงแรมนั้นจะมีการปฏิบัติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการในการบำบัดน้ำอย่างเป็นระบบก่อนที่ จะปล่อยสู่ชุมชน ซึ่งโรงแรมของท่านยังไม่ได้มีการรับรองจากสถาบันไมโกลีเซีย ดังนั้น ท่านกำลัง ตัดสินใจที่จะลงทุนในเรื่องระบบบำบัดน้ำเสียที่ต้องลงทุนกว่า 5 ล้านบาทซึ่งเป็นการลงทุนที่สูง สำหรับท่าน ท่านกำลังคิดว่าจะการลงทุนดังกล่าวได้คุ้มค่าหรือไม่ อะไรคือทางออกที่ดีที่สุดสำหรับ ท่านในฐานะเจ้าของกิจการ	3.30	0.82	4.75	0.50
56	ลูกค้าจากประเทศนิวซีแลนด์มาเยี่ยมชมสินค้าในบริษัทของท่าน แต่เนื่องจากโรงงานของท่านยังไม่มี ระบบในการจัดการกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานสากล มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่สิ่งแวดล้อม ลูกค้า แนะนำให้ท่านติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียเพราะในยุโรปมีการกำหนดกติกาดังกล่าว โดยจะเน้นซื้อ สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ท่านกำลังคิดหนักเพราะระบบดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายสูงมาก แต่ ถ้าคิดถึงอนาคตในการขยายสินค้าไปในตลาดยุโรป การลงทุนดังกล่าวเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ใน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะอย่างไร	2.48	1.09	4	0.00
57	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ทำธุรกิจโรงงานปลาปนขนาดใหญ่ของจังหวัดตราดและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมเพราะเป็นเรื่องที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับธุรกิจโดยตรง อาทิเช่น การผลิตกระแสไฟฟ้าจากระบบการหมุนเวียนของน้ำภายในโรงงาน รวมถึงการจัดการเรื่องกลิ่นเพื่อไม่ให้ เกิดมลภาวะต่อชุมชนรอบข้าง ท่านจึงจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยมีโครงสร้างที่ชัดเจนตั้งแต่หัวหน้างาน ผู้ปฏิบัติการในแต่ละด้าน โดยคณะกรรมการจะต้องมีการ ประชุมกันสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง อย่างไรก็ตาม ท่านได้รับแจ้งจากหัวหน้าฝ่ายบุคคลว่าคณะกรรมการให้ ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมจนละเลยหน้าที่โดยตรง แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.52	1.22	5	0.00
58	โรงงานผลิตอาหารสัตว์ของท่านมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ โดยให้ นาย พิเศษเป็นหัวหน้างาน และมีทีมงานชื่อนายจ้อย นายแดง นายดำ ที่มาจากหน่วยงานที่ต่างกัน นาย จ้อย เจ้าหน้าที่ฝ่ายการผลิตให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อมมาก แต่โครงการที่ทีมงาน นำเสนอเริ่มส่งผลกระทบต่อความคิดที่แตกต่างจากนายสมเจต หัวหน้าฝ่ายการผลิตไม่เห็นด้วยกับ ทีมงานดูแลสิ่งแวดล้อม นายจ้อยพยายามชักชวนให้นายสมเจตหัวหน้างานโดยตรงของเขาเห็นด้วย กับแนวคิดของทีมงานสิ่งแวดล้อม จนทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างนายสมเจต และจ้อยที่มีนาย พิเศษหนุนหลัง ในฐานะของเจ้าของกิจการ ท่านจะอย่างไร	2.81	1.04	5	0.00

ตารางที่ 19 (ต่อ)

แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการในแต่ละกรณีศึกษา		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=41)		ผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (N=4)	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
59	ท่านเริ่มกิจการตั้งแต่ธุรกิจขนาดเล็กจนธุรกิจขยายใหญ่เติบโตขึ้น ท่านเริ่มมีปัญหากับระบบบัญชีเพราะแต่เดิมการทำบัญชีของท่านจะทำแบบง่าย ๆ โดยให้พนักงานทั่วไปที่ไม่มีความรู้ในเรื่องบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบ และเมื่อถูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอบถามเรื่องภาษี ท่านจะใช้ความสัมพันธ์ที่สนิทกับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาษีให้ความช่วยเหลือและสามารถเอาตัวรอดมาได้ทุกครั้ง ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าแนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	2.93	1.17	4.5	0.58
60	ท่านเป็นเจ้าของกิจการค้าปลีกเองเท่านั้นที่มีความชำนาญเรื่องการตลาดแต่ไม่ถนัดเรื่องของการทำภาษีและตัวเลขจึงว่าจ้างให้บริษัททำบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีทั้งหมด โดยที่ท่านไม่ทราบที่มาที่ไปของตัวเลข จนกระทั่งบริษัทของท่านถูกสรรพากรเรียกตรวจสอบภาษีย้อนหลัง 3 ปี ท่านจึงได้ทราบว่าบริษัททำบัญชีที่ว่าจ้างมีการทำบัญชีแบบไม่ถูกต้อง อีกทั้งผู้ตรวจสอบบัญชีที่ลงนามรับรองบัญชีให้ในแต่ละปีก็เป็นญาติกับเจ้าของบริษัทบัญชี ท่านจึงถูกสรรพากรเรียกคืนภาษีย้อนหลังกว่า 1.5 ล้านบาท ในฐานะของเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าท่านทำถูกหรือไม่ อย่างไร	2.73	0.94	4.75	0.50

จากตารางที่ 19 ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเฟสบุ้กของผู้ฝึกปฏิบัติที่เรียนรู้ในเฟสบุ้กต่ำกว่าร้อยละ 80 ในชุดที่ 1 ทั้ง 41 ท่านผ่านข้อคำถามประเภทที่สองซึ่งเป็นคำถามที่ผู้ฝึกปฏิบัติในฐานะเจ้าของกิจการต้องมีการระดมความคิดที่สูงขึ้น ต้องเรียนรู้ที่จะตัดสินใจบนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ซึ่งคำถามลักษณะนี้ส่วนมากจะอยู่ช่วงท้ายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยจะมีคะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนนตามเกณฑ์ของรูบริค พบว่า ค่าเฉลี่ยสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่งคือกลุ่มที่ค่าเฉลี่ยของข้อคำถามมีแนวโน้มเข้าใกล้คะแนนระดับ 2 ซึ่งหมายความว่า ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพีเลี่ยมต้นแบบ ซึ่งมีจำนวน 13 ข้อ จากทั้งหมด 40 ข้อคำถามหรือคิดเป็นร้อยละ 32.5 โดยค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.77 ถึง 2.49 ในส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามในกลุ่มนี้ พบว่า ข้อคำถามส่วนมากมีการกระจายตัวระหว่างค่าที่น้อยกว่า 1.25 ซึ่งหมายถึงการที่ผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นข้อคำถามที่ 13 และ 49 ที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.34 และ 1.54 ตามลำดับซึ่งมากกว่า 1.25 ซึ่งหมายถึงว่าแนวทางการในการตอบคำถามของผู้ฝึกปฏิบัติมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

กลุ่มที่สองคือกลุ่มที่ค่าเฉลี่ยของข้อคำถามมีแนวโน้มเข้าใกล้คะแนนระดับ 3 ซึ่งหมายความว่า ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักรู้จากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งมีจำนวน 26 ข้อจากทั้งหมด 40 ข้อคำถามหรือคิดเป็นร้อยละ 65 โดยค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 ถึง 3.45 ในส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามในกลุ่มนี้ พบว่า ข้อคำถามส่วนมากมีการกระจายตัวระหว่างค่าที่น้อยกว่า 1.25 จำนวน 20 ข้อคำถาม ซึ่งหมายถึงการที่ผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนอีก 6 ข้อคำถามมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง 1.26 – 1.57 ซึ่งหมายถึงว่าแนวทางการในการตอบคำถามของผู้ฝึกปฏิบัติมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

กลุ่มที่สามซึ่งเป็นข้อคำถามที่มีจำนวน 1 ข้อจาก 40 ข้อคำถามหรือคิดเป็นร้อยละ 2.5 คือข้อคำถามที่ 46 ที่ว่า “*มีขวัญเป็นเจ้าของกิจการขายตรงอาหารเสริมและวิตามินและเป็นเพื่อนสนิทกับท่านซึ่งเป็นเจ้าของบริษัททัวร์ซึ่งมีขวัญและท่านมักจะพบปะสังสรรค์กันตามงานเลี้ยง ล่าสุด มีขวัญออกปากขอรายชื่อบุคคลที่เคยใช้บริการบริษัททัวร์ของท่าน เพื่อให้พนักงานประชาสัมพันธ์อาหารเสริมและวิตามินทางโทรศัพท์ โดยมีขวัญให้เหตุผลว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ดีๆ ให้กับผู้บริโภค โดยมีขวัญจะแบ่งรายได้ร้อยละ 3 ให้กับท่านหากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวสนใจซื้อผลิตภัณฑ์ ท่านคิดว่าเรื่องดังกล่าวไม่ได้เสียหายอะไรเพราะลูกค้าไม่ทราบอยู่ดีว่าได้เบอร์โทรศัพท์นี้มาจากใคร อีกทั้งเป็นการเพิ่มยอดขายในช่วงที่ธุรกิจทัวร์กำลังซบเซา ในฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร”* ที่ได้ค่าเฉลี่ยที่ 3.56 ซึ่งมีแนวโน้มเข้าใกล้เกณฑ์คะแนนระดับที่ 4 ซึ่งหมายความว่า ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย ในส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.50 ซึ่งหมายความว่าผู้ฝึกปฏิบัติมีแนวทางในการตอบที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก

อย่างไรก็ตาม ผลคะแนนจากการวัดผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมชุดที่ 2 ของผู้ฝึกปฏิบัติ 4 ท่าน ที่เรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ในเฟสซึกผ่านข้อคำถามประเภทเดียวกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยของผู้ฝึกปฏิบัติชุดนี้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ฝึกปฏิบัติในชุดที่ 1 โดยสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่งคือกลุ่มที่ค่าเฉลี่ยของข้อคำถามมีแนวโน้มเข้าใกล้คะแนนในระดับ 3 ซึ่งหมายความว่า ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักรู้จากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งมีจำนวน 1 ข้อจากทั้งหมด 40 ข้อคำถามหรือคิดเป็นร้อยละ 2.5 โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.25 ในส่วน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามเท่ากับ 1.5 ซึ่งหมายถึงว่าแนวทางการในการตอบคำถามแตกต่างกันค่อนข้างมาก

กลุ่มที่สองซึ่งเป็นกลุ่มข้อคำถามที่มีจำนวน 14 ข้อจาก 40 ข้อคำถาม คือคิดเป็นร้อยละ 35 โดยค่าเฉลี่ยมีแนวโน้มเข้าใกล้เกณฑ์คะแนนระดับที่ 4 ซึ่งหมายความว่า ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย โดยค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 ถึง 4.33 ในส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามในกลุ่มนี้ พบว่า ข้อคำถามส่วนมากมีการกระจายตัวระหว่างค่าที่น้อยกว่า 1.25 จำนวน 12 ข้อคำถาม ซึ่งหมายถึงการที่ผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบไปในทิศทางเดียวกัน มีเพียง 2 ข้อคำถามคือ ข้อที่ 19 และ 20 ที่ได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1.41 เท่ากัน ซึ่งหมายความว่าผู้ฝึกปฏิบัติมีแนวทางในการตอบที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก

กลุ่มที่สามซึ่งเป็นกลุ่มข้อคำถามที่มีจำนวน 25 ข้อจาก 40 ข้อคำถาม คือคิดเป็นร้อยละ 62.50 โดยค่าเฉลี่ยมีแนวโน้มเข้าใกล้เกณฑ์คะแนนระดับที่ 5 ซึ่งหมายความว่า ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร โดยค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 ถึง 5.00 ในส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อคำถามในกลุ่มนี้ พบว่า ข้อคำถามทั้ง 25 ข้อมีค่าน้อยกว่า 1.25 ซึ่งหมายถึงการที่ผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการมีแนวทางในการตอบไปในทิศทางเดียวกัน

4.2. ผลการประเมินความคิดเห็นในเรื่องการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสซึกทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านแบบประเมินความคิดเห็น

ผลการประเมินความคิดเห็นจากแบบประเมินความคิดเห็นในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสซึก จากการประเมินของนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการเจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน 45 คน (ภาคผนวก ก หน้า 320 – 324) และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้เชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมจำนวน 4 คน (ภาคผนวก ก หน้า 325 – 328) โดยใช้การ

อ้างอิงการประมาณค่า (Rating scale) 5 ช่อง โดยใช้เกณฑ์ค่าสถิติผ่านคะแนนค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)	
4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
มากกว่า 1.75	มีความแตกต่างมาก
1.25 – 1.75	มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก
น้อยกว่า 1.25	มีความแตกต่างน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน

โดยผลการประเมินสามารถแบ่งออกได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

ก. นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ

ตามตารางที่ 20 ผลคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟซบุ๊กพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของข้อคำถามสามารถแบ่งได้เป็นกลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 จำนวน 18 ข้อจาก 24 ข้อคำถาม หรือคิดเป็น ร้อยละ 75 ได้คะแนนระหว่าง 3.50 ถึง 3.92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยมาก” ที่ว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟซบุ๊กเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะข้อคำถามที่ 24 ที่ว่า “ท่านคิดว่า การเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กมีความสะดวกสบาย ไม่ยุ่งยาก ” ที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.92 และกลุ่มที่ 2 จำนวน 6 ข้อจาก 24 ข้อคำถาม หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ได้คะแนนระหว่าง 3.25 ถึง 3.47 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยปานกลาง” โดยเฉพาะข้อคำถามที่ 3 ที่ว่า “ท่านคิดว่า การเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ” ที่ได้คะแนนต่ำสุดที่ 3.25 นอกจากนี้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถามทั้ง 24 ข้ออยู่ระหว่าง 0.62 – 1.08 ซึ่งคะแนนเหล่านี้มีค่าน้อยกว่าเกณฑ์ที่ 1.25 ซึ่งสามารถอ่านค่าได้ว่า “มีความแตกต่างน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน” หมายความว่า นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติมีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 20 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่อง การเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ก (N=45)

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ใช้วิธีการฝึกทางปัญญา จากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ผลคะแนน		ระดับ ความ คิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	
1. ท่านคิดว่าการเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถคิดเชิงกลยุทธ์รู้จักแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี	3.81	0.62	เห็น ด้วย มาก
2. ท่านคิดว่าการเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถสื่อสารผ่านการเขียนได้อย่างชัดเจน	3.58	0.73	เห็น ด้วย มาก
3. ท่านคิดว่าการเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.25	0.87	เห็น ด้วย ปาน กลาง
4. ท่านคิดว่าการเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจระหว่างเพื่อนท่านอื่นในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.64	0.76	เห็น ด้วย มาก
5. ท่านสามารถพัฒนากระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์ผ่านเนื้อหาสาระจากแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากที่เลี้ยงต้นแบบ ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.72	0.74	เห็น ด้วย มาก
6. ท่านสามารถพัฒนากระบวนการในการกำกับความคิดของตนเองผ่านเนื้อหาสาระจากแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.69	0.71	เห็น ด้วย มาก
7. ท่านสามารถปรับทัศนคติ มุมมอง วิธีการคิดในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านเนื้อหาสาระที่นำมาจากกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.75	0.69	เห็น ด้วย มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญา จากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ผลคะแนน		ระดับ ความ คิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	
8. ท่านสามารถปรับทัศนคติเชิงแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านเนื้อหาสาระที่สัมพันธ์กับอารมณ์และความรู้สึกจากกรณีศึกษาในระบบเครือข่ายออนไลน์เฟสบุ๊คได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.58	0.87	เห็น ด้วย มาก
9. ท่านสามารถปรับทัศนคติ มุมมอง วิธีการคิดในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านเนื้อหาสาระที่สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของการประกอบธุรกิจจากกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.47	0.81	เห็น ด้วย ปาน กลาง
10. ท่านเห็นด้วยกับการถ่ายทอดความรู้เป็นลำดับขั้นตอนจากแนวปฏิบัติขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นกลยุทธ์จากที่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คซึ่งช่วยให้คุณปรับทัศนคติ มุมมอง วิธีการคิดในการเลือกแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ง่ายขึ้น	3.72	0.91	เห็น ด้วย มาก
11. การเพิ่มความซับซ้อนของการเรียนรู้จากที่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ค อาทิ การตัดสินใจระหว่างผลกำไรและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ช่วยทำให้ท่านได้มีโอกาสใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์ที่หลากหลาย ส่งผลให้ท่านเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้สามารถเลือกแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.53	0.74	เห็น ด้วย มาก
12. การเพิ่มความหลากหลายของการเรียนรู้จากที่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ค อาทิ การตัดสินใจระหว่างผลกำไรและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ช่วยทำให้ท่านได้มีโอกาสในการใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์ที่หลากหลาย ส่งผลให้ท่านเกิดความเข้าใจเชิงอย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้สามารถเลือกแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.61	0.84	เห็น ด้วย มาก
13. ท่านคิดว่าที่เลี้ยงต้นแบบให้คำแนะนำและชี้แนะแนวปฏิบัติเชิงธรรมาภิบาลในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.58	0.84	เห็น ด้วย มาก
14. ท่านคิดว่าที่เลี้ยงต้นแบบสามารถนำเสนอแนวปฏิบัติเชิงธรรมาภิบาลที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นขั้นเป็นตอนในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.53	0.94	เห็น ด้วย มาก
15. การเรียนรู้จากสถานการณ์จริงผ่านที่เลี้ยงต้นแบบในระบบเครือข่ายออนไลน์เฟสบุ๊คมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างกระตือรือร้น	3.50	1.03	เห็น ด้วย มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญา จากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ผลคะแนน		ระดับ ความ คิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	
16. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสื่อสารระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.39	0.87	เห็น ด้วย ปาน กลาง
17. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้ผ่านแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสื่อสารระหว่างท่านและเพื่อนของท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.64	0.83	เห็น ด้วย มาก
18. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.47	0.77	เห็น ด้วย ปาน กลาง
19. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างท่านและเพื่อนของท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.56	0.77	เห็น ด้วย มาก
20. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คกระตุ้นให้ท่านเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.42	0.65	เห็น ด้วย ปาน กลาง
21. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ท่านสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.47	0.81	เห็น ด้วย ปาน กลาง
22. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีความเหมาะสม	3.50	0.94	เห็น ด้วย มาก
23. ท่านคิดว่าช่วงเวลาในการโพสเนื้อหาสาระที่เรียนเวลา 19:00 น.ในแต่ละวันมีความเหมาะสม	3.61	1.08	เห็น ด้วย มาก
24. ท่านคิดว่าการเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีความสะดวกสบายไม่ยุ่งยาก	3.92	1.08	เห็น ด้วย มาก

ข. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี ในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ ตามตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ก (N=4)

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ผลคะแนน		ระดับความคิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	
1. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟส บุกช่วยทำให้ท่านสามารถแสดงต้นแบบผ่านแนวปฏิบัติในเรื่องการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	0.58	เห็นด้วยมาก
2. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายออนไลน์เฟส บุกช่วยทำให้ท่านสามารถให้คำชี้แนะผ่านแนวปฏิบัติในเรื่องการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับผู้ฝึกปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	0.58	เห็นด้วยมาก
3. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เฟสบุ๊กระตุ้นให้ท่านสามารถให้การช่วยเหลือผู้ฝึกปฏิบัติจนมีความเข้าใจในเรื่องการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.67	0.58	เห็นด้วยมาก
4. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กรมีส่วนช่วยทำให้ท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบสามารถกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติพัฒนากระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์ รู้จักแก้ปัญหาและการกำกับความรู้คิดผ่านเนื้อหาสาระสำคัญจากกรณีศึกษาจริงที่เกี่ยวข้องกับสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	3.33	0.58	เห็นด้วยปานกลาง
5. ท่านเห็นด้วยว่าการถ่ายทอดความรู้เป็นลำดับขั้นตอนจากทักษะพื้นฐานไปสู่กลยุทธ์ระดับสูงจากท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาจริงในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กรมีส่วนช่วยทำให้ท่านสามารถถ่ายทอดแนวปฏิบัติในเรื่องการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.67	0.58	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 21 (ต่อ)

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ผลคะแนน		ระดับ ความ คิดเห็น
	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	
6. การเพิ่มความซับซ้อนและความหลากหลายของการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่ หลากหลายช่วยให้ท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบสามารถถ่ายทอดแนว ปฏิบัติคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ค ส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแสดงทักษะและ ความเชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.33	0.58	เห็น ด้วย ปาน กลาง
7. การเรียนรู้จากสถานการณ์จริงผ่านกรณีศึกษาโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจาก ต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเปิดโอกาสให้ท่านสามารถถ่ายทอด ประสบการณ์จริงในการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถ แก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	0.58	เห็น ด้วย มาก
8. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่อง การสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมผ่านการสื่อสารระหว่างท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาใน บทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	1.00	เห็น ด้วย มาก
9. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่อง การสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมผ่านการร่วมแรงร่วมใจ การพึ่งพาอาศัยและร่วมแบ่งประสบการณ์ซึ่งกันและ กันระหว่างท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึก ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	1.00	เห็น ด้วย มาก
10. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากพี่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่าย สังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ท่านในบทบาทของพี่ เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเรียนรู้ได้อย่างร่วม แรงร่วมใจได้	4.00	1.00	เห็น ด้วย มาก

จากตารางที่ 21 ผลคะแนนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความคิดเห็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี (ภาคผนวก ข หน้า 337) ในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ค พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของข้อคำถามร้อยละ 80 (8 จาก 10) ได้คะแนนระหว่าง 3.5 ถึง 4.49 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ “เห็นด้วยมาก” ว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊คเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จะมีเพียง 2 ข้อคำถามคือข้อที่ 4 ที่ว่า “ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีส่วนช่วยให้ท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบสามารถกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติพัฒนากระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์ รู้จักแก้ปัญหาและการกำกับความรู้คิดผ่านเนื้อหาสาระสำคัญจากกรณีศึกษาจริงที่เกี่ยวข้องกับสร้างคุณลักษณะธรรมมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” และข้อที่ 6 ที่ว่า “การเพิ่มความซับซ้อนและความหลากหลายของการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่หลากหลายช่วยทำให้ท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบสามารถถ่ายทอดแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ค ส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแสดงทักษะและความเชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ที่ได้คะแนนเท่ากันที่ 3.33 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยปานกลาง” นอกจากนี้ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.58 – 1.00 ซึ่งคะแนนเหล่านี้มีค่าน้อยกว่าเกณฑ์ที่ 1.25 ซึ่งสามารถอ่านค่าได้ว่า “มีความแตกต่างกันน้อย หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือน ๆ กัน” หมายความว่าผู้ประกอบการในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบมีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การประเมินผลคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีโดยการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น

5.1. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาผ่านการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลองการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ก

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนและหลังการทดลองการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ก โดยใช้เครื่องมือทางสถิติ คือ การทดสอบความแตกต่างของค่ากลางของสองประชากรไม่อิสระ (Paired t-test) จากระบบ SPSS เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างก่อนและหลังการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กเพื่อนำไปสู่การสรุปที่ว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติหลังการเรียนรู้แตกต่างจากผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กอย่างมีนัยสำคัญ โดยแบ่งการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามประเภทของข้อคำถาม 2 ประเภท ดังนี้

ก. ข้อคำถามในช่วงแรกที่สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับความเข้าใจขั้นพื้นฐานโดยไม่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมซึ่งข้อคำถามประเภทนี้จะมีคะแนนเต็ม 2 คะแนน

โดยการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กของผู้ฝึกปฏิบัติ มีสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กเท่ากับคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

H_1 : คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กมากกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก โดยทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก พบว่า ค่า Paired t-test เท่ากับ 1.933 ซึ่งมีค่าที่น้อยกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.063 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 ที่ว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับความเข้าใจขั้นพื้นฐานในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลโดยไม่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมของนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กเท่ากับคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

ข. ข้อคำถามที่ผู้ฝึกปฏิบัติในฐานะเจ้าของกิจการต้องมีกระบวนการในการคิดที่สูงขึ้น ต้องเรียนรู้ที่จะตัดสินใจบนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ซึ่งข้อคำถามประเภทนี้จะมีคะแนนเต็ม 5 คะแนน

โดยการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก ของผู้ฝึกปฏิบัติ มีสมมติฐาน ดังนี้

H_0 : คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กเท่ากับคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

H_1 : คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาหลังการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กมากกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

โดยทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก พบว่า ค่า Paired t-test เท่ากับ 3.568 ซึ่งมีค่าที่มากกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ที่ว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับการทดสอบที่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมหลังการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กมากกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กอย่างมีนัยสำคัญ

5.2. ผลการวิเคราะห์ในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ฝึกปฏิบัติในเชิงปริมาณและคุณภาพในเฟสบู๊ก อาทิ ความถี่ในการมีส่วนร่วมในเฟสบู๊ก คุณภาพของการแก้ปัญหาจากกรณีศึกษา โดยใช้สถิติเชิงบรรยายในการวิเคราะห์ อาทิ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ในเรื่องการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบู๊กในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือทางสถิติคือฮิสโทแกรม (Histogram) ในระบบ SPSS ดังนี้

ก. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบู๊ก

ผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน 51 คนที่เรียนรู้ 28 แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากพี่เลี้ยงต้นแบบในเฟสบู๊กตลอดระยะเวลา 104 วัน ผ่านหน่วยการเรียนรู้รวม 85 หน่วยการเรียนรู้ (วิดีโอคลิป 25 ตอนและกรณีศึกษารวม 60 กรณีศึกษา) โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้ดังนี้

- การเข้ามาดู (Seen by)

จากหน่วยการเรียนรู้รวม 85 หน่วย พบว่า 8 หน่วยการเรียนรู้แรกคือหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ถึง 8 มีผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาดูครบทั้ง 51 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนหน่วยการเรียนรู้ที่ 82 และ 85 คือ กรณีศึกษาที่ 27.2 และ 28.2 มีผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาดู 15 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 29.40 นอกจากนี้ ค่าฐานนิยมของการเข้ามาดูคือ 51 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ค่ามัธยฐานของการเข้ามาดูคือ 40 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 78 และค่าเฉลี่ยเลขคณิตของการเข้ามาดูคือ 37 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 73 ซึ่งอยู่ในระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทด์ (Percentile) ที่ 40 และ 50 คือ ระหว่าง 34.80 และ 40 ตามลำดับ ส่วนค่าความเบ้ (Skewness) เท่ากับ -0.508 ซึ่งมีค่าลบแสดงว่าเส้นโค้งเบ้ซ้าย ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตน้อยกว่าค่าฐานนิยมและมัธยฐาน และส่วนค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ -0.828 ซึ่งมีค่าลบแสดงว่าเส้นโค้งน้อยหรือป้าน

- การเข้ามาไลค์ (Like)

สืบเนื่องจากเกณฑ์ในการให้คะแนนสำหรับผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาไลค์สำหรับหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นกรณีศึกษารวม 60 หน่วย พบว่า หน่วยการเรียนรู้ที่มีผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาไลค์มากที่สุดคือ หน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 1.1 ที่มีจำนวนไลค์ 29 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57 ส่วนหน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 20.2 มีผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาไลค์น้อยที่สุดคือ 7 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14 นอกจากนี้ ค่าฐานนิยมของการเข้ามาไลค์คือ 10 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 20 ค่ามัธยฐานของการเข้ามาไลค์คือ 11 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 22 และค่าเฉลี่ยเลขคณิตของการเข้ามาไลค์คือ 13 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 26 ซึ่งอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ไทด์ (Percentile) ที่ 70 คือ 13.22 ส่วน

ค่าความเบ้ (Skewness) เท่ากับ 1.8 ซึ่งมีค่าบวกแสดงว่าเส้นโค้งเบ้ขวา ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากกว่าค่าฐานนิยมและมัธยฐาน และส่วนค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 2.986 ซึ่งมีค่าบวกแสดงว่าเส้นโค้งมากหรือยอดสูง

- การเข้ามาคอมเมนต์ (Comment)

สืบเนื่องจากเกณฑ์ในการให้คะแนนสำหรับผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาคอมเมนต์สำหรับหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นกรณีศึกษารวม 60 หน่วย พบว่า หน่วยการเรียนรู้ที่มีผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาคอมเมนต์มากที่สุดคือ หน่วยการเรียนรู้กรณีศึกษาที่ 1.3 ที่มีจำนวนคอมเมนต์ 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 41 ส่วนหน่วยการเรียนรู้ที่มีผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาคอมเมนต์น้อยที่สุดคือ 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 8 ได้แก่ กรณีศึกษาที่ 6.2, 9.1, 10.2, 12.1, 15.1, 15.2, 16.1, 17.2 นอกจากนี้ ค่าฐานนิยมของการเข้ามาคอมเมนต์คือ 5 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 10 ค่ามัธยฐานของการเข้ามาคอมเมนต์คือ 5 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 10 และค่าเฉลี่ยเลขคณิตของการเข้ามาคอมเมนต์คือ 7 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 14 ซึ่งอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ไทด์ (Percentile) ที่ 75 คือ 7 ส่วนค่าความเบ้ (Skewness) เท่ากับ 2.675 ซึ่งมีค่าบวกแสดงว่าเส้นโค้งเบ้ขวา ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากกว่าค่าฐานนิยมและมัธยฐาน และส่วนค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 7.323 ซึ่งมีค่าบวกแสดงว่าเส้นโค้งมากหรือยอดสูง

นอกจากนี้ การให้คะแนนพิเศษสำหรับผู้ฝึกปฏิบัติที่มีความตื่นตัวในการเรียนรู้ที่สุดผ่านการเขียนคอมเมนต์เป็นท่านแรก พบว่า ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 24 เป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากที่สุดโดยได้คะแนนเพิ่มเติมจาก 33 หน่วยการเรียนรู้จากทั้งหมด 60 หน่วยการเรียนรู้หรือคิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 39 และคนที่ 42 ได้คะแนนเพิ่มเติมคนละ 7 หน่วยการเรียนรู้จากทั้งหมด 60 หน่วยการเรียนรู้หรือคิดเป็นร้อยละ 14

ข. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบู๊ก

ในส่วนของการวิเคราะห์เชิงคุณภาพซึ่งพิจารณาจากแนวปฏิบัติในแต่ละแนวปฏิบัติที่ผู้ฝึกปฏิบัติเขียนคอมเมนต์ในเฟสบู๊ก โดยใช้คะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนน ตามเกณฑ์รูบรีค ดังนี้

0 คะแนน (0 – 0.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน (0.50 – 1.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน (1.50 - 2.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพีเลียงต้นแบบ

3 คะแนน (2.50 - 3.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน (3.50 - 4.49) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน (4.50 - 5.00) หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

คะแนนที่สะท้อนในเรื่องคุณภาพของการคอมเม้นท์ จากแนวปฏิบัติทั้งหมด 28 แนวปฏิบัติ ซึ่งแต่ละแนวปฏิบัติมีคะแนนเต็มที 5 คะแนน รวมทั้งหมด 140 คะแนน สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ภาพรวมของการเรียนรู้ทั้ง 28 แนวปฏิบัติ พบว่า ผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน 21 คน เขียนคอมเม้นท์อย่างน้อย 1 แนวปฏิบัติ หรือคิดเป็นร้อยละ 41 ผู้ฝึกปฏิบัติคนที่ 25 ได้คะแนนสูงสุดที่ 134 คะแนนจากทั้งหมด 28 แนวปฏิบัติหรือได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับเกณฑ์คะแนนในระดับที่ 5 คือ ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลคะแนนเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาจากคะแนนของผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน 21 คนที่เขียนคอมเม้นท์ ผ่านการวิเคราะห์ฮิสโทแกรมในระบบ SPSS พบว่า ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนรวมทั้งหมดคือ 32 คะแนนหรือคิดเป็นร้อยละ 23 ซึ่งอยู่ในระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทด์ (Percentile) ที่ 70 และ 75 คือ ระหว่าง 24 ถึง 42 ส่วนค่าความเบ้ (Skewness) เท่ากับ 1.512 ซึ่งมีค่าบวกแสดงว่าเส้นโค้งเบ้ขวา ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากกว่าค่าฐานนิยมและมัธยฐาน และส่วนค่าความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 0.671 ซึ่งมีค่าบวกแสดงว่าเส้นโค้งมากหรือยอดสูง

5.3. ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อให้ได้แผนการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบู๊ทที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถใช้พัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สามารถศึกษาได้ทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในเรื่องผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ฝึกปฏิบัติในการเรียนรู้เฟสบู๊ททั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถสรุปได้ดังนี้

ก. ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติที่มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตื่นตัวผ่านการคอมเม้นท์ในเฟสบู๊ทจะได้คะแนนในระดับที่สูงกว่าผู้ฝึกปฏิบัติที่ไม่ได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตื่นตัว เห็นได้จากผู้ฝึกปฏิบัติที่มีการเรียนรู้ผ่านการคอมเม้นท์ในเฟสบู๊ทไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้สูงสุดในระดับที่ 5 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นระดับที่ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร ในส่วนของผู้ฝึกปฏิบัติที่คอมเม้นท์ในเฟสบู๊ทต่ำกว่าร้อยละ 80 ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้สูงสุดในระดับที่ 3 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งหมายความว่า ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักรู้จากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านเขียนคอมเม้นท์ในเฟสบู๊ทสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ของผู้ฝึกปฏิบัติที่กดไลค์หรือการเข้ามาดูในหน่วยการเรียนรู้แต่ไม่ได้เขียนคอมเม้นท์ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์น้อยกว่าผู้ฝึกปฏิบัติที่เขียนคอมเม้นท์อย่างมีนัยสำคัญ

ข. คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาสำหรับการทดสอบที่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมหลังการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทมากกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญโดยได้ค่า Paired t-test เท่ากับ 3.568 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับ

นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนผลคะแนนสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิชาทฤษฎีขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาในระดับความเข้าใจขั้นพื้นฐานในเรื่อง คุณลักษณะธรรมาภิบาลโดยไม่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความ รับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมหลังการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทเท่ากับคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการ เรียนรู้ ค่า Paired t-test เท่ากับ 1.933 ซึ่งมีค่าที่น้อยกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.063 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ค. การสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้กับพี่เลี้ยงต้นแบบผ่านการเขียน คอมเมนต์ที่มีความสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างมีกลยุทธ์ได้อย่างคงทนถาวรให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามามีส่วนร่วมคอมเมนต์อย่างตื่นตัวและต่อเนื่อง เพราะการเรียนรู้ผ่านการเขียนคอมเมนต์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลในเรื่องของการเรียนรู้ของผู้ฝึก ปฏิบัติที่เกิดประสิทธิผล ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิชาทฤษฎีขนาดกลางและขนาดย่อมตามที่คาดหวัง ซึ่งแตกต่างจากการกดไลค์หรือการเข้ามาดูเพียง อย่างเดียวไม่สามารถยกระดับการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงของผู้ฝึกปฏิบัติได้

ง. การให้คะแนนในการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทควรเน้นที่คุณภาพมากกว่า ปริมาณเพราะผู้ฝึกปฏิบัติที่ได้คะแนนรวมสูงสุดทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณได้รับคะแนนพิเศษจากการ ตื่นตัวในการเรียนรู้จากการคอมเมนต์เป็นคนแรก แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเชิงคุณภาพในเรื่อง คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิชาทฤษฎีขนาดกลางและขนาดย่อมที่พึงประสงค์ ผู้ฝึก ปฏิบัติที่ได้คะแนนรวมเป็นที่สองสามารถทำคะแนนได้ดีกว่า และประเด็นดังกล่าวก็ได้รับการยืนยันอีก ครั้งจากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติที่ได้คะแนนรวมเป็นที่ สองในการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทมีคะแนนทดสอบเชิงคุณภาพเป็นที่หนึ่ง เพราะคะแนนรวมสูงสุดที่ 11 คะแนนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทสามารถแบ่งออกเป็นคะแนนเชิงคุณภาพ 5 คะแนน และ คะแนนเชิงปริมาณอีก 6 คะแนน ดังนั้น ถ้าผู้ฝึกปฏิบัติที่เน้นกดไลค์และตื่นตัวกับการคอมเมนต์ครั้งแรกจะได้คะแนนเชิงปริมาณเต็มที่ 6 คะแนน ในขณะที่ผู้ฝึกปฏิบัติที่เน้นการคอมเมนต์เชิงคุณภาพจะ ได้คะแนนเต็มที่ 5 คะแนน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์” ใช้ระเบียบการ วิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ 3 ประการได้แก่

1. ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์
3. พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชากรในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย (1) ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความโดดเด่นในเรื่องการดำเนินธุรกิจและได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 จากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยเอ็กเซลเลนซ์ สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย (2) ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาเรื่องธรรมาภิบาลให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (3) อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือการจัดการเรียนรู้หรือผ่านงานวิจัยในเรื่องวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบให้แก่นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี (4) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในเรื่องระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้หรือการสอนในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 จำนวน 5 คน ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 5 คน อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือการจัดการเรียนรู้หรือผ่านงานวิจัยในเรื่องวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ จำนวน 3 คน และ

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาในเรื่องระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้หรือการสอนในเครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 4 คน รวม 17 คน

กลุ่มที่ 2 ประชากรในการทำแบบสอบถามความคิดเห็นในเรื่องการรับรู้และการตระหนักรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย (1) นิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปของสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับปริญญาตรี และ (2) ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถามความคิดเห็นประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปของสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับปริญญาตรี จำนวน 102 คน และกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 จำนวน 5 คน รวม 107 คน

กลุ่มที่ 3 ประชากรเพื่อทดลองรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้การฝึกปัญญาทางต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย (1) นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจ การประกอบการและการจัดการ และการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 (2) ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการทดลองการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟซบุ๊ก ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ของหลักสูตรเบต้า ยัง อองเทเปอเนอร์ (Beta Young Entrepreneur) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 51 คน และ กลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี ระหว่างปี พ.ศ. 2551-2557 ในแต่ละด้านคือ ด้านการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน จำนวน 1 คน ด้านการปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภค จำนวน 1 คนและด้านการปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน และกลุ่มตัวอย่างของผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 1 คน รวม 55 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม (2) แบบสอบถามความคิดเห็นในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (3) แบบประเมินรูปแบบแผนการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (4) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาเพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (5) แบบประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ฝึกปฏิบัติ (6) แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อประเมินความคิดเห็นของพี่เลี้ยงต้นแบบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ (1) สภาพปัจจุบันในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2) การเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (3) การจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง (4) การพัฒนารูปแบบแผนการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (5) จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ (6) จากแบบประเมินความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย (1) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำมาวิเคราะห์สาระเพื่อชี้ให้เห็นถึงความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การจัดทำตารางแจกแจงความถี่และการสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ การจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (2) ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจะนำมาวิเคราะห์สาระเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี (3) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบประเมินความคิดเห็นซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ จะวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย อาทิ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอสาระสำคัญในบทนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญคือส่วนที่ 1 สรุปผลการวิจัย ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการวิจัย และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญสำหรับนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันเนื่องจากนิสิตนักศึกษาจำนวนมากมีเป้าหมายอยากเป็นผู้ประกอบการหลังจากที่จบการศึกษาจากร่วมมหาวิทยาลัยเพราะสภาวะการเปลี่ยนแปลงบริบททางเศรษฐกิจและสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่เอื้อประโยชน์ในการทำธุรกิจได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามสภาพความเป็นจริงของการละเลยในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถประกอบธุรกิจได้อย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นประเด็นที่ทำนายสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบันเพราะประเด็นดังกล่าวจะเกี่ยวพันกับความอยู่รอดในการดำเนินธุรกิจ จริงอยู่ที่ว่าการสร้างผลกำไรทางธุรกิจเป็นเป้าหมายสูงสุดในการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตามจะเกิดอะไรขึ้น ถ้าบริบทที่อยู่รอบข้างของการทำธุรกิจไม่ได้เหมือนผลกำไรที่สวยหรูของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ สภาพของสิ่งแวดล้อมที่เน่าเสียจากการระบายน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม อาหารผสมสิ่งปนเปื้อนที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ซึ่งจะนำไปสู่การล่มสลายของการทำธุรกิจในที่สุด ดังนั้น การสร้างจุดสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญ

ประเด็นข้างต้นเป็นวาระเร่งด่วนที่การอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญเพราะการสร้างการรับรู้เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักในการถ่ายทอด ปลูกฝัง และพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลให้แก่ นิสิตนักศึกษา เพื่อให้แน่ใจว่าบัณฑิตเหล่านี้จะสามารถดำรงชีวิตในฐานะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีคุณลักษณะธรรมาภิบาลหลังจากสำเร็จการศึกษาจากร่วมมหาวิทยาลัยเป็นบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์ตามอุดมการณ์ของการอุดมศึกษาไทยอย่างแท้จริง

การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องเริ่มที่ตัวผู้ประกอบการเอง ต้องเป็นบุคคลที่มีจิตใจที่เป็นธรรมาภิบาล มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ส่งผลให้คุณลักษณะธรรมาภิบาลกลายเป็นส่วนหนึ่งในการบริหาร

จัดการธุรกิจ โดยเกณฑ์ในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมจากหน่วยงานของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อาทิเช่น สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันปวช. อีอีอีภาครณ์ สมาคมธนาคารไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย จะเน้นการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมที่อยู่ในวิสัยของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ (1) พนักงานที่เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนธุรกิจ (2) ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าที่ต้องได้รับคุณประโยชน์หรือคุณภาพของสินค้าหรือบริการคุ้มค่ากับราคา ไม่ถูกเอาเปรียบ (3) สังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบข้างต้องไม่ได้รับความเสียหายหรือเกิดผลกระทบในทางลบจากการดำเนินกิจการ นอกจากนี้ แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคและลูกค้าหรือคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมล้วนพัฒนามาจากหลักธรรมาภิบาลของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการแสดงความรับผิดชอบต่อเจ้าของกิจการพึงกระทำ 6 ประการ ได้แก่

(1) หลักนิติธรรม ในการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปในสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ มีการปฏิบัติต่อพนักงานตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน มีการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด (2) หลักความโปร่งใส ในการสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน เน้นให้มีการให้และการรับข้อมูลที่เป็นจริง ทันทต่อเหตุการณ์ มีความตรงไปตรงมา มีที่มาที่ไปที่ชัดเจน มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ มีการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับพนักงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของส่วนรวมอย่างเหมาะสม มีการระบุส่วนประกอบที่ใช้ในการผลิตสินค้าอย่างชัดเจนสำหรับผู้บริโภค มีการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา (3) หลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจ รวมไปถึงการร่วมตรวจสอบและร่วมรับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้น มีการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร มีช่องทางในการเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคได้ร้องเรียนในเรื่องคุณภาพของสินค้าหรือบริการ มีการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน (4) หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ ในการรับผิดชอบต่อสามารถตรวจสอบได้ และสร้างกลไกให้มีผู้รับผิดชอบ ตระหนักในหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม มีการใช้หน่วยวัดเพื่อแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบได้ (5) หลักความคุ้มค่า ในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม มีการจัดการใช้ทรัพยากรด้านพนักงานที่คุ้มค่ากับค่าจ้าง ผลตอบแทน

และค่าใช้จ่ายจากการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรขององค์กร มีความคุ้มค่าในมุมมองของลูกค้าและคู่ค้าที่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการและ (6) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย และเคารพในสิทธิของผู้อื่น มีการยึดมั่นในการทำสิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของสถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกสุขลักษณะและการช่วยเหลือคำปรึกษาพยาบาล มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคโดยไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความเหมาะสม มีการยึดมั่นในการทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมและชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องเปรียบเทียบในเรื่องของการรับรู้และการตระหนักในมุมมองของนิสิตนักศึกษาและมุมมองของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีโดยสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยเชิงภาคภูมิ สภาคณาจารย์ไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษา โดยผลการวิเคราะห์พบว่า นิสิตนักศึกษามีการรับรู้และการตระหนักในเรื่องของคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ในระดับที่ “เห็นด้วยมาก” แต่ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีที่ “เห็นด้วยมากที่สุด” ในเรื่องดังกล่าว โดยค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.5 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาที่ทำแบบสอบถาม “เห็นด้วยมาก” ในขณะที่ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 4.6 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยมากที่สุด”

อย่างไรก็ตาม เมื่อเพิ่มความซับซ้อนในเรื่องของการตัดสินใจอยู่บนความสมดุลระหว่างทางสองแพร่งคือการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม พบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อคำถามทั้งหมดของนิสิตนักศึกษาอยู่ระหว่าง 3.52 – 3.81 ซึ่งอยู่ในช่วงของระดับความเห็นที่ “เห็นด้วยมาก” กับการให้ความสำคัญในเรื่องผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าคุณลักษณะธรรมาภิบาลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตรงกันข้ามกับคะแนนค่าเฉลี่ยของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี ซึ่งสามารถแบ่งออกได้สามกลุ่มดังนี้ (1) กลุ่มที่หนึ่งเป็นข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.40 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยน้อยที่สุด” หรือคิดเป็นร้อยละ 57 (2) กลุ่มที่สองที่ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.9 – 2.0 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยน้อย”

คิดเป็นร้อยละ 29 และ (3) กลุ่มที่สามที่ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยปานกลาง” คิดเป็นร้อยละ 14 สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการในการคิดของนิสิตนักศึกษาที่มีความแตกต่างจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญและยังไม่สามารถเลือกบนทางสองแพร่งได้ ยังคงให้ความสำคัญกับผลกำไรทางตัวเลขเป็นหลัก มิได้นำเรื่องของธรรมาภิบาลมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณา ซึ่งมีความแตกต่างจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีอย่างชัดเจน

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีความพร้อมในเรื่องของการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งเฟสบุ๊กยังเป็นเครื่องมือที่เอื้อประโยชน์ต่อการศึกษา ผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและข่าวสาร สามารถใช้เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ให้กับนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในปริมาณมากได้ในทุกที่ทุกเวลาผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงจากพี่เลี้ยงต้นแบบเฉพาะเรื่องที่มีจำนวนจำกัดที่ต้องการแสดงทักษะและองค์ความรู้จากประสบการณ์จริง ส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้รับการเรียนรู้และฝึกหัดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา การอ่านและการเขียน เพราะพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแสดงกระบวนการในการคิดเห็นอย่างชัดเจน ทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจถึงแก่นแท้ในการเรียนรู้เฉพาะเรื่อง โดยสามารถสรุปตามองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊ก ดังนี้

สาระสำคัญ

สาระสำคัญของการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กจะเริ่มถูกถ่ายทอดโดยผู้สอนหรือพี่เลี้ยงต้นแบบจากการนำเสนอสาระสำคัญและความรู้ขั้นพื้นฐาน และนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊กจะเป็นผู้รับสาระสำคัญของการเรียนรู้จากระดับขั้นพื้นฐาน แล้วจึงค่อยพัฒนาไปสู่ความรู้ในระดับที่ลึกซึ้งขึ้นจากการเพิ่มสถานการณ์ที่หลากหลายและซับซ้อนผ่านกรณีศึกษาจริง ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้เกิดทักษะและองค์ความรู้ที่หลากหลาย จนนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถคิดอย่างมีกลยุทธ์ รู้จักการควบคุมการกำกับการเรียนรู้คิดของตนเองและกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาในที่สุด

วิธีการสอน

ปัจจัยของความสำเร็จในเรื่องของวิธีการเรียนรู้ด้วยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กจะเกิดจากปัจจัยหลัก 3 ประการคือ ประการที่หนึ่ง พี่เลี้ยงต้นแบบต้องมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ มีเวลาให้เพียงพอ พร้อมทั้งจะแสดงต้นแบบ สอนเป็น

ผู้ชี้แนะ หรือคอยให้การช่วยเหลือ อีกทั้งต้องมีทักษะในการถ่ายทอดและสามารถดึงความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคลออกมาเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้

ประการที่สอง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ฝึกปฏิบัติโดยเน้นการเรียนรู้ที่ผู้ฝึกปฏิบัติเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถสื่อสารอย่างชัดเจนผ่านการเขียนคอมเมนต์ในเฟสบุ๊ก ส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายผ่านการทบทวนความคิดและรู้จักสำรวจค้นหา

ประการที่สาม การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติมีความสำคัญอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก โดยพี่เลี้ยงต้นแบบที่มีความสามารถในการถ่ายทอด หรือมีความสามารถในการใช้สื่อจะมีส่วนสำคัญต่อการช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจและสามารถสื่อสารออกมาได้และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในที่สุด

ลำดับขั้นตอน

ผู้จัดการเรียนรู้ควรจัดลำดับขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้โดยเริ่มจากทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ แล้วค่อยๆ เพิ่มความหลากหลายขึ้นในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้ง ค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อนในระดับที่ยากขึ้น เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแสดงความสามารถความเชี่ยวชาญออกมาได้ตามที่ต้องการ ตัวอย่างเช่น การจัดลำดับขั้นตอนในการจัดความรู้โดยใช้ตัวเลขกำกับสำหรับแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กโดยตัวเลขที่น้อยกว่าจะหมายถึงทักษะที่ง่ายกว่า ตัวเลขที่มากกว่าจะหมายถึงทักษะที่ซับซ้อนมากขึ้น เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กควรใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ การใช้วีดิโอคลิป การโพสต์รูปภาพหรือการเล่าเรื่องจากกรณีศึกษาที่สัมพันธ์กับสถานการณ์จริงซึ่งจะส่งผลให้การเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กประสบความสำเร็จ เพราะผู้ฝึกปฏิบัติได้สัมผัสกับแนวปฏิบัติที่เป็นของจริงและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ อีกทั้ง การสร้างชุมชนปฏิบัติระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติจะมีส่วนช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เกิดมุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่าง รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้จากภายในของผู้ฝึกปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้แบบการร่วมมือร่วมใจ เพราะทุกคนต้องมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งสัมพันธ์กับโครงสร้างของเฟสบุ๊กที่พัฒนามาจากสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีด้วยวิธีการฝึกปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ (1) บุคลากรเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ และนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ (2) เฟสบุ๊กซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ที่มีคุณลักษณะเฉพาะที่เอื้อประโยชน์สำหรับทางการศึกษา ผ่านการสื่อสาร การร่วมแรงร่วมใจ และการแบ่งปันข้อมูลและข่าวสาร (3) การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ 6 ขั้นตอนคือ การเป็นต้นแบบ การเป็นผู้ชี้แนะ การให้ความช่วยเหลือ การสื่อสารอย่างชัดเจน การทบทวนความคิดและการสำรวจค้นหา เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าถึงสาระสำคัญ จนเกิดความเชี่ยวชาญในเรื่องกระบวนการคิดขั้นสูงในเชิงกลยุทธ์และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง สามารถควบคุมการกำกับความรู้คิดของตนเอง รู้จักวินิจฉัย ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ รูปแบบของการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบข้างต้นจะต้องมีกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่

การกำหนดวัตถุประสงค์

เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบและเป็นแนวทางในพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับนิสิตนักศึกษาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย

การกำหนดเนื้อหาสาระ

ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นความรู้หลัก ซึ่งเป็นเนื้อหาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดและหลักปฏิบัติที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นข้อเท็จจริงและเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดขั้นสูงเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีแนวปฏิบัติในการเรียนรู้ให้สำเร็จตามเป้าหมาย รู้จักแก้ปัญหาได้สถานการณ์ที่เหมาะสม อีกทั้ง ผู้ฝึกปฏิบัติยังมีกลยุทธ์การควบคุมการกำกับความรู้คิดของตนเอง รู้จักวินิจฉัยในสถานการณ์ที่ต้องเลือกแนวปฏิบัติที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์อย่างเหมาะสม

วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

โดยการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างคงทนถาวรตามลำดับขั้น ดังนี้ (1) ขั้นที่ 1 พี่เลี้ยงต้นแบบถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อมจากสถานการณ์จริงในการดำเนินธุรกิจโดยเป็นเนื้อหาความรู้หลักหรือเนื้อหาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้เข้าใจแนวปฏิบัติเบื้องต้น อาทิเช่น การอธิบายถึงแนวปฏิบัติในการว่าจ้างพนักงานและจ่ายค่าจ้างแรงงานตามระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายผ่านวิดีโอคลิป (2) ขั้นที่ 2 ผู้ฝึกปฏิบัติจะเข้าสู่กระบวนการในการดูซึมหรือซึมซับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านเนื้อหาเชิงกลยุทธ์จากกรณีศึกษาที่สัมพันธ์กับสถานการณ์จริงเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ อาทิเช่น การเพิ่มตัวแปรในเรื่องสภาพการณ์ปัจจุบันที่ขาดแคลนแรงงานจนถึงขั้นการพิจารณาว่าจ้างแรงงานต่างด้าวที่ไม่บัตรประจำตัวมาเป็นแรงงานชั่วคราว โดยที่เลี้ยงต้นแบบจะต้องคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ให้คำปรึกษาและเปิดโอกาสในการวิพากษ์หลังการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีการดูซึมหรือซึมซับทัศนคติที่แตกต่างไป และผู้ฝึกปฏิบัติสื่อสารผ่านการเขียนในเฟสบุ๊คในสิ่งที่ตนเองคิดและบอกเหตุผลในสิ่งที่ตนเองคิดผ่านกระบวนการคิดขั้นสูงและรู้จักวางแผน

(3) ขั้นที่ 3 ผู้ฝึกปฏิบัติเรียนรู้ในการปรับรับและจัดระบบของทัศนคติใหม่ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์จากกรณีศึกษาที่สัมพันธ์กับสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องโดยที่เลี้ยงต้นแบบมีการเพิ่มตัวแปรที่หลากหลายและซับซ้อนเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนได้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถปรับรับและจัดระบบกับความขัดแย้งระหว่างประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่ กระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติรู้จักทบทวนความคิดสำหรับกรณีศึกษาใหม่ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น อาทิเช่น การเพิ่มตัวแปรในการพิจารณาออกเหนือจากการขาดแคลนแรงงาน แต่พนักงานต่างด้าวที่ไม่มีบัตรเหล่านี้ไม่มีที่อยู่อาศัยและไม่มีปัจจัยเพียงพอที่จะดำรงชีพ ดังนั้น การช่วยเหลือแรงงานต่างด้าวบนหลักการของความเป็นเพื่อนมนุษย์ที่ดีโดยแลกค่าแรงกับที่อยู่อาศัยและอาหารก็ไม่น่าจะเป็นเรื่องที่ดีสำหรับผู้ประกอบการ และ

(4) ขั้นที่ 4 ผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถสร้างสมดุลเชิงทัศนคติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติที่ดีได้อย่างคงทนถาวรผ่านกรณีศึกษาที่สัมพันธ์กับสถานการณ์จริงที่หลากหลายและซับซ้อนอย่างต่อเนื่องจนสามารถสร้างสมดุลเชิงทัศนคติในเรื่องจิตพิสัยผ่านประสบการณ์ใหม่ที่ตนเองยอมรับโดยผู้ฝึกปฏิบัติสามารถพัฒนากระบวนการคิดได้เหมือนที่เลี้ยงต้นแบบและยังสามารถมีส่วนร่วมในการสำรวจค้นหาผู้ฝึกปฏิบัติท่านอื่นที่อาจจะยังอยู่ในช่วงการปรับรับและจัดระบบเพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายในในการปรับสมดุลเชิงทัศนคติจากประสบการณ์ใหม่จนเกิดเป็นทัศนคติใหม่ที่มีความคงทนถาวร อาทิเช่น การเพิ่มตัวแปรในการพิจารณาออกเหนือจากการขาดแคลนแรงงาน การที่พนักงานต่างด้าวที่ไม่มีบัตรเหล่านี้ไม่มีที่อยู่อาศัยและไม่มีปัจจัยเพียงพอที่จะดำรงชีพ แต่การแข่งขันอย่างรุนแรงทางธุรกิจที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องหากกลยุทธ์ในการลดต้นทุนซึ่งการว่างจ้างแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีบัตรซึ่งถูกกว่า

การว่าจ้างแรงงานตามกฎหมายร้อยละ 30 เป็นการคิดบนทางสองแพร่งที่ผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของผู้ประกอบการต้องตัดสินใจ

การวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบู๊กจำนวน 51 คน ตลอดระยะเวลา 104 วัน มีสององค์ประกอบ ดังนี้ (1) ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาก่อนและหลังการเรียนรู้อินเฟสบู๊ก (2) การประเมินผลการเรียนรู้ในเฟสบู๊กโดยใช้เกณฑ์รูบริคในการประเมินเชิงคุณภาพและใช้ฟังก์ชัน (function) ในเครื่องมือเฟสบู๊ก อาทิ การเข้ามาดู การกดไลค์ และการคอมเมนต์สำหรับการประเมินผลเชิงปริมาณ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

ก. การประเมินผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาก่อนและหลังการเรียนรู้อินเฟสบู๊ก

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาสำหรับการทดสอบที่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมหลังการเรียนรู้อินเฟสบู๊กมากกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้อินเฟสบู๊ก โดยค่า Paired t-test เท่ากับ 3.568 ซึ่งมีค่าที่มากกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาในระดับความเข้าใจขั้นพื้นฐานในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่ไม่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมพบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้อินเฟสบู๊กเท่ากับคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้อินเฟสบู๊ก โดยค่า Paired t-test เท่ากับ 1.933 ซึ่งมีค่าที่น้อยกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.063 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข. การประเมินผลการเรียนรู้ในเฟสบู๊ก

- การวัดและการประเมินเชิงคุณภาพ

ผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน 21 คนเข้ามาเขียนคอมเมนต์อย่างน้อยหนึ่งแนวปฏิบัติจากทั้งหมด 28 แนวปฏิบัติหรือคิดเป็นร้อยละ 41 ผู้ฝึกปฏิบัติที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 134 คะแนนจากการเรียนรู้ทั้งหมด 28 แนวปฏิบัติหรือเฉลี่ย 4.79 คะแนน ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับเกณฑ์คะแนนรูบริคในระดับที่ 5 คือ ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร นอกจากนี้ ผลจากการวิเคราะห์คะแนนเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาจากคะแนนของผู้ฝึกปฏิบัติจำนวน 21 ท่านที่เขียน

คอมเมนต์ผ่านการวิเคราะห์ฮิสโทแกรมในระบบ SPSS พบว่า ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนรวมทั้งหมดคือ 32 คะแนนจากคะแนนเต็ม 140 หรือคิดเป็นร้อยละ 23 ซึ่งอยู่ในระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทด์ (Percentile) ที่ 70 และ 75 คือ ระหว่าง 24 ถึง 42

- การวัดและการประเมินผลเชิงปริมาณ

เมื่อพิจารณาจากสถิติการเข้ามาดู (Seen by) ของผู้ฝึกปฏิบัติในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คจากหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด พบว่า 8 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ถึง 8 มีผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาดูครบทั้ง 51 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาดูน้อยที่สุดคือจำนวน 15 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 29.40 นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของการเข้ามาดูหน่วยการเรียนรู้คือ 37 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 73 ซึ่งอยู่ในระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทด์ (Percentile) ที่ 40 และ 50 คือ ระหว่าง 34.80 และ 40 อีกทั้ง สถิติของการเข้ามาไลค์ (Like) ของผู้ฝึกปฏิบัติสำหรับหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นกรณีศึกษา พบว่า จำนวนผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามากดไลค์สูงสุดคือ 29 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57 ส่วนจำนวนผู้ฝึกปฏิบัติที่กดไลค์น้อยที่สุดคือ 7 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 14 นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของการเข้ามากดไลค์คือ 13 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 26 ซึ่งอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ไทด์ (Percentile) ที่ 70 คือ 13.22 นอกจากนี้ สถิติของการเข้ามาคอมเมนต์ (Comment) ของผู้ฝึกปฏิบัติสำหรับหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นกรณีศึกษา พบว่า จำนวนผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาคอมเมนต์มากที่สุดคือ 21 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 41 ส่วนจำนวนผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาคอมเมนต์น้อยที่สุดคือ 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 8 นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของการเข้ามาคอมเมนต์คือ 7 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 14 ซึ่งอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ไทด์ (Percentile) ที่ 75 คือ 7

อีกทั้ง ทศนคติของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊คผ่านแบบประเมินรูปแบบการเรียนรู้ พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ทำแบบประเมินมีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกัน โดย “เห็นด้วยมาก” ว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊คเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้แก่นิสิตนักศึกษา ซึ่งร้อยละ 80 ของข้อความทั้งหมดได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.67 ถึง 4.33 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความคิด “เห็นด้วยมาก”

ในส่วนมุมมองของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊คผ่านแบบประเมินรูปแบบการเรียนรู้ พบว่า นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันคือทั้ง “เห็นด้วยมาก” และทั้ง “เห็นด้วยปานกลาง” ที่ว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊คเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้แก่นิสิต

นักศึกษา โดยร้อยละ 75 ของข้อคำถามได้คะแนนระหว่าง 3.50 ถึง 3.92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยมาก” และอีกร้อยละ 25 ของข้อคำถามได้คะแนนระหว่าง 3.25 ถึง 3.47 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ของระดับความเห็น “เห็นด้วยปานกลาง”

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย แบ่งออกได้ 5 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษา

นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 มีการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับที่ “เห็นด้วย” กับแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม ได้แก่ พนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล 6 ประการคือหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554; สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2556; สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยอสังหาริมทรัพย์และธนาคารแห่งประเทศไทย, 2555; มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย , 2556; ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลในจิตใจของนิสิตนักศึกษาเหล่านี้ซึ่งน่าจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามจากครอบครัว สังคม และการศึกษา โดยเฉพาะการอุดมศึกษาซึ่งเป็นกลไกหลักในการการถ่ายทอด ปลูกฝัง และพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลให้แก่ นิสิตนักศึกษา เน้นการสร้างคนเก่งคู่คุณธรรมซึ่งเป็นแก่นสารที่อยู่กับการศึกษาไทยมาตั้งแต่อดีตกาล (วราภรณ์ เตชะสุวรรณ, 2554) สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติที่เน้นย้ำถึงความคาดหวังให้บัณฑิตมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นลำดับแรก (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2552)

นอกจากนี้ การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคือการเน้นย้ำให้เจ้าของกิจการมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมซึ่งสอดคล้องกับหลักการของอุดมศึกษาในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล โดยเริ่มจาก (1) การสร้างค่านิยมในเรื่องดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับบุคคล ได้เห็นประโยชน์ ยอมรับค่านิยม และสามารถแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนในเรื่องของความเชื่อและการยอมรับในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จากนั้น (2) การยกระดับในการเห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์คนอื่นจากการสร้างสมดุลระหว่างความ

สนใจของตนเองและความสนใจของผู้อื่น ไม่ประพฤตินิสัยที่ให้คุณกับตนเองและให้โทษกับผู้อื่น เพราะยึดถือในหลักการที่ว่ามนุษย์เราทุกคนควรได้รับการปฏิบัติบนพื้นฐานของความยุติธรรมในคุณค่าของมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน และ ท้ายสุด (3) การพัฒนาเรื่องคุณธรรม จริยธรรมผ่านการเข้าใจในค่านิยมของสังคมโดยรวมรู้จักรับผิดชอบและสร้างความสงบสุขให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในสังคมผ่านหลักคุณธรรมและหลักโอบอ้อมอารีเป็นมาตรฐานจริยธรรมสากล (Chickering & Reisser, 1993; Kohlberg, 1969; Gilligan, 1982) โดยจะเห็นได้ว่าการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เข้าถึงคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาลในระดับสูงสุดคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในสังคมซึ่งก็คือหลักการเดียวกันกับการที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมนั้นเอง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากบริบทของการรับรู้และการตระหนักระหว่างทางสองแพร่งคือการแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคม พบว่านิสิตนักศึกษา “เห็นด้วยมาก” กับการให้ความสำคัญในเรื่องผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าคุณลักษณะธรรมาภิบาล ในขณะที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี “เห็นด้วยน้อยที่สุด” และ “เห็นด้วยน้อย” (ร้อยละ 86 ของข้อคำถามทั้งหมด) ในการให้ความสำคัญกับผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าคุณลักษณะธรรมาภิบาล สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการในการคิดของนิสิตนักศึกษาที่แตกต่างจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญและยังไม่สามารถเลือกบนทางสองแพร่งได้ ยังคงให้ความสำคัญกับการสร้างผลกำไรเป็นสำคัญ มีได้นำเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาในการบริหารจัดการธุรกิจ ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องปกติสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่ต้องคำนึงถึงความอยู่รอดทางธุรกิจจากการแสวงหากำไร และอาจจะมองว่าเรื่องธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่ไกลตัว (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554) ส่งผลให้เกิดการละเลยในเรื่องของธรรมาภิบาลจนเกิดการฟ้องร้องจากผู้บริโภคมากขึ้นในปัจจุบัน (คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, 2555)

ดังนั้น ประเด็นดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นช่องว่างที่สำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้รู้จักเลือกบริหารจัดการบนความสมดุลระหว่างการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลและการสร้างผลกำไรทางธุรกิจ เพราะผลกำไรที่เป็นตัวเลขไม่ได้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการบริหารจัดการธุรกิจในยุคปัจจุบัน แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าคือการสร้างจุดสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งสัมพันธ์กับแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาของการอุดมศึกษา ที่คาดหวังในเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์โดยมุ่งหวังให้บัณฑิตไทยมีการพัฒนาที่ยั่งยืนในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนรวมและส่วนตน โดยมีความสามารถในการปรับวิถีชีวิตเรื่องความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนาที่ยั่งยืนและการปฏิบัติตนตาม

ศีลธรรม ทั้งในเรื่องสังคมและส่วนตัว (คณะกรรมการอุดมศึกษา, 2549) อีกทั้ง มาตรฐานของผลการเรียนรู้ในด้านของคุณธรรม จริยธรรมของคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาได้มีการกำหนดโดยให้นิสิต นักศึกษาสามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลกซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของการมีธรรมาภิบาล (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2552) ดังนั้น การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลให้แก่ นิสิต นักศึกษาที่ยังอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเกิดประโยชน์แก่ตัวนิสิต นักศึกษาเพื่อให้นิสิต นักศึกษาเหล่านี้เติบโตขึ้นไปเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นทั้งคนดี และคนเก่งในอนาคต

2. การเรียนรู้ในเฟสบุ๊คเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

การจัดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คมีความเหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันเพราะเด็กเหล่านี้มีความคุ้นเคยกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เห็นได้จากการที่ นิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองเรียนรู้ในเฟสบุ๊คทั้ง 51 ท่าน มีการเล่นเฟสบุ๊คอยู่แล้ว และสามารถเชิญนิสิตนักศึกษาเหล่านี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตรได้ตั้งแต่วันแรกที่มีการปฐมนิเทศ อีกทั้งการแสดงความคิดเห็นจากนิสิตนักศึกษาผ่านแบบประเมินความคิดเห็นในเรื่องการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊คข้อที่ 24 ที่ว่า “ท่านคิดว่าการเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีความสะดวกสบาย ไม่ยุ่งยาก ” ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.92 ซึ่งเป็นการยืนยันถึงการเปิดรับในการใช้เฟสบุ๊คเพื่อการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับสภาพการณ์ปัจจุบันของนิสิตนักศึกษาที่เป็นสมาชิกของเจเนอเรชั่นเน็ต (Net Generation) ที่คุ้นเคยกับการใช้เฟสบุ๊คจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต (Sanchez, Cortijo, Javed, 2013)

ตลอดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ค 104 วัน ผู้วิจัยมีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คทั้งในมิติเชิงคุณภาพผ่านการเขียนคอมเมนต์โดยใช้เกณฑ์รูปรีดและเชิงปริมาณโดยพิจารณาจากสถิติของการเข้ามาดู การกดไลค์ พบว่า การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาในการเรียนรู้ในเชิงคุณภาพผ่านการเขียนคอมเมนต์จะสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่พึงประสงค์ เพราะผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาที่กดไลค์หรือการเข้ามาดูในหน่วยการเรียนรู้ที่โพสต์ในเฟสบุ๊คแต่ไม่ได้เขียนคอมเมนต์ได้คะแนนน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เขียนคอมเมนต์อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น การสื่อสารผ่านการเขียนในเฟสบุ๊คอย่างชัดเจน ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาสามารถทบทวนความคิดและรู้จักสำรวจค้นหาเพื่อกระตุ้นในการเลือก

แนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลได้อย่างเหมาะสม (Collins, 2006) ซึ่งสอดคล้องกับหนึ่งในปัจจัยในการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพคือ การสื่อสารผ่านเฟสบุ๊ก ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน (Mazman & Usluel, 2010)

อีกทั้ง นิสิตนักศึกษาที่เห็นประโยชน์จากการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กโดยมีการเรียนรู้ที่ตื่นตัวอย่างต่อเนื่องผ่านการเขียนคอมเมนต์ในเฟสบุ๊กจะได้คะแนนที่สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ไม่เห็นประโยชน์หรือไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก เห็นได้จากนิสิตนักศึกษาที่มีการเรียนรู้ผ่านการเขียนคอมเมนต์ในเฟสบุ๊กไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมดสามารถแสดงผลสัมฤทธิ์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้สูงสุดถึงระดับที่ 5 ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี ซึ่งเป็นระดับที่นิสิตนักศึกษาสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010) ในส่วนของนิสิตนักศึกษาที่เขียนคอมเมนต์ในเฟสบุ๊กต่ำกว่าร้อยละ 80 แต่มีการเข้ามาดูหรือกดไลค์อย่างสม่ำเสมอสามารถแสดงผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้สูงที่สุดถึงระดับที่ 4 ซึ่งหมายความว่า นิสิตนักศึกษามีความเข้าใจในการใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยถาวร (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005)

ผลจากการวิจัยในเรื่องผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาที่เข้ามาดูหรือกดไลค์ในหน่วยการเรียนรู้แต่ไม่ได้เขียนคอมเมนต์มีคะแนนน้อยกว่านิสิตนักศึกษาที่เขียนคอมเมนต์อย่างมีนัยสำคัญ เพราะคุณลักษณะธรรมาภิบาลเป็นเนื้อหาสาระในเชิงทัศนคติ อีกทั้ง ผู้วิจัยเพิ่มตัวแปรในเรื่องการสร้างผลกำไรทางธุรกิจเพื่อให้ผู้เรียนสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรและคุณลักษณะธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นเรื่องของทางสองแพร่งที่ต้องได้รับการตกลึกทางความคิดผ่านกระบวนการคิดที่มีความซับซ้อนสูง คือ (1) ดูดซึมหรือซึมซับ เป็นกระบวนการที่สมองรับประสบการณ์ เรื่องราวและข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาเก็บสะสมไว้ (2) ปรับรับและจัดระบบ คือกระบวนการที่สมองมีการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่เข้ากันเป็นระบบเกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ และ (3) เกิดความสมดุล เป็นกระบวนการที่เกิดจากขั้นตอนการปรับรับ หากการปรับรับเป็นไปอย่างเหมาะสมก็จะเกิดการสมดุล ถ้าไม่สามารถปรับระหว่างประสบการณ์เก่าและใหม่ได้ จะทำให้เกิดความไม่สมดุล และก่อให้เกิดความขัดแย้ง (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553) แต่ทั้งนี้ จำนวนนิสิตนักศึกษาที่มีการคอมเมนต์ในเฟสบุ๊กมี 21 คนจากผู้ฝึกปฏิบัติทั้งหมด 51 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 41 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ยังไม่สูงมากนัก ดังนั้น ความท้าทายของผู้จัดการเรียนรู้คือจะทำอย่างไรที่จะกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาเข้า

มามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการเขียนคอมเมนต์ในเฟสบุ๊กมากขึ้น ส่วนเหตุผลหลักที่ผู้ฝึกปฏิบัติเข้ามาคอมเมนต์น้อยอาจจะเกิดจากการที่รูปแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กที่ใช้ในการทดลองเป็นกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตรที่ไม่ได้มีผลต่อการให้คะแนนรายวิชา ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาไม่เกิดข้อผูกมัดในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กอย่างเต็มที่ ดังนั้น เฟสบุ๊กจึงเป็นเครื่องมือที่ท้าทายสำหรับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของการอาสาสมัคร (volunteer-based learning) สำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

นอกจากนี้ จากการศึกษาที่ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในเฟสบุ๊กจำเป็นต้องทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิก เพราะยิ่งสมาชิกมีความกระตือรือร้นหรือตื่นตัวที่จะเรียนมากเท่าไร โอกาสของการเพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิกก็จะมากขึ้นเท่านั้น และผลจากการวิจัยในเรื่องการใช้เฟสบุ๊กของนิสิตนักศึกษาในอิสราเอลระบุว่า สัดส่วนของผู้เล่นเฟสบุ๊กในระยะเวลาที่นานพอจะเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทางการศึกษา โดยผู้เล่น 30 คนจากจำนวนทั้งหมด 47 คนเป็นผู้เล่นที่มีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้หรือประมาณร้อยละ 64 (Forkosh-Baruch & Hershkovitz, 2011) อีกทั้ง บทบาทของความเป็นเพื่อนจะมีอิทธิพลอย่างมากในการช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในเฟสบุ๊ก (Whitehill, Brockman & Moreno, 2012) อย่างไรก็ตาม ผลจากการทดลองการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กของนิสิตนักศึกษาจำนวน 51 คนที่เป็นเพื่อนกันและมีความสนิทสนมกันซึ่งน่าจะเอื้อต่อการเกิดปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ที่ตื่นตัวในเฟสบุ๊กไม่ได้สัมพันธ์กับทฤษฎีที่อ้างอิงข้างต้นแต่อย่างใด ซึ่งอาจเนื่องมาจากว่าบริบทของสังคมไทยที่มีความเป็นส่วนตัวสูง ถึงแม้ว่าจะมีความสนิทสนมกันแบบเพื่อน แต่นิสิตนักศึกษาไทยก็ไม่นิยมที่จะแบ่งปันข้อมูลหรือเนื้อหาสาระเชิงวิชาการผ่านการเขียนในเฟสบุ๊กเพราะต้องแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นที่สามารถถูกนำไปเปรียบเทียบกับใครฉลาด ใครไม่ฉลาด ซึ่งแตกต่างจากการแบ่งปันเรื่องราวในเว็บบันเทิงที่สนุกสนาน ไม่เน้นเนื้อหาสาระที่เครียด ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในเฟสบุ๊กได้ดีกว่า เห็นได้จากการที่ผู้วิจัยได้มีการโพสต์วิดีโอคลิปจากละครโทรทัศน์ช่อง 3 เรื่อง “รอยฝันตะวันเดือด” ในฉากที่พระเอกซึ่งอยู่ในบทบาทของเจ้าของกิจการมีการปฏิบัติและดูแลพนักงานตามคุณลักษณะธรรมาภิบาลของเจ้าของกิจการซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษาอย่างเต็มที่ ดังนั้น การเลือกประเด็น เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่อยู่ในความสนใจของนิสิตนักศึกษาที่ไม่ตื่นตัวน่าจะสามารถกระตุ้นให้เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กอย่างต่อเนื่อง

อีกทั้ง สัมพันธภาพระหว่างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี และนิสิตนักศึกษาที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กผ่านการร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จของการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา (Mazman & Usluel, 2010) เพราะการร่วมแรงร่วมใจในเฟสบุ๊กจะเน้นในเรื่องการสร้างปฏิสัมพันธ์และสังคมหลากหลายทิศทางระหว่างสมาชิกในกลุ่มใน

โลกเสมือน(Ventura & Quero, 2013) ซึ่งกระตุ้นให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและนิสิตนักศึกษาเพราะสภาพแวดล้อมของเฟสบุ๊กในลักษณะที่เป็นกันเองแบบเพื่อน ทำให้นิสิตนักศึกษามีความสะดวกใจมากขึ้นในการสื่อสารกับผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกระตุ้นให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลายจากการมี ปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมาย และพัฒนากระบวนการคิดในระดับสูงผ่านการพูดคุยในชุมชนออนไลน์ (Lin, Hou, Wang, Chang, 2012) โดยในช่วงการทดลอง ผู้วิจัยมีการแนะนำผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมให้นิสิตนักศึกษาได้รู้จักผ่านวิดีโอคลิปก่อนการเรียนรู้อันในเฟสบุ๊กเพื่อสร้าง ความรู้จักและให้เกิดความสนิทสนมกัน อย่างไรก็ตาม การรู้จักกันในโลกเสมือนไม่สามารถชดเชย ความรู้สึกแบบพบปะพูดคุยกัน เห็นหน้ากันได้ อีกทั้ง สังคมไทยเป็นสังคมของความเป็นผู้อาวุโส (Seniority) ที่ผู้น้อยต้องมีความเคารพผู้ใหญ่ นิสิตนักศึกษาที่เป็นผู้น้อยมีความเคารพผู้ประกอบการที่เป็นผู้ใหญ่ ส่งผลทำให้ขาดความเป็นกันเอง ไม่สนิทสนมถึงขั้นที่สามารถพูดคุยกันอย่างเปิดใจและร่วม แรงร่วมใจได้ ดังนั้น การสร้างความเป็นกันเอง สามารถเปิดใจพูดคุยกันได้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ก่อนการเรียนรู้อันในเฟสบุ๊กจะส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างร่วมแรงร่วมใจ ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น ผู้สอนก็สามารถแสดงมุมมองของตัวเองอย่างเปิดใจและเป็นกันเอง ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ได้

นอกจากนี้ แนวโน้มในเรื่องการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาผ่านการเข้ามาดู การ กดไลค์ และการคอมเมนต์ตลอด 104 วันค่อย ๆ ลดลงหลังจากการเรียนรู้อันในช่วง 30 วันแรก ซึ่งไม่ สัมพันธ์กับงานวิจัยในต่างประเทศที่ระบุว่าระยะเวลาในการเล่นบนเฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาต้องเฉลี่ยไม่ น้อยกว่า 98 วัน (Forkosh-Baruch & Hershkovitz, 2011) จากผลวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในเฟสบุ๊กน่าจะเกิดจากระยะเวลาในการเรียนรู้อัน 104 วันน่าจะนานเกินไป อีกทั้ง เนื้อหาสาระในการเรียนที่มีรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เหมือนกันใน ทุกหน่วยการเรียนรู้คือเริ่มจากวิดีโอคลิปและตามด้วยกรณีศึกษาอีก 2 หรือ 3 กรณีศึกษาของแต่ละ แนวปฏิบัติ ส่งผลให้นิสิตนักศึกษารู้สึกเบื่อหน่าย จำเจ และขาดแรงจูงใจในการที่จะมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้ในเฟสบุ๊ก ดังนั้น การจัดการเรียนรู้อันในเฟสบุ๊กควรเน้นความหลากหลายของเนื้อหาสาระภายใน ช่วงระยะเวลาของการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ดังนั้น การใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาไทยในรูปแบบกิจกรรมเสริม นอกหลักสูตรที่ไม่มีผลต่อคะแนนในวิชาเรียนแต่เป็นการเรียนในรูปแบบอาสาสมัครเป็นสิ่งที่ทำได้ ยากในทางปฏิบัติเพราะผู้เรียนจะไม่เห็นความสำคัญและขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้อันในเฟสบุ๊กอย่าง ตื่นตัวและต่อเนื่อง ส่งผลทำให้ไม่เกิดกระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์จากการเขียนคอมเมนต์และการสร้าง ปฏิสัมพันธ์และการเรียนอย่างร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง อีกทั้ง การใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาอาจจะไม่เหมาะสมสำหรับเนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการมากจนเกินไป

แต่อาจจะเหมาะกับเฉพาะเรื่อง อาทิ การทำตลาดออนไลน์โดยให้ผู้เรียนลองศึกษาต้นแบบการทำตลาดผ่านเฟสบุ๊กขององค์กรธุรกิจ ซึ่งจะเป็นเนื้อหาสาระในรูปแบบเ็ดดูเห็นมันท์ (Edutainment) ที่สนุกแต่แฝงไว้ด้วยสาระและอยู่ในความสนใจของผู้เรียน

3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการของการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Collins, 2006) ดังนี้

สาระสำคัญ

พี่เลี้ยงต้นแบบเริ่มถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านวิดีโอคลิปเพื่อแบ่งปันข้อมูลและนำเสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเนื้อหาขั้นพื้นฐานเพื่อปูพื้นฐานให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้รับทราบข้อเท็จจริงขั้นต้น (Collins, 2006) ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จในการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา คือการแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร (Mazman & Usluel, 2010) จากนั้น พี่เลี้ยงต้นแบบจะเริ่มเพิ่มเนื้อหาในเชิงกลยุทธ์ผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงที่มีตัวแปรของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมที่เพิ่มขึ้นหรือสถานการณ์ที่ต้องรู้จักสร้างสมดุลเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติที่อยู่ในบริบทของการเป็นเจ้าของกิจการรู้จักใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีเทคนิคและวิธีการในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมโดยเรียนรู้ในการแก้ปัญหาผ่านการฝึกหัดการแก้ปัญหามาก่อน (Collins, 2006) และสามารถควบคุมการกำกับกรู้คิดของตนเองซึ่งจะนำไปสู่การเกิดทักษะความคิดขั้นสูงที่มีกระบวนการหรือขั้นตอนมากและซับซ้อน ส่วนใหญ่จะต้องใช้ทักษะพื้นฐานหลายทักษะผสมผสานกัน (ทิศนา ขัมมณีและคณะ, 2540)

ผลจากการนำเสนอสาระสำคัญข้างต้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ก่อนและหลังการทดลองของผู้ฝึกปฏิบัติที่เปลี่ยนแปลงในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ตัวอย่างเช่น ประเด็นในเรื่องของการจ่ายค่าบำเหน็จให้กับพนักงานที่เสียชีวิตก่อนเกษียณเพียง 1 เดือนสมควรจ่ายหรือไม่ ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติจำนวนมากเห็นว่าเจ้าของกิจการควรจ่ายเงินค่าบำเหน็จให้กับพนักงาน อย่างไรก็ตาม พี่เลี้ยงต้นแบบกลับมีมุมมองที่แตกต่าง โดยเห็นว่ากรณีศึกษาดังกล่าวใช้เงินของเวลาเป็นตัวหลอก เพราะการจ่ายบำเหน็จต้องจ่ายต่อเมื่อเกษียณจริง แม้ว่าพนักงานจะเสียชีวิตก่อนวันเกษียณ 1 วันก็ไม่จำเป็นต้องจ่าย แต่ควรชดเชยเป็นค่าช่วยเหลืองานศพซึ่งเจ้าของกิจการสามารถช่วยได้มากกว่าที่ต้องการซึ่งผลสัมฤทธิ์ในประเด็นดังกล่าวหลังการเรียนรู้มีคะแนนที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ฝึกปฏิบัติมี

กลยุทธ์ในการควบคุมการกำกับการรู้คิดของตนเอง รู้จักวินัจฉัย ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นไปได้หรือเพื่อตัดสินใจเมื่อต้องมีการเปลี่ยนกลยุทธ์ (ทีศนา แคมมณี, 2548) ซึ่งนำไปสู่การสร้างทัศนคติใหม่ที่อาจจะเปลี่ยนแปลงจากข้อมูลใหม่ ส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนทัศนคติใหม่อย่างคงทนถาวร (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553)

วิธีการสอน

การดำเนินการสอนโดยใช้กรณีศึกษาที่สัมพันธ์กับสถานการณ์จริงด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถช่วยพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะกับการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนผ่านกรณีศึกษาจริงที่มีการบรรยายสถานการณ์ซึ่งมีประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนต้องตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อแก้ไขปัญหานั้น อีกทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้มาประยุกต์ใช้ด้วยการสร้างสรรค์หนทางคลี่คลายปัญหาในสถานการณ์ที่กำลังประสบอยู่ พร้อมทั้งเรียนรู้ที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการพิจารณาปัญหาจากมุมมองที่หลากหลายได้ดีขึ้น (การดี เลียวไพโรจน์และคณะ, 2553)

การถ่ายทอดคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยที่เลี้ยงต้นแบบเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติอยู่ในบทบาทของเจ้าของกิจการ อาทิเช่น การช่วยเหลือพนักงานในรูปแบบของอาหาร ยารักษาโรค ในช่วงเวลาที่โรงงานประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ โดยเจ้าของกิจการเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติที่มีพื้นฐานในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่ดีก็จะเห็นด้วยกับหลักการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ฝึกปฏิบัติถูกท้าทายด้วยความซับซ้อนและความหลากหลายของกรณีศึกษาที่มากขึ้น อาทิ การพิจารณาให้เงินกู้ช่วยเหลือพนักงานที่ประสบอุทกภัยเพิ่มเติมโดยไม่คิดดอกเบี้ยกับพนักงาน ซึ่งเจ้าของกิจการต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมดว่าเป็นเรื่องที่เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งผู้ฝึกปฏิบัติบางท่านก็เลือกที่จะช่วยพนักงานแม้ว่าจะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งที่เลี้ยงต้นแบบต้องชี้แนะถึงแหล่งที่มาของรายได้ในการปล่อยเงินกู้ ถ้าเป็นเงินที่มาจากกองทุนของเจ้าของกิจการก็อาจจะพอเป็นไปได้ แต่ถ้าเป็นเงินที่มาจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินที่มีต้นทุนที่เพิ่มขึ้นของกิจการก็อาจจะไม่เหมาะสม ดังนั้นเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถสร้างแนวปฏิบัติที่สมดุลระหว่างคุณลักษณะธรรมาภิบาลและความอยู่รอดของธุรกิจ ผู้ฝึกปฏิบัติจะได้รับการชี้แนะและการช่วยเหลือจากที่เลี้ยงต้นแบบ รวมถึงการให้คำปรึกษาและเปิดโอกาสในการวิพากษ์ในเฟสบุ๊กเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการดูซึมหรือซึบซับทัศนคติที่แตกต่างไปและผู้ฝึกปฏิบัติสื่อสารผ่านการเขียนในเฟสบุ๊กในสิ่งที่ตนเองคิดและบอกเหตุผลในสิ่งที่ตนเองคิดผ่านกระบวนการคิดขั้นสูง จนนำไปสู่การปรับรับและจัดระบบของทัศนคติใหม่ผ่านแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสามารถถ่ายทอดสิ่งที่เรียนได้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถปรับรับและจัดระบบกับความขัดแย้งระหว่างประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่ ส่งผลให้เกิดความสมดุลเชิงทัศนคติของผู้

ฝึกปฏิบัติจนเป็นทัศนคติใหม่ที่มีความคงทนถาวรในที่สุด (Collins, 2006; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

ช่วงระยะเวลา 104 วันของการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ พี่เลี้ยงต้นแบบได้ทำหน้าที่ของผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคลในเรื่องแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจากประสบการณ์จริงให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ โดย (1) แสดงต้นแบบเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล อาทิเช่น การบริหารจัดการเรื่องสุขลักษณะในโรงงานจริง การช่วยเหลือชุมชนด้วยการสร้างห้องเรียนสำหรับเด็กเล็กที่เป็นรูปธรรม (2) คอยชี้แนะให้คำแนะนำ การป้อนผลย้อนกลับในเรื่องแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถจดจำได้ (3) คอยช่วยเหลือผู้ฝึกปฏิบัติจนสามารถเข้าใจแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องผ่านการยอมรับหรือเห็นด้วยกับแนวปฏิบัติของผู้ฝึกปฏิบัติ เป็นต้น (Collins, 2006)

ส่วนบริบทของผู้ฝึกปฏิบัติได้ถูกกระตุ้นให้ (1) สื่อสารอย่างชัดเจนผ่านการเขียนคอมเม้นท์ที่เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เหมาะสมจากการกรณีศึกษา (2) ทบทวนความคิดที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเปรียบเทียบในเรื่องแนวปฏิบัติตามแนวคิดของตนเองกับพี่เลี้ยงต้นแบบและกับเพื่อนคนอื่น (3) สำรองค้นหาเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติเรียนรู้ในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง (Collins, 2006) อีกทั้ง ผู้วิจัยเน้นวิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้ฝึกปฏิบัติเป็นสำคัญ โดยมีการเสริมกิจกรรมสอดแทรกระหว่างการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอองค์ความรู้ผ่านการประกวดวีดีโอคลิป เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและสนุกสนาน อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนคอมเม้นท์ยังทำได้ไม่เต็มที่เนื่องจากมีผู้ฝึกปฏิบัติ 4 คน หรือร้อยละ 8 ที่เขียนคอมเม้นท์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด

ลำดับขั้นตอน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างคงทนถาวรตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากการถ่ายทอดแนวคิดทั่วไปก่อนเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเริ่มเข้าใจแนวปฏิบัติขั้นพื้นฐานจากนั้นจึงค่อย ๆ เพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้คิดแนวปฏิบัติที่เหมาะสมและเพิ่มความหลากหลายในเรื่องผลกระทบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดความหลากหลายในเรื่องของกลยุทธ์ที่ต้องการ (Collins, 2006) ตัวอย่างเช่น

(1) ขั้นที่ 1 การอธิบายถึงแนวปฏิบัติในการว่าจ้างพนักงานและจ่ายค่าจ้างแรงงานตามระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายผ่านวีดีโอคลิปเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจแนวปฏิบัติขั้นพื้นฐาน (2) ขั้นที่ 2 การเพิ่มตัวแปรในเรื่องสภาพการณ์ปัจจุบันที่ขาดแคลนแรงงานจนถึงขั้นพิจารณาว่าจ้างแรงงานต่างด้าวที่ไม่บัตรประจำตัวมาเป็นแรงงานชั่วคราว (3) ขั้นที่ 3 การเพิ่มตัวแปรในการพิจารณา

นอกเหนือจากการขาดแคลนแรงงาน แต่พนักงานต่างด้าวที่ไม่มีบัตรเหล่านี้ไม่มีที่อยู่อาศัยและไม่มีปัจจัยเพียงพอที่จะดำรงชีพ ดังนั้น การช่วยเหลือแรงงานต่างด้าวบนหลักการของความเป็นเพื่อนมนุษย์ที่ดีโดยแลกค่าแรงกับที่อยู่อาศัยและอาหารก็ไม่น่าจะเป็นเรื่องที่ผิดสำหรับผู้ประกอบการ และ (4) ขั้นที่ 4 การเพิ่มตัวแปรในการพิจารณาออกเหนือจากการขาดแคลนแรงงาน การที่พนักงานต่างด้าวที่ไม่มีบัตรเหล่านี้ไม่มีที่อยู่อาศัยและไม่มีปัจจัยเพียงพอที่จะดำรงชีพ แต่การแข่งขันอย่างรุนแรงทางธุรกิจที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องหากลยุทธ์ในการลดต้นทุนซึ่งการว่างจ้างแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีบัตรซึ่งถูกกว่าการว่างจ้างแรงงานตามกฎหมายร้อยละ 30 เป็นการคิดบนทางสองแพร่งที่ผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของผู้ประกอบการต้องตัดสินใจ

การเพิ่มลำดับขั้นตอนข้างต้นส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถสร้างทัศนคติใหม่และตอบสนองจากการสนับสนุนเชิงบวกในเรื่องการสร้างสมดุลระหว่างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผลกำไรทางธุรกิจผ่านกระบวนการตัดสินใจ การปรับปรับจัดระบบ จนนำไปสู่การสร้างสมดุลใหม่ (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553)

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้

การใช้เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีในการสร้าง การใช้ หรือการส่งมอบองค์ความรู้ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้ (Maloney, 2007: Dearstyne, 2007 cited in Ajjan & Hartshorne, 2008) ซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพราะเครื่องมือเหล่านี้มีลักษณะเฉพาะในเรื่องมิติทางสังคมที่ตอบสนองในเรื่องสังคมวิทยาหรือลักษณะทางสังคมของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของวิธีการฝึกปัญญาทางปัญญาจากต้นแบบ ในเรื่องชุมชนของการปฏิบัติ และการร่วมมืออย่างจริงจัง (Collins, 2006) โดยที่เฟสบุ๊คนับเป็นสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งแม้ว่าผู้ฝึกปฏิบัติเห็นประโยชน์จากการใช้เครื่องมือดังกล่าวในการแลกเปลี่ยนความรู้และการสื่อความกับเพื่อนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ผลจากการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนคอมเมนต์ในเฟสบุ๊คยังน้อยอยู่

4. ผลสัมฤทธิ์เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษา ก่อนและหลังการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ค

ผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊คตลอด 104 วัน พบว่าคะแนนของผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องตัดสินใจอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มี

ส่วนได้ส่วนเสียในสังคมหลังการเรียนรู้ในเฟสบู๊กว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้ โดยค่า Paired t-test เท่ากับ 3.568 ซึ่งมีค่าที่มากกว่า 1.96 ในระดับความเชื่อมั่น (Sig. 2 tailed) ที่ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลหลังการเรียนรู้ในเฟสบู๊กว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญที่ว่านิสิตนักศึกษาที่อยู่ในบริบทของการเป็นเจ้าของกิจการยังเห็นความสำคัญของการสร้างผลกำไรทางธุรกิจจนละเลยในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลก่อนการเรียนรู้ในเฟสบู๊กว่าซึ่งการเปลี่ยนแปลงทัศนคติดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่สมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมเริ่มมีการพัฒนาในระหว่างที่มีการเรียนรู้ในเฟสบู๊กว่าโดยศึกษาแนวปฏิบัติที่ถูกต้องจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปี (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

แม้ว่า คะแนนตามเกณฑ์ธุรกิจที่ใช้สำหรับประเมินคะแนนผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง (validation) จากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีเพราะเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองจากรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นระดับประเทศและมีแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมผ่านการพิจารณาบทความสมดุระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลจากประสบการณ์ตรงที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ อีกทั้ง การเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการมาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเสริมความถูกต้องของเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์จะมีความถูกต้องและแม่นยำ อย่างไรก็ตามคุณลักษณะธรรมาภิบาลเป็นเรื่องอัตวิสัย (subjectivity) ที่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของแต่ละบุคคล ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นสองท่านอาจจะมีมุมมองในเรื่องแนวปฏิบัติของแต่ละกรณีศึกษาที่แตกต่างกันก็เป็นได้ ซึ่งงานวิจัยนี้จะเลือกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพียง 1 คนต่อหนึ่งแนวปฏิบัติ คือ แนวปฏิบัติที่ติดต่อพนักงาน 1 คน แนวปฏิบัติที่ติดต่อผู้บริหารหรือลูกค้าและคู่ค้า 1 คน และแนวปฏิบัติที่ติดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 1 คน โดยมีผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1 คนช่วยเสริมแนวคิดเชิงทฤษฎีของทั้ง 3 แนวปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าในบางกรณีศึกษา ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีและผู้เชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลมีมุมมองที่แตกต่างในเรื่องแนวปฏิบัติ อาทิ ผู้ประกอบการคนแรกเชื่อว่าการให้พนักงานยืมเงินฉุกเฉินจำเป็นต้องมีการพิจารณาในเรื่องแหล่งที่มาของเงิน ถ้าเจ้าของกิจการต้องกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ซึ่งมีต้นทุนทางธุรกิจ เจ้าของกิจการก็มี

สิทธิ์ที่จะคิดดอกเบี้ยกับพนักงาน ซึ่งตรงกันข้ามกับมุมมองของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่เห็นว่าเจ้าของกิจการควรมีการสำรองเงินหนึ่งก้อนสำหรับให้พนักงานกู้ยืมโดยไม่เสียดอกเบี้ยในสถานการณ์ฉุกเฉิน สุดท้ายจึงได้ข้อสรุปในเรื่องแนวปฏิบัติที่เหมาะสมโดยยึดแนวคิดของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีเพราะเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ตรงจากการบริหารกิจการโดยใช้ความสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรและคุณลักษณะธรรมาภิบาลเพื่อให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดได้ เป็นต้น

5. การจัดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้นอกระบบ และตามอัธยาศัย

ด้วยประสิทธิภาพของระบบเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบันผ่านระบบไวไฟ (Wi-fi) 3จี (3G) ช่วยทำให้การเรียนรู้ในเฟสบุ๊คมีความเป็นไปได้ในการนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ทั้งนอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยจะเห็นได้ว่าพี่เลี้ยงต้นแบบคนที่ 1 เดินทางไปดูงานต่างประเทศที่เม็กซิโก (Mexico) และญี่ปุ่น (Japan) ในช่วงระหว่างที่มีการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คก็ยังสามารถชี้แนะและให้ความช่วยเหลือผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊คผ่านการเขียนคอมเมนต์ได้อย่างมี

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ตามประเด็นสำคัญ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษา

การรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาในมิติเดียวที่เน้นเฉพาะเรื่องคุณธรรมจริยธรรม การเป็นคนดี เป็นเรื่องที่นิสิตนักศึกษามีความเข้าใจอยู่แล้ว ดังนั้น การสร้างรับรู้ในเรื่องดังกล่าวสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีควรเน้นในเรื่องตัดสินใจบนทางสองแพร่งระหว่างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและการสร้างผลกำไรทางธุรกิจเพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถมีแนวปฏิบัติที่สมดุลระหว่างสองสิ่งนี้ซึ่งมีความสำคัญในการดำเนินธุรกิจให้อยู่รอดอย่างยั่งยืน

2. การเรียนรู้ในเฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ความท้าทายของการจัดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาคือ

2.1. การเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในเฟสบุ๊กอย่างต่อเนื่องเพราะผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาที่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมดอยู่ในระดับที่สูงเท่ากับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น ผู้จัดการเรียนรู้ต้องหาทุกวิถีทางในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก โดย

ก. เนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการจนเกินไป ทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกรสสนุกแตกต่างจากการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการบันเทิงในชีวิตประจำวัน ดังนั้น การเลือกเนื้อหาสาระที่ร่วมสมัยและใกล้ตัวสำหรับผู้เรียน อาทิ การทำการตลาดออนไลน์ อาจส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กมากขึ้น

ข. การจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กต้องมีความหลากหลาย ไม่จำเจ การจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นแบบแผน (pattern) จนเกินไป อาทิเช่น ทุกหน่วยการเรียนรู้ต้อง

เริ่มด้วยวิดีโอและตามด้วยกรณีศึกษา 2 กรณีศึกษาทุกครั้ง จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สามารถกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กได้มากขึ้น

ค. ระยะเวลาของการเรียนรู้ที่ 104 วันในเฟสบุ๊กอาจจะเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินไป ดังนั้น การปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระให้กระชับให้อยู่ภายในเวลา 1 เดือนน่าจะเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

ง. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กอาจจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการเรียนรู้ได้มากขึ้น อาทิเช่น การตั้งโจทย์ที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนและให้ผู้เรียนหาคำตอบจากการร่วมกิจกรรมที่ทำท่ายเช่น การทำภาพยนตร์สั้นหรือสร้างกระแสคลิปส่งต่อ (viral clip) อาจจะมีส่วนช่วยทำให้การเรียนรู้ในเฟสบุ๊กมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จ. การใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาแบบอาสาสมัครสำหรับนิสิตนักศึกษาไทยในระดับปริญญาตรีเป็นเรื่องที่ทำท่ายโดยเฉพาะการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เพราะไม่มีข้อผูกมัดในการเรียนรู้ ส่งผลให้นิสิตนักศึกษามากไม่ค่อยใส่ใจและไม่เห็นประโยชน์ในการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

2.2. การวัดผลในเชิงคุณภาพมีความสำคัญมากต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการประเมินผลการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กที่ผู้เรียนจะนิยมเข้ามาดู กดไลค์ ซึ่งอาจจะทำตามกระแสหรือเป็นแค่เพียงการเปิดผ่าน ๆ โดยที่ผู้เรียนไม่ได้ตั้งใจเข้ามาอ่านเพื่อเรียนรู้อย่างแท้จริง ดังนั้น การประเมินผลการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กที่มีประสิทธิภาพควรเน้นที่การประเมินเชิงคุณภาพผ่านการเขียนคอมเมนต์ซึ่งจะสามารถสะท้อนความคิดของผู้เรียนได้อย่างชัดเจนในว่ามีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนอย่างไร ดังนั้น การวัดผลในเชิงคุณภาพมีความสำคัญมากต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3. การสร้างสัมพันธ์ภาพ ความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างผู้สอนและผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองมีความสำคัญอย่างมากในการสร้างปฏิสัมพันธ์และการเรียนอย่างร่วมแรงร่วมใจในเฟสบุ๊ก อีกทั้งต้องเป็นสัมพันธ์ภาพที่แน่นแฟ้นสนิทกันในระดับที่สมาชิกในเฟสบุ๊ก ยินดีที่จะเปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลให้กับกลุ่มของตนเองอย่างเป็นกันเอง ดังนั้น การจัดกิจกรรมละลายพฤติกรรม (Ice Breaking) โดยเปิดโอกาสให้ผู้สอนและผู้เรียนได้มีโอกาสแนะนำตัวเองผ่านวิดีโอคลิปสั้นๆ ที่ดูสนุกสนาน ไม่เป็นวิชาการจนเกินไปก่อนการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กน่าจะสร้าง ความคุ้นเคยและเป็นกันเอง ส่งผลให้เกิดการสร้างมิตรภาพของสมาชิกได้อย่างสนิทใจและทำให้การเรียนรู้อันระหว่างสมาชิกในเฟสบุ๊กได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตนักศึกษาไทยในระดับปริญญาตรีไม่ควรจัดในรูปแบบการเรียนรู้แบบอาสาสมัครหรือเป็นกิจกรรมเสริม

นอกหลักสูตร ควรใช้เฟสบุ๊คให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เหมาะสม เช่น สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการตลาดออนไลน์ โดยเน้นที่เนื้อหาสาระในรูปแบบเ็ดดูเห็นเมนท์ (Edutainment) ที่สนุกแต่แฝงไว้ด้วยสาระและอยู่ในความสนใจของผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและต่อเนื่องผ่านการเขียนคอมเมนท์ที่ได้รับแรงจูงใจจากการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองที่มีความสนิทสนมจนสามารถนำไปสู่การร่วมแรงร่วมใจในการเรียนรู้ในช่วงระยะเวลาที่ไม่ยาวนานจนเกินไป จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างคงทนถาวรได้

3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสำหรับนิสิตนักศึกษามีประเด็นสำคัญที่ผู้จัดการเรียนรู้ต้องให้ตระหนักคือการใช้เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เพราะการใช้เฟสบุ๊คในการจัดการเรียนรู้เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลยังมีประเด็นในเรื่องของการมีส่วนร่วมของผู้เรียน กระประเมินผล และการสร้างสัมพันธภาพ ตามข้อเสนอแนะที่ 2 ข้างต้น

4. ผลสัมฤทธิ์เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนิสิตนักศึกษาก่อนและหลังการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ค

การวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านเกณฑ์รูบริคที่เป็นเรื่องอัตวิสัย (Subjectivity) ที่เกิดจากมุมมองหรือความคิดเห็นของบุคคล อาจจะถูกหรือผิดก็ได้ ไม่มีคำตอบที่ชัดเจนและตายตัว ดังนั้น การเลือกเกณฑ์ในการพิจารณาข้อคำถามเชิงจิตพิสัยอย่างคุณลักษณะธรรมาภิบาลสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการวัดผลที่ชัดเจนและมีการวัดผลต่อเนื่องหลังจากจบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊คเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนสามารถมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมติดตัวอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

รูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเฟสบุ๊กเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเรียนรู้ตามอัธยาศัย สามารถเรียนได้ในทุกที่ ทุกเวลา อาจนำไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยที่กำลังดำเนินธุรกิจและยังไม่เห็นความสำคัญในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลโดยสร้างชุมชนออนไลน์ในเฟสบุ๊กและเรียนเชิญผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้ามาเป็นสมาชิกในกลุ่ม และเรียนเชิญผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในการถ่ายทอดแนวปฏิบัติที่ดีในเฟสบุ๊ก อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาตามความสะดวกของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2. ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับการใช้เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา อาทิ วิชาที่เกี่ยวข้องกับการตลาดหรือเทคโนโลยีสารสนเทศ และอยู่ในความสนใจของผู้เรียนโดยให้เครื่องมือดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในวิชาเรียน เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กผ่านการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในแต่ละเรื่องและวิพากษ์ผ่านการเขียนคอมเมนต์อย่างต้นตัวและต่อเนื่อง

ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมสังคมออนไลน์โดยกำหนดให้เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในวิชาเรียนปกติ โดยแยกนิสิตนักศึกษาเป็นสองกลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ และกลุ่มที่สองจัดการเรียนการสอนในเครือข่ายออนไลน์ตลอดภาคการศึกษาโดยนิสิตนักศึกษาไม่ต้องเข้าเรียนในห้องเรียน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนระหว่างการเรียนในห้องเรียนตามปกติและการเรียนในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กที่เป็นเครื่องมือหลักสำหรับการศึกษา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2553. **คู่มือการจดทะเบียนพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499**. กรุงเทพมหานคร.
- กฤษดา เรื่องอารีย์รัชต์. 2555. **SE Catalog รวมกิจการเพื่อสังคมในไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ.
- การดี เลียวไพโรจน์และคณะ. 2553. **แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบ Case Method ที่ได้มาตรฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คณะศ อธิรัตน์กรัณท์. **ประเทศไทยกับสถิติการใช้ Facebook**. อ้างอิงสถิติการวิจัยโดย socialbakers.com. แหล่งที่มา: facebook.maaalao.com/สถิติ/164/ [16 พฤษภาคม 2554]
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จินตนา บุญบังการ. อาจารย์พิเศษคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **สัมภาษณ์**, 31 พฤษภาคม 2556.
- จินตนา บุญบังการ. 2554. **จริยธรรมทางธุรกิจ Business Ethics**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร พฤษพานุกุล. 2553. “Generation Y กลุ่มคนรุ่นใหม่ผู้ขับเคลื่อนองค์กรในอนาคต”, K-Connect โดยเครือธนาคารกสิกรไทย Vol. 7, No. 26, 3/2011: 66 – 69.
- จอห์นสัน,โรเจอร์ ที; จอห์นสัน, เดวิด ดับเบิลยู (2554). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเพิลเวิร์ด.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2544. **เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)**. กรุงเทพมหานคร
- ชินวุธ สุนทรสีมะ. 2533. **ความสำเร็จและความสุขของบัณฑิต หลักธรรมของผู้ปกติ คิทธิ พุทธิ และทำการดี**. กรุงเทพมหานคร: พรศิวการพิมพ์
- ดิ้งภาคธุรกิจร่วมต้านโกง. (27 กรกฎาคม 2556). การเงิน. **หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์: A11**.
- दनัย จันท์เจ้าฉาย. 2554. **กลยุทธ์น่านน้ำสีขาว (White Ocean Strategy)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดีเอ็มจี.
- ไตรรงค์ เจนการ. 2551. **คิดใหม่ในการประเมินผลชั้นเรียน**. เชียงราย: โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง

- ทศนา แคมมณี. 2548. **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมมณีและคณะ. 2540. **ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.** กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ไทยรัฐออนไลน์. 2556. **เทรนด์ใหม่วัยรุ่นทั่วโลก อีตออนไลน์โซเซียลฯ ตั้งแต่ยังไม่ลุกจากเตียง.**
สืบค้นวันที่ 17 เมษายน 2556. จาก <http://www.thairath.co.th/content/tech/339373>.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. 2543. **การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา.** ทบวงมหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ธนขวัญ กุลอิทธิมนต์. 2556. **เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์.** 4
กุมภาพันธ์ 2556. http://thanakwon1234.blogspot.com/#!/2013/02/2_4.html
- อึ้ง รัตนภรานุเดช. 2553. **ยุทธศาสตร์การบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทยตามหลัก
ธรรมาภิบาล.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริภัทร ผิวพอใช้. 2553. **การพัฒนาโมดูลชุดฝึกอบรมการส่งเสริมการรู้สารสนเทศตามลักษณะ
ของกลุ่มผู้เรียนสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ภริณี ฤทธิเดช. 2553. **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการฝึกปัญญาจาก
ต้นแบบเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการกำกับตนเอง
ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.** วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุษฎีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบลิ่งก้า, เจมส์; แบรินต์, รอน. 2554. **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21.** แปล
โดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเพิลเวิร์ด.
- บัณฑิต นิจถาวร. **ผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. บรรยาย “เอสเอ็มอีกับ
กรอบการกำกับดูแลกิจการ”** โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 11
พฤศจิกายน 2556.
- บัณฑิต นิจถาวร. 2555. **เตรียมธรรมาภิบาลที่ดีให้ SME ไทยสู่ศึก AEC.** การเมือง: ทศนะวิจารณ์
กรุงเทพธุรกิจ ออนไลน์ [20 กุมภาพันธ์ 2555]
- ปวีณา มีป้อง. 2555. **Facebook ฉบับ Timeline 100%.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท โปรวิชั่น
จำกัด.

- ปรีดียาธร เทวกุล. ประธานกรรมการสถาบันปว้ย อึ้งภากรณ์. ปาฐกถา “พิธีมอบรางวัล ธรรมภิบาลดีเด่นแก่สถานประกอบการขนาดย่อมแห่งปี 2557” โดย สถาบันปว้ย อึ้งภากรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สมาคมธนาคารไทย, 8 มีนาคม 2557.
- ปูนซีเมนต์ไทย. 2550. ข้อมูลสำหรับนักลงทุนเรื่องบริษัทภิบาล. กรุงเทพมหานคร
พระมหาธรรมาบุญ คุณจินดา. 2552. เครือข่าย Kasineepuipui. World Press. สืบค้นวันที่ 7 กันยายน 2555. จาก http://www.pty.ac.th/ptyweb2009/download/Jeopardy_Game_Research.doc.
- พัชร สมะลาภา. 2556. K SME Network Club 7 ปีกับการสร้างเครือข่ายนักธุรกิจเอสเอ็มอีไทย, K SME Inspired โดยเครือข่ายธนาคารกสิกรไทย Vol. 7, No. 26, 2/2013: 39-46.
- พัชนี นนทศักดิ์. คณบดี คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา. สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2556.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. 2549. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวโน้มเพื่อการวิจัยและการพัฒนาการศึกษาสำหรับอนาคต. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. 2555. CG กับ CSR เหมือนหรือต่างกัน. ธุรกิจ: CEO Blogs กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ [14 มิถุนายน 2555]
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2548. รายงานการวิจัยเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2554. การจัดการหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2552. รายงานการวิจัยเรื่องธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วราภรณ์ เตชะสุวรรณ. 2554. การพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราวัช ดันติวรวงศ์. 2554. “สอนพนักงาน Gen-Y ให้เข้าใจ AEC”, SMEs PLUS โดยบริษัท อีพีลิงค์ จำกัด Vol. 3, No. 29, June 2012: 26-27.
- วัลลภา บุญรอด. 2550. การเป็นพยาบาลที่เลี้ยง คือ กระบวนการพัฒนาตนเอง และการสรรค์สร้างความเป็นวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2538. การพัฒนานิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศศิรัตน์ บรรยายกิจ. 2551. **การพัฒนารูปแบบการนำอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยสอนทักษะхимเบื้องต้นในระดับอุดมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาคศึกษานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. 2553. **เครือข่ายครุอินเทอร์ต่อทคอม.** สืบค้นวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2556. จาก http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=3134&p=1.
- มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย. 2556. **จริยธรรมนักธุรกิจ.** กรุงเทพมหานคร.
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม. 2554. **คู่มือแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.** กรุงเทพมหานคร.
- เล่มกี, เซอริล. 2554. **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21.** แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอพีแอลเวิร์ด.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันวิจัยอรรถาภิธาน สมามคมธนาคารไทยและ ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2554. **สูจิบัตรรางวัลธรรมมาภิบาลดีเด่นสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2554.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. 2556. **แนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของเอสเอ็มอี.** กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานรัฐมนตรี. **ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 212/2556 8 นโยบายการศึกษา “จาตุรงค์ ฉายแสง”.** 2556.
- สำเนา ขจรศิลป์. 2538. **มติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2: การพัฒนานักศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักข้อมูลและวิจัย. 2554. **รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2554.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- สำนักข้อมูลและวิจัย. 2554. **แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559).** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. 2555. **สถิติข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2555.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ. 2555. **กองทุนตัวตัวได้.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร สืบค้นวันที่ 16 มกราคม 2557. จาก www.socgg.soc.go.th/History2.html.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนาศึกษาศึกษา. 2556. **โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล “บัณฑิตไทยไม่โกง”.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ.
- สุชาติ แสนพิช. 2555. **เครือข่าย Kasineepuipui.** World Press. สืบค้นวันที่ 7 กันยายน 2555. จาก <http://researchers.in.th/block/Seampich/127>.
- สร้าง “ผู้นำ” ปฎิรูปชุมชน. (6 พฤศจิกายน 2552). **หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ:** หน้า 31.
- หอการค้าไทย. 2557 **ความเป็นมา ธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐและเอกชน.** สืบค้นวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557. จาก www.thaichanger.org/scripts/detail.asp?nNEWSID=1219
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2549. **การกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2549.** กรุงเทพมหานคร
- อัจฉรา จันทร์ฉาย. อาจารย์พิเศษคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2555.**
- อภิภา ปรัชญพฤทธิ. 2555. **หลักสูตรและการเรียนการสอนอุดมศึกษาพาราไดม์และวิธีปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อินทภาษา. มหาวิทยาลัย
- อมิศักดิ์ ต้นติวรวงศ์ 2554. **คู่มือบรรณารักษศาสตร์และบรรณวิทยากรระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา** **ขนาดย่อม ปี 2554.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

ภาษาอังกฤษ

- Ajjan, H., & Harshorn, R. (2008). **Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: theory and empirical tests.** *The Internet and Higher Education*, 11(2), 71-80
- Bednar, A. and Levie, W.H. (1993). **Attitude-change principles.** In M. Fleming and W.H. Levie (Ed.), *Instructional message design: Principles from the behavioral and cognitive sciences.* Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.

- Chang, W-L. & Lee, C-Y. (2012). **Trust as a learning facilitator that affects students' learning performance in the Facebook community: An Investigation in a business planning writing course.** *Communication Education*, 62 (2013), 320-327.
- Chickering, A.W. & Reisser, L. (1993). **Education and Identity.** Second Edition, San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers.
- Collins, A. (2006). **The Cambridge handbook of the learning sciences.** Cambridge, Cambridge University Press.
- Crain, W.C. (1985). **Theories of Development (Chapter Seven: Kohlberg's Stages of Moral Development).** USA: Prentice-Hall .
- Derry, R. (1993). **The Gilligan-Kohlberg Controversy and the Diversity Debate.** USA.
- Dickey, M.D. (2008). **Integrating cognitive apprenticeship methods in a Web-based educational technology course for P-12 teacher education.** *Computers and Educations*, 51 (2008), 506-518.
- Fink, L.D. (2003). **A Self-Directed Guide to Designing Courses for Significant Learning,** San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers.
- Forkosh-Baruch, A. & Hershkovitz, A. (2011). **A case study of Israeli higher-education Institutes sharing scholarly information with the community via social networks.** *Internet and Higher Education* 15 (2012), 58-68.
- Gilligan, C. (1982). **In a Different Voice.** Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- IAB Spain, & Elogia. (2012). **IV studio annual sobre redes sociales.** Available at http://www.iabspain.net/wp-content/uploads/downloads/2013/01/IV-estudios-anual-RRSS_reducida.pdf.
- Junco, R. (2011). **The relationship between frequency of Facebook use, participation in Facebook activities, and student engagement.** *Computers and Education*, 58 (2012), 162-171.
- Junco, R. (2011). **Too much face and not enough books: The relationship between multiple indices of Facebook use and academic performance.** *Computers in Human Behavior*, 28 (2012), 187-198
- Kohlberg, L. (1969). **Stage and sequence: The cognitive-development approach to socialization theory and research.** New York: Rand McNally.

- Kuh (2009). **What student affairs professionals need to know about student engagement.** *Journal of College Student Development*, 50(6), 683-706.
- Kuo, F-R., Hwang G-J., Chen S-C. & Chen S. Y. (2012). **A Cognitive Apprenticeship Approach to Facilitating Web-based Collaborative Problem Solving.** *Educational Technology & Society*, 15(4), 319-331.
- Lin, Y-W., & Chen, Z. (2012). **College students' Facebook use characteristics, critical-thinking tendencies, and information : verification behaviors.** *Journal of Liberal and Social Science*, 8(1), 17-36.
- Liu, T-C. (2005). **Web-based Cognitive Apprenticeship Model for Improving Pre-service Teachers' Performances and Attitudes toward Instruction Planning: Design and field experiment.** *Education Technology & Society*, 8(2), 136-149.
- Maloney, E. (2007). **What web 2.0 can teach us about learning.** *Chronicle of Higher Education*, 25(18), B26.
- Mason, R. (2006). **Learning technologies for adult continuing education.** *Studies in Continuing Education*, 28(2), 121-133
- Mazer. J. P., Murphy, R.E., & Simonds, C.J. (2007). **I'll see you on Facebook: the effects of Computer-mediated teacher self-disclosure on student motivation, affective learning, and classroom climate.** *Communication Education*, 56(1), 1-17.
- Mazman, S. F., & Usluel, Y.K. (2010). **Modeling educational use of Facebook.** *Computers & Education*. 55(2), 444-453
- Miller, M. (2005). **Teaching and learning in a affective domain.** In M. Orey (Ed.), *Emerging perspectives on learning, teaching and technology*. University of Georgia.
- Othman, M. ZS., Suhaimi S. M., Yusuf L. M., Yusof N., Mohamad N. (2012). **An analysis of social network categories: Social learning and social friendship.** *SciVerse ScienceDirect*, 56(2012), 441-447
- Sanchez, R.A., Cortijo, V., Javed, U. (2013). **Students' perception of Facebook for academic purposes.** *Computer & Education*, 70 (2014), 138-149.
- Roblyer M., McDaniel M., Webb M., Herman J., Witty J.V. (2010). **Finding on Facebook in higher education: A comparison of college faculty and student uses**

- and perceptions of social networking sites.** *Internet and Higher Education*, 13 (2010), 134-140.
- Robinson, L. (2009). **A Summary of Diffusion of Innovations.** Australia, Enabling Change.
- Rogers, E. (1995). **Diffusion of Innovation.** New York: The Free Press, A Division of Simon & Schuster, Inc.
- Sahin, I. (2006). **Detailed Review of Roger’s Diffusion of Innovations Theory and Educational Technology-related Studies based on Rogers’ Theory.** TOJET.
- Schwartz, H. (2009). **Facebook: The new classroom commons?** *The Chronicle of Higher Education*, (pp. B13). October 2.
- Simonson, M. and Maushak, N. (2001). **Instructional technology and attitude change.** In D. Jonassen (Ed.), *Handbook of research for educational communications and technology.* Mahway, NJ: Lawrence Erlbaum Associated.
- Smith, P. and Regan T.J. (1999). **Instructional design.** New York: John Wiley and Sons.
- Tapscott, D. & Williams, A. (2010). **Innovating the 21st Century university: it’s time.** *EDUCATE Review*, 45(1), 17-29.
- Ventura, R. & Quero, M. J. (2013). **Using Facebook in university teaching: A practical case study.** *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83(2013), 1032-1038
- Walker, J.C. (2012) **Gen-Y grads more likely to launch start-ups,** *USA Today*, August 5, 2012.
- Weiss, J.W. (2006) **Business Ethic**, 4th Edition, page 174, USA: Thompson and Southwestern Publishers.
- Whitehill, J. M., Brockman, L. N., Moreno, M. A. (2012). **“Just talk to me”:** **Communicating with college students about depression disclosures on Facebook.** *Journal of Adolescent Health*, 52 (2013), 122-127
- Zimbardo, P.G. & Leoppe, M.R. (1991). **The psychology of attitude change and social influence.** New York: McGraw-Hill

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- แบบสอบถามในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรืออาจารย์ที่เคยมีประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
- แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาในเรื่องสภาพปัจจุบันและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา
- แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- แบบวัดผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- แบบประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์
- แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
เรื่อง คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์”
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์
ส่วนที่ 2	ความคิดเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่พึงประสงค์
3. ผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์มาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์และจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

นายวรราช ตันติวรวงค์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1: ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์ เวลา

ชื่อ นามสกุล.....

ตำแหน่ง

สถานที่ปฏิบัติงาน.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ธรรมาภิบาลเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
2. เพราะเหตุใดธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
.....
.....
3. ในมุมมองของท่าน ธรรมาภิบาลเป็นเรื่องของต้นทุนในการทำธุรกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
4. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยขาดจิตสำนึกในเรื่องการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาลต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม หรือไม่ อย่างไร
.....
.....
5. ในปัจจุบัน แนวปฏิบัติในการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรธุรกิจคือ การฝึกอบรมเรื่องธรรมาภิบาล การมอบรางวัลให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติตามแนวคิดธรรมาภิบาล การกำหนดคณะกรรมการรับผิดชอบเรื่องธรรมาภิบาล หรือการจัดกิจกรรมตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีในองค์กร ท่านคิดว่าแนวปฏิบัติดังกล่าวมีความเหมาะสมสำหรับการนำมาประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างไร หรือควรมีแนวปฏิบัติอื่นหรือไม่ อย่างไร
.....
.....

6. คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน มีอะไรบ้าง อย่างไร

.....

.....

7. คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า มีอะไรบ้าง อย่างไร

.....

.....

8. คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านแนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีอะไรบ้าง อย่างไร

.....

.....

9. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

.....

.....

**แบบสอบถามในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่อง
คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและนิสิตนักศึกษาในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์”
2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2	ความคิดเห็นเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 25 ข้อ
ส่วนที่ 3	ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ
3. ผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์และจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

นายวรราช ตันติวรวงศ์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ..... ปี
3. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาในชั้นปีที่..... สาขาวิชา.....
คณะ..... มหาวิทยาลัย.....
4. ท่านมีความประสงค์อยากเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี (SME) ภายใน.... ปี และท่านมีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจด้วย
 การเริ่มต้นธุรกิจด้วยตนเอง ต่อยอดหรือสานต่อธุรกิจครอบครัว

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ความหมายของคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หมายถึง คุณลักษณะในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี (SME) ของเจ้าของกิจการที่เน้นความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาวผ่านหลักการในเรื่องของหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการปฏิบัติต่อพนักงานตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงาน หลักความโปร่งใส ในการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับพนักงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของส่วนรวมอย่างเหมาะสม หลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร หลักความคุ้มค่า ในการบริหารใช้ทรัพยากรด้านพนักงานให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจากการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรขององค์กร และหลักคุณธรรม ในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของสถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกสุขลักษณะและการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล

2. แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าที่มีความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เกิดการซื้อซ้ำ ซื้อต่อจากผู้บริโภค ผ่านหลักการในเรื่องหลักนิติธรรม ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หลักคุณธรรม ในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความเหมาะสม หลักความโปร่งใสและ หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการใช้หน่วยวัดเพื่อแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าในมุมมองของลูกค้าหรือคู่ค้าที่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ

3. แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เน้นนำหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความจริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกันและหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา

คำชี้แจง กรณำทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

- 0 หมายถึง ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด (ต่ำกว่าร้อยละ 20)
- 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย (ตั้งแต่ร้อยละ 20 แต่ไม่ถึงร้อยละ 40)
- 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง (ตั้งแต่ร้อยละ 40 แต่ไม่ถึงร้อยละ 60)
- 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก (ตั้งแต่ร้อยละ 60 แต่ไม่ถึงร้อยละ 80)
- 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (ตั้งแต่ร้อยละ 80)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ระดับความคิดเห็น					
	ไม่ทราบ หรือไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด
	0	1	2	3	4	5
1. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขึ้นต่ำตามกฎหมายแรงงานเป็นไปตามบริบทของกฎหมายที่ท่านต้องปฏิบัติตาม						
2. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการดูแลพนักงานในองค์กรเป็นความรับผิดชอบของท่านโดยตรง						
3. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นมีส่วนช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรท่านได้ดียิ่งขึ้น						
4. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการช่วยเหลือพนักงานของท่านในเรื่องสุขภาพหรือการรักษาพยาบาลที่มากกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำตามกฎหมาย						
5. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในการผลิตสินค้าหรือบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและ/หรือการกำหนดมาตรฐานให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด						
6. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคโดยไม่ผลิตสินค้าหรือบริการที่ต่ำกว่ามาตรฐานหรือกำหนดราคาสินค้าหรือบริการเกินความเหมาะสม						
7. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสโดยการใช้หน่วยวัดที่สามารถแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าหรือบริการที่ชัดเจน						
8. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบสินค้าหรือบริการของท่านได้เมื่อร้องขอ						
9. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ลูกค้าหรือคู่ค้าได้เสนอแนวทางในการพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ดีขึ้น						
10. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความคุ้มค่าโดยลูกค้าหรือคู่ค้าของท่านจะได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่าที่สุดจากการซื้อสินค้าหรือบริการของท่าน						

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ระดับความคิดเห็น					
	ไม่ทราบ หรือไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด
	0	1	2	3	4	5
11. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างตามมาตราฐานที่กฎหมายกำหนด						
12. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างโดยปฏิบัติด้วยความจริงใจ						
13. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการยึดมั่นทำประโยชน์ รักษาสังคมและชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม						
14. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความคุ้มค่าในเรื่องการใช้ทรัพยากรเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวท่าน						
15. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและชุมชนรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน						
16. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา						
17. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการบริหารธุรกิจโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ควรจะเกิดขึ้นหลังจากที่ธุรกิจของท่านได้รับผลกำไรในระดับที่เหมาะสม						
18. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ในการบริหารจัดการธุรกิจเป็นเรื่องของต้นทุนซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นขององค์กร						
19. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าองค์กรธุรกิจที่บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นเพียงการสร้างภาพมากกว่าความจริงใจของเจ้าของธุรกิจในการช่วยเหลือผู้คน						
20. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งในเรื่องงบประมาณและบุคลากรมากกว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี						
21. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจของท่านมีความสำคัญมากกว่าความอยู่รอดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นในสังคม						

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ระดับความคิดเห็น					
	ไม่ทราบ หรือไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด
22. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นว่าการเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กรธุรกิจในปัจจุบันควรมีการนำธรรมาภิบาลที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการธุรกิจ						
23. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดในการบริหารจัดการธุรกิจที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นค่าใช้จ่ายทางสังคมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ						
24. ในฐานะเจ้าของกิจการ หากธุรกิจของท่านมีการเจริญเติบโตในเรื่องผลกำไรอย่างต่อเนื่อง ท่านจะกำหนดสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในเรื่องธรรมาภิบาลในการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจะมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง						
25. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าธรรมาภิบาลในองค์กรธุรกิจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อองค์กรสามารถสร้างรายได้ก่อน						

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ท่านคิดว่าการสร้างรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบันเป็นอย่างไร ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบสอบถาม

**แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรืออาจารย์ที่เคยมีประสบการณ์
ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ**

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรืออาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์”
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์
ส่วนที่ 2	ความคิดเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์ในเรื่องสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจำนวน 22 ข้อ
3. ผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์มาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์และจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

นายวรราช ตันติวรวงศ์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1: ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์ เวลา

ชื่อนามสกุล.....

ตำแหน่ง

สถานที่ที่ปฏิบัติงาน.....

ส่วนที่ 2: ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หมายถึง เจ้าของกิจการที่ประกอบกิจการที่อยู่ในกลุ่มประเภทธุรกิจหลัก 3 ประเภทคือกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Manufacturing) เช่น โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trading) เช่น ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสินค้า และกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการ (Service) เช่น ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจสปา ที่มีพนักงานไม่เกิน 200 คนและมีสินทรัพย์ (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 50 ล้านบาท

คุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หมายถึง คุณลักษณะในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี (SME) ของเจ้าของกิจการที่เน้นความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาวผ่านหลักการในเรื่องของหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ ในการปฏิบัติต่อพนักงานตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงาน หลักความโปร่งใส ในการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับพนักงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของส่วนรวมอย่างเหมาะสม หลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร หลักความคุ้มค่า ในการบริหารใช้ทรัพยากรด้านพนักงานให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจากการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรขององค์กร และหลักคุณธรรม ในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของสถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกต้องสุขลักษณะและการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล

2. **แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า**ที่มีความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เกิดการซื้อซ้ำ ซื้อต่อจากผู้บริโภค ผ่านหลักการในเรื่องหลักนิติธรรม ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หลักคุณธรรม ในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความเหมาะสม หลักความโปร่งใสและ หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการใช้หน่วยวัดเพื่อแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าในมุมมองของลูกค้าหรือคู่ค้าที่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ

3. **แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม**ที่เน้นนำหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความจริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกันและหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา

ประเด็นสัมภาษณ์

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอีโดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ โดยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์มากกว่าแสดงต้นแบบให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติที่มีประสบการณ์น้อย

.....

.....

ท่านมีความเห็นอย่างไรในบทบาทของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์มากกว่าทำตัวเป็นพี่เลี้ยงต้นแบบ คอยเป็นผู้ชี้แนะและให้ความช่วยเหลือกับนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ ภายใต้แนวคิดของการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

.....

.....

2. ท่านคิดว่า นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถสื่อสารที่ชัดเจนผ่านการ ทบทวนความคิดและการสำรวจค้นหาจากการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบได้มี ประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร

.....
.....

3. ปัจจัยของความสำเร็จในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบคืออะไร

.....
.....

4. ข้อเสียหรือจุดอ่อนของวิธีการสอนในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่ผู้จัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญคือ อะไร

.....
.....

5. ท่านมีความเห็นอย่างไรที่ว่าสาระสำคัญของการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบควรจะเริ่มจากความรู้หลัก พื้นฐานก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนาไปสู่ความรู้ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

.....
.....

6. ท่านมีความเห็นอย่างไรที่ว่านิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถยกระดับ ความคิดไปสู่การคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบได้

.....
.....

7. ปัจจัยของความสำเร็จในเรื่องเนื้อหาสาระของการจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบคืออะไร

.....
.....

8. สียหรือจุดอ่อนของเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่ผู้จัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญคืออะไร

.....

.....

10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรเริ่มจากทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะเพราะอะไร

.....

.....

11. ท่านมีความเห็นอย่างไรที่ว่าลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรค่อย ๆ เพิ่มความหลากหลายขึ้นไปในระดับที่มากขึ้นเพื่อให้บัณฑิตศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติถูกท้าทายด้วยการแก้ปัญหาที่ยากขึ้น

.....

.....

12. ท่านมีความเห็นอย่างไรที่ว่าลำดับขั้นตอนของการจัดความรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรค่อย ๆ เพิ่มความซับซ้อนขึ้นไปในระดับที่ยากขึ้นเพื่อให้บัณฑิตศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติถูกท้าทายด้วยการแก้ปัญหาที่ยากขึ้น

.....

.....

13. ปัจจัยของความสำเร็จในเรื่องลำดับขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบคืออะไร

.....

.....

14. ข้อเสียหรือจุดอ่อนของลำดับขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่ผู้จัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญคืออะไร

.....

.....

15. การจัดสิ่งแวดลอมทางการเรียนรู้จากสถานการณั้จริงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

16. การจัดสิ่งแวดลอมทางการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนปฏิบัติที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

17. การจัดสิ่งแวดลอมทางการเรียนรู้โดยการสร้างแรงจูงใจภายในจากทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

18. การจัดสิ่งแวดลอมทางการเรียนรู้โดยเน้นการร่วมมืออย่างจริงจังจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบประสบความสำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

19. ปัจจัยของความสำเร็จในเรื่องการสร้างสิ่งแวดลอมทางการเรียนรู้จากสถานการณั้จริงในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบคืออะไร

.....

.....

20. ข้อเสียหรือจุดอ่อนของการสร้างสิ่งแวดลอมทางการเรียนรู้จากสถานการณั้จริงในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่ผู้จัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญคืออะไร

.....

.....

21. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านระบบเครือข่ายสังคม
ออนไลน์เฟสบุ๊ก

.....
.....

22. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านระบบเครือข่ายสังคม
ออนไลน์เฟสบุ๊ก

.....
.....
.....

**แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
ในเรื่องสภาพปัจจุบันและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา**

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อสัมภาษณ์ในเรื่องสภาพปัจจุบันและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์”
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์
ส่วนที่ 2	ความคิดเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์ในเรื่องสภาพปัจจุบันและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาจำนวน 10 ข้อ
3. ผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์มาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์และจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

นายวรราช ตันติวรวงค์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1: ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์ เวลา

ชื่อ นามสกุล.....

ตำแหน่ง

สถานที่ปฏิบัติงาน.....

ส่วนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หมายถึง เจ้าของกิจการที่ประกอบกิจการที่อยู่ในกลุ่มประเภทธุรกิจหลัก 3 ประเภทคือกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Manufacturing) เช่น โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trading) เช่น ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสินค้า และกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการ (Service) เช่น ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจสปา ที่มีพนักงานไม่เกิน 200 คนและมีสินทรัพย์ (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 50 ล้านบาท

คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หมายถึง คุณลักษณะในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี (SME) ของเจ้าของกิจการที่เน้นความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาวผ่านหลักการในเรื่องของหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการปฏิบัติต่อพนักงานตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงาน หลักความโปร่งใส ในการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับพนักงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของส่วนรวมอย่างเหมาะสม หลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร หลักความคุ้มค่า ในการบริหารใช้ทรัพยากรด้านพนักงานให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจากการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรขององค์กร และหลักคุณธรรม ในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของสถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกสุขลักษณะและการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล

2. **แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า**ที่มีความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เกิดการซื้อซ้ำ ซื้อต่อจากผู้บริโภค ผ่านหลักการในเรื่องหลักนิติธรรม ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หลักคุณธรรม ในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความเหมาะสม หลักความโปร่งใสและ หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการใช้หน่วยวัดเพื่อแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าในมุมมองของลูกค้าหรือคู่ค้าที่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ

3. **แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม**ที่เน้นนำหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความจริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกันและหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Cognitive Apprenticeship)

หมายถึง หนึ่งในรูปแบบของทฤษฎีการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ทางปัญญาและการกำกับการรู้คิดของตนเอง (Meta Cognitive) โดยเรียนรู้วิธีการสังเกตอย่างวิเคราะห์ถึงกระบวนการคิดของผู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ที่สูงกว่า กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดในระดับสูงได้ด้วยตนเองและเกิดเป็นความชำนาญในที่สุด ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้นตอนคือ การเป็นต้นแบบ (Modeling) การเป็นผู้ชี้แนะ (Coaching) การให้ความช่วยเหลือ (Scaffolding) การสื่อสารอย่างชัดเจน (Articulation) การทบทวนความคิด (Reflection) และการสำรวจค้นหา (Exploration) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึง สารสำคัญ (Content) หรือสิ่งที่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดองค์ความรู้ ทั้งความรู้หลัก (Domain Knowledge) และความรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic Knowledge)

ประเด็นสัมภาษณ์

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กในการพัฒนาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับนิสิตนักศึกษา

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือในการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยมีผู้สอนและผู้เรียนในเครือข่ายสังคมออนไลน์

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยใช้หลักการในเรื่องการแบ่งปันข้อมูลและเอกสาร การร่วมแรงร่วมใจของผู้เรียน

4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบจะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการคิดอย่างมีตรรกะ

5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่ว่า อิทธิพลทางสังคม (Social Influence) เป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่นิสิตศึกษานำเฟสบุ๊กไปใช้เพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่มีความสนใจร่วมกัน

6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่ว่า ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relation) เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่ช่วยทำให้สมาชิกสามารถติดต่อสื่อสารกันและแลกเปลี่ยนความรู้ รวมถึงเปลี่ยนแปลงวิธีในการสร้าง การใช้ หรือการส่งมอบองค์ความรู้ผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

7. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรที่ว่านิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีเปิดรับในการใช้
เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษาอย่างเต็มที่

.....

.....

8. ท่านคิดว่าระยะเวลาที่เหมาะสมในการเล่นบนเฟสบุ๊กเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้
ควรจะนานเท่าไร เพราะอะไร

.....

.....

9. ปัญหาและอุปสรรคในการนำเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กมาใช้เพื่อการศึกษาในเรื่อง
คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญา
จากต้นแบบ มีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

10. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้เพื่อการศึกษาในเรื่อง
คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการฝึกทางปัญญา
จากต้นแบบให้ประสบความสำเร็จควรทำอย่างไร

.....

.....

**แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบประเมินรูปแบบการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบที่พัฒนาขึ้นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์”
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - ส่วนที่ 2 การประเมินรูปแบบการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 ข้อ
 - ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นในเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิผ่านคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ
3. ผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลจากแบบประเมินมาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์และจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

นายวรราช ตันติวรวงศ์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1: ข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ นามสกุล.....

ตำแหน่ง

สถานที่ที่ปฏิบัติงาน.....

รายการที่ประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	การประเมิน			IOC
	เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
วัตถุประสงค์				
1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ				
2. รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบโดยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในฐานะที่เลี้ยงต้นแบบและให้บัณฑิตศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้				
3. รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้				
การกำหนดเนื้อหาสาระ				
4. เนื้อหาสาระที่เป็นความรู้หลักพื้นฐานซึ่งเป็นข้อเท็จจริงผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถช่วยปูทางให้ผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้				
5. เนื้อหาสาระที่เป็นเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถพัฒนาแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างคงทนถาวร				
6. เนื้อหาสาระที่เป็นเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดทักษะในการคิดเชิงกลยุทธ์ที่อาศัยทักษะที่หลากหลาย อาทิเช่น การวิเคราะห์ การประยุกต์ผ่านแนวปฏิบัติในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้				
7. เนื้อหาสาระเชิงกลยุทธ์ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติเปลี่ยนทัศนคติใหม่ผ่านแนวปฏิบัติจากที่เลี้ยงต้นแบบได้อย่างคงทนถาวร				
8. เนื้อหาสาระที่เป็นเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมีทั้งความลึกและกว้าง สมบูรณ์ ครบถ้วนและมีความทันสมัย				
9. เนื้อหาสาระที่ใช้ในรูปแบบการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับ				

รายการที่ประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคม ออนไลน์	การประเมิน			IOC
	เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์เรียนรู้				
10. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์ผ่านรูปแบบการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม				
11. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์ผ่านรูปแบบการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถพัฒนาแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้				
12. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์ผ่านรูปแบบการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมีความเหมาะสมทั้งในเรื่องบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ในการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้				
13. การจัดประสบการณ์ผ่านรูปแบบการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตจริงเหมาะสม สามารถกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดความสนใจ มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาด้วยตนเองจนนำไปสู่การสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ด้วยตนเองอย่างคงทนถาวร				
14. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของที่เลี้ยงต้นแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยสามารถแยกแยะกระบวนการเปลี่ยนทัศนคติและทำให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจถึงกระบวนการเหล่านั้นจนนำไปสู่การสร้างแนวปฏิบัติเชิงธรรมาภิบาลที่คงทนถาวร				
15. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของที่เลี้ยงต้นแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจริงที่หลากหลายและอธิบายหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนได้อย่างคงทนถาวร				
16. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านกรณีศึกษาเน้นการสอนทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ โดยสร้างลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้จากการปรับทักษะพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การใช้กลยุทธ์ระดับสูงของผู้ฝึกปฏิบัติได้				
17. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านกรณีศึกษามีการเพิ่มความซับซ้อน ผ่านกรณีศึกษาที่ซับซ้อนบนทางสองแพร่งระหว่างการสร้างผลกำไรและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดแนวปฏิบัติที่ต้องการ				
18. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบผ่านกรณีศึกษามีการเพิ่มความหลากหลาย ผ่านกรณีศึกษาที่หลากหลายบนทางสองแพร่งระหว่างการสร้างผลกำไรและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดแนวปฏิบัติที่ต้องการ				
19. การเรียนรู้จากกรณีศึกษาจริงในการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเปิดโอกาสให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถถ่ายทอดประสบการณ์จริงในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม				
20. การเรียนรู้จากกรณีศึกษาจริงในการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คสามารถกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแก้ปัญหาผ่านแนวปฏิบัติจากสถานการณ์จริงภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ				

รายการที่ประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคม ออนไลน์	การประเมิน			IOC
	เหมาะสม	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เหมาะสม	
21. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสื่อสารกับที่เลี้ยงต้นแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
22. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการร่วมแรงร่วมใจในการพึ่งพาอาศัยและร่วมแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกันกับที่เลี้ยงต้นแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
23. การเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คนับเป็นการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ที่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแก้ปัญหาอย่างร่วมแรงร่วมใจ				
การวัดและการประเมินผล				
24. การวัดและการประเมินผลทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา				

ส่วนที่ 3: ข้อเสนอแนะความคิดเห็นในเรื่องรูปแบบการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องรูปแบบการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบประเมิน

**แบบวัดผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล
ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือด้านพนักงาน ด้านผู้บริหารหรือลูกค้าและคู่ค้า ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์”
2. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์
ส่วนที่ 2	กรณีศึกษาเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือด้านพนักงาน ด้านผู้บริหารหรือลูกค้าและคู่ค้า ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 60 ข้อ
ส่วนที่ 3	คำถามปลายเปิดเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือด้านพนักงาน ด้านผู้บริหารหรือลูกค้าและคู่ค้า ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ข้อ
3. ผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลจากการตอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์มาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

นายวรราช ตันติวรวงศ์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ชื่อ..... นามสกุล
2. เพศ หญิง ชาย
3. อายุ..... ปี
4. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาในชั้นปีที่..... สาขาวิชา.....
คณะ..... มหาวิทยาลัย.....
5. ท่านมีความประสงค์อยากเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายใน... ปี
ท่านมีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจด้วย
 การเริ่มต้นธุรกิจด้วยตนเอง ต่อยอดหรือสานต่อธุรกิจครอบครัว

ส่วนที่ 2 กรณีศึกษาเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือด้านพนักงาน ด้าน ผู้บริโภครหรือลูกค้าและคู่ค้า ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

คำจำกัดความหรือคำนิยาม

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หมายถึง เจ้าของกิจการที่ประกอบกิจการที่อยู่ในกลุ่มประเภทธุรกิจหลัก 3 ประเภทคือกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Manufacturing) เช่น โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trading) เช่น ธุรกิจค้าปลีกหรือค้าส่งสินค้า และกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการ (Service) เช่น ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจสปา ที่มีพนักงานไม่เกิน 200 คนและมีสินทรัพย์ (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 50 ล้านบาท

คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หมายถึง คุณลักษณะในการบริหารจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี (SME) ของเจ้าของกิจการที่เน้นความรับผิดชอบต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาวผ่านหลักการในเรื่องของหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการปฏิบัติต่อพนักงานตามกฎหมาย มีการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขั้นต่ำที่ถูกต้องตามกฎหมาย แรงงาน หลักความโปร่งใส ในการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ผลตอบแทนให้กับพนักงานที่ชัดเจนและ

เป็นที่ยอมรับของส่วนรวมอย่างเหมาะสม หลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร หลักความคุ้มค่า ในการบริหารใช้ทรัพยากรด้านพนักงานให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง ผลตอบแทน และค่าใช้จ่ายจากการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรขององค์กร และหลักคุณธรรม ในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีให้กับพนักงานทั้งในเรื่องของสถานที่ทำงานและที่พักที่ถูกสุขลักษณะและการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล

2. แนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้าที่มีความเชื่อมั่นในสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ เกิดการซื้อซ้ำ ซื้อต่อจากผู้บริโภค ผ่านหลักการในเรื่องหลักนิติธรรม ในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หลักคุณธรรม ในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคไม่โกงหรือกำหนดราคาสินค้าเกินความเหมาะสม หลักความโปร่งใสและ หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในการใช้หน่วยวัดเพื่อแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าในมุมมองของลูกค้าหรือคู่ค้าที่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ

3. แนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เน้นนำหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่ปฏิบัติด้วยความจริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่าในการยึดมั่นในการทำสิ่งดีและเคารพในสิทธิและรักษาสังคมชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม หลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกันและหลักความโปร่งใสในการทำระบบบัญชีและการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา

คำชี้แจง กรณียื่นแนวปฏิบัติในมุมมองของท่านในแต่ละกรณีศึกษาโดยสมมติว่าท่านอยู่ในบทบาทของเจ้าของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
1	ท่านให้ความช่วยเหลือพนักงานของท่านในช่วงมหาอุทกภัยจำนวนมากมาย ทั้งจัดเตรียมยารักษาโรคและอาหารแห้งที่จำเป็นในช่วงหนึ่งเดือนที่ครอบครัวของพนักงานมาพักอาศัยในโรงงานของท่าน อีกทั้ง ท่านยังจ่ายเงินเดือนให้กับพนักงานเต็มจำนวนในช่วง 3 เดือนที่น้ำท่วม ทั้ง ๆ ที่ธุรกิจของท่านได้รับผลกระทบประมาณร้อยละ 75 รายได้ลดลงอย่างน่าใจหาย อย่างไรก็ตาม หลังจากเหตุการณ์มหาอุทกภัย พนักงานจำนวนมากต้องการความช่วยเหลือในเรื่องของเงินกู้ฉุกเฉินเพื่อนำไปซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหาย ท่านกำลังตัดสินใจว่าจะช่วยเหลือพนักงานโดยการให้เงินกู้แบบไม่คิดดอกเบี้ยหรือไม่ เพราะท่านในฐานะเจ้าของกิจการก็แบกรับภาระในการให้ความช่วยเหลือพนักงานในช่วงน้ำท่วมมากในระดับหนึ่งแล้ว ท่านจะตัดสินใจอย่างไรกับสถานการณ์ดังกล่าว	
2	โรงงานของท่านตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันมิให้เกิดการแข่งขันระหว่างโรงงานในนิคม ท่านจึงตั้งชมรมผู้ประกอบการของนิคมขึ้นโดยกำหนดกติกาให้พนักงานของแต่ละโรงงานไม่มีสิทธิไปทำงานในโรงงานอื่นในนิคม เพื่อป้องกันมิให้มีการซื้อตัวพนักงานด้วยผลตอบแทนค่าจ้างที่สูงกว่า ในฐานะเจ้าของกิจการท่านคิดว่าการกระทำดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
3	ผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวของท่านเป็นสินค้าที่ขายดีมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม มีข่าวลือว่าหนึ่งในวัตถุดิบของขนมมีส่วนผสมของสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อร่างกายถ้าบริโภคในปริมาณมาก ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดผลกระทบกับยอดขาย ท่านตัดสินใจลบวัตถุดิบดังกล่าวออกจากฉลากเพราะวัตถุดิบดังกล่าวเป็นส่วนประกอบของขนมเพียงร้อยละ 0.5 ซึ่งไม่จำเป็นต้องใส่ด้วยซ้ำไป และปริมาณดังกล่าวนี้ไม่เกินกว่าที่จะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวก็เป็นเพียงข่าวลือที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ อาจเป็นเพียงการโจมตีจากคู่แข่งก็เป็นได้ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
4	งบประมาณของกิจกรรมเพื่อสังคม หรือ CSR ไม่ควรมีการกำหนดตายตัวเพราะเป็นเรื่องของต้นทุนในการทำธุรกิจ ควรจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
5	ท่านเป็นเจ้าของกิจการค้าปลีกรองเท้าหนังที่มีความชำนาญเรื่องการตลาดแต่ไม่ถนัดเรื่องของการทำบัญชีและตัวเลขจึงว่าจ้างให้บริษัททำบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีทั้งหมด โดยที่ท่านไม่ทราบที่มาที่ไปของตัวเลข จนกระทั่งบริษัทของท่านถูกสรรพากรเรียกตรวจสอบภาษีย้อนหลัง 3 ปี ท่านจึงได้ทราบว่าบริษัททำบัญชีที่ว่าจ้างมีการทำบัญชีแบบไม่ถูกต้อง อีกทั้งผู้ตรวจสอบบัญชีที่ลงนามรับรองบัญชีให้ในแต่ละปีก็เป็นญาติกับเจ้าของบริษัทบัญชี ท่านจึงถูกสรรพากรเรียกคืนภาษีย้อนหลังกว่า 1.5 ล้านบาท ในฐานะของเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าท่านทำถูกหรือผิด อย่างไร	
6	ท่านไม่เห็นด้วยกับการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียในโรงงานของท่านเพราะค่าใช้จ่ายจากการติดตั้งระบบบำบัดดังกล่าวจะทำให้ผลกำไรของท่านลดลง ท่านคิดว่าการทำกิจกรรมให้กับสังคมและชุมชนเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีพอแล้ว ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
7	ท่านกำลังอยู่ในช่วงของการตัดสินใจว่าจะตัดรายได้อ้อยละ 50 ของพนักงานในโรงงานกว่า 50 คนเนื่องจากโรงงานของท่านถูกน้ำท่วมตลอดสามเดือน เครื่องจักรถูกน้ำท่วมทั้งหมดไม่สามารถผลิตสินค้าได้ ไม่สามารถรับรู้อายได้ตลอดสามเดือน ส่งผลให้ธุรกิจขาดสภาพคล่องเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม พนักงานของท่านต่างก็จงรักภักดีตั้งใจทำงานมาโดยตลอด ถ้าท่านจ่ายเงินเดือนให้เพียงครึ่งเดือน พนักงานเหล่านี้ซึ่งได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมอยู่แล้ว อาจถูกจ้างเพิ่มเพิ่มอีก ท่านจะอย่างไรกับสถานการณ์ดังกล่าว	
8	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าการบังคับให้พนักงานในโรงงานใส่หน้ากากเมื่อต้องเจอกับฝุ่นเยอะ ๆ หรือการใส่หูฟังเมื่อต้องทำงานกับเครื่องจักรเสียงดังเป็นเรื่องที่ท่านไม่ได้เพราะเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ถึงแม้ว่าจะมีการติดประกาศบังคับให้พนักงานปฏิบัติตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
9	ท่านไม่สามารถทำกิจกรรมที่เกิดจากข้อเสนอแนะของคนในสังคมและชุมชนได้ทั้งหมดเพราะข้อจำกัดในเรื่องค่าใช้จ่ายที่จำกัด ดังนั้น ท่านเห็นด้วยว่าควรเลือกดำเนินการเฉพาะกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมมากกว่ากิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของท่านโดยเฉพาะ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
10	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าพนักงานในองค์กรของท่านจะเลือกทำงานเพราะผลตอบแทนค่าจ้างเงินเดือนและโบนัสมากกว่าความรู้สึกรักผูกพันทางจิตใจ	
11	ถ้าท่านเป็นเจ้าของธุรกิจและได้รับการติดต่อจากคู่ค้ารายใหม่ที่เสนอวัตถุดิบซึ่งต้องนำมาใช้ในกระบวนการผลิตในโรงงาน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ท่านมีคู่ค้าชื่อ จัมเส็งที่ส่งวัตถุดิบประเภทเดียวกันให้อย่างต่อเนื่อง ท่านเห็นว่าจัมเส็งก็นำส่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพมาโดยตลอดและราคาก็ไม่แตกต่างจากของคู่ค้ารายใหม่มากนัก ดังนั้น ท่านจึงเลือกที่จะซื้อกับจัมเส็งเพียงรายเดียวและปฏิเสธที่จะซื้อกับคู่ค้ารายใหม่ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
12	ท่านให้นโยบายกับพนักงานภายในองค์กรโดยกระตุ้นให้คิดประดิษฐ์นวัตกรรม เครื่องจักรที่ใช้ในโรงงานเพื่อทดแทนการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาที่แพงมาก โดยท่านลงทุนจัดตั้งฝ่ายพัฒนาวิจัยนวัตกรรมขึ้นซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนกว่า 10 ล้านบาท แม้ว่าหน่วยงานดังกล่าวคิดค้นนวัตกรรมมานานกว่า 1 ปี แต่ก็ยังไม่ได้ผลิตภัณฑ์ที่ท่านต้องการ แต่ท่านก็ยังไม่ท้อถอย ยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพราะท่านคิดว่าผลสำเร็จจากการผลิตเครื่องจักรในประเทศจะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศได้มากกว่าร้อยละ 30 แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาในการพิจารณาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
13	ถ้าท่านทำธุรกิจกับผู้ขายวัตถุดิบสองราย ท่านคิดว่าเป็นเรื่องปกติในการบริหารจัดการ ต้นทุนที่ต่ำกว่าโดยเลือกซื้อวัตถุดิบจากผู้ขายวัตถุดิบรายแรกที่เสนอราคาถูกกว่าร้อยละ 30 แต่คุณภาพด้อยกว่ารายที่สองเพียงร้อยละ 10 ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
14	ธุรกิจสปาของท่านต้องแข่งขันกับร้านคู่แข่งตรงข้าม แต่ท่านในฐานะเจ้าของกิจการก็ยังคงยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้องโดยว่าจ้างพนักงานตามกฎหมาย พนักงานต่างค่าตัวที่ทำหน้าที่บริการลูกค้าทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวที่จดทะเบียนแล้ว แม้ว่าจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจของท่านสูงขึ้นก็ตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
15	ท่านกำลังตัดสินใจที่จะลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น อาทิเช่น ค่าใช้จ่ายจากการอบรมสัมมนา การดูงานของพนักงานรวมกว่า 5 ล้านบาทเพราะแนวโน้มรายได้ขององค์กรในปีนี้ไม่น่าจะเป็นไปตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผู้จัดการฝ่ายบุคคลและอบรมคัดค้านในเรื่องดังกล่าวโดยเสนอว่าการอบรมสัมมนาให้ความรู้พนักงานเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะเป็นการพัฒนาศักยภาพของพนักงานในองค์กร อีกทั้ง บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปีหน้า การอบรมเรื่องภาษาอังกฤษให้กับพนักงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับธุรกิจของท่านที่ต้องพบปะกับลูกค้าต่างประเทศจำนวนมาก ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะตัดสินใจอย่างไร	
16	ท่านเริ่มกิจการตั้งแต่ธุรกิจขนาดเล็กจนธุรกิจขยายใหญ่เติบโตขึ้น ท่านเริ่มมีปัญหากับระบบบัญชีเพราะแต่เดิมการทำบัญชีของท่านจะทำแบบง่าย ๆ โดยให้พนักงานทั่วไปที่ไม่มีความรู้ในเรื่องบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบ และเมื่อถูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอบถามเรื่องภาษี ท่านจะใช้ความสัมพันธ์ที่สนิทกับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาษีให้ความช่วยเหลือและสามารถเอาตัวรอดมาได้ทุกครั้ง ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าแนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
17	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ไม่เชื่อในเรื่องของแนวคิดการทำงานตลอดชีพ (Life-time Employment) เพราะพนักงานในปัจจุบันจะเลือกทำงานในองค์กรที่จ่ายค่าจ้างและผลตอบแทนที่สูงกว่าเสมอ	
18	ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขนาดเล็กที่เชื่อว่าการบริหารจัดการต้นทุนที่ดีที่สุดขององค์กรคือต้องให้ลูกค้าทุกรายยื่นซองประมูลงานเพื่อให้ได้ราคาต้นทุนในการทำธุรกิจที่ต่ำที่สุด โดยจากการประมูลงานครั้งล่าสุด บริษัท A เป็นผู้ชนะการประมูลโดยเสนอราคาในการก่อสร้างโครงการที่ถูกที่สุด แต่ท่านมีปัญหากับผู้ถือหุ้นหลักของบริษัท A ซึ่งเป็นประเด็นส่วนตัว ท่านจึงพยายามโน้มน้าวให้คณะทำงานสรรหาผู้รับเหมาเปลี่ยนมาใช้คู่ค้า B ซึ่งเสนอราคาเป็นลำดับที่สอง ซึ่งคณะทำงานสรรหาเห็นว่าเห็นด้วยตามข้อเสนอของท่านเพราะท่านคือประธานคณะทำงาน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
19	ท่านภูมิใจที่ได้มีโอกาสมอบรางวัลเกษียณอายุให้กับลุงมี พนักงานที่ทำงานให้กับองค์กรของท่านมาตั้งแต่รุ่นบิดาของท่านนานกว่า 20 ปี และท่านอยากเห็นพนักงานของท่านได้รับรางวัลเกษียณอายุอีกหลาย ๆ คน แนวคิดดังกล่าวถูกต้องหรือไม่อย่างไร	
20	การหักคะแนนการประเมินผล (KPI: Key Performance Indicator) 0.25 คะแนนสำหรับพนักงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาความปลอดภัยภายในโรงงาน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
21	ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจที่นิยมซื้อวัตถุดิบกับคู่ค้าหลาย ๆ ราย โดยเปรียบเทียบราคาจากคู่ค้าอย่างน้อย 3 รายเพื่อให้แน่ใจว่าจะได้ราคาที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตาม ท่านเพิ่งสูญเสียคู่ค้า เสงวรายรายเนื่องจากบริษัทของท่านสั่งซื้อวัตถุดิบจากสงวรายรายก่อนหน้านี้ประมาณ 2 เดือน และเพิ่งมายกเลิกหนึ่งสัปดาห์ก่อนส่งวัตถุดิบเนื่องจากมีพนักงานของท่านไปอื้อกับคู่ค้าอีกรายชื่อกิมหยงให้ลดราคาต่ำกว่าของสงวรายรายประมาณร้อยละ 10 เพื่อช่วยลดต้นทุนในการทำธุรกิจของท่าน โดยที่ท่านแกล้งทำเป็นไม่รู้เรื่องเพราะคิดว่าสามารถลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจ สงวรายรายจึงขอปฏิเสธในการทำธุรกิจกับบริษัทของท่าน โดยท่านไม่ได้รู้สึกเดือดร้อนเพราะมีคู่ค้าอยู่ในมือหลายราย ในฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
22	ท่านทำธุรกิจขายส่งผลไม้แปรรูปที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสระแก้ว โดยเน้นการกระจายสินค้าบริเวณชายแดนกัมพูชา โดยผู้ซื้อในกัมพูชาจะซื้อสินค้าจากท่านในปริมาณมาก และแจ้งความประสงค์ให้ท่านส่งสินค้าที่บรรจุในกระสอบเพื่อให้ง่ายต่อการกระจายสินค้าเข้าไปในกัมพูชาทำได้ง่ายขึ้น เพราะปัจจุบันการซื้อสินค้าในรูปแบบของถุงขนาด 1 กิโลกรัมเป็นการเปลืองค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวเพราะการผลิตสินค้าเป็นถุงทั้งเสียเวลาด้านแรงงานและเปลืองค่าใช้จ่าย เพราะต้องพิมพ์ถุงและระบุรายละเอียดของสินค้าที่ผลิต อีกทั้งคนกัมพูชาก็อ่านภาษาไทยไม่ออก การระบุรายละเอียดของสินค้าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่อย่างไร	
23	ในฐานะเจ้าของกิจการที่ทำธุรกิจกล่องกระดาษ ท่านเห็นว่าการจัดอบรม การสัมมนา หรือการดูงานล้วนเป็นค่าใช้จ่ายขององค์กร ท่านจึงไม่เห็นควรในการที่จะกำหนดค่าใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวควรมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยประเมินจากรายรับขององค์กรที่เกิดขึ้นในแต่ละปี อีกทั้ง ท่านคิดว่าพนักงานส่วนมากเลือกที่จะรับผลตอบแทนในรูปแบบของโบนัสหรือการเพิ่มเงินเดือนมากกว่าการเพิ่มความรู้หรือทักษะ ดังนั้น ควรลดค่าใช้จ่ายในเรื่องอบรมสัมมนาและไปเพิ่มการจ่ายโบนัสแทน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่อย่างไร	
24	ธุรกิจร้านอาหารของท่านกำลังอยู่ในช่วงขยายตัว โดยผลกำไรเติบโตปีละร้อยละ 10 อย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ท่านคิดว่าการเลือกใช้แรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนซึ่งมีค่าจ้างรายวันที่ถูกกว่าการว่าจ้างปกติทั่วไปถึงร้อยละ 30 ไม่ใช่เรื่องที่เสียหายสำหรับการลดต้นทุนในการทำธุรกิจ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
25	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านกำลังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจที่จะหาบุคลากรภายนอก มาเป็นผู้จัดการโรงงาน แต่นายดำที่อยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการเป็นคนขยันขันแข็ง ตั้งใจทำงานให้กับองค์กรมาตลอด 10 ปีที่ผ่านมา เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการ พัฒนาโรงงานของท่านให้ขับเคลื่อนไปข้างหน้า แต่นายดำยังขาดคุณสมบัติในเรื่อง การบริหารจัดการภาพรวม ซึ่งการว่าจ้างบุคลากรภายนอกน่าจะช่วยปิดช่องว่างใน เรื่องดังกล่าวได้ ถ้าท่านเป็นเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
26	ท่านเป็นนายจ้างที่รักพนักงานและให้เกียรติพนักงานเสมอ โดยท่านจะใช้เวลาในการ พูดคุยกับพนักงานเพื่อนำข้อเสนอแนะจากพนักงานมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจใน การทำธุรกิจภายในองค์กรของท่าน นอกจากนี้ ชื่อเสียงหรือของพนักงานส่วนใหญ่ มักจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมจากท่านไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมสันทนาการ เดือนละครั้ง การพาพนักงานไปเที่ยวไตรมาสละครั้ง โดยที่ท่านยินยอมที่จะแบกรับ ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ส่งผลกระทบให้รายได้รวมของธุรกิจท่านลดลงกว่าที่ควรจะเป็น ใน ฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
27	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่เห็นความสำคัญกับการประเมินผลงานตามผลการ ดำเนินงานของพนักงานแต่ละบุคคล คนทำงานหนักควรจะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า คนที่ทำงานน้อยกว่า แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
28	ท่านเป็นเจ้าของกิจการให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าที่ดีที่สุดตลอด กระบวนการผลิต ตั้งแต่การคัดสรรวัตถุดิบ กระบวนการผลิต โดยท่านยอมที่จะเสีย ค่าใช้จ่ายเพิ่มเพื่อแลกกับคุณภาพของสินค้าที่ดีที่สุด ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็น ด้วยหรือไม่ อย่างไร	
29	ท่านทำธุรกิจค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคและรับซื้อสินค้าจากผู้ขายส่งรายใหญ่คือเฮีย แดง ซึ่งมีการซื้อขายกันมานานกว่า 15 ปี วันหนึ่ง ท่านทราบว่าราคาสินค้าส่วนใหญ่ที่ เฮียแดงส่งให้มีราคาสูงกว่าผู้ขายส่งรายใหม่ที่เพิ่งมาตั้งอยู่ในเมือง แม้ว่าท่านจะไม่ พอใจอยู่บ้างเพราะราคาที่ซื้อกับเฮียแดงจะส่งผลให้กำไรของท่านลดลง แต่ท่านก็ ระลึกถึงบุญคุณของเฮียแดงที่เป็นคนป้อนสินค้าให้ตั้งแต่เมื่อ 15 ปีที่แล้ว จนท่าน สามารถสร้างเนื้อสร้างตัวได้จนถึงวันนี้ ท่านจึงจ่ายซื้อสินค้ากับเฮียแดงในราคาที่ สูงกว่าผู้ขายส่งรายใหม่ต่อไป แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
30	ท่านเป็นเจ้าของธุรกิจโรงงานน้ำตาลที่เชื่อว่าการจัดการสื่อสารภายในองค์กรมี ความสำคัญเพราะเป็นช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้กับพนักงานในองค์กร ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และเป็นช่องทางให้หัวหน้างานรับรู้ความ ต้องการของพนักงานผ่านกล่องแสดงความคิดเห็นจากพนักงานหรือจากการแสดง ความคิดเห็นผ่านการประกวดต่าง ๆ ดังนั้น ท่านจะกำหนดให้หัวหน้างานทุก หน่วยงานนำข้อเสนอแนะจากพนักงานไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างน้อยร้อยละ 30 ของข้อเสนอแนะจากแต่ละหน่วยงาน โดยข้อกำหนดดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของ ประเมินผลงาน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
31	การระบุราคาสินค้าที่ชัดเจนเป็นหนึ่งในนโยบายที่สำคัญในการทำธุรกิจสำหรับท่าน ถึงแม้ว่าราคาสินค้าจะมีการปรับขึ้นหรือลง ท่านก็ยินดีที่จะจ่ายค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มในการผลิตผลลากลสินค้าทุกครั้ง ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
32	ท่านคิดว่า การกำหนดราคาสินค้าบนผลกำไรของผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นเพราะจะทำให้การปรับขึ้นราคาสินค้าตามสภาวะการณ์ของต้นทุนที่สูงขึ้นทำได้ยาก ดังนั้น ท่านเชื่อว่าการเน้นย้ำในเรื่องของคุณภาพของสินค้าสำคัญกว่าการระบุราคาสินค้าบนผลกำไร ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
33	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านกำลังพิจารณาปรับโครงสร้างใหม่ของฝ่ายจัดซื้อเพื่อเปิดโอกาสให้นางดารามณีได้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนกเพราะนางดารามณีทำงานในองค์กรมานานและยังอยู่ในตำแหน่งเดิมมานานกว่า 10 ปี อย่างไรก็ตาม การปรับโครงสร้างดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเรื่องของการเลือกปฏิบัติต่อนางดารามณี อีกทั้งประเด็นในเรื่องค่าใช้จ่ายของระดับหัวหน้างานที่ต้องเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 20 เพื่อให้ทัดเทียมกับหัวหน้าแผนกอื่น อีกทั้ง นางดารามณีก็ไม่ได้เรียกร้องในการขึ้นตำแหน่งและพอใจกับตำแหน่งที่เป็นอยู่ ท่านจึงอยู่ในระหว่างทางสองแพร่งเรื่องดังกล่าว ท่านจะอย่างไร	
34	การกำหนดโบนัสคงที่ 1 เดือนของทุกปีจะสามารถช่วยทำให้ท่านสามารถบริหารผลกำไรได้ดีกว่าและนับเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนที่พนักงานทุกคนจะได้รับทราบว่าคุณคนจะได้รับโบนัสหนึ่งเดือน ไม่ต้องยุ่งยากในการสื่อสารเรื่องโบนัสที่ไม่เท่ากันของพนักงาน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
35	ท่านมีแนวคิดว่าการตั้งทีมทำงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นเพราะเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลที่สามารถถ่ายทอดกันได้อย่างง่ายดาย การตั้งทีมเพื่อเน้นทำงานในเรื่องดังกล่าวจะทำให้เสียเวลาในการทำงานหลักของพนักงาน อีกทั้ง ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักขององค์กรอีกด้วย ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
36	ท่านเป็นนายห้างใหญ่เชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ของตนเอง จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับข้อร้องเรียนของลูกค้าเพราะท่านเชื่อว่าองค์กรของท่านมีการควบคุมกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน ที่ได้รับการรับรองโดยสถาบัน ISO อีกทั้งผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นที่ผลิตล้วนผ่านการสำรวจความต้องการของลูกค้าในตลาดก่อนที่จะผลิตทุกครั้ง ดังนั้น การรับข้อร้องเรียนจากลูกค้าเพียงไม่กี่รายไม่น่าจะเป็นประเด็นที่สำคัญ อาทิเช่น การปรับปรุงเปลี่ยนผลิตภัณฑ์สินค้าตามข้อร้องเรียนของลูกค้าเพียงไม่กี่คนมักจะตามด้วยค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น และไม่ได้การันตีว่าผลิตภัณฑ์จะสามารถขายได้หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของลูกค้า ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
37	ท่านคิดว่าพนักงานของท่านทุกคนได้รับค่าจ้างรายเดือนและโบนัสที่เหมาะสมอยู่แล้ว ดังนั้น พนักงานทุกคนจึงควรทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ คิดสิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์กร โดยไม่ควรเรียกร้องผลตอบแทนอะไรเพิ่มเติมอีก ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วย หรือไม่ อย่างไร	
38	ท่านมีทีมงานเพื่อตรวจสอบคุณภาพสินค้า โดยเปรียบเทียบมาตรฐานสินค้าจาก ต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่าท่านจะได้สินค้าที่มีคุณภาพที่ดีที่สุดตาม มาตรฐานสากล ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
39	โรงงานผลิตอาหารสัตว์ของท่านมีการจัดตั้งคณะทำงานที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ โดยให้นายพิศิษฐ์เป็นหัวหน้างาน และมีทีมงานชื่อนายจ้อย นายแดง นาย ดำ ที่มาจากหน่วยงานที่ต่างกัน นายจ้อย เจ้าหน้าที่ฝ่ายการผลิตให้ความสำคัญกับ เรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมมาก แต่โครงการที่ทีมงานนำเสนอเริ่มส่งผลกระทบต่อ ความคิดที่แตกต่างจากนายสมเจต หัวหน้าฝ่ายการผลิตที่ไม่เห็นด้วยกับทีมงานดูแล สิ่งแวดล้อม นายจ้อยพยายามชักชวนให้นายสมเจตหัวหน้างานโดยตรงของเขาเห็น ด้วยกับแนวคิดของทีมงานสิ่งแวดล้อม จนทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างนายสมเจต และจ้อยที่มีนายพิศิษฐ์หนุนหลัง ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะอย่างไร	
40	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ให้ความสำคัญกับทุกรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ อาทิเช่น บรรจุภัณฑ์ที่ใส่สินค้าก็ต้องทำจากวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แม้ว่าต้นทุนในการทำ ธุรกิจจะสูงขึ้นก็ตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
41	ท่านเป็นทายาทรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาบริหารธุรกิจต่อจากบิดาและให้ความสำคัญกับการมี ส่วนร่วมของพนักงานในการช่วยหาสาเหตุและหาวิธีแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ให้กับลูกค้า โดยท่านริเริ่มแคมเปญทางการตลาด “ลูกค้าช่วยได้ รวยได้” โดยกระตุ้นให้พนักงานมี ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้า โดยพนักงานที่ส่งเรื่องที่โดนใจที่สุดจะได้รับ รางวัลทอง 1 บาทในแต่ละเดือน โดยแคมเปญดังกล่าวกระตุ้นให้พนักงานส่งเรื่องเข้า มาประกวดมากมาย มีการแจกรางวัลไปประมาณ 1 ปี แต่ยอดขายเชิงธุรกิจกลับไม่ สอดคล้องกับค่าใช้จ่าย ท่านจึงมาทราบในภายหลังว่าเรื่องที่ส่งเข้าประกวดเป็นเรื่องที่ แต่งขึ้น ไม่ได้เป็นปัญหาจริงของลูกค้า หรือถ้าเป็นปัญหาก็ไม่ได้มีการแก้ไขอย่างจริงจัง ทำให้ลูกค้าไม่พอใจกับปัญหาเดิม ๆ ที่เกิดขึ้นซ้ำซากและหนีไปซื้อสินค้ากับคู่แข่งราย อื่น ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างไร	
42	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าอัตราการลาออกของพนักงานในองค์กรที่เพิ่มขึ้น ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาเกิดจากปัญหาของตัวพนักงานเจนวาย (Generation Y) ที่มี บุคลิกไม่อดทนและไม่เชื่อมั่นในเรื่องการทำงานกับองค์กรในระยะยาว ท่านจึงไม่ได้ให้ ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว อีกทั้งผลจากการสำรวจความพึงพอใจของพนักงานที่ ค่อนข้างต่ำจากฝ่ายบุคคลจัดทำขึ้นก็ไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลง ความคิดของท่านเพราะท่านเชื่อว่าพนักงานทุกคนล้วนแต่เป็นมือปิ่นรับจ้าง ทุก คนทำงานเพื่อแลกกับค่าจ้าง องค์กรไหนให้เงินเดือนเยอะกว่าก็ไป ดังนั้น ท่านจึงเลือก ที่จะรักษาเฉพาะพนักงานที่มีความสามารถโดยการเพิ่มผลตอบแทนเงินเดือนให้กับ กลุ่มบุคคลนี้สูงกว่ากลุ่มอื่น แนวปฏิบัตินี้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
43	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่กระตุ้นให้พนักงานนำเสนอและคิดอะไรที่แปลกใหม่เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรโดยท่านจะมีการมอบเงินรางวัลเล็กน้อย ๆ ให้กับพนักงานที่คิดใหม่ ทำใหม่ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
44	ท่านเป็นผู้ประกอบการรุ่นเก่าที่เชื่อมั่นว่าสินค้าของท่านเป็นสินค้าที่ดีที่สุด สะท้อนได้จากยอดขายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งท่านรู้จักกับลูกค้าของบริษัททุกคน ดังนั้นท่านจะเป็นคนจัดการในกรณีที่ได้รับการร้องเรียนในคุณภาพของสินค้าจากลูกค้า อีกทั้ง ท่านไม่เชื่อในเรื่องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของพนักงานในองค์กร เพราะท่านเชื่อว่าลูกค้าทุกรายที่มีปัญหาอยากคุยกับเจ้าของกิจการ ดังนั้น การแก้ปัญหาจากท่านโดยตรงย่อมสะดวกรวดเร็วกว่าการต้องมาเสียเวลาประชุมหรือรอการตัดสินใจจากพนักงาน ในฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
45	ท่านเชื่อว่าการบริหารจัดการประสิทธิภาพของลูกค้าคือการตอบสนองลูกค้าในทุกเรื่องที่ลูกค้าร้องขอ ดังนั้น ทุกครั้งที่ท่านได้รับการร้องเรียนจากลูกค้า ท่านจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 3 วัน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
46	ท่านเป็นนายจ้างที่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกรักของพนักงานและเชื่อว่าเมื่อคนเราทำงานด้วยความสุขจะสามารถทำให้เกิดความพึงพอใจและสามารถสร้างประสิทธิผลในการทำงานได้ดีขึ้น ดังนั้น ท่านจึงรมรงคให้พนักงานทำกิจกรรมภายในองค์กร เพื่อให้ทุกคนมีทัศนคติเชิงบวกต่อองค์กร ส่งผลให้การทำงานดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลจากการกระตุ้นจากการทำกิจกรรมดังกล่าว ทำให้พนักงานบางส่วนไม่สามารถบริหารจัดการเวลาได้เพราะต้องสละเวลาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงเพื่อประชุมหารือและจัดกิจกรรมในแต่ละวันซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของหน้าที่หลัก อย่างไรก็ตาม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านยังคงให้ความสำคัญกับกิจกรรมเหล่านี้ เพราะเชื่อว่าความสุขของพนักงานที่มีต่อองค์กรจะช่วยพัฒนาให้องค์ดีขึ้นในระยะยาว แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
47	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ตอบสนองนโยบายของภาครัฐในการใช้วัสดุ recycle ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายในดิน ซึ่งมีราคาแพงกว่าพลาสติกทั่วไปกว่าร้อยละ 50 หรือแม้แต่กระดาษที่ใช้ในสำนักงานก็ล้วนเป็นกระดาษ recycle ที่มีราคาสูงกว่าปกติ ล่าสุดท่านสนใจที่จะติดตั้งโรงไฟฟ้าขนาดเล็กภายในโรงงานเพื่อเผาเชื้อเพลิงจากกลบ ซึ่งการลงทุนเหล่านี้ล้วนไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยตรงและส่งผลให้ต้นทุนในการทำธุรกิจเพิ่มมากขึ้น ینگในสถานการณ์เศรษฐกิจขาลง ท่านกำลังขังใจระหว่างต้นทุนที่สูงขึ้นกับรายได้ที่ลดลง อะไรคือทางออกที่ดีที่สุดสำหรับท่านในฐานะเจ้าของกิจการ	
48	ท่านภูมิใจที่องค์กรของท่านมีการทำกิจกรรมเพื่อสังคมหรือ CSR อย่างต่อเนื่องเพราะองค์กรของท่านมีการจัดเตรียมงบประมาณในเรื่องดังกล่าวไว้ทุกปี ๆ ละร้อยละ 1 ของผลประกอบการปีที่แล้ว ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
49	ท่านเป็นเจ้าของโรงแรมบูติคขนาดเล็กในเกาะภูเก็ตที่มีนักท่องเที่ยวจากประเทศในแถบสแกนดิเนเวียมาเที่ยวจำนวนมาก โดยนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีกติกาในการเข้าพักโรงแรมโดยจะเลือกเฉพาะโรงแรมที่ได้รับการรับรองจากสถาบันไปไม่มีสีเขียวหรือกรีนลีฟ (Green Leaf) ซึ่งเป็นสถาบันที่รับรองว่าโรงแรมนั้นจะมีการปฏิบัติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการในการบำบัดน้ำอย่างเป็นระบบก่อนที่จะปล่อยสู่ชุมชน ซึ่งโรงแรมของท่านยังไม่ได้มีการรับรองจากสถาบันไปไม่มีสีเขียว ดังนั้น ท่านกำลังตัดสินใจที่จะลงทุนในเรื่องระบบบำบัดน้ำเสียที่ต้องลงทุนกว่า 5 ล้านบาทซึ่งเป็นการลงทุนที่สูงสำหรับท่าน ท่านกำลังคิดว่าจะการลงทุนดังกล่าวได้คุ้มเสียหรือไม่ อะไรคือทางออกที่ดีที่สุดสำหรับท่านในฐานะเจ้าของกิจการ	
50	มิ่งขวัญเป็นเจ้าของกิจการขายตรงอาหารเสริมและวิตามินและเป็นเพื่อนสนิทกับท่าน ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัททัวร์ซึ่งมิ่งขวัญและท่านมักจะพบปะสังสรรค์กันตามงานเลี้ยงล่าสุด มิ่งขวัญออกปากขอรายชื่อลูกค้าที่เคยใช้บริการบริษัททัวร์ของท่านเพื่อให้พนักงานประชาสัมพันธ์อาหารเสริมและวิตามินทางโทรศัพท์ โดยมิ่งขวัญให้เหตุผลว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้กับผู้บริโภค โดยมิ่งขวัญจะแบ่งรายได้ร้อยละ 3 ให้กับท่านหากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวสนใจซื้อผลิตภัณฑ์ ท่านคิดว่าเรื่องดังกล่าวไม่ได้เสียหายอะไรเพราะลูกค้าไม่ทราบอยู่ตัวว่าได้เบอร์โทรศัพท์นี้มาจากใคร อีกทั้งเป็นการเพิ่มยอดขายในช่วงที่ธุรกิจทัวร์กำลังซบเซา ในฐานะเจ้าของกิจการ แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
51	ท่านคิดว่าการสร้างท่านบกันน้ำขนาดเล็กบริเวณคลองข้างโรงงานตามคำร้องขอของชุมชนเป็นสิ่งที่ต้องทำเพราะโรงงานของท่านก็จะได้รับประโยชน์โดยตรงในกรณีที่เกิดน้ำท่วม ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
52	การรับความคิดเห็นและข้อร้องเรียนจากลูกค้าเป็นหนึ่งในเป้าหมายทางธุรกิจที่ท่านในฐานะเจ้าของกิจการให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ท่านจึงกำหนดเป็นตัววัดผลว่าถ้าพนักงานในองค์กรสามารถหาทางวิธีในการแก้ปัญหาข้อร้องเรียนเหล่านี้ได้เป็นผลสำเร็จ พนักงานก็จะได้รับรางวัลจากองค์กร จนกระทั่งเวลาล่วงเลยผ่านไปกว่า 4 เดือน หัวหน้าฝ่ายบุคคลมาแจ้งท่านว่าประสิทธิภาพของการทำงานของพนักงานในองค์กรเริ่มถดถอยลงเพราะพนักงานให้ความสำคัญกับการพยายามแก้ปัญหาของลูกค้าเพื่อชิงรางวัล แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
53	สินค้าของท่านบุกตลาดในประเทศกัมพูชามานานกว่า 15 ปี และท่านก็เชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าของท่านว่าเป็นหนึ่งในตลาดกัมพูชามาโดยตลอด มีแบรนด์ที่ติดตลาด ดังนั้นจึงไม่เห็นความจำเป็นในการเปรียบเทียบกับสินค้าจากประเทศอื่นเพราะยังก็สู้แบรนด์ของท่านไม่ได้ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
54	การมีทีมงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและชุมชนจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ทีมงานต้องมีจิตอาสาเพราะงานดังกล่าวถือว่าเป็นงานส่วนเพิ่มที่ไม่ได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินและยังต้องเสียเวลาในการทำงานอีกด้วย ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	

	กรณีศึกษาเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาล ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	แนวปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
55	ลูกค้าจากประเทศนิวซีแลนด์มาเยี่ยมชมสินค้าในบริษัทของท่าน แต่เนื่องจากโรงงานของท่านยังไม่มีระบบในการจัดการกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานสากล มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่สิ่งแวดล้อม ลูกค้าแนะนำให้ท่านติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียเพราะในยุโรปมีการกำหนดกติกาดังกล่าว โดยจะเน้นซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ท่านกำลังคิดหนักเพราะระบบดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายสูงมาก แต่ถ้าคิดถึงอนาคตในการขยายสินค้าไปในตลาดยุโรป การลงทุนดังกล่าวเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะทำอย่างไร	
56	การจัดการของเสียในโรงงานของท่านผ่านระบบ Recycle ทำให้ท่านต้องเสียเงินลงทุนเพิ่มร้อยละ 5 ของค่าใช้จ่ายในการทำธุรกิจ ส่งผลให้ผลกำไรของธุรกิจลดลง แต่ท่านก็ยังเลือกที่จะลงทุนกับระบบดังกล่าวเพราะเป็นประโยชน์กับชุมชนและสังคมรอบโรงงานของท่าน ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	
57	ท่านคิดว่าปัจจัยของความสำเร็จในการบริหารธุรกิจปกป้องของท่านคือการคัดสรรคุณภาพของปลาที่สดออร์แกนิกมากกว่าความสะดวกสบายในเรื่องของบรรจุภัณฑ์ที่ควรจะมีฝาปิดอัตโนมัติ เพราะท่านเชื่อว่าองค์ประกอบหลักของธุรกิจคือคุณภาพของปลาที่ดีที่สุด ไม่ใช่ฝาปิดอัตโนมัติซึ่งเป็นเรื่องของต้นทุนในการทำธุรกิจที่สูงขึ้น ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	
58	ท่านเป็นเจ้าของกิจการที่ทำธุรกิจโรงงานปลาแปรรูปขนาดใหญ่ของจังหวัดตราดและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมเพราะเป็นเรื่องที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับธุรกิจโดยตรง อาทิเช่น การผลิตกระแสไฟฟ้าจากระบบการหมุนเวียนของน้ำภายในโรงงาน รวมถึงการจัดการเรื่องกลิ่นเพื่อไม่ให้เกิดมลภาวะต่อชุมชนรอบข้าง ท่านจึงจัดตั้งคณะทำงานในการรับผิดชอบเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยมีโครงสร้างที่ชัดเจนตั้งแต่หัวหน้างาน ผู้ปฏิบัติการในแต่ละด้าน โดยคณะทำงานจะต้องมีการประชุมกันสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง อย่างไรก็ตาม ท่านได้รับแจ้งจากหัวหน้าฝ่ายบุคคลว่าคณะทำงานให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมจนละเลยบทบาทหน้าที่โดยตรง แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
59	ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านให้ความสำคัญกับการปกป้องข้อมูลและความลับของลูกค้าโดยมีการกำหนดเป็นตัวประเมินผลงานสำหรับพนักงานทุกคน โดยพนักงานที่ได้ถูกรายงานว่ามีกรนำข้อมูลลูกค้าไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว จะถูกปรับลดโบนัสในช่วงปลายปี สมศรีเจ้าหน้าที่แผนกบัญชีแอบนำข้อมูลของลูกค้าทั้งชื่อและเบอร์โทรศัพท์ไปให้กับบริษัทขายตรงเพื่อแลกกับเงินจำนวน 10,000 บาท เพื่อนำไปรักษามารดาที่ป่วยด้วยโรคมะเร็ง จำเป็นต้องการเงินด่วน ท่านจึงดำเนินนโยบายตัดโบนัสของสมศรีทั้งหมดเพราะประพฤติตนไม่เหมาะสม และลงเงินเดือนอีกร้อยละ 10 เพื่อเป็นการลงโทษ ทั้งๆ ที่สมศรีกำลังอยู่สถานการณ์ที่ต้องใช้เงินด่วน แนวปฏิบัติดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร	
60	ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์สุปู๊ แชมพูของท่านเป็นสินค้าราคาถูกที่เน้นกลุ่มผู้บริโภคในวงกว้าง (กลุ่ม Mass) ดังนั้น การร้องเรียนเชิงลบจากลูกค้าเพียง 2-3 รายเป็นเรื่องเล็กน้อยกว่าที่เจ้าของกิจการอย่างท่านต้องให้ความสนใจ ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร	

**ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือด้านพนักงาน ด้านผู้บริโภครหรือ
ลูกค้าและคู่ค้า ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม**

1. ท่านเชื่อหรือไม่ว่าการบริหารจัดการธุรกิจโดยเน้นความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในสังคม ทั้งพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่า
การสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านเชื่อหรือไม่ว่าเจ้าของกิจการที่มีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านแนวปฏิบัติ 3 ด้านคือด้านพนักงาน ด้านผู้บริโภครหรือลูกค้าและคู่ค้า
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จะประสบความสำเร็จในการธุรกิจได้อย่างยั่งยืนมากกว่าเจ้าของกิจการที่
ไม่คุณลักษณะดังกล่าว อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์

แบบประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา
ในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบประเมินเพื่อประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์”
2. แบบประเมินความคิดเห็นฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
ส่วนที่ 2	ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์จำนวน 24 ข้อ
ส่วนที่ 3	ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา
3. ผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นมาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์และจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

นายวราวัช ตันติวรวงศ์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. เพศ หญิง ชาย
3. อายุ..... ปี
4. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาในชั้นปีที่..... สาขาวิชา.....
คณะ..... มหาวิทยาลัย.....
5. ท่านมีความประสงค์อยากเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายใน...ปี
ท่านมีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจด้วย
 การเริ่มต้นธุรกิจด้วยตนเอง ต่อยอดหรือสานต่อธุรกิจครอบครัว

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

- 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด (ต่ำกว่าร้อยละ 20)
- 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย (ตั้งแต่ร้อยละ 20 แต่ไม่ถึงร้อยละ 40)
- 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง (ตั้งแต่ร้อยละ 40 แต่ไม่ถึงร้อยละ 60)
- 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก (ตั้งแต่ร้อยละ 60 แต่ไม่ถึงร้อยละ 80)
- 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (ตั้งแต่ร้อยละ 80)

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยน้อยที่สุด	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าการเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถคิดเชิงกลยุทธ์ รู้จักแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี					
2. ท่านคิดว่าการเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถสื่อสารผ่านการเขียนได้อย่างชัดเจน					
3. ท่านคิดว่าการเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4. ท่านคิดว่าการเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจระหว่างเพื่อนท่านอื่นในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5. ท่านสามารถพัฒนากระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์ผ่านเนื้อหาสาระจากแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากที่เลี้ยงต้นแบบ ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยน้อยที่สุด	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
6. ท่านสามารถพัฒนากระบวนการในการกำกับความรู้คิดของตนเองผ่านเนื้อหาสาระจากแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากที่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
7. ท่านสามารถปรับทัศนคติ มุมมอง วิธีการคิดในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านเนื้อหาสาระที่โน้มน้าวใจจากกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
8. ท่านสามารถปรับทัศนคติ มุมมอง วิธีการคิดในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านเนื้อหาสาระที่สัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9. ท่านสามารถปรับทัศนคติ มุมมอง วิธีการคิดในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านเนื้อหาสาระที่สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของการประกอบธุรกิจจากกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
10. ท่านเห็นด้วยกับการถ่ายทอดความรู้เป็นลำดับขั้นตอนจากแนวปฏิบัติขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นกลยุทธ์จากที่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กซึ่งช่วยให้ท่านสามารถปรับทัศนคติ มุมมอง วิธีการคิดในการเลือกแนวปฏิบัติที่เหมาะสมตามคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ง่ายขึ้น					
11. การเพิ่มความซับซ้อนของการเรียนรู้จากที่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก อาทิ การตัดสินใจระหว่างผลกำไรและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ช่วยทำให้ท่านได้มีโอกาสได้ใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์ที่หลากหลาย ส่งผลให้ท่านเกิดความเข้าใจเชิงลึก ส่งผลให้สามารถเลือกแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12. การเพิ่มความหลากหลายของการเรียนรู้จากที่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาในระบบเครือข่ายออนไลน์เฟสบุ๊ก อาทิ การตัดสินใจระหว่างผลกำไรและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ช่วยทำให้ท่านได้มีโอกาสในการใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์ที่หลากหลาย ส่งผลให้ท่านเกิดความเข้าใจเชิงลึก ส่งผลให้สามารถเลือกแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยน้อยที่สุด	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
13. ท่านคิดว่าที่เลี้ยงต้นแบบให้คำแนะนำและชี้แนะแนวปฏิบัติเชิงธรรมาภิบาลในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
14. ท่านคิดว่าที่เลี้ยงต้นแบบสามารถนำเสนอแนวปฏิบัติเชิงธรรมาภิบาลที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นขั้นเป็นตอนในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
15. การเรียนรู้จากสถานการณ์จริงผ่านที่เลี้ยงต้นแบบในระบบเครือข่ายออนไลน์เฟสบุ๊คมีส่วนกระตุ้นให้ท่านสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างกระตือรือร้น					
16. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสื่อสารระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
17. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้ผ่านแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสื่อสารระหว่างท่านและเพื่อนของท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
17. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้ผ่านแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสื่อสารระหว่างท่านและเพื่อนของท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
18. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
19. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ท่านสามารถเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างท่านและเพื่อนของท่านในเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยน้อยที่สุด	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
20. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากพี่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คกระตุ้นให้ท่านเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้แนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะ ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
21. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากพี่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเป็นการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ท่านสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
22. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีความเหมาะสม					
23. ท่านคิดว่าช่วงเวลาในการโพสเนื้อหาสาระที่เรียนเวลา 19:00 น. ในแต่ละวันมีความเหมาะสม					
24. ท่านคิดว่าการเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คมีความสะดวกสบาย ไม่ยุ่งยาก					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะตามหลักธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบประเมินความคิดเห็น

**แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์**

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบประเมินเพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์”
2. แบบประเมินความคิดเห็นฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
ส่วนที่ 2	ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์จำนวน 10 ข้อ
ส่วนที่ 3	ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา
3. ผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลจากการตอบแบบประเมินความคิดเห็นมาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์และจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

นายวรราช ตันติวรวงศ์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง กรุณาเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ชื่อ นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง
3. สถานที่ที่ปฏิบัติงาน.....
4. ระยะเวลาที่ในการปฏิบัติตำแหน่งล่าสุด.....
5. รางวัลหรือความสำเร็จดีเด่นปี..... ด้าน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยง
ต้นแบบเรื่องการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคม
ออนไลน์

คำชี้แจง กรรณมาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

- 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด (ต่ำกว่าร้อยละ 20)
- 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย (ตั้งแต่ร้อยละ 20 แต่ไม่ถึงร้อยละ 40)
- 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง (ตั้งแต่ร้อยละ 40 แต่ไม่ถึงร้อยละ 60)
- 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก (ตั้งแต่ร้อยละ 60 แต่ไม่ถึงร้อยละ 80)
- 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด (ตั้งแต่ร้อยละ 80)

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบใน เครือข่ายสังคมออนไลน์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่าย สังคมออนไลน์เฟส บุกช่วยทำให้ท่านสามารถแสดงต้นแบบผ่านแนวปฏิบัติ ในเรื่องการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่าย สังคมออนไลน์เฟส บุกช่วยทำให้ท่านสามารถให้คำชี้แนะผ่านแนวปฏิบัติใน เรื่องการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมให้กับ ผู้ฝึกปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่าย สังคมออนไลน์เฟส บุกกระตุ้นให้ท่านสามารถให้การช่วยเหลือผู้ฝึกปฏิบัติ จนมีความเข้าใจในเรื่องการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรร มาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าวได้ อย่างมีประสิทธิภาพ					
4. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่าย สังคมออนไลน์เฟสบุกมีส่วนช่วยให้ท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ สามารถกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติพัฒนากระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์ รู้จัก แก้ปัญหาและการกำกับความรู้คิดผ่านเนื้อหาสาระสำคัญจากกรณีศึกษา จริงที่เกี่ยวข้องกับสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม					

การเรียนรู้คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยน้อยที่สุด	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
	1	2	3	4	5
5. ท่านเห็นด้วยว่าการถ่ายทอดความรู้เป็นลำดับขั้นตอนจากทักษะพื้นฐานไปสู่กลยุทธ์ระดับสูงจากท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบผ่านกรณีศึกษาจริงในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กมีส่วนช่วยให้ท่านสามารถถ่ายทอดแนวปฏิบัติในเรื่องการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6. การเพิ่มความซับซ้อนและความหลากหลายของการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่หลากหลายช่วยทำให้ท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบสามารถถ่ายทอดแนวปฏิบัติคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กส่งผลให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแสดงทักษะและความเชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
7. การเรียนรู้จากสถานการณ์จริงผ่านกรณีศึกษาโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเปิดโอกาสให้ท่านสามารถถ่ายทอดประสบการณ์จริงในการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
8. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสื่อสารระหว่างท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9. เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการร่วมแรงร่วมใจ การพึ่งพาอาศัยและร่วมแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกันระหว่างท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
10. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากพี่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเป็นการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถเรียนรู้อย่างร่วมแรงร่วมใจได้					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะตามหลักธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบประเมินความคิดเห็น

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ทำแบบประเมิน
และผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- รายนามผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อสัมภาษณ์เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- รายนามของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อสัมภาษณ์เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับตรวจสอบแบบสอบถามในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- รายนามของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อทำแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- รายนามผู้เชี่ยวชาญหรืออาจารย์ที่เคยมีประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อสัมภาษณ์ในเรื่องสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
- รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อสัมภาษณ์ในเรื่องในสภาพปัจจุบันและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา
- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับตรวจสอบร่างแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์
- รายนามของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้เชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่เป็นพี่เลี้ยงต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์
- รายนามของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้เชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่ประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์ในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ

รายนามผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อสัมภาษณ์
เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ดร. พิพัฒน์ ยอดพฤติการ
ผู้อำนวยการ สถาบันไทยพัฒนา
2. นายสุวรรณชัย โลหะวัฒนกุล
ผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. ดร. ธวัชชัย ยงกิตติกุล
เลขาธิการ สมาคมธนาคารไทย
4. นายพันธ์ศักดิ์ ลีลาสุวรรณกุลศิริ
ผู้อำนวยการอาวุโส พัฒนาธุรกิจเอสเอ็มอี
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
5. นางเยาวลักษณ์ คุณากรปรมัตถ์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกำกับกฎหมยระเบียบและข้อบังคับ กลุ่ม AML/KYC
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)

รายนามของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อสัมภาษณ์
เรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. นายสุรินทร์ สุขวัฒนศิริ
กรรมการผู้จัดการ บริษัทมุลเลอร์ แมคคานิค จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2557
2. นายนรากร ราชพลสิทธิ์
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด (มหาชน)*
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554
3. นางสาวศิริพร ผลชีวิน
กรรมการผู้จัดการ บริษัท รักลูก เอ็ดดูเท็กซ์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อผู้บริโภคดีเด่น แห่งปี 2557
4. นางนาถระพี หวังวงศ์สกุล
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ท็อปมัลติพรีนทส์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่น แห่งปี 2557
5. นายวิรัช สุขถาวรกร
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ทรี มาสเตอร์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่น แห่งปี 2554

**บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด เข้าร่วมประกวดรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2554 และได้รับรางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554 ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อมาบริษัทได้เข้าเพิ่มทุนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ในปี 2556*

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับตรวจสอบแบบสอบถามในเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่อง
คุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. รศ. ดร. พัทธ์ผจง วัฒนสินธุ์
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรธุรกิจเทคโนโลยีและการจัดการนวัตกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายพันธ์ศักดิ์ ลีลาสุวรรณกุลศิริ
ผู้อำนวยการอาวุโส พัฒนาธุรกิจเอสเอ็มอี
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
3. นางเยาวลักษณ์ คุณากรปรมัตต์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกำกับกฎหมายระเบียบและข้อบังคับ กลุ่ม AML/KYC
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)
4. ดร. พิพัฒน์ ยอดพฤติการ
ผู้อำนวยการ สถาบันไทยพัฒนา
5. ดร. ธวัชชัย ยงกิตติกุล
เลขาธิการ สมาคมธนาคารไทย

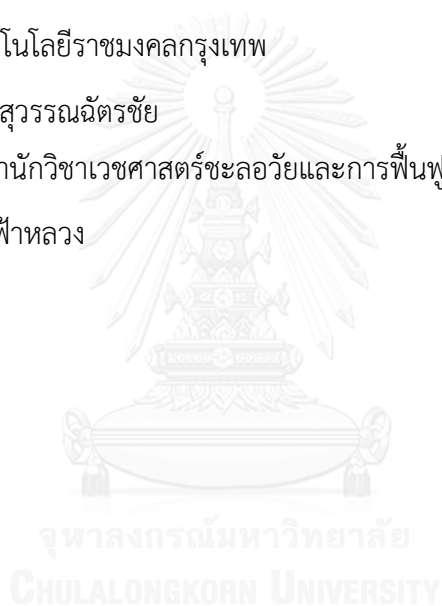
รายนามของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อทำแบบสอบถาม
 เรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. นายสุรินทร์ สุขวัฒน์ศิริ
 กรรมการผู้จัดการ บริษัทมุลเลอร์ แมคคานิค จำกัด
 รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2557
2. นายนรากร ราชพลสิทธิ์
 กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด (มหาชน)*
 รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554
3. นางสาวศิริพร ผลชีวิน
 กรรมการผู้จัดการ บริษัท รักลูก เอ็ดดูเท็กซ์ จำกัด
 รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อผู้บริโภคดีเด่น แห่งปี 2557
4. นางนาถระพี หวังวงศ์สกุล
 กรรมการผู้จัดการ บริษัท ท็อปมัลติพรีนส์ จำกัด
 รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่น แห่งปี 2557
5. นายวิรัช สุขถาวรารกร
 กรรมการผู้จัดการ บริษัท ทรี มาสเตอร์ จำกัด
 รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่น แห่งปี 2554

**บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด เข้าร่วมประกวดรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีสำหรับ
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2554 และได้รับรางวัลธรรมาภิบาลด้านการ
 ปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554 ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลาง
 และขนาดย่อม ต่อมาบริษัทได้เข้าเพิ่มทุนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ในปี 2556*

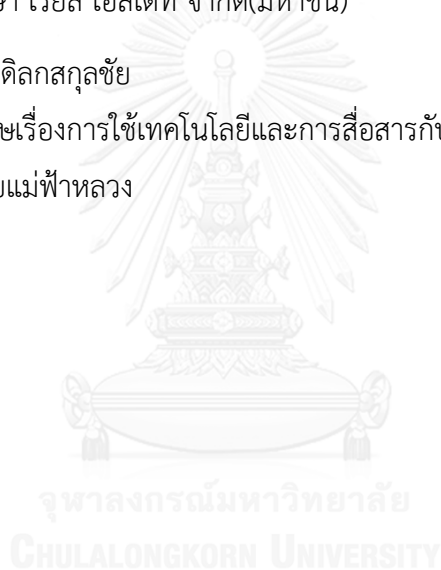
รายนามผู้เชี่ยวชาญหรืออาจารย์ที่เคยมีประสบการณ์ในการสอนหรือจัดการเรียนรู้
โดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อสัมภาษณ์ในเรื่องสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้
ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ

1. นาวาโทหญิงอาทิตยา ดวงมณี
รองหัวหน้าภาควิชาความรู้พื้นฐานและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลของกองทัพเรือ
วิทยาลัยพยาบาลของกองทัพเรือ
2. ดร. ภริณี ฤทธิเดช
อาจารย์และหัวหน้างานนโยบายและวางแผน สถาบันวิจัยและการพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
3. นายแพทย์วิสร สุวรรณฉัตรชัย
อาจารย์ประจำสำนักวิชาเวชศาสตร์ชะลอวัยและการฟื้นฟูสุขภาพ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

รายนามผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อสัมภาษณ์ในเรื่องในสภาพปัจจุบันและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา

1. นายสุธีรพันธุ์ สักรวัตร
ที่ปรึกษาและพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัย กรุงเทพ
2. นายไชยยศ ปั่นสกุลไชย
กรรมการผู้จัดการ ซีซีแอนด์บี คอนซัลแทนท์
3. นายสุธาทร สุทธิสนธิ
Marketing Executive, Digital marketing Condominium 1
บริษัท พฤษา เรียว เอสเตท จำกัด(มหาชน)
4. นายอภิชาติ ดิลกสกุลชัย
อาจารย์พิเศษเรื่องการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารกับภาคบริการ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับตรวจสอบร่างแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาล
ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
โดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

1. รศ. ดร. สิริวุฒิ บูรณพิร
คณบดี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ดร. จอย ทองกล่อมสี
ผู้อำนวยการ ศูนย์สื่อสารองค์กร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นางเยาวลักษณ์ คุณากรปรมัตต์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกำกับกฎระเบียบและข้อบังคับ กลุ่ม AML/KYC
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)
4. นายนรากร ราชพลสิทธิ์
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด (มหาชน)*
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554
5. นางสาวศิริพร ผลชีวิน
กรรมการผู้จัดการ บริษัท รักลูก เอ็ดดูเท็กซ์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อผู้บริโภคดีเด่น แห่งปี 2557
6. นางนาถระพี หวังวงศ์สกุล
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ทีโอปัลติพรีนส์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่น แห่งปี 2557

**บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด เข้าร่วมประกวดรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีสำหรับ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2554 และได้รับรางวัลธรรมาภิบาลด้านการ
ปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554 ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม ต่อมาบริษัทได้เข้าเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ในปี 2556*

รายนามของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้เชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลที่เป็นที่เล็งต้นแบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

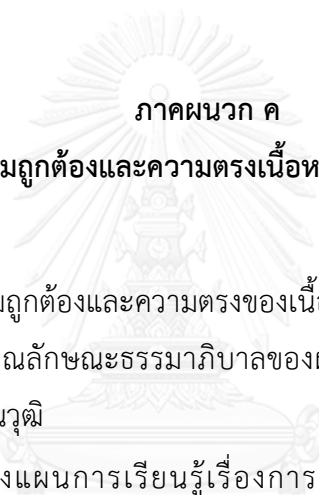
1. นายนรากร ราชพลสิทธิ์
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด (มหาชน)*
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554
ที่เล็งต้นแบบในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน
2. นางสาวศิริพร ผลชีวิน
กรรมการผู้จัดการ บริษัท รักลูก เอ็ดดูเท็กซ์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อผู้บริโภคดีเด่น แห่งปี 2557
ที่เล็งต้นแบบในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า
3. นางนาถระพี หวังวงศ์สกุล
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ท็อปมัลติพรีนทส์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่น แห่งปี 2557
ที่เล็งต้นแบบในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
4. นางเยาวลักษณ์ คุณากรปรมัตต์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกำกับกฎหมายระเบียบและข้อบังคับ กลุ่ม AML/KYC
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)

**บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด เข้าร่วมประกวดรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2554 และได้รับรางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554 ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อมาบริษัทได้เข้าเพิ่มทุนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ในปี 2556*

รายนามของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้เชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนา
คุณลักษณะธรรมาภิบาลที่ประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้โดยการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบใน
เครือข่ายสังคมออนไลน์ในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ

1. นายนรากร ราชพลสิทธิ์
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด (มหาชน)*
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554
พี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน
2. นางสาวศิริพร ผลชีวิน
กรรมการผู้จัดการ บริษัท รักลูก เอ็ดดูเท็กซ์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อผู้บริโภคดีเด่น แห่งปี 2557
พี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า
3. นางนาถระพี หวังวงศ์สกุล
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ท็อปมัลติพรีนส์ จำกัด
รางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่น แห่งปี 2557
พี่เลี้ยงต้นแบบในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
4. นางเยาวลักษณ์ คุณากรปรมัตต์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกำกับกฎหมายระเบียบและข้อบังคับ กลุ่ม AML/KYC
ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)

**บริษัท ยูเรก้าดีไซน์ จำกัด เข้าร่วมประกวดรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปีสำหรับ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี 2554 และได้รับรางวัลธรรมาภิบาลด้านการ
ปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น แห่งปี 2554 ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม ต่อมาบริษัทได้เข้าเพิ่มทุนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ในปี 2556*

ภาคผนวก ค

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
- ผลการตรวจสอบร่างแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์คือ ค่าความตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือ IOC (Index of item objective congruence) โดยเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา
คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา
คะแนน -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหา

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาโดยใช้ค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องความสำคัญของการมีคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนภาษาที่คลุมเครือ กำกวม หรือภาษาที่แข็งจนเกินไปให้ดูสุภาพขึ้น อีกทั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะว่าการนำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดลองกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 3 และ ปีที่ 4 ซึ่งอาจจะไม่ทราบบริบทของคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงเห็นควรให้เพิ่มระดับความคิดเห็น “ไม่ทราบ” เพื่อให้สามารถชี้ชัดในเรื่องระดับความเข้าใจที่แตกต่างระหว่าง “เห็นด้วยน้อยที่สุด” และ “ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจ” ได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ ข้อคำถามที่ได้คะแนนค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาเฉลี่ยมากกว่า 0.5 แสดงให้เห็นถึงความตรงตามเนื้อหาของคำถาม โดยข้อคำถามในแบบทดสอบจำนวน 25 ข้อจาก 27 ข้อมีความตรงตามเนื้อหาเพราะได้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อเกิน 0.5 อย่างไรก็ตาม ข้อคำถามที่ 3 และ 5 เป็นเพียง 2 ข้อคำถามที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 0.5 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตัดออกจากแบบสอบถาม ดังนี้

“ข้อที่ 3. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการปรับเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้างและผลตอบแทนให้กับพนักงานต้องมีความโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับของเพื่อนพนักงานด้วยกัน”

“ข้อที่ 5. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคาดหวังในเรื่องของความสัมพันธ์จากการจ่ายค่าจ้าง ผลตอบแทน รวมถึงค่าใช้จ่ายในการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้จากพนักงานของท่าน”

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความตรงของเนื้อหาโดยใช้คำสื่อดัดแปลงระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามเรื่องการรับรู้และการตระหนักในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน (ก - จ)

คุณลักษณะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	IOC					ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ
	ก	ข	ค	จ	ค่าเฉลี่ย	
1. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการจ่ายค่าจ้างและเงินเดือนขึ้นตามคุณสมบัตินั้น	1	1	0	0	1	ค. ปรับให้ลดความแข็งข้อตัดคำว่า "อย่างเคร่งครัด" ง. คำว่า "นิติธรรม" ควรหรือ ควรเปลี่ยนเป็น " ตามหลักกฎหมาย"
2. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการดูแลพนักงานในองค์กรเป็นความรับผิดชอบของท่านโดยตรง	1	1	1	1	1	
3. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการปรับเปลี่ยนเงินเดือน ค่าจ้างและผลตอบแทนให้กับพนักงานต้องมีความโปร่งใสและเป็นประโยชน์ของเพื่อนพนักงานด้วยกัน	0	0	0	1	1	ก. ความโปร่งใสนั้นใครใช้กับบริบทของการจ่ายเงินเดือนที่เชิงความลับเฉพาะบุคคล ควรเปลี่ยนเป็น เหมาะสมกับความเข้มแข็งและความรับผิดชอบ" ข. เปลี่ยนคำว่า "ความโปร่งใส" ควรเปลี่ยนเป็น "อิงตามหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน" ค. คำว่าโปร่งใส ควรเปลี่ยนเป็น "เหมาะสมกับความรู้อาจสามารถในการทำงาน"
4. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาองค์กรของท่านได้	0	1	1	1	1	ก. คำว่า "พัฒนา" เป็นคำที่กว้างเกินไป ควรระบุให้ชัดเจนว่า "พัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรได้ขึ้น"
5. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคาดหวังในเรื่องของความคุ้มค่าจากการจ่ายค่าจ้าง แสดงบนพื้นฐานถึงค่าใช้จ่ายในการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้จากพนักงานของท่าน	0	1	0	1	0	ก. คำว่า "ความคุ้มค่า" ควรเขียนให้ชัดเจนว่าเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ค. เขียนประโยคไม่ชัดเจน ให้ปรับเป็น "ความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นจริงจากผลตอบแทนให้กับพนักงานตามองค์ความรู้และทักษะของพนักงาน" จ. ประเด็นดังกล่าวต้องดูอีกสักพักสองฝ่ายเพราะคนที่ร้องเรียนในปัจจุบันมักเป็นคนที่ขาดความรู้รับผิดชอบ

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	IOC					ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ
	ก	ข	ค	จ	ค่าเฉลี่ย	
6. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการทำสิ่งที่ดีให้กับพนักงานของท่านในเรื่องสุจริตและช่วยเหลือรักษาพยาบาล	0	1	1	1	0.8	ก. ให้เปลี่ยนคำว่า "และ" เป็น "หรือ" เพราะบางหน่วยงานอาจมีแค่เรื่องใดเรื่องหนึ่ง
7. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักนิติธรรมในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการควบคุมระบบการผลิตและการกำหนดมาตรฐานที่เข้มงวดตามมาตรฐานขององค์กรธุรกิจ	1	1	0	1	0.6	ค. เปลี่ยนคำว่า "อย่างเคร่งครัด" เป็น "กำหนด" เพื่อให้ดูอ่อนลง จ. ไม่แน่ใจในเรื่องหลักกฎหมายผ่านนิติธรรมว่ามีความสมเหตุสมผลมากน้อยขนาดไหนเพราะเรื่องดังกล่าวอาจกลายเป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่
8. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการรับผิดชอบต่อผู้บริโภคโดยไม่โกงหรือกำหนดราคาลิขิตค่ากับความเหมาะสม	0	1	0	1	0.6	ก. คำว่า "โกง" ดูรุนแรงเกินไป ควรเปลี่ยนเป็น "เมื่อคุณภาพหรือปริมาณไม่ตามตามมาตรฐานที่กำหนด" ค. คำว่า "โกง" ให้เปลี่ยนเป็นไม่ได้มาตรฐาน
9. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสโดยการใช้เทคโนโลยีที่สามารถแจ้งข้อมูลและราคาของสินค้าหรือบริการที่ชัดเจน	1	1	1	1	1	
10. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบสินค้าหรือบริการของท่านได้ทุกเมื่อ	0	1	0	1	0.6	ก. "ได้ทุกเมื่อ" ดูรุนแรงไปควรเปลี่ยนเป็น "เมื่อร้องขอ" ค. "ทุกเมื่อ" ให้เปลี่ยนเป็น "เมื่อลูกค้าร้องขอ"
11. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ลูกค้าหรือคู่ค้าได้เสนอแนะทางในการพัฒนาสินค้าหรือบริการให้ดีขึ้น	1	1	1	1	1	
12. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความคุ้มค่าเพื่อให้แน่ใจว่าลูกค้าหรือคู่ค้าจะได้รับประโยชน์ตามความคุ้มค่าจากการซื้อสินค้าหรือบริการของท่าน	1	1	1	0	0.8	จ. ความคุ้มค่าเป็นเรื่องที่วัดได้สูงเพราะสินค้าหรือบริการสิ่งเดียวกันอาจจะสร้างต้นทุนได้ในมุมมองของผู้บริโภคแต่ละคนที่ต่างกัน
13. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักนิติธรรมที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างโดยปฏิบัติตามมาตรฐานที่เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	1	1	0	1	0.8	ค. เปลี่ยน "ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด" เป็น "ตามที่สังคมและชุมชนยอมรับ"

คุณลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	IOC				ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ		
	ก	ข	ค	จ		ค่าเฉลี่ย	
14. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างโดยปฏิบัติตามด้วยความจริงใจเพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม	1	1	0	1	0.6	ค. ดัดใจส่วน "เพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม" เพราะคุณครูหรือ จ. ประเด็นนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจด้วย	
15. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักคุณธรรมในการดำเนินงานและเคารพในสิทธิและรักษาสิทธิและชุมชนรอบข้างให้น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1	1	0	1	0.6	ค. คำว่า "สิ่งที่ดี" กว้างเกินไป ควรระบุให้ชัดเจนว่า "ในการทำประโยชน์ให้กับชุมชนรอบข้าง" จ. นักธุรกิจต้องมีการสร้างผลประโยชน์ ฉะนั้นคำว่าคุณธรรม จะเป็นทางสองแพร่งที่เจ้าของกิจการต้องพิจารณา	
16. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักหลักความคุ้มค่าเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวท่าน	1	1	0	1	0.8	ค. คุ้มค่ากับอะไร ควรเพิ่ม "ในเรื่องการใช้ทรัพยากร" เพื่อให้ประโยชน์สมบูรณ์มากขึ้น	
17. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบข้างมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน	1	1	0	1	0.8	ค. คำว่า "สิ่งแวดล้อม" ต้องเปลี่ยนเป็น "ชุมชน" เพราะสิ่งแวดล้อมแสดงความคิดเห็นไม่ได้	
18. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นในหลักความโปร่งใสในการทำการแสดงสถานะการเงินที่ชัดเจนและตรงไปตรงมา	1	1	1	1	1		
19. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า และลูกค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ควรเกิดขึ้นหลังจากที่ธุรกิจของท่านได้รับผลกำไรในระดับที่เหมาะสม	1	1	1	1	1		
20. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า และลูกค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม ในการบริหารจัดการธุรกิจเป็นประโยชน์โดยเป็นค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นขององค์กร	1	0	1	1	1	0.8	ข. คำว่า "ต้นทุน" กับ "ค่าใช้จ่าย" มีการใช้สลับกันอยู่และมีความหมายคุณครู

คุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	IOC					ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	
	ก	ข	ค	ง	จ		ค่าเฉลี่ย
21. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าองค์กรธุรกิจที่บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นเพียงการสร้างภาพประชาสัมพันธ์มากกว่าความจริงใจของเจ้าของธุรกิจในการช่วยเหลือผู้ตน	1	0	1	1	1	0.8	ข. ให้ถามตรงๆว่า "เป็นเรื่องของการสร้างภาพหรือไม่" ก็พอ
22. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าธรรมาภิบาลที่ดีต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้าและคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งในเรื่องงบประมาณและบุคลากรมากกว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี	1	1	1	1	1	1	
23. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าความอยู่รอดของธุรกิจของท่านมีความสำคัญกว่าความอยู่รอดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นในสังคม	1	0	1	1	0	0.6	ข. คำว่า "ความอยู่รอด" คลุมเครือ ให้เปลี่ยนเป็น " การเติบโตอย่างยั่งยืน" จ. ประเด็นนี้ดูเป็นปรัชญามากเกินไป
24. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อมั่นว่าความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจในปัจจุบันควรมีการนำธรรมาภิบาลที่เป็นที่นิยมมาปรับใช้มากกว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นในสังคม	1	0	1	1	0	0.6	ข. คำว่า "ความอยู่รอด" คลุมเครือ ให้เปลี่ยนเป็น " การเติบโตอย่างยั่งยืน" จ. คำว่า "ความอยู่รอด" ไม่ชัดเจนควรเปลี่ยนเป็น "การเติบโตในระยะยาว"
25. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไปกับธรรมาภิบาลที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า และคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นค่าใช้จ่ายทางสังคมที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ	1	1	0	1	1	0.8	ค. เขียนคลุมเครือ ให้เปลี่ยนประโยคเป็น "ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดในการบริหารจัดการธุรกิจที่เน้น..."
26. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านคิดว่าองค์กรธุรกิจของท่านควรมีการกำหนดค่าใช้จ่ายในเรื่องธรรมาภิบาลที่เน้นความรับผิดชอบต่อพนักงาน ผู้บริโภคหรือลูกค้า และคู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมไม่ชัดเจนโดยกำหนดให้เป็นสัดส่วนของผลกำไรในแต่ละปีเพื่อให้การปฏิบัติตามมีมาตรฐานการอย่างต่อเนือง	1	1	0	1	1	0.8	ค. เปลี่ยนวิธีการเขียนเป็น "หากธุรกิจของท่านมีการเจริญเติบโตในเรื่องผลกำไรอย่างต่อเนื่อง ท่านควรจะกำหนดสัดส่วนในเรื่องธรรมาภิบาลเพื่อใช้ในการปรับปรุงในเรื่องดังกล่าวมีการทำอย่างต่อเนือง"
27. ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านเชื่อว่าธรรมาภิบาลไม่องค์กรธุรกิจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อองค์กรสามารถสร้างรายได้ก่อน	1	1	1	1	1	1	

รายการประเมินแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมกับาบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	IOC							ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ค่าเฉลี่ย		
6. เนื้อหาสาระที่เป็นเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดทักษะในการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่อาศัยทักษะที่หลากหลาย อาทิเช่น การวิเคราะห์ การประยุกต์ผ่านแนวปฏิบัติใหม่ด้านการพัฒนาคุณลักษณะธรรมกับาบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้	1	0	1	1	1	1	1	0.83	ข. คำว่า "การคิดขั้นสูง" ดูกำกวม เพราะเหมือนต้องมีการคิดขั้นกลาง ควรเปลี่ยนเป็น "ความคิดเชิงกลยุทธ์" จะเหมาะสมกว่า
7. เนื้อหาสาระเชิงกลยุทธ์ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบสามารถช่วยให้ผู้ฝึกปฏิบัติเปลี่ยนทัศนคติใหม่ผ่านแนวปฏิบัติจากที่เลี้ยงต้นแบบได้อย่างคงทนถาวร	1	1	1	1	1	1	1	1	
8. เนื้อหาสาระที่เป็นเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมีทั้งความลึกและกว้าง สมบูรณ์ ครบถ้วนและมีความทันสมัย	1	1	1	1	1	1	1	1	
9. เนื้อหาสาระที่ใช้ในรูปแบบการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับ	1	1	1	1	1	1	1	1	
วิธีการสอนและการจัดการประสบการณ์เรียนรู้									
10. วิธีการสอนและการจัดการประสบการณ์ผ่านรูปแบบการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมกับาบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	1	1	1	1	1	1	1	1	
11. วิธีการสอนและการจัดการประสบการณ์ผ่านรูปแบบการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถพัฒนาแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมกับาบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้	1	1	1	1	1	1	1	1	
12. วิธีการสอนและการจัดการประสบการณ์ผ่านรูปแบบการเรียนรู้วิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบมีความเหมาะสมทั้งในเรื่องบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ในการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะธรรมกับาบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้	1	0	1	1	1	1	1	0.83	ข. ไม่แน่ในเรื่องฟลอปัสก์ ต้องออกแบบสภาพการเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ฝึกปฏิบัติ

รายการประเมินแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการศึกษาทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	IOC							ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ค่าเฉลี่ย	
13. การจัดประสบการณ์ในรูปแบบการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตจริงเหมาะสมสามารถกระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดความสนใจ มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาด้วยตนเองมุ่งสู่การสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ด้วยตนเองอย่างคงทนถาวร	1	1	1	1	1	1	1	ข. ไม่แน่ใจเรื่องการสอนในเชิงจิตพิสัย ต้องมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน
14. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยสามารถแยกแยะกระบวนการเปลี่ยนทัศนคติและทำให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติเข้าใจถึงกระบวนการเหล่านั้นจนนำไปสู่การสร้างแนวปฏิบัติเชิงธรรมภิบาลที่คงทนถาวร	1	0	1	1	1	1	0.83	ข. ต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเรื่องดังกล่าว
15. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาจริงที่หลากหลายและอธิบายหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อให้นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนได้อย่างคงทนถาวร	1	0	1	1	1	1	0.83	
16. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีการศึกษาทางปัญญาจากต้นแบบผ่านการสอนทักษะทั่วไปก่อนทักษะเฉพาะ โดยสร้างลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้จากกรปรับทักษะพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การใช้กลยุทธ์ระดับสูงของผู้ฝึกปฏิบัติได้	1	1	1	1	1	1	1	
17. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีการศึกษาทางปัญญาจากต้นแบบผ่านการศึกษามีการเพิ่มความซับซ้อน ผ่านกรณีศึกษาที่ซับซ้อนเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดแนวปฏิบัติที่ต้องการ	0	0	1	1	1	1	0.67	ก. คำว่า "ซับซ้อน" ไม่ชัดเจนให้ ควรว่า "เลือกบททางสองแพร่ง" เพื่อให้ชัดเจน ข. ไม่แน่ใจเรื่องการสอนในเชิงจิตพิสัย ต้องมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน
18. วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีการศึกษาทางปัญญาจากต้นแบบผ่านการศึกษามีการเพิ่มความหลากหลายเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดแนวปฏิบัติที่ต้องการ	0	1	1	1	1	1	0.83	ก. คำว่า "หลากหลาย" ไม่ชัดเจน ควรเพิ่มว่า "เลือกบททางสองแพร่ง" เพื่อให้ชัดเจน

รายการประเมินแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมโดยวิธีการศึกษาแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์	IOC						ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	
19. การเรียนรู้จากกรณีศึกษาจริงในการเรียนรู้ด้วยวิธีการศึกษาแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อศึกษาโอกาสให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถถ่ายทอดประสบการณ์จริงในเรื่องแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	1	1	1	1	1	1	1
20. การเรียนรู้จากกรณีศึกษาจริงในการเรียนรู้ด้วยวิธีการศึกษาแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อศึกษากรณีศึกษาให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแก้ปัญหาผ่านแนวปฏิบัติจากสถานการณ์จริงภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	0	1	1	1	1	0.83
21. เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อศึกษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการสื่อสารกับที่เรียนต้นแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1	1
22. เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อศึกษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการรวมแรงร่วมใจในการพึ่งพาอาศัยและร่วมแบ่งประสบการณ์ซึ่งกันและกันกับที่เรียนต้นแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1	1
23. การเรียนรู้โดยวิธีการศึกษาแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อศึกษาเรียนรู้ในเรื่องการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ที่เรียนต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติสามารถแก้ปัญหาได้อย่างร่วมแรงร่วมใจ	1	0	1	1	1	1	0.83
การวัดและการประเมินผล							
24. การวัดและการประเมินผลทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับบัณฑิตนักศึกษา	0	1	1	1	1	1	0.83
ก. เสนอแนะให้ใช้การประเมินผลแบบ รุบริดส์สำหรับการประเมินผลเชิงจิตพิสัย เพื่อให้มีเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน							

ผลการตรวจสอบร่างแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์

ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คนพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้เกณฑ์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้หรือ IOC (Index of item objective congruence) โดยเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา
คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา
คะแนน -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหา

ผลการตรวจสอบร่างแผนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะว่าการจัดการเรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นเรื่องการพัฒนาผู้เรียนในเชิงจิตพิสัยที่มีความเป็นอัตวิสัย (Subjectivity) สูง ดังนั้น การวัดและการประเมินการเรียนรู้ในการเรียนรู้ที่ไม่มีคำตอบที่ชัดเจนเป็นเรื่องที่ยากและท้าทายมาก ดังนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Rubric Scoring) โดยให้เป็นระดับของคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 5 แล้วจัดลำดับความคาดหวังในเรื่องการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละระดับอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้สอนทราบในเรื่องของการวัดและการประเมินผลที่ชัดเจน อีกทั้ง การวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรจะวัดจากแนวปฏิบัติของผู้เรียนในบทบาทของเจ้าของกิจการ โดยการใช้กรณีศึกษาที่จำลองสถานการณ์จริงจะสามารถช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากผู้สอนต้นแบบในการปรับกระบวนการทัศนทางความคิดในเชิงกลยุทธ์มากขึ้น และการวัดผลสัมฤทธิ์จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดียวกันที่ใช้ประเมินทั้งก่อนการเรียนรู้ (pre-test) และหลังการเรียนรู้ (post-test) ที่มีระยะเวลาห่างกันประมาณ 104 วัน สามารถทำได้แต่ควรมีการจัดลำดับของคำถามให้ดูแตกต่างกัน อาทิเช่น แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้ควรมีการเรียงลำดับคำถามจากง่ายไปยาก ส่วนแบบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ควรสลับคำถามง่ายและยากคละกันไป

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลคะแนนตามเกณฑ์รูปรีคได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง (validation) จากผู้ทรงคุณวุฒิคือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งปีเพราะเป็นผู้ประกอบการที่มีการรับรองจากรางวัลธรรมาภิบาลระดับประเทศและมีแนวปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากที่สุด สามารถตัดสินบนความสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและคุณลักษณะธรรมาภิบาลจากที่เกิดจากประสบการณ์ตรงที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจจริง รวมทั้งการเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการมาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเสริมความถูกต้องของเกณฑ์ในการพิจารณาจะส่งผลให้การให้คะแนนในเรื่องผลสัมฤทธิ์มีความถูกต้องและเป็นธรรมมากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เฟสบุ๊กเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ว่าต้องสามารถวัดผลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของการเรียนรู้ด้วยเพราะการเรียนผ่านเฟสบุ๊กมีข้อดีที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา แต่ก็เป็นเรื่องที่ท้าทายในการที่ผู้เรียนจะเข้ามาเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ประสบความสำเร็จได้

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา
สาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
ในเครือข่ายสังคมออนไลน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง
การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
สำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
ในเครือข่ายสังคมออนไลน์
ตอนที่ 1: แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน
เกณฑ์ที่ 1 เรื่อง “การจ่ายค่าจ้าง เงินเดือนและค่าตอบแทนครบตามกฎหมาย”
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้เข้าถึงคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในเกณฑ์ที่ 1 ว่าด้วย “การจ่ายค่าจ้าง เงินเดือนและค่าตอบแทนครบตามกฎหมาย” ผ่านหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้

เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระที่กระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในเกณฑ์ที่ 1 ดังนี้

เกณฑ์ในการพิจารณา	หลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้อง	ขอบเขตของเนื้อหาสาระ
• จ่ายค่าจ้าง เงินเดือน และค่าตอบแทนครบถ้วนตามกฎหมาย	* หลักนิติธรรม * หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้	* การจ่ายค่าแรงงานไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ของกฎหมายแรงงาน * มีการจ่ายค่าล่วงเวลา เงินประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ค่าทำงานในวันหยุด ตามระเบียบของกฎหมายแรงงาน * ความขัดแย้งหรือกรณีพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง * มีการให้บำเหน็จบำนาญเมื่อเกษียณอายุงาน

ผ่านรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ ดังนี้

1. การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Collins, 2006)
2. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กเพื่อการศึกษา (Mazmen & Usluel, 2010)
3. การจัดการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)

4. ความสอดคล้องระหว่างพุทธิสัยและจิตพิสัยผ่านกระบวนการในการพัฒนาทางสติปัญญาของเพียเจตต์ (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005)

วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การถ่ายทอดคุณลักษณะในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานโดยพี่เลี้ยงต้นแบบ

1.1. พี่เลี้ยงต้นแบบแสดงต้นแบบในการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประเด็นหลักเพื่อปูพื้นฐานเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในเกณฑ์ที่ 1 ว่าด้วย “การจ่ายค่าจ้าง เงินเดือนและค่าตอบแทนครบตามกฎหมาย” (Collins, 2006)

“การเป็นผู้ประกอบการที่ดีต้องเปิดปฏิบัติตามบริบทของกฎหมาย โดยต้องมีการจ่ายค่าแรงตามเกณฑ์ของกฎหมายแรงงาน”

1.2. พี่เลี้ยงต้นแบบอธิบายถึงข้อบทกฎหมายแรงงานในบริษัทที่เจ้าของกิจการควรรับทราบและให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าแรงงานประเภทไหนที่จ่ายในเกณฑ์ขั้นต่ำ แรงงานประเภทไหนที่ควรให้มากกว่าเกณฑ์ ผ่านวิดีโอทัศน์ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก (Mazmen & Usluel, 2010)

1.3. พี่เลี้ยงต้นแบบจะถามผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊กว่า “ท่านมีความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นของการจ่ายค่าจ้าง เงินเดือนและค่าตอบแทนครบตามกฎหมายในฐานะเจ้าของกิจการ” (Mazmen & Usluel, 2010)

1.4. ผู้ฝึกปฏิบัติแต่ละท่านจะตอบสนองต่อการเรียนรู้เรื่องดังกล่าวในเฟสบุ๊ก โดยเลือกกดปุ่ม “เข้าใจ” “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่เข้าใจ” อีกทั้ง ผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถเขียนแนวคิดของตนเองเพิ่มเติมในรูปแบบของการคอมเมนต์ (Comment) ผ่านการเขียน (Collins, 2006; Mazmen & Usluel, 2010)

1.5. พี่เลี้ยงต้นแบบหรือผู้เชี่ยวชาญการในเรื่องธรรมาภิบาลจะให้การชี้แนะเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดความชัดเจนและเข้าใจในเรื่องที่กำลังเรียนรู้ผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Mazmen & Usluel, 2010)

ขั้นที่ 2 การดูซึมหรือซึมซับคุณลักษณะธรรมาภิบาลในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานของผู้ฝึกปฏิบัติ

2.1. ผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกท้าทายด้วยเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้นจากพี่เลี้ยงต้นแบบโดยใช้กรณีศึกษาจากสถานการณ์จริง (Collins, 2006; มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554) โดยถูกกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นว่า “ถ้าผู้ฝึกปฏิบัติอยู่ในสถานการณ์ของการเป็นเจ้าของกิจการจะทำอะไรที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร”

“ถ้ามีพนักงานต่างด้าวชาวเมียนมาร์ที่ไม่มีบัตรประจำตัว (เนื่องจากหลบหนีเข้ามาอยู่ในประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย) มาขอสมัครงานกับท่าน 10 คน ซึ่งท่านสามารถจ่ายค่าจ้างแรงงานเพียงร้อยละ 50 ของคนงานทั่วไป ช่วยลดต้นทุนในการทำธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจที่กำลังซบเซา ยอดขายของบริษัทลดลงอย่างต่อเนื่อง ผู้ฝึกปฏิบัติที่อยู่ในบริบทของการเป็นเจ้าของกิจการจะอย่างไร”

2.2. ผู้ฝึกปฏิบัติแต่ละท่านจะสื่อสารผ่านการเขียนที่ชัดเจนในเฟสบุ๊กในเรื่องแนวคิดที่อาจจะเหมือนกันหรือต่างกัน (เพราะผู้ฝึกปฏิบัติบางท่านศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการที่ให้ความสำคัญของรายรับทางตัวเลขเป็นเรื่องความสำเร็จสูงสุดของการทำธุรกิจ) (Collins, 2006; Mazman & Usluel, 2010)

2.3. พี่เลี้ยงต้นแบบต้องคอยชี้แนะและคอยให้ความช่วยเหลือผู้ฝึกปฏิบัติที่มีแนวคิดที่แตกต่างจากพี่เลี้ยงต้นแบบเนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่สมดุลงของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Mazman & Usluel, 2010)

2.4. ผู้ชำนาญการในเรื่องธรรมาภิบาลจะช่วยเสริมองค์ความรู้และแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Mazman & Usluel, 2010)

ขั้นที่ 3 การปรับรับและจัดระบบของทัศนคติใหม่ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติ

3.1. ผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกท้าทายด้วยเนื้อหาที่กระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงกลยุทธ์ผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องโดยพี่เลี้ยงต้นแบบต้องเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้หลากหลายและซับซ้อน (Collins, 2006; มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005) เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนได้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถปรับรับและจัดระบบกับความขัดแย้งระหว่างประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่

“ถ้าพนักงานต่างด้าวที่มีบัตรประจำตัวในโรงงานของท่านมาขอร้องให้ท่านช่วยรับเพื่อนที่เป็นคนบ้านเดียวกันแต่ลักลอบเข้ามาอยู่ในประเทศไทยและไม่มีบัตรประจำตัว แต่อยากให้เห็นแก่มนุษยธรรมเพราะถ้าไม่让他ทำงาน ก็จะไม่มียาอาหารกิน โดยพนักงานคนนี้ขอรับเงินเดือนละ 6,000 บาท ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของกฎหมายแรงงาน ถ้าท่านเป็นเจ้าของกิจการ ท่านจะอย่างไร”

3.2. ผู้ฝึกปฏิบัติฝึกทบทวนความคิดจากกรณีศึกษาใหม่ที่หลากหลายและซับซ้อนขึ้น โดยต้องเปรียบเทียบจากกรณีศึกษาเดิม เพื่อเลือกแนวปฏิบัติที่ตนเองยึดถือ (Collins, 2006)

3.3. ผู้ฝึกปฏิบัติแต่ละท่านสื่อสารผ่านการเขียนที่ชัดเจนในเฟสบุ๊กในเรื่องแนวคิดที่อาจจะเหมือนกันหรือต่างกัน (Collins, 2006; Mazman & Usluel, 2010)

3.4. ในกรณีที่แนวคิดของผู้ฝึกปฏิบัติยังมีความแตกต่างจากพีเลียงต้นแบบ พีเลียงต้นแบบต้องชี้แนะและให้ความช่วยเหลือผู้ฝึกปฏิบัติเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่สมดุลของผู้ฝึกปฏิบัติยังคงอยู่ผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

3.5. ผู้ชำนาญการในเรื่องธรรมาภิบาลจะช่วยเสริมองค์ความรู้และแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Mazman & Usluel, 2010)

3.6. พีเลียงต้นแบบต้องกระตุ้นผู้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้คิดในเชิงลึกเพื่อนำไปสู่การปรับรับและจัดระบบของทัศนคติใหม่ผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก

ขั้นที่ 4 การเกิดความสมดุลเชิงทัศนคติของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างคงทนถาวร

4.1. ผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกทำลายจากพีเลียงต้นแบบด้วยเนื้อหาที่กระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงกลยุทธ์ผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงที่หลากหลายและซับซ้อนอย่างต่อเนื่องจนสามารถสร้างสมดุลเชิงทัศนคติผ่านประสบการณ์ใหม่ที่ตนเองยอมรับอย่างคงทนถาวร (Collins, 2006; มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554; Lall and Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005)

“นายสมชายทำงานในองค์กรของท่านนานกว่า 15 ปีและกำลังจะเกษียณอายุ 60 ปี ในอีก 2 เดือนข้างหน้า ปรากฏว่านายสมชายประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตก่อนที่จะได้รับเงินบำนาญเกษียณอายุ (ซึ่งเท่ากับ 24 เดือนของเงินเดือนเดือนสุดท้าย) หรือเท่ากับ 2.4 ล้านบาทเพราะนายสมชายมีเงินเดือนเดือนล่าสุดประมาณ 100,000 บาทต่อเดือน นานสิริพล หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรบุคคลแจ้งท่านว่าเนื่องจากนายสมชายเสียชีวิตก่อนที่จะเกษียณอายุงาน นายจ้างมีสิทธิ์ที่จะไม่จ่ายเงินบำนาญเกษียณอายุได้ ซึ่งจะทำให้ท่านในฐานะนายจ้างสามารถลดค่าใช้จ่ายและมีรายได้มากขึ้น ในฐานะเจ้าของกิจการ ท่านจะเลือกปฏิบัติอย่างไร”

4.2. เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติเกิดสมดุลในเรื่องทัศนคติใหม่ได้เหมือนพีเลียงต้นแบบ พีเลียงต้นแบบจะทำลายให้ผู้ฝึกปฏิบัติสำรวจค้นหาแนวคิดจากผู้ฝึกปฏิบัติท่านอื่นในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยพีเลียงต้นแบบจะตั้งกระทู้ในเฟสบุ๊กว่าทำไมผู้ฝึกปฏิบัติ ก ที่ปรับรับกับทัศนคติใหม่มีแนวคิดที่แตกต่างผู้ฝึกปฏิบัติ ข ที่ยังไม่เกิดสมดุลในเรื่องการปรับทัศนคติใหม่ (Collins, 2006; Lall and Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

4.3. พี่เลี้ยงต้นแบบกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการสื่อสารในเฟซบุ๊กเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันและเป็นการโน้มน้าวให้ผู้ฝึกปฏิบัติที่ยังไม่ปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ผ่านการเขียนในเฟซบุ๊ก (Collins, 2006; Lall and Lall, 1983 อ้างถึงใน ศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

4.4. ผู้ชำนาญการในเรื่องธรรมาภิบาลจะช่วยเสริมองค์ความรู้และแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในเฟซบุ๊ก (Mazman & Usluel, 2010)

4.5. เมื่อผู้ฝึกปฏิบัติทั้งหมดสามารถเข้าสู่ภาวะสมดุลในการปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ พี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติอภิปรายประเด็นผ่านการเขียนในเฟซบุ๊กเพื่อสรุปเป็นแนวทางในการเรียนรู้ร่วมกัน

4.6. พี่เลี้ยงต้นแบบสรุปประเด็นที่เรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในเกณฑ์ที่ 1 ว่าด้วย “การจ่ายค่าจ้าง เงินเดือนและค่าตอบแทนครบตามกฎหมาย” ผ่านหลักนิติธรรมและหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ผ่านการเขียนในเฟซบุ๊ก

เครื่องมือการเรียนรู้ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้

- เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก
- อินเทอร์เน็ต
- สื่อการเรียนการสอนผ่านระบบโสตและวิดิทัศน์
- การจัดเตรียมสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมพาวเวอร์ลันช์ (Power Lunch) ทุก 2 สัปดาห์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

การวัดและการประเมินผล

1. การวิเคราะห์สาระเชิงคุณภาพในเกณฑ์ตามหน่วยการศึกษาผ่านแบบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อประเมินคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาผ่านเกณฑ์รูบรีค ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

2. การประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ

3. การประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบ

4. การประเมินคะแนนผ่านการเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก มีดังนี้

4.1. ระยะเวลาที่กรณีสึกษาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ถูกโพสต์ (Post)

4.2. ปริมาณของการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการกดไลค์ (Like)

4.3. คุณภาพและปริมาณของการสื่อสารผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติ และระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติด้วยกันเองโดยการคอมเมนต์ (Comment)

โดยคะแนนรวมในแต่ละแนวปฏิบัติเกณฑ์จะเท่ากับ 11 หรือ 9 คะแนน ดังนี้

ก. นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละกรณีศึกษาผ่านการกด “Like” หรือ “สนใจ” จะได้รับคะแนน 1 คะแนนทุก ๆ ครั้งที่เกิด (แต่ละแนวปฏิบัติจะมี 2-3 กรณีศึกษา)

ข. นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในแต่ละกรณีศึกษาผ่านการ “เสนอแนะ” หรือ “Comment” จะได้รับคะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนน ตามเกณฑ์ระบุไว้ (แต่ละแนวปฏิบัติจะมี 2-3 กรณีศึกษา) ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักรู้จากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ทั้งนี้ คะแนนพิเศษสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการ “เสนอแนะ” หรือ “Comment” เป็นคนแรกจะได้รับคะแนนเพิ่ม 1 คะแนนในแต่ละกรณีศึกษา (แต่ละแนวปฏิบัติ จะมี 2-3 กรณีศึกษา)

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง
การพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
สำหรับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจโดยใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ
ในเครือข่ายสังคมออนไลน์
ตอนที่ 2: แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน
เกณฑ์ที่ 2 เรื่อง “มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนให้พนักงานเป็นระยะตาม
ความเหมาะสม”เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้เข้าถึงคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในเกณฑ์ที่ 2 ว่าด้วย “มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้พนักงานเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม” ผ่านหลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าและหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้

เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระที่กระตุ้นให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในเกณฑ์ที่ 2 ดังนี้

เกณฑ์ในการพิจารณา	หลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้อง	ขอบเขตของเนื้อหาสาระ
• มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้พนักงาน เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> * หลักความโปร่งใส * หลักความคุ้มค่า * หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ 	<ul style="list-style-type: none"> * นายจ้างมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการประเมินผลงานและการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทน ที่สอดคล้องกับความคุ้มค่าที่นายจ้างได้รับจากพนักงาน * นายจ้างมีการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนให้กับพนักงานเป็นระยะสอดคล้องกับผลกำไรที่เหมาะสมขององค์กร * นายจ้างมีการแจ้งให้พนักงานทราบล่วงหน้าในเรื่องการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทน

ผ่านรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ ดังนี้

1. การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (Collins, 2006)
2. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คเพื่อการศึกษา (Mazmen & Usluel, 2010)
3. การจัดการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554)
4. ความสอดคล้องระหว่างพุทธิสัยและจิตพิสัยผ่านกระบวนการในการพัฒนาทางสติปัญญาของเพียเจตต์ (Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005)

วิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การถ่ายทอดคุณลักษณะในเรื่องแนวปฏิบัติที่ติดต่อพนักงานโดยพี่เลี้ยงต้นแบบ

1.1. พี่เลี้ยงต้นแบบแสดงต้นแบบในการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประเด็นหลักเพื่อปูพื้นฐานเรื่องแนวปฏิบัติที่ติดต่อพนักงานในเกณฑ์ที่ 2 ว่าด้วย “มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้พนักงานเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม” (Collins, 2006)

“การเป็นนายจ้างที่ดีต้องมีความชัดเจนในเรื่องการขึ้นเงินเดือนหรือผลตอบแทนของพนักงานซึ่งสะท้อนได้จากความคุ้มค่าที่องค์กรได้รับจากบุคลากรนั้นๆ”

1.2. พี่เลี้ยงต้นแบบแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ในการชี้แจงหลักเกณฑ์ในการขึ้นเงินเดือนที่ชัดเจนและโปร่งใสให้กับพนักงานว่าต้องทำอะไร เมื่อไรควรเปิดโอกาสให้พนักงานซักถาม ผ่านวิดิทัศน์ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก (Mazmen & Usluel, 2010)

1.3. พี่เลี้ยงต้นแบบจะถามผู้ฝึกปฏิบัติในเฟสบุ๊กว่า “ท่านมีความเข้าใจในเรื่องหลักการเบื้องต้นของระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้พนักงานเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมในฐานะเจ้าของกิจการ” (Mazmen & Usluel, 2010)

1.4. ผู้ฝึกปฏิบัติจะตอบสนองต่อการเรียนรู้เรื่องดังกล่าวในเฟสบุ๊ก โดยเลือกกดปุ่ม “เข้าใจ” “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่เข้าใจ” อีกทั้ง ผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถเขียนแนวคิดของตนเองเพิ่มเติมในรูปแบบของการคอมเมนต์ (Comment) ในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Mazmen & Usluel, 2010)

1.5. พี่เลี้ยงต้นแบบหรือผู้เชี่ยวชาญการในเรื่องธรรมาภิบาลจะให้การชี้แนะเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดความชัดเจนและเข้าใจในเรื่องที่กำลังเรียนรู้ผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Mazmen & Usluel, 2010)

ขั้นที่ 2 การดูซึมหรือซึมซับคุณลักษณะธรรมาภิบาลในเรื่องแนวปฏิบัติที่ติดต่อพนักงานของผู้ฝึกปฏิบัติ

2.1. ผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกท้าทายด้วยเนื้อหาเชิงกลยุทธ์ที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้นจากพี่เลี้ยงต้นแบบโดยใช้กรณีศึกษาจากสถานการณ์จริง (Collins, 2006; มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554) โดยถูกกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นว่า “ถ้าผู้ฝึกปฏิบัติอยู่ในสถานการณ์ของการเป็นเจ้าของกิจการจะทำอะไรที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร”

“ท่านในฐานะเจ้าของกิจการกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาว่าจะตัดรายได้ของบริษัทในปีนี้ร้อยละ 10 เพื่อนำมาจ่ายเป็นค่าโบนัสให้กับพนักงานของบริษัท ทั้ง ๆ ที่บริษัทของท่านประสบเหตุการณ์มหาอุทกภัยครั้งใหญ่ ไม่สามารถรับรู้รายได้กว่า 3 เดือนเพราะโรงงานถูก

น้ำท่วมทั้งหมด โดยที่ท่านก็จ่ายเงินเดือนให้กับพนักงานในช่วง 3 เดือนที่ถูกน้ำท่วมตามปกติ แล้วจำเป็นต้องจ่ายโบนัสด้วยหรือไม่ ดังนั้น ท่านอยู่ระหว่างทางสองแพร่งในการตัดสินใจเรื่องดังกล่าว ถ้าท่านอยู่ในบริบทของการเป็นเจ้าของกิจการจะอย่างไร”

2.2. ผู้ฝึกปฏิบัติแต่ละท่านสื่อสารผ่านการเขียนที่ชัดเจนในเฟสบุ๊กในเรื่องแนวคิดที่อาจจะเหมือนกันหรือต่างกัน (เพราะผู้ฝึกปฏิบัติบางท่านศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการที่ให้ความสำคัญของรายรับทางตัวเลขเป็นเรื่องความสำเร็จสูงสุดของการทำธุรกิจ) (Collins, 2006; Mazman & Usluel, 2010)

2.3. พี่เลี้ยงต้นแบบต้องคอยชี้แนะและคอยให้ความช่วยเหลือผู้ฝึกปฏิบัติที่มีแนวคิดที่แตกต่างจากพี่เลี้ยงต้นแบบเนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่สมดุลของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Mazman & Usluel, 2010)

2.4. ผู้ชำนาญการในเรื่องธรรมาภิบาลจะช่วยเสริมองค์ความรู้และแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Mazman & Usluel, 2010)

ขั้นที่ 3 การปรับรับและจัดระบบของทัศนคติใหม่ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ฝึกปฏิบัติ

3.1. ผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกท้าทายด้วยเนื้อหาที่กระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงกลยุทธ์ผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องโดยพี่เลี้ยงต้นแบบต้องเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้หลากหลายและซับซ้อน (Collins, 2006; มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005) เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถถ่ายโอนสิ่งที่เรียนได้เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติจะสามารถปรับรับและจัดระบบกับความขัดแย้งระหว่างประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่

"ถ้ากิจการของท่านประสบปัญหาในเรื่องสภาวะยากลำบากในการขายสินค้าเพราะร้านของท่านอยู่ในบริเวณที่มีการประท้วง รายได้หดหายกว่า 2 เดือน แต่ค่าใช้จ่ายของพนักงานที่เยอะมากขึ้นเรื่อย ๆ ท่านกำลังคิดที่จะลดประมาณพนักงานเพื่อให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่าย แต่พนักงานของท่านล้วนอยู่กับท่านมานาน อายุก็มาก ถ้าตกงานในครั้งนี้อาจจะไม่สามารถหางานได้เลย จะทำให้เดือดร้อนในภาพรวม ถ้าท่านเป็นเจ้าของกิจการ ท่านจะอย่างไร"

3.2. ผู้ฝึกปฏิบัติฝึกทบทวนความคิดจากกรณีศึกษาใหม่ที่หลากหลายและซับซ้อนขึ้น โดยต้องเปรียบเทียบจากกรณีศึกษาเดิม เพื่อเลือกแนวปฏิบัติที่ตนเองยึดถือ (Collins, 2006)

3.3. ผู้ฝึกปฏิบัติแต่ละท่านสื่อสารผ่านการเขียนที่ชัดเจนในเฟสบุ๊กในเรื่องแนวคิดที่อาจจะเหมือนกันหรือต่างกัน (Collins, 2006; Mazman & Usluel, 2010)

3.4. ในกรณีที่แนวคิดของผู้ฝึกปฏิบัติยังมีความแตกต่างจากพีเลียงตันแบบ พีเลียงตันแบบ ต้องชี้แนะและให้ความช่วยเหลือผู้ฝึกปฏิบัติเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่สมดุลของผู้ฝึกปฏิบัติยังคงอยู่ผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ , 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

3.5. ผู้ชำนาญการในเรื่องธรรมาภิบาลจะช่วยเสริมองค์ความรู้และแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Mazman & Usluel, 2010)

3.6. พีเลียงตันแบบต้องกระตุ้นผู้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้คิดในเชิงลึก เพื่อนำไปสู่การปรับรับและจัดระบบของทัศนคติใหม่ผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

ขั้นที่ 4 การเกิดความสมดุลเชิงทัศนคติของผู้ฝึกปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างคงทนถาวร

4.1. ผู้ฝึกปฏิบัติจะถูกทำลายจากพีเลียงตันแบบด้วยเนื้อหาที่กระตุ้นให้เกิดการคิดเชิงกลยุทธ์ผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงที่หลากหลายและซับซ้อนอย่างต่อเนื่องจนสามารถสร้างสมดุลเชิงทัศนคติผ่านประสบการณ์ใหม่ที่ตนเองยอมรับอย่างคงทนถาวร (Collins, 2006; มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005)

“นายประกิตเป็นผู้จัดการทีมขายที่มีบทบาทในการรับผิดชอบในการสร้างยอดขายให้องค์กรอย่างต่อเนื่องย่อมได้รับการโบนัสและผลตอบแทนประจำปีมากกว่านายปราชญ์ผู้จัดการทีมพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพราะการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ไม่ได้เป็นงานที่ยากเท่ากับงานขาย ถ้าท่านเป็นเจ้าของกิจการ ท่านจะพิจารณาประเด็นดังกล่าวอย่างไร”

4.2. เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติเกิดสมดุลในเรื่องทัศนคติใหม่ได้เหมือนพีเลียงตันแบบ พีเลียงตันแบบจะทำลายให้ผู้ฝึกปฏิบัติสำรวจค้นหาแนวคิดจากผู้ฝึกปฏิบัติท่านอื่นในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยพีเลียงตันแบบจะตั้งกระทู้ในเฟสบุ๊กว่าทำไมผู้ฝึกปฏิบัติ ก ที่ปรับรับกับทัศนคติใหม่มีแนวคิดที่แตกต่างผู้ฝึกปฏิบัติ ข ที่ยังไม่เกิดสมดุลในเรื่องการปรับทัศนคติใหม่ (Collins, 2006; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

4.3. พีเลียงตันแบบกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการสื่อสารในเฟสบุ๊กเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันและเป็นการโน้มน้าวให้ผู้ฝึกปฏิบัติที่ยังไม่ปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Collins, 2006; Lall & Lall, 1983 อ้างถึงในศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2553; Miller, 2005; Mazman & Usluel, 2010)

4.4. ผู้ชำนาญการในเรื่องธรรมาภิบาลจะช่วยเสริมองค์ความรู้และแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก (Mazman & Usluel, 2010)

4.5. เมื่อผู้ฝึกปฏิบัติทั้งหมดสามารถเข้าสู่ภาวะสมดุลในการปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่ พี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติอภิปรายประเด็นผ่านการเขียนในเฟสบุ๊กเพื่อสรุปเป็นแนวทางในการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการเขียนในเฟสบุ๊ก

4.6. พี่เลี้ยงต้นแบบสรุปประเด็นที่เรียนรู้ในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลในเรื่องแนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานในเกณฑ์ที่ 2 ว่าด้วย “มีระบบการเพิ่มเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนให้พนักงานเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม” ผ่านหลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าและหลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้

เครื่องมือการเรียนรู้ อุปกรณ์และสื่อที่ใช้

- เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก
- อินเทอร์เน็ต
- สื่อการเรียนการสอนผ่านระบบโสตและวิดิทัศน์
- การจัดเตรียมสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรม

การวัดและการประเมินผล

1. การวิเคราะห์สาระเชิงคุณภาพในเกณฑ์ตามหน่วยการศึกษาผ่านแบบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อประเมินคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษาผ่านเกณฑ์ระบุไว้ ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับแก้และจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับแก้ประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

2. การประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ

3. การประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบทบาทของ พี่เลี้ยงต้นแบบ

4. การประเมินคะแนนผ่านการเรียนรู้ในเฟซบุ๊ก มีดังนี้

4.1. ระยะเวลาที่กรณีศึกษาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ถูกโพสต์ (Post)

4.2. ปริมาณของการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการกดไลค์ (Like)

4.3. คุณภาพและปริมาณของการสื่อสารผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติ และระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติด้วยกันเองโดยการคอมเมนต์ (Comment)

โดยคะแนนรวมในแต่ละแนวปฏิบัติเกณฑ์จะเท่ากับ 11 หรือ 9 คะแนน ดังนี้

ก. นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละกรณีศึกษาผ่านการกด “Like” หรือ “สนใจ” จะได้รับคะแนน 1 คะแนนทุก ๆ ครั้งที่กด (แต่ละแนวปฏิบัติจะมี 2-3 กรณีศึกษา)

ข. นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในแต่ละกรณีศึกษาผ่านการ “เสนอแนะ” หรือ “Comment” จะได้รับคะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนน ตามเกณฑ์รูบริค (แต่ละแนวปฏิบัติจะมี 2-3 กรณีศึกษา) ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพี่เลี้ยงต้นแบบ

3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ทั้งนี้ คะแนนพิเศษสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการ “เสนอแนะ” หรือ “Comment” เป็นคนแรกจะได้รับคะแนนเพิ่ม 1 คะแนนในแต่ละกรณีศึกษา (แต่ละแนวปฏิบัติ จะมี 2-3 กรณีศึกษา)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาคู่มือกิจกรรมกับลูกชายวัยประถมวัยโดยใช้กิจกรรมทางกายและนาฏศิลป์

พหุศาสตร์ (วิชาบูรณาการ)	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	วิธีการและกระบวนการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	แหล่งที่มาของข้อมูล
<p>1. (4) เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลจากภาพวาดและนาฏศิลป์ในการอธิบายความหมายของภาพวาดและนาฏศิลป์</p> <p>• การรู้ค่าของภาพวาดและนาฏศิลป์</p> <p>• การรู้ค่าของภาพวาดและนาฏศิลป์ในการอธิบายความหมายของภาพวาดและนาฏศิลป์</p> <p>• การรู้ค่าของภาพวาดและนาฏศิลป์ในการอธิบายความหมายของภาพวาดและนาฏศิลป์</p>	<p>ขั้นที่ 1 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 2 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 3 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 4 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 5 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p>	<p>ขั้นที่ 1 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 2 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 3 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 4 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 5 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p>	<p>ขั้นที่ 1 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 2 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 3 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 4 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 5 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p>	<p>ขั้นที่ 1 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 2 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 3 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 4 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>ขั้นที่ 5 การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p>	<p>1. การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>2. การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>3. การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>4. การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p> <p>5. การนำภาพวาดและนาฏศิลป์มาแสดงต่อหน้าชั้นเรียน</p>

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ในเฟสบู๊ทเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาล
ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ในเฟสบุ๊กเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนิสิตนักศึกษา

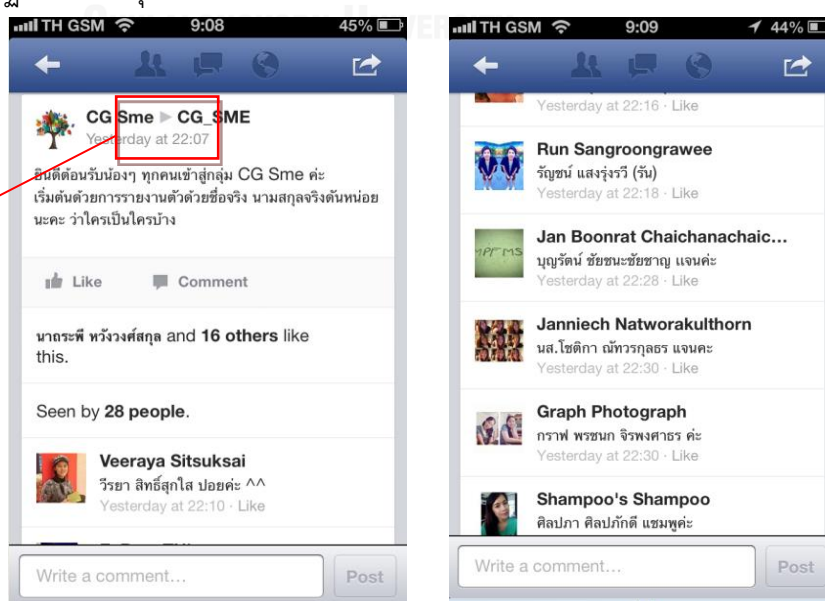
ผู้วิจัยได้ทดลองแผนการเรียนรู้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์กับ
นิสิตนักศึกษาในบทบาทของผู้ฝึกปฏิบัติ โดยมีลำดับขั้นตอนในการการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ก. ผู้วิจัยสร้างกลุ่มเฉพาะเพื่อการเรียนรู้ (close group) ในเครือข่ายสังคมออนไลน์
เฟสบุ๊กภายใต้ชื่อ CG_SME โดยเป็นกลุ่มปิดเฉพาะที่เปิดรับสมาชิกที่เกิดจากการเชิญเข้าร่วมเป็น
สมาชิกของกลุ่มเท่านั้น และผู้วิจัยในฐานะเจ้าของกลุ่มจะเป็นผู้มีสิทธิในการรับคนเข้ากลุ่มเท่านั้น
โดยนิสิตนักศึกษาได้รับการเชิญให้เข้ากลุ่มโดยแจ้งชื่อของผู้ใช้เฟสบุ๊ก (Facebook' username) หรือ
อีเมลล์ (e-mail) ในวันปฐมนิเทศ ซึ่งพบว่านิสิตนักศึกษาทั้ง 51 คนมีการใช้เฟสบุ๊กผ่านโทรศัพท์
สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตอยู่แล้ว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสามารถเชิญนิสิตนักศึกษาทั้ง 51 คนเข้าร่วมกลุ่ม
CG_SME ได้เรียบร้อย

ข. หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเพิ่ม (add) นิสิตนักศึกษาในกลุ่ม CG_SME เรียบร้อย
แล้ว ผู้วิจัยโพสต์ข้อความในเฟสบุ๊กกลุ่มเพื่อแจ้งให้นิสิตศึกษารายงานตัวเพื่อเป็นการยืนยันความ
ถูกต้องอีกครั้ง โดยการโพสต์ข้อความของผู้วิจัยในแต่ละครั้งจะใช้ชื่อกลุ่มว่า “CG Sme” และนำ
รายชื่อของนิสิตนักศึกษาทั้งหมดที่รายงานตัวไปยืนยันความเป็นนิสิตนักศึกษากับผู้ประสานงาน
โครงการเบต้า ยังองเทอเพรอนอร์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครั้งสุดท้ายก่อนเริ่มเรียนในเฟสบุ๊ก
โดยมีผู้ฝึกปฏิบัติที่ลงทะเบียนทั้งหมด 51 คน ตามแผนภาพ ก

แผนภาพ ก หน้าจอแสดงการสื่อความให้ผู้ฝึกปฏิบัติรายงานตัวและการแนะนำตัวของผู้ฝึก
ปฏิบัติในเฟสบุ๊ก

ชื่อกลุ่มปิด
เฉพาะ
CG_SME

ค. ผู้วิจัยเรียนเชิญผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับรางวัล
 ธรรมาภิบาลดีเด่นแห่งปี ทั้ง 3 ท่านในบทบาทของพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องธรรมาภิ
 บาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1 ท่าน เข้าในกลุ่ม CG_SME และได้มีการโพสต์ประวัติ
 ของพี่เลี้ยงต้นแบบเพื่อแนะนำให้ผู้ฝึกปฏิบัติทราบอีกครั้ง ตามแผนภาพ ข

แผนภาพ ข หน้าจอแสดงการสื่อความแนะนำพี่เลี้ยงต้นแบบให้ผู้ฝึกปฏิบัติทราบในเฟสบุ๊ก

ง. ผู้วิจัยโพสต์กติกาและเกณฑ์ในการให้คะแนนในการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคม
 ออนไลน์เฟสบุ๊กอีกครั้ง โดยย้ำว่าในการเรียนทั้งหมด 28 เกณฑ์ โดยเครื่องมือในการเรียนรู้จะ
 ประกอบได้ด้วยวิดีโอคลิปจากพี่เลี้ยงต้นแบบในการถ่ายทอดแนวปฏิบัติในแต่ละเกณฑ์ 1 วิดีโอคลิป
 และตามด้วยกรณีศึกษาจำนวน 3 กรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์ โดยกรณีศึกษาจะเริ่มจากง่ายไปยาก
 หลากหลายและซับซ้อนในแต่ละเกณฑ์ โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ผู้ฝึกปฏิบัติที่เข้ามาเรียนรู้ผ่านการกด “LIKE” หรือ “สนใจ” จะได้รับ
 คะแนน 1 คะแนนทุก ๆ ครั้งที่เกิด
- ผู้ฝึกปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในการ “เสนอแนะ” หรือ “Comment” จะได้รับ
 คะแนนระหว่าง 0 ถึง 5 คะแนน ตามเกณฑ์รูปรีด ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเลือกแนวปฏิบัติที่ผิดต่อหลักธรรมาภิบาล

1 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติรับรู้แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับคุณลักษณะ
 ธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเห็นด้วยในระดับพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านพีเลียงต้นแบบ

3 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดการตระหนักจากการดูดซึมหรือซึมซับประสบการณ์ใหม่ที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างมีความหมายของผู้ฝึกปฏิบัติ

4 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ซึ่งเกิดจากการปรับรับและจัดระบบระหว่างประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เก่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัย

5 คะแนน หมายถึง ผู้ฝึกปฏิบัติสามารถวิเคราะห์ผ่านการคิดเชิงกลยุทธ์ขั้นสูงที่สามารถสร้างสมดุลระหว่างการสร้างผลกำไรทางธุรกิจและการรู้จักรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเกิดจากการปรับรับประสบการณ์ใหม่เพื่อรักษาการเปลี่ยนทัศนคติเชิงจิตพิสัยอย่างคงทนถาวร

ดังนั้น ผู้วิจัยจะพิจารณาจากแนวทางในการแสดงความคิดเห็นของผู้ฝึกปฏิบัติในภาพรวมเป็นสำคัญ หมายความว่า ในช่วงแรกของการเรียนรู้ในแต่ละเกณฑ์ ผู้ฝึกปฏิบัติอาจจะเริ่มแสดงความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางของพีเลียงต้นแบบ แต่เมื่อเกิดการปฏิสัมพันธ์กับพีเลียงต้นแบบมากขึ้นก็สามารถเปลี่ยนแนวคิดของผู้ฝึกปฏิบัติในช่วงท้าย ซึ่งก็จะทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้คะแนนเต็ม 5 ได้ในที่สุด เพราะฉะนั้น ไม่ว่าผู้ฝึกปฏิบัติจะเสนอแนะกี่ครั้งก็ตาม คะแนนเต็มในภาพรวมก็จะอยู่ที่ 5 คะแนน เพราะผู้วิจัยพิจารณาภาพรวมเป็นหลัก ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการ “เสนอแนะ” หรือ “Comment” เป็นคนแรกจะได้รับคะแนนเพิ่ม 1 คะแนนในแต่ละกรณีศึกษา ดังนั้น นิสิตนักศึกษาจะได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากับ 11 คะแนนในแต่ละเกณฑ์ (5 คะแนนเต็มจากการเสนอแนะ 3 คะแนนจากการเรียนรู้ผ่านการกด “LIKE” ของแต่ละกรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์รวม 3 กรณีศึกษาและ 3 คะแนนสำหรับการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะคนแรกของแต่ละกรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์รวม 3 กรณีศึกษา) ตามแผนภาพ ค

แผนภาพ ค หน้าจอแสดงการสื่อความเกณฑ์และกติกาในการให้คะแนนการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คให้ผู้ฝึกปฏิบัติทราบ

เกณฑ์ในการให้คะแนนผ่านเครื่องมือเฟสบุ๊ค (facebook)

- บัณฑิตศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกด "LIKE" หรือ "สนใจ" จะได้รับคะแนน 1 คะแนนในแต่ละเกณฑ์
- บัณฑิตศึกษาที่มีส่วนร่วมในการ "เสนอแนะ" หรือ "Comment" จะได้รับคะแนนระหว่าง 2 ถึง 5 คะแนน

ในแต่ละเกณฑ์ที่โพสต์ในเฟสบุ๊ค โดยแบ่งเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

8 คะแนน หมายถึง ผู้ปฏิบัติมีผลงานปฏิบัติที่ดีเยี่ยมมาก

1 คะแนน หมายถึง ผู้ปฏิบัติมีส่วนไม่มากปฏิบัติต่อข้อเสนอกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านสื่อสังคม

2 คะแนน หมายถึง ผู้ปฏิบัติมีความสนใจในประเด็นที่ฐานที่เสนอแนะกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านสื่อสังคม

3 คะแนน หมายถึง ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในประเด็นที่เสนอแนะกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ถ่ายทอดผ่านสื่อสังคม

4 คะแนน หมายถึง ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในหลักการสื่อสารที่ส่งต่อจากภาพที่รับและจัดจนบรรพบุรุษประสพการณ์ไปและประสพการณ์นำมาประยุกต์กับบริบทของตัวเอง

5 คะแนน หมายถึง ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในหลักการสื่อสารที่ส่งต่อจากภาพที่รับและจัดจนบรรพบุรุษประสพการณ์ไปและประสพการณ์นำมาประยุกต์กับบริบทของตัวเอง

- บัณฑิตศึกษาที่มีส่วนร่วมในการ "เสนอแนะ" หรือ "Comment" เป็นคนแรกจะได้รับคะแนน 1 คะแนน

ในแต่ละเกณฑ์ที่โพสต์ในเฟสบุ๊ค

- บัณฑิตศึกษาที่มีส่วนร่วมในการ "เสนอแนะ" หรือ "Comment" ในลักษณะที่ว่า "เห็นด้วย" หรือ "ไม่เห็นด้วย" ในแต่ละเกณฑ์ที่บัณฑิตท่านอื่น comment จะไม่ได้รับคะแนนเพิ่มเติม

สรุป

บัณฑิตศึกษาจะได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากับ 11 คะแนนในแต่ละเกณฑ์

- 5 คะแนนเก็บจากการเสนอแนะ

- 3 คะแนนจากการเรียนรู้ผ่านการกด "LIKE" ของแต่ละกรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์

รวม 3 กรณีศึกษา

- 3 คะแนนสำหรับการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะคนแรกของแต่ละกรณีศึกษาในแต่ละเกณฑ์

รวม 3 กรณีศึกษา

จ. ผู้วิจัยเริ่มทดลองการเรียนรู้ด้วยวิธีการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด 28 เกณฑ์ โดยในแต่ละเกณฑ์การเรียนรู้จะเริ่มการเรียนรู้ด้วยการ ถ่ายทอดแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากพี่เลี้ยงต้นแบบที่มีความโดดเด่นในแต่ละเกณฑ์ผ่านวิดีโอคลิปในยูทูป (YouTube) ซึ่งมีความยาวประมาณ 3 นาทีถึง 7 นาที โดยผู้วิจัยจะโพสต์ในเฟสบุ๊คเวลา 19:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ซึ่งเนื้อหาสาระในวิดีโอคลิปจะเน้นให้พี่เลี้ยงต้นแบบอธิบาย สาธิต แสดงต้นแบบในเรื่องแนวปฏิบัติของแต่ละเกณฑ์อย่างละเอียด เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้ศึกษาและเข้าใจแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดและขนาดย่อมอย่างชัดเจน และในช่วงท้ายของวิดีโอคลิปจะมีการสรุปประเด็นในเรื่องแนวปฏิบัติจากพี่เลี้ยงต้นแบบในแต่ละเกณฑ์เพื่อเป็นการทบทวนสาระสำคัญให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ ตามแผนภาพ ง

ฉ. หลังจากที่ถูกฝึกปฏิบัติได้ชมวิดีโอคลิปที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากพี่เลี้ยงต้นแบบในแต่ละเกณฑ์ ผู้ฝึกปฏิบัติที่มีข้อสงสัยจะเริ่มแสดงความคิดเห็นหรือตั้งคำถามเพื่อสอบถามพี่เลี้ยงต้นแบบผ่านการเขียนคอมเมนต์ในเฟสบุ๊ค และพี่เลี้ยงต้นแบบจะเริ่มชี้แนะและสอนเป็นต้นแบบในประเด็นที่ผู้ฝึกปฏิบัติมีข้อสงสัย ส่งผลให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติอย่างมีความหมาย ตามแผนภาพ จ

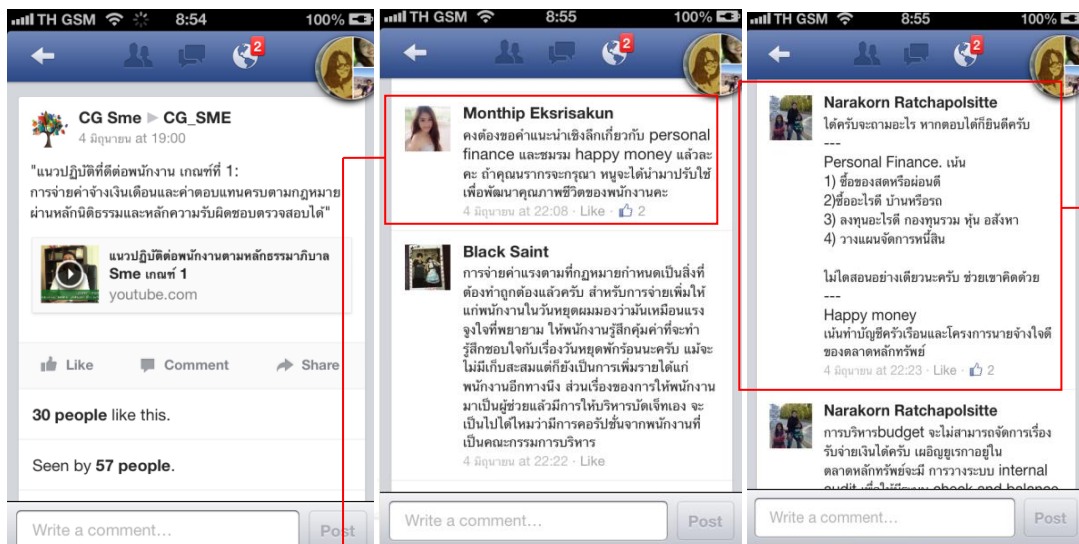
แผนภาพ ๑ หน้าจอแสดงการถ่ายทอดแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากพี่เลี้ยงต้นแบบผ่านวิดีโอคลิปในเฟสบุ๊ก

<p>แนวปฏิบัติที่ดีต่อพนักงานตามหลักธรรมาภิบาลของ SME</p>	<p>เกณฑ์ที่ 4 " สถานที่ทำงานและที่พักพนักงานถูกสุขอนามัยและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของพนักงาน "</p>	<p>บรากร อานพลสิทธิ์ ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ซูสก้า ดีไซน์ (กลุ่ม) จำกัด</p>
	<ul style="list-style-type: none"> จัดแบ่งพื้นที่ในการทำงานเพื่อป้องกันมิให้อายุและระดับในการรื้อถอน - สีเขียว คือพื้นที่การทำงาน - สีเหลือง คือทางเดิน - สีแดง คือพื้นที่สำหรับรถวิ่ง เรื่องความปลอดภัยและการรักษาพื้นที่คือ พนักงานที่ทำงานนี้ต้องไม่ดื่มแอลกอฮอล์หรือสูบบุหรี่ เป้าหมายหลักคือการทำงานแล้วได้ค่าตอบแทนที่ดี มีความสุขในการทำงานและไม่โดนเพิกเฉยหรือถูกดูถูกลง จุดที่เกาะเกี่ยวสินค้าหรือชิ้นงาน จะมีการขนถ่ายเป็นขั้นตอนซึ่งพนักงานต้องเป็นต้นเหตุของสิ่งนี้เอง จากนั้นต้องใส่อุปกรณ์ป้องกันเป็นหน้าที่กันพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> Safety Shoe ที่ใช้ในเหมืองหิน ไร่แล้วไม่เหมือนคนอื่นและมีพยางค์ที่เหนียว เปรียบเสมือนที่ทำงานหนัก ได้ริบความสบายที่สุดเท่าที่ทำได้ 5 ส เป็นสิ่งที่พนักงานต้องได้ประโยชน์ที่คาดหวัง ของในกะไม่ต้องการไปเดินมา บอร์ดพื้นที่ 5 ส ของพื้นที่ผลิตของเราเราต้องการแรง อุปกรณ์ของของไทย พนักงานของเราจะได้ประโยชน์ที่ไม่ใช่แค่ โบนัส เบื้องต้นได้ประโยชน์ Productivity ที่เพิ่มขึ้น

แผนภาพ จ หน้าจอแสดงการเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างพีเลียงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการตั้งข้อความหรือข้อสังเกตจากเรียนรู้ผ่านวิดีโอคลิปในเฟซบุ๊ก

คำถามจากผู้ฝึกปฏิบัติในเฟซบุ๊ก

คำตอบจากพีเลียงต้นแบบในเฟซบุ๊ก

ข. หลังจากที่ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดปฏิสัมพันธ์กับพีเลียงต้นแบบในเรื่องข้อเสนอแนะหรือคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแต่ละเกณฑ์หลังจากที่ได้ชมวิดีโอคลิป ผู้วิจัยจะโพสต์กรณีศึกษา 3 เรื่องในแต่ละเกณฑ์ โดยแต่ละวันจะโพสต์หนึ่งกรณีศึกษาเวลา 19:00 น. โดยจะเริ่มโพสต์จากกรณีศึกษาที่ง่าย และค่อย ๆ เพิ่มความหลากหลายและความซับซ้อนเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการสามารถสร้างแนวปฏิบัติที่สมดุลระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยผู้ฝึกปฏิบัติจะเริ่มแสดงความคิดเห็นในบทบาทของเจ้าของกิจการผ่านการเขียนคอมเมนต์ในเฟซบุ๊ก และพีเลียงต้นแบบจะคอยชี้แนะและสอนเป็นต้นแบบเพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติปรับทัศนคติในการพัฒนาคุณลักษณะธรรมาภิบาลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เหมาะสมส่งผลให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพีเลียงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติอย่างมีความหมาย ตามแผนภาพ ฉ

แผนภาพ ฉ หน้าจอแสดงการเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเรียนกรณีศึกษาในเฟสบุ๊ก

การแสดงความคิดเห็นของผู้ฝึกปฏิบัติในบทบาทของเจ้าของกิจการ

การชี้แนะหรือการสอนเป็นต้นแบบของที่เลี้ยงต้นแบบ

ข. หลังจากที่ถูกฝึกปฏิบัติได้เรียนรู้แนวปฏิบัติที่สมดุลระหว่างผลกำไรทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในบทบาทของเจ้าของกิจการผ่านกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริง ผู้วิจัยจะมีการทบทวนความคิดการเรียนรู้ในแต่ละเกณฑ์ของผู้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ฝึกปฏิบัติมีการปรับทัศนคติในเกณฑ์ที่เรียนรู้อย่างคงทนถาวรผ่านการตอบคำถามโพล (POLL) ซึ่งผู้วิจัยจะโพสต์ในเฟสบุ๊กเวลา 8:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ ตามแผนภาพ ข

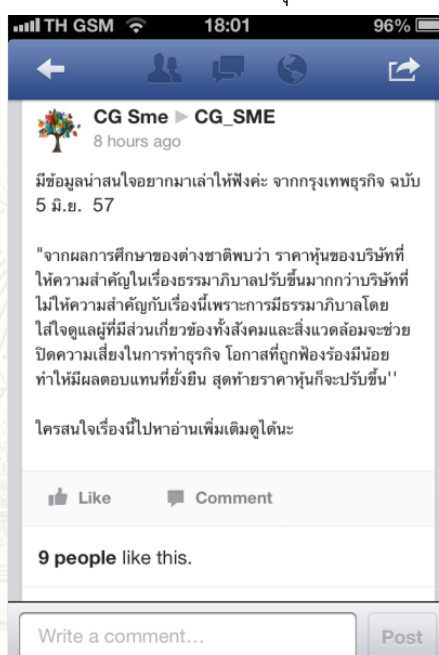
แผนภาพ ข หน้าจอแสดงการทบทวนความคิดการเรียนรู้ในแต่ละเกณฑ์ของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านโพลในเฟสบุ๊ก

การทบทวนความคิดการเรียนรู้ของผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการทำโพล

ณ. ในระหว่างที่มีการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก ผู้วิจัยจะมีการสอดแทรกองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลในการทำธุรกิจให้กับผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการเขียนเล่าเรื่อง (story telling) ในเฟสบุ๊ก โดยมีความยาวไม่เกิน 15 บรรทัด โดยองค์ความรู้เสริมเหล่านี้จะทำการโพสต์ในเวลา 8:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ ตามแผนภาพ ซ

แผนภาพ ซ หน้าจอแสดงการสอดแทรกองค์ความรู้เสริมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลผ่านการเขียนเล่าเรื่องในเฟสบุ๊ก

ญ. นอกจากนี้ ในระหว่างที่มีการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ก ผู้วิจัยจะมีการสรุปประเด็นขององค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลของพีเลี่ยมต้นแบบหรือสอดแทรกองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์กับผู้ฝึกปฏิบัติผ่านการนำเสนอในรูปแบบอินโฟกราฟฟิค (Infographic) ในการนำเสนอผ่านรูปภาพที่น่าสนใจในเฟสบุ๊ก โดยอินโฟกราฟฟิคเหล่านี้จะทำการโพสต์ในเวลา 8:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ ตามแผนภาพ ณ

แผนภาพ ฅ หน้าจอแสดงการสรุปประเด็นหรือการสอดแทรกองค์ความรู้เสริมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะธรรมาภิบาลผ่านอินโฟกราฟิกในเฟสบุ้ก

ฅ. นอกจากนี้ ความสนิสนมระหว่างพีเลียงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ้กจะเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพีเลียงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติในการเรียนรู้ในเฟสบุ้ก โดยผู้วิจัยมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ก่อนการเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้พีเลียงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติได้ทำการรู้จักกันและพูดคุยกันแบบเห็นหน้าก่อนการเรียนรู้ในเฟสบุ้ก โดยผู้วิจัยจะโพสต์ในเวลา 8:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ ตามแผนภาพ ฅ

ฅ. อีกทั้ง การจัดกิจกรรมเยี่ยมชมกิจการของพีเลียงต้นแบบเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลเฉพาะเรื่องที่เป็นรูปธรรมในระหว่างที่มีการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ้กมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพีเลียงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติในระยะยาวได้อีกด้วย โดยผู้วิจัยจะโพสต์ในเฟสบุ้กเวลา 8:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแผนภาพ ฅ

แผนภาพ ๓ หน้าจอแสดงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนอกสถานที่เพื่อสร้างความสนธิสนมระหว่างพี่เลี้ยงต้นแบบและผู้ฝึกปฏิบัติก่อนการเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ในเฟซบุ๊ก

แผนภาพที่ ๓ หน้าจอแสดงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมเยี่ยมชมกิจการของพี่เลี้ยงต้นแบบเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติในเรื่องคุณลักษณะธรรมาภิบาลของจริงในเฟซบุ๊ก

ฐ. นอกจากนี้ ผู้วิจัยออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centricity) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้มีส่วนร่วมผ่านการแสดงออกในการส่งประกวดวิดีโอคลิป ประเด็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ในการเรียนรู้ซึ่งจะมีส่วนช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติอย่างตื่นตัว (alert) ส่งผลให้การเรียนรู้ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊กประสบความสำเร็จด้วยดี โดยผู้วิจัยจะโพสต์ในเฟสบุ๊กเวลา 8:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ ตามแผนภาพ ฎ

แผนภาพ ฎ หน้าจอแสดงการประชาสัมพันธ์เรื่องการแข่งขันประกวดวิดีโอคลิปสำหรับผู้ฝึกปฏิบัติโดยเน้นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การเรียนรู้ในเฟสบุ๊ก

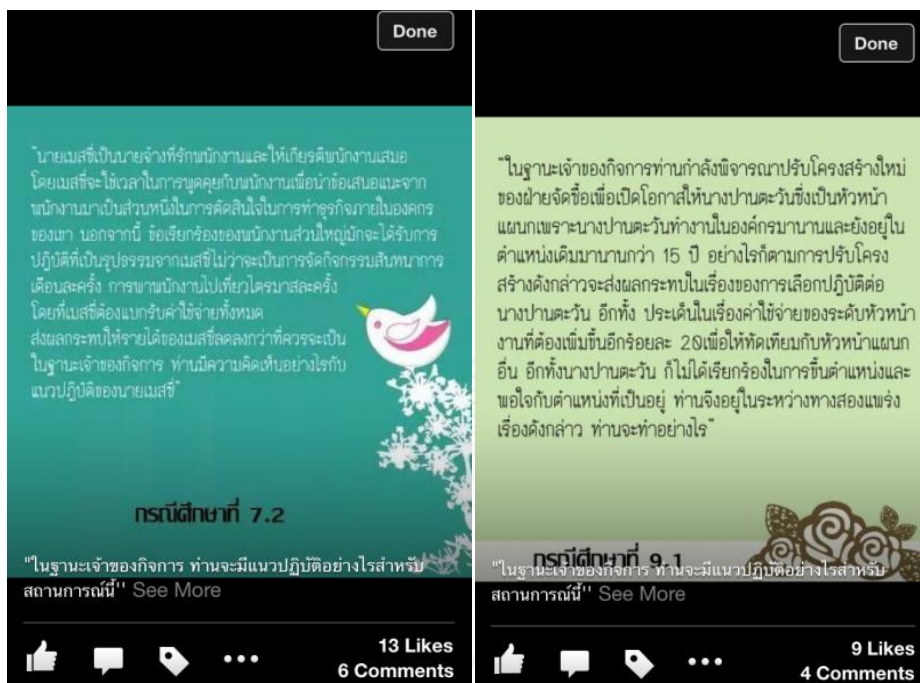
ฑ. อีกทั้ง การเปิดโอกาสให้ผู้ฝึกปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม ประเด็น หรือข้อสงสัยต่าง ๆ กับ พี่เลี้ยงต้นแบบในเครือข่ายออนไลน์เฟสบุ๊กจะมีส่วนช่วยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ระหว่างผู้ฝึกปฏิบัติที่มีความคุ้นเคยกันได้ และสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้วิจัยจะโพสต์ในเฟสบุ๊กเวลา 8:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ตามแผนภาพ ฐ

แผนภาพ ฐ หน้าจอการตั้งกระทู้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฝึกปฏิบัติมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการตั้งคำถาม ประเด็นหรือข้อสงสัยกับพี่เลี้ยงต้นแบบในเฟซบุ๊ก

ผ. รวมถึง ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการสร้างบทเรียนที่สัมพันธ์กับสถานการณ์ปัจจุบันทันด่วนจะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจของผู้เรียนในวัยนี้ได้ดี อาทิเช่น ช่วงเวลาที่มีการจัดการเรียนรู้ในเครือข่ายออนไลน์เฟซบุ๊กเป็นช่วงของการจัดการแข่งขันฟุตบอลโลก 2014 (World Cup 2014) ซึ่งเป็นกีฬาระดับโลกที่นิสิตนักศึกษาให้ความสนใจเป็นอย่างมาก การสร้างความเชื่อมโยงโดยใช้ชื่อนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงในกรณีศึกษาที่เรียนรู้ในเครือข่ายออนไลน์เฟซบุ๊กน่าจะมีส่วนช่วยทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น โดยผู้วิจัยจะโพสต์ในเฟซบุ๊กเวลา 8:00 น. ของวันที่มีการจัดการเรียนรู้ ตามแผนภาพ ฑ

แผนภาพ ๗ หน้าจอการสร้างความเชื่อมโยงที่สัมพันธ์กับสถานการณ์ปัจจุบันที่คนส่วน
 หนึ่งจะมีส่วนช่วยทำให้ผู้ฝึกปฏิบัติเกิดความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้นใน
 เฟสบุ๊ก

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวราวัช ตันติวรวงศ์ เกิดวันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2518 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาพาณิชยศาสตร์และการบัญชีบัณฑิต ภาคภาษาอังกฤษ (BBA) เกียรตินิยมอันดับสอง จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2539 และสำเร็จการศึกษา Master of Business Administration (MBA) เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง จาก Peffer F. Drucker School of Management, Claremont Graduate University มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยได้รับทุนการศึกษาบางส่วน (Partial Scholarship) จาก Claremont Graduate University

ประสบการณ์ในการทำงานตลอด 15 ปี ในธุรกิจการเงินและการธนาคาร โดยเริ่มปฏิบัติงานที่ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ (ประเทศไทย) ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2541 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM) ระหว่างปี พ.ศ. 2544 – 2546 ธนาคาร จีอี แคปิตอล (ประเทศไทย) (GE Capital Thailand) ระหว่าง ปี พ.ศ. 2546 – 2549 โดยในช่วงปี พ.ศ. 2548 ได้ไปปฏิบัติงานที่ จีอี คอนซูมเมอร์ ไฟแนนซ์ อินโดนีเซีย (GE Consumer Finance Indonesia) ประเทศอินโดนีเซีย ปัจจุบัน ปฏิบัติงานที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – ปัจจุบัน ในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายบริหารความสัมพันธ์ลูกค้าผู้ประกอบการ สายงานธุรกิจลูกค้าผู้ประกอบการ โดยตลอดระยะเวลา 9 ปีที่ทำงานที่ บมจ. ธนาคารกสิกรไทย รับผิดชอบในการดูแลลูกค้าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้มีความเข้าใจในเรื่องปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยที่ตรงตามความต้องการของลูกค้า

ดำรงตำแหน่งกรรมการของบริษัทหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุน ข้าวกล้า จำกัด และกรรมการของบริษัทร่วมทุน เค-เอสเอ็มอี จำกัด ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาของหนังสือ Market Plus และเขียนบทความประจำรายเดือนในหนังสือ SME Thailand, SME Plus และ Market Plus เพื่อนำเสนอมุมมองและกลยุทธ์ในหลากหลายมิติเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน อาจารย์พิเศษหลักสูตรด้านการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ